

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoďń ty.

Z njebies mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poďa,
Wokřeń će!

F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždy kobotu w Smolerjez knihiczišceje ni w Budyschinje a je tam sa schtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

Njedžela po nowym lěće.

1. Pět. 4, 12—19.

Jako Boži pučowarjo smy sažo do noweho lěta sastupili. Kóždy dže we swojim powołanju, tamny jako ratař, tónle jako rjemješnik, jowle pschekupz tamle blužobnik. Kóždy na to swoje džerži a na swoj staw wažnosć kładže. Sswj. Pětr swojim kšesczijanam na duschu wjasa, so bychu to, so bu kšesczijenjo, jako swoju čzesć wobhladowali. Džech na nich pschińdže, sčtož chze! To je wutrobite a wutrobny wobtwjerdžaze słowo, kaž sa stare czašy, tak sa dženska a pschichod!

Džeržće na kšesczijanisku čzesć, njeh pschińdže, sčtož chze — słowo se sańdženoscze najprjedy.

Se sańdženoscze wuknjemy. My minjene czašy sjeneho džěla jako pschesczěhnjene wobhladujemy. Nrašć czaš je wjazny munamał, wón stwórbu a jejne mozy lěpje sraje. Duch pschepnća tež najhlubše wězy. Sčtož pa našču kšesczijanisku wěru nastupa, pschede wschěm šwěrnoscž a kšroblosć, móžemy so jeno na krašnych wuczbach a pschikladach přenjejo kšesczijanstwa pošylnić. Pětr, kiž dženska pišče we swojim lišće, tak rjenje pišče: „Wy lubi, njeh so wam: njesda zusa wěz byč to horjo; ale kaž wy s kšrystusom čzerpicže, tak wješelcže so.“ Nrašći Pětr něhdy jako stolp stejesche, jako bu sahojenje kšoreho pschi templownych rjaných durjach dla wot wyschnoscze šudženy!

Židzi njemóžachu to mjeno teho snjesć, kiž běsche jemu s pomozu byl, teho, kiž běsche na nich krute słowo rěčal dla swjerschnoscze a twjerdoscze wutrobow; teho, kiž běsche s molom wutrobny hojil a wschěch franjennych a sbitnych k šebi wołal. Wono jich mjeršasche, so so čzjoda wot nich wottorhny a swoje towarštwu luboscze s Jesusom mějesche!

Nrašća wulka a rjana běsche tamnych wěra, kiž s čžělom a šwětom njerodžiwšchi k temu wěrnemu Bohu a temu, kotrehož je sjewil, Jesom kšrystej so džeržachu, a čziste wot pohanského waschnja a lóšhta wotdželene žiwjenje s luboscžu a měrnoscžu wjedžichu — jonym k sahorjenju, so tež sa nimi džěchu, druhim k postorkej, so pschecziwo nim ruku složichu a jich pschesczěhachu. Nrašća martrastka prothka ma storo na kóždy džěń lěta mjeno tajkeho šwiateho šwědka Šbóžnikoweho. Tak na 11. januara mjeno biskopa Fruktuosa, kiž mějesche so w czašach pschesczěhanja samolwiež psched pohanskim bohodom. Wón wotmolwi woprashany, hacž wě, sčto je kšěžor pschikasał? „Da njewěm, sčto je kšěžor pschikasał; ja pak šym kšesczijan!“ Teho runja jeho pomoznik w sastojuštwje, s mjenom Auguriusz. Wón džesche: „Da čzesžu teho šameho wschedomóžneho Boha, kotrehož mój biskop wusnawa. Woni buchcu hišcže s jonym šeczim na wotprawnišcžo dowjedženi a ruzy swjasanej. A jako běsche plomjo jich swjastki pschězrało, swojej ruzy horje pošběhnymšchi so wótije modlachu, wótije we wěstej nadžiji horjestacža, hacž wschitzy swoju duschu spusčěžichu (w lěće 259). To s molom na Pětrowe słowo dopomina: „Wješelcže so, so wy tež pschi

šewjenju jeho krašnosće se šadowanjom šo wješećić budžeće."

Słowo ja dženska potom! Wulke słowo — što chyt je pschekšchec: „Sbóžni wy šće, hdyž waš hanja Šhrystušoweho mjena dla.“ W zyrkwi njeje čezko kšchesczijan byč. Tam kšerlusche džaja, Bože słowo šo bjes pscheczijowjenja pschijowjeda! Tola wonkach po zhytm džensnišchim žiwjenju! Ša chzu posbchowacž tych šwěrnich, kotřiž njedžiwajo na wscho pschi Božim šlowje woprawdže steja, dobre wučby dadža, hdyž hdyž, šwědcenje wotpołoża, šo maja nad kšchesczijanštom wješele a šbóžnosć mjes čłowjekami — hdyž tež šo jim jedyn wu-šmėje, drubi jich ša to njelubuje! Šo šu wschitko šnamjenja, šo šwět Šhryšta ženje njeje lubował a tež jeho jubowacž njebudže. Kšchesczijenjo a šeršy smyšleni we wěštej napscheczijownosći steja. Štaat a zyrkej dale rósno džetaj. Naschi čašorunizy njeczujaj, šo šu jako kšcheczeni kšchesczijenjo pschislušni, wscho ša drohu parlu wěry a Božeho kraleštwja dacž a woprowacž. Woni šwoje kšchesczijanštwjo jako powołanje njeczujaj, wjele bóle šwoje čašne powołanje hušto napscheczijow tamnemu štaja. Šladajče, někotry wulki a šamožity runje tehodla šo k Božemu domej, blidu a domjazej modlitwje njedžerži, dokelž chze widžany byč. Ša šašo: kšchec džělaczerjom, kotřiž šo kšchesczijanštwja šdalujaj, dokelž jako džělaczerjo mjenja jeho njetriebacž a na drubich, tu žyłu wulku šyłu towaršchow, hladajaj! Šak hušto jedyn na druheho hlada, po mjenja šwojich towaršchow a kollegow šo šložuje, a ničžo wěšte wot Šhryštuša nima. Še škóncžnje šlabušč a šaprewat. Ša to naš se štrachom dla wotročžazeho naroda napjelnja.

Duž šlowo ša pschichod! „Čaš je, šo šo šud špoczina wot Božeho doma,“ šwj. Šětr rjetnje! Šizom tehdy na pschichod, haj pošledni pschichod a čezke čašy do Šhrystušoweho šašopšchidžjenja a šewjenja jeho krašnosće myšlesche. Šam je drubdy čezko wokoło wutrobny, hdyž na to myšlimy, kajke budže š wěru, hdyž je naš čaš, naš narod tajki njejašny, njewobtwjerdženy. Šak šo našim džěčžom pódže? Njebudže pak blud lud wobšecž pak šy a na Šhrystušoweho kraleštwjo njepšcheczelnj šwět šašo pošnu móž dostacž? Šemu napscheczijow šhrobšecž a tu šrutu wěru, šo my š naschey nabožinu, haj š Šhryštušom, kiž je ša naš čerpiš, njewuprajne šbože mamy a š nowym bójškim žiwjenjom jenicžke prawe a š naschey nadžiju šotwizu ša naschu šódž psches morjo čaša! Šny bychmy šnadnišchi a njedostojnišchi byli, hdyž chzyli zofacž a šewjenu wěrnosć precž čyžnyč! „Ša kotřiž čerpija, škóncžni šwjaty Šětr, po Božej woli, njech jemu šwoje dušche porucža.“

Š modlitwu do pschichoda, š dobroproščenjom ša naš lud a džěčži! Šamjen. M. w M.

Pschibjeramy abo wotbjeramy?

Čaš šhwata; nowe lěto je nastupjene, jene lěto šašo ša naš, tych našich a naš žyly dom je šo šapoczalo. Pschibjeramy abo wotbjeramy? Šwari šo naš dom abo pada wón? Rosće a šeleni šo šchom našeho naroda abo hinje a šhnyje wón?

Šdyž na šwonkowne hladajš, čłowjek jedyn čaš pschibywa, drubi wotbjera. Šamón je čaš wješećeje mlodošće, tutón čaš štarjenja. Nělotremužkuli lěta wotbjeranje wjelči štrach a štarosć nacžinja. Šón pak budže pschewinjeny, hdyž šy nawuškyl, pschewo pschibywacž, mjenujžy na šnutškwotnym čłowjeku. Šle špodžiwnje! Šo tu šašo rěka: Šdyž w šebi wotbjerajš, dha roščejš. Šopomni šo na Šana kšcheczenika, kiž je prajil, hladajaj na Šnjesa Šhryštuša: „Šón dhybi rošč, ja pak dhybu wotbjeracž“ (Šana 3, 30).

Šón Šnjēs pschidže š nowa na rócžny čaš: Ššmimy jeho š nowa ša Šnjesa horje w tutym lěče! Š šawěrnje, my něšchto wot njeshmjertnosće na šemi šhominy. Šasche džěčži, našchi pschichodni budža psches naš tycž ša pschibjeracž, budža šbožowni a šbóžni. Šaschi čeladni šebi duchowne žohnowanje š nascheho doma pošjeku a budža jo roščerjecž. Šóh budže wěšče nasche šubto a šamoženje žohnowacž a my móžemy, haj chžemy to tež w nowym lěče, š nim šlužicž na škutkach, kiž nješy ani na jenotliwe žiwjenje ani na naš dom a narod šwjasane: Šomyšl na šwjate mišionštwjo! Š kajke něšchto wulke a šbóžne je, na tutym nješahinitym škutku šobu škutkowacž šmécž! Šwój dar, twoje pošlednje wotšafanja ša mišionštwjo tam na jenej wobohej pošahnskej dušchi duchowny plód pschinyše — a š tym niž na jenej, ně, psches tu jemu psches Božu šnadu šašo na drubich — nješwjadny plód. — Šrawy je jako drjemo, plódžene pschi wódnich rěkach, kotrej šwój plód dawa we šwojim čašu, a jeho lišče nješwjadnje. Šajžy pak nješy bjes-šbóžni, ale jako plowy, kotrej wětr rošmjeta. (Ššalm 1, 3.) Š pschikšadom je nam Šawitowy a Šaulowy dom.

Po nowym lěče.

Nětk hižom přenje dny we nowym lěče
Šod radošču a prošu nimo šu;
Šchtož čžemny pschichod ša mnje taji w šwěče,
Šo ruki Šótža šladu š dowěru.

Čhze jere horjo moju dušchu jimacž
Ša wěm, šo ščěhwł to mojih hrěchow je,
Šha daj mi Šóh ša Šhryšta kšchizom pschimacž
Š šwoje horjo njescž we pošucje.

Šy šy, o Šesu, w šmjercži pošyl ša mnje,
Šo moju dušchu š helškej mozu wojowatž;
Šch, wobhnadž mje, šo kšchiz šwój šožišch na mnje
Š ja najwjatšchu čžescž byč we nim šnal!

K. A. Fiedler.

Ššwětlo wěčnej šwětloščje.

„Šchto dha je to do hušlowanja?“ šo rano wschón wuštróžany š. profesor šwoju hospošu woprašča, kiž běšche runje pschischla a jemu raššchi kšofej na blido štajila. Šón bě halke wčžera pschiczahnył, wješeły, šo je čžiche bydlo namakał, hdyž žana šlawir-šhajaza žónška wysche a niže njeho jemu mēr njelažesche. Ša nětko, jako šo přeni šróčž ša šwoje blido šyže a chžyšche šapoczecž, šwoju wulku wučženu šnihu pišacž, dha jemu žunje, čžiche, ale tola šly-šchane šwulki hušlow do wušchow škincžachy.

„Šch“, hospoša wotmolwi, „to wšchaf je jeno šary ŠMichal, kiž žanemu čłowjekej ničžo njecžini.“ Šprofessor šhěwnje na nju pošlada. „Ša paš wón něšchto čžini“, wón šbórcžesche a šebi wušchi š wotu šatka a by najradšcho šašo š teho domu wučžahnył, hdyž bčchu hušle a čłowjek, kiž na hušlach šhajesche.

Mjes tym ředřesche tón wbohi huřler, njewjedžo, řchto bě do hñewanja nacžinil, we řwojei řtwicžžy, do kotrejež Bože řlónčžo řwoje pruhi řčelesche, a řpewasche řwojemu Bohu řwóji rańřchi řhěrlušch. Š wobředđerjom doma bě Michal wučžinil, řo řmė rano a wjecžor jenu hodžinku huřlowačž. To bě jemu hospodař, řiž řžyřřche Michala rad w domje wobřhowačž, mějeřche pař tola tež na druhich podružnikow hladacž, přchřwolil. řuřlerjowe řwójbne mjeno bě po prawym řtatusch, ale po žyřym domje jemu Michal řelachu. řdyž by řožde popořdnje ř dypřom w 5 hodžinach po řřhodže dele řtupař, řo by řo po řtwučenym wařchnju trochu wuřhodžil, řo na njeho tař hladasche, jařo by wařčem ludžom, ř kotrymiž by řo řetřař, řžyř nėřchto dobre wopořasacž, jeno řo by wjedžal, řař!

„řkupy, njewuřchny čłowjeř!“ profesor řudřesche, a tař bychu nimale wařchitžy druřy tež wo nim řudžili. Šbože jeno bě, řo niřomu wobčežny njebė; wón bě wot mařeho řapitala žiwy, řebi žaneho towařřwa njėžadařche, jeno bjes huřlow njemóžesche byčž.

řdyž bychu te přched wjecžorom řařlincžake, by profesor řa řijom a řřobuřom hrabař a by řwóji wuřhod mėř. řa to by hačž do pořnožy dželal, po tym hačž do běřeho dnja řpař, hačž — bychu jeho te njekničžomne huřle wubudžile.

„Šwėřlo wėcznej' řwėřřosče“ runjeřwysche njeho řařlincžaka. řrofessor řebi njebř myřřil, řo tón hłóř řnaje. Š wotřal drje řón řnajeřche? řařřerřcho ř džėczatřřwa. řawno řabyte řnamjenja na jene dobo jemu přched wocži řtupačhu: pačęřřka řřwa, dořtojnř duchownř, žyřřwintř wotřař a podobne. „řańřche myřřle řu džiwne“, řmėrowa řo wón; ale jemu bě tola tař džiwno. To huřlowanje wřřche njeho a te myřřle běchu jemu to nacžinile. „Šo tola řřhoril njebřch“, řam přchi řebi džesche. řė, řřhoril njeye, ale řožde lube ranje jeho te huřle ř tym wolanjom wubudžichu: „Šwėřlo wėcznej' řwėřřosče.“ ř džiwnje dořčž a mjersaže bě, řo jeho řnutřřowne na to wotmolwjesche. Šwřate řřowa tam řta-wachu, řiž dořho wjažy řřyřřař njebė, myřřle, řařřež wjožy njė-řnajeřche, přchedewřačž, na kotrež bě dawno řabyř. ř to měřažy tař dale džesche. řačž njedyřřjal řebi tola radřcho druře byřřlo přřtačž. řuž řař rano huřle njėřařlincžachu. řrofessor řebi teho-řla řařpa, ale tež jeho hospořa pořdžičho, hačž hewař, ře řrudnym woblicžom přchřndže. řona bě rano Michala, kotrehož mějeřche hižom řeta dořho řařtaracž, wot Božeje ručži řajateho namařala. řo řelarja bě pořřala byřa a tež po řararja, kotrehož bě řebi řhory řadař.

řař dha tam řarř Michal na řožu řežesche a řararjei do wocžow hladasche: „řnjėř řararjo, hačž tež mjė řóh hnađnje přchi-wořmjė — ja wařřař njėřřym wjele dobreho čžinil — njebėch přčezřo ř wařřemu wuřřojny“, tař řo Michal wuřna. ř řarař řo Bohu džakowařche, řo bě tu řař jenemu mřejazemu řel, řo njeye dobreho čžinil, mjėř tym, řo řo hewař wařchitžy ř tym řpořojowachu, řo njebėchu, řaž mėnjachu, ničžo řřeho čžinili. řuž mőžesche jeho ř wjeřelom ř temu pořasacž, řiž je řa nař wařřitřich dořčž čžinil.

Wřřche profesoroweje řřwy řo řenje wjažy njėhuřlowařche: Šwėřlo wėcznej' řwėřřosče; přchetož Michal bu pořřebany, jeho huřle a druře řmachi řupi řid a do jeho řřwy druři řačžahny.

řo nėřchto njedželach řarař ř žyřřwje džesche a pořornje řwobřetanu řónřřu widžesche, řiž jeho přchecželnje řřowjesche. řbn ju řnajeřche. řė to profesorowa hospořa. „řłajčę, řnjėř řararjo“, wona počža, „ja wařřař po prawom žaneho čžařa nimam, ře mřřchi řřhodžičž, ale nėřchto dobreho čžze čłowjeř tola tež řřyřchecž, a wot teho čžařa, řo je řarř Michal njebřhi, žyřle ničžo wjažy njėřřyřřahu.“ — „Šchto dha řčę dobreho wot teho řřyřřeli?“ řo řarař dale wobřonjowařche. „řłajčę“, wona wotmolwi, řožde ranje by řo řudnyř a řwóji rańřchi řhěrlušch huřlowař. řa bych potom ručę ř jeho durjam běžala a bych tam řtejo pořřřhala,

hačž by wařřo byřlo. Šřym řřuda řónřřa a dęřbu řřyř džel řřoku běhačž; ale to je čžinilo, řo njėřřym řóha a njebřęa tola žyřle řabyřa. ř řřončžnje mějach řařře řadanje po řhěrlušchu, řo řym ře mřřchi řřřa, runjež žaneho čžařa řa to nimam. řu pař bě tař řjenje, řo to wot nėřka řoždu njedželu mőžno řčžinju.“

řeta řo minęřhu. řarař we řwojei řřwje ředřesche a nařřch profesor bě přchi nim. řonař wo nabožnym přchednořřřku řecžesřřtař, řiž řžyřřche tón profesor w towařřřwje młodženzow džeržecž, a wo nabožnej řniřy, kotruž bě wón runje wudař. „Wėřřch, přchecželo“, řarař ř profesorėi džesche, „řo njebřch přjedř wot tebjė řenje řařři přchednořřř a řařřu řniřu wocžalař?“

„řa řam wařřař tež niž“, profesor wotmolwi; „ale wėřřch pař tež, řchto je nad tym wina, abo wjele bóle, řoho je řóh řřebař, řo by ře mņje nėřchto žyřle druře řřotowař, hačž ja řam řžyřch? řřřoho druřeho, hačž řareho, wobmjėřowaneho muřřita, řiž wřřche mojeje řřwy byřřlesche a mjė řožde ranje ře řwojim huřlowanjom hñewařche. řuto huřlowanje by wón řoždy džel ř řhěrlušřom řapocžal: Šwėřřlo wėcznej' řwėřřosče. řa ř teho řhěrlušřa jeno te přenje řři řřowa řnajeřch. řle te řo do mņje řarřřhu a mjė wjažy njepuřřčęřřichu. řo nėřchto měřřažach tón huřler wumřje a ja řebi myřřlach, řo řym ř nim tež te řři řřowa wotbyř. řle ničžo. ře tu běřhu a tu tež wotřachu. řone mjė dale řožde ranje budžachu, a hdyž běch řtanřř a řawėřřř přchi wotņje wotčžahnyř, řo řřonžo do mojeje řřwy řwėczesche, by mi byřlo, jařo by řuto řwėřřlo mi hiřčęže žyřle nėřchto druře přařičž řžyřřlo, hačž řchtož nam wėđomnořčž přaři. ř hdyž by mi řřonžo na moje piřřmo řwėczřilo, bě mi, jařo by řo mjė přařřala: řudže řwoje dželř tež ř temu řřmane, řo w čłowřřej wutrobje řadanje po wėcznym řwėřřle wubudži? Š jentřm řřowom — hdyž řym ja nėřřo tež Bohu přchřwobrocženy, wėřřažy muž — tamny huřler je mjė na tón pučž pořasař.“

Še řpodžřwanjom bě řarař pořřřhala. „řobřa řwėřřna duřřa, řarř Michala“, řam přchi řebi džesche, „řam wo řebi řy myřřlesche, řo njėřřy ř ničřemu wuřřchny byř, a tola je čę řóh řřebař, džakownu hospořu a wučženeho profesorora na prawy pučž wėřřy a řboža řařřčž!“

Wotřař Bohu řwėřřny!

řch běda! wotpad wulři je,
 džerž řwėřu řwėřřę, duřřa!
 Šřřub ř Bohom řa čžař młodořčę
 Šřo wobarnowačž řřušřa.
 Šchtož řóh čži w řřčęřęřžy polubi
 řo řwojei wėcznej miłořčęi,
 řón dawa ř pořnej mėřu.

řudž Bohu řwėřřny w dořřřch dnjař,
 řdyž řwėř čži w řožach řežęje
 ř duřřchi w řřchle řjanřch žnjach
 Šřo řřonžo řboža řmėje.
 řlej, wařřo je řoža dořřota,
 řiž ř pořucže nař pořnuwa
 ř ř prawej řwėřřje wabi.

řudž řwėřřny tež, hdy žmřokota
 řči njebřo wobčęahuje;
 řdyž čęęřle bija njewjedřa
 ř horja wıřhor duje.
 ř njėřřorž! řež nad mřokami
 Šřo Bože řřončžo řřboli,
 řiž řenje njėřařřadža.

řudž Bohu řwėřřny we wėřřje
 ř džerž řo jeho řřowa,
 řha řwóji pučž čęřmny njebudže
 ř řana řřóđba čęřmowa.

Ty pórndžesč, wurndže junu čas,
Pšches Khrysta krej na wěczny kwas,
Hdžež mēra palmy rostu.

Budž Bohu šwěrnny w lubosczi,
Kiz šwēt tač lubowasche,
So jemu Sstyna wobradzi,
Hdyž cžłowstwo w hrěchach spasche.
Duž dđerž šo k Bohu s luboscžu,
Wón dopomha czi k žiwjenju
Pšches Knjesa Sesom Khrysta.

Budž Bohu šwěrnny w nadžiji;
Da wón tež šwilu cžakacž
A tebi w twojej tyschnosczi
Najhórcže špšly plakacž —
Wón w prawym cžaku sawěscže
Čže s kščiža, s nusy wumože,
So jemu šwalbu špěwasč.

Haj, šwěrnny budž hacž do šmjercže,
Dha šbóžny kónž ty smějesč;
Njech tež je cžežke bėdženje,
Ty w Božej ruzh mrějesč,
Kiz twojej duschi pšches Khrysta
Tam šwěrnny hnadnu kónu da,
Hdžež wěczne šwětlo šwěczi!

K. A. Fiedler.

Njewjedž naš do špytowanja.

Junu we wulkej wótrej šymje džěsche jara khude džěczo, s mjenom Šilžka, pšches hašy jeneho mēsta. Dokelž bėsche jara cženko šwoblekana, dha bė jej jara šyma, šo na žylym cžětku tschepotasche. Seje khuda macž bėsche ju wupóšlala, šo by šchwablicžki na pšchedań wokoło nošyła, dokelž domach ani pjenjes, ani kšlěba, ani drjewa k tepjenju wjazh njemějachu. Wona kšětry cžak kšobdžesche a ničtò nochžysche na nju ani na jejne šchwablicžki pohladacž, kač halle kupowacž. Wona pšchińdže k jenej pšchedawarńi, hdžež pšches durje, kiz woczini, do jeneje stwy trjechi, hdžež mějachu cžopke drašty, šufnje, šhapy, šchtrymphy a šupnje na pšchedań a žadyn cžłowjek njebėsche pódla. Maču kšwilu wona pšchi durjach stejo wosta a wobhlada šebi tuto bohastwo. Dha bė jej, jako by něčtò we wutrobje prajil: Pohlej, jow šu tajle cžopke drašty, wscho polne, rucže wšmi šebi cžoplu šufnicžku a šchtož hewač trjebasč a dži potom prjecž, žadyn cžłowjek jo njewidži! Ale pšchi tym nadpadže ju wulki štyš a njemēr, wona šo hišcže junkróčž wo istwje wobhlada, hacž tu wopravdže ničtò nutškach njeje. Šižom wutylaty ruku ša jenej šufnju, ale druhi hłób w šnutškownym jej praji: Hdyž tež žadyn jenicžki cžłowjek tudh njeje, dha je tola Bóh luby Knjes tu, tón wscho widži a na kóždeho cžłowjeka ledžbuje.

Šilžka šo štróži pšchi tajkim pšchemyšljenju. Kucže štupi wona šako pšches durje na hašy won. Nětko bė wješeka, šo njeje kradnyła, a jej bėsche, jako tež tajka wulka šyma wjazh njeby byla. Šědom bė někotre krocžele dale škla, dha jena žona s jeneho wofna na nju dele wola: Ty wbohe, khude džěczo, kač je tebi šyma, pój horje, ja čžu czi twoje šchwablicžki wotkupicž. Šilžka džěsche a pytasche tu žónšku, kiz bė tajke šmilne šlowa šlyšecž dala. Šako we tej kšěži k nej pšchińdže, hdžež bėsche škužobna džowka teje knjenje jej napschecžimo pšchishla a ju nuts dowjedla, džesche ta-

šama šmilna knjeni: Šój, šhń šo pola kšachlow, a ty, Šhata, pšchinješ jej kšosejka pomasču. Šilžka, hdyž bėsche šjěbla a wupila a šo s ruku lubosnje podžakowala, čžysche šwój pucž dale hič, šale ta knjeni džesche: Ach, ty wboha holcžka, w šajtej hubjenej šufnicžky šy pšchi tej wótrej šymje. Čžakaj hišcže maču kšwilu, ja čžu hladacž, hacž ja žane cžoplišche wěžh ša tebe nimam. Wona džěsche, a pšchinješe jej cžoplu šufnju, šchtrymphy, šupnje a šhapičku a hišcže druge nusne wěžh, wotkupi jej tež te šchwablicžki a hdyž bėsche ju šwoblekala, da jej hič.

Š wulkej wješekosčžu bėžesche Šilžka k macžeri domoj, kiz ju štoro njesnajesche, a powjedasche jej wscho, šchtož bėsche šo s nej podako, tam na tym mēscže špytowanja a pola teje dobrocžiwje knjenje. A kač džakowasche šo ta macž, kiz bėsche bohabojasna pobožna macž, lubemu Šbóžnikaj, šo wón, tón dobrocžiwny dobry paštyč, bėsche ša jejnym džěscžom šchol a je pšched hrěchom a padom šwarnowak.

Wšhelake s bliska a s daloka.

Nasche „Šomhaj Bóh“ šastupi do 24. lěta šwojeho wulhadženja a čže šako s tym lubym šerbskim štrawjenjom „Šomhaj Wam Bóh!“ do našchich šerbskich domow šastupjowacž! Šubi Šserbjo! witajče jo tam, hdžež je hižom šary dobry šnaty še šerbskim „Šitaj k nam!“ a hdžež hišcže njedželski hłěčž njeje, tam pomhajče jemu durje wotewrič. W našchim cžaku šo wjele cžita — ale tež kač wjele njewužitneho ša wutrobu a dusču! W Šomhaj Bóh macže něčtò ša wutrobu a dusču kóždu njedželu, ša domjaze šhromadne cžitanje, kač je to štare dobre waschnje našchich šerbskich pobožnych kšchescžijanskich domow bylo wot šastaršeho cžaka našchich wótzow. Wošebje wy, luby šerbsky šaršchi, džeržče na to, šo našcha mladosčž tež „Šomhaj Bóh“ cžita a šo ma s njeho něčtò ša šwoju dusču a k wobarnowanju pšched špytowanjom, kotrež jej hrošy tež pšches kažaze šo rošnosčaze pišma. Šo je „Šomhaj Bóh“ šako lěto k nam pšchitkhadžecž mohlo a rjane duchowne natwarjenje a wošchemjenje podawacž, ša to šo s lubymi cžitarjami jako šamolwity redaktor nanajwutrobnišcho džakuju wulžycžescženemu knjesej šoburedatorej wšchšchemu wučerjej Šiedlerjej. Wutrobnny džak knjesam duchownym, kiz šu nam šako pšchecželniwje rjane wulkadowanja njedželskeho teksta pošćicželi. Bóh luby Knjes žohnuj nasche wšchitkich džěto do noweho lěta „Bohu k cžescži a Šserbam k žohnowanju!“

— Nowe lěto je šo šapocžako. Šchtož šebi bibliški pucžniš hišcže kupil njeje, njech šebi jón tola hnydom pola šwojeho knjesa duchowneho wotewša — jako pruhu s droheho Božeho šlowa na kóždy džěń lěta.

— Š Barlina šlyšchimy, šozialdemokratojo ludži narěcžuja, šo dyrbja s nascheje ewangelskeje žyrtwje wustupicž. Bohužel šo tež mnošy narěcžecž dabža, hacž runje jich wutroba hinač myšli. Šak šo jedyn tajki narěcžany, hdyž bėsche šwój wustup pola duchowneho wošjewik, šo teho woprasča, hacž njekmē tola prjedy hišcže šwoje džěczo, kotrež bėsche šo jemu pšched krotkim narodžiko, wulšchecžicž dacž. A na druhim boku, kač czi šozialdemokratisžy wódžerjo wopravdže we šwojej wutrobje myšla. Šulki wódžer šozialdemokratije, Šebel, je pšched krotkim wumrjek. Šón je šebi rjane pjenjesš nahromadžil, s džěla tež pšches bohate herbštwó, kotrež njeje hnydom rošdžělit, ale rad šam ša šebje pšchijač. Šawostajil je nětko 995,000 hriwnow a — wot tuteho wulkeho šawostajenštwá njeje šwojej šozialdemokratiskej štronje wjazh hacž 30,000 hr. wotkasač. Šo druge je druhim ludžom wotkasač, kofšiz budža šebi dacž s tymi pjenjesami derje hycž — ale te pjenjesš džělicž, woni najšterje njechadža.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duš! daty,
Wotpoń ty.

Z njebies mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Sserbske njeđzelske łopjeno.

Wudawa šo kóždy šobotu w Šmolerjez knihiczišczeńni w Budyschinje a je tam ša šchtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

1. njeđzela po tsjoch kralach.

Jana 1, 16.

Jesuf Šhrystuš kral našch knježi,
A nohomaj wscho jemu leži,
Bóh jom' da wscho k nohomaj.
Kóždy jasny pójnaj radny:
Jesuf kral je polny hnady,
Kóždy khwalbu jemu daj! Šamjen

Našchemu Knjesej rětajn měrný fěrschta; fěrschta knježi nad šwojimi poddanami, a Šhrystušowu poddan je měr. Wón jón šczele, hdžěžkuli chze, a hdžěžkuli je žana čłowška duscha wutrobny měr namakala: jeno wot Šhrystuša šameho móže tónle měr wsaty byč.

Alle jemu mohli tež narjez hnadny fěrschta, fěrschta hnady; pschetož wón ma hnady dosč a nadosč. Š jeho polnosčze šmy my wschitzu brali hnadu ša hnadu.

Šchtó hnady potreba? Wotšbudženi a šatamani! Šim móže šo po hnadnym puczu šchtrafa špuschczicž; kralojo šemje to hušto činja, a našch kral hnady to pošpochi a lěštotetk wot lěštotetka čini. Pschetož psched nim šmy wschitzu wotšbudženi a šatamani, khudži, hubjeni hrěšchizy! Prošcherjo šmy, kiž nicžo nimamy, khiba walczk šwojich hrěchow, a móžemy jeno žiwi byč š Božeje hnady. Špróžni a wobczěženi šmy se šwojimi hrěchami; ale pošluchajcže a šlyšcže, šchto nam hnadny fěrschta pschitwola: Póječe šem ke mni wschitzu, kiž wy špróžni a wobczěženi šcže, ja chzu waš woschewicž. A kajke woschewjenje wón dawa?

Šrěšchnikow čini wón Bože džěczi, herbow Božeho kraleštwu, jim dawa wěcžne šjenocžěńštwo š Bohom; myšlcže na šleho wotrocžka! Wšchu šchtrafu jemu jeho knjes špuschczil! a našch hnadny fěrschta čini tehurunja, wudawa wschě hrěchi, wotewrja nam šwoje šbóžne njebieska a da nam wěcžne žiwjenje. Šajka hnada! A šy-li š nowa hrěschil a tutu hnadu Božu se šwojim hrěschenjom šhubil, pój šašo k njemu, prošch š nowa! Šmy wschaf wjele hrěchow činili, tola Bóh ma wjazy hnady; jeho hnada nima žaneho kónza, w nim bydli polnosčž hnady, a š tuteje polnosčze šmy my wschitzu brali hnadu ša hnadu.

Šy-li psched krotkim pschi žanym drohim rowje štal? Ach hlaj, twój luby njebočiczki běšche hrěšchnik! Alle budž štrošchtna, luba duscha! je-li šo bē jeno twój šemrjety špěwał:

Kuka mojej' wěry tu

Běšche wěšcže šałożena,

Šo mje šmjercž, čžert, štrachota

Wot njoh' džělicž njemóža! — dha móžesh

drje šwojim šylšam mjesu štajicž; wón njeje morny — wón je žiwy; w Šhryštušu šu wschitzu morni žiwi psches Božu hnadu, a Šorjestanjenu šteji nad jich rowami a rjeknje: Ša šym žiwy a wy dyrbicže tež žiwi byč. Šajka hnada! Šsmjercž je póžrjeta do dobyčža!

Šsmjercž je hrěchow mšda: to je wěrnó, ale wěrnó tež je, šo je dar Boži to wěcžne žiwjenje w Šhryštušu Jesufu, našchim Knjesu, a Bóh njeje šwojeho jenicžkeho Šsyna pschepuschczil, ale je jeho ša naš wschitkich podal: Šaha by wón tež njechal š nim nam wschitko hnadnje dacz?

Pohladaj na Khrystuša, tónle najrjeńšchi dar Božeje hnady, a na hrěschny śwět: woprawdže, hišcže wjetsche wopokasmo swojeje hnady a luboscže sam wschekomóznj Bóh nam dacž njemóže, a swj. Pawoł nam tež wjetsche psched woczi stajicž njemóže; tež my sami šebi žane wjetsche wumyšlicž njemóžemy. W Khrystušu je šo nam Bóh sam dał; pschetož Bóh bě w Khrystušu. W nim bydli hnada w polnosćzi; a tuta polnosć Božeje hnady je nětk šhadžala wschitkim ludžom, a tehodla šmy my wschitzy brali š jeho polnosćže hnadu ša hnadu! Woprawdže, šchescžijenjo šu bohaczi ludžo! Hamjeń. J. w K.

Rjane šhonjenje Božeje hnady.

Š južneje Afriki mišionar Düring tole pišche: Wopšlednju Božu nóz se wšy M. te mni póbłachu, šo chže 22lětna šnježna Priszilla Wobile Bože wotkasanje měcz, dofelž je šhora. Wjšche teho wjedžicž tón pošoł wo njej hišcže wschelake špodžiwne wězy wjedacž. „Wona bě“, tak wón rěczěšche, „psched krótkim žyle woněmika a šnješ Jesuš je jej prajil, šo hacž do šedmeho dnja něma wostanje. Dženka pať je hižom ščesty džen. Šdnyž šwoju rěcz šašo šmėje, budže šwojim pschuwšnym Khrystuša pschuwjedacž a bóršy po tym wumrije, na cžož do njebjěš pónđže. Šchto bě nětko cžinicž? Tón džen mějach hišcže wjele dženacž, něšchor dženecž, pschi tym hišcže wschelake druhe cžinicž, tak šo bě mi š žyla njemóžne, tónšamy džen hišcže šti hodžiny baloťi pucž cžinicž. Tak dha duchownšeho pomoznika Šana Šekotu wotpóbłach, šo by Priszilli Bože wotkasanje wudžělil a šo bliže wo njej wobšonjať. Šako šo wón wróczi, bě hišcže wschón šatorhjeny wot teho wscheho, šchtož běšche tam widžal a našonil.

Priszilla běšche, kaž wón powjedacše, woprawdže něma pobyła, tola pschi tym hewal štrowa była. Šdnyž pať bě wón pschischol a jej Bože wotkasanje wudžělil, běšche šašo rěczecž pocžala a je potom šwojich domjazych napominala, šo bychu šo š Šobóžniťej wobrocžili a žane šle škutli wjazzy njecžinili. Ša to je Šesuša w jeho krašnosćzi wopišala, šo šu wschitzy hnuczi byli.

Priszilla pschindže, tak mišionar Düring dale pišche, te mni, šo by šwoje žyrwine dawki, hiž bě na wschě šti lěta winojta wostala, pschinjěšta. Šejny napohlad běšche hinajšchi hacž prjedy. Wošebje by šo, hdyž wo tym, šchtož bě našonila, rěczecž pocža, jejne woblicžo pschekrašniťo a Boži mēr bě šo na nju wulať. „Šwoju rěcz“, tak mi powjedacše, „šym runje tehdy šašo dostala, hdyž pomozny duchowny Šekota to špowjedne praschenje na mnje štajěšche: Wušnajěš šo šwojich hrěchow? Tehdy Khrystuš šam pschede mnu šteješche a šo mojeho jasyła dóťny, šo bu jeho šwajš rošwjasany. Niťto drubi Khrystuša widžal njeje hacž ja šama. Ša to je mnje jandžel do njebjěš wjedł, je mi njebjěša a wschě jejne krašnosćže pokasował a šym tež Khrystuša w jeho jrašnosćzi š wocžomaj widžala. Škónčnje dženšche tón jandžel te mni, šo dyrbu nětko šašo dele na šemju, šo pať tam doľho wjazzy žywa njebudu, pschetož tyčšamych, kotšiz šu to wohladali, šchtož ja, Bóh bóršy wotwoła; tehodla dyrbjała ja na to pošłuchacž, šchtož duchowni wucža, a po tym cžinicž.“

Tak Priszilla powjedacše. To wscho wschaf trochu džitwne šlinczi, pišche mišionar Düring, hdyž pať šebi na 2. Kor. 12, 2—5 myšlu, nješwěrju šebi prajicž, šo je Priszilla, wot něłajšeho bluda šajata, tole wscho widžala. To najwažnišche je pať to, šo ma wona šwojeho Šobóžnika lubo a šo je w tej lubosczi šbožowna. Ša pať chžu dale na nju šedžbowacž a š njej rěczecž, šo by we wěrje a lubosczi wostala. Wjelež widžu, budže wona je šwojim pobožnym šhodženjom a je šwojej cžichoscžu druhim dobre šnamjo, hiž jich š Šesušej cžehnje a wabi.

Boža šmilnosć a ščerpliwoscž.

Konjazy wšowat Ruder běšche šhrobly cžlowjeť. Wón bydleşche w mjeńšchim Westphalskim městacžku. W tamnych štronach bydli wjele woprawdžitnych šchescžijanow, a šoždy wě tam, šchto je wobrocženy šchescžijan a šchto je ewangelij: ta powješcž wo hnadže ša šhubjenych hrěschnikow. To wšowat Ruder tež wjedžicž; ale wón by šožde šłowo Bože š hanjenjom wotpokasował. Wón šelěšche, hanješche, hraješche a pijěšche; mješ tymi, hiž w tym hrěšča, bě wón tón najbóršchi.

Psched něšchto lětami, w nalěczu, mješěšche wón ras tamnu štronu rěki Ruder něšchto cžinicž. Wopokdnju psches rěku po mošcže jědžicž. Woda roscžěšche. To pať ničžo dale njebě, pschetož ša něšchto hodžinom chžyšche šo šašo wrócziť. W nalěczu pať ta rěka husto jara rucže roscže; móť leži hłuboko, tak šo potom druhdy woda psches móť běži. Šako Ruder nětko psched wjecžorom šašo š mostej pschijědže, šo žolmy hižom psches móť walachu. Wjošcže pať wón nješnajěšche, honješche šwojeho šonja a šebi myšleşche, šo hišcže šbožownje psches móť pschindže. Šdnyž pať běšche wošrijedž mosta, šběhašche woda wošycžł a šon móžěšche psched wodowym nawalom lědma wobšacž. Pschi šamym buschtať šon a wšs do hłubokeje rěki šcžehnjenaj. Šalošny štyšł teho šhrobľeho muža šaja a š žylej šchiju wón wolašche: „Š Božo, šotrehož šym tak husto haniť, wodaj mi moje hrěchi a wumóž mnje a njedaj šo mi tu tepicž!“ Š hlaj, šon šašo wěcže štupašche, koleša šo šašo wjercžachu, Ruder pschindže šbožownje na brioh. Šjednrbjať šoždy pschi tym wušnacž: Bóh je bohaty na šmilnosćzi! Wón nješaplacža nam po našchich šłoscžach!

Šako pať nětko šonjome štupanje a kolešome wjercženje Ruder do wušchow šlincžěšche, hanješche wón š hrošnym pokšiwanjem teho Boha š nowa, šotryž běšche jeho runje haťle wumohl.

Domojpschischedschi šo hišcže teho šhwalesche; jeho warnowachu, tola podarmo. Šeto šo miny. Ruder wosta picžł a bohanjer. Šašo běšche nalěcžo a woda w rězy roscžěšche. Ruder bě šo na něłajki šwjedžen psches rěku podal a šo wjecžor pjany domojwróczi, šmyli pať mosta a padže do rěki a tepi šo w šolmach teje rěki, š šotrejež bě Bóh jeho lěto prjedy tak hnadnje wumohl. Šyle lěto bě Bóh cžakať, hacž by šo nakasať a š pocuče wobrocžil. Šako pať bě wscho cžakanje podarmo, pschindže Bóh je šwojim — šhoštanjom.

Měr budž š tobu!

W rańšchich krajach šo ludžo š tym štrowja, šo jedny š druhemu rjeťnje: „Měr budž š tobu!“ To je rjane šłowo a našč Šobóžniť je š nim tež štrowjal, haj po šwojim štanjenju je wón š tutym poštrowjenjom šrijedža mješ šwojich wucžobnikow štupiť a jich š nim šwješelil. Měr je tež něšchto, šchtož je wjele winojte. Šdnyž šu šebi ludžo tuto štrowjenje pschiwolať, šu drje najprjedy na mēr mješ šobu myšłili. Šedny chžyšche š druhemu rjeť: „Njeboj šo mnje, ja cži ničžo cžinicž nječham; mješ namaj nješmē wadženje bycž, ale mēr!“ Wošdžicžho pať to šłowo hinajšchi a hłubišchi rošom dosta: Měr we wutrobje a w šwědomnju. Wošebje pať je tola Khrystuš tutemu šłowu haťle to prawe wopšchijecže dať: „mēr š Bohom w šwědomnju.“ Š to je tón mēr, wo šotrymž wón w tym krótkim šłowje rěczi: Měr wam wostaju, šwój mēr wam dawam. (Šana 14, 27).

Ša šoždach nětko wscho namakašch, šchtož cžlowjeť trjeba. Šchtož ženje na wulku šobž štupiť njeje, njemóže šebi ani myšlicž, tak je tu ša wscho, ša jědž a picže, šabawjenje a šawješelenje atd. štarane. To dyrbja hižom wjetsche wšy bycž, na šotrychž šelto doštanješch, kaž na našchich wulkich šoždach. Duž šo tež na nich žyle derje wješje, tola jeno tak doľho — hacž je na wobže — mēr,

cziche wjedro. Sdyž pať so wětr sběhnje, žołmy do Łódže storkaju, a na Łódžach wscho, schtož pschibite njeje, s jeneho boła do druhého lěta, tehdy puczowarjej nicžo wjazny lubo njeje. Měr tu wjazny njeje.

Nasche žiwjenje je tež tajke wjesenje po morju a ta Łódž je nasche czěło. Wjele krašneho nam šwět a žiwjenje dawatej a nam šo w žiwjenju lubi. Sdyž mlodych spěwacz křyschimy, so je na semi tať rjenje, jim to wěcže s wutrobny dže; ale tať rucže hacž šo we wutrobje wicor sběhnje, nasche šwědomnje naš wobstoržuje a my šo bojecž pocžinamy psched šwojim Bohom a šudnikom, dha je na mēscže se wschēm sbožom nimo. My njewēmny, hdže bychmy šo wukhowali. Tola njeje tu nicčo, kiž móže tutym wětram pohrosyčž, so šo lehny? Džak budž Bohu, tajkeho mamy. To je Knjes Jesuś, kiž je naschich hrěchow dla podaty a nascheje prawdosče dla šbudženy. S křizja dele a s rowa won je nam wón mēr s Bohom, mēr do šwědomnja pschinješl. My mamy wysche šo šjednaneho Boha. Duž šo ani psched šmjercžu wjazny štróžicž njetriebamy. Nětko Łódžicžka nascheho czěła šašo po šfludženym morju jědže, a my wēmny, so škóncžnje s njeje wustupimny na wěcžnje šo šelenjazny brjoh njebieščeje krašnosče!

Jesuś, moje šlónčžko.

Ty, moje šlónčžko, šwěcž mi ty
We mojej czmowej dušči,
So t dobremu ja šedžblimny
Bych nakhilak či wuschy;
Budž moja šwěža, pschewodž mje,
So bych na ščežli njeprawe
Eso ženje nješabludžik.

Ty, moje šlónčžko, hrěj mje ty,
Sdyž wschitkón šymny šhodžu;
Sdyž, nawoženja lubosny,
Wo tebie mačo rodžu;
Sdyž wutky šym a bjes czucža,
Dha czin, so mój duch wožiwja
Psches twojoh' Duchu džěko.

Ty, moje šlónčžko, wofšchewny
Mi moju dušchu s hnadu,
Sdyž njepokojny we nusy
Esej njewēm žanu radu;
Sdyž, špróžny wschón wot bēdženjom,
Ešym wupróšdny wot mozow
A dobyčža šo šdawam.

Ty, moje šlónčžko, roscž mi daj
Kaž šchtomej, kiž je mlody,
Móž twoju do mnje wuliwaj,
So nješu radne plody;
Daj dobry grunt a šorjenja,
Kiž džerža a šo njehnaja
We žanych hellschich wětrach.

Ty, moje šlónčžko, budž ty mi
Mój šchpichel, so šo widžu;
Budž t trošchtu mi a t radosčži,
Sdyž s tyšchnosčžu šo bēdžu.
Nječ moje wopomnjenje wscho
Na tebie, Jesu, czěhnje šo,
Hacž s wješkosčžu plakam.

Dha šwěcž a hrěj a wofšchew mje,
Měr, žiwjenje mi dawaj,
Ty žbrčo mojej' nadžije,
Móž moja šawostawaj;
Sdyž kónž pať směje bēdženje,
Dha daj mi, škónžo prawdosče,
Tam twoju wěcžnu jašnosčž!

Rilian.

Hóstue předomanje.

Hížom dolho je, so wulki knjes w Draždžanach noweho fararja phtasche. Dokelž chžysche wošebje mudreho a šhmaneho muža mēcž, so by s nim czescž šapoložik, na wucženeho muža pišasche a jeho prošesche, so by jemu pschihodnu wošobu namjetowal. Tón pschecžel czinjesche, kaž mējesche šasane, a póšla najpobožnišcheho a najwucženišcheho muža, šotrehož šnajesche.

Na postajenym dnju šo zusy w Draždžanach šjewi a na šlětku stupi, wo šwojej wěrje a šrečžnimosčži šwědcženje wotpoložicž. Delsch na šawčach tón wošebny knjes s wušwolenej šyłu knjesow a knjenjom šedžesche. Předar nješelski tekst, Mat. 20 20—23, wo šynomaj Šebedejomymaj, kiž chžyschtaj wulkaj byčž, czitašche a potom s jednora předomasche. Wón wušbēhowasche, šať šebi šchescžijan jeno dobre pscheje a šať ma ša tym štačž, so by šebi pschezo to najšepsche pschať. To najšepsche je šbóžnosčž dušche, wjšchšche njemóže. Tuteje šbóžnosčže pať móže a ma šo psches pschizpicže Šhryštušoweje šašlužby wěšty ščžinicž. Ewangelška wěštosčž šboža we wěrje do Šesom Šhryšta — to bēšche wješšch jeho předomanja.

Na teho wošebneho knjesa njebēšche předomanje žadny wošebje dobry šacžisččž cziniko. Tajke nahladny njebēchu po jeho špodbanju. Tehodla njeda pschi wobjedže předarjej ani ša knježim blidom šobu jěcž, ale da jemu ša blidkom šamemu měšto pschipošasacž. A so tuteho muža njewušwoli, to jemu twjerdže štejesche. Šačo šo pať jeneje knjenje woprašča, šať je šo jej předomanje lubiko, ta knjeni wotmolwi: „Móšla hišchče jene tajke předomanje šlyšchecž, chžyła s měrom wumrjecž.“ — Duž wón wo blido dhyri a se šawnym hnēmom šawola: „A ja bych wjele pienjes dať, budžich-li tajke předomanje nihdy nješšchšch; wone ludži po wěrje jeno šasparnych a nješhmanych czini.“

Předar šašo wotpuczowa — wón šo njebēšche wušwoliť. A tola dhyrbjesche šo wušwolicž, nječ tež halle po dołhich lětach. Tón wošebny muž wumrje, jeho bratr mējesche nětk wolicž a bēšche šo hižom dawno ša tehdomnišcheho předarja roššudžik. Wón po njeho póšla a s wjštanjom bu tónšamny šem pschitwedženy. Tutón nětk ewangelij dolhe lěta se žohnowanjom pschipowjedasche a tam hišchče dženska na šlěžny šteji.

Tole je šo w lěcže 1517 štało. Tón wošebny knjes bēšche šaški wójwoda Šurij, s pschimjenom Brodaty, zusy předar žadny mješšchi hacž D. Marcžin Luther s Wittenberga, a bratr wošebneho knjesa bē wójwoda Šendrich, s pschimjenom Šobožny. Šan se Štaupitž bēšche to byl, šotryž bē mlodeho Luthera ša dwórškeho předarja do Draždžan porucžik. Šurij, šuromny nješšchecžel reformazije, bēšche jeho šazpiť, dokelž njemóžesche předomanja wo prawdosčži s hnady psches šamu šašlužbu Šesom Šhryšta šnjescž a twjerdže na dotalne wěrje do mozny šutkow džeržesche. Luther to wobžarowasche, ale s wěšchčeskim rtom džesche: „Ša budu hišchče we wójwody Šurijowym kraju předomacž! Šať tež bu. Šurij njejabny w lěcže 1539 šemrje, jeho bratr Šendrich bn s herbu. Tón pať bēšche žyle po ewangelškim škoženy a reformaziju hnydom w kraju šawjedže, kaž bēšche hižom na dwazhčži lět nutrnje po nej žedžik. Sdyž Luther tež w Draždžanach nješedomasche, dha tola do Šipska pschindže a měšto a žyly kraj ša twjerde hrodžisčczo

čisteho evangelija pošvjećí. A tak je mačo mjenje schtyrjoch lětstotkow w Sakskej přédował. A hišćeže dženža, niz jeno s mošasa laty na torhosčezach wjele městow w kraju, ně, žiwj na klětkach krajneje zyrkwoje steji a jasnje do wutrobow woła: Khrystuš kam nascha prawdosć!

Rak bu khudy bohaty.

W jenej s najmjenšich hětow hašy, kiž wonkach a nutslach jnamjo khudobnosće skicžachu, stary muž se swojej žonu bydlesche.

Khudoba běšče sa nascheho Sana se samolwjenjom, so wo Božej hnadže a Sesužowej lubosći nicžo kłyšćecž njechasthe. Tym, kiž chychu jemu něšto wo tym jeny, sčtož je nusne, prajicž, by wón pschezo rjeł: „D hdy byšćeže wy tak khudži byli kaž ja, potom byšćeže šebi na druge wěžy myšlili, hacž na to, sčtož prajicže.“ A tak, město so by wo Božej lubosći kłyšćal a ju šhonil, šo San dale starasche a njemóžesche w nožy spacž, hdyž na swoje srudne wobstejnoscže myšlesche. Sanowa khudoba běšče taf-rjez jeho wschědnj khlěb, a wón wopravdže žaneje khwile njemějesche, sa něčim lěpschim šebi myšlicž. Kuš pólneho džěta, s kotrymž by šo paral, bu po něčim tež pschewjele sa jeho šłabe čžěto. Wón šthori. So by stary khudy muž tola hišćeže něšto trajaze sa wěčnosć dobny! Šlaj, jako duchowne rosmucženje dosta: „Sčtož do Ššyna wěri, tón ma wěčžne žiwjenje; do Sesom Khrysta wěricž, to rěka, niz šo nadžecž, ale jeho mčž“ — duž poča šo pola starza kaž šwitacž. „Sa šym šo šestarik“, wón wumola, „a wjele kłyšćal; ani sa žyłu hromadu šlotych njebych to saměnil, sčtož mi tu prajescheže.“

San, hacžrunje swonkownje tež hišćeže khudy kaž prijedny, šo wjazy nještarasche ani nještoržesche, ale šašo a šašo džesche: „Sa móžu wěricž, so je Sesuž tež sa mnje wumrjel. Sa šym hanjer byl, ale tón šnjes je mi hubu šatylal, a ja šym jemu sa swoju khorosć džakowny.“

Sako běšče šašo woczěštwik, se swojim khodženjom wobšwědcži, so je w Sesužu swoje šbože namakal.

Wjele džěci.

To rěka, Boha mačo čžesćicž, hdyž šo něčto hlodu boji, jako njemohł Wóh swoje džěci šastaracž, tón Wóh, kotremuž tola žyła semja šłuscha.

Šendželski duchowny Better, nan wjele džěci, ras kłyšćesche, šak jedny jeho pscheczelow se štarosćžu wo tym rěčesche, hacž tež wschě jeho džěci pošdžišcho khlěba došć šmēja. „Sa wo swoje džěci,“ Better džesche, „žaneje štarosće nimam; wschato maju džěda, kiž je wjelekróčžny millionar.“

„„To ja wjedžal nješym,““ tamny wotmolwi, šo njemačo džiwajo, „„ja šym jeho dotal sa khudeho muža džeržal.““ — „Sa mēnju mojeho Wótza w njebjěbach,“ džesche Better.

„„Ach tón,““ tamny rjełny, „„na teho šebi myšlik njebych!““ Na najbohatšcheho wschaf lubžo jabywaju.

Móz wodawanja.

Šendželski wojak běšče něšto wjetšche škucžik, sčtož dyrbjesche wjetšche khostanje sa šobu čžahnyčž. Šdyž šo wschkej mjeno tuteho wojaka wosjewi, šładowasche wón se swojimi wschšchimi radu, šakže khostanje by šo na šłóštnika položicž mělo. „Sčto chžemy s tutym hubjenym wojakom šapocžecž? Šižom hušćišcho mějesche šo šamolwicž; hižom wschelake khostanje je čžerpil; wjazy króčž je hižom w jastwoje pobnył; — prajcže, sčto mamy s nim šapocžecž?“ Wojakowny sergeanta, kiž běšče tež pschípóbla, wot-

molwi trochu bojasny: „Šedny šredł nješćže hišćeže pošpytal, šnjes wschko, a runje tutón šredł njeby, kaž šebi myšlu, podarmo byl.“ Wšchł šo woprascha, kotry by to byl. Sergeanta rjełny: „Wodajcže jemu.“ — „Sčto?“ wumola wschł, „tutemu hubjenemu wodacž? Tola — ja chžu šebi tu wěž tola pschemyšlicž.“ Někotre mjěšchiny na to wojaka pschiwjedžichu. Šeho wina bu pschēd nim s pišma wucžitana a na to bu praschany, sčto by pschecžiwu temu prajicž měł. „Nicžo“, wotmolwi wón s pošhileny woblicžom, „ja šym škutk wobeschoł, ale mi je jeho žel.“ Na to wschł wušub wupraji a tón rěkasche: „Sa čži wodam, dži šwój pucž.“ „Mi je khostanje špuschćžene? Ššym ja prawje rošmyk?“ woprascha šo wschón špodžiwany wojak. „Šaj“, wotmolwi wschł, ja wospjětuju, tebi je wina špuschćžena.“ Wojak bu psches to tak hnutny, so šyly šłakasche a šo swojemu wschkej sa jeho šmilnosć dodžakowacž njemóžesche. Wot teho dnja šem njeběšče pał tež na šadžerženju wojakownym nicžo wjazy wustajecž; šaj, wón šebi šórny dowěrjenje šwojich wschšchich w šakškej měrije wudoby, so šórny wschšče město dozpi.

Duž — šy hižom s wodacžom špytal?

Šswěrnosć.

Šóhanški kral da ras pobožneho biskopa pschēd šebje pschewjesć a žadasche šebi, so by swoju wěru šapřel a pschiboham woprowal. Biskop pał wotmolwi: „Mój šnježe a kralo, to ja njecžinju.“

Duž bu tón kral hněwny a rjełny: „Njewěšch ty, so tvoje žiwjenje w mojej ruzy steji a so mam ja móž, tebe škónžowacž? Sa trjebam jenož šiwnyčž a s tobu je šo štačo.“

„To ja derje wěm,“ wotmolwi biskop, „ale dowol mi prijedny, so čži pschirunanje powjedam a na tebe praschenje štaju, so by na nje wotmolwil. Myšł šebi, so by jedny s twojich najšwěrnšchich šlužobnikow do mozy twojich njepscheczelow padnył a čži bychu jeho nětko š njěšwěrnosći pschecžiwu tebi wabili, so by na tebi pscheradnił byl. Šdyž pał twój šlužobnik w swojej šwěrnosći wobštajny wosta, wschachu jeho čži njepschecželjo, wušlecžechu jeho wschchu jeho draštu a wuhnachu jeho s hanjenjom přecž. Šraj, mój kralo, njebudže tak, so ty, hdyž wón šakš š tebi pschindže, so ty jemu wot swojeje najlěpscheje drašty dasch a jemu jeho hašbu s čžesćžu šapłacžišch?“

Duž džesche kral: „Šaj wschaf, ale sčto s tym tu chžesch a hđže je šo šakš něšto štačo?“ Duž biskop wotmolwi: „Šlaj, ty móžesch mje tež moju šachodnu draštu šlez. Me ja mam šnješa, kiž mje nowu draštu woblecže. Dyrbjal ja šo tehodla bojecž a swoju šwěrnosć šamacž?“

Duž wotmolwi šóhanški kral: „Dži, ty šy wobhnadženy!“

Wschelake s bliska a s daloka.

Šnjes dotalny šarski wškar w Šucžinje, Šschizan, je šo, hdyž je pruhowanje wólbokhmanosće wobštal, sa šararja Šucžinjanškeje wošady poštajil. Wóh žohnuj jeho dušchowpastyšške džělo na Šucžinjanškej wošadže.

Šnjes šekundarius Ša a š šwjecžesche šwjedžen šjoch kralow šwój 25 lětny šastojšski jubilej jako duchowny Šětromškeje zyrkwoje w Budyššchinje. Šemu běšče špožćžene, na tej šamej klěžy w Šětromškej zyrkwi, na kotrejž běšče pschēd 25 lětami pschi swojim šapokaschnju 1. króčž Budyšškej wošadže přédował, tež šónšamy džē šašo přédowacž. Šemu šo dostachu mnohe wopokasma lubosće a počžesćžowanja. Wošebje je šo wón tež šašlužbny ščžinil jako jastwowny duchowny Budyšškeho jastwa a šo štaral sa šastaranje s jastwa pschecženyh. Wón je tež pschēdšyda šowarššwa š šastaranju s jastwa pschecženyh.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjaton
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew čel!

F.

Sserbske njedželiske lopjeno.

Wudawa so kóždy sobotu w Šmolerjez knihicziščezěni w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

2. njedžela po tsjoch kralach.

Rom. 12, 9—17.

My blyšchimy jara husto w žiwjenju, tu je dobra rada droha, a my wěmy, so njeje to jeno prósdna rěč, ale so tuto słowo pschewusto bwoju wěrnosć wopokasuje. Tych dobrych pscheczelow, kiž jeno nasche najlěpsche, jeno nasche derjehicze chzedža, budže džěń wote dnja pschezo mjenje. W bėdženju wo semlke byče jedna so wšchudžom jeno hišće wo mudru spekulaziju. Kóždy je šebi šamemu najbližšči, kóždy njeh hlada, kať daloko pschindže, to je to hešćo. A tola pschinješe nam žiwjenje telko pschiradow, w kotrychž njemóžemy prawy pucž, kotryž mamy hič, šami pšnacž. Žiwjenje staja naš psched praščenja, na kotrež njemóžemy wotmolwicz.

Kať šbožowni šmy my tola jako šchesczenjo! Šdnž naš wšchitzy w žiwjenju wopuschca, hdnž nikoho wjazy nimamy, kiž by nam dobru radu dacž mohł, naš Bóh w njebjěšach njeha naš na žadny pad wopuschczicz. Wón njepyta tež w šebicnosći to šwoje, ně, wón chze w Božim słowje nam na najjednorischo radzić a pomhač. To chze wón tež čzinicz psches tekst, kiž chzemy šebi nětko wukładowacž. Je jara bohatty tekst. 20 dobrych napominanjow tu namašamy, ale móžno njeje, kóžde napominanje wošebje wukładowacž. My stajimy tehodla lěpje tutón žyly tekst pod to słowo, kiž šrijedž teksta šteji: šlužće čašu! Špšnacže, šchtož tón šnjės, waš Bóh, runje w tym čašu, w kotrymž wy štejicze, šebi wot waš žada! Prašchecze so

žyly šhutnje, kať móžecze w našich dnjach najlěpje te nadawki našeho powołanja jako čłowjeť a jako šchesczijan dopjelnicž.

Šswjaty japoschtol šawol radži nam najprjedy: njebudžće lěni, šchtož čzinicz macže. Budžće horzy w duchu. A prawemu pilnemu džělej chze tekst naš š tym napominacž, a my wěmy, to je kať prawje, w šesufowym duchu! Kať je wón tola džěłal, najprjedy w šwojich mlodych lětach jako čžěšla, a potom, kať je so prózował w šwojim powołanju jako wumóžnik šwěta, doniž njemóžesche šawolacž to wulke słowo: dokonjane je. A kať dnyrimy tež my w tutym nastupanju ja nim šhodžicz. Šaj, runje jako šchesczenjo mamy tu šwjatu pschiblyšchnosć, na žadny pad lěni byč a kať našim šobucžlowješam hubjeny pschikład dacž, ně, nuts do žiwjenja pokasuje naš šwjaty japoschtol šawol, tamny njšpróznitwy džěłacžet teho šnjěša, tón muž, kiž je so kať móžnje psches žiwjenje pschėbėdžil. Psches šwěrne dopjelnjenje našich pschiblyšchnosćow w hamcze a w powołanju dnyrimy našemu šchesczijanštwu čšecž čzinicz, wošebje w našich dnjach, hdnž wšchudžom kať pilnje džěłaja, a hdnž bychu najradšcho šchesczjanštwu nabožinn lěnjosće mjenowali.

Alle tuto japoschtolške napominanje njeha jeno šemštemu powołanju placžicz, wono chze pschede wšchēm tež še šhutnemu džělej na našej dušchi naš napominacž. W našich dnjach, hdnž wšchudžom pytaja, dušchu přecz, hdnž njeda naš jene rozpróščenje po druhim š prawemu měrej wjazy pschincž, njemóžemy wóšje došć do luda nuts wołacž, nje-

budźcie leni, budźcie horzy w duchu, chwatajcie a wumozęce waschu duschu, pytajcie Anjela Jesuša, wschitko druhe nje-pomha! A pytamy my jeho wopravdze i zylej wutrobu, potom budžemy tež rady a se wschej luboscju to jene dźelo na šo wsacz, mjenujzy to dźelo w Božim kralestwje a sa Bože kralestwo. A pschi tym budžemy i dobom po tych druhich napominanjach šwjateho japoschtola tu w našchim tekscje czinicj, kiž dadža šo wuprajicj i tymi šlowami: mějcie mjes šobu jenajku myšl.

W šwěće našchich dnjow to bohužel hišcže njenamamy. My trjebamy jeno krótko hladacj na wschu šwadu, njech je w šhtacze abo we wošadach tu a tam, w domach a w tak někotrej šwójbje. My trjebamy jeno hladacj na ducha hordoscze a czesczelatomošcze, kiž šo tež we wutrobje tak někotreho šchesczana namaka. Haj, woni runje praja, njeje i zyla móžno, tuto npominanje dopjelnicj! Šak husto šlyšchimy: My ludžo šmy tola wot natury tak wschelatori, tón jedyn ma to pschecze, tón druhi šašo hinasche. Šak dyrbi dha móžno bycž, jenajku myšl mēcz? To tola jeno tak dže, šo ja moje mējenje pschemēnju, šo mam tošame mējenje kaž tón druhi, abo tón druhi czini to. Ale šhto dyrbi to czinicj? Šóždy budže to wot teho drugeho šebi žadacj. Zyle prawje, tak njendže! Šinaf dyrbi šo to czinicj. My dyrbimy Jesušoweho ducha do šo, do našcheje wutrobny horjewšacj, a to mējenje mēcz, kiž wón naš wuczi, tak budžemy jenajku myšl mēcz, a tak šmējemy tež štajnje to prawe mējenje. My dyrbimy hladacj, šo budžemy kaž wón! Našch tekst nam praji, šo dyrbimy kaž wón tych žohnowacj, kiž naš pschescžehaju. Našcha luboscj nješmē falschna bycž, my dyrbimy to šle hidžicj a šo k dobremu dđeržecj, našcha bratrška luboscj dyrbi wutrobna bycž, my dyrbimy i czescju šo mjes šobu šakhadžecj, my dyrbimy radži hospodowacj, šo wješelicj i tymi, kiž šo wješela, a plācacz i tymi, kiž plācza, my njedyrbimy na wyšoke wēzy myšlicj, ale šo k niškim dđeržecj. Tak móže šo jeno dopjelnicj, šo šo jedyn druhemu pschezo bóle na šemi bliži, a tak budže škōncznje wopravdze šo štacj, šo mamy mjes šobu wschitzy jenajku myšl.

Tak budžemy tež prawje to japoschtolske napominanje našcheho teksta dopjelnicj: šluzcže czašu. A temu chžemy šo pschezo šašo modlicj: Šsy ty, luboscj, poruczila, šo mamy šo jubowacj, daj, šo morwa duscha žywa we lubosczi mohla štacj; šo tež luboscj wot šo damy a šo kōždy wē, šhto šmy, šo my jedyn narod mamy a ša jenoh' štejimy.

A k temu to pošlednje napominanje: budžcie wješeli w nadžiji! Š tutym napominanjom k wješelošczi njecha naš šwjaty japoschtol Šawol napominacj k šemškej, šachodnej wješelošczi, ale k tamnej šwjatej wješelošczi w tym Anjelu, kiž jako šlōnzo našche zyle žiwjenje roškwētki a naš tež w tych najštyšnišchich hodžinach njewopuschczi. Tuto wješele pschindže pak jeno i nadžije, šo po wschēch prōzach žiwjenja, po tak někotrej czežkej hodžinje horjelach w Božim kralestwje šo nam ta wēczna šbōžnošcž dostacj budže. A i tajšej wješeleje nadžije pschindže nam dale ta ščetpliwoscj, kiž w tych najcžejšchich hodžinach cžerpjenjow i psalmištom móže špewacj, moja duscha je cžicha k Bohu, kotryž mi pomha, kiž šo i Jesušom modli, Wōtcze, niz moja wola, ale twoja wola šo štan, kiž móže se šwjatym japoschtolom Šawolom wyšlacj, my pak wēmy, šo tym, kiž Boha lubuja wschitke wēzy k lēpschemu šluzju. Šo pak tak prajicj wuknjemy, k temu trjebamy pschezo

šašo pošhljenja wot horjelach a tehodla to pošlednje napominanje: budžcie wobštajni w modlitwje. Šak, moji lubi, chžemy našchemu czašu šluzicj, ale i tym tola tež i dobom našchemu Anjesej Jesušej Šhryštusej a šluzicj nam šamym! A by šo wopravdze dopjelnišo, k cžemu šwjaty japoschtol Šawol naš tu w našchim tekscje napomina, potom móžemy teho wēczi bycž, dyrbja druhe czašy pschincj, czašy, w kotrychž budže šo Bože žohnowanje na našch lud wulecž. Wōh daj to w šwojej hnadže!

Šamjen.

B. w B.

Šchescžijanske šmyšleuje a žiwjenje.

Romšt. 12, 2: Mjeczincze po runym waschnju teho šwēta.

Šlōb: Šhtož Bohu wješchnemu šo pobda. —

Ša nochzu czinicj kaž cži drusy,
Kiž na šwōj šōnz šej njemyšla;
Nē, priedy hacž šym w šmjertnej nusy,
Budž moja duscha hotowa;
Ššwōj hnadny czaš ja wužicj chzu,
Šo junu šbōžnje domoj du.

Šow wschēdnje mnošy ludžo mřeja
We njepokucze, njewērije,
Kiž nješmjertnošcž a wēcznošcž přeja,
Šsu jeno džeczi czašnošcze;
Ša šhladuju pak k wēcznošczi,
Šdžež rjane herbštwō kēžeje mi.

Wucž, Anježe, wopomnicj mi šwēru,
Šo w thmle šwēcže wumrjecž mam;
Š tym mudrošcž daj, šo i prawej wēru
Ššej Šhryšta pucze wušwolam,
Ššo hladauju šlych towarštwow,
Wschēch šjesbōžnych a wuškēmžow.

Šrjecž knicžomnošcž a hordoscž šwēta!
Šaž dym a mħla ty šahinjesch;
Nē, wutroba budž i tobu šhřeta,
Kiž ty mōj wēcznje wostanjesch;
Ty, Wōtcze, luby Šbōžniko,
Šsy moje šublo, bohatštwō!

Ššwēt wote mnje budž wopuschcženy,
Dōjž hišcže bydlu na šemi;
Ššchizž Šhryšta pak njech šapschimmjenty
We wērije dđeržu, w lubosczi;
Wōn budž mi wēšta šepjera
Ša czašny šhōb hacž do rowa.

Mam Jesuša, šhto chžny tu wjazny?
Š nim Boho džecžo, herba šym!
Šhto wo waš rodžu, šwēta šchazy,
W tajkim štwaje šbožownym?
Ššches Šhryšta prawdošcž, šašluzbu
Ša wēcznu kōnu dostanu!

K. A. Fiedler.

Tōn Anjes je mōj pašny.

Šhudy, ale pilny dželaczer, kiž žaneho džēla namakacj njemōžešche, wobšamny, do Ameriki wuczahnyč. Wōn mēješche š džeczi a jemu a jeho mandželškej ničšo lohke njebē, do tajšej

zuszby czahnyć. Tola wón mjejsche dowěrjenje ł Bohu. Sim ƙo pscheczel ł domisny pschida, kiż bėsche teho runja khudy a mjejsche ƙamo 12 dźeczi na pucz ƙobu wsacz. Na łódzi wumrje nětko nan tych 12 dźeczi a łódziny łapitan njewjedźishe, sčto ł tymi 12 ƙyrotami łapoczecz. Nan tych 8 dźeczi proschjesche Boha wo pomoz w tutej nusz a słoncźnje ƙo rošbudźi, wschē te 12 dźeczi sa ƙwoje pschijecz, a tuta khrobłoscź bu wot Boha bohacze mytowana. Nunjeż bē zyle khudy na zusu semju wustupił, ƙo jemu wscho radźi. S łóždym dnjom bu bohatschi a móžesche wschē ƙwoje 20 dźeczi derje łastaracz, sa czoż ƙo wschēdnje Bohu dźakowasche.

Ƙo nēczim bu wobšedźer farmy (kubła). Zako ras psches ƙraj jēchashes, setka małeho hólczka, kiż ł pomozu ƙwojeho pša stadło wowzow pašesche. Wot teho czaša, so bėsche nasch farmat te 12 ƙyrotow ł ƙebi wsak, njemóžesche nimo žaneho dźesca hicz bjes teho, so by ł nim njeporēczał. Tak też psched tutym pastyrskim stejo wosta a ƙo ł nim do rēcžow da. „Schtó ƙy ty?“ Tón hólz wotmolwi: „„Pastyr!““ — „Masch hischcze nana a macź?“ — „„D haj, ja dźē jeju wowzy pašu.““

Tak taj dwaj dale rēcžeschtaj, hacź ƙo tón farmat woprascha: „Sdych ƙy ƙam pastyr, dha drje ƙy też hižom wo tym dobrym pastyrju Khrystu ƙy ƙlyschal?“ — „„Nē,““ tón mały wotmolwi, „„wo tym hischcze niczo ƙlyschal njejsym. Schtó dha to je?““

Tón farmat ƙo wješelesche, so mjejsche składnoscz, temu dźesczu tu staru historiju wo Sboźniku powjedacz, łaż ƙo wona sa tuto dźeczo hodžesche. Wón powjedashes, so je tutón dobry pastyr ƙam sa ƙwoje wowzy wumrjel. Na to jeho tón mały schpruch wucžesche: „Tón Knjes je mój pastyr,“ a napominashes jeho, so by ƙo ł tutemu pastyrjej pschezo ƙwēru wołal. So by ƙebi tón schpruch łóžscho wobkhowal, dyrbjal ƙebi pschezo na ƙwoje porstny myšlicź, so łóždy porst jene ƙłowo teho schprucha wošnamjenja. Prēni porst je „Tón“, drugi „Knjes“, tseczi „je“, sčtwórty „mój“ a pjaty porst „pastyr“. Wošebje dyrbjal wón pschi sčtwórty porščez ƙebi pschezo na to waźne ƙłowo „mój“ myšlicź. Zako tón farmat dale jēchashes a ƙo hischcze junu sa tym hólzom woblada, dźeržesche hólz ƙwoju ruku wschē hłowy a pschimny ł tej drugej ruku sa sčtwórty porst. S tym chyzsche prajicz, so je tón Knjes jeho pastyr.

Schturi njedzele posdžischo bē nasch hólz sažo wonkach je ƙwojim stadłom, jako ƙo wulki wētr, łajkiž jón my tu domach nješnajemy, šbēhny. Tón hólz ƙo sa skału wukhowacz pytasche a je wēscze styšnje nana a maczer wołal. Nichtó jeho ƙlyschal njeje, też njewjedžachu, hdyze mēli jeho pytać, jako ƙo domoj njewrōczi. Sdych po nēkotrych dnjach tón farmat sažo psches ƙraj jēchashes, wuhlada wón teho hólza ležo — morweho. Na nim ležesche, jako by jeho wohrijewacz chyzł, jeho poš — też morwy. Zako tón farmat pša ł hólza dele šczahny, widžesche wón, so jeho lēwiza sčtwórty porst praweje ruki dźeržesche. Tak bē to dźeczo ł tej myšlu wumrjelo: „Tón Knjes je mój pastyr!“

Wēra do Jesom Khrysta.

Hłōb: Za šboźnoscz jow ł nam pschithadža.

D troscht! ja wēm, sčto cžinicź mam,

So dušcha šboźnoscz smēje:

Za na Khrysta ƙo sałożam,

S tym sa mnje šbože łcžēje

Sa cžahnoscz tu, sa wēcžnoscz tam;

Wšchal ł wēru Khrysta prawdoscz mam,

Mēr Boži w ƙwojej dušchi.

Ƙucz drugi nichtó njepytaj,

Pschińcz do Božeho raja;

Wón ƙamoprawdoscz na bał staj,

Sow skutki njepomhaja.

Slej, pomoz je w Khrystu ƙu,

Psches njeho dušche ł njeju du,

Sdych w twjerdej wērje steja.

Duż jeno Khrysta pytać chzu,

So junu šboźny budu;

Mam jeho drohu saštužbu,

Dha njepschiindu ja ł ƙudu;

Wón dźē naš droho wukupi

A Boži raj nam wotewri,

Sso nad tym šraduj, dušcha!

Haj, hdyž mje ƙryja mrokoły,

Sso hrēcžow dla mi styšcēze,

Dha ƙłonzo, balsam wutrobny

Mi ty ƙy, Jesom Khrystcēze!

Ty moje rany wobalesch,

Mje sa njebeša lēkujesch,

Mēj dźak sa twoju hnadu!

Budź dale pschi mni, Sboźniko,

Sdych horja nōz mje tyšchi;

Mi ƙwēcź ƙo twoje wobliczo,

Njech dušcha twój hłōb ƙlyšchi;

Wjedź ł rudžby mje tam ł wješelu

A psches ƙmjercź junu ł žiwjenju,

Sdžez debi wēru trōna!

K. A. Fiedler.

Kschesczianska luboscź wudžerzi.

W lēcze 1665 w Londonje mōr žalošnje sathadžesche. Bohaty žendželczan chyzsche ƙo psched nim wukhowacz a chyzsche ƙo na tón czaš na ƙwoje wješne kubła pschēhdylicź. Wscho bē na wotpućžowanje pschihotowane. Wōs bē hižom napałowany a psched durjemi stejesche. Tón knjes hischcze w tej stwoje, ł kotrejeż móžesche na hašu dele hladacz, horje a dele khodžesche. Dwaj ƙłuzobnikaj, jedyn kschesczian a drugi hischcze pohan ł Afriki, poslednje wēzy na wōs noscheschtaj. Sdych jeju knjes ł woczinenemu wołnu stupi, tón cžorny, hischcze pohanski ƙłuzobnik ł ƙwojemu towaršchej rjekny: „Naju knjes mēsto wopuschczi, so by mōrej cžeknył. Za ƙebi myšlu: jeho Wōh bydli na wšach a niź w mēscze.“

Tutón pohanski ƙłuzobne bēsche tole ƙłowo we ƙwojim pohanskim njewjedženju rjekł. Žeho knjesej pał to ƙame na ƙwēdomnje duri. Cžishe pschi ƙebi rjekny: „Mój Wōh je wschudžom, wón móže mje w mēscze łaż też na ƙraju sčkitowacz. Mój ƙłuzobnik je mi dobru wucžbu dał. Kschesczianska luboscź w strasche nječžeka, ale wudžerzi a bližšchemu pomha. Za nětko w mēscze wostanu.“

Na mēscze poruczi, so ma ƙo ł wosa sažo wscho dele sebracz. Wón wosta w mēscze, bu najwjetšchi pomoznik a najšwērnišchi wopytował thorych a mējesche ł teho to žohnowanje, so mōr, kiż też na jeho kublach sathadžesche, jeho ƙo njedōtkny.

Hacz jich tawšynt padnje pschi twojim bofu a džekacz tawšynt łna twojej prawizy, dha ƙo wschal ł tebi njebudže pschibližowacz.“ (Ps. 91. 7.)

Ršchesczianska luboscź.

Mat. 5, 44—48.

Ślōb: Czini so mnu, Anjeze, tať, kaź chzeť —.

D Wótce, płomjo luboscze,
Ty hręjesch człowski dzęci;
Tu njeje žane wutofacze,
Wschēm twoje słonzo kwęci;
Deschēz dawajch prawym, njeprawym,
Szy miły dobrym, hnadny śhm;
Schto sapschija tu luboscź?

Se tale luboscź pschiklad mi,
Dha smęju kraźne sboze;
Mēr sbōźny czuju we duschi,
So rēlam dzęczo Boze,
Kiź pyta Wótza podobnosć
A žada w jeho hnadze roscź,
Hdyź Khrysta wolu czini.

Kaź Boha, tať tež bliźscheho
Chzu na wutrobje nohycź;
Wón dzę je Boze podomstwo,
Mam ja njeho tež prohycź.
Schtoź swojich bratrow lubo ma,
Tón dopofas ś tym podawa.
So ma tež luboscź ś Bohu.

Mój bliźschi kōźdy człowjeť je,
Kiź je w horju, nush;
Staw, narod, wēra njemyl mje
A hacź je snaty, zuly;
Haj, je hnadz hamo njepsczechel,
Tež teho budź mi w duschi žel,
Hdyź tyśchnoscź jeho jima.

Kiź kija mje, chzu žohnowacź
A pschecź jim Božu hnadu,
Tež ś dobrotu tych pohypacź,
Kiź hidu na mnje kladu;
Schtoź schłodzi mi, mje pschesczēha,
Sa teho pať njech modlitwa
Mi ś dusche stupa ś njebju.

Tať njepsczechelow lubowacź
Mje Khrysta pschiklad wuczi;
Duź njech jim schiwdy wodawacź
Mje Boži Duch ham nuczi.
Haj, luboscź, płomjo njebieske,
Njech twoje pruhi hręja mje,
So bych byl dzęczo Boze!

K. A. Fiedler.

Njebudź kebiczny!

Hdyź něchtō nětoho jako swojeho pscheczela křwali, mōžesch bo jeho wopraschecź: Szy bo hižom ś nim do žaneho herbstwa dzęliť? W tym najlępie ludzi jesnajesch. Rōźdy mjenujzy na swoju schłodu tón schpruch njewobkędźbuje: Žadyn njehladať na to swoje, ale kōźdy hladať na to, schtoź teho druhého je (Fil. 2, 4).

Dwaj bratrať bęschtať ras na tym, po smjerczi swojeju staršheju dla 100 hr. prozeť sapoczecź. Wscho wotradźenje niczo

njepomhasche. Schtoź je řebi samyřliť skorźicź, tón řo husto czeleczu ruma, kiź chze do řwojeje hrodze nuts a hdy by wona w płomjenjach řtała. A tamnymaj bratromaj pať teho njebozczicźkeho nanowy dobry pscheczel řtupi a pocza taťle: „Hdyź jedyn wot waju řkorźbu dobudze a te 100 hr. na dań da, řchtoha ma ś nich danje? Ženo řa lęto 3 hr. Te wón mjes řwojimi druhimi dořhodami ani njepytuje. Hdyź pať mjes řobu mēr dźeržitaj a řebi w nush pomhatať, je to węcze wjazzy winojte hacź 3 hr. a tež hacź 100 hr.“ Wonať dyrbjeschtať jemu prawo dacź a njeńdźęschtať na řudniřtwo, ale na řwoje dźęło a wotřaschtať dobraj pscheczęlej.

Tež jedyn drugi bur dyrbjesche na řudniřtwo, řo by řo tam se řwojim bratrom do herbřtwa dźęliť. Řeho řona wjedźiřche, řo je tón bratr řkupoćź řama, kiź řo dla kōźdeho plęřniweho pjenjeřka řadźera. Řehodla dźęsche wona ś řwojemu muřej, jako wón dźęsche: „Sřlyřchijch, řurjo, hdyź na tebe 3 toľerje pschindu, dha wřmi dwaj, a pschindu 50 toľeť, dha wřmi 40. Tón muř tať czinjęsche. A tať na řudniřtwoje wřcho derje dźęsche. Sřudniř wřschat řo dźiwasche a dźęsche řkōncźnje temu muřej: „Hłupisčeho człowjeka, jako wy řęze, ja tola hiřchcze wohładať njeřřhm. Wř řęze wo 500 toľeť pschifřořchenny a řęze řam na tym wina.“ Tón pať męrnje wotmolwi: „„To wřschat niťoho niczo njęstara, hdyź ja někomu 500 toľeť darju.““

Se řwojim bratrom pať bę dale w męrje řiwny, a to bę tež řwoje 500 toľeť winojte.

Wschelake ś bliska a ś daloka.

Dowęrnizy řwjasła ratarjow řhromadźichu řo řańdźeny tydźeń w Budyschinje. Řednasche řo tež wo wōľbach do řakřeho řejma, doľeť smęja řo po něczęřichim řejmje nowowōľby řapōřkancow. 5. wokrjeť řastupuje řnjes Bart a 8. řnjes Kōkła. Šhromadźeni řo jenořłōgnje řa to wuprajichu, řerbřřtemu wōľbnemu towarřřtwo pschewostajicź, kandidatať řa tutaj wokrjeťaj pomjenowacź.

Męřto Draźdźany prōzuje řo wo uniwęřřtu. Řnjes kultus-minister je něťko w pręńej komorje řakřeho řejma jařnje wuprajil, řo po wobsamkujęnju powřchitkowneho ministerřtwa wřschnosć kaź prjedny tež něťko hiřchcze na tym řejniřchcęzu řteji, řo ś powřchitkownych a pjenjeřnych pschicźinow řaľoźenje drugeje uniwęřřity w řakřej řa pschijomne nima. Toľe řejniřchcęzo wřschnosćę budze węcze w kraju, hdyź tež řnano niz w Draźdźanach, pschihłōřowanie namafacź. Wřchetoź to dyrbi řo tola rořhmicź, řo je řa naschu řakřu 1 uniwęřřita dořcź, hdyź wulťoscź řakřeho kraleřtwa wopomnimy a řo by, hdyź by řo tež w Draźdźanach uniwęřřita řaľoźila, Řipřczanska uniwęřřita pod tym czerpila.

Ś Wřława piřaja wo řadnym pschipadze. Tam řwjeczęřchej řańdźenu njedźelu tľasťi miřchtr Brückner je řwojej mandźęřřte řłoty kwař, ś dobom řwjeczęřche jena dźowľa je řwojim mandźęřřkim řłęborny kwař a dwę jeju dźęřczi na tym řamym dnju řeleny kwař.

„Bombaj Bōb“ njeje jenoź pola řnjesow duchownych, ale je tež we wřchęch pschewawarņjach „Sřerb. Nowin“ na wřbach a w Budyschinje dořtać. Na řchtwōrcź-lęta placzę wón 40 pj., jenoťliwe cźiřła řo řa 4 pj. pschewawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džělał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoň ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Sserbske njedźelske łopjeno.

Wudawa so kóždu łobotu w Šsmolerjez knižiciziscežerńi w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pšchedplatu 40 pj. dostacž

3. njedźela po tsjoch kralach.

Rom. 12, 17—21.

Woko ja woko, sub ja sub, tuto słowo se stareho sakonja chze so tak nětotre mu tež w našim čašu spodobacž, po nim chzyl tak nětotry rady činicz, hdyž je wot šwojeho šobuczłowjeta dyrbiat słosć šhonicž. Drje niczo njeje, šchtož my tak čzežko šnješemy, hacž hdyž dyrbimy bješ winy njeprawdu čzerpicž. Dha so wscho w naš wobara, dha čžeri naš nasche šranjene šacžucže, šle se šlym šaplacžicž, so by tež tón druhi šam na šebi špóšnał, tak tajke čžinjenje nutštach we wutrobje boli.

Alle do tuteho šwěta je něšchto nowe pšchisčło w Šhryštu š Jesuku, kiž je prajil: „Wy šcže šlyšcheli, so je prajene: Ty dyrbiš šwojeho bližšeho lubowacž, a šwojeho njepšcheczela hidžicž. Ša pał wam praju: Lubujče šwojich njepšcheczelow; žohnujče tych, kiž waš polleja; čžinče dobrotu tym, kiž waš hidža; prošče sa tych, kiž wam šchodža a pšchescžehaj w waš, tak so bjšcže džēczi byli wašeho Wótza w njebjěšach.“ Šaj, džēczi teho Wótza rošymja tu wulku šašer Šbóžnika: Ty dyrbiš šwojeho bližšeho lubowacž jako šam so. Šchtož to chze, tón dyrbi so žyle a dospoknje šaložicž na šesom Šhryšta, kiž je nam předowanje dał tajkeje lubosće, kotrehož žyle žiwjenje a škutkowanje bješhe lubosć pšcheczimo wschemu njepšcheczěštwu, š kotrymž jeho šwět pšchescžehašche. To je ta lubosć, kotraž je tež nad nami móžna, jeno šmilnosć a hnada, kotraž nam nasche hrěchi njepšchirachnuje, ale

čžini, so so naša štyšnosć do wješelosće pšchemobroczi, došelž je pšchi nim woadče pšches našču šašlužbu a doštojnošć, došelž je pšchi nim wumoženje š našeho hubjenštwu do krašnosće hižom tu na šemi a junu horjekach we wěčnosći.

Wobdawa naš Šhryšt š swojej lubosću, dha je jeho wola, so tež my nješ šobu šmy bohaczi na bratrowškej lubosći. Tu w našim žiwjenju š našimi šobucžłowjekami je to wulke polo, na kotrymž móže a dyrbi so naša lubosć wopokasacž; tu ma so šjewicž, hacž my wopravdže šmy šchescžijenjo, kotrymž je wo to čžinicz, živi byčž po šenješowym špodobanju. Tu dyrbi na šjawne pšchicž, hacž je tež w naš šchescžijanštwu ta móž, kotraž wšcho pšcheminje, šchtož chze so nam napscheczimo štajicž. A šawoł nam we šłowach našeho šekšta pokasa, tak mamy so w tym a tamnym jako šchescžijenjo šadžeržecž, tež pšcheczimo tym, kotšiz nam njepšcheczěšzy napscheczimo šteja.

My wěmy šami se šwojeho nashonjenja, tak čzežko je to ša naš, šchtož so tu wot naš žada; tak wjele radšcho bjšchmy my čžinili po tym šłowje: kaž ty mi, tak ja čži. Šordosć štareho čžłowjeta w naš wabi naš, so njebšchmy šebi wot nikoho niczo lubicž dali. Ša myšl, kotruž ma šwět wo čžesczi, šteji runje napscheczjo temu, šchtož Šhryštowa wucžba jako našču pšchišlyšnosć poštaja. Šam chze so šdacž šlabosć byčž, šchtož pał je tola šlonežnje ta móž došyčža, w kotrymž je šchescžijanštwu lětyšazy šwět pšcheminyło.

Schtóž jeno chze swojej woczji wocznicz, tón dyrbi bórny pónacž, so tam, hdžež so mēr njedžerzi, hdžež so słóscž se słóscžu saplaczi, hdžež wjeczenje knjezi, njeje niczo dobyte, a lenjepscheczelnstwo budže wjetšche, hidženje rojče, a stónčnje njeje žadny pucž wjazny, fiž wot jeneho k druhemu wjedže. Kač wjele pscheczelnstwa a dobrego šušodstwa budže sanicžene, dofelž na prawej lubosczi pobrachowasche, kotraž so prózuje, to wotstronicž, schtož chze cžlowjekow dželicž, fiž šu tola stawny na tym jenym cžele, kotrehož hlowa je Jesuř Khrystuř. Wono njeje pschezo možno, se wschěmi w prawym mēre žiwny bycz; ale to dyrbjalo kschesczijanaj možno bycz, so to potom na nim njeleži. Kschesczijan dyrbi stajnje k mērej hotowy bycz. A hdžž my jeno wěmy sczerpliwje cžafacz, stónčnje smēje tola luboscž rjane myto. Hdžž my słóscž se słóscžu saplaczimy, dha možemy wěsczi bycz, so šo s tym tež pschezo bóle stwjerdnje wutroba nascheho bratra. Ale pscheczjwo tej lubosczi, kotraž cžini po tym słowje: Je-li tehodla twój njepscheczeln hlódnny, nařycž jeho; chze-li šo jemu picž, napowaj jeho, budže tež twjerda wutroba mjehka, a to je sapoczatk praweho kschesczijanšeho mēra. Duž chze-li tež hněw nad tobu dobycz, dofelž masch njeprawdu cžerpicz, špomni na to, so šu ty kschesczijan, a njedaj šo štemu pschewinycz, ale pschewin ty to šte s dobrym, dha budžesch žehliwe wuhlo na hlownu šwojeho njepscheczela nahromadžicž. Mascha wěž to njeje, so bychmy šo šami wjecžili; ta schkoda budže psches to jeno wjetšcha. To chzemy temu pschewostajicž, wo kotrymž piřane šteji: Wjeczenje je moje, ja chzu saplaczicž, praji tón Knjes.

Ale na tej lubosczi, kotraž to samóže, šmy my hiřchče kšudži. Duž reka pschezo šařo, k temu do wuczby hicž, fiž je šam ta luboscž, k Jesuřej Khrystuřej. Jeno hdžž my jeho mamy, možemy šami šo pschewinycz. Mamy pač tuto najcžežšche, ale tež najrjeňšche dobyče, dha njebudže nam cžežko, šte s dobrym pschewinycz. Duž budžmy hotowi k tej lubosczi, so by na tym pónacž bylo, so tež my šmy Khrystuřowi wuczobnizy, a so by tež pschi nař jeho kralestwo pschezo došpołniřche bylo.

Šamjen.

W. we W.

Luboscž k bliřšchemu.

Schtóž šwětně kubka wobšedži
A kšudnych widži tradacz;
Schtóž hlódnnych bratrow njeřyczi,
Šim do nuřny da padacz:
Tón rani kařnje njebjeste
A Božu luboscž njeřnaje.

Schtóž bliřšcheho cžescž podrywa
A słótnje we nej toczji;
Schtóž to, hdžež wón šo pschehlada —
Na lěpsche njewobroczi
A trjeba hubu pschikšodnu:
Tón nima luboscž k bliřšchemu.

Schtóž s radu, trořchtom, se schkitom
Tu bratrej nochže klužicž,
Hdžž kšicž a horjo jeho dom
Chze ša šwój pschewytk wužicž;
Schtóž tehdy dli šo s pomožu:
Tón nima luboscž k bliřšchemu.

Schtóž hagle cžaka, hacž šo tu
Schtó s próřtwu psched nim kloni;
Schtóž njeřhwata tam s pomožu,
Hdžž něchtó šylšny roni
A cžerpi tajnu šrudobu:
Tón nima luboscž k bliřšchemu.

Drje pschezo w skutkach njemóžesch
Ty luboscž pokasowacz;
Měj wolu pač, so radny chžesch
Szej tónle pocžint škowacz;
Tež wo móž k temu próžuj šo:
Dha smējesch lubo bliřšcheho.

Hdžž pač tón pocžint wořlabnje,
Prořch, so šo s nowa hori;
Pracij: Bóh je luboscž, kotryž mje
Szej k podobnosczji štwori;
Šaj, wscho, schtož šym, to jeho je,
Duž mam bycz džěcžo luboscže!

K. A. Fiedler.

Lubujče šo mjes šobu!

W Schwyny leži pschi wrotach maleho měřtacžka rjenje wudebjena studžen, kotraž ma to napiřmo: Lubujče šo mjes šobu! Schto ma tuto napiřmo na šebi?

Tam běřche pschezo studžen byla, ale běřche to jeno driemjane korto, w kotrymž šo woda, fiž s horow běřesche, hromadžesche. Pschi tutej studni bydlesche starny muž, Šmhof s mjenom, fiž běřche we šwojim cžaku najlěpschi a najkřoblišchi hórřki wodžer byl. Wón pač běřche pschi tym tež luboscžiwny, k woporam šwólniwny muž, fiž je wěscže sto krocž šwoje žiwjenje wažik, so by druhich s njeřboža wutorhnył, hdžž běchu šebi w horach s pschemērnej křoblosczu pschedalofo šwērili byli. Hdžž běřche šo nětk šestarił, bē jemu žel, so njemóžesche nikomu wjazny niczo k lubosczi cžinicž a s wodžerjom bycz.

Kšudy tež bē a njemóžesche nikomu niczo wjazny dawacz, dofelž běřche hižom priedy wscho, schtož běřche šařkužik, mjes kšudnych ros-dawał. Nětko pola šwojeho šyna na wumjenku bydlesche. Duž šapoczja, wjecžor, hdžž ludžo s džěka domoj džěchu, pschi studni šydacz a wschěm wodu k picžu je šymneho hórřkeho žórka poslicžecž, a cžerpasche wodu s hlinjanym karanom. To šo ludžom lubjesche a jim bu waschnje, wjecžor na dompuczju pola Šmhofes nana něřcho wody k woschewjenju wupicz. Šaj, něchtóžkuli by hodžintu dlěje džěkał, dofelž wjedžesche, so psched wrotami cžerřtwu wodu porjedženu dořanje, a něchtóžkuli drugi njeřdžesche wjecžor do korcžmy, wschał běřche šo pola Šmhofes nana napik a běřche wot njeho tež pschi tym něłotre dobre šłowczko šlyřchal, pschetož tutón schědžiwž wjedžesche ša wscho najlěpschu radu. Tak Šmhof to wjele lēt cžinjesch. Duž wumrije. Wschěm, wořebnym a niřkim, wón pobrachowasche, pschetož wschitžny běchu jeho luboscž wužili. Duž wobšamtnychu měřchženjo, Šmhofej k cžesczi tutu studžen tajku rjanu wutwaricz a k dopomnjecžu na njeho jej to napiřmo dacž: Lubujče šo mjes šobu!

Ničto wschał njeje tajki kšudy a šlaby, so njemohł nikomu žaneje luboscže wjazny wopokasacz.

Lubujće swojich njepšhecželow!

Mat. 5, 44.

To něhdy Šhrystuſ ludej pšchimoſa, kiž pšched nim ſedžo na njeho poſłuchaſche. Bohſa wěz je, pšhecželam dobroty wopofaſowacž, a dženſa wón naſ napomina: Lubujće ſwojich njepšhecželow! Pšhecželjo ſu ſo ja naſ ſtarali, a my ſmy jim džaſ winojcži; woni nam lubja, naſ w pšchichodneſ nufy podpjeracž, ſo ſami njebudžemy — ſchto je tehodla lóžſche, hacž ſwojich pšhecželow lubowacž? Sa to čłowjeſ žaneho woſebiteho napominanja nje- trjeba. Ale njepšhecželow lubowacž, to je něſchto druge!

Mjes ludžimi ſo huſto doſcž jedyn nad druhim pšchidže. Šdnyž ſy ſo čaſ žiwjenja prózowaſ a ſkónčnje maſch něſchto hódne nalutowane, ſ čehož móžeſch we wyſokich létach žiwy bycž a ſchtož móžeſch ſwojim džecžom ſawoſtajičž, a nětko či twój bližſchi twoje pjenjeſy ſ leſcžu wurēcži, ſo je wſchě ſhubiſch, — abo hdyž ſy ſwoje džecži ſwěru ſ wſchemu dobremu džeržal a wone běchu kaž luboſne kwětki, ſ roſu pobožnoſcže křepjene, roſcžechu Bohu a tebi ſ wjeſelu, a nětko je twój bližſchi do hrěcha ſawjedže a ſ twojeju woczow ſo tehodla wſchědnje rěki horznych hſlow lija — móžeſch ty tajſeho čłowjeſa lubowacž? Mjeje doſcž, ſo ſo wobnježiſch, ſo, hdyž wón nimo tebe dže, ſamjeſ njewoſmjeſch, ſo by jemu ſ nim nopy roſſchcžepiſk? Móže ſebi něchto wot tebe žadacž, ſo tajſeho čłowjeſa lubujeſch? A tola lubujće ſwojich njepšhecželow! Tón ſebi to wot waſ žada, kiž je wjazy wot ſlych ludži čerpicž mě, hacž něchto drugi, a kiž je tola njepšcheſtaſ, njepšhecželow lubowacž. Tón ſebi to wot naſ žada, kiž ma ja tych, kotřiž ſo ſaprēcž wjedža a ſ nim ſwój kſchiž njeſu, myto, kotrež wſchě ſemſke boloſcže bohacže ſaruna. A tajſa luboſcž je tež mjecž, ſ kotrymž njepšhecžela najſterſcho pšchewinjeſch a ſa ſo dobudžeſch. Na twoje ſwarjenje ſtaji wón wjetſche ſwarjenje, na twoje pšchecžehanje wjetſche pšchecžehanje. Šdnyž paſ na njeho ſ prawej wutrobnej luboſcžu pšchidžeſch, dha wón pšched tobu kaž wojaſ ſteji, kotremuž ſtej ſjělba a mjecž wupadnyſkoj. Wón dyrbi ſo tebi pod- dacž. Maſch-li njepšhecžela, ſpntaj ſ luboſcžu — tón ſrědk wěſcže pomha. Woheſ njemóže wſcho roſeſchkrēcž, ale luboſcž kóždu twjerdu wutrobu ſmjecžči.

Duž čzemž ſebi dženſniſche ſłowo: Lubujće ſwojich njepšhecželow, taſ prawje hluboſo do wutrobny ſapſkacž. A ſchtož po nim čini, tón položa ſebi bóle hacž ſ něčim drugim ſwoje žiwjenje a woſebje tež ſwoje — wumrjecže.

Bože džecžatſtwo.

Romſk. 8. 14—17.

Chžeſch Bože džecžo bycž, mój kſchecžano,
 Echcžep Šhrysta wobras do ſo hluboſo,
 So či, kaž jemu, hrěchi hroſnoſcž ſu
 A luboſcž, miłoſcž bliſchcži we wócžku;
 So ty, kaž poſtrow Boži ſ njebieſ ſy
 Do ſwěta hrěcha, hidy ſtajemy.

Mječ jeno Boži Duch taſ wodži cže,
 So to ſo w ſłowach, ſtutkach polože;
 Budž w kóždy čaſ kaž Šbóžnik ſmyſlenny,
 Dha woprawdže ty Bože džecžo ſy,
 Riž ſbóžnoſcž ſkóždi hižom na ſemi
 A ſ Božeſ hnadu tež we wěcžnoſcži!

K. A. Fiedleſ.

Jako temu Knjeſej.

„Wſchitto, ſchtož wy činicže, to činicže radži ſ wutrobu jako temu Knjeſej a niž jako čłowjeſam.“ Kol. 3, 23.

Stara Rowarijowa běſche khuda, maſo rjana žónſka ſ pihowym woblicžom, a ju dale ničto woſebje kědžbu njemějeſche. Šdnyž paſ by we ſwojej maſej ſtwicžy ſa ludži ſchaty plotowaſa a pſchi tym ſwoje rjane duchowne khěrluſche ſpěwaſa, by tola něchtožkuli pšched jejnym wolnjeſchkom poſaſtaſ, ſo by na ſpěwy poſłuchaſ.

„Rowarijowa,“ taſ junu knjeni radžicželka rjetny, kiž jej džělo pšchinyjeſe, „ja njeroſymju, kaſ móžečže wy žyly džen w tutej čzoplej ſtwicžy ſtačž a pſchi tym hiſchcže tajſa wſcha wjeſela ſpěwacž.“

„Ach, knjeni radžicželka,“ wona wotmolwi, „Wóh je mi runje tuto džělo dač; a hdyž ſym ſpróžna a bych najradſcho mor- kotala, dha ſo teho ſchprucha dopomnju: wſchitto, ſchtož wy činicže, to činicže radži ſ wutrobu jako temu Knjeſej a niž jako čłowje- ſam, a nětko ſebi ja myſlu, ſo tón Knjeſ pódla mje ſteji a ſo by mje jara ſrudžiſo, hdy by wón widžal, ſo ja ſ njewolu a njerad ſwoje džělo doſonjam. Potom ſebi wjeſely khěrluſch ſaſpěwam, a mjes tym, ſo moje horže želeſchto ſaldy ſe ſchatom wuhładkuj, ſebi na to myſlu, kaſ mohla ſwojim ſuſodam jich ſchropawe pucže trochu wuhładkowacž.“

„Tam, wyſche mje, bydli Wicžafež wotſa. Wona je na žylym čžele ſlemjena a pſchi tym nimale ſlepa. Šdnyž ja nětko ſpěwam, ſwjeſeli ju to, a wona wě, ſo je hiſchcže něchto na kwěcže, kiž ſebi na nju myſli, a wona ſo taſ wopuſchcžena njecžuje. A maſy Waltar, kiž je w ſtwicžy pódla njeje, ma ſkaby khribjet a dyrbi na ſwojim ložu wot ranja hacž do wječžora ležecž. Žeho macž w ſabrizy džěla a haſle wječžor poſdže domoj khodži. Šdnyž ſo jemu nětko, doſelž je ſam, ſtyſta, abo hdyž jeho khribjet jara boli, duž ſ kjom na ſchpundowanje dyrbi, tehdy ja jeho jemu naj- lubſchi ſpěw ſanjeſu, a wón horkach wyſche mje ſobu ſpěwa, hacž jaſo njeſdrěmnje. Dyrbi a dyrbi tež ſ njemu horje kuſnyčž du, pſchi- njeſu jemu čzerſtwu wodu a ſnano nětaſki wobraſt, kiž běch ſe ſawalkami ſobu doſtaſa, a potroſchtuju jeho. Haj, knjeni radži- cželka, Wóh je mi taſ dobrý, ſo dyrbu tež ja něſchto činicž, tym ſ pomozu a ſ wjeſelu, kotrymž ſo taſ derje njeidže kaž mi.“

A tuta ſpokojna žónſka ſo hubjenje žiwjeſche, w maſej ſtwicžy bydleſche a mějeſche čaſ žiwjenja to džělo, je ſwojim želeſchkom dru- him ludžom ſaldy ſ jich ſchatom wuhładkowacž.

Njemohl tež Ty, ſo by ſo Bohu džaſkowaſ, něſchto ſ pomozu khudemu bližſchemu činicž?

Ssony.

Róždy čžitaſ biblije wě, ſo je ſo Wóh ſ khwilemi pšches ſony a widženja ſjewiſ. Pomyl ſebi jeno na Joſefa, ſakuba abo tež na Marijneho mandželſteho. Woſebje mějachu profetojo huſto widženja; taſ wěſchcži tež profeta Joel (2, 28): „Sa čžu wot mojeho Ducha na wſcho čžělo wulecž a waſchi ſynojo a džowki budža wěſchcžicž, waſchi ſtarſchi budža ſony mēcž a waſchi mło- dženzy widženja widžecž.“ S wjetſcha wſchaſ paſ nětko wo ſonach to pkačži, ſchtož Sirach 34, 1—3 wucži: „Hlupi ſpuſchcžuju ſo na ſony. Šchtož na ſony wjele džerži, tón pſchima ſa ſčženom a čže wětr ſapſchijecž. Ssony ničžo njeſku hacž ſnamjenja bjeſ čžěla.“ Tehodla ſebi ničto dla žaneho ſona ani nadžijow ani čžeſkich myſli čžinicž njeſmě. Tola paſ Wóh hiſchcže dženſa druhdy ſ nětomu pšches ſón rěcži, nječ jeho pšches njón napomina abo warnuje abo tež troſchtuje. Šdžez ſo Wóh taſ nětomu pšches ſón ſjewi, temu wón tež poſnu wěſtoſcž ſobu pſchinyjeſe, ſo wón ſam ſ nim rěcži, a kóždy budže tež na tajſi hlóž kědžbowacž a po nim čžinicž. So Wóh to taſ hiſchcže dženſa čžini, ſa to mamž wjele pſchikladow.

Hdyž běšče Napoleon I. hiščeže khudy leutnant, wumrje jemu jeho nan. Tak wa wón swojeho mlódsheho bratra k sebi, so by jeho wučil. Tutón ras rano trochu posdže se swojeje komorki pschidže. Napoleon jeho swarjesche a džesche: „Hdže dha, luby bratsko, dženska tať dolho težiš?“ — „Ach“, wón wotmolwi, „„ja mějach runje tajki rjany šón.““ — „Kajki dha?“ — „Mi šo džijesche, so šu mje sa krala scjinili a tebe sa něšto hiščeže wjetsche!““ — „Po tajkim sa kžžora“, Napoleon šmejktajo wotmolwi. „Čaš wschať to poľaže. Mjes tym pať chzemoj nětko pilnje wufnyč!“ A 20 lět posdžišcho (2. dez. 1804) bu Napoleon kžžor a 2 lěče posdžišcho scjini wón swojeho mlódsheho bratra sa hollandskeho krala.

Tež šo wo starým Fryzu powjeda, so mějesche tón 15. aug. 1769 šón, w kotrymž jašnu hwěšdu widžesche, kiž bu pschezo jašnišcha a wjetscha a wschě druge hwěšdu se šwojim šwětkom pschešahašche. Na jene dobo pať šo wona šhubi, so ničžo wjazh wo njej widžič njebě. Runje 15. aug. 1769 pať bě šo na kupje Koršika Napoleon I. narodžil.

Psched něšto lětami bydlešche w Erfurče pětny a sprawnj žonik. Tutón nahle wumrje, a jako sa jeho pokladnizu hladachu, tam wjele pjenjes pobrachowašche. Sawostajeni mějachu tu summu šarunacž, tola wscho jich samoženje njedošahašche. Nichtó pať, kiž bě teho njebočičkeho šnať, tajku nješwěrnoscž sa móžnu nje-džeržesche. Krótko po jeho šmjercži mějesche jeho 16lětny šyn špodžiwne widženje. Šemu šo džijesche, so jeho nan psched nim šteji a jeho do istwy wjedže, w kotrejž šo měšchžanska rada škhadžuje, jeho na pschedšhdowy štol pokasuje a jemu šady štoła pjenježny kaschčžil widžič dáwa. Tón šyn, kiž hiščeže ženje w tutej štwje byť njebě, nasajtra prošesche, so běchu jeho do njeje dowjedli. Woni to čžinjachu, a tak šo wón džiwasche, jako bě tam wscho tajke, kajkež běšche wo šnje widžal. Pschede wschěm pať tež šady štoła tón wo šnje wuhladany pjenježny kaschčžil namaka, w kotrymž běchu wschě te pobrachowaze pjenjesh nutškach. Nětko bě wscho w najlěpschym rjedže a tej šwójby šo pošna čžesčž wróčži.

Šreni inspektor Waslešeho mišjonštwja, Bohathwal Blumhardt, by hučžišcho se šwojich mlódných lět tónle podawť powjedať. Wón chžyšche pruhowanje čžinicž sa dostacže mjeno „Doktor“. Wědomnosčže sa to wschať mějesche, ale k temu bě tež 200 šchěšnaťow trjeba, a te wón njemějesche. Šako wón nětko kaž pschezo we wučerškej hodžinje na wučžbu swojeho profesora, stareho dostojneho muža, pošluchasche, šo tón na šónzu hodžiny praschesche: „Njeje mjes Wami něchtó, kiž Blumauer rěka?“ Nichtó šo nje-wotwoła. „Abó ma šnana mjes Wami něchtó podobne mjeno?“ šo professor dale praschesche. Duž nětko Blumhardt šwoje mjeno mjenowašche. Tón professor na to k njemu džesche: „Duž pójče nětko so mnu šobu na moju štwu!“ Hdyž běšchtaj tam dšchłoj, šo tón wučer Blumhardta praschesche: „Njewěrnó, Wš pjenjesh trjebacže?“ — „„Šemu wschať tať je,““ mlódy Blumhardt wotmolwi a tež powjedasche, kelto a k čžemu je trjeba. Duž džěšche tón professor k šwojemu šhamorej, wučžahny š njeho 200 šchěšnaťow a pschepoda je jemu š tymi šłowami: „Tute pjenjesh dšrbju Wam dacž a to dla šona, kotryž šym šašžženu nóž měl. Wš widžičže, so ma Wóh hiščeže pschezo puče a šřědk, tym šwojim pomhacž.“

A tole je tež pschezo to najrjensche na wschěch tajkich wí-dženjach. Kaž wětry a woheť, tať Wóh tež šony sa šwojich jandželow trjeba, hdyž šo to jemu špodoba, so by čžłowjekam pomoz pošlat.

Byle čžiste šwědomnje.

Psched dlějšchim čžasom bě w Šendželskej wěšty Domasch Olivier žiwj. Tón bě sa šwoje mlóde lěta jara lohke žiwjenje wjedť, bě šo do wschěch móžnych wješelow podnóřil a pschi tym wscho to šwoje pschecžiniť; a hdyž bě š tym hotowy byť, šebi pola wjele pschecželow dołha nacžiniť, kiž wjazh šaplacžič njemó-žesche. Wón bě š dobreje šwójby a mějesche tehodla š woprědka pomoznych pschecželow doščž; na pošledku pať jemu wschitžy šhribjet wobrocžichu a temu njebolakej ničžo wjazh njepoščžowachu, a wón dšrbjesche šo ššoncžnje š ptatanjom čžrijow žiwicž.

Duž ras w žřřwi wěrijazeho duchowneho přědowacž šš-šchesche. To jeho móžnje hřabny a jemu jeho wocži wotewri. Wón šo dohlada, kajke nješnicžomne žiwjenje bě wjedť a bu wschón hinajšchi. Šeho přjedawšcha njeprawda pať jemu pschezo hiščeže na šwědomnju ležesche. Šemu bě, jako budžičke te poščžene pjenjesh kradnyť byť. Duž dosta šo jemu to šbože, so wot dalscheho wuja, na šotrehož šebi ani wjazh pomyšlil njebě, wjetschu šummu pjenjes namrě. Šeho přěnja myšl bě nětko, š tutyhmi pjenjesami wschón šwój dołh ššaplacžecž. To pať ničžo lohke njebě. Někotři jeho wěricželjo běchu šo mjes tym pschecžahnyli, drusy běchu wumrjeli, ššecžich mjena wjazh nješnajesche. Wón pať šo šatrašchicž njeda, ale kupi šebi šonja, šhdny šo na njeho, wa šebi wschě šwoje pjenjesh a jěchasche š jeneho města do drugeho a šaplacži, šomuž bě něšto winojty. Šenemu mějesche 1000 hr., druhemu 2 hr. dacž. Šóždy pať šwoje pjenjesh dosta. Šedny, šotremuž běšche žhle šnadny pjenjes dołžny byť, k njemu rjekny, so to tola trjeba njeby byť, ale jeho wotmolwjenje bě: „Ša pať čžžu žhle čžiste šwědomnje mčž!“ Šusto by dla hubjeneje hřwnty, kiž bě winojty, wjele mil daloko jěchať. Šo něšto njedželach běšche tať pola 70 ludži pošyl, ale mějesche hiščeže wjele placžič a jeho pjenjesh běchu šwudawane. Duž ššoncžnje šwojeho šonja pscheda a šhodžesche nětko pošchi po kraju wokoło, hacž bě wschón dołh hacž na pošledni pjenjes šaplacžil. Nětko mějesche, po čžimž bě tať jara žedžil, žhle čžiste šwědomnje, a šbožowny a bohaty kaž kral šo na ššinohu šhdny, ššepasche, ššijesche a šmolešche dale jako ššewž wschón wješely, so mějesche nětko šašo čžěžne mjeno psched ludžimi a w šebi „žhle čžiste šwědomnje.“

Wón šo tež po něčžim šašo wobohacži a je na pošledku druhim wjele dobrotow čžinicž moł.

Čžin teho runja!

Wschelake š bliska a š daloka.

— Pschichodnu pošdželu šo šarški dołhodny šakon w šejmje wuradžuje. Šo nim maja wošady wěšty džěl šarškich dołhodow na wyschnosčž wotedacž. Ša to pať š teje pokladnizy, šotraž tať narosčže, štat šarobne pschilohi placži a žana wošada wjazh pschilohow placžič njetrjeba.

— Šletriske šwětko šo nětko tež š Budyšchina k pošnožy hacž do Kulowa pošoži, hdyž je šastupjerštwo města Budyšchina ša to nusne wudawki pschšwoliť. Duž dostanu Nješwacžidlo, Šakežy, Šomorow, Šrupin atd. w bližšchim čžaku šletriske šwětko.

„Bombaj Wóh“ njeje jenož pola šnjeshow duchowných, ale je tež we wschěch pschewawarňjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje dostacž. Na šštwóřčž-lěta placži wón 40 pj., jenotliwe čžišla šo ša 4 pj. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

↳ Sserbske njedźelske kopjeno. ↳

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjez knihcizischczeri w Budyschinje a je tam sa štwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

4. njedźela po tsjoch kralach.

Rom. 13, 8—10.

Poslednja wutora, hdžež nasch němski křěžor swoje narodniny křwjećesche, je naš i nowa na to dopomnita: Dajće křěžorej, šhtož je křěžorowe; žadyn prawy křesćejzijanski poddan njeje drje we swojej modlitwie tuteho fěrschtu sapomnił, kotrehož je Bóh na trón swojich wótzow postajil. We wukraju nam tuteho muža sawidža; a wo-prawdže, nasch křěžor dawa nam wschitkim psches swoje sprawne žiwjenje jako křesćejzijan, jako fěrschta a jako cžlowjeł we swojim powołanju a we swojej swójbje dobre snamjo. Psched 100 lětami je G. W. Arndt spěwał:

„Muž prawy je, kiž prokřěž wě, so křesćej dowěri.“

A tajki prawy muž je nasch křěžor! Wón so swojeje wěry njehañbuje, ale so k nej wschudžom tež sjawnje wu-snawa. Takle je Bóh luby křesćejzijan nam lohko cžinił, i wjekełosću tež křěžorej dacž, šhtož je křěžorowe. Nascha wošebita pschisłuschnosć w naschim cžasbu pak runje je, jako stawy jeneho luda mjes sobu twjerdže hromadu džeržecž w lubosći, a k temu naš japoschtol Pawol w tutym naschim tekšće dženska napomina. Tehodla

B u d ž m y w l u b o s ć i s j e d n o c ž e n y l u d !

1. Njebudžće nikomu ničžo winojczi, křiba to, so bo mjes sobu lubujecže; pschetož

2. lubosć je sakonja dopjeljenje.

Japoschtol Pawol je přjedy w tutym 13. stawje swojeho lista pišal: „dajće kóždemu, šhtož so křuscha:

dawł, komuž dawł křuscha, zło, komuž zło křuscha, bojosć, komuž bojosć křuscha, cžesć, komuž cžesć křuscha.“ Wón je wo wyschnosći rěcžal a wucžil, šhtož křmny jej winojczi. Ale tež kóždemu naschemu bližichemu křmny něšchto winojczi, mjenujzy lubosć! Zyle powšchitkownje wón najpřjedy sapocžnje: njebudžće hewak nikomu ničžo winowaczi! To placzi najpřjedy wo pjenjesach, kotrež křmny wot drugeho sajimali. Wny wschitzy tola wěmny, tak wjele so dženskuischi dženi na křwěcže počžuju. Wšcho, šhtož ludžo pola drugeho widža, cžedža tež woni mēcž; kóždu modu, wschitke wjekele dyrbja sobu cžinicž; ničžo jim njemōže drohe a dobre došć bycž. Mōžemy so džiwacž, so jim potom pjenjesy po-brachuja, so wjazy wudawaju, hacž křebi sašlužža? A lohko-mnyšluni potom pola drugeho počžuju. Ssu i tym sapocžatk cžinili, potom tež i wjetšcha pschezo dale do dołha padaju: Cžedža přenjeho wěricžela społojicž, dyrbja pola drugeho i nowa počžicž; a pschezo cžezo jim i cžasom budže, i tuteho hubjenstwa dołhow wuńcž. Tehodla kředžbuj hižom w sapocžatku: džělaj pilnje, so křebi něšchto sašlužischi, mēj to swoje w dobrym rjedže, so křebi to sašlužene tež sdžeržischi a lutuj w dobrym cžasbu, so něšchto maschi, hdžž křhorosć a hubjene cžasbu pschińdu. Potom tež njetrjebaschi nikomu ničžo winowaty bycž.

Esnađž prajischi: šhto to mje trjechi? Za wschał nikomu ničžo winowaty njejschi. Dha derje tebi! Ale křuschi nētko tež dale: njebudžće nikomu ničžo winowaczi, křiba to, so bo mjes sobu lubujecže.

Jeno temu mōžu něšchto winojty bycž, kiž je mi

něšcto prjedy dał; kať móžu tať šnadź myšlicź, jenemu cźłowjekej luboscź winojty bycź, kiź mi ženje njeje luboscź wopofasał, kiź je šnadź mje hidźil a mi šesťkodźil? Dha šlyšch: Bóh šam je tebi wulke samoženje luboscze počcził; wón jara derje wě, so njemóžesch ty jemu nihdy to wscho wróćo płaczić, šchoť šy wot njeho wot mlodoścze šem jako cźłowjeť a šhesćcijan tať bohacze dostał; wón tón wulki a bohaty šnješ tež niczo wot tebje njepotrjeba. Me daň ša tutu doštatú luboscź šebi tola wot tebje žada, a praji: šchoť mi winojty šy, to šaplacź šhudym a šhornym šobubratram a šobušotram; to chžu špóšnacź, kať by to mi dał. Tehodla dyrbimy wšchitzu w druhich cźłowjeťach Boha lubowacź. A Bóh chze, so bychmy šo dopomniwšchi jeho wulkeje nam wopofašaneje luboscze šwój džakny dołh, kotryž pšched nim mamy, wotpłacźowali na šwojeho bliźšeho. Tať pšchezo dołžnizy wostanjemy jedyn pšhecziwo druhemu.

2. je tehodla luboscź šakonja dopjelnenje.

Pšched něšcto njedželemi je nať Pawoł powucził, kať dyrbimy na rošomne wašchnje našchemu Bohu šlužicź a kaťke pšchišlušchnoscze pšhecziwo njemu mamy. Wažny džěl tuteje praweje Božeje šlužby je, so šwojim šobuwumožnym bratram a šotram w lubosczi šlužimy. Šeno tón lubuje šwojeho Boha, kiź šwojeho bliźšeho lubuje. (1. Jan. 4, 21.) Šchoť je we šwojim žiwjenju tať bohátu luboscź wot šwojeho Boha našhonil, kať kóždy šobušaw šhesćcijanskeje žyrtwje, tón budže šašo luboscź wuliwacź a wušywacź, to reťa, tón budže wšchitke pšchišlušchnoscze pšhecziwo bliźšchemu prawje dopjelnicź; pšchetož luboscź je šakonja dopjelnenje. Šchoť ma tajku luboscź w šebi, tón njemóže mandželštwó łamacź, dokeľ by tola hewať tu luboscź łamał, kotruž je jedyn mandželški druhemu šlubil hać do šmjercze. Tuta šamšna luboscź pohnuwa jeho, počcziwoścź a cźiřtoścź we šłowach a šutkach džeržecź. — W kotrymž luboscź šnježi, tón njemóže mordowacź, kať šo šamo wot šo rošymy; ale tón budže wjele bóle šwojemu bliźšchemu pomhać a jemu we wšchej cźelnej nuřy šlužicź. — W lubosczi tež njemóžesch druhemu pjenješy abo kubło bracź ani š njeprawej tworú abo pšchekupjenjom š šebi cźahnyć, ale budžesch jemu jeho kubło a žiwnoścź pomhać polěpšchicź a wobarnowacź. — W lubosczi tež njemóžesch falschnje šwědcicź. O kať wjele falschneho šwědczenja šo šo na šwěcze štawa! Niź jeno pšched wušchnoscžu, kotraž je Boža šlužobniza, wě wjele wjazy a wjele hušćišcho hiřchće wo wšchědnym wobłhadženju jeneho š druhim. Ša hrořna łža, kať žalošnje šo pšches nju luboscź šaprěwa, kotruž dyrbja šhesćčenje mješ šobu mēcź. Kaťku šchodu tola runje tež w tym nastupanju jedyn druhemu nacžini, šo ju huřto doścź ženje namacź njemóže. Luboscź pať bliźšchemu žaneje šchodny njecžini! Dale

Ty njedyrbišch požadacź, mjenujzy šchoť je twojeho bliźšeho; to njeby luboscź była; ale dyrbišch na to hładacź a myšlicź, šo by šo druhemu runje tať derje šchło po cźele a duřchi, cźašnje a wěcžnje, kať šebi to šam pšcheješch.

Šdžež je prawa luboscź, tam šo potajkim wšchě tute řasnje njebudža pšhestupicź; a tehodla dyrbimy pšchezo wjazy wo luboscź prořnyć. Kať wjele mamy tola wšchitzu hiřchće na polu luboscze džělacź a wufnyć, šo by našcha wutroba wjazy luboscze czerpila wot teho, kiź je šam ta luboscź, a šo by potom tež mješ šobu wjazy praweje luboscze wudželila. Budžmy w lubosczi šjednocženy lud! Šotom

Tež na lubosczi wěrnej
šnješ šwojich pošnaje,
Kiź š počcziwoścžu šwěrnej
Šso jemu lubicź chze,
Kiź bliźšchim pošlužuje,
Kať wón nam šlužil je,
A druhich požohnuje
A šnješe ščerpliwje.

R. we W.

Budžmy w lubosczi šjednocženi!

Šlób: Kať š luboscžu šteji, wy wěrjaze džěczi?

Kať š luboscžu šteji? kať wěra šo šwěczi?
Tať špřtacź šo mamy, hać Bože šmy džěczi,
Šať wěra, kiź pšches luboscź džělawa je,
Šso nad nami we šutkach pošafuje.
Wo wěrje a lubosczi řěčecź a prajicź,
Tyč bratrow pať šudžicź a š nimi šo dajicź:
Tyč njebudže šesuř na prawizu štajicź.

Šdnyž šwětni nať šudža, haj, hani a hidža,
A nad nami wšchelake brachi tež widža,
To dołho tať jara nať njewurudži,
Wly wěmy, šwět na druge njepomyřli.
Šdnyž šion pať hidži, haj, hani a šudži,
To wutrobu boli, tež tyřchi a rudži,
A njeluboscź pšches to cžim bóle šo šbudži.

Ač, chžemy wšchať radšcho dha na šebje hładacź,
Dha nje'džemy jedyn pšches drugeho padacź.
Ač, džěczi, ač, bratiša! dha šbudžmy wšchať šo,
Šo luboscze płomjo by špaliło wšcho,
Šchoť nad nami hiřchće tu njeluboscź reťa,
Mječ kóždy šo pšched nej wšchať paže a cžěťa.
O šesu, nječ twój Duch nať wšchitko to šlěťa!

Dha chžemy wšchať š nowa šo š lubosczi šbudžicź,
A brachi we lubosczi mješ šobu šudžicź;
Niź jeno šo šwontownje lubošnje řdacź,
Mě, luboscź tež we šutkach š pošnacžu dacź.
O š pomoznym šutkom šo mješ šobu řhymy,
Haj, š lubosczi bratiřej šo hromadže šřějmy;
Bejch duchownoh' žiwjenja, ša to ju mějmy.

Wšchať š šbóžnośczi mamy jow jenake šłowo,
Wšchať jedyn Duch porodži wšchitkich tež š nowoh'.
Kať dha, šo něť mješ nami rořtorhli šu,
Tón jedyn tón wiřy tam, drugi pať tu?
O bratiša! Ač, tať wšchať šej nočžemy paricź,
Wly nočžemy jedyn na drugeho šwaricź,
Ač, chžemy wšchať šašo šo na jene twaricź.

Haj, druhdy šu jeno wšchať řachodne wězy,
A pšchińdžemy jich dla do nješdobnej' hězy,
Šo jedyn na drugeho njeluboscź ma,
Haj, šamo tež šwontownje widžecź ju da.
Ač, šemřta wěž žana tať wjele nej' hódna,
Kať njeluboscź jich dla tym duřcham je šchłódna,
Tu duřcha je malo po šesuřu hłódna.

Šdnyž něčťo pať myřli, šo wšchitko ma prawo,
A chze, šo by wšcho šo jom' po woli řaťo,
Kiź nočže a njemóže niczo wšchať šnjeřcź,

A wšchudžom nad wšchitkimi knjejtwo chze wjesč;
 Tón, hdy by tež runje był kšchesczijan stary,
 Měl pšnacze rjane a wošebne dary,
 Dha tola je nještrowy scžinil šo jary.

Duž spytaj šo kóždy, kať steji a kšodži,
 Hacz wěru mašch prawu a šchtó tebje wodži.
 Ach, nješjebaj ničtó wšchať kameho šo,
 Ně, wobhoň a spytaj wšchať po šlowje wšcho.
 Šchtóž w wěrje a w lubosczi steji a kšodži,
 Ze na prawym puczu, joh' Boži Duch wodži,
 A do njeho dobre wšcho stajnje tež płodži.

Boži sakoň.

Šchtó mamy pod Božim sakoňom srošymič? — Božu šwjatu wolu, kotruž je Bóh nam cžlowjekam s hroženjom a se šlubami šjewil a kiž polaže, šchtó dyrbinu cžinicž a cžehož šo wostajicž. Šalo Knjes šwěta ma Bóh prawo, sakoňe dawacž. Kaž wón wšchu stwórbu po šwojej wšchedomózneji woli wodži, tať je wón šwoju šwjatu wolu wšchém cžlowjekam do wutrobny a šwědomnja šapikať, židam a kšchesczijanam pať tež hišcže se šwjatym pišmom wšjewil.

Boži sakoň we šwjatym pišmje ša to šnutškonne duchowne žiwjenje wšchitkich cžlowjekow šu šwjate džekacž kašnje, kotrež je Bóh iškraelskim džěcžom pječdžekaty džěň po jich wucžehnjenu s Egiptowškeje na horje Sinai pšches Mójšafa s wulkej krašnosčju dať. Tola wone nimaju jeno płacžiwoscž ša iškraelski lud, ně, wone płacža wšchitkim cžlowjekam; pšchetož Šesuf je njeje šběhnyť, ale je tešame wobtwjerdžil, tež wobšchěrnišcho a jašnišcho wužoňowal. Wón praji: Ša nješšym pšchischol, sakoň a profetow šanicžicž, ale dopjelnicž (Mat. 5, 17); wy šcže ššyšeli, šo štarym je prajene z. Ša pať mam praju z. (Mat. 5, 21—48). Bože kašnje běchu na dvě kamjeňtnej tašli napišane. Na přenjeji stejachu te přenje tši, kiž wo pšchibšlusnosčach napschecžiwu Bohu rěcža. Na druheji te druhe šydom, kiž wo pšchibšlusnosčach napschecžiwu cžlowjekam, a to napschecžiwu bližšchemu a šebi šamym rošwucžuju.

Šchtó je nětko wopšchijecze Božich kašnjow? — To je luboscž s Bohu a s cžlowjekam, s kotrež šo Boži sakoň dopjelni. Pšchetož našch Šbóžnik w Mat. 22, 37—40 praji: „Ty dyrbišch Boha, šwojeho Knjesa, lubowacž s žykej šwojej wutrobu, s žykej šwojej dušchu a s žykej šwojej myšlu. To je ta přenja a najwjetšcha kašěň. Ša druha pať je tej runa: Ty dyrbišch šwojeho bližšcheho lubowacž jako šam šo. Na tymaj dvěmaj kašnjomaj wišy žyly sakoň a profetojo.“

W Bohy šaložena wutroba.

Ludwig XII., šranzowški kral, kiž bu „wóťž šwojeho luda“ mjenowanu, měješche, přjedny hacž na kralowu stoť pšchindže, jara wjele pšchecžiwjenja se štrony móžnych mužow. Wón běšche šebi šapilš tnych šamych scžinil, kiž běchu pšchecžiwu njemu byli, a běšche šady kóžde jich mjenow kšchizil scžinil.

Hdyž bu nětk kral, jich wjele pšchěd nim rošcžěka, dokelž šebi myšlachy, šo ma tón kšchizil šady jich mjena jich šmjercž na šebi. Šral pať jich wrócžo wołasche a džěšche: „Tón kšchizil, kiž šym šady wšchich mjenow napišať, nima moje wječenje wšnamjenicž, ale kšchiz šchryštušowu, kiž wodacze pšchikafa.“

Šchryštuš je nam wopišmo wostajil, šo bychmy šlědžili ša jeho štopami.

Kšodž s Bohom!

Šso tebi, Knježe, porucžam,
 Šdyž nimam tebe, šym ja šam;
 A šu-li šta tu pola mje,
 Šswět bješ tebe mi přošdný je.

Kaž džěcžo džje se štaršchimaj
 Pšches mšodolětný rjany haj,
 Tať s tobu, Božo, trošchtny du
 Pšches šlónčžne hona, mšofotu.

Ša šhroble du w tej wěštosčzi:
 Mje twoja ruka njepuschcži!
 A njewidžu-li wuškoda,
 Šso wóžko s njeju pošběha.

Ty widžišch pucž, kiž mam ja hič,
 Wšch prawy šónž mi wotméricž,
 Tež šnajesch, šchtóž je dobre mi
 A dušchi s šbožu poškuži.

Duž wušwol, Knježe, šchtóž ty džesch
 A s wóťžnej ruku wudžěšch;
 Ša wošmu wšcho, šchtóž wušwolišch,
 Nječ šapowjedžesch, dopjelnišch.

Nječ šcželešch radošcž, šrudobu,
 Daj jeno dušchi dowěry,
 Šo dešcž a šlónčžna jašnota
 Mě twoje žohnowanje da.

Tať dha šwój kšód nječ trošchtnje du,
 Hacz scžinju šrocžel pošlednu
 A junu s duchom wěrjazym
 Šam wěcžnje twoje džěcžo šym!

K. A. Fiedler.

Musa wucži šo modlicž.

W lěcže 1863 njebaloko Šarlina brunizu phtachu a šo teho-
 bla 20 lohezi do šemje rjachu. Pšchi tym šo šewjeť Šruža šašypny. Hacžrunje ša nim phtachu, šo tola s njemu pšchědobnyč njemóžachu, a tať žana nadžija wjazy njebě, šašypnjeneho žiweho wurycž. Šlónčžnje, hdyž běšche Šruža 62 hodžin we šklubinje pšchěbnywal, šo poradži, jeho kaž pšches džiw šašo na šwětko šcžah-
 nyč. W nim hišcže wšcho žiwjenje wušklo njebě. Šdyž běšche šašo s šebi pšchischol, šo jeho mješ druhim prašchachu, šchtó je šebi we šklubinje do myšlow cžinil a kať je jemu tam byťo. Wón pať tať wotmolwi: „Wot šwojeje konfirmazije šem njeběch šo ženje wjazy modliť. Nětko pať našta we mni to žadanje, šo s Bohu wołacž. Tola podarmo džych šo dopomnicž na moje w džěcžat-
 štwje nawušnjene a nětko dawno šabhte modlitwy. Duž mi šchpruch pšchypadny, kotryž běšche mi něhdy moja macž hušto prajiťa: Wołaj šo še mni w cžašu nušy, dha džzu ja cže wunóž, a ty dyrbišch mje šhwalicž. Nětko džych šo rad s Bohu wołacž, ale njejedžach, kať to šapocžecž. Duž šym we šwojej cžmowej jamje wóťje wo-
 kať: Ach wucž mje, šo modlicž! A nětko ja njewěm, kať šo to šta; ale tute šlowa běchu najlěpšcha modlitwa; pšchetož na to běšche mi, kaž šo bych s Bohom jako se šwojim nanom rěcžecž mohł. Dokelž pať běšche mi Bóh moju přenju proštwu wušklyšchať, šebi myšlach, šo mje wěcže tež wušklyšchi, hdyž jeho wo šdžerženje šwojeho žiwjenja prošchu, hacžrunje wšchať do cžišta žadny wuškład njebě, šo mje cžlowškej ruzy hdy šašo na šwětko pšchinyšetej.“

A Bóh bésche tež druhu próstwu wufšyšchal; pschetož hdyž so sašypnjeny hižom se šmjerczu bédžesche, so jeho pscheczjeljo hačž k njemu pschedobychu. Wot teho čaša jemu žadyn šchpruch tať luby njeje kaž tón: Hdyž budžecze mje i žyleje wutrobny pytačž, chzu ja so wot waš namafacž dacž.

Ssynrotka na maczerńym rowje.

Syma tšchěska; na kerchowje
Čzepi kurjo šyrotka,
Šsedži na maczerńym rowje
A tať šrudnje šawola:

„Štawaj, macži, škota macži!

Luby nan tón doma njeje,
Mazochi so boju šteje;
Šój nam domoj šatepicž
A mi ššibku wotkrejicž!“

„Šadžěma mi horjestacze
Škalotwjerda pjeršchčž a tšacze,
Njem'žu i tobu domoj hiečž,
Šhlěba kracž a šatepicž.““

„Šuhu, macži pohrjebana,
Ššmil so, škota lubowana,
Štať dha jeno tónle krocž,
Wotamkń našču čzopku hródžž!“

„Šujka wboha, čzwilowana,
Škote džěcžo, wšchal mašch nana,
Wšchal šy jemu hišchcze w hódžž,
Temu k wutrobje so tšocžž!““

„Bóh wě, hdyž mój nanť so wije,
Mazocha mje špochi bije:
Macži, mašch-li mějáčžto,
Tu nječh k tebi lehnu so!“

„Šolbiko, duž lehń so tudy,
Šom so minu twoje štrjudy,
Šocž so, točž tu pod mój ššchjž,
Ššchi mni, na mni derje ššišch!““

Syma tšchěska; na kerchowje
Čzepi kurjo šyrotka,
Špi tam na maczerńym rowje
Čzishinko a njewola.

Bože hwěžki bšystotate
Wumozenje šiwaja,
Š šwětku jich macž horje wšate
Ššwoje džěcžo wokošcha.

H. Zejleš.

Šhryštuš je našch měr.

Šhryštuš je našch měr, Šhryštuš šam! Šehodla praji tšždy wěrjazy se šwjatym Šawolom: Šhryštuš je moje žiwjenje a wumrjecze je moje dobycze. Šchto šhubimy psches wumrjecze? Šole čžělo, kiž je nam telko próžy a wobčěžnosčže čžimilo? Šak radu

tu štaru a dodžeržanu hětu a drašlu wotpoložimy, wšchalo wěmy, so pschekrašnjene čžělo doštanjemy. Šbo šwět? kiž je naš rudžil a pschesčžěhal a šotremuž dyrbimy dawno ššchjžowani bčž. Šad jón wopusčžimy a wěmy: nowa šemja, nowe njebjěša budža našche. Šbo našchich lubych, našchich pscheczelow? Še-li štejachu i nami we wěrje, dha jich na wěcžne šašo wohladamy pschi Šionškich wrotach.

Wójna — šrudna wěž.

Šnujazy podawť powjeda jendželški wšchł i bitwy i Šranswaalštimi burami w Šfrizy. „Šmy hladachmy“, tať wón pišche, „po došonjanej bitwje ša šranjenymi. A ja pschińdžech k štaremum, ššchčžiwjenemum burej. Šón ša wjetšchim šamjenjom ležesche a mějesche hlomu na ruku šaprienu. Wón čžěžy dychasche a dołho i nim wjazy tracž njemóžesche. Šdyž so k njemu pokhilich, mje prošesche, so bych ša jeho 13lětnym šynom hladal, kiž bésche k jeho prawizy šobu wojowať. Ša čžinjach po jeho próstwjje a šrijedža mješ wjele šranjenymi namafach wboheho hólčžeza mormeho a donješech jeho k jeho naněj. Ša nješšym mješki. Šle hdyž štary nan šwojeho šyna mormeho widžesche, dyrbjach so tola wotwobrocžicž. Wón jeho wobja a jeho k šwojemu čžěku tšocžesche a pschi tym tať bolosnje šdychowasche, so ja ani šynta se rta pschinješť njebych. Š tutym wokoščenjenju widžich hagle, šajka žałožna wěž wójna je. Šdyž jeho šašo wohladach, bésche štary bur mormy, džeržesche pať šprojčženu ruku šwojeho šemrjeteho hólčžeza twjerdže.

Wšchelake i bliska a i daloka.

— Šwojerowške žyrkwinske šastupjerštwo je wobšamkto, šštwórtje duchownške měšto we Šwojerezach šašočicž. Šwojerowška wobšada je šhětro pschibnyla, so njeje wjazy móžno, so ššjo duchowni duchownške šastojuške džělo došonjeja. Šadžijomnje so tam i wěštoščžu šerbški duchowny postaji, došelž je wulki džěl wobšadnych, wobšebje na wšbach, šerbškich a je so šuperintendentura we Šwojerezach po wotěńdženju šnjesa šuperintendenty Šurinka i němskim duchownym wobšadžila, šotraž je so hačž do teho čžaga wot šerbškeho duchowneho ššastarala.

— Šarški dołhodny šakon je so w šejmje wuradžowať. Šo wuprajenjach wšchelakich štronow je nadžija, so so ššoncžnje pschimosmie, hdyž tež šnano hišchcze w šomišiji někotre pscheměnenja doštanje. Šajwajnišcha myšl je, so psches šakon žyrkej wjazy tať jara wot šejma wotwižna njeje a móže tehodla šmėrom do pschichoda hladacž. Šschetož našch čžaf je šhutny a móž njewěrny roščže. Šle pomyššlmy šebi na to, so mohł so junťrocž šejm wušwolicž, šotryž žyrkwinsku pjenježnu pomoz šapowjedži. Ša tajke čžagy dyrbi so w prawym čžafu džiwacž, hdyž tež čžzemy Šoha prošhčž, so njeby tajkim šrudnym čžafam pschińcž dal.

„Šombaj Šóh“ njeje jenož pola šnjefow duchownych, ale je tež we wšchěch pschewawarńjach „Ššerb. Šowin“ na wšbach a w Šudyščinje doštacž. Ša šštwórcžlěta pšacži wón 40 pj., jenotliwe čžišla so ša 4 pj. pschewawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłał
Wšědne dny;
Ožěń pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpođa ty.

Z njebies mana,
Njeh ói khmana
Žiwosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će!

F.

↳ Sserbske njedželske lopjeno. ↳

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjez knihicziščezěni w Budyschinje a je tam ja schtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

Septuagesima.

1. Kor. 9, 24—27.

Šwjaty Pawoł swojich čitarjow na tamne bédžerske hry dopomnja, kotrež so njedalofo Korintha kóžde pjate lěto wotměwachu, so by čělna bylnosć so swuczowała a lud swoje wjebele měł. Šchož wón jim wo tutych hrach praji, bě jim derje snate, dokelž běchu džě tamnym hram žami pschihladowali. Šnano je tón japoschtol žam tež škladnosć měł, žebi tute hry wobhladacž. Šcho je drje pschi tym šacžut? My w jeho duschi te myšle čitamy: Šajke napinanje mozow šachodnjeje kóny dla! Šdy bychu tčla šchesczijenjo podobnje chžyli žwje možy napinacž w bédženju wo nješachodnu kónu! Dale wón wobkěžbuie, kaš pschezo jeno jedyn to dobyče dostawa, a kaš wšchitžy so próžuja, tutón jedyn byčž, a wón žebi praji: Šdy bychu tola šchesczijenjo so runje taš próžowali, to jim žlubjene dobyče dostacž! Šacž žnano tón japoschtol pschi swojich našhonjenjach š Korinthiskimi njeje n šcho kaž žluboteje šrudoby, haj žwjatžo hñewa pschi tajlich rošpominanjach šacžut? Tola to wšchitto jemu, hdyž žwojim Korinthiskim pišče, našad štupi, jeno ta myšl jeho wobkěžuje, kaš napominanje bychu žebi wot tamnych hrow ša žwoje šchesczijanške próžowanje mohli do wutrobow šapišacž dacž: Běžče taš, so to dobyče došchucžje! Wo wěčnu kónu žiwjenja njeh wšchitžy mužnje wojuja! Šam šchesczijanam krašne dobyče žiwa. Tuto

dobyče hodži so došahucž. Běžče, so jo došahucžje!

1. Tamni so bédža, so bychu šachodnu kónu dostali, my pak nješachodnu, japoschtol praji. Š tutymi šlowami wón w dwojakej postawje piched naš štupi: jako jedyn, kiž wo wjetu ša krašnym wěčnym dobyčom bėži, kiž šapomnja, šchož je š pobleda, a žwěru ša tym šteji, šchož je š přjódka a jako tajli, kiž na pschemoh wo nješachodnu kónu žam se žobu wojuje. Tamni, so bychu šachodnu kónu dostali, my pak nješachodnu, — Pawoł žmėžesche taš rjetucž. Šlaci to tež wo tebi? Tež w šchesczijanštwje bchuzel mnošy ani wotšchuzeneho kónza nimaju, wo kotryž bychu so próžowali. Woni jedža a pija, džětaja a wotpožuja, so wudawaja a so ženja, so žmėja a plakaja, žu žiwi a ščóncžuje wumru. Ale bychuli prajicž dyrbjeli, kaji šamer to wšchitto ma, bychu do wuškosčow pschichli. Ma twoje žiwjenje wěšty šměr? Šny žebi wėdomny, šcho po prawym chžesch? Druiž, koišž maju ša žwoje šadžerjenje wěšte šašdy a wjedža, šcho chžedža došpicž, se žwojim žadanjom š wjetšcha tu na šemi wišajo wostawaju. Wile š nich je nadžiju na wěčne žiwjenje žyle pušchžiko, paš ju jako ščasnoscž wušmėšchujo, paš ju se šmnej bješdžaknoscu šanjchujo. Tucz dyrbjeli so tola prašchecž, hacž so to hromadže šnješe, wěčne žiwjenje přecž a tola mieno teho nošucž, kiž je tom žwojim nanasrašišcho na wutrobu položit, so dyrbjia wšchitto na to wazicž, tež to najlubšche woprowacž, so bychu wěčne žiwjenje dobyli. Druiž so nadžije wěčneho žiwjenja

zyle njechadza wśdacź, ale ſebi jeje troſchta pſchi wěſtuch podeńdženjach, ſnano pſchi rowach lubnych ſemrietnych, ſadaja. Ale woni ſo jeno pſchihladomarjam tamnych hrow runaju, kotſiž ſe ſajimanom na tych wojowarjom hladachu, teź ſ wulkej ſrěczniwoſcźu wo jich ſadźerženju powjedachu, ale ſami ženje na meſto bėdženja njeſtupachu. Budźiſche-li ſebi něchtó ſ tutych pſchihladomarjom nadźiju czinił, ſo teź raſ dobycze doſtanje, teho by kóždy ſa błaſna meł. Kał budźa wſchitzy ſe ſwojej nadźiju wěczneho žiwjenja ſjebani, kiž tola ženje njeſu ſa wěcznym žiwjenjom honili. Eſo dobycźa nadźecź, wo kotrež njeuojujeſch, kónu woczakowacź, wo kotruz ſo njeprózujeſch, to je njeroſom. Nětko je wſchał ſroſnliwe a we wěſtym naſtupanju zyle prawje, hdyž ma tón człowjeł, kiž je tu na ſemi žiwju, teź ſo tutu ſemju ſaměrn, kotrež dozpicź ſoyta. Haj, my bychmy ſwoje pſchiſuſchnoſcze ſanjerodźili, bychmy-li te nadawki, kiž tu na ſemi mamy, ſanjerodźili. Ale njeleži dha najwyschki ſaměr wſchitkeho naſcheho prózowanja wysche ſemje? Wołny pjenježny khamor, kławne mjeno a częſcź pſched ſwětom tola njemóže twoje najwyschche žadanje, tón jenicźki wotpohlad twojego žiwjenja bycź. Bóh je nam žadanje po wěcznoſczi do wutrobny dał, to je naſche ſemjanſtwo. Chzeſch ſebi to rubicź dacź? Kał ſo wěczny Bóh wo naſ prózuje, ſo by naſ ſ czaſnoſcze do wěcznoſcze ſcźahnył! Jeho hłóſ naſ woła, ſo bychmy wo wjetu jedyn pſchemoh drugeho ſa wěcznym žiwjenjom bėželi, njechamy jemu na to wotmolwicź: Wo wěcznu kónu žiwjenja ſ naſ wſchitzy muznje wojuja?

2. Njewěcze wy, ſo czi, kiž wo wjetu bėža, bėža wſchitzy, ale jedyn woſmje dobycze? Kał hłubofo do wutrobom ſakorjenjene je tola to pomyšlenje: ſo budu ſbóžny, ſo ſamo wot ſo roſny! Ně, ſamo ſa tych, kiž wopravdže wotwytknjenemu kónzej napschecziwo bėža, ſo to namihdy ſamo wot ſo njeroſny. Wſchitzy bėža, ale jedyn woſmje dobycze. To ſu jara kłutne kłowa. Ale niž jeno Pawoł je tajkeho mēnjenja, teź Jeſuſ je ſo runje tał wuprajit: Wojujcze wo to, ſo byſchcze pſches te czeſne wrota nuts ſchli, pſchetož wjele jich budže, to ja wam praju, ſa tym ſtacź, tał bychy nuts pſchuchli, ale njebudža móž. Wcy ſroſnymimy, ſo ſu na tajke kłowa jeho wuczobnizy naſtrózeni ſo praſcheli: Schtoha móže ſbóžny bycź? S wulkej kłutnoſcźu je Jeſuſ na to wotmolwit: Schtož je pola człowjekow njemóžne, to je pola Boha móžne. Duž je tola móžno, tón wotwytknjeny kónz dozpicź: jedyn woſmje dobycze. Haj, Bóh je ſwětan; kiž je naſ powołał k towaſtww ſwojeho Syna Jeſom Khrysta, tón budže jo teź czinicź. Tał wěcze, kaž ſmy Knjeſomny hłóſ ſlyſcheli a na jeho hłóſ ſapoczeli, ſa ſlubjenym dobyczom bėžecź: tał wěcze ſmemy teź na Božu pomoz twaricź, ſo budžemy tón jedyn, kotryž to dobycze woſmje. Małch teje kłobloſcze, ſo chzeſch tutón jedyn bycź? Schtož mēni, ſo ma na kóždy pad tam bycź, hdyž wjetſchina ſteji; ſchtož ſo ſtajnje najpriódzy praſcha: Schtoha druſy czinja, ſchtoha druſy praja? tón to dobycze njedozwije.

3. Bėžcze tał, ſo jo doſahnjecze! Na tym ſkóncznje wſchitko leži. Kóždy, kiž ſo bėdži, ſdźerži ſo wſchitkich wězow, Pawoł praji. Czi, kiž tam na tych bėdźiſkich hrach ſo wobdželi, ſo hižom mežozu prjedy wſcheho ſdźerzowachu, ſchtožuli mohło jich kłmanowczi ſadźewacź. Wot nich mamy my kſchesczijenjo wufnycź. Tež tón, kiž wo to njebjeste dobycze bėži, ma ſo wſcheho hladacź a wśdacź, ſchtožuli mohło jemu pſchi bėženju a bėdženju

ſe ſadźewkom bycź. Pawoł tu na tajke wězy myſli, kiž ſame na ſebi hrěſchne njeſu, kiž móža pał temu, kiž ſa wěcznym žiwjenjom honi, tola ſe ſadźewkom bycź. Schto to je, to nihtó druhemu prajicź njemóže, to ma kóždy ſam ſe ſobu wuczinicź. Schtožuli pał cze wot modlitwy abo wot roſpominanja Božeho kłowa abo wot wojowanja pſchecziwo hrěchej abo wot ſwjećenja wotdźerzuje, to k tym wězam kłucha, wo kotrychž japoſchtoł czi pſchikaze: Sdźerž ſo! potom pał teź bėž a wojuj! Woboje napominanje to ſamſne mēni, a tola chze nam kóžde něſchto woſebite prajicź. Ja tał bėžu, niž jał na njewěſte, Pawoł wo ſebi wuſnawa. Schtož chze wotwytknjeny kónz doſahnycź, dyrbi kruzce na njón hladacź. Chzemy-li to njebjeste dobycze dobycź, njeſmjemy k prawizy abo k lěwizy hladacź abo pał tón pał tamón wotwytknjeny kónz jał dobycźahódnny ſebi wuſwolecź; ně, tu reka, ſtajnje tón jedyn ſaměr pſched woczomaj mečź a wo tutón jedyn ſaměr ſo ſe wſchej mozu prózowacź: wo kónu wěczneho žiwjenja. So byſchcze tuto dobycze doſahnyli, bėžcze; wo tutu njeſachodnu kónu wojujcze! Tón japoſchtoł piſa: Ja pojimam ſwoje czeło a woſkudžu jo na kłuzbu, ſo bych ja, hdyž druhim předuju, ſam do poroka njeſapadnył. Kałki pſchiklad wón nam ſ tym dawa! Kał wulka je licžba tych, kotrymž je wón ſ wódzerjom k Khrystuſkej byl, a tola wón mēni, ſo je teź jemu hiſchcze tajke kłutne powuczenje trěbne, ſo tola njeby, hdyž druhim předuje, ſam ſacziſnjeny byl. Njedyrbi naſ to nucicź a wabicź, ſo bychmy po nim czinili? Wichi tamnych bėdžerſkich hrach žadny wojowac wěſo njechache do loſta rubacź, ale chzyſche ſe ſwojej pjaſcžu ſwojeho pſchecziwnika trjehicź. Wojiſch ſo ſnano ty trjehicź, dokełž je tutón pſchecziwnik twoje ſamſne czeło, twoja ſamſna krej? Schtož chze prawje wojowacź, tón dyrbi tón hrěch ſnacź, wot kotrehož runje jemu ſtrach hroſy, a dyrbi pſchecziwo tutemu hrěchej ſe wſchej mozu wojowacź. Wěſch dha hižom, kotry woſebity hrěch je pſchede wſchēm twojemu žiwjenju ſtraſchny? Njechali ty pſchecziwo tutemu hrěchej wojowacź, ty by pſchi wſchitkim horliwym wojowanju ſ hrěchom druhich jeno do loſta rubał.

So budžemy ſbóžni, to njeje něſchto, ſchtož ſo ſamo wot ſo roſny; ale to ſmemy ſa zyle wěſte mečź, ſo Bóh žanemu, kiž chze ſbóžny bycź, ſo podarmo nje dawa wo ſwoju ſbóžnoſcź prózowacź. Duž tež nam plačzi: dobycze kiwa; jedyn jo woſmje; bėžcze tał, ſo jo doſahnjecze!

Samjeń.

M. w Hr.

Bėdženje wo wěcznu kónu.

Hłóſ: Wſchitzy ludžo wotſal czałnu. —

Chzeſch-li wěcznu kónu doſtacź,

Dyrbiſch muznje bėdžicź ſo;

S dobyczerjom móžeſch woſtacź,

Bėžicich pſchemoh drugeho.

Tola maſch ſo pſchihotowacź,

Czeło, duſchu poſaluſowacź.

Wſchitkich wězow ſdźeržecź ſo.

Kiž czi ſteja napscheczo.

Luby Jeſu, twoja hnada

Dobycze mi wuſtaji;

ſa nim moja duſcha žada

W tutej hrěſchnej czaſnoſczi.

D kaš blyščeži so ta króna
 Pola Anjesoweho króna,
 Kotraž je we njeby tam
 Sgotowana bédžerjam!

Ach, to budže sbožna radošč,
 Sdyž mje debi króna tam!
 Potom dopjelni so žadosč,
 Kotruž tudy w duschi mam.
 Bédženje drje dołho traje,
 Bóh pač moju štabošč snaje;
 Čželo bėh tež počezja,
 Čžert a šwět mje sadžewa.

Duž, o Jesu, s mozu šwojej
 Pošlyš mje we štabošč;
 Šsmil so ty nad nusu mojej,
 Wotstroš hrėcha sadžewi.
 Daj, so pschezo bėh mój čžabny
 Se we tvojim šwětke jašny,
 Dha psches twoju šaklužbu
 Wėcznu krónu dostanu!

K. A. Fiedler.

Nicžo wošebite.

Młody duchowny pomjeda: Sa bėch njedželu šwoje fastojń-
 stwo nastupil. Nasajtra rano kšėbėtar do mojeje stwy fastupi a
 rjekny: „Bórnizar je džeaka wumrjel.“ Sa bėch drje so s ně-
 trymi wošadnymi w městacžku sesnal, ale tuteho bórnizarja nje-
 bėch hiščezje sesnal. Duž so ja jeho mjenom praskach. „„Seho
 mjeno,““ kšėbėtar wotmolwi, „„mi wschał šamemu snate njeje.
 Wón w žylym městacžku bórnizar David rėka. Tola nětko so
 dopomnju, David Hanselmann nad jeho durjemi steji. Tak wón
 po prawom rėka.““ — „Bė hižom dlėžiči čžab šhorny?“ so dale
 wobhorjowach. — „„Zyle strowy,““ bė wotmolwjenje, „„wschał
 ženje był njeje. Sa jeho hinasčeho hacž šhorowateho njesnaju.
 Tola pač bė kóždu njedželu w femichach. Šewak wo nim nicžo
 wošebiteho prajicž njeje. Šiči šebi mějesche šwoju staru,
 nimale hluchu macž a dvě šotije.““ — „Derje,“ wotmolwich,
 „dženka wječor čžu do jeho domu pohladacž.“

Kšėbėtarjowy hólz mi wječor tón dom pošasa. Šo prawom
 bėšče to jeno mača kšėžka, mějesche jeno jedyn pošhód a w nim
 tsi wofna a bė wot wobeju bokow wot wulkich kšėžow wobdata
 Bėch wschał tež nětko w tej hašny, hžez wjetscha šhudži ludžo
 bydlachu. Sdyž pač do jstwy fastupich, bėch wschón pschewatany.
 Mišta ta štwicžka wschał bėšče; ale wscho w nej bė čžiste a
 rjane, a kóždy lucžil na někajse wachnje wudebjeny. Na deszy
 bė tójščo rjanuch, dobruch knihi, a na hosdžiku hukle a piščezakta
 wišachu. Š teho widžach, kotry duch w domje wjeje.

Šotije šemrjeteho mje witasčtej a nusowasčtej, so bych so
 pošnył. „Šo tajlim Wasch bratr je wumrjel?“ počach po ně-
 kotrymi poštrawjazy mi šlowami. „„Daj, našch luby David,““
 šotije wotmolwiščtej, a hižom so šyly roniachu. Šh wilku počža-
 čach. Šotom prošach, so bėšchtej mi něščto s jeho žiwjenja po-
 wjedacž. „„To nicžo wošebite prajicž njeje,““ mėnjesčtej
 šotije, potom pač njecháčtej pschestacž, hdyž mi wo šwojim še-
 mrjetym wscho wažne a mjenje wažne pomjedáčtej. Š měrom
 pošluchach. To pač, ščtož mi šotije šjewiščtej, bė něhžje tole:
 Šemrjety David bėšče jeju jenicžki bratr był a lubušč žyłje
 šwójby. Šižom sa džecžozje lėta by rad na piščezakžy a harmonizy
 šebi hodžiny dołho hrał a budžisčeho najradšeho hudžbu wuknył. A
 mėščezanški herz budžisčeho jeho rad do wučžy wšal a jeho herza

nawučžil. Šan pač mėnjesche: herz šhodži po prošeni. Duž,
 Davido, wostaš pschi šwojich šchtrnčach, a budž bórnizar, ščtož
 šu twoji wótzojo tež byli. A David pošluchasčeho a njeje pošdži-
 scho ženje morkotal, so njeje nicžo šmašisčeho nawuknył. Pošdžischo
 budžisčeho rad do zušby pohladał a šebi šwět trochu wobhladał.
 Ale macž s njemu rjekny, so, by-li wón wječ šchoł, wona ani mē-
 neje hodžinki wjazy mėta njeby. Duž David domach wosta a by
 jara porėdfo s mėščezanškich murjom won pschischol. Še šwojim
 25. lėcžje šebi na to myšlesčeho, so s pěčnej, pilnej holčžku wože-
 nicž; ale hdyž byšchtej potom šotije wostačej, kiž hewal nihdže
 domišnu ani šastaranje njemėjesčtej? Duž šapowė šebi šam
 mandželštwu, hdyž wschał tež s bolosnej wutrobu, a bu nětko wschón
 žiwy a so jenicžy sa šwojich domjazych prózowasčeho. Sdyž potom
 pošdžischo se šwojim bórnizarštwom wjazy došč šaklužicž njemó-
 žesčeho, šhodžesčeho do šabricki. Še hrosne rėczje, kiž nětko tam wschė-
 dnje se rta šwojich hrubych šobudželacžerjom štyšesčeho, wschał
 jeho jara bolachu, sa to pač měiesche to wješele, so by kóždu
 šobotu rjany pienjes domoj pschinješł. Mjes ludži by malo šho-
 džil, wón bėšče tež trochu wuroščeny a pošlednje 10 lėt tež
 šhorowaty. Ale šhornych by njedželu rad wopytowal. Wošebje by
 dwėmaj šlepymaj po hodžinach dołho s biblije abo nominow čžital.
 Na pošledku jeho Boža rucžka šaja, tak so so bjes bolosčje
 wudycha.

Sdyž šotije takle pomjedáčtej, bu mi šnamjo šemrjeteho
 Davida pschezo jašnisčeho a šwětliščeho. Čžim wyschšeho jeho čželcžach.
 Wón bėšče so šam šaprėł, bėšče šebi wscho šam šapowjedžil,
 se šameje lubosčje s šwojej macžeri a s šwojimaj šotromaj. Šswět
 njebė wjele wo nim rėczal. Wón šam tež njebė sa žanej šwalbu
 štal a njebė tež žaneje namakal. Ale ja pschi šebi prajach: „D ty
 šwėrny Davido, ty šwėrna a pobožna duscha, kač so ty nětko
 we šwojeho njebiesčeho Wótza raju pschew wjele druhimi blyš-
 čžisč, kotrychž je šwět tu šwalil, čželcžil a pošbėhowal.“

„Nicžo wošebite,“ prajachu ludžo wo nim.

„Wošebje šwėrny a pobožny wučžobnik Šesom Šhrystušowy,“
 to budže na šudnym dnju wo nim tón prawy šudnik prajicž.

Wopor lubosčje.

Bėšče wokoło pošnozny. Šan šedžisčeho pschi šwojej šhorej
 jenicžkej džowzy a čžakasčeho na wofomit, hdyž budže jemu wšata.
 Šako šhonjeny lėkar derje wjedžisčeho, so je tu jeno hiščezje wo
 něotre krotke hodžinki čžinicž. Duž džerži šhoreje rucžku a dyš a
 dyš jejne horze čžolo wofkódžuje. Na jene dobo so šaklinka.
 Šo šhwilzy hospoša šastupi a rjekny: „Šunje bė tu dželacžer, šo-
 trehož žona w porodnej nusy leži. Sa šym jeho pač s druhemu
 lėkarjej poškala, dofelž čžezje Wy pschi šwojej džowcžicžy wo-
 štacž.“ Šhudži ludžo bychu so rad na njeho wobrocžili, dofelž
 mějesche sa nich wutrobu. Wón hospošy džakownje pschikowny a bu
 šašo wichi šwojim džėcžy. Wón šebi na tóu rjany čžab myšlesčeho,
 hdyž bė šwoju njebo mandželštu sesnal, na te šbožowne lėta, kiž
 bėšče ju mėł a na tu žakosč, jako bu psches šmjercž jemu wšata.
 Šawostajila bė jemu jenicžku džowku, jej žyle podobnu, a nětko
 so tež ta se šmjercžy bėdžesčeho. Tak so minuta po minucžje miny
 a ta šhora bjes šibnjena na šožu ležesčeho. Na jene dobo so
 šašo šwóncžł šatorhny, tak móžnje, so hacž do jstwy šhoreje šlin-
 cžesčeho. „Šano,“ džesčeho šhora, „jedyn šhorny trjeba tebjel!“
 Šospoša šastupi a rjekny: „Šrijedawšchi muž tu šašo je. Žaneho
 drugeho lėkarja dostacž njemóže. Šeho žona je macž wječ džecžy
 a dnybi wumrjecž, hdyž na mėscžje pomoz njepšchidžje.“

„Dži, nano,“ pošny džowcžicžka. Šan wofosčesčeho šwoje
 džecžy a džėšče.

Šako so po někotrych hodžinach šašo wrócži, bė so jeho
 džowka wudyčala. Šehdy so wón w šwojej bolosčy na šemju

svjete a po někotrych njeđzelach jeho na křechow wjesechu. Srudoba bě wulka, jeho lubosć ke khorym ho wopominasche. Wscheczeljo a smaczi stupja k rowej a cziřnu te tsi horstki pjeršcže do rowa a na to ho ludžo rosenđu. Tótko wosta, so by row samjetał. Duž khuda žónka pschindže, hišcže blěda wot pschětrateje khorosče, s pjecz małymi bratskami a kotsiczkami, cžěšcne džěcžo na rukomaj. Te džěczi njeřu kžde mały richelk s kwětkow a jón po rjadu na row połoža. Macz pak stpny ruzh a ho pomodli. „Wn drje scže njebo knjesa lěkarja tež snata?“ ho tótkaw oprascha. Duž ho na woblicžu khudeje žony sablšcže: „Haj,“ wona wotmolwi, „jeho wustojna ruka je tym šchěcž džěcžom macz šđeržata!“

Bóh je lubosć.

Njech Bohu klicza hłohy,
 Kiz žórlu wutroba;
 Wschaf wón, kiž kwěty nořy,
 Maš schčedrije jastara!
 Drje dawa kwětkam mrěwacž,
 Eso kłónzam mužehlicž;
 Jim da pak s noma kčěwacž,
 Ze nočze jahubicž.

Hdyž wichor řněhi řnje
 A mjerřncž pocžina:
 Bóh nahu semju kryje,
 Schot běly wobleka;
 Pod njehkim krywom rjenje,
 Kaž w klinje macžerki,
 Spja cžiche wotpocžnjenje
 Wchě kwětki, trawicžki.

A je sař pschischa meja,
 Dha w mlódněj křaknosći
 A nam s jahnym wóczkom džėja
 Wchě trawki, rózicžki;
 A wscho s nich tón hłob řlyřhi,
 Kiz kliczi k wutrobje:
 Schto horio tebe tyřhi?
 Bóh wječřny lubosć je!

K. A. Fiedler.

Polu wyschšeho hajńka.

„Póndželu je w haju poklednje létuške pschedawanje palneho drjewa“ tak w nowinach stejeiche. „Žona“, džěšche tehdy džěta-čér Šakub k swojej žonje, kiž pschi nim wječřor ředžěšche a nohazh platasche, „tam dyrbju tola tež a kupowacž.“ — „Haj,“ ta wotmolwi, „to cžiř, nasche drjewe nom jeno hišcže 2 njeđželi dořaha. Ale masch tež pjenješ?“ — Mandželstemu ho mróczel starosče na woblicžo lehnj a s cžěžkei wutrobu wón wotmolwi: „Ně!“ — „Kaš dha dyrbi to potom hič?“ ho žona prascheiche, „pschetož pschi pschedawanju kralowskeho drjewa ho jeno sa hotowe pjenješ dawa.“ — „Haj wschaf“, muž troschtowasche, „to je wěrnó, ale wyschšchi hajńk je duschny muž, runjež ho řuroweho waschnja hčž řda. Esym tež husčřišcho pola njebo w holi džětał; knano so mnu wuwšacže cžini a mi dawoli, so něšcšto posdžiwcho placžu. Wschaf tež mě, so řym řebi loni do hób nohu škamał a řtu řymu ničžo cžinicž njemóžach. A koreřmarjam tež njen řschu, kaž wyschšazy jeho džělakčerjo.“ S tym měšesche Šakub potnje prawo; wón bě ródny, řtróbn, džělawy muž, kiž ho se řwójimi 5 džěcžimi s cžěcžu řimješche,

a kiž jim tež tradacž njedawasche, hdyž runje nješbože na nim nješesche, kaž wschaf to runje nětko běšche. Ale wón běšche tež naschonił: Mufa k Bohu honi! a jako se škamanej nohu we ložu ležesche, běšche w bibliji wjele cžital a ho we wěrije prawje rořkylńik.

Duž dha řobu na pschěřadžowanje, a přjedy pak k hajńkej se řwojej naležnosću! Tón najpřjedy trochu hněwne woblicžo cžinjěšche, jako Šakub wo požčenju řarěčža; jako jemu pak řwoju nusu wopiřowasche, ho jeho cžolo rořjahnješche a wón wotmolwi: „Šakubje, ja wěm, wy scže ródny muž a nješcže řadny picžk. Ale wožčowane pschi pschěřadžowanju kralowskeho drjewa njebudže. Wiele drjewa dha hjšcže řriebali?“ — „Klořtr řchčěřow a něšcšto dołhich hromadow dyrbjał wschaf mččž!“ — Duž řebi hajńk trochu myřlesche, wucžahny na to 50 hr., da je jemu a džěšche: „Tu macže te řřebne pjenješ, ale — na Marčřina čžu řwoje pjenješ řařo mččž!“ S tym řwoju řělbu řhrabny, džěšche do lěřa a Šakuba stejo wostaji.

Ničtó njebě wješelšhi, hač nasch Šakub. Haj, nadžija nješahanibi. Nětko pak čžyšche w lěče džělacž, so by nasymu řwóř dołh řaplacžicž mohł. Ale to hinał pschindže, hačž bě řebi myřlił byl. Čželo, kotrež bě řruwa mčla a s totrehož čžyšche 30 hr. wuwitowacž, bě jemu řónž wsako, so dyrbješche je do jamy cžřknęčž. Řěcžo bě mokre a řymne; duž te 20 hr., kiž by s jahodom brał, tež njeběchu. S jnym řłowom: Na Marčřina řannch pjenješ njemějšche. Ale njech džěšche, kaž džěšche, 11. novembra dyrbješche do hajńkownje.

To dha bě cžěřki pucž. Jeho nadžija bě jeho tola řjebała. S cžěřkei wutrobu psched hajńka řtupi, kiž runje wješšche pschěřadžowanje pschihotowasche. Šařo jemu wscho řwupowjeda, řabórcža hajńk: Na, mojedla, dha njech je hačž do Šwěcžk Marje!“ Wólóženy we wutrobje Šakub domoj řhwataiche. Šařo pak hišcže na řřhodže steješche, řlyřšesche, so hajńk řuchinřke durje wotewri a k džowzy řawola: „Ma pak tež honacž řwoje řorna?“ A řpóđiwne, tole řłowo bě Šakubej řa wulke řpokojenje. Wón řebi prajješche: „Schto, hajńk, kiž ma telko džěla, nješabudže honacža w řurjeřžu, řaš dha čžřł Bóh mje, kiž řym jeho džěcžo, řapomnicž?“ A tutón řrócz ho mulik njebě. Wóřa psches řřtu řymu w lěřu džělasche, lutowasche a hromadžesche, řchtož jeno móžesche a řriedž wulkeho rózka mějšche 50 hr. hromadže. Šař móžesche na Šwěcžk Marje te 50 hr. řaplacžicž. Řež dwě řrimnje danje čžyšche řobu dacž, te pak jemu hajńk řařo pschřunj a řabórcža: „Šařta hčuposčž!“ do řwojeje brody.

Wot nětko ho pak Šakub hišcže bóle na teho Boha řpuschčěšche, kiž tola w prawym cžařu pomha.

Wschelake s bliska a s daloka.

— Dofelž ho nětko gmejńške dawrowne porjady w přńnej pořořžny lěta postaja a ho psches nje tež řřřwĩńške dawki řarjaduja, je nusne, so řřřwĩńške přóđřejčřřřwa tón nowy řěřnaja. So by ho to řtało, maju ho lěřa na namjet dióžesansřich wubřerřow wořebite dióžesansře řhromadžřřny w tutym měřazu wotđřeržecž. Wóđđželicž móřa ho řřchřřžny řřřwĩńřny pschedřejčřerjo, wořebje pak ho bohatty wopřř wocžatuje. Šhromadžřřny řmėja ho pod wóđženjom řñjesa wyschšeho řřřwĩńřšeho řadžicžela Řošensřansa a to: Šchřwóřřk 19. ře řruara pořořđnjju 1/24 w Budsřšinje we wulkei řali řtareho hřoda; přatř 20. ře řruara poř. 1/24 w hřřčženju „Šwěřdy“ w řamjeřžu; w řřřawje pořđželu 23. ře řruara poř. 1/24 w řymnasřiju a w řubiju wutoru poř. 1/24 w řeminaru.

Sy-li spéwał,
Pilnje džólał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Npoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mérnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spéwaš,
Swérnje džólaš
Wšédne dny;
Džeň pak swjaty,
Duš! daty,
Wotpoň ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Šserbske njeđželske łopjeno.

Wudawa šo łóždu šobotu w Šsmolerjež knihiczišczerńi w Budyšchinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 pj. dostacž

Sexagesima.

2. Kor. 11, 21—30.

Wo šebi šamym, wo šwojich škuttach nětotrěžkuliz rady powjeda, a š tym šameho šo do jašneho šrětka štaječ, šebje šameho šhwalicž a pošbėhnyčž pyta. Šdnyž njeby mudrosčž kašala mjelcžecž, by šo to hišcžez hušcziško štalo. Šak hušto šo to šłowcžko „ja“ w rošrěcžowanjach, lištach, pišmach poššuje. Ša dobroty, kotrež šu dostali, ludžo bóršy šapomnja; na dobroty pak, kotrež šu činili, nihdy nješapomnju. Šotšiz najmjenje dokonjeja, hušto najwjažy pšhipošnacža šebi žadaju. Šaj, woni maja šami na šebi tajke wulke špodobanje, šo wot Boha š žyła nicžo njerěcža, wot druhich pak jenož šte wěžy, wo šebi šamych pak jenož lute dobre, krašne a šhwalobne wěžy powjedaju. Šak žyła hinaš je šwjaty šapošctel šawoł šmušleny. Wón tež wo šebi šamym řeči, a wot šwojich škuttow, čžerpjenjom a našhonjenjom powjeda, ale šak wón na to wščitko špomina! Šawušimny wot njeho, šak šamšna šhwalba nicžo wužitna njeje, šak je pak we wěštych padach tola nušna a šak ma šo potom štačž!

Ššebje šameho šhwalicž, to šo nam š žyła uješłušča. Šo dobre, kotrež šmy činili, je Boži škutt. Wón je nam š temu wješłosčž, lošcht, móž, škladnosčž a žohnowanje dał. Duž temu šnjesej šamemu čžesčž a šhwalbu šłušča. Šičetož „šhto mašch ty, šhtož ty nješbu dostal? jeli šo ty jo tež šy dostal, šhtoha ty šo šhwalicž, jako by ty jo njeđostal“. Šhtó je nam š ščžerpliwemu nješenju čžerpje-

njom šwólniwosčž, podacžez, šhrobłosčž šwožčiz? Šón šnjesh! Še wopokašma, kotrež šy pšches wšelku pomož a wšelke trošchtowanje dostal, wot koho šu pšchisčte? Wot teho šnjese! Šihdy njeje šo wietšche dokonjalo, nihdy nješbu čžezšche čžerpili, nihdy nješbu šbóžnišche a špodziwnišche šhonili, hacž w šapošctolškim čžaku; nihdy pak tež njeje šo mjenje wo tym ššawnje powjedalo. Wošebje płaczi to wot šwjateho šapošctola šawoła; lěta dolho wot šhonjenjom hnadny mjelcžezche, a jako bu ššoncžnje použeny, praji: šhwalenje mi žaneho wužitka nješpšhinješe.

Šhwalenje tež nicžo njepomha, ani pšched Bohom, ani pšched čžłowjekami, ani pšched nami šamymi. Šičed Bohom, tym wěčžnym šudnikom, je wščitko šhwalenje čžłowšta šłušba, něičto njeđokanjane, nječžiste a wobštačž njemóže? Šu płaczi, šhtož šawit w 5. pšalmje praji: šhwalerjo nje-wobšteja pšched twojimaj wocžomaj, a šwi. šapošctol šawoł w lišcže na ššomškich: tudy njeje žane rošdželenje; wšchitzy šu hřešchnizy a nimaju teje šhwalby, kotruž na šošy mēčž dyrbjeli. Ššo šhwalicž tež nicžo njepomha pšched čžłowjekami: či šo hnydom na naš hřešča a naš wušmēšcheja. Ššamšna šhwalba tež pošhóščenje šbėhnje. Ššo šhwalicž tež nicžo njepomha pšched nami šamymi: jeno hdyž my wotešjeramy a wumrjemy, móže šhryštuš w naš rošcž a žiwy byčž. Šhtóž šo šhwalil, šon njemóže šo š Bohu modlicž, a šhtóž šo š Bohu njemodli, šon njemóže nicžo dostacž. Šnašča hódnosčž wotwišy jeničžy wot šožeho roššudženja. Wšchitka šamšna šhwalba wuškadža š teho, jo čžłowjek šwět a šameho šo prawje nješpšnawa. Še

Jesuf hdy kameho so khwalit? Za swoju czescz niepytam, tak won rjetny, a jako: jeli so ja so kam czesczu, dha moja czescz niczo njeje. —

Tola pak moze so stacz, so je nusne, so kam wo febi reczisch a so khwalisch. Swjaty Pawol nas na to pokazje, so budzemy k temu nusowani Khrystusa dla a prawdy dla. Wopaczni japoschtoljo bechu Korinthisch sa-wjescz pntali a na swj. Pawola tufali, jako njeby won zadny prawy japoschtol byl a so je jeho wuczba wopaczna; woni chzuchu swoje fariseiske waschnje wobkromacz a s tym Khrystusowu safluzbu pschitroschichu. Temu dyrbjesche swj. japoschtol napsheczimo stupicz a Korinthiskim roz-budzicz dacz, schto je wjazn sa ewangelion czinił, hacz tamni wopaczni japoschtoljo abo won. Duž dha khwalcze waschich semrjetnych pschi jich rowach, pomjedajcze wo skut-fach misjonarow wontach a snutkach, wotpolozcze wusnacze wo waschim kshesczianstwje, hdyž so pschima, wusběhncze krasnoscz wascheje zyrkwje, hdyž so ludžo k wustupjenju s njeje wabja, jenož so so Khrystus s tym pschekrasnjuje. — A nusne je, so so kami khwalimy, hdyž nascha czescz, nasche powolanje, nasche skutkowanje febi to žada. Tamni wopaczni japoschtoljo w Korinthu chzuchu swjatemu Pawolej czescz wsacz; tehodla bešche nusne, so so wobarasche; hewaf bychu prajili: won mjelczi a tehodla je to wěr-noscz, schtož my prajimy; njewětcze jemu wjazn. — A nusne je tež, so so kami khwalimy, hdyž sbože druhich febi to žada. Tow reka: pak — pak. Hdyž swj. Pawol dobywasche, dha prawda dobywasche; hdyž pscheczimnizn do-bymachu, dha wotpad dobywasche. Tu so jednasche wo sžerzenje praweje wuczby, wo wobaranje wěrjaznych psched sawjedzenjom, wo pošynljenje duchow we wěrje a wo to, so by so niesprawnoscz pscheczimnikow wotkryła, so njebychu žaneje wjetšcheje schodny naczinili.

Kak pak ma so tajke khwalenje febjje kameho stacz? Pohladajmy na swjateho japoschtola Pawola. Won so khwali, ale njerady to czini: „Ja hym so blašnił na khwalenju; k temu šče wy mje nuczili“. Nadscho by won to druhim pschemostajil, najradscho pak temu Knjesej. Won so khwali zyle a polnje po prawdze; ani klowczko pschemjele njepraji, je žanym klowom so njeposběhuje; kamo na swojich pscheczimnikach to dobre pschipošnawa. A won to czini se wschej poniznosczu; wschitkemu khwalenju febjje kameho reka hluposcz a chze so jenož swojeje klaboscze khwalicz, chze so jenož wobaracz, niz pak so posběhncz. Won by so drje swojeje swěrnoscze, mudroscze, kamo-saprecza, swojich spodžimnych skutkow a wulkich wuspěchow khwalicz mohł; ale won to njeczini a jenož na swoje czerpjenja a tyschnoscze spomina. A pschi tym swoju wěru wobswědca, na staw hnady pokazuje dšesche: tón Knjes je ke mni rjetnył: doscz masch na mojej hnadze, pschetož moja mōz je we klabnych mōzna, tehodla chzu so najradscho swojeje klaboscze khwalicz so by mōz Khrystusowa we mni pschebymala, kaž so tež hewaf mozy Khrystusoweje khwali a na druhim mēscze praji: njedaj, Božo, so bych so ja nēcžeho khwalit, khiba jeno w kchizju nascheho Knjesa Jesom Khrysta, psches kotrehož mi tež kwět je kchizowany a ja swētej. — Czini my to? Mōžemy spewacz: ja polny poniznoscze hym, tež pokorny s wutrobu? Nawukimy se swjatym Pawolom wusnacž: dyrbj-li ja so khwalicz, dha chzu so swojeje klaboscze khwalicz, a s pobožnym kherluscherjom Pawolom Gerhardom:

Ja hubjeny a khudy
Ezym hewaf na kwěczi,
Schtož mi je krasne tudy,
To Jesuf wudželi.

Samjeń.

R. w B.

Wšcho mamy wot Boha.

Psched Bohom so ponižujmy,
Čžesczmy jeho Majestoscž;
Modlo čłowiku njemōz čzujmy,
Eswuju klaboscž, wotwiknoscz.
Dary wschě, kiž wužiwamy,
My psches Božu šchědroscž mamy;
Wšcho je hnada njebjeska,
Niczo nješmy bjes Boha.

Mudroscz, khlnoscz, samožitoscž
Nječ fej nihto njechwali;
Schadžej khwalbna plomjenitoscz
Seno Bohu we duschi.

Haj, nječ mudry, khlnty khwalo,
Poniznoscze wopor palo
S džakom na to spomina,
So ma wschitko wot Boha.

Poniznoscz so w duschi budži
Tež psches hrěschnu sčženoscž;
Pschetož hrěch naš tama, žudži,
Winow dla naš kōczi doscz.

Duž psched swjatym Bohom wšdawa
Duch so safluzby a prawa;
Wulzy won so hańbuje
Tajkej njedostojnoscze.

Pokornoscž tež w stawje hnady
Wschitkim jara nusna je;
Seno spoluczene padn
Dozpija nam swjeczenje.

Dha nječ kwěru pošnawamy,
So tón skutk wot Boha mamy;
Nascha mōz to nihdy nje,
Pschińžemy-li k Sesušej.

Hnadne mozy šu, o duscha,
Bože dary we tebi;
Duž čžescz jeno Bohu klušcha
Sa wscho, schtož ty dopjelni.
Pschi wschēm pak šmy hišcže klabi
A šty lōsch naš stajnje wabi;
Nad naš k padu pschinješl by,
So šmy žadni pomozy.

Duž dha s wyškosczje dele!
Složmy so po Šbōžniku;
Tón nam s njebjja mozy ščele
A pobožnemu žiwjenju.

Jeli chzemy kōnu dostacz,
Mamy khudži, nišny wostacz;
Budžmy tudy ponizni,
Tam naš hnada powyšči!

K. A. Fiedler.

Wuſtlyſchana próſtwa.

Na wjeſchku Waſchington-hory hubjena hētka ſtejeſche. John Barry, khudy wuhler, tu ſe ſwojej žonu bydleſche. Jeho džěko jemu jara maſo njebeſche, cžehož dla bė ſebi, jako ſo ſyma bližeſche, jeno maſo t jědži na ſymu natupicž mohł. Zaſo ſo nětko dezembra 1874 wjele ſněha nańdže, ſo tehodla niſtō ſe wſy, kiž pſchi horje delka ležeſche, t njemu njemōžeſche, Barry ſe ſwojej mandželſkej bōrſy nuſu cžerpjeſche. Wſcho, ſchtož bė ſebi naſupik, bė pſchetriebane. S wotkal nětko něſchto doſtačž? Džěń wotednja ſněh padaſche a 15. dezembra žaloſny wichor ſaſhadžeſche a na pucžach ſněh wjele metrow wyſoſo naſhopi. Mandželſkaj mējeſchtaj jeno hiſchcže ſtōrcžicžku khlēba. Niſtō na ſwěcže ſebi na teju tam horſach na horje ſameju bydlazeju njemōžeſche, tež njemōžeſche niſtō t nimaj. Barry paſ bė pobožny muž, kiž ſo Božich ſlubjenjow džeržeſche. Raž wſchědnje, taſ poſlakny ſo Barry ſe ſwojej mandželſkej tež wječor 15. dezembra, jako tōn ſylny wětr do domu ſtorſaſche, a lubeho Boha wo pomoz proſcheſche.

W Sheffield Willage, 10 mil dale, bydleſche kubler Brown, bohaty muž, kiž bė dla ſwojeje pobožnoſcže daloſo a ſchěroſo ſnaty. Wōn bė ſo tōnſamny džěń, runjež wětr wujeſche, ſe ſwojej mandželſkej t cžaſom t mērej podak a bōrſy we hlubokim ſpanju ležeſche. Na jene dobo wotucži a džěſche: „Schto runje rěčjeſche, ſchto tu je?“ — „Cžomu dha?“ mandželſka wotmolwi. „Tu niſtō njeje, khiba mōj dwaj; ſchto dha je cži ſwadžilo?“

„Sa ſlyſchach hłōſ“, wōn ſnapſchecžiw, a tōn džěſche: Wōſcžel Barryjej na horje něſchto t jědži.“ — „Włupocž“, žona wotmolwi, ſpi jenož dale, tebi je ſo něſchto džalo.“

Brown ſwoju głowu ſaſo na ſahłwł połoži a dale ſpaſche. Bōrſy paſ wospjet wotucži a ſwoju žonu wubudži a poča: „Runje ſym tōn hłōſ ſaſo ſlyſchal: Wōſcžel Barryjej něſchto t jědži!“

Jeho mandželſka pytaſche jecho t nowa ſmērowacž. Wle jako bė wuſnył, ſlyſcheſche ſaſo tōn hłōſ a duž džěſche t ſwojej mandželſkej: „Koho dha ſnajemy, kiž Barry rěka, a by něſchto t jědži trjebał?“ — „Sa“, wona wotmolwi, „niſtō dale ſnała njebych, khiba Johna Barryja, teho wuhlerja na horje.“

„Tōn tež to je“, Brown wjeſeły wuwōła. Nětto ſo jecho dopomnju. Sdnyž bēch wōndano wo wſy, džěſche pſchekupž Klark te mni, jako wo tym wuhlerju rěčachmoj: „Sa ſo boju, ſo tutōn ſtarz drje wjazny žiwy njebudže; pſchetož 6 njedžel dołho jecho wjazny widžal njeſym, a po ſwoju ſymſku potrebu ſebi poła nje tež hiſchcže był njeje. Paſ je khory abo hižom wumrjeł.“

Taſ rěčjeſche Brown a ſtany a ſo woblekajſche. „Wōj, žona“, džěſche t njeje, a wubudž naju ſyna a praj jemu, ſo ma konjomaj ſpynacž a jejn ſgratowacž, ſo by ſo mnu ſobu jěł. Ty paſ ſtaj do ſanjow dwaj korbaſ t jědžu, pſchetož mōj chžemoj t nimaj t wuhlerjej na horje; wōn džě je we wulkej nuſy.“

Mandželſka bė ſwucžena, to cžinicž, ſchtož jej jeiny muž ſaſaſche. Duž bēſchtaj dwaj korbaſ bōrſy na ſanjach; džewjatnacželētny ſyn ſcžahny konjej t konjemza a nan a ſyn w cžopkymaj ložuchomaj jědžeſchtaj w tym žaloſnym wjedrje horje na horu. Pucž bė jara ſtraſchny, konjej paſ ryhle do prědka ſtupaſchtaj a ſa 5 hodžin ſaſtachu ſanje pſched Barryjowej hētku. Tōn kleczeſche runje ſaſo a ſo modleſche, a jako kubler cžiſche do jſtwny ſtupi, hiſchcže te poſlednje ſłowa ſlyſcheſche, a nětko wjedžicže, ſo bēſche tōn hłōſ, kiž bė wōn w ſpanju ſlyſchal, Boži hłōſ był.

Wjeſełe wobſwoženeho wuhlerja bė wulke. Jeho próſtwny njebēchu podarmo byłe.

Wrōczenje do kſchecžijanſtwa.

Pſched něſchto cžaſom da ſo młody džěłacžer wot ſozialdemokratow ſawjeſcž, ſe žonu a džěcžimi t žyrtwje wuſtupicž

Wōſdžicže tutōn hiſchcže młody muž ſtraſchnje ſthori. Sa krōtki cžaſ bēſche bliſko t ſmjercži. „Žona“, rjěny khory raſo rano w 4 hodž., „dži po duchowneho.“ Jeho žona ſo naſtrōža a ma ſa to, ſo prawje roſnyka njeje, a tehodla wotmolwi „Ty: mēniſch drje, po lēkarja?“ — „Ně“, muž rjěny, „ja cži praju, dži po duchowneho, pſchetož ja dnybu wumrječ.“ Žona ſo nad tym dodžiwacž njemōžeſche a njewjedžicže, ſchto by cžiniła ani ſchto by prajika. Po khwili džěſche: „Wle kaſ mohła po duchowneho hičž? Ty, ja a naſche džěcži; my ſmy tola wſchitny t žyrtwje wuſtupili. A nam žadny duchowny wjazny njepſchińdže.“ Wbōhi khory paſ ſo njeſmērowa, ale wospjetowaſche ſe wſchej mozu ſwoju próſtwnu, a ſkōncžnje ſo mandželſka ſebra a po duchowneho džěſche. „Ach pōjče tola t mojemu muzej“, jecho proſcheſche, „kiž wumrječ njemōže, prjedy hačž waſ wohladał njeje.“ A hdyž ju duchowny na to dopominaſche, ſo je ſo khory ſe ſwojim wuſtupjenjom ſe wſcheho kſchecžijanſteho towarſtwa wuſamnył, jecho tola wo jecho wopyt proſcheſche. A ſa krōtku hodžinku ſtejeſche duchowny pſched khorołozom. Khory wjele njerěcžeſche. „Włodcže ſo ſo mnu“, bēſche jecho jenicžka próſtwa. Raž budžicže ſo jemu t jecho wutrobny wulka cžeža wotewſala, taſ khory po tutej modlitwje wſchōn woloženy ſadychny. S wocžomaj, kotrejž mohłoj ſo ſe ſwojim pohladnjenjom pſches ſmjertnu cžemnoſcž pſchecžicžečecž, na duchowneho hladaſche a t bojoſcžu a ſe ſtrachom wſchōn pſchewſaty kaž t proſecžicžim hłōſom wuwōła: „Njeſ duchowny, nětto wēm, ſo je tola wěcžnoſcž. Sozjaldemokratojo ſu mje wobelhal, ale ſmjercž je mi wěrnocž prajika.“ Na to ſo na ſwojeho najſtarſcheho hōlza t tej próſtwnu wobrocži, ſo by wot dotalnego wopacžneho pucža wotſtupik. Tōn hōlcžez ničžo wo tym wjedžicž njechaſche. Duž jemu khory kaž pohroſy, rjěny paſ na to wutrobnje proſcho: „Mōj ſyno, daj ſebi wot ſwojeho mrējazeho nana prajicž: wěcžnoſcž je; wobrocž ſo a khodž po pucžach ſwojeho Boha!“ Wjenicže džěcži paſ a ſwoju mandželſku napominaſche a proſcheſche wōn t žykeje wutrobny, ſo bychu, ſchtož tež bychu ludžo tehodla rěčeli, hinaſche žiwjenje wjedli, hačž je wōn ſam wjedł; pſchetož: wěcžnoſcž wo prawdže je!“ Duchowny je ſaſo woteſhoł, ſkōncžto je ſhadžalo; a wokoło połodnja pſchinjeke ſrudžena macž duchownemu powjeſcž, ſo je mandželſki wumrjeł, a t dobom tu próſtwnu, ſo by ju t jeiny mi džěcžimi ſaſo do žyrtwje pſchijał.

Njerad — a tola rad.

Wēkaſ prajeſche: wona dnybi wumrječ — niſtō to wēricž njechaſche. Tuta kčžejata młoda knježna, taſ młoda a wjeſeła, dnyrbjała wotſal? Njebē to haſle pſched něſchto dnjemi było, ſo bė t cžerwjennymaj ližomaj ſmēſkotajo prajika: „Womnyſlcže ſebi, ja dnyrbu khora byčž?“ A nětto dnyrbjała ſmjercž hižom ruku ſa njeje wupſchestrjenu mēcž, ſa njeje, kiž bė ſwojeje maczerje ſbože a troſcht, ſwojich pſchecželnizow wjeſełe a khudnych pomoz, ſa njeje, kiž wſchudžom dobrotu cžinjeſche, hdyž pſchińdže? Erudoba a žaloſcž pſche wſchitlich džěſche, kiž ju ſnajachu. A tola rěkaſche: „Se to džiw?“ Zeli bė žana duſcha, kiž mōžeſche t tym japoſchtołom prajicž: „Naſche mēſchecžanſke prawo je w njebjeſach!“ dha wona to mōžeſche. Wona bōle njebjeſkam pſchiſkuſcheſche, dnyli ſemi, jejne žyke žiwjenje bė do wyſoſa ſložene. A kaſ huſto bēſche w pobožnych roſrěcžowanjach ſarěcžala, ſo ſo ji druhy prawje ſaſtyſkuje po tym, ſo by doběžala a Sbožnika widžika.

Nět bė jeiny cžaſ doſchoł, kaſ njednyrbjała wjeſeła dom hičž hdyž bė wōłana? Wle džiwnje! Schto mōže cžłowſku wutrobu pſchepytacž? Wona nochžyſche nětto wo Njeſowym wōłanju ničžo wjedžicž. Khora, kiž bė w ſtrownych dnjach žadajny t njebjeſkam ſhladowała, wōcžto nětto t ſemi wobrocžeſche a njemōžeſche ſo wot njeje wottorhnyč. Wſchitko jejne žadanje džěcže na wotkhorjenje,

ſ hroſnoſcju czękaſche wona pſched myſlemi na ſmjercz. Częlna khorocż, kaſ ſo ſdaſche, teſ kſchidka jejneje duſche ſwjaſane dżerżeſche, a bojoſcż pſched ſmjerczu, kotrejeſ pola njeje nihto pytał njebudżeſche, bę ju ſajala.

Bobożna macz, kiſ bę ſ wudowu, njemurjekniwje ijeje dla we wutrobje czerpjieſche. Wona ſa ſwajatu pſchibkluſchnoſcż dżerżeſche, khorrej krotu nadżiju na wotkhorjenje wuręcżecż a ju na bliſke woteńdżenje poſaſowacz a njenamala tola žaneje moży t temu. Pobarmo wona ſa tym jenicżkim troſchtom pytaſche, ſo jejne lubowane dżęczo, jeli budże ji wſate, wjekele ſ wery do widżenia pſcheńdże. A jeno w bęhu dlęſſich njeđzelow, w kotrychż ſo dżowżnyy kónz pſchezo bóle pſchibliżowaſche, nawukny wona ſ modlenjom teſ tule ſtarocż na teho ſnjeſa cziſnycz.

Bęſche jara rjany džen męhaza awguſta, jako ſebi khora won žadaſche, dokelż bę ſo polępſchila a žyle wotkhorila, kaſ cżujieſche. Sej to njebu wobarane. Bołna radoſcże ſo wona wotkach roſhadowaſche. „Kaſ rjane je tola žiwjenje!“ wona ſbrżowna praji. „Njeje werno?“ maczerka wotmolwi, ſwoje horjo pobiwſchi, „a nętko haſle horlach bjeſ bolocże a khorocże węcżnje ſbożna bycz pola teho ſnjeſa!“

Dżowka niczo njemotmolwi. Ahwilu hladatſche t njebieſam, a jako bę ſebi na to teſ to luboſne meſto, kiſ ju wobdawatſche, polnje wobhladała, ſebi ſaſo do iſtwy žadaſche.

Cziſche na nóz wuſny. Na ranje pał ju macz ſo nahle we kožu poſbęhnycz widżeſche. „Maczerka,“ wona ſe ſwęcżatym wócżtom pocża, „nętko mje luby Bóh wola!“

Woblędnywſchi a klyſy pſcheliwajo macz dżowku ſapſchimny kiſ ſo na nju ſeprijewſchi praji: „Njepłacz, maczerka, mój ſo njeđželimoj, jeno tu kuſchu khwilu ſo njewidżimoj, doniſ ſa mnu nje-pſchińdżeſch.“

Botom bę, jako bychu ju t njebieſam njeſli, hladanje dżęſche pſchezo wyſchiſche. „D ſym ſebi je rjane myſliła“, ręcżeſche, „ale tał kraſne, tał kraſne —“ a jako njemohlej wócżny do tuteje kraſnoſcże hladacz, jej ſandżeli a t temu ſnjeſej domoj dżęſche.

Luboſcż polępſchuje.

Pſched krotkim ſemrijety wodżer ſpomozetieſhe doma w Meinſtácze, ſ mjenom Kobelt, raſ tónle podawł pomjedatſche:

Do mojeho wuſtawa bu teſ mjeſ druhimi hólczęz na wotcżehjenje daty, kiſ pſchi ſwojej ſaſatkocżi a bjeſbóžoſcżi ſwojim wuczerjam žaloſnje wjele hnęwanja a rudżenia cżimieche. Sedyn wot niſ bęſche tehodla teſ raſ hólczęza, hdyſ bęſche ſaſo nęſchto hórſche wobelchoł, kętro poſchwikał. Hólz njebęche, ſuby ſakubnywſchi, ani ſynka piſnył pſchi wſchęcż bolocżacz, bęſche pał, meſto ſo by ſwoju winu pónał, ſebi pſchedewſał, na tym wuczerju a na žylym wuſtawje ſo žaloſnje wjecżicż. Wo prawdže teſ bórſy w domſkim weheń ſczoži. Na ſbože ſo wohenja cżaſa doſcż dohladachu a jón ſalachu. Nihto na tym njeđwelowatſche, ſchto bęſche wohen ſaložił, a wſchitzny radżachu domjazemu nanej Kobeltej, ſo by hólzo, kiſ ani naiſkabiſheho roſkacz a njepoſaſowaſche, ſudniſtwu pſchepodał. Dokelż bęſche ſa khoſtanje ſtary doſcż, budżiſche ſ najmjeńſcha na lęto do jaſtwa pſchiſchoł. Dokelż pał Kobelt jara derje wjedżiſche, ſo by wón ſ jaſtwa jako hotowy ſkóſnik wuſchoł a by na pſchezo ſhubjeny byl, wón wobſamkny, hiſchęje jedyn, a to nętko poſledni poſpnt ſ nim ſcżinicż. Wón hólza do ſwojeje ſtwy ſawela a drje khotnje, ale tola ſ luboſcju ſ nim ręcżeſche. Wón njebrožeſche ani njeſwarjeſche, ale jemu bjeſbóžoſcż ieho ſtutka poſuſa a jemu pſched wocżi ſtaji, kaſte žaloſnje ſrudne ſcżęhwki budżiſche jehoj

ſtutk ſa ſobu cżahnycz mohł, njebudżeſche-li Boža knada to ſa-dżęwala. Tuta njewocżakana luboſcż a pſchecżelnoſcż wutrobu mlodeho ſkóſnika hnujieſche. Wón pſchida ſwój njeſtutk a póſna ſam, ſo ſo dlęje w tuthy wuſtawje czerpicż njemóže. Na to jeho nan na iſtwu dowjedże, w kotrejż męjeſche, wot wſchęcż druhich dżęczi wotdżęleny, wotſacz, hacż budże wſcho dalſche wo nim wobſamknjene. To męjeſche ſa wucżinjene, ſo jeho pucż wot tam do jaſtwa póńdże. Kaſ dżiwatſche ſo teho-dla, hdyſ na tſecz i džen nan t njemu ſtupi a jemu ſdżęli, ſo je ſo jemu poradżilo, w druhim wuſtawje ſa njeho meſto namatacz. „Tam,“ nan rjekny, „hdyſ nihto dale hacż domjazny nan wo twojim dotalnym žiwieniu niczo njewę, budżeſch hinaſche žiwjenje wjeſcż ſapocżecż a budżeſch ſ Bożej pomozy hódny, pętny cżlowjek. Chzeſch mi to ſlubicż?“ Duſ hólczęz na ſwojej koleni padny a jemu to ſ wjele klyſami ſlubi. Naſajtra jeho Kobelt ſam do noweho wuſtawa dowjedże. Hdyſ bęſchtaj pſched nana noweho wuſtawa dowjedženaj, pſchimny wón hólza ſa ruku a ſa njeho proſcheſche, jako budżiſche wón ſam jeho ſyn byl, a prajeſche: „Budżeje prawje pſchecżelny pſchecżiwo njemu, dha budże ſ njeho hiſchęje nęſchto prawje hódne.“

Tajka domęra njewoſta njeſapłaczena. S telko njeſaſkuzenej luboſcju pſcheminjeny ſebi hólczęz pſchedewſa, wot nętko hinaſchi bycz! Bóh jeho dobre pſchedewſacze žohnowaſche, a hdyſ bęſche we wuſtawje nęſchto hódne nawuknył, bu pjecż lęť poſdżiſcho ſ najlępſchimi wopiſmami puſchęzeny. S Kobeltom, kotrehoſ ſa ſwojeho najwjetſcheho dobroczela czeſczeſche, je ſebi poſdżiſcho piſchęzo liſty piſał, teſ hdyſ męjeſche ſam ſwój dom. Haj, hdyſ poſdżiſcho raſ nęſchto pienjeſ namre, dżęł tuchſamny na to na-koži, ſo ſwojej dwaj wuſtawaj a woſebje Kobelta wopyta, kotrehoſ luboſcż a domęra bęſche jeho pſched ſkaženjom wobkhowala a na prawe pucże dowjedka.

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— 28. januara bęſche 1100 lęť, ſo je kęžor Korla Wulki wumrjel. Wón ma wulke ſaſkuzby, woſebje wo roſſchęrienje kſcheſcżijaniſtwa a ſo je wón pokračowanju Muhamedaniſma mjeſu ſtajił. Hdyſ wón njeby tał ſmużicze wuſtupił, by ſkónęnje meſto Win do rukow Turkow padnył. Wón je po prawym tón přeni woprawdżity kſheſcżijaniſki knęzeł, kiſ je kſheſcżijaniſku myſl do luda njeſł. Wiſchi wſchęcż ſwojich ſtutkach cżujieſche ſo wón we ſkuzbje ſwojeho njebyſheho ſnjeſa.

— Konſervatiwna ſtrona je namjetowala, ſo by ſo ſawń po-wyſchenja pęſije ſa ſtatnych ſkuzobnikow a jich ſawoſtajeny, kotryſ je w ſańdženym lęcze do płacziwocżę ſtupił, teſ na tuch pocżahowal, kotriſ ſu předy teho cżaſa na wotpocżink ſchli a kotrychż ſaſtararjo ſu předy wumrjeli. Wobżarowacz je, ſo ſo wyſchnoſcż pſchecżiwo namjetej wupraji dla pomjetſcheny wudaw-tow. Nadżijomnje ſwoje ſtejniſchęzo w deputaziji pſchemęni, pſchetoſ jow ſo jedna wo wotwobroczenie nuſy we ſwójbach a t temu durbja tu ſrędki bycz. Teſ wſchitke ſtrony ſejma ſo ſa tón namjet wuprajichu.

— Wot wunoſchka koſtrjanzoweho dnja ſa potrebných vete-ranow ſo dale 130 000 hriwnow roſdżęli a budża ſo ſ tym žadanja a próſtwy tajkich, kotreſ ſo pſchi přenim roſdżęlenju njeſu dopjelnicż mohł, nętko dopjelnicż móž.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew éel
F.

Sserbske njeđželske lopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihčižiščežetni w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

Estomihi.

1. Kor. 13.

Džeň wote dnja šo wjele hidy našchemu ludu do wutrobny šnje. Roštorhnyeny je hušto swjast, kiž niskich a wyšokich, khudnych a bohnych hromadu šwježe. Wulke je wozusbjenje mjes džěčzimi našeho luda. Džiwja je hida. Jedyn klucž pak je, kiž wutrobny wotanka. Šchtóž jón na- loži, šhoni š wješelosěžu, šo tola tež w hidypołnej wutrobje š wjetšcha hiščeže škřicžka dobrego šmyšljenja bydli. Lubosěž je tón klucž. Šo šo bychmy w domach a we wu- trobach, w našchim ludu a jeho tykaz nusach tola wjazy lubosěže měli! Dženša chze w našchich Božich šlužbach do wšchěch ewangelskich zyrkwojow jedny šastupicž, kiž wě, šhto lubosěž je, japoschtol Pawol, kiž we šwojej dušchi płomjo horzeje šwjateje lubosěže š Bohu a bratram nosčesče. Wón budž nam wucžet a wodžet š lubosěži.

Raž šwjedženšti spěw a šhwalobny šhěrlušch, kaž pjalm we wyšchšchim šhorje šlincža tute šłowa. Raž dolho spě- warjo ludow wo wščem nadobnym a wyšokim spěwaju, šhtož čłowike wutrcby pošběhuje, tak dolho šu tež šhwalbu lubosěže hižom spěwali. Rač hušto pak je niž jeno w ludo- wym žiwjenju, ale tež w spěwach spěwarjow někajši nje- čizty wohen šo lubosěž mjenował. Šinač tu! Tu je šwjate płomjo, čizta, wyšoka lubosěž, lubosěž, š kažtež je Bóh naš lubował, š kažtež je Ješus Šhryštuš hacž do hórkeje šmjercže na šchizju naš pytał, a ženje njeje tuta lubosěž krašnišcho wopišana a šhwalena hacž tu.

Lubosěž je kralowa, pschetož kóždy druhi dar šhubi šwoju waznosč bjes lubosěže, ničžo tež njeje nje- móžne lubosěži a ničžo njetraje tak dolho kaž lubosěž. Tak je lubosěž kralowa, kiž wšchitko pschetrjechi, wšchitko pschewinje a wšchitko pschětraje.

Móžna kralowa je lubosěž, pschetož wona wšchitko pschetrjechi. Šhto lubosěž je. Žadyn čłowiek njemóže došpołnje špokojaze wotmolwjenje na to praschenje dacž. Lubosěž je štaranje ša druhich; ale hlaj, daj tykazy š two- jeho šamoženja khudym, pytašch-li š tvojimi darami tvojju čžesč, njeje ani škřicžka lubosěže w nich. Wukładowacž lubosěž njemóžemy, ale šrošmimy ju wšchitzy. Šhonili šmy ju wšchitzy. Wny trjebamy jeno šłyščecž to šłowecžto: Macžerka lubosěž; komu njebychu š dobom šbóžne čžucža wutrobu pschěschle? Tak wěmy wšchitzy derje, šhto lubosěž je, hdyž tež ju njedorošmimy. Tak tež šo tu tón japoschtol njeje hacž prasčał, šhto lubosěž je, ale wón špě-wa jemu šhwalbu. Wšchě krašne duchowne dary, haj šamo kubla hnady šhubja wšchu šwoju waznosč, hdyž n ešju š lubosěžu šjednocžene. Lubosěž pschekrašni a křonuje hacžle wšchě druge dary a je jich dušcha. Tón japoschtol njemjenuje wšchitke šemške kubla, jeno te najwyšchšche a najkrašnišche. Wón njemobkědžbuje bohastwo a šamoženje, šhwalbu a čžesč, dom a dwór, lóšchy a wješela, kubla, wo kotrež milijony čžasž žiwjenja wojuja. Šemu płacža tute kubla mačo, šo je ani njemjenuje, jeno wulke duchowne dary a wofebnosěže pruhuje wón w šwětle lubosěže a na nich do- połaze wón, kaž lubosěž je wšchitke pschetrjechi.

Na prěnim měšće mjenuje wón dar słowa a płomje-
niteje srěczniwošće. „Hdy bych ja i człowštimi a i jandžel-
skimi jasytkami rěčal a njeměl lubošće, dha bych był syn-
czazy moša a kłinczazy swónczł“, tak wuſnawa tón muž,
kiž bē wobhnaženy rěcznik a i dźiwnej mozu pšes swoje
słowo wutroby ſapšchimnyč, ſahoricz, ſobutorhnyč wje-
džesche, kotrehož lud w Wystra ja nekajſeho Boha dźeržesche,
kiž bē na ſwojich miſionſkich pučowanjach tyžazy je židow-
ſtwa a pohaniſtwa ſa ſwojeho Anješa a krala Jeſuša Khr-
ſtuša dobył. Tak dyrbi teſ nět hiſchće kóždy rěcznik i nim
wuſnacž. Wſcha srěczniwošć je ſymna, morwa, khuda abo
poſlecze pšchinješe a niz žohnowanje, hdyž jej najſwjecziſche
a najhlubſche ſaczucze człowšteje wutroby, mjenujzy lubošć
i Bohu a bratram pobrachuje. Hdy by ty srěczniwy rt
měl, kaž mało druhich, a bójſku wěrnošć ewangelija ſaſito-
wacž wjedzał taſ jaſnje a kraſnje a dokladnje, ſo bych
wſchitzy pšhecziwnizy ſbiczi byli a njebychu žaneho wot-
molwenja wjazy wjedželi: wſcho, wſcho by mało płacžilo
bješ lubošće i twojemu Anjeſej. Njejſku huſto doſć
hižom wučerjo byli w ſchulach a předarjo w zyrkwjach a
mužoj najžadniſchich darow we ludowym žiwjenju a w ſa-
ſtupjeſtwe na ſejmie, kiž pšes ſwojeho słowa potajnu,
ſpodžiwnu móž ſwojich poſłucharjom ſobutorhnyč wje-
džichu, ale tola ſkóncžnje njebēchu wodžerjo, ale ſawjednizy,
kiž khwilku je ſwojimi woſebnymi darami ſo bljšchczachu
a ſwēczechu, ale ſkóncžnje ſa trajaze ſbože luda mało do-
konjachu. Čžehodla? Doſelž to ſwoje pytachu a to naj-
lěpſche jim pobrachowaſche, ta hluboſta, čiſta, ſwjata, nje-
ſebicžna lubošć.

Spoczž Boh wſchēm, kiž rěczecž maju w ſchulach a
zyrkwach a w ludowych ſhromadžinach tón czoply ſynł
lubošće, kiž wot wutroby do wutroby dže, kiž nochze ſebi
ſlužicž, ale bratram, niz hidu do luda njeſć, ale mēr a
ſjednanje a ſroſymjenje ſa druhich. — „A hdy bych ja wē-
ſchecžicž mohł a wjedžil wſchitke potajniſtwa a wſchitko pō-
ſnacž“, bješ lubošće njebych ničzo był. Kraſny dar bē
tamny profecžiski dar wēſchczerjom, kiž i jaſnym wóczkom
do pšchichoda ſhladowachu a w czēmnych nozach hižom
raſſche ſerja ſtrowjachu a dobyczelžy ſkhadžaze ſlónzo.
Njebēchu tuczi wēſchczerjo Iſraela wulzy ſpodžiwni troſchta-
rjo, kiž jim w zuſbje domiſnu, w jaſtwe wuſwobodzenie
pšchinjebēchu a teho luda płakaze wóczko pšes wēſchčenje
wo Ebóžniku ſetrēwachu? Kraſny dar je tón dar hlubo-
ſeho pōſnacž, doſeſnacž, ſchtož bē druhim njemóžne, ſhlado-
wacž do potajniſtwow Božeje ſtwórby, człowšteje duſche a
ludoweho žiwjenja, ſroſymicž radu a ſkutki teho njedo-
wuſlédžomneho Boha, ale bješ płomjenja lubošće ſu teſ
tute dary khude a njeplózne. — „A mēł ja wſchitku wēru,
taſ ſo bych hory pšeſtajał a njeměl lubošće, dha bych
ničzo njebył.“ Teſ i tym wēryhlym rěczi japoſchtoł.
Wērno drje je: Raſcha wēra je to dobyče, kiž je ſwēt
pšchewinyła. Wērno drje je: Derje je we wērje ſtačž we
wjeſelu, wojowacž w horju a we wērje wumrjecž w po-
ſlednej nuſy, ale wēra taſ bylna, kaž je ju Luther mēł
we ſwojich bēdženjach a dobyczach, taſ bylna, ſo mohła
hory pšeſtaječž, hory hubjenſtwow, ſtarošczow a hrēchow,
bješ lubošće njeby ničzo byla. Niczo njeplacž wēra
pšchod Bohom, kiž ſo w ſkutfach lubošće njewopokaže.
Wona je morwa, je wuſnacž rta, ale niz wutroby. —
„A hdy bych ja wſchitke moje kubla na žiwnošć khudych
wažil“, w domach potrebnych a hubjenych troſchtujo won
a nuts khodžil, hdy bych w poſlednim mojim wotkaſanju

wſchē moje kubla ſa dželo w Božim kraleſtwe poſtajił,
„hdy bych podał ſwoje czelo i palenju“, kaž Schczēpan
ſo dał kamjenjowacž wēry dla: To wſcho by bylo wēſće
ſjamne wuſnacž ſa teho Anješa, wopor žiwjenja ſa njeho,
a tola by podarmo bylo, hdy by ſo wſcho to ſtalo czēſće
abo ſaplacženja dla, ale niz w lubošći. W Jeſuſowym
kraleſtwe je lubošć ta dobyczerka a roſſbudžaza móž. Lu-
bošć je kralowa, kiž wſcho pšchetrjechi a wſcho pšchewinje.

Č kónu czēſće ſtowaſchi ſo kóna mozy. „Lubošć
je ſczēpna.“ Čczēpnošć Jeſuſoweje lubošće je Pawoł
ſam na ſebi ſhonil. Čžaf žiwjenja ju ſabycž njemóže.
Taſ ſtaji wón teſ tuto ſłowo doprēdka. Dolho je ſo
wón ſpjecžował, ale ſkóncžnje je ſczēpnošć lubošće jemu
wutrobu pšchewinyła. Čšto byli my w naſchim žiwjenju
bješ Božeje ſczēpnošće? Je dha teſ naſcha lubošć ſczēpna
napšhecžimo tym, kiž naſ lubuja, ale teſ tym, kiž naſ
hidža? Njebudž ſpēſchuy i twojim budženjom, njetamaj
i lohka twojeho bratra, njebudž i hnēwu poſhileny, mēł
ſczēpnošć, wodaj niz bydom krócz, ale bydomdžēpacž
krócz bydom krócz. Čczēpna budž lubošć a — dobro-
czima, pšhecželna. Kaž Bože ſlónczko wodnjo, kaž
hwēžka na njebjeſach je ſwojim miłym ſwētkom w nozy,
taſ pšhecželniwa, dobroczima budž naſcha lubošć. Čdžēž
wona ſaſtupi do domu a ſaczehnje do wutroby, tam dyrbi
ſo ſhubicž wſcha czēmnošć, wſcha njeſpokojnošć, pšchetož
lubošć je pšhecželna. Čžecze wy tu dobroczimu lubošć
pšchi džele widžecž, pohladajcže na Jeſuša, taſ wón žohnuje
džēczi, khorych pyta, ſazpjenyh ſaſituje. To je dobroczima,
pšhecželna lubošć a tuta je teſ dženſa hiſchće kralowa a
dobyčerka.

„Lubošć njeje ſawiſtna.“ Wona płaka i płakazy, a
ale wjeſeli ſo ſprawnje teſ i wjeſelny, a popſcheje
kóždemu, ſchtož jemu Boh da. — „Lubošć njeje ſamo-
paſchna.“ Čswēt hani, hdyž hrēch a ſlabošć widži a
ſtorla hiſchće do hlubſcheho njeſboža. Niz taſ lubošć.
Wona žaruje pšchi padže a pšcheſtupjenju a pomha wrócz
na prawy pučž. „Lubošć ſo njenaduma.“ Poſornošć,
ponižnošć ſu jeje nadobne pocžinki. W potajnošći džela
wona, ale je wſchey ſwēru. Wona khila ſo i niſkim a
nochze ſo hordžicž i tym, ſchtož je dokonjala. „Wona
hroſnje nječžini.“ Lubošć nochze ani je ſłowom ani je
ſkutfom ani i wuſtupjenjom nekoho ſranicž. Wſcho, ſchtož
je njeſchiſtojne, hroſne, je ji a jeje waſchnju ſdalene. Ta
prawa lubošć, kiž i Khrſta wutroby a žiwjenja ſwoju
móž czēpa, je rjana kaž jandžel Boži. Čdžēž tuta
lubošć do jeneje wutroby ſaczehnje, tam ſhubi ſo
i woblicža wſcha ſawicž a nječiſtošć, wſcha hroſnošć a
njepóczžimošć, pšchetož lubošć hidži to ſle a pyta, ſchtož
je lubošne. „Wona njepyta to ſwoje.“ Lubošć je bjele
wſcheje ſebicžnošće. Wona njelubuje, ſo by ſaſo lubowana
byla. Wona dobrotu nječžini, ſo by dobrotu ſaſo doſtala.
Wona lubuje teſ tam, hdyž ſamy njeđžal žněje. „Lubošć
njepyta to ſwoje.“ Njeje japoſchtoł Pawoł ſam ſa tute
ſwoje ſłowo kraſny ſwēdč? Wón je ſo dał ſchwicacž a
krjudowacž, hanicž a ſazpivacž, niz, ſo by nekajki dobył
i teho mēł, ale ſo by ſwojemu Anjeſej ſlužil. Wón je
w ſtrachach na rēkach a morjach, mješ pohanami a židami,
w prózy a džele, we hlódže a lacžnošći. Čžehodla to?
Čo by niz ſebi, ale bratram a ſhubjenym duſcham ſlužil
a jim pšchinjeſł troſcht a móž a hnadu. Wón njeje žane
wofomitnjenje to ſwoje pytał, ale je w ſtopach Jeſuſowych
khodžil. Wón njeſe ſwój ſchiz, ſo bychmy my mēr mēli.

— „Luboscź ƚo njeda roshnėwacź.“ Smėrom dźe wona ƚwój pucź dale, hacź je khwalena abo sanicźana. „Wona ƚo njesraduje nad njeprawdosću, ale ƚo ƚobu sraduje nad prawdźe.“ Wona njeschihłoźuje pschihłodźerjam, ƚiź druhich ƚlaboscźe na sjawne noscha, nė, wona ma ƚwoje wjeźele, wscho ł lėpschemu wobrocźecź. To je wona widźala a wufnyła w schuli Jesuśa, ƚiź teź pod krywom cźėmnych hrėchow tola pschego hiścźe schricźku bójśeho podomnśtwa w cźłowjėku namacacź wjedźesche. Hdźeź Boźa wėrnoscź dobnywa, hdźeź w Boźim kraleśtwje doprėdka dźe a sabludźeny ł wėrje a ł wobrocźenju pschińdźe, tam ma luboscź ƚwoje wjeźele. — Tuta „luboscź wscho snjeśe.“ Wona je tamneho Judascha snjeśła a hiścźe w Gethsemane jeho ƚo praschala ł wutrobu hnuzajnym praschenjom: Mój pschecźelo, cźehodla ƚy pschihłol? Judascho, pscheradźiśch ty cźłowśteho Ssyna ł wokośchenjom? Wona je Pėtra snjeśła teź tehdy, hdnyź wón ƚo rocźi a pschihłaha: Sa njesnaju teho cźłowjėka. „Luboscź wscho wėri.“ Dofelź teho snaje, ƚiź je do ƚwėta pschihłol, hrėschnikow sbóźnych cźinicz, njespschecźi luboscź zenje nadźiju na wobrocźenje jeneje dusche a hdny by jeje pad morjohłuboki byl. Wona wscho wėri, dofelź wė, Jesuś Khrystuś samóže namacacź a se skaźenja wutorhnyć teź tam, hdźeź je psched cźłowśtami woczemi wscho shubjene. „Luboscź wscheho ƚo nadźije“, dofelź njehlada na widomne, ale na teho,

ƚiź dobre pucze wschudźe
a pomoz wudźėli.

„Luboscź wscho pschecźerpi“, hladajo na teho, ƚiź je scźėrpliwoscźu a pokornoscźu ƚwėt pschewiny. — To je wobras luboscźe, wėrneje, ƚwjateje, ł Boha rodźeneje, w Jesuśu Khrystuśu widomneje luboscźe. Wona je kralowa, ƚiź wschitko pschewiny a skóncźnje teź wschitko pschėtra je.

Kraśny bėsche sapocźatk, ale runje tať hluboke a kraśne je skóncźenje tuteho khėrluscha luboscźe. Spėwat rėczi we wyśokich, majestetiskich ƚłowach. We ƚwėtle wėcźnosće pruhuje wón dary semje a póśnawa, tať wjele, sctoz ƚo tudy blyścėzi a jasni, tam wobłėdnje, ale luboscź wostanje tu a tam. Hdnyź ƚu ƚo Boźe wėśchėzenja dopjelniłe, potom je jich czaś nimo. Wėśchėzenja ƚu tať hwėdy, ƚiź w nozy ƚwėcźa. Hdnyź je ƚlónzo Khrystuśoweje luboscźe wscho rośkwėcźiło a wulki pośledni advent nascheho Anjeśa ƚwitacź budźe, potom ƚu hwėdy wėśchėzenjom sa naś ƚwoju ƚlůźbu dokonjale. „Rėcze budźa pschestacź.“ Kaź rjane a lube njech teź nam ƚu, tať nascha droha ƚerbśka macźerna rėcź, junu naśch rt w semśkej rėczi wjazny njerėczi. „A póśnacze budźe ƚo shubicź; pschetoz sctoz wėmny, je njezylė.“ Nėhdny njebudźe cźłowśka wėdomnosć a mudrosć wschė potajnśtwa wotkrėcź. Wścho, sctoz my wėmny, je a wostanje njezylė, njedospółne, ma jenoź waznosć na khwilu; ale hlaj, hdnyź wschitko sańdźe, hinje a pada, „wėra, nadźija a luboscź“, te tśi wostanu. Tute tśi chźedźa a dyrbja nam wodźerjo a trośhtarjo bycź teź psches ƚmjertnu hodźinku. Hdnyź pať junu wėra wot woblicźa ł woblicźu widźi, sctoz je wėriła, a nadźija ƚwoje dopjelnjenje namaka, teź potom hiścźe luboscź wostanje. Sctoz bychu njebyśa a sbóźna wėcźnosć byłe bjes luboscźe? Luboscź je kralowa w njebyśach tať na semi!

Estomih! Martromny czaś ƚo sapocźnje. Hdźe namakamy ƚwjatu, horzu, njeśebicźnu luboscź? Stupajmy do stopow Jesom Khrysta, ƚiź ƚwój kśchiz njeśe! Shladuj-

my na njeho, wufny wot njeho a ƚłomjo ƚwjateje luboscźe budźe teź nasche huśto tať hymne wutroby hrėcź. Hamjeń. D. w B.

Pucźowať w symje.

Esneħ pschelėtuje, syma tśhėśka,
Wėt' howri psches kraj schėroki;
Wśchė ptacźki, wacźki wulhowane
Nėtk kryja symśke statoki;
Haj, je-li móźno, ani cźłowjėk
Psched khėźu radny njestupi,
Nė, wón ƚo dźerźi ł cźopłym khachlam
A na hodny ƚo wjeźeli.

A tola — jedyn khudy proscheť
Bo drośny frudny pucźuje;
Wón nihdźe žadny domik nima,
Som' saśchko je wscho wjeźele;
Wėt' pschima jeho se wschėch bokow,
Hłob jeho jara cźwiluje;
„Ach, sctoz mi w mojej nusy pomha?“
Tať pschi ƚebi wón idnyuje.

Duź pschibliźa ƚo jenej wjeśny,
Do prėnjej khėze sctupi:
„D budźe pscheni“, wón dźeśche,
„Kuf ƚuchoh' khłėba dajcze mi!
Sa hewat wonka hłodu wumru,
Wy widźicze, tať ślė je mi;
Dacź njemóźu pať niczo sa to,
Bóh sapłacź!“ ł tym wón wostupi.

Dźeń ł wjećoru ƚo pschibliźuje,
Duź khudy proscheť spėchi ma;
Wón chze, nochze-li wonka wumrjecź,
Dzenś hiścźe dńicź hacź do mėśta.
Tam žada wón ƚej na hospodu,
Hdźeź wotpocźinł wón namaka,
A tola njemóźe tam wostacź,
Duź frudny dźe do pschichoda.

Haj, na semi tón khudy proscheť
Dom nihdźe žadny njenamka,
Hacźrunje je teź jemu wėśty
Tón wėcźny dom tam horjeťa;
Do teho doma hiścźe móźe,
Tón dom jom' wotewrjeny je,
Njech je tu sazpieny a khudy,
Tam ma wón wėcźne bydlenie!

Wićaz.

W hajnkowni.

Horkach na horje, wofrjedź cźmownych kėřkow, leźesche stara hajnkownja a w nej bydlesche je ƚwojej žonu hajńk. Bė to ƚylny, njebojasny muž, kotremuź ƚo najbóle wonkach pod sctomami a w ƚněśy lubjesche. Sestarił drje ƚo hiźom bė, sa to pať mėjesche ƚyna, kotrehoź na hajńkowsťwo wuwucźowasche a ƚiź dyrbjesche nėhdny jeho naślėdnik bycź. Tu khwilu wón runje w mėścze jať wojat ƚlůźesche.

Bėśche nėśchto njeźeli do hód. Wjele ƚněha bė ƚo najśchło a na popółdnjo ƚo ƚylny wėtr sbėhny, ƚiź ƚněh do wschėch bokow mjetasche. Etary hajńk tehodla wo nėśchto prjedy ł lėśa domoj

pschiindže. Móžesche cžlowjek tola lědma kroczel daloko widžecž. Tón džeń ničtó džiwinu tšelecž abo drjewo kradnyčž njemohl. Domach mějesche hišcže wšchelake pišacž. Wokolo 10 hodž. pať se swojej mandželskej lehnycž džěsche.

Šnano 1/2 hodžiny bě hajńt pospať. Duž wotucži, a to, kaž prajesche, dofelž bě džiwinne štyske wołanje saštyšcať. „Žona“, so wón starosčizny woprascha, „nejšy tež ničžo kšyščala?“ — „Ně,“ ta jeho směrwa, „tebi je so wěcže jeno tať sebať.“ — „Móže bycž,“ wón džěsche a so sašo lehný. Ale bóršy sašo wotucži, sašo bě jemu, jako budžišche jeneho cžlowjela wo pomoc wołacž kšyščal. „Ach,“ džěsche sašo jeho mandželska, „to je jeno wětr, kiž psches hatosy schumi; pošluchaj jeno, kať wón howri!“ — A wichor tež s mozu sathadžesche, so mohł šebi myšlicž, so Dietr Bjarnat se swojim wójstom w powětsje lecžesche. Tola po šhwili hajńt wobkrocži, so je sašo cžlowski hłób kšyščal, a nětko tež stany, so by sa tej wězu pohladať. Ale jeho mandželska jeho proschesche, so by tola won nješchoť a so do stracha njepodať. Šchto dha dyrbjaka wona sapocžecž, hdy by so jemu wontach něšchto staťo? A šchto dyrbjal w tajkej nozy tu w lěku kšodžicž? To je tola njemóžne. Hajńt temu prawe bycž dasche, so sašo lehný a bóršy do hłubokoho španja padny.

Našajtra wyšoki šněh wontach ležesche, a wjele šchtomow bě so pod nim šlamako. Tola hajńt so psches njón dobywasche a jeho poš schčowokajo prjedy njeho běžesche. Na jene dobo poš sasta-pocža štwilicž a hriebacž. Hajńt pschitšwata, widžesche w šněšy smjersnjeneho cžlowjela ležo a jako jeho wobrocži a jemu do woczow pohlada, — o Božo, dha bě to jeho staršchi šyn. Šymny, prosty, smjersnjeny wón psched nim ležesche. Ale kať bě so to staťo? Čěto hižom pola wójsta stejesche a hody dyrbjesche přeni krocž na něšchto dnjow do domu pschińcž. Wón pať bě šebi něšchto njedžel do hód pschi jenyj wójstkim wumucžowanju ruku wobšchodžil, šchtož jeho sa dalsche škušenje we wójstu njelšmaneho ščini. Duž běchu jeho s wójsta pušcžili. Na měcže so na dompučž poda, njebě pať wo tym wšchěm ničžo domoj pišal. Wón čyžysche staršcheju se swojim pschitšhadom pschelšwatacž a šwješelicž. Wjeczor prjedy běsche s poštom do pošlednjeje wšy pschichoť a čyžysche hišcže tón šamy wjeczor do hajńtownje. Šemu wo wšy wotradžachu, pschi tej wějenzy tón hišcže dołhi pučž hacž s hajńtowni hicž a čyžychu jeho rad psches nóz wobšchomacž.

Alle tón młody šynny młody bo šmėjesche a džěsche: „Sa tu tola kšodž, šamjeń a keť šnaju a bych so tež s nusy špizy domoj namakať.“ Wšcho tež derje dočž džěsche. Runjež wětr do njeho štoršasche, bě šbožownje tať daloko pschichoť, so mějesche jeno hišcže něšchto štow kroczel hacž s hajńtowni. Tu pať so wobšuný a šebi nohu šlama. A nětko dale njemóžesche. Wón se wichej mozu wo pomoc wołasche, a jeho nan bě tež jeho wołanje saštyšcať. Ale wětr šynlišcho rujesche. Duž ščoncžnje wošlabny, pocža šaspany bycž, wušny a smjersny.

Šeho macž šebi tole tať s wutrobje wša, so bóršy wumrie. Hajńt bě tež wot nětk šlemjenty muž; jeho broda bu sa něšchto njedželow šněhběka. Derje jeno bě, so mějesche hišcže młódscheho šyna, kiž pošdžišcho na jeho měšto šupi.

Njewěno, to je šrudny podawť? Alle něšchto podobne so hušcžišcho štawa. Šak hušto bližišcheho wo pomoc wołacž kšyščišch! Wón so runje se šamej šmjercžu bėdžicž njetrjeba. A tebi je wobčezne, jemu pomhacž. Njesmiń so pomhanja! Ty njewěšch, kaťke nješbože móžesch s tym šam na so pschinjesčž.

Ruka wjazny samóže, dylši huba.

Dwaj zušnikaj džetať hromadže po dróšy, so rosčezuju wo wšchěm hubjenštwje, pod kotrymž tať wjele ludži šdychuju. Młóds-

šchi s njeju so pschi tym wšchón šahori a rěcžesche: „Šak wjele nusy mohlo so wotpomhacž, hdy by so wjazny lubosče a dobreje wole namakať. Wšchnosče dyrbjake wjele pjenes s temu naložicž, so bychu so nižy kuťš lěpje měli. Bohacži dyrbjeli wjazny čžinicž, so by so šhudoba šajika. S hdy bych ja samóženje měť, kať čyžyl ja na wšchitke boki dobroty čžinicž, tať so by so žadny šlě njeměť, žadny njetradať! Šak wjele šylšow čyžyl ja šajicž, kať wjele horju kónž čžinicž, so by šošcht byť!“ Druhi mjelcžo pschipošluchasche a so nad dobrej myšlu swojeho towaršcha džiwasche.

Bóršy do lěka pschischedšchi prjedy so stareho mužika widžitaj, kiž šdónt drjewa na ramjenju nješe. Pschi kóždej krocželi so podšklajuje, pučž nahle horje wjedže. „Šchto měnišch,“ staršchi s młódschemu praji, „čžemój šebi wješele ščžinicž a štaremu jeho drjewo na horu donjesčž. Šamaj to ničžo njecžini, a jemu je wulke položenje.“ Młódschi se špodžiwanjom na njeho pohlada: „To by byťo! Šamaj tež brėmjeschto na šhribjecže a móžemój so džentka hišcže naběžecž. Ščždny swoju wobčeznosčž! Pomhaj, je-li so čži čže!“

Staršchi sašo wumjelny a jako šchėdžiwza doščezeschtaj, pschimny sa jedny kónž a praji: „Šak, nano, čžemój hromadže njesečž; položza so lóžo nješe.“ Šchėdžiwzej bě to jara prawje, a jako bėšchtaj towaršchej sašo šamaj, młódschi nudrowasche: „Ty šy tola hłupy, šchtoha budže wjazny čžwile na so kšacž, hacž ma hewal hižom njesečž!“

„Ša njewěm, šchto dyrbu šebi wo tebi myšlicž,“ tamny džěsche, „krótko prjedy čžyšche žyl hubjenštwjo cžlowjestwa wšacž a jo s jeho ramjenjow šwalicž, a nětk, hdyž dyrbjesche jeno jenicžšemu cžlowjefej kruč drjewa njesečž pomhacž, je čže wšchitka nadobna myšl wopušcžila. Wulke brėmjo čyžyl ty luděj wotewšacž, ale přenje najmjeńšche brėmjo jenicžšeho cžlowjela je cžezke, so so jeho se žanym porštom dótknyčž njehasch. Šforžišch na twjerdoščž šamožitych a wobžaruješch, so twoja ruka njedožaha pomhacž; ale tam, hdyž móžesch pomhacž a mašcy škladnosčž, někomu kšaku čžaru položicž, tam nimasch žaneho šošchta s temu. Šajke to je?“

Hdy by kóždy we swojej wofolnosčži to młódcžke hubjenštwjo položowal, kotrež ma runje psched šobu, a tym ludžom něšchto čžeže wotewšal, kotrychž šam čžerpicž widži, potom by hora nusy hladaťo wotebjerala. Šuba njemóže tať wjele kať ruka.

Wšchelake s bliska a s daloka.

— Njesej kantorej Njely w Kateřach bu wot wšchnosče titul „wšchšcheho wučerja“ špožčeny. Šańdženy šchtwórtť so jemu pocžesčowaze pomjenowanje psches šnješa šchulškeho radžicžela Šacha w pschitomnosčži šnješa šararja Šolcža, šchulškeho pschedštejicžerštwja a šnješow wučerjow wšjemi. Njes šchulški radžicžel mějesche blėšču rěčž, pilnosčž a džělawosčž wušnamjenjeneho pschipošnawajo. Šo tym džalowasche so jemu tež šnješ šarar Šólčž w mjenje wošady sa jeho škutkowanje. Wšchitzy pschitomni wuprajichu swoje špožopšchecže.

— Šańdženy tydžeń, 18. maľeho rózka, bėiche sašo wopomjenški džěń Lutheroweho šemrjecža. W maľym rózku 1546 pučžowasche Luther do swojeho narodneho měšta Šislebena, so by hrabi s Mansfeld šjednať. Š jeho wješelu so jemu tón měrný škutť poradži. Wón tu škladnosčž wuži, w tej šamej žyřtwi, w kotrež bėsche we swojim čžaku 11. novembra, džěń Měrcžina, šwjatu šchčženizu dostať, přėdowacž. — To bėsche jeho pošlednje přėdowanje. Ša dwaj dnjej jeho mozy špadowachu a hižom rano 18. maľeho rózka wón wušny. Šethańizy šu prajili, so je so na swojim šmjertnym kóžu ewangelskeje wěry wotřel. Wny pať wěny, so bėsche jeho pošlednje šłowo wješele „Šaj“, jako pschecželjo so jeho praschachu, hacž čže na to, šchtož je přėdowal a wučil, tež wumrjecž. „Šchtož tať mreť, šbóžnje mreť.“

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džěń pak swjatj,
Dušl datj,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh čl khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Klž Bóh poda,
Wokřew čel!

F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knihcizšczerńi w Budyšćinje a je tam ša šćtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

Invocavit.

2. Kor. 6, 1—10.

Š Jesuřom nam dajeće čahnyč, hladacž jeho stopje-
njow! Haj, ša nim, najprjedy w tej měrje, kotraž Božu
hnadu šapšćimnje, a potom na wšćitkich pucžach žiwjenja,
w četpjenjach a bėdženjach. Kunjež šo japosćtol Pawol
š nasćhej epistolu na šwojich wošadnych w Korincze wo-
brocža, dha nam tola je, jako bychmy Jesuřowy wobras
w njej wohladali. Žalošće, nusy, šćyřnosće, šćto je je
bóle psćhenjesč měł, hacž tón wulki četpjet wot Geth-
semane a Golgatha? A šćto je šo bóle prózowal, wacho-
wal a šo pošćil hacž wón? Šćto je psćhes čzesč a hanibu,
psćhes šle a dobre rěče psćhesćol kaž wón? Na toho by
bóle trjećilo, šćtož je piřane: jako njesnajomni a šćmy
wšćať snajomni; jako čzi, klž mru a hlaj, my šćmy žiwi;
jako šćwitani a wšćať njesabiczi; jako křudzi, ale klž my
wjele wobohacžimj?"

Jesuř šam, na pucžu š swojemu křizěj, rěči š nami,
psćhes šwojeho japosćtola nam psćhiwołajo:

1. Njebjećeće Božu hnadu podarmo!

2. Wopokažće dostatu hnadu we šwojim
žiwjenju!

1. „My napominamy wař pať, jako šobupomožnižy, šo
bysće tu hnadu Božu podarmo njebrali?“ Podarmo —
to ma šaťšćařowazy šćnf. Haj, darmo, to my radži šćly-
šćimj. Wšćitke šwoje šćmšće a duchowne darj my darmo

dostawamy. Nićto njeje temu šćnjesej nićšo prjedy dať, šo
šo by wón nam šařo šapłacžicž dyrbať. „Bójće šćem a
kupujće bjes pjenjes a darmo, woboje, mloko a wino“, tať
rěka w šćarym šćlubje a w nowym tón šćnjes šćwojim po-
šćlam tamne šćlowo šćobu na pucž da: „Darmo šće dostali,
darmo dawajće.“ Haj, darmo, to nam lubošnje klinczi,
ale podarmo, to nař nařćoža.

Šćyž šćaj šćarsćhej na šwojeho šćyna wjele šćaroscžow
a pjenjes wažiloj, šo by nėsćto nawuknyť, a wšćitko je
podarmo byťo, dha je to šćrudnje. Šćyž křory wot jeneho
šććarja šć druhemu dže a kóždy křócž šćo šařo domoj wróczi
šć tym šćyćhnjenjom: „To bėsćhe tež podarmo!“ dha čže šćo
jemu wutroba lamacž. Šćyž je ratať šćwoje polo wobšćyl
a čže w šćwucženym čžařu šć njeho žně dom křowacž, a
dyrbi widžecž, šćo na nim nićšo naroscťo njeje, — boloscž
na jeho woblicžu leži, hćyž wón rjěkne: „Šća šćym šćo
podarmo prózowal.“

Alle hórje, wjele hórje je, hćyž dyrbi čćlowjeť na
kónzu šwojeho žiwjenja prajicž: „Šća šćym podarmo žiwy
byť!“ Našće žiwjenje je nam wot Boha šćoščženy hnadny
čžař, šćo bychmy šćo w nim na wěćnosć hotowali. Šćom-
džimj my to, dha je na kónzu wšćitko šćubjene; tón šćnjes
nam žadny nowy hnadny čžař nješćhřćtaji. Duž šćo hla-
dajimj, šćo Božu hnadu podarmo njebjeryemj.

Šćnada — šćto to je? Šćnada je našće byće a
žiwjenje. Šćnada je wšćitko, šćtož my mamy a wužiwamy
po čće a duřćhi. Šćnada je kóžde wjeřele, kotřež šćo nam
dostanje, hćnada pať je tež kóžda boloscž, kotřež nař trjeći.

Wopomni, luba duscha, 10 lět, 25 lět, 50 lět je tebi Bóh swoju hnadu podawał. Niz jenu mjenschinu je našch śwěrnny Bóh swoju ruku wot naš wotczahnył, w kóždej mjenschinje je wón nam žiwjenje a wodnych dawal, je nam móz a strowosć daril, je naš w našim powołanju žohnowal. Šchtó chce Božu hnadu wukhwalicz?

A šchtó chce tu wošebitu hnadu wuměricz, na kotruž naš našcha epistola pschede wšchem pokasuje: tu hnadu našeho Anjese Jesom Khrysta? To je hnada teho, kotruž, hač runje bohatty běšche horkach w njeju, tola khdud bu našche dla, so bychmy my psches jeho khdudobu bohaczi byli. To je hnada teho, kotrehož je Bóh, runjež wón jako šwjaty Boži wo žanym hrěchu njewjedzišche, sa naš k hrěchej sczinił, so bychmy my w nim psched Bohom prawi byli. Tuta hnada je nam sašo wošebje bliška w šwjatym póstnym čašku. Wotewrcze tola šwojeje woczy: tam steji tón kschiz; tam četpi tón Anjes; tam mrěje Jesuś! Njelhodžče tola i liwkej wutrobu nimo jeho kschiza, wažče na rospomnecze jeho četpjenja čiču hodžinku; myšlcze sa tym: k čemu tajke četpjenja? čehodla jeho wumrjecze? šchtó chce tón kschiz tam pschi puczu? Hlaj, tehodla durbjesche Khrystuś četpicz, so by ty mohł sbóžny bycz. To činjesche wón sa tebje! Njesapomni, karku hórku prózu šy šwojemu Šbóžnikaj napoložil! Hlaj, nětč je tón spodobny čaš, hlaj, nětč je tón džen teho šboža!

Njebjercze tajku Božu hnadu podarmo! Šdy šo to stanje? Šdyž šo wona nam poskicza, a my ju pschezo sašo wotpokazemy. Jesuśowe šylsy, na Jerusalem plakane, maju kóždemu něšcto wo tym powjedacz. Bóh šo njeda sa šmėch mēc. Jeho lubosć wšchał je njewuměrjena, ale jeho sczetpliwosć ma tež šwój kónz. Tež najdlějši džen šboža ma šwój wječor. Njebjercze Božu hnadu podarmo! Šdy šo to stanje? Šdyž nam wona něšcto šwonkne wostanje, nam žanych mozow k nowemu žiwjenju njedawa; hdyž šo my i tym špokojimy: Boža hnada a Khrysta krej wšchitku škodu šarunatej, a tola wšchitkemu štemu wočoło naš a w naš wójnu njepšchipowjedžimy. Špomnmy jeno na Judascha, kotruž je tsi lěta dolho i Jesuśom khdóžil a jeho lubosć woptal a jeho hnadu šhonil a bu tola jeho pscheradnič.

Pucžowar do mlyna pschiindže, kotrehož mlyniske kolo šo wjerczešche, a tola mlyn njemlějesche, dokelž žane žito na nim njeběšche. „Njech radšcho prošny dže, hač šo žyle steji“, mlynč džesche. „Šchtó bychy ludžo prajili, hdy by stal. Ša šam tež to pschenjesć njemohł. To po hubjennych čašach wonhlada. Š temu šym pschi mlyniskim ropocze wotrostł a bjes njeho njemohł špacz.“ — Njeje tač: wšchitzy, kiž maja šwonkne šdacze bohabojosće, ale jejnu móz šapřēja, wšchitzy, kotsiž šo k Božim šlužbam džetža, ale jich wutroby šu wot Boha šdalene — woni šu tajke mlynny, kotrež podarmo mlěja.

Njebjercze Božu hnadu podarmo!

2. Wopokažče doštatnu hnadu we šwojim žiwjenju!

Šawoł šam chce našch pschiklad bycz. „Njedajmy nihdže nikomu žaneho pohórščenja, so by našch hamt hanjeny njebnył“, wón pišche, „ale we wšchėch wězach dajče šo nam wopokasacz jako šlužobnizy Boži.“

Wohladažče jeho sczetpliwosć w žalosćach, nufach a štyšnosćach! Tež w našim žiwjenju tajke domachpytanja njewuwostanu. „My mamy psches wjele štyšnosćow nuts hicz do Božeho kraleštw.“ Kotruž Bóh lubo ma, tych

wón domachpyta. Šdže je našcha čičhosć a sczetpliwosć? Čhjecze wy kóny nošycz tam, njekmēcze pod kschizom morkotacz jow.

Wohladažče dale teho japoschtola khdoblosć w pufach, w jaštwach, w šmėšchach. Wón šo njehanibuje teho ewangelija wot Khrystuśa. A my šmy tač bojašlwi, našcheho Šbóžnika drohe mjeno psched ludžimi pofnacž. Ach wotucz ducho šwėdkow přenich!

Wohladažče teho japoschtola šwėrnosć w prózach, we wachowanju, w posćenju, hdyž šo wón bėdži wo šbože a derjehicze šwojich wošadow. Lube dusche, činčze po nim! Dželajče na šwojich duschach a na duschach tych, kotruž je wam Bóh na šwėdomnje šwjasał. Budžče kóždy čaš hotowi k modlenju.

Wopokažmy šwoje nowe žiwjenje Bohu napšchecziwo w čistosći šwojeje wutroby, šwojemu bližšchemu napšchecziwo w dobročiwosći a w prawej lubosći, a hdyž šo njepšcheczel šbėha, trjebajmy šwėru brónje prawdosće! Džeržmy twjerdže, šchtož mamy, njezofajmy tež kroczele niz! My šejimy a padnjemy šwojemu Anjesaj!

Šako njesnajomni a šmy wšchał šnajomni; jako čzi, kiž mru, a hlaj, my šmy živi; jako šchwifani a wšchał njefabicz; jako šrudni, ale pschezo wjebeli; jako khdži, ale kiž my wjele wobohacžimy; jako čzi, kiž nicžo nimaju a wšchał wšchitko wobšedžimy — tajkich nam Šawoł na kónzu prawych žiwych kšchesczjanow wopišuje.

Kak khdži šmy my, hdyž šo my i tajkim wopišanjom pschirunamy, ale my mamy bohateho Anjesa.

Dženšnišcha njedžela reka Šnvoavit, to je: wón šo ke mni woła, dha čzu jeho wušlyšchecž.

Bratšja a šotry; šbėhmy wutroby a ruzy a prošmy: Anjeze Jesu, kralo šwjateho pósta, napjeln naš i tvojimi kublami, wuhotuj naš i tvojeje mozu, scziť naš šwėrnnych, šo my tutón čaš wufupimy jako čaš wošebiteje hnady a kóždy džen witamy jako džen šboža!

Šamjen.

M. w B.

Šastup do šwjateho pósta.

Šbudž šo, moja wutroba,
Šbóžnik k šmjerczi čehnje;
Šemu daj na Golgatha
Šwoje pschewodženje.

Jeho pucz dže do černjom,
Štył a tyšnosć budži;
Wón chce khelich bolosćow
Šicz sa hrěchi ludži.

Šlej, kak jeho wutrobu
Šrěje lubosć k tebi;
Šwoju duschu njekmjertnu
Wona pscheje šebi.

Tebje dla wón k šmjerczi dže,
Četpicz kschiz a rany,
Šo by ty był, čłowjecze,
Š Bohom wujednany.

D duž pój a njekomdž šo,
Ša Jesuśom krocžicz;
Šunu budže psches njeho
Šso čzi kóna škocžicz.

Schtóž tu w nush, we fchizju
 Czépi s nim a fhodži,
 Bóndže psches fchizj k žiwjenju,
 Hdžež duch sbóžnosć flodži.

Hrěchow, kotrež pschibichu
 Khrysta na fchizj krawny,
 Nětk so hwěru hladacž tu
 Budž mój nadawł prawny.
 Njech ja hwjeczu žiwjenje,
 Kaž to Sbóžnik žada,
 Dha psches jeho wumrjecze
 Kcže mi Boža hnada.

Džak cži, Jesu, wuprajam
 Sa wschu boloscž jěru;
 Tebje stajnje w myšlach mam,
 To mje wjedže k měru.
 Ach, kak bym ja sbožowny,
 Kak to duschu jima,
 Hdžž so wona póstne dny
 Khrysta fchizja pschima!

K. A. Fiedler.

Póstny čas.

Póstny čas je čas posćenja. Posćenje pak je snamjo frudoby. Posćenje nijeje po wuczbje hwjateho pišma žadny skutk, kiž by k sbóžnosći wjedł, ale je jenicžy swonke snamjo sa frudobu, kotruž cžlowjek dla hwojeje hrěschneje winy cžuje. Tak tež fchesczjenjo přenich lěstotetkow hwoje posćenje wobhladowachu. Hdžž bychu so posćžili, bychu pak žyly džen bje wscheje jědže byli, abo, jštož bē posćžišcho a je nětko hiščeje w katholickej zyrkwi waschnje, so něščto cžaka mjašnych jědži sdžerželi. Sa póstne dny płacžeschtej frjeda a pjatl. Woschbje pak so žyly 7 njedžele do jutrow posćžachu, s cžehož bu tutemu cžakej póstny čas narjetnjeny. Katholicka zyrkej pocža posćžišcho posćenje sa k sbóžnosći spomožny skutk džeržecž. Duž je Luther tuto posćenje wotstronil; pschetož Bože kralestwo nijeje jědž ani picže, ale prawdosć a mēr a radosć w hwjatym Duchu; pschetož jštož w tym Khrystušej fluzi, tón je Bohu spodobny a ludžom khwalobny. (Rom. 14, 17. 18.) Tola pak póstny čas sa naš čas poluty a rudženja wostanje.

Póstny čas je sa naš wschěch pucž. A tutón pucž naš jako Khrystuškownych wucžobnikow pod fchizj Khrystušowu na Golgatha wjedže. My wěmy: cžichi pjatl nam jeho na fchizju wišazeho s noweho psched wocži staji a žyly póstny čas bym na pucžu k cžichemu pjatl. Sa cžo pak Khrystuš tam cžépi? Sa našche hrěchi. My bym cži kami, kiž bym jeho se hwojimi hrěchami do tajkeho cžerpjenja pschinjekli. Hdžž pak něčto s pschehladanjom na hwojeho bližšeho njesbože pschinjekje, dha je jemu teho jara žel. A hdžž so něčto tak pschehlada, so bližšeho kamo wo jeho žiwjenje pschinjekje, dha móže lědma mēra sa hwědomnje namafacž. A tola bēšche to jeno pschehladanje a žana kła wola. My pak bym s dobrej wolu hrěschili, a dla tajkich hrěchow je Khrystuš cžépicž džerbjal. D duž šhibujmy so w frudobje dla hwojich hrěchow. Tola tuta frudoba džrbi bycž Boža (2. Kor. 7, 10). Kaž džécžo, hdžž je nana frudžiko, k njemu khwata a jeho wo wodacže prošy, a wón jemu woda, tak cžemy tež my so w polnej dowěrje na Boha wobrocžicž a jeho prošnyč, so by nam wodał. A wón to wěcže cžini. My njetrjebamy žebi myšlicž, so wón nam hrěchi sdžerži a so by našche hrěchi wjetsche, hacž so mohł wón je wodacž, jštož staj žebi něhdy Rain a Judasch myšlikoj. Hiščeje wjetscha je Boža hnada. Tak hladajo na hwoje hrěchi, hladajo pak tež na

hwojeho Sbóžnika na fchizju a hwojeho Wótza w njebješach cžemy psches póstny čas hieč. To je tón pucž, kiž psches Golgatha k sbóžnosći wjedže. A teho pucža a teje frudoby nam nihdy žel njebudže.

Kšiz w hwětle.

W jenej zyrkwi so wulke snamjo fchizowaneho namafa. Dofelž je snamjo na tajkim mēscze, hdžž jažne hwětko na nje njepada, wócžko lědom fchizowaneho a jeho s cžernjemi frónowanu hlownu widži. Ale junu sa džen flónucžne hwětko na snamjo sahwēczi, kaž bēšche so hižom pschi twarjenju Božeho doma na to hladalo; a potom je, jako by snamjo wožiwiko, a jštož ma wócžko k hladanju a wutrobu k cžucžu, tón je nětko pschewsaty wot bolosčeje hacž do hwěrneje hwjercze, kiž so na snamjenju widžicž dawa.

Tak ma so pak, niz jeno s tamnej Božej martru w zyrkwi, ale tež se snamjenjom fchizowaneho, kajkež by nam Sbóžnikowi wucžobnizy, hwětkoje jeho cžerpjenja a wumrjecza, we hwojich pišmach sawostajili a kajkež je so w fchesczjanskich wutrobach psche wschitke cžahy hacž na naš sdžeržalo.

Dolho, dolho móže wone sa naš w cžmicžy stacž, my hladamy drje na snamjo fchizowaneho; s pokornosću dys a dys na nje pohladnjemy. Smy na nje tak šwucženi, so by nam pobrachowalo, hdy by tam wjazy nještalo; njechamy žebi jo tehdla tež wot druhich precž wsacž dacž. A tola — sežen ležesche dotal tež sa naš na woblicžu fchizowaneho. Ženje hiščeje nješmy cžuli, kajka to bolosć bē, kotruž je naš Sbóžnik wustal; hiščeje ženje nam jeho lubosć nijeje tak psched wocži stupika, so budžichmy wot jejneje hwłnosčeje hacž do dna hwojeje dusche sapschijeczi byli. Hiščeje ženje to hwětko pschischko neje, kiž budžišche teho morweho Khrystuša žiweho sežiniko.

Tež sa naš pak džrbi tuto hwětko pschicž, kiž teho Sbóžnika pschekražnja a jeho lubosć psched nami wotkrywa; tak je Boža myšl a wola. Bóh cže, so by wschitkim ludžom pomhane bylo a so bychu k pósnacžu prawdy pschischli. Jeno nješmē so teje khwile pschepasč, hdžž so flónzo Snjesoweje hnady psches mrócžele cžičeži; jeno nješmēdža wutroby a myšle napschecžiwostacž, hdžž rēka: „Blaječe, kajku lubosć nam tón Wótž je wopokasal“; jeno džrbi so wschitko druhe do sady cžihnyč, hdžž rēka: „Nětko sapschinnu hwoje sbože!“

S tym ma so husto džiwije. Na dnju, hdžž by žebi jedny najmjenje na to myšlil, žnano runje po padže do hrěcha, žnano runje po hodžinje njespokojnosčeje a styšnosčeje, hdžž je šamžna flabosć tak prawje na šjawne stupika, sapocžnje psched našchimaj wocžomaj hwitacž, a přeni ras w našchim žiwjenju, abo je-li niz přeni ras, dha tola we wjele wyschšchej mērje, hacž hdy přjedy, so dohladamy, jšto na Jesužu Khrystužu, fchizowanym a stanjenym, mamy, kajkeho pomoznika a Sbóžnika a trošhtarja. Nětko budžemy pschewinjeni wot tuteje lubosčeje, kiž je nam we nim napschecžiwost pschischla, a kaž tež bym so dotal wobarali, nětko njemóžemy hinał, hacž prajicž: „Lubosć, ja so poddam cži, twój cžu wostacž wostajnje“.

Ssyn w hrěchach a nan na kolenomaj.

Polizajski fastojnik powjeda: Sena s najcžezšich fluzbow, kiž mējach hdy we hwojim žiwjenju dopjelnicž, bē, jako džrbjach mēdeho póstkeho fastojnika k bróžni wjesč, we kotrejž bēšche listy do žyna šthowal a sa žebje sdžeržal. Džrbjachmoy pschi tym nimo bydla starscheju, kiž wo žynowym cžezkim sawinowanju hiščeje ničso nje wjedžičtaj. Žako bychu listy se žyna wucžahane, mējach se žynom

psched starsheju stupicz a jimaj powjescz wo jeho sawinowanju a badzenju dacz.

Sako chych wo durje sakapacz, saklyschach, kat so nan runje nutskach modli. Wostach njechnuty stejo, pschetož modlitwu njechach satorhnycz. Wkłodzenz stejesche pódla mje. Wytnych na nim, kat so sastróži. Wotkrychmoj swoju hłowu a budžichmoj tež ruzh stynknoj, hdy budžische pschisłuschnoscz nježadała, słósnikowu ruku twjerdže dzeržecz. Duž klyschachmoj, kat so nan wutrobnje tež sa klyna, sa jenicžke džecz, modlesche, kat proshesche, so tón Snjes so jemu tola nochył hubicz dacz, ale chył jeho w spytowanjach sčeho swěta sakhowacz.

Ssyn tschepjetasche a ržesche a klyly kapachu s jeho woczom. Tež ja bčch hacž nanajhlubicho hnuty. Chych so hižom sminycz, staremu nanaj runje won nčtko žalobnu powjescz pschinyescz; ale nč, dyrbjach do jstwy, trjebach wčste papiery s njeje.

Njemóžu wopřicz, kajke nastróženje a žalosczenje nčtko nasta. Sskowa mi njechachu se rta. Starsheju rudženje bu njeurjekniwe. Nčtko bč mi sjawne, kajki klyž je, nje poradzeneho klyna mčcz. Wostach tam drje poł hodžiny; dyrbjach wobhimaj pobitymaj čłowiske džělbracze wopokafacz. Pschi tym klymčich swědł bycz, kat pruha Božeje hnady do wutrobny sakwčczuje: je žalosczenja a plakanja so tola tež synł wčny a nadžije klyschecz da. Najprjedy jeno stóžba na stóžbu klychomasche; potom pak starcy nan praji: „Budž čyishe, žona! Luby Bóh tola hiščeje naju modlenje wuklyshi.“ Tamnu hodžinu je tón Snjes, wjelež móžetej čłowiskej woczki widžecz, klymój dobry skutk na klynowej wutrobje sapočal. Wychlu klybi, wón jón tež dołonja.

Sa mnje pak je tuto shonjenje tón plódb mčto, so nčtk tych mlodych ludži, kotrychž dyrbju sepinacz, s druhimaj woczomaj wobhladuju, hacž prjedy. Dyrbju nčtk pschczo klybu na starsheju myšlicz, kotrymajž so nad hrčchami džeczki wutroba klyma.

Wotročk mamona.

Dajče klybi wo bohach wójwodže starych čašow a jeho dejmantach powjedacz. Tute bčchu wjazny hacž 8 milionow hriwnow hódne, ale wójwodu kaž sajataho džeržachu. Wón klybi klymój dom ani jemu nóž wopuschczicz njeswčri s hrosy, so mohke so drohotne kamjeschki kradnycz. Wón bčsche žiwny w twarjenju, kotrež so jastwu runasche, wofna bčchu železne salčyžowane, durje s rhylemi a samkami wobtwjerdžene, murje klylne a tołste. Wychkofa murja wobhdjenje wobdawasche a na nej bčsche hiščeje železna lčyža s wótrymi klyzami a tak napravjena, so pschi hibnjenju na nej swónczki saklinczachu. Tule lčyža bč hižom samoženje hódna.

Dejmantny wójwoda w klymorje, kiž bčsche do murje w jeho sparnej komorje sapuschczent, khowasche, so móžesche kóždy wofomil sa nimi pohladacz. Sčeho kóžo bčsche tak klymuri stajene, so, sčtóz chył ke klymorej došahnycz, by dyrbjal wójwodu sbudžicz abo moricz. Klymor bčsche wurjadnje twjerdy. W komorje bčsche wofno, ale tak wychkofa sčzinjene, so njemohł won widžecz ani tež nuts pohladacz. Durje bčchu s tołsteho železa, a ničtó njemóžesche je woczinicz, kiž njebčsche se samkowe napravu snaty. Wychche teho tež natyłane pistole na nóžnym blidku ležachu.

Wójwoda bčsche wjele njesbožownišchi hacž ludžo, kiž nimaju žanthy dejmantow strážowacz. W njeje pschczo tak: Sčtóz ma pjenjehy lubo, tón je wotročł mamona? ale njeje to hubjene wotročłowstwo?

Bohatstwo pschczo njewobsoža.

W Americy wumrije psched nčhdže 15 lčtami jedyn s najbohatšich ludži tuteho kraja, Wanderbilt, kiž wjele stow milionow sawostaji. Ale wšcho jeho samoženje njeje jeho psched wulkej srudobu wobarnowalo, kotruž je jemu jeho klyny psches žentwu pscheczivo nanowej woli nacžinił, a kotraž jemu tak hluboko do wutrobny pschimasche, so jeho Boža ruczka saja. Sdyž so jeho ras praschachu, hacž jeho wšcho samoženje sbožowne čžini, wón wotmolwi: „Tajke samoženje, kajkež moje je, je sa jeneho jenicžkeho čłowjeka pschewulka čžez. Takama mje wobčezuje a klyzjuje. Sa nimam žaneho wješela nad tutym samoženjom a njemóžu jeho dale wužicz. Na kajke waschne klym dha ja sbožownišchi hacž mój klykub, kiž ma jeno poł milijona? Wón je sbožownišchi dylłi ja. Sčeho dom je runje tak rjany wuhotowany, kaž mój; wón je strowšchi hacž ja, dofelž nima telko njemčra. Najsterscho budže tež dlčje žiwny hacž ja a pschede wšchčm — wón klymč so klymójim pscheczalam do wčricz.“ Haj, pschi tym wostanje: Sdyž pak žiwnoscz a draštu mamny, dha njech my społojom klymny. Morweho semja nječžiččzi, žiweho pak čžiččzi — samoženje.

Prawy nan.

Muž je wšhy pschijwedže klywojeho klyna do mčsta klyschewzej do wuczby. Sdyž hólczcz w pódłanskej stwoje s klyfera, kotryž chychche nan sašo klybu domoj wšacz, wupakowacz počža, klyschelche nan, so schewz kly hólzej rjekny: Ty masch tola bibliju klybu. Tajke nčschto my jow njetriebamy. Tu jeno sašo do klyfra počž, so ju nan sašo klybu domoj wosmje. „Haj“, wotmolwi nan, do jstwy stupiwšchi, „tu sašo klybu domoj wosmu, ale hólza tež. Duž, klykub, počž klywoju draštu sašo do klyfra.“ Tole wurččawšchi s hólzom wotehdže. — Derje tym džeczom, kotrychž starschi wjedža, komu žadny hólz do wuczby nješłuscha.

Wschelake s bliska a s daloka.

— Pschi pschethodže železnizy mjes Nižej Wku a Scheschowom je so wutoru dželaczcz Schneider wot železnizy pschelijč. Nčhdže psched lčtom je so na tutym pschethodže wos pschelijč. Druhe njesbože na tym klymym mčščze. To je dopokasmo, so je tón pschethod straschny, kaž tón pola Nješwacžidłsteho dwórnischčža, hdžcz je so tež psched klyrtim njesbože stalo. Džim je, so so pschi straschnym pschethodže pschi Kakečžanskim dwórnischčžu, hdžcz tworowe čžahi kóždy džent hodžiny dolho ranžeruja, žane njesbože stalo njeje. Sow dyrbja so sawrjecža shotowacz a maja gmejny prawo, klybi je klyczje wot železniskeje direkčije žadacz.

— Najstarschi ewangelski duchowny Awstrisčjeje, superintendenta Alberti, je w Wschu w starobje wot 90 lčt wumrijeł. Wón bčsche jako dobry předač snaty a po žylym kraju jako hajč a njebojastwy wojowar sa klywoju žyrlej.

— Klykubowka pschihotuje w tu klywilu na pruhu mobilisirowanje klywojeho wójška. Awstrisčta je sa pschichodne njedžele wulke manevry pschiporuczika a Nčmska je pschilasaka, so so nčtko klywurjadnym wuwuczjenjam rezervistoj nuts čžahnu. So wšchčm so sda, so s mčrom najlčpsche wuhlady nješku a je, kaž by so s daloka hrimalo. W ruskim ministerstwoje je so pschemčnenje stalo a naschemu wóžnemu krajej nje-pscheczelszy smyšlena strona ma w tu klywilu po sčaczu pschewahu.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoď ty.

Z njebies mana,
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!
F.

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa ŝo łóždu ŝobotu w Smolerjez knihicziŝczerńi w Budyŝchinje a je tam ŝa ŝchwórtlětnu pŝchedplatu 40 pj. doŝtać

Reminiscere.

Sebr. 12, 1—6.

Š bėdženjom wo wjetu ŝo tu w našim tekŝće ŝŝeŝczanŝke žiwjenje pŝhiruna. Še to wobras, kiž teŝ ŝwjatemu japoŝhtolej ŝawolej njeŝnaty njeje. Naŝch tekŝt nam praji, kaŝ mamy ŝo prawje bėdžicž, ŝo bychmy teŝ trónu doŝtali. Pŝchede wŝchěm ŝlufŝcha ŝ tajtemu bėdženju, ŝo móže ćłowjeŝ, kiž wo wjetu bėži, wutracž. Tehodla reŝa w tekŝće: bėžmy pŝeŝ wobŝtajnu ŝežerpliwosć, — to reŝa jaŝo tajzy, kiž móža wutracž, jaŝo tajzy, kiž ŝwěrný woŝtanu, — na to bėdženje, kotrež nam je prjóđŝtajene.

Šchtož to dohycze chze doŝtać
A tu trónu njebiesku,
Dyrbi pŝchezo ŝwěrný woŝtać
We wŝchěm čzežlim bėdženju,
A ŝo ŝ čzaŝom pŝchihotowacž,
Tež ŝo wŝcheho wotdžeržowacž,
Šchtož jom' ŝteji na pucžu,
Šdyž wón bėži ŝ dohýtku.

Tuta ŝchtucžka naŝ woŝebje paŝ teŝ napomina, ŝo dyrbimy ŝo wŝcheho wotdžeržowacž, ŝchtož na pucžu ŝteji.

Šdyž w ŝtarym čzaŝu bėdžerjo wo wjetu bėžachu, dha woni wŝcho wotpołožichu, ŝchtož móžeŝche jich w bėženju wróćo džeržecž, to reŝa, woni wotpołožichu wŝcho brėmjo a woŝebje tajŝe draŝty, kiž móžachu jim pŝched nohi pŝchincž a pŝeŝ kotrež móžachu taŝ ŝ padu pŝchincž. Tajku draŝtu dyrbimy teŝ my wotpołožicž, a tuta draŝta, kiž naŝ na

bėženju ŝadžěwa, je hrěch, a to brėmjo, kiž naŝ ŝadžeržuje, je ŝtarosć. Štarosć džerži naŝ w bėdženju wróćo, ŝtarosć čzehnje naŝ ŝ ŝemi dele, a hrěch pŝchinjeŝe naŝ ŝ padu a taŝ naŝ wobej ŝadžěwatej, wotŝyknjeny kóuz dozpicz. Tehodla to napominanje, kiž nam pŝchezo ŝaŝo napschecžiwu klinezi: njeŝtarajcze ŝo wo niczo, wŝchitku waŝchu ŝtarosć čziŝncze na njeho, pŝchetož wón ŝo ja waŝ ŝtara, a to druge napominanje, njehrěŝcze! To je paŝ łóžŝcho wuprajene hač čzinjene! Jedna ŝo tu wo jara čzežke bėdženje. A ŝo bychmy w tutym bėdženju prawje wobŝtajni byli, chze naŝ naŝch tekŝt na prawy pucž poŝaŝacž. Wón poŝaŝuje naŝ na něŝcho trojake, ŝchtož chze naŝ ŝ prawemu wobŝtajnemu bėdženju we wěrje poŝylnjecž. A to je

1. Wulka ŝyła ŝwědkow wokolo naŝ.
2. Dohyczerŝki kral ŝ nami.
3. Prawy luby Wóćez wŝŝche naŝ.

Luby Jeŝu! ŝtej ty ŝa mnje, poŝyln wŝchaŝ mje ŝlabeho; ŝpomni ty we tej nuŝy na mnje, wumož mje teŝ wot wŝcheho, ŝchtož mi chze mój dohýtŝ rubicž, njedaj mi jón, Rnježe, ŝhubicž; daj mi móž a wjeŝele, ŝo mohł dohycž we bitwje. Šamjen.

1. Tekŝt praji: „Tehodla teŝ my, doŝelž tajku wulku ŝyłu ŝwědkow wokolo ŝebje ŝtejo mamy, wotpołožmy wŝcho brėmjo a tón hrěch, kiž ŝo naŝ twjerdže džerži, a bėžmy pŝeŝ wobŝtajnu ŝežerpliwosć na to bėdženje, kotrež nam je prjóđŝtajene“. — Tu dyrbimy to prėnje ŝhonicž, ŝchtož dyrbi naŝ w bėdženju wěrný poŝylnjecž, ta wulka ŝyła ŝwědkow. To ŝu ćzi, kiž ŝu něhdy pŝched wjele lěŝtotet-

tami so šwěrnje sa wěru bėdźili, kiž njejsu wěru wonje-
częsczili, kiž su wojowali pscheczimo hrėcham a tu doby-
częstku frónu dostali, a kiž nětko na naš w našich bėdže-
njach hladaja. Nasch tekst pokazuje naš tu na Noah,
Abrahama, Mójsaša, Davida a druhich se stareho testa-
menta. A t tutym fěrschtam wěry w starym šlubje pschińdu
fěrschtojo wěry noweho šluba, šwjeczi japoschtoljo, martra-
rjo wěry, haj fěrschtojo wěry hacž do dženšnišeho dnja.
W tu tak nětoty našich wótzow, kotrehož stawisna šwěta
njemjenuje, ale kiž je tola šubnje wojował a krašnje dobył.
Tuczi šwėdtojo na naš i njebješ dele hladaja, czi, kiž su
wjele sa wěru częcpili. Njehasch so psches nich napominacz
dacž, šwěrnny wostacz hacž do kónza, abo kaž našch tekst
praji: bėžecz psches wobstajnu sczerpliwoscz na to bėdženje,
kotrež je tebi prjódstajene? To tola na kóždy pad! Wonu
hladaja, hacž njebudžesch dušej přenich šwėdkow žanu
hanibu czinicž!

Je pak tak, dha dyrbinu a budžemy wjele šhutnišcho
i našchimi hrėchami wsacz a wjele bóle so prózowacz, je
pschewinycz. Hlaj, mjes tymi šwėdkami je šnadž tež twój
njeboh nan abo twoja macž! O, njedyrbi tebe t pravemu
bėdženju pošynjecž ta myšl, moja šwěrna macž, kiž je
telko sa mnje so modliła, abo mój lubny nan, kotrehož je-
nicžke žadanje bėšche, mje sa Bože kralestwo woczahnycz,
nětko mje widzi. Schto budže prajicz, hdyž ja nětko psche-
czimo jeho najšwjeczishej woli czinju, hdyž njepytam to,
schtož je horjekach, ale wjele bóle to, schtož je delekach?
Njedyrbi tebe na kóždej krocželi t pravěj šwěrnoscz i a
wobstajnoscz napominacz ta myšl, wschitny moji lubi, kiž
su prjedy mje domoj schli do njebjeshe šwjatnizy, na mnje
tola czakaja we mēcžnoscz i? Kač budža tola žarowacz,
hdyž dyrbja šhonicž, so su podarmo czakali! Duž pój,
kiž njejsu hacž dotal pravje wobstajny we měrje byl, daj
so napominacz t šwěrnoscz psches tu wulku šublu šwėdkow,
kiž na tebe hlada.

A tola: „Cžělo, krej a šamowola nicžo dobre nje-
czinja, prawoh' puczja pschezo smola, w bėdženju so psche-
czimja; helsti law tón na mnje ruje, a šty šwět tež šwěru
schczuje; hdy by Bóh mi njepomhał, dobyče bych njedo-
stał.“ A hlaj, Bóh chze tebi w twojim bėdženju pomhacz,
ty masch jeneho dobyčęstkeho krala, kiž i tobu wojuje.

2. W tekscze czitamy: „A pohladajmy na Jesuša, kiž
je spoczatk a kónz teje wěry; kiž na město šebi prjódstaje-
neho wješela šnošy kichiz, njerodžiwischi wo hanibu, kiž je
so šynul t prawizy na Boži stol. Spomnicze na teho, kiž
tajke wschelle wurězomanje wot hrėschnikow pscheczimo šebi
je pscheczęcpil, so byschcze wy njewustawali a so waichim
dušcham njesęzlo. Pschetož wy hischcze njesęcze so hacž do
křwě pscheczimili na bėdženju pscheczimo hrėchu.“ Haj,
pohladajmy na Jesuša, wón je našch dobyčęstki kral! Hdyž
su tež wschitny czi, wo kotrychž šmy prjedy rězeli, krašny
pschiklad, krašne šnamjenja sa naš, porno Jesušej dyrbja
wróczo stupicz! Wo nim šubšchimy: „kiž na město šebi
prjódstajeneho wješela šnošy kichiz, njerodžiwischi wo hanibu“.
S tym wjedze naš tekst žyle do šwjateho póšneho cžaka.
Wješele móžesche mēcž, hdy by wón pola šwojeho njebje-
šeho Wótza w njebjeskim kralest i je wostał, wješele móžesche
mēcž, hdy by wsal, schtož na semu poškiezeiche, to
reka wschě kralestwa šwěta, ale ně, to wscho wróczo po-
suje, wón woli póšny cžak, wón šnošy kichiz.

Wěsch ty, schto to reka? Sa naš je kichiz šnamjo
dobyčza. Kral, kiž je dobył, pschi šwojich wojakow, kiž

su sa njeho do bitwy czahnyli, i kichizom. Kichize na-
makamy na našchich Božich domach, kichize na rowach, hdyž
chze kichiz nam předowacz, so my šmjercž wjazny njesnajemy,
ale w kichizu widžimy šame žiwjenje. Ale tehdy, jako
Jesuš kichiz šnošy, bėšche kichiz najwjetschi martrowy instru-
ment. We šlowje „kichiz“ leža wschě martry cžěla a dušche
hromadze wuprajene. Myšlmy jeno, tajke bolosczje je
Jesuš czępicž dyrbjał, šwjatny póšny cžak wo tym jasuje
doscz předuje! A to by hischcze to najmješsche bylo, so
dyrbjesche wón czępicž, hdy by jeno šam winu měl, ale
ně, wón, kiž je bjes hrėchom, hrėch šwěta nješe! Sa tebe
da so hanicz, sa tebe so martrowacz, twojich hrėchom dla
częcpi. Wopomni to, kichesczijano, a ty dyrbisch so hanbo-
wacz, hdyž njehasch šwěrnny bycz w twojim bėdženju, hdyž
je tola Jesuš telko sa tebe czinil. Jesuš tebi pschewola,
so dyrbisch sa nim kchodžicz, šubšch jeno: „Mój kichesczijano!
sa mnu dži, dži sa mnu, Šhrystuš rjeknje; so šaprej šam,
kichiz na so wšmi, njech dušcha šwětej cžeknje. Budž
mojom' hlošej pošubšchny, w tym žiwjenju mi podobny.“

A t temu pschińdze, ty njetrjebasch tola šam to bėdže-
nje wěry pschebėdžicz. Šhěrlušch praji: „Je cžęžto czi,
ja prjedy du, chzu šwěru pomhacz tebi. We bitwje, kiž
šam šapocznu, chzu wobrocžicz so t tebi. Šty wojak, kiž
njewojuje, hdyž wyschšchi šam do bitwy dže“. Jesuš
bėšche wopuschczeny wot wschěch runje w tej najštyšnišchej
hodžiny šwojeho žiwjenja, ale ty móžesch horje hladacz
na šwojeho dobyčęstkeho krala we šwojich štyšnych ho-
džinach. Wón je šapoczatk wěry, pschetož šnamjo kichiza
w ruzny je tebi prjedy schoł na puczju do njebješ, a wón
je kónz wěry, we wěrje je šwěrnny byl hacž do teje hodžiny,
hdyž móžesche šawolacz: dokonjane je! Na tuteho našeho
krala, kiž je nam prjedy schoł, chzemy hladacz a wješele
we wschěch bėdženjach wěry sa nim kchodžicz. A pschińdu
cžęžke hodžiny, štyšnoscz a kichiz, dha chzemy tola tež
šwěrnny wostacz. Tež tu našch tekst naš pošynjuje, hdyž
nam praji, so mamy lubeho Wótza wysche naš, kiž chze
naš psches cžęžke hodžiny jeno woczahnycz.

3. Tekst praji: „Wy scže žyle šapomnili teho napomi-
nanja, kiž t wam, jako t džęcžom, rězci: Mój šyno, njeměj
sa šnadne to šnjesele powuczenje a njesawutl psched jeho
khostanjom; pschetož tohož tón šnjese lubo ma, teho wón
powucz i; wón khosta pak kóždeho, kotrehož wón sa šyna
horje wošmie.“ Tu wěz potajkim tak leži, so njeha naš
Bóh psches cžęcpjenja tuteho cžaka wróczo džeržec; w na-
šchim bėženju, so njeha nam to bėdženje cžęžke czinicž, ně,
psches cžęcpjenje a kichiz chze naš pschezo bóle a bóle
wušwobodžicz wot teho, schtož njeda nam horjehladacz
t njebjeskim wyšokosczam, wot našchich hrėchom. Wón
chze nam wschě starosczje šabyčž dacž, hdyž wěmy, wón je
našch prawy Wócžez a my šmy jeho prawe džęczi!

Duž njehamy sa šnadne mēcž to šnjesele powucze-
nje a ju niz šawutlicž psched jeho khostanjom. Wjele
bóle chzemy so šwojemu šnjesele sa wscho powuczenje džako-
wacz we tej wěstoscz i, so šmy Bože džęczi, kotrež Wótž
w njebješach lubo ma!

A tak njech šlinczi psches našchu wutrobu bjes psche-
staczja hacž do našeho kónza to trojake waschne:

Schtož to dobyče chze dostacz a tu frónu njebjesku,
dyrbi pschczo šwěrnny wostacz!

Mój kichesczijano, sa mnu dži, dži sa mnu, Šhrystuš
rjeknje!

Schtož czini Bóh, wscho dobre je!

Bóh pať daj, so by junu, hdyž so našcha poľlednja
hodžinka pschibližuje, pola naš rěkaťo: „Ja bym so dobre
bėdženje bėdžik, ja bym dobėhať, ja bym wėru dżeržak!“

Samjeń.

B. w B.

Duchowna straž.

Stóh: Ach, Božo, hladaj i njebjekow —
Schtó, duscha, spisich? Stej na straži
A modlitwy so jimaj;
Ach, nje podaj so wėstosći,
Sa mjeczom Ducha pschimaj:
Sly nje pscheczel cze wobłėha,
Kiz wjele lescze, mozy ma
A žada tebje skaschcz.

Cze pyta storcžicž do hrėcha,
Czi křonu wėry rubicž;
Wón chze twój wotpad wot Boha,
So dyrbišch sbóžnosć šhubicž.
Šdžezkuli widži skladnosće,
Tam jehó lescž cze spytuje
A tajnje t sken.u wabi.

Wón koleba cze do spanja
A w duschi wėstosć budži;
So w strasche by, wón potaja
A twoju bojoscž kludži —
Hacž skoncžnje i rózow wuğunje
Szo hellski had czi t wutrobje,
Šėd šmjercze do nej byknje.

Naš, Božo, schlituj kóždy čas
Pšched škeho ducha mozu;
Se šwojim šłowom šwarnuj naš
Pšched hrėcha cžėmnej nozu.
Kaž Šbóžnik našch, njech wojujmy
A nje pscheczela pschewinmy
We mozy jehó Ducha.

Duž stupmy na strož smužicze
Se schlitom wėry w ruzy;
Dóschť cžėka, wczow, hordosće
Szo potom šhubi duzy;
Sly nje pscheczel naš wopuschcži,
Měr na naš cžecze njebjeski
A jandželjo nam šluža.

K. A. Fiedler.

Wojerstwo.

Róždy křesćijan je wojak. Kiz, so bychmy so wo semste,
sachodne wėzy bėdžili — my sa tym stejimy, schtož je horjefach,
hdžezž křrystuř je! Tak naš šwojaty Pawoł napomina; a w na-
schich šhėrluschach cžitamy:

Wo njebjeske stajnje jara
Mjech so našcha duscha stara!

Nje pscheczelom, kiz nam do pucža stupaju, je jara wjele. Šbóžde
wabjenje t skemu, kiz we wutrobje nastawa, kóždy pscheczel, kiz chze
cze na njeprawy pucž šobu mēcž, kóžda hnėwna myřil, kotruž czi
šly duch do wutrobny cžiknje, kóžda nje dobra kniha, psched kotruž
so bydnjesch — to šu wscho twoji nje pscheczelio, kotruž šly duch
i hele won wozži a napschecžiwó tebi staja, so by jedny po druhim
nad tobu šwoju móž spytal.

Tola dżak budž Bohu, my bjes brónjow njejšmy. Křanų
napohlad je, hdyž so w ranšchim šwėtle jařne isělby našchich
wojakow blyšchcža. My jako křesćijanjó mamy hišchcže šwėtlischi
brón: mjecz Ducha, Bože šłowó. W stawisnach je šapibane,
schto šu šłabi ludžo i Božim šłowom dofonjeli. Šzebje šameho
šu i nim pschewinli, so, hdyž prijedy hrėschne žiwjenje wjedžechu,
nětko po Božich kasnjach khodžachu. Šbože a šwėtko šu šwojim
bližšchim, haj, šwojim nje pscheczelam do doma a do žiwjenja no-
šyli, so jich tucži sa póškow Božich wobhladowachu. A njeje žyła
křesćijanska žyřkej se wschėmi tymi nješkócžnyimi dobrotami, kiz
šo i njeje do ludži bjes pscheczacz a lija, skoncžnje plėd Božeho
šłowa?

Šo bitwach šo skoncžnje měr scžini a wojazy šo šako domoj
wrócžja. To je pať džen, psches kotruž žadyn njeje. Šdyž czi, kiz
šu dolhe měřazy wonkach byli, šymu a hłód cžerpili, pschezo
w strasche žiwjenja stejó, šako našdala křechu šwojeho narodneho
doma wobladaja a skoncžnje w jehó durjach steja, dha je to šbože,
kajřez šo cžłowjetej do přėdka dostawa. A šabyte je wscho cžer-
pijenje dokhotražajeje wójny.

Křesćijan tu tež wėcžnje njewostanje. Še šo i cžescžu
bėdžik, tež jemu t mėrej šwonja, a jako derje špytany Boži bėdžet
wón do praweje domišny cžehnje, witanų wot njebjeskeho Šbótza
šameho.

Nětko hišchcže šmy na bitwischcžu. Šřebamy mjecz Božeho
šłowa pschecžiwó šwojim nje pscheczelam, so mohl tež naš našch
njebjeski Šbótž na pošledku i cžescžu pschijecz!

To šebi njebudžich myřil.

Ma jenny kuble bėšche šo křumar na wowczėria žalořnje roš-
hnėwał. Šo by jemu šeschkódžil, křumar wobšamny, wowczėrnju,
w kotrežž mėjšche wowczet šwoju křchinju stejó, šapalicž. Šdyž
wowczet wonkach šwoje šadło pašesche, křumar wowczėrnju šapali.
Ša šo špali a i nej wowczėrijowa křchinja. Ale wohėń šo na žyly
wulki dwór wupšchestrė a ša něschto hodžinow wscho w prošche a
a popjele ležesche. Šako křumar psched šudnikom stejėsche, žalosće-
sche wón, šo telko schłody njeje nacžinicž chžyl. Šemu wschaf tež tak
bėšche. Šemu bė šo schłó, kož wschėm druhim, kiz cžertej do pašłow
lėsu. Schto chžedža cžinicž, to widža; tak wulki pať jich njestutł
narosće, to jim wozžete wostanje.

Nėhdže w korežmy šedžachu někoti hromadže, hrajachu, pijachu
a šacžėkachu šo mjes šobu. Wóřny počachu šo wadžicž, na to
šebi šarancžki do hlówy mjetachu a skoncžnje jedyn i nich morwy
na šemi ležesche. Duž šo štróžichu a žalosćachu a w jastwje nje-
pscheczachu šdychowacz: „Ma tajli kónž šebi tola žadyn njemyř-
lachmy!“

Šdyž nje póžcžiwų cžłowjet šhoni, šo je ta wot njeho šawjedžena
a potom wopuschcžena hólza šo i hanibu w rėzy tepila, potom
drie jehó tež w šwėdomnju hřeba a wón šdychuje: To ja tola
njechach!“

Hřech je mala schřicžka, ale šady tuteje schřicžki šapa hellke
plomjo! Ma te hladaj, hdyž cze hřech wabi!

Byganska hólczka a wobrasowať.

Křanų žygansku hólczku ras wuschitny wobrasowať na šwoju
štwu dowjedže, šo by jejne rione woblicžo wosnamjenil. Wona
hišchcže ženie w tajlej šinji křla njebė a šebi tehodla wscho hacž
nanařdrobnischo wobhlada. Wobšebie šo jej hišchcže nje dofonjany
wobras na scženje: „Křihřtuřkówe křchicžwanje“ lubjesche. Škoncžnje
šo wona teho molerja prošesche: „Schtó dha to je, kiz tam wiřny? —
„To je Šesř křrystuř,“ moler trochu hnėwnų wotmolwi, dokelž

bě we wutrobje njewěrjazy cźlowjeſ. „Se wón ſly cźlowjeſ byſ?“ ſo ta holeczka dale wobhonjowaſche, „dofelz ſu taſ hrubje ſ nim wobſhadzeli?“ — „„Ně,““ wobraſowaſ motmolwi, „„wón bě najlepiſchi cźlowjeſ, kiž je hdy žiwj byſ.““ — „Duž powjedaježe mi něſchto wo nim,“ ta holeczka proſcheſche, a moleſ, runjež njerad, to po jejnej woli pſchi ſwojim wobraſowanju cžinjjeſche.

Šózdžiczi džen, taſ huſto hačz by ta holeczka w jeho ſtwje byſta, běſchtej jejnej woczi na tym wobraſu wiſtaſoj. Štónčnje bě wobraſowaſ ſe ſwojim molowanjom hotowy a wón tu holeczku ſa-
placzi. Prjedy paſ hačz ta je iſtwy džeſche, wobroczi ſo hiſcheže junu na molerja a džeſche: „Kuježe, taſ dha to pſchińdže, ſo Wy teho lubo nimacže, kiž je, taž Wy prajicže, ſa Waſ wumrjeſ? Hdy by něchtó mje taſ jara lubowaſ, njebych ſebi ničzo bóle žadaſta, hačz ſo bych tež ſa njeho wumrjeſta.“

Ma to ta zganſta holeczka ſažo ſ ſwojim ludžom džeſche. A tón wobraſowaſ? Semu bě, jako by jeho blyſt trjehyſt. Šakowa khubeje zganſki běchu jemu wutrobu hnuſe. Ma ſwojej toleni padnywſchi ſwojeho Šbóžnika wo wodacže proſcheſche, ſo ſo taſ doſcho wo njeho ſtaraſ njebě. Wot teho cžaſa bě wón zyle hinaſczi cźlowjeſ. A woſebite wjeſele bě jemu, ſo tón njedokonyjny wobraſ na ſčženje „Šhryſtuſowe ſchižowanje“ dohotowa.

Tutón wobraſ pſchińdže poſdžiczi do muſeja w Düſſeldorfje. Wjele ludži je tam na njón hladaſo; a wſchitzy buch ſ wobraſom hnuſczi; pſchetož moleſt bě ſpody njeho te ſłowa napiſal: „To cžinjach ja ſa tebe, ſchto cžiniſch ty ſa mje?“

Tež hrabja Zinzendorf je tón wobraſ widžal a wón ſam powjeda, ſo bu wot teho dnja jeho luboſcž ſ Deſuſej wo wjele horzyſcha.

Wostań w luboſczi, dha ſy w Boſy.

„Bóh je luboſcž, a ſchtóž w luboſczi woſtanje, tón woſtanje w Boſy a Bóh w nim.“ To je rjane ſłowo, w kotrymž wjele pokoja namakaſch; tola paſ tež wótre ſłowo, kiž móže ſaſparne ſwědomnje wubudžicž. Se tu rěč wo tym, ſo móže cźlowjeſ w Boſy bycž, ha j w nim woſtačz. Wjeteſche ſbožo, hačz tajke, na ſwěcže njeje. Šbožowny ſo cźlowjeſ we ſwojim domje cžuje. Tu ma, ſchtož trjeba. Bliſo je kryte, nan a macž ſ radže a ſ pomozny, a ſa nóž je měrnny wotpocžinſ. Ale cźlowjeſ pſchezo we ſwojim domje bycž njemóže, hdyž ſ nim derje měnja a jeho ſnaja. Někotry ma w zuſbje pſchebywacž a tam taſ lohko niſoho njenamaka, kiž by ſ nim derje měniſ. Pſchi morju ſu pſchiſtawy. Sajdže kóž do pſchiſtawa nuts, dha jej, njech na morju wětry howrja a žoſmny ſo waleja, to ničzo wadžicž njemóže; hačz do pſchiſtawa jich móž njedokaha. Ale kóžda kóž w pſchiſtawje njeleži. Wjele ſo jich na morju wonſach ſ wětrami bėdži. Se nětko cźlowjeſ hižom wukhowany we ſwojim domje a kóž w pſchiſtawje, dha je wěrjazy ſcheſcžijan hiſcheže bóle wukhowany we ſwojim Boſy. Tón je jemu nan a macž, kryw a ſchit, brón a lékaſ, lékaſtowo a pokoj ſa cžělo a duſchu. Nihdže na ſwěcže taſ ſ měrom ležecž njemóžeſch, taž na jeho rukomaj a pſchi jeho wótzowſkej wutrobje. A tutón twój Bóh njewoſtanje na jentym měſtne ſtejo. Wón ſ tobu dže a cže ſwarnuje, hdyžſtuli ſo podaſch, taž je to tež něhdy wótzej ſakubej ſlubil. Šchto tola w tym do ſboža leži! Nětko wěſch, ſo ſy wſchudžom woprawdže domach, ſo ani wofomiknjenja bjeſ ſchita a rady njeiſy, dofelz ſy w Boſy a dofelz je twój Bóh w tebi. Ale ſy ty w Boſy a na cžim ſpójnajeſch, ſo ſwonſach njeho njeiſy, ale w nim? Wly mamy ſa to wěſte ſnamjo a wopkaſmo. Šchtóž je w luboſczi, tón je w Boſy.

Wo měſacžku wěmny, ſo ſam žaneho ſwětkla nima, ſo paſ w polnym ſłónčnym ſwětkle ſteji. Štónčnje pruhi na měſacžk

padaju a jón wobſwětkla. Šwotkal paſ to wěmny, ſchtó je nam to prajiſ? To ſ teho wěmny, dofelz nam měſacžk w cžmownych nozach ſwěczi. Wón njeby ſ nam žanych pruhow ſlacž mohſ, njeby-li je wot ſłónza doſtaſ.

Widžiczi nětko cźlowjeſta, ſ kotrehož ſkote pruhi luboſcže do wſchěch bokow padaju, ſnajeſch cźlowjeſta, kiž bližicemu pomha, ſ nim derje měni, wſcho na nim ſ lepſchemu wobrocžuje — dha ſ dobom wěſch, ſo je to tajki w Boſy, pſchetož ſwotkal by dha hewaſ tu móž měſ, bližicemu luboſcž wopokaſowacž? To tola tež Šhryſtuſ ſam praji: „Ma tym budže kóždy pójnacž, ſo wy moji pójli ſcže, hdyž luboſcž mjeſ ſobu macže.“

Ha j, wěra do Boha ma pſchewodžerja ſobu, kiž wſchěm tutu wěru wobſwěcžuje, a tutón pſchewodžer je luboſcž ſ bližicemu. Tuta luboſcž paſ ſo jeno njeſtara wo najbližicich, wo ſyna a džowku, bratra a ſotru, ně, ta wobſamtuje do ſwojeho ſtaranja wſchěch ludži. A taž tuta luboſcž wo wěrje ſwěczi, taſ wona tež wěru ſpłni. Š duchownymi pocžinkami je wſchaf taž ſ pěknymi džecžimi jeneho a teho ſameho doma. Šene wjeſeli ſo druheho a jene pomha druhemu, ſo do přědka pſchińdže. Taſ polěkuje wěra luboſczi a luboſcž wěrje, ſo ſo cźlowjeſ we woběmaj roſpłni a je Šhryſtuſej, kiž je wěra a luboſcž ſam, pſchezo podobniſchi.

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— Š Drazdžan. Njedželu Laetare, 22. mērza, ſo tu w ſchiž-
nej zhytwi ſerbske kemschenje wotdžerzi. Boža ſlužba ſo taž hewaſ polodnju 1/2 12 ſapocžnje. Špowjednu wučžbu je ſ. faraſ Domaſchla ſ Budetez, přědowanje paſ ſ. faraſ Mickela ſ Maleſchež na ſo wſaſ. Wutrobnje ſo proſny, ſo by hižom njedželu Reminiſcere, ſo we wſchěch ſerbskich woſadach **naſche kemschenje ſ kłětkow pſche-
cželnije wofjewilo**, ſo bychu wſchitzy wo nim ſhonili. Šserbjo we Lužicy paſ cžyli ſwojim ſnathym w Drazdžanſkej wokolinje powjeſcž dacž a woſebje ſtarſchi ſwoje džeczi ſ wopnytej Božeje ſlužby ſwěru napominacž.

— 1. pokutny džen ſo ſažo w Šakſkej kollekt- ſa ſnutſtowne miſionſtowo hromadži. Wot krajneho towaſtwa ſa ſnutſtowne miſionſtowo wudate lecžaze koptjeno ſo tež w ſerbskej rěczi roſdawa a cžyli lubi Šserbja ſebi to koptjeno w ſwojich domach doſkadnje pſchecžitacž. Pſchetož wulke je polo ſtutkowanja ſa ſnutſtowne miſionſtowo. Duchowna nuſa je wulka a pſchezo roſcže. Bóh cžyl dacž, ſo by ſo nam wſchitkim nuſa naſcheho luda na wutro-
bje palika, ſo bychmy woporniwi daricželjo byſi ſa tón ſtutk, kotryž cže ſ brónjemi wěry a luboſcže nuſy napschecžitowo ſtupicž. Šubujmy niž ſe ſłowom, ani ſ jaſykom, ale ſe ſtutkom a woprawdži.

7. mērza je 110 lět, ſo je ſo jendželſte a wukrajne bibliſke towaſtowo ſałožiko. Džiwna je ta hiſtorija ſałoženja. Šhuda džowka ſkaſa ſ Bala (Walos) dhyrbjeſche hodžiny daloko hieč, ſo by bibliju namakaſta, w kotrejž móžeſche ſebi tekſt njedželſteho přědowanje pſchecžitacž. Šejny Thomas Carlos da jej tehodla ſwoju bibliju, dofelz žaneje w tej rěczi tam njebeſche. Nje-
ſpročniwy pytaſche tej nuſy wotpomhačž. W towaſtowoje w Lon-
donje proſcheſche, Walos ſ biblijemi ſaſtaračž. Duž druhi přědar ſtaže a ſawoſta: „Hdyž ſa Walos, cžehodla niž ſa žly kraj?“ „Cžehodla“, druhi rěcžeſche, „niž ſa žly ſwětk?“ To ſłowo wutrobny pſchimny. Taſ naſta najwjetſche bibliſke towaſtowo, kotrež 300 milionow hriwnow ſa cžicž a roſſchěrjenje bibli-
jow nahromadžiko a wjazny hačz 200 milionow biblijow we wjazny hačz 400 rěcžach roſſchěrilo. Šratrowſka luboſcž a frute dowě-
rjenje ſ žiwjenſkej mozy biblije, wſchitke ſadžewki pſchewinjaza wěra ſu ſebi ruky ſawdate ſ ſtutkej, kotryž žly ſwětk ſ jeho žohnowanju wobjimuje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłał
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!
F.

↳ Sserbske njeđzelske łopjeno. ↳

Wudawa ńo kóždu ńobotu w Smolerjez knihicziŝczerńi w Budyŝinje a je tam ńa ŝchwórtlětnu pŝchedplatu 40 pj. doŝtač

Okuli.

Čef. 5, 1—9.

Pokutny džěń je naŝchemu ludej to praŝchenje ŝtajił: „Čhzeće tež wy přjecz hičz?“ Tuto praŝchenje je runje nětko jara wažne, hdžež jich wjele ŝ zyrkwje wustupuje. Kaž běchu něhdy Jeŝuŝowi wuczobnizy, kiž jich wjele wot teho Anjeŝa woteńcz widžachu, pŝhes tuto praŝchenje nuŝwani, ńo roŝbudžicž, hač chychu dale pŝchi Jeŝuŝu wostacž abo niž a ńo ł njemu wuŝnawachu, tał je tu pola naŝ nětotryžkuli, kiž je přjedy khablał a njewěŝty był we ŝwojej měrje, widžił, ńo ma ńo roŝbudžicž pak ńa Jeŝuŝa pał pŝchecziwo njemu; a tał je pokutny džěń ńa nětotrehožkuli wěŝe džěń ŝnutŝkowneho a ŝwonkowneho wobroczenia ł temu Anjeŝej był. Hač je ŝhto kŝcheczijan, to ńo pał w jeho ŝadzerženju we ŝłowach a ŝkuttach, w jeho kłodženju po-kaŝuje.

Tuŝamu ŝlužbu, kotruž nam pokutny džěń wopokaŝuje, je ŝwj. Pawoł něhdy ŝwojej woŝadže w Čefu wopokaŝał; w tamnym pŝhes ŝwoje wiłowanje tał bohatym a kčžejatym hłownym měŝeje Mlaeje Wŝije, w kotrymž bėŝche jeho pohaniŝkich waŝchujow a ŝlych njepočinkow dla wjele lóžo, do ŝtareho pohaniŝtwa wróczno padnyčz hač pola naŝ. Čhtož ŝwj. Pawoł tam praji, to pŝchezo hiŝcze plačzi

w kłodženju pŝhes Jeŝuŝa wumoženyh džěczi Božich.

Ł temu ŝluŝcha

1. luboŝcz, kiž je ł woporam hotowa;

2. wobŝtajne pŝchewinjenje pohaniŝkich njepočinkow;
3. čiŝta a ŝprawna wutroba.

1. „Čzińcze tehodla po Boŝy!“ Je to móžno? Njebudže naŝcha próza podarmo? Ł tola, kaž nad ŝtarym ŝa-ŝonjom to ŝłowo ŝteji: „Budžcze ŝwjeczi, pŝchetož ja ŝym ŝwjaty, tón Anjeŝ, waŝch Bóh“ (3. Mójŝ. 19, 2); kaž Jeŝuŝ w předomanju na horje praji: „Tehodla dyrbicze wy dokonjeni byčz, runje ja to tež waŝch Wótz w njebjěŝach dokonjany je (Mat. 5, 48.); tał ŝwj. Pawoł ŝebi tu wopravdže žada: „Čzińcze po Boŝy!“ Ł to wón móže; wŝchał ŝu či, na kotrychž ńo wobroczi, pŝhes Jeŝuŝa wot hrěcha a ŝmjercze wumožene, lube Bože džěczi! Kaž džěczi ŝtarschich, kotrymž maja ńo ńa njelicžomne doŝtate dobroty džakowacž, njechadža ŝrudžicž, ale jim poŝluchaja, tał hladatej woczi džěczi Božich ŝtajnje na teho Anjeŝa (Pŝ. 25, 15 — Okuli) a na jeho ŝwjatu wolu. Ł tuta džakowna luboŝcz ł Bohu ńo ŝjewi we woporach, w luboŝczi ł bližŝchemu.

Ša ŝnamjo tuteje luboŝcze maja kŝcheczijenjo ŝwojeho Anjeŝa a miŝtra Jeŝom Khrysta. Čzehodla je wón ŝmjercz na kŝchizju čzerpił a ŝ tym wopor wujednanja ŝa hrěŝchny ŝwět pŝchinjeŝł? Jeho je hnała luboŝcz ł bratram a po-ŝluŝchnoŝcz napŝchecziwo njebjěŝkemu Wótzej.

Runje nětko we ŝwjatym poŝtnym čzaŝu pŝchewodžujemy ŝwojeho Čbóžnika na pučzu jeho čzerpjenja. Wón wjedžeŝche, ŝhto na njeho čzakaŝche. Kažte bėdženje jeho duŝche: „Mój Wótcze, jeli móžno, njeh tón kŝelich wote mnje přjecz džě!“ Ł tola čže wŝcho to čžežke na ńo wŝacž — ŝ luboŝcze ł tym, kiž bychu hewał ŝhubjeni byli, kiž ŝu

wumóženja potrebni, s lubosću k nam. — S tym pač bē wón tež poslušny hač do smjercze; tehodla je jeho wopor „Bohu k blódkemu wonjenju.“ Hdyž pschi sapalnych woporač kad k njebešam stupasche, mējachu to sa snamjo Božeho spodobanja. (1. Mójš. 8, 21.) Tak je Bóh nad Jesušowej lubosću, kotraž so sa bratrow woprowasche, wošebite dobre spodobanje mēl.

Jesuš je nasche snamjo: „Rhodźče w lubosći, jako tež Khrystuš naš je lubował!“ —

„Rhodźče w lubosći!“ Raž to słowo wot kščiža do žyła, je wěšče pohanskim Gfesijskim tež tuto słowo hluposć bylo. Sich mudrosć jim něšto žyly druhe wufasowasche: Hladajće na to, sčtož wam najwjažny wužitka a wješela wunješe! A tola, ta mała kšesćijanska wošada swojemu wučerjej rošymjesche, a wona je po nim činiła a dobyła. Posdžischo bē nimale žyly město kšesćijanske a swj. Jan tam s biskopom, kiž je wěšče tež hiščeže jich wjele psches swoju lubosć a miłosć sa swojeho Anjesa dobył. — „Rhodźče w lubosći!“ K temu so tež dženša njewěrjazy smēja. Šebicziwi so jenož sa tym prascheja, sčto jim někajsi wužitk wunješe. Haj, někotři drje město kšesćijanskeje lubosće šebi žadaja: Rhodźče w hi-dženju wscheho, sčtož wam k woli njeje! A drusy sašo maja lubosć sa šlabosć. To wschať je šlabosć, hdyž staršchi swojim džěčom ničšo sakasacž njemóža; ale prawa lubosć to njeje, kiž štemu dobre rěka. Kšesćijanska lubosć šlaba njeje! Sčto drje je čezšče, hdyž šylnišchi šlabšcheho potkóči abo hdyž jeho k šebi horje šbēhnje a jemu pomha, hdyž tež šam ničšo s teho nima? A kaž šmy my wschitzy Jesušowej pomozy potrebni, tak mamy jich tak wjele, kiž šu nascheje pomozy potrebni, kiž šebi šamym pomhačž njemóža! Rhodźče w lubosći, jako tež Khrystuš naš je lubował! To budže Bohu spodobny wopor.

2. Ale sčto so tola dženša wscho lubosć njemjenuje! S tutym wyškim, nadobnym mjenom so tež pschi, sčtož je niške, njeczište, njehorne a masane. Wo „šwobodnej lubosći“ so rěči, kotraž šebi žada, so by so kóždy swojim čželnym lóšchtam bjes sadžěwanja pschewostajicž mohł. Šswjate pišmo to hinať mjenuje, mjenujzy: Kurwaštwó a njeczištočž. A k temu lakomštwó pschistaji jako něšto, sčtož je runje tak njekničomne. Kurwaštwó a lakomštwó bēšchtaj hlownaj pohanskaj njepočizntaj, kiž drje bēšchtaj tež runje w bohatym Gfesu domach. Wjele pjenjes bē mjes ludžimi; ale te bēchu sa jich wjele škaženje. Młodži je noschachu do domow njepóžčiwosće, štari je we šwójich šhamorach kopjachu a mējachu šwoje wješele nad šo blyščžatym šlotom.

Tež nascheho luda bohatštwó a derjeměčže je psches dolhi mēr jara rostko. Ale s tym so tež na druhim bohu wschelate štare dobre kšesćijanske waschnja pominja. Raž so s nahlym blyškom nóžna čžemnosć pschetorbje, tak druhdy s masanych prožšow psched šudom špóšnamamy, tak hluboško je jēd njepóžčiwosće do žra a jadra nascheho luda žrať a so dobył. A kaž wjele tšžaz tajkich šlósčžow w potajnym wostanje!

Šswjaty Pawoł derje wē, po kotrym pučžu něšto k tutej šlósčži pschindže. Hdyž so hysčischo s wohenjom hraje, tam so škóncžnje pali. A hracže s wohenjom šu njehorne šłowa, nablasne rěče a žorty, s kotrymiž so čželne njeczište lóšchty wubudžuja. Rať s tym dženša šteji? Šotre knihi a nowiny so najradšcho čžitaja? Njejšu to

te, kiž we šlužbje njepóžčiwosće šteja? W městach masch we wjetschej kórcžmje wjele nowinow wupožženych. Šotra so najbóle čžita? Ša, šotraž je šnutska runje tajka masana, kaž psches wjele trjebanja a pschimanja hižom wot wonka! Wo čžim so husto rěči we wješolym to-waštwje? Njejšu to lute njehorne šłowa, psched kotrymiž šwj. Pawoł warnuje? Šo wschitko šu snamjenja sa to, šo je něšto šhnikle w naschim ludu, šo s nim dele dže. Čžim hlubšcho so něšto do tuteho blóta šhubi, čžim bóle so wot Boha šdaluje.

Šjesbóžne je tež lakomštwó, šotrež tež lubosće nješnaje. Šraj lakomnemu šwoju nusu, jeho wutroba twjerda wostanje. Šudaschej bē dobyť tamnych 30 šlěbornikow wjažny hódny, hač šwěrnosć k temu Anjesej. W naschim čžasju je lakomštwó kaž powšchitkowna šhorosć! Njech je rošdžěl mjes bohatym wobšedžerjom a šhudym džělacžerjom jara wulki, smyšlenje jeju wobaju wutrobom je to šamšne, wobaj čžetaj wjažny mēčž! K temu dyrbja kžě a jebanštwó, pscherada a nješwěrnosć šlužicž; pschetož lakomštwó je šurowa móž, kiž nad wutrobami knježi, hdyž tež so šwjast s Bohom rošwjaša. Wulki je štrach, kiž tež tu nam hrošy. „Šschetož to dyrbicže wy wjedžecž, šo žadny šurwar abo njeczišty, abo lakomny, kotryž je pschibožnik, nima herbštwó na Khrystušowym a Božim kraleštwje.“ Šu mamy so šwěru bēdžicž! Šsched jedom, kiž by so do mašjeje rany nascheho čžěla dobyčž mohł, šo štarosčiwje na kēžbu bjerjemy. Njedyrbjeli to wjele bóle psched jedom, kiž žiwjenje nascheje dušče mori? „Šehodla njedajče so nikomu šawjesčž s prošnyimi rěčemi; pschetož tšžch wēžow dla pschindže hněw Boži na džěči teje njewěrny“. Šschecziwo šawjednišam mamy wobštačž! Šo sa naschu mlóžžinu wschať lohko njeje. Rať móže wunamašacž, sčto je prawe, hdyž čži jeni ju na Boha a jeho šłowo pokasuja, drusy so jemu smēja! Njemobrocži so do teho boša, hdyž najwjažny wješela wo-čžakuje? Rať móža wošebje mlóžži ludžo psched hrěchom pschecziwo šchestej kasni wobarnowani wostacž, hdyž so štaršchim, a hdy by škradžu bylo, porokuje: Wy tež njejšče lěpschi byli, dnyli my! A tola tuto wojowanje hiščeže podarmo njeje. Šmasch lud hiščeže derje čžuje, sčto je hańba! Šónške, kotrymž so njepšchistojne wēžy lubja, šo šazpawaju; a mladym holžam, kiž šu padnyłe, šo čžestny wēž wosmje. Škóždy šebi pať pscheje, šo by jeho džěčžo na čžěle a na dušči štrowe bylo a wostalo! „Šehodla njebudžče jich towašchojo!“ Šswjaty poštny čžas wschať nam šašo nasche wyšoke powošanje džěči Božich pokasuje! Duž šhodžmy we wobštajnym pschewinjenju pohanskich šlych njepočizntow!

3. S pschirunanjom wo šwětle a čžemnosći šwj. Pawoł šwójich čžitarjom na to pokasuje, kaske pschemenje je so s nimi štało. „Wy bēščeže prjedy čžemnosć, nětko pať šče šwětkosć w tym Anjesu!“ Wěšče je něš kotryžkuli s hańbu pschi tutych šłowach wopomnik, kať je něhdy w rječžasach hrěcha ležal a je so s džafnej wutrobu wješeliť, šo je jemu šwětko s njebeš ššhadžalo; šo wē, sčto je čžiste a sčto njeczište, sčto jemu šlušča a sčto niž, sčto je pravo a njeprawo; šo wē, šo dobry byčž je jeno temu móžno, pola šotrehož štej myšle a šhód psches jene; hdyž we wutrobje bydli „dobrota, prawdosć a wěrnosć“. Šswětkla wutroba je to přenje, sčtož je še kšesćijanskemu šhodženju nusne!

Hdyž so wječžor pschibližuje, dha šebi šwěžu šašwēcžimy. Tež kšesćijenjo to móža, hdyž jich čžma

wobdawa. *Rak dha to? Dženšnišča njedžela jo nam praji: „Dkuli —, mojej woczi hladatej stajnje na teho Anješa!“*

Samjeń.

V. w H.

Alěj Boha psched woczomaj a we wutrobje!

Hdyž jo někomu rjeknje, so ma šebi něšto wsacž a šmė tošamo potom mēcž, dha šebi wón to dwójžy kašacž njeda; pšchetož našča ruka šo rad wupšchestrjewa, hdyž móže šo žaneho šubla mozowacž. A tola je husto to, šchtož bjerjemy, jara mašo winojte; něščtožtuli je nam šamo šchšódne. Šorjejšče šlowo nam tež pšchwoša, šo dhrbimy něšto mēcž a wobšhowacž a nješmėmy šebi tošamo ženje wjazy rubicž dacž. Šchto dha? Boha mamy psched woczomaj a we wutrobje mēcž. Rak dha je to móžno? Šlaj my mamy Boha psched woczomaj, hdyž šo w nalėczu šchtomy šelenja a šwėtki šacžewaju. Šchtož woczi wotewrja, tón dhrbi we wšchėm Boha wuhladacž, kiž móže šam tajku pychu se šemje šwjesčž. A hdyž šo w šymje šněš i tołštych mrocželow šaje a šylne wėtry i nim hraja a hdyž pšchi najšórschim mjeršnjenju móž žiwjenja w našymškich šywach tola nješhinje, dha šašo Boha psched šobu widžimy; pšchetož šamo jeho šu tute šlutki. Tola tak to našče šlowo njemėni. My mamy Boha psched woczomaj mēcž, to rėka, my dhrbimy pšchezo wjedžicž, šo wón tu je, kiž je nam kašnje daš a chže je džeržane mēcž; šo wón tu je, kiž nam wjele dobrotom čini, šo bychmy jemu ša nje džakowni byli; šo wón tu je, kiž tež na šudnym dnju budže, šo by naš po našchich šlutkiach šudžik. A tajke hladanje na Boha njeje ničžo njemužitne, ale jara wužitne; pšchetož wono je najšpšchi šredł, naš psched hrėchom wobarnowacž.

Naš šo i pobožneho doma šyn do zušby poda. Hdyž šwojej maczeri božemje prajesče, jemu tašama šloty pjeršchcžen na porst tykny a š njemu rjekny: Tutón pjeršchcžen njech je čzi šnamjo teho šo šym ja domach a šebi se štarošču na tebe myšlu a šo chžyła čze nješkaženeho a šbožowneho po lėtach šašo domoj witacž; šlub mi, šo ša džėn trójžy na pjeršchcžen pohladacž a šebi pšchi tym na muje myšlišch: rano, pšchipołdnju a wječžor. Ššyn jej to šlubi a do zušby woteńdže. Šižom přėni džėn šo na pucžu i towaršchemi šejna a i nimi džėšče. Wėchu to ššjo, kiž tež pucžowachu. Wječžor wšchitžy do teješameje šorcžmy šańdžechu, šo bychu tam pšchenozowali. Šo wječžeri čzi drusy mėnjachu, šo mohli, přjedy hacž je čžaš lehnycž hicž, šebi šhwilu i šhartami pohracž. Našch šyn prawje njechacše, ššoncžnje paš tola, došelž jeho čzi ššjo drusy napokoj njewoštajichu, šharty wša, šo by šobu hrał. Šunje šeleneho štareho mješ poršty šwojeje lėwizy tykny, dha šo šwojeho pjeršchcženja dohlada, kiž bėšče jemu hacłe tónšamy džėn rano jeho luba macž na porst tykła. Na mješče šo nětko jejnych šlowow dopomni, šo dhrbi šo hracža hladacž, a — kacž budžišče jeho pčžola škola — tak šharty i ruki čžišny, wot blida štanj a do šwojeje šomorfi džėšče, šo by šo lehnyl. Šeho towaršchojo drje šo džiwachu a bėchu hñėwni, potom paš šo tutemu, kacž prajachu, „džiwnemu šwjatemu“, šmėjachu a dale hrajachu. Nětko tež drusy do šorcžmy pšchidžechu a čzi jeni tež hrajachu, drusy paš jeno pijachu, tak šo pšchezo wšcho žiwišcho hycž pocža. Našchi ššjo wandrowžy tež pšchi hracžu pijachu, šo buchu žiwišchi a šo i druhimi do rėčžow dachu. Wšchi tym wšchitžy pšchezo jeneje myšle njebėchu a duž jedyn pšchecžiwu druhemu rėčžecž pocžachu. Šo nēcžim wótre šlowa padachu a ššoncžnje šo do pukow dachu. Našchi wandrowžy buchu pšchi tym šhėtro roškalani, a došelž bėchu tež druhich šranili, buchu našajtra šajecži a šu ša to wjazy mėšazow w jaštwe šedžicž dhrbjeli. Našch wandrowški paš, kiž bė šo w prawym čžašu šwojeho pjeršchcženja dohladał a šo pšchi tym na šwoju macž dopomnil, šmėdžišče našajtra šmėrom dale čžahnyčž. Na šwóji pjeršchcžen paš njeje ženje

hladacž pšchetal a je šo šbožowny domoj wrócžil, haj, na njón hišchče džėnša, runjež je nětko 80 lėt šary, šwėru ša džėn trójžy hlada, šo by šo pšchi tym šwojeje maczerje a jejnych napominanjow dopomnil.

Tak dha chžemy, kacž tutón wandrowški šwoju macž, tež pšchezo Boha psched woczomaj mēcž a šo jeho napominanjow dopominacž; to naš hišchče wjele bóle psched hrėchom wuhłowa.

A temu paš je pšchitajene, šo mamy jeho tež we wutrobje mēcž. We wutrobje jeho mēcž, to rėka, jeho lubowacž. Šohož mamy rad, teho mamy rad bliško pšchi šebi. Šan ščehnje šwoje džėcžo š wutrobje, hdyž chže jemu prajicž, šo jo lubuje. Boha paš mamy najšóle lubowacž; tón dhrbi w našchej wutrobje hycž. Hdyž paš jeho lubujemy, budžemy tež to čžinicž, šchtož wón chže, a teho šo wostajicž, šchtož wón njecha; potajkim šo hrėchom hladacž.

Šóh daj nam wšchitkim tu móž, jeho pšchezo psched woczomaj a we wutrobje mēcž. Ššmy-li tajžy, dha šmėjemy tež šmilnoščž se šwojimi bratrani a šdobom na pohanow nješabudžemy; pšchetož tón Šóh, kiž je pošłow š našchim wóžam šlal, šo bychmy my do njeho wėřili, tón chže, šo bychmy my tež pošłow š pohanam šlali a jich ša wėru dohycž phtali.

Wažnošč wėry.

We wėrje šo wutroba šašo na Šožu wutrobu šlėhuje; potom čžerpamy hnadu. Ale wėricž dhrbimy. Šaž čłowjek picž njemože, jeli hubu š žóřku njedžerži, tak njemóže šo móž žiwjenja do naš wuliwacž, hdyž šo we wėrje š žóřku žiwjenja njedžeržimy. Šladanje njepomha, ale picže. Wšpacž dhrbimy we wėrje na Šbóžniku. Wóh, kiž na lokomotivje njewišaja, te wostanu štejo a njepšchidnu dale.

Morwy čłowjek je džė tež čłowjek, ale morwy. Něčhtó móže drje na Šbóžniku wšpacž, kacž morwy štam na čžėle, kacž drjewjana noha na šhromym. Šona je tež štam, ale drjewjany.

Šeli šwjaty Duch čłowjekeje jeho hrėchi njewotkrnje, dha je jemu čžert wotkrnje; potom paš je ššombžene, pšchetož potom žana wėra wjazy mėšta nima. Šeno telko mašch žiwjenja, šelkož mašch lubošče.

Duž pój a pij se žiweho žóřka, kiž je Šesuf Šhryštuš, dha budžėšch móž žiwjenja we šebi čžucž, mjenujžy luboščž!

Pšchwinjenaj wojakaj.

Bėšče to jednu njedželu lėta 1880, šo dwaj wojakaj po šerbškej wšy šhodžėšchaj. Bėšchaj na dowolenžu domoj pšchidžloj. Šedyn bėšče dołhi a šchwizny w bėlej šširakirškej uniformje, drugi paš ramjenity a šašadžity jako dragunař. Šolžy ša nimaj hladachu, a my džėcži bėžachmy nawšy, šo bychmy šo rjanymaj wojakomaj džiwale.

A jich šralowškej drašče pšchihodži šo tež jich mjeno: jedyn rėkašče Šjedrich, drugi Šhylem. Šotry Ššerb njeby pšchi tajkimaj mjenomaj na ššawnych pruškich šralow myškil, po šotrychž šralowšwėrni Ššerbjo šwojich hólžow mjenowachu? Šchto njeby i tajkim šwojim mjenom šo dał š čžėštnemu šwėrnemu žiwjenju napominacž? Šobaj tež tošame šwójbne mjeno nješėšchaj, hacžrunjež njebėšchaj šwojej. Šlowušchez wobėmaj rėkachu, ale nowaj čłowjekaj njebėšchaj, wjele bóle šary Šadam w nimaj šnježėšče. To šo bóřny ššewi.

Dołho njebėšchaj i wojakow dom, dha bėchu poštnizy a reje we wšy. Šhylem bėšče šamopašchny a nahly; wón radny pijėšče a potom njebė i nim derje. Šehdy šo tež i druhimi hólžami šwadži. Šwón šo i šorcžmy tuli a ššhowa, a hdyž jeho njepšchecžel nimo džėšče, na njeho ššocži ašdo njeho kašacše. Še ščėščž ranow wón šrawješče, pšchi šamym bėšče morwy. Šhylem pšchidžje do jaštwa.

Tež Bjedrich wjazh picz sapocza hacz bě trjeba. Mjes tym so febi jeho towarščojo něščto nalutowachu, so derje woženichu a doprědka pschińdžechu, wón forczmarjom formjesche a stejesche bórsh na čornej deszhy. Wjefny najent póbła jeho do hojernerje sa wopilzow. Bjedrich stróshy dom pschińdže a sa dolho niczo nje-pijesche. Ale móže dha čert pschihladowacz, so jeho prjedawšchi fluzobnik na dobrych puczach khodži? To by něščto noweho byto. Njerofomni ludžo njemožachu Bjedrichowu stróshocž a sbožownocž pschenjesč, woni jeho nusowachu, so by jeno jednu schleńzu palenča sažo woptal, a s tym běsche kónz. Wón nětko hórje pijesche dnžli prjedy a ničto njemožesche jeho se sfaženja wutorhnyč.

Wylem běsche s jastwa pusččženy. Nushy drje njecžerpjesche, dokelž mějesche rjanu žiwnocž, ale kóždy so jeho wobendže, pschetož jeho wutroba běsche satwjerdzena; wón mějesche spodobanje na wschěch hrosnosčach, hdžekuli bě móžno, a pytasche swadu.

Lěta sańdžechu. Na ras so po wšy powjesč rosnješe Nowuschez Wylem je sabity. Sažo běchu póstnižy byle. Wylem běsche w forczmje s mlodymi hólzami harowal, czi pak běchu jeho hrosneho činjenja nabyczi. Hdž so wón domoj motasche, džechu sa nim, so bychu jeho pschemkócžili. Ale žami wschaf njewjedžachu, sčto činjachu. Nasajtra bu Wylem namafany a s karu domoj wjeseny; po někotrych hodžinach wudychny. Krótko psched tym běsche žwěrna řuřodka jeho napominala, so by tola pokutu činik — podarmo.

Či lěta posdžišcho pschińdžech sažo ras do domjazeho wofrjefneho města. Pschimach sa tamnymi nowinami. Duž wohladam powjesč: „W Drjenoju pola G. bu čłowjel wobwjefeny namafany. Wón je tón 54 lět stary Bjedrich Nowusch se S. a je so wobwjefny, dokelž njeje mohł dosč palenča dostacž.“ Tutón muž běsche našch kurařir. Moja řotra, kotraž pschi mni ředžesche, prajesche: „Wěšč hiščže, řajki rjany mlodženz wón běsche, hdž s wojakow domoj pschińdže se řwojim pschecželom Wylemom?“ Ně, nihdy njesabudu, so je palenz tuteju rjaneju mužow skónzowal, řasny na čžele a na duschi, sa čžaf a sa wěčnosč.

Hdy by tehdy 1880 jimaj něčto prajil, so řajki kónz řmějetaj, dha byřhtaj řo temu wobaj řmjaloj. A ja praju tebi, ty rjany mlodženzo, řiž ty twjerdscho stejšch hacž dub, palenz tež tebe powali, hdž so njewobročišch, prjedy hacž je posdže. Alkohol je twój najhrosniřchi njepřecžel. Čžek psched nim, řaž psched hadom. Ničto njetrjeba palenzej řluzičž, hdž njecha. Sčtóż čže řwobodny byčž, tón to móže. Džerž řo ř stróshym mužam, prošch řwěrných pschecželom, so bychu s tobu wojowali. Krutym a řhroblym pomha Bóh. Řascha wěra je to dohycže, kotraž řwět pscheminje.

S.

Čžopla a řwětla řymřka nóz.

Řod lěřom leži wjeřka, w kotrež řnata řwójba bydli. 23. maleho rózka 1884 bě s wječžora domjazza řospořa se řwojimaj dwěmaj džěřžomaj psched řhžnyhmi durjemi a póbła pječlětneho řanka, řuřy s řuki wuhnacž. Řořkusřny řachol běřesche a řuřy woteřna, ale jena se řadla do pschěrowa řlecza, hólčř řa nej. Wjazh ničto prajičž njewjedžišche, jako macž po řhwili řažo s řhže řtupiwřchi nihdže řwojeho džěřžča njewohlada. Duž řuřodžiny a pschecželnižy řawořa; pyřachu w pschěrowje, wo wšy, w lěřu; řa pschěrowom běchu džěřžaze řtopy widžecž, ale nihdže džěřžo řame.

Řyřa wjeř bě řkónčnyje do lěřa wušřka, řony, džěřži, mužojo. Čyma pschibjerasche, a jako bě w nozy wokořo dweju řa wulka, so řebi njemožachu hinař řyřlicž, hacž so jeno džěřžowe čželko nama-

faju, řo řrudni pschi měřacžku wrocžichu.

Nasajtra bu hacž dopořdnja s nowa pyřane, ale podarmo. Na jene dobo řo wjeřele s lěřa wofasche: „Džěřžo je namafane a je řiwe.“

Muž s druheje wšy, řiž mějesche w lěřu čžinicž, widžesche s jentym dohom džěřžo ř febi pschińčž, řiž prošesche: „Njeř mje! řym řprozny.“ Wěsche to mařy řank. Wřchitžy, řiž běchu jeho pyřali, jeho s wjeřelocžu ř macžeri pschinjeřechu.

„Ale njeřdy dha řo bořař?“ řo džěřžča prasřachu. „„Ně, wřchaf řo njeje řacžniřo a řana nóz njeje byřa,““ řekasche wotmolwjenje.

„Njeřdy dha řymu mřel?“ — „„Ně, jelen je pschisřchol a mje wohřjewal.““ řelenjowy řlěd bě na řrawje widžecž.

Džěřžo s Boha řtrowe wosta. 6. měřza na to pschinjeřechu řuřtřija jeho bratřika ř řwjatej řřchčženizy a s nim wot řarřescheju nowu rjanu řlachtu na řřchčřstnižu, na řotrež běchu řlowa wušchite: „řan M. 23.—24. mař. rózka 1885.“ Nóz řjes řutymaj dwěmaj dnjomaj bě řa řanka pokřa řwětla byřa. Wón je řwojint jandželam pschifajal řwoje dla.

Wřchelake s blisķa a s daloka.

— Řajřhi řserřija řu w řralowřkej lubocži a řwěrnocžiw řwojim čžafu ř 70 lětnemu narodnemu dnjej a ř 25 lětnemu řnjeřřřkemu jubilejej řkala řberta řkala řbertowy řond nahromadžili. Řostajiko je řo, řaž je řo to tež we wustawřach, jeho Řajestocžiw řralej řbertej pschepodatřch, wuprařiko, so řo řań kóžde lěto narodny džek řkala řberta, 23. řaprleje, potřebnym wudowam řahe řemřjetřch řerbřřich wučerjom rosđželi, hdž je řond na 3000 řr. řrořř. Dokelž je řo nětko řale wřřokocž řonda dozřila, řo w tym lěčže přeni řrócž řań rosđželi. Řaž je řo tež w nowinach wosřewiko, řo tež řudy na to pokasa, so maja potřebne wudowy řerbřřich wučerjom hacž do 20. měřza řwoje prošřwy pschecřhdže wubjerkla řa řkala řbertowy řond, řnjesej řararřej řólčžej w Řakeřach, pschipóřřlacž.

— Řak řhěřije móže řmjercž čłowjeka pschekhwatačž, wo tym řwědcži řažo řrudny wohnjowy řodawl, kotřž je řo wutoru w řańřchich hodžinach we Weigangowej řabřizy w Budyřchinje řtal. 6 mužow wohnjoweje wobory, kotřž běchu řo do palazeho řwarjenje podali, njemožachu wupucž namafacž a řo řaduřřchu a řwoju řmjercž namafachu. Woni řonu a wbohe řřrořy řawořtaja. Čžekle to dopusččjenje Bóže řa te wbohe macžerje, řotrež řu nětko řame řteja se řwojimi džěřžimi.

— Mř hiščže junřrócž lubřch řserřow na to dopominamy, so je njedželu řātare řerbřře řemsčjenje w Draždžanach a so čžyřli to řym řwojim, kotřž řu w Draždžanach a w blisřocžiw, w prawym čžafu přřacž.

Pschihotowarňja (přeparanda) řa řeminar we Wojereřach je řo nětko řako pōřlednja we wofebitym měřče řběhnyřa a wostanu jenož řotalne pschihotowarňje se řeminarami řjednocžene. Duž běchu tež přozowanja řa řđeržjenje pschihotowarňje we Wojereřach jenož řař daloko s wuspěřom, so je Wojerowřka lěto dlěje wostala hacž druhe. Wona je řwój dobrý wužitř měřa, so je wjazh řerbřřich mlodženzow řo mohlo na wučerřře powořanje pschihotowacz. Wěř řchulřřich wofadow je, so řo nětko tež wo to přozuja, so řch řerbřřich wučerjom, kotřž řu s džřla w nēmřřich řchulach, do řwojich řerbřřich řchulow dořtanu. Te pschihotowarňje, řotrež řu řo we řwojim čžafu dla wučerřře nush řakořike, řu řo nětko řažo řběhnyře, dokelž wučerřřka nush njeje a řerje wučerřře powořanje pschepjelnjene. Řořledni 17 wučomřy Wojerowřskeje pschihotowarňje řu pschijimanřře přuhowanje na řeminar wobřtali.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana,
Njeh ćí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

Šserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihcizišcžećni w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 pj. dostacž

Łátare.

Rom. 5, 1—5.

Łátare, to je: „wjěšel šo!“ rěka džěnkniška njedžela. Njeje to špodžiwne mjeno ša njedželu w póštnym czařu? Póštny czař je tola křutny czař, nam k temu daty, šo my šwojeho Šbóžnika w duchu pšchewodžamy na pucžach jeho hórkeho czerpjenja a wumrjecža. Tu widžimy jeho, kať je wón šrudny hacž do šmjercže, kať budže wón hanjeny a wuřměšchany, křjudowany a š czernejowej křonu křonowany, kať wón na křchizju wiřy a helřtu cžwilu czerpi, wón, kotrehož nařcha duřcha lubuje. A dha mohli šo wjěšelicž? Ně: „šrudž šo, moja křhuda duřcha, šo rořkaž, moja wutroba!“ A póštny czař je pokutny czař. Šdyž šo se šnathym křerluřchom prařchamy: „Najlubřhi Jeřu, řchto je twojja wina, šo tebi tajku wulku řkóřcž a bolóřcž cžinja? řchto dha je wina teho twojoh' řměcha?“ dha rěka wotmolwjenje: „To wřchitko přchindže wot mojeho hřěcha. Ach, řnježe Jeřu, to je moja wina, šo cži tať cžinja.“ My řmy jemu se řwojimi hřěchami tajku martru, tajku řmjercž přchihotowali! Nařche dla je wón tať czerpiť a wumrjeť! A dha nam džěnkniška njedžela přchiwola: wjěšel šo! Njedyrbjalo wjele bóle rělacž: „ach pláčcže, wy řcže wini, šo Jeřuř křwawny je, wařch křwawny hřěch to cžini!

Šaj, póštny czař je křutny, pokutny a tola tež wjěšely czař. Šalo Jeřuř na křchizju wiřařche, běchu cži, kotřij jeho lubowachu, řatorhjeni a řu hórke řylřy plakali. Ale hdyž řu pořdžišcho na jeho czerpjenje a wumrjecže myřlili, běchu

jich wutroby polne najřbóžniřcheje radořcže a woni jo nje-móžachu dořhwalicž. Woni běchu póřnali a řhonili, kaťke rěki řohnowanja šo wot křchizja na nich a na žyľe cžlowjeřtvo wuliwaju. Tón křchiz na horje Golgatha je řórko nařcheho řboža ša czař a wěcžnořcž. A hdyž my prawje wopomnimy, řchto je Jeřuř tam nam dořyl, dha tež my hinať njemóžemy, hacž ř wutrobu šo wjěšelicž. Duž: wjěšel šo, křchěřcžijano, tež w póštnym czařu! Přchetož přchěř řwoje czerpjenje a wumrjecže je Jeřuř tebi dořyl:

1. prawdořcž přched Bohom,
2. pokoj ř Bohom,
3. nadžiju přchichodneje křařnořcže,
4. křhobľořcž we wřchitřich tyřchnořcžach.

1. Najwajřniřche prařchenje ša kóždeho cžlowjeka je to: kať budu ja prawy přched Bohom? to rěka: kať budu ja tajki, kaťkehož chže Bóh mje měcž, tajki, šo móže Bóh řpodobanje nade mnu měcž. My wřchitřy cžujemy, šo njeřřmy prawi, nařche řwědomnje nam wobřwědcžuje, šo njemóže Bóh nad nami wjěšele měcž, šo jeho řpodobanje nad nami njewotpocžuje. My řmy wřchaf hřěřchizy a to je řalořny plóđ hřěcha, šo nař wot Boha wotdžěli. Bóh je řwjatny, řadny hřěřchit njemóže přched nim wobřtacž. Duž řmy my řhubjeni a řatamani cžlowjetojo! Ale my njechamy řhubjeni bycž; w kóždej cžlowřkej wutrobje leži to horze řadanje po Bořy, po Bořim řpodobanju, po řbóžnořcži řchto dyrbimy cžinicž, šo budžemy prawi přched Bohom. Řidži a pohanjjo řu pyťali, řebi tu prawdořcž dořycž přchěř bohate wopory. Wot ranja hacž do wjecžora řapachu na

woltarjach w templu w Jerusalemie płomjenja horje k nje-
bješam, a ničžo njeje pohanam pschedrohe, sčtož bychu
Bohu woprowali. Pastryt wuběra najlěpšje stocžo swojeho
stadla a sarěša je na woltarju, ratať pschinješe najrjeńšje
płody swojich polow, staršchi položa šamo swoje džěczi
do rukow pschiboha a drusy czwiluja šo šamych na ža-
ložne waschnje k Božej czěsczi a mēnja, šo woni s tym
šwój hrěšchny dołh šaplacža a Boži hněw wot šo wot-
wobrocža a Bože špodobanje šebi dobydu. Ale woni šo
myla. Pschetož sčto móžemy Bohu dacž, sčtož njeje wón
nam přjedny dat? Šak móžemy s tym, sčtož njeje našče,
ale Bože, šwój hrěšchny dołh šaplacžić? A kajke je to
šabludženje, šebi myšlicž, šo ma Bóh špodobanje nad bolo-
šezemi człowjekow! Abó móžemy s dobrymi skutkami šwoju
hrěšchnu winu wurunacž? Tež tuto mēnjenje wotpokafa
tón Knjes: „Šdnyž wščitko sčže czinili, sčtož wam je pschi-
šafane, rješćice: my šmy njewužitni wotrocžy, my šmy
czinili, sčtož czinicž winojczi běchmy.“ Še, se šwojej
možu njemóžemy šebi tu prawdošcž dobycž, kotraž psched
Bohom płaczi. Dha dyrbimy potajkim šhubjeni a nješbo-
žowni bycž do wšcheje wěcznošcže? Še, Bohu budž džak,
šwjaty japoschtol wyšša w našchim tekšće: Dofelž tehodla
šmy prawi šczinjeni! Psches koho? Psches Šesom Šhryšta.
Tón je tón jenicžki mjese wšchitkami, kiž běchu a budža žiwi,
nad kotrymž je Bože špodobanje počnje wotpoczowalo, tón
jenicžki prawy, kiž wo žanym hrěchu ničžo njewjeděšče.
A tón je hrěchi šwěta na šo wšak, je to kšostanje, kotrež
dyrbjało naš trječicž, czěrpit, je ša naš wumrjel a se
šwojej šwjatej křwju našch hrěšchny dołh šaplacžil. Wón
je nam tu najwyšchšchu prawdošcž dobył, hdyž je na šchizju
w šmjerczi ša naš pobyl. A na kóždeho, kiž do njeho
wěri, pschědže Bože špodobanje, tón je prawy psched
Bohom. Bóh njehlada wjazy na jeho hrěchi, ale na tu
draštu prawdošcže, s kotrež je jeho luby Šsyn hrěšchnika
woblekał. Šetk wěmy, šak budžemy prawi psched Bohom:
niž psches našče skutki, ale s hnadny psches wěru do Šesom
Šhryšta, kiž je ša naš czěrpit a wumrjel. Šetk šmy my
prawi šczinjeni psches wěru. „Ša krej a prawdošcž Šhry-
štuša ja moja drašta pschistožna, s tej psched Bohom ja
wobštacž chzu, hdyž do njebja nuts počahnu.“

2. A s tym mamy pokoj s Bohom. To je to naj-
krašnišče kublo na zyłej šemi. Šswj. Pawoł njewě šche-
šczijanam ničžo lěpšje pschecž. Škóždy list wón šapocznje:
„Šnada budž s wami a pokoj (abó mēr) wot Boha na-
šcheho Wótza a našcheho Knjesa Šesom Šhryšta.“ Šeno
hdžez je pokoj, tam je šbože; to płaczi hižom we wšchědnym
žiwjenju, w domach, we šwójbach, we wošadach. Šdžez
je šwada a roštor, tam šu ludžo nješbožowni. Ale
hišćče wjele wyschšchi je pokoj s Bohom. Ščto je to?
Ša njepowalna wěštosč: Bóh je mi hnadny, to šhonjenje,
Bóh ma šwoje špodobanje nade mnu. Duž šo njetrjebam
wjazy psched Bohom bojecž jako psched šurowym šudnikom,
ale móžu šo jemu trošćtnje dowěricž, šak džěcžo šwojemu
nanej; šak šym derje ššhowany ša čaš a wěcznošcž, šak
džěcžo na šlinje lubeje maczerje; šak mje ničžo njewobšćkódži,
Bóh šam wšchě wězy wodži, šo ša mnje šbožne šu; dha
šamo šmjercž mje štróžicž njemóže, pschetož tež wona nje-
móže mje wot Božej lubošcže džělicž, ale wjedže mje
k Bohu do njebješ. Šutón pokoj s Bohom je nam Šesuf
dobył. Šižom pschi jeho narodže jandželjo špěwachu: „mēr
na šemi“; do šwojeho czěrpjenja šlubi wón wuczobnikam:
mój mēr ja wam dawam, mój mēr ja wam wostaju; na

jeho šchizju to wěšćčenje Šesajafowe napišane šteji, „šo
bychmy mēr mēli;“ po šwojim horjestačju wón tych šwo-
jich poštrowi: „mēr budž s wami!“ Šaj, Šesuf je našch
mēr. Šihdže druhdže njemóžemy jón namafacž. Šjesbožni
nimaju žaneho mēra. Ale sčtož do Šesufa wěri, tón ma
jón woprawdže. Šedžbuj na to, luby czitarjo, šo japoschtol
pišče: „my mamy pokoj s Bohom psches našcheho Knjesa
Šesom Šhryšta.“ Šsnano ty škoržišč: Ša wěriju do
Šesufa jako do mojeho Šbožnika, a tola njepšchindu k pra-
wemu mēru; druhdy drje jón czuju w šbožnych hodžinach,
ale potom pschindu šašo čašy, w kotrychž je moja wutroba
šak njeměrna. Dha wopomni, šo tón pokoj s Bohom nje-
wotpoczuje na našchim šacžowanju, ale w Bošy, wón njeje
pschede wšchěm šlódke czuče, ale wěštosč. Šomyšl šebi
na džěcžo, kotrež po czmje s nanom psches wulki lěš dže.
Móžnje bije jemu wutroba počna bojoscže, ale wono wě:
mój nan je pschi mni, a džerzi jeho ruku. Šo dawa jemu
pokoj a šhroblošcž. Dha šiba šo něščto w lěšy; hnydom
šapschimnje nowa bojoscž to naštróžane džěcžo, ale czim
štwjerdšcho džerzi ruku lubeho nana a pschi wšchej bojosczi
ma wono pokoj a mēr w tej wěštoscz: mój nan je tu.
Šak džerž šo tež ty k Šesufej; wěť štwjerdže, pschi wšchitkich
mojich šlabošcžach a hrěchach je Bóh mi hnadny, ja šym
tola Bože lube džěcžo. Šo je wšchak runje to krašne, šo
tón pokoj wot naš njewotwišuje, šo mamy pokoj s Bohom
psches našcheho Knjesa Šesom Šhryšta.

3. A nadžiju pschichodneje krašnošcže. Šwuczobniko-
maj na puczju do Šemmauša džěšče tón Knjes: „Nje-
dyrbješče Šhryštuš to czěrpicž a k šwojej krašnošczi šańcž?“
A přjedny je wón tym šwojim šlubil: „hdžez ja šym, tam
dyrbi mój šlužobnik tež bycž.“ Š temu je Šesuf potajkim
czěrpil a wumrjel, šo bychmy džěl mēli na jeho krašnošczi.
Drje wjele jich je, kotřiž šo tutej našchej šchěšćijanškej
nadžiji šmēja. Ale my šo njedawamy psches nich mylicž.
Šny wěmy, šo je wona štwjerdže šaložena. Šaj, s njej šteji
a padnje našcha šchěšćijanška wěra. Šotštronicže ju se
žiwjenja Šbožnika, se žiwjenja japoschtolow, se šwjateho
pišma, a ničžo šbnytkne njewoštanje. Šdnyž njeje žana pschi-
chodna krašnošcž, dha njetrjebašče Šesuf do šwěta pschińcž
a czěrpicž a wumrjecž, dha njetrjebachu japoschtoljo šajke
pschěšćěhanje na šo wšacž, dha je našcha wěra šama ža.
Ale to móžno njeje, pschecžiwu temu nješwědczi jeno našcha
wutroba, ale zyła šistorija šchěšćijanškej šyrkwoje. Šesuf
je nam na šchizju pschichodnu krašnošcž dobył; a my šhwa-
limy šo jeje w nadžiji; czim bóle njewěryžy ju wušmē-
waju, czim šhroblišcho wušstupujemy ša nju, a šmy wěiczi,
Bóh ju krašnje dopjelni. Šišćče njeje šo šjewilo, šajka
to krašnošcž budže. Ale to wěmy, šo budže njewurjekniwoje
wulka. Ščtož žane wócžlo njeje widžalo, a žane wucho
njeje šhšchalo, a do žaneje wutroby njeje pschišćlo, to je
Bóh pschihotował tym, kotřiž jeho lubuja. Šny wěmy, šo
czěšnošcže tuteje čašnošcže nješku hódne tuteje pschichodneje
krašnošcže, šo tam we šwětle pošnajemy, sčtož je nam tu
potajene, šo budžemy našcheho Boha a Šbožnika widžecž
wot woblicža k woblicžu a šo wješelicž s njewurjekniwym
a wěcznym wješelom.

4. Ale tutu pschichodnu krašnošcž mamy šetk jeno
w nadžiji. Šny dyrbimy hišćče hič psches wjele tyšch-
nošćow. Ale tež ša nje je Šesuf psches šwoje czěrpjenje
a wumrjecže nam šhroblošcž a mój dobył, šo móžemy je
njescž a wutracž hacž do šónza.

„Šiž pak šamo to“, my nimamy jeno nadžiju pschi-

chodnieje krašnosće, ale hižom tu šmy trošctni šamo w cześnosćach, haj, „my chwylimy šo tež tych tyšchno- sczow“. Kajtke šu to šłowa! Njepraji tu Bawol psche- wjele? Njeje hižom došč, hdyž my šwój kšchiž nješemy šwólniwje bjes morfotanja a štorženja? Ale šo dyrbinymy šo tyšchnosćow chwalicz, njeje to pschemwjele žadane? Ja šym pschi šhoroločach stejał, na kotrychž šym pschi naj- wjetšim hubjenštwje lute džakowanje a chwalenje šlyšchal. Kajtke je to možno? Našch tekst jo nam praji. Tyšchnosće šu šhula, w kotrejž wěrjazy najkrašnišche kšhesćijanške poczinki nawuknje. „Tyšchnosć pschinješe sczerpliwosć“. Šhto je sczerpliwosć? Niczo druge hač roslamana wobužnosć a šamowola, tak šo šo cšlowjeł zyle ponižuje pod Božu možnu ruku, wšhitko šwojemu njebjeskemu Wótzej porucza a šo modli: niz kaž ja chzu, ale kaž ty chzješ. My drje widžimy druhdy poddacze, kotrejž šo nam šda na prěni wofomik sczerpliwosć bycz, ale wo- prawdze njeje, hdyž mjenujzy něchtó njemorfota, ale tež šo njemodli a šo š tym trošctuje: ja jo njemóžu psche- mēnicz, duž dyrbu jo njescz a wšhitko škōncznje pschēstanie. To je duchowna tuposć a žana sczerpliwosć. Sczerpliwym nješy šwój kšchiž š tej wěstosću: Bóh je šwěrnym a cžini wšhitko derje. Najkrašnišchi pschiklad sczerpliwosće je nam Šesuf dał we šwojim czerpjenju a wumrjeczu. O hladašmy na njeho a wukšmy wot njeho. Wjele šmy nawukli, hdyž šmy wot njeho sczerpliwosć wukšy. „A sczerpliwosć pschinješe šhonjenje.“ Drje tež hórke šhonjenje. My pō- šnajemy, kať knicžomne šu wšhitke šemške wězy, kať šłaba je našcha wutroba, kať džiwne Bóh naš wozži. Ale hižom tute šhonjenja šu wjazy hōdne hač cžiste šłoto. My cžinimy pať tež wješele šhonjenja: kať možnje a krašnje Bóh pomha, kať wón modlitwym wukšlyšcha, kať jeho šłowo trošctuje a pošyluja, my šhonimy šwěrnosć a lubosć šobuczłowjełow. W tyšchnosćach šhonimy wjele wazneho a krašneho, šhtož nihdže druhdže njemóžemy šhonicz. „Šhonjenje pať pschinješe nadžiju“. Njedyrbi Bóh, kiž je hač dotal pomhał, nam tež dale pomhač? Njebudže Bóh, kiž je naš je šchěscz žalosćow wumohl, naš tež je šedmeje wukšowacž? „Nadžija pať njesahanibi.“ To wšhať nje- placzi wo kōždej nadžiji, ale jenož wo jenej, wo nadžiji, kotraž šo na Boha špuschēza. Šhtož cžini Bóh, wšcho dobre je. Wo tym, šo je Bóh Šesufa na kšchižu wo- puschēzil, wón naš ženje njewopuschēzi. „Wšchetož jeho lubosć je wulata do našcheje wutroby psches šwja- teho Ducha, kotryž nam je daty.“

Grosymišch ty nětk, luby cžitarjo, cžehodla šu kšhe- scžijenjo jemu njedželu w pōštnym cžahu Šātare mjenowali? Njehladaj jeno na tu martru šwojeho Šbōžnika, njehladaj jeno na šwoje hrěchi, kotrejž šu jemu tajke bolosće na- cžinile, ale hladaš tež na to, šhto je wón tebi psches šwoje czerpjenje a wumrjecze dobył: prawdosć psched Bohom, pokoj š Bohom, nadžiju pschichodneje krašnosće, šhrobłosć a móž w tyšchnosćach. Šotom budže twoja wutroba pschi wšchej šrudobje wješeła. Haj, wješeł šo, ale niz kaž džeczo šwěta, ale w tym Šnješu!

Šamjen.

M. w B.

Powjedańcška wo Šesufowym kšchižu.

Šapoczmy š wjerbu a š jědu. Wškata wjerba šwoje hałožki šłuboko š semi powišcha. Štari šebi powjedaja, šo šu wot wjerby e pruty wšate, š kotrymiž šu našcheho lubeho Šnješa psched jeho

kšchižowanjom šchwifali; wot teho cžaha šem wona žarujō šwoje hałožki š semi powišcha a je wjazy wšhōto nošycz njemōže. O cžlo- wjecze, cžehodla nošycch ty šwoju hłowu tak wšhōto a dyrbišch tola wušnacž: „Šnježe, moje hrěchi šu cze bīke.“ — Wohladaj temu napschecziwo na jědu! Za šo štajnje šeleni. Nałēto a w lēcze w jenajkej młōdnej psche steji, kať šnamjo praweho, wo kotrymž Dawit chwali: „Šeho lišcze njeswjadnje,“ tak wona steji. Štari praja, šo je Šbōžnikowy kšchiž š jědle woczēšleny byl. Šeho krej je po nej bele bēžala a jejne šorjenje š njebjeskimi mozami napowala, duž šo pschēzo šeleni. Wōn praji: „Šhtož moje cžēto jē a pije moju krej, tōn ma wēczne žiwjenje.“

A nětko šedžubimy na šwěrinu! Wo rocžy šo praji, šo je š czerpjatym Wumōžnikom šmilnosć mēla, šhtož jej tež š woczow hlada a šhtož šo kōždemu šamo praji, kiž do jejneju mileju derje mēnjazeju wōczkow hlada. Wona je, tak rēka, wōkolo jeho hošdža- zych ranow šłetowala a pjerchotala a jemu wōkšłōdžala. Tak je wot jeho krmē šem czerwjene horleschko wōkšhowala. Ale Šnješa je dyrbjala wumrjecz widžecz. Wot teho cžaha šem njemōže ža- neho mormeho cšlowjeła widžecz a runa šo Šobišej, kiž šabitych a mormych šwojeho luda š hašow šesbēra a pohrjeba. Šdyž něhdže šabitny w lēšu leži, wo kotrymž ničto njewē, šo by jeho šbēhnył a pohrjebał, šo praji, šo rocžka pschilecziwšchi někotre kōpješchka na jeho bjeswoczō škladže, šo by jo tak derje hač móže, pschikryła. Tu rēka: „Wona je cžinila, wjelež je mohła. — Wo šchtrjenju, ptaku, kotrehož pšst šo kšchižuje, šo powjeda, šo je, jako našch luby Šbōžnik na kšchižu wšpāšche, wutrobne želbycze š nim mēk; šo je šebi wjele prózy dawal, se šwojim pšskom te šurowe hošdže šwu- cžahowacž, š kotrymiž bē Wumōžnik na drjewo pošlecza pschibity.

Ale — wulka lubosć a mała móž. Wōn to njemōžesche, ale je šebi pschi wōbstajnym dypanju pšst šhibnył, kať hišchēze dženk- nišchi džēn na nim widžišch. My pať prajimy: „Šbōžny, šhtož šmē teho Šnješa dla hanibu a ranu czerpicz.“ —

Nētko hišchēze něchto š cšlowjestwa! Šeronika bē mjes tymi žōnškimi, kiž do Šesufa wěrjachu. Wo nej šo mjes ludom powjeda: Šato našch Šbōžnik pod šwojim kšchižom psches Šerusalemške hašy na Šolgatha štupašche, džēchu pōdla njeho tež zionške džowki mjes nimi Šeronika. Wona bē pōdla, jako šo Šesuf pod kšchižnej czežu do hromady šypny; š rošmlētej wutrobu wona widžesche, kať pōt š jeho wōblicza kōpotasche. Duž jemu šwoje pladowe rubišchko poda. Š džakom jo tōn Šnješ wot njeje wša, šatkōczi šwoje wōbliczo do njeho a da ji jo šako. A hlaj, do rubišchka bē wobras czerpjateho wōblicza we šwojej martrownej rjanosći wotečzišchēzany; to bē ji š dopomnjeczu na teho, kotrehož bē na jeho martrownej drōšy wōkšewiła. Šhto nam tuto powjedańcžko praji? Mēj w pomjatkū Šesom Šhryšta! Šodaj jemu šwoju wutrobu, šo wōn šwój wobras do njeje šacžišchēzi! Tōn budže cze š pokucze wōlacž a cze š mērej powjedže.“ —

Ale tež druge tōn Šnješ na šwojej martrownej drōšy šhoni. Škšhižowa czeža bē jara czežta; š wutkosczu wōn dale njemōžesche, runje jako bē psched kšēžu šchemza Ahasvera. Duž pošasta, šo by wotpocznył; bē tam lawla, na kotruž chzysche šo pošhynch. Duž Ahasver hñēwny wustoczi a pošbēhny ruku: „Šbēhny šo, Šesuf, wot tuby, hdyž š kšuschesch, ty nješmēšch wotpocznyč.“ Duž Šesuf, kšchiž na šo wšawšchi, jemu wōtrje do woczow pohladny a praji: „Ša du š wotpoczinku, ty pať budžesch po šwēcze cžahacž, doniž ja šako nješchindu.“ Lud šebi powjeda: Ahasver cžaha bjes wot- poczinka po šwēcze. Mōžesch to na išraelški lud nałōžicž, kiž je teho Šnješa wot šo štorcžil a nětko w zusbje wōkolo šłudži. Ale lēpje hišchēze to šam na šo nałōž a praj: Šrjedy š wotpoczinku nješchindu, doniž temu Šnješej wutrobu š wotpoczowanju njepodam. Ššwój lud wōn š wotpoczinku powjedže. Šhwatašmy tehodla, šo bychmy nuts šašchli š wotpoczinku Božeho luda.

Czerpienie nascheho Sbožnika.

Daj do twojeho czerpienia
 Nam, Anježe Jesu, hladacž!
 Kať rzi nam nascha wutroba,
 Hdyž widžimy cze padacž!
 Ty czerpišch, hacž Ssyn Boži by,
 Haj, t czerpieniu by pobjany
 Wot njebjeskeho Wotza.

Daj pohladacž czi do wócžka,
 Riž jara srudne bėsche,
 Hdyž stysi swoje wohlada,
 Pšches kotrež nětko džesche!
 S nim na nař, Jesu, pohladaj
 A wšchitte nasche byly staj,
 Riž ronja nam řo t woczow!

Tež chyli radži pohladacž
 Czi, Jesu, do wutrobny,
 Na twoju lubosč spominacž,
 Riž pšchewiny a doby.
 W tutej twojej lubosčzi
 Ty stejšch nětko pšched nami
 A t njej nař t řebi czehnjesch.

Daj pohladacž nam na twój řhód,
 Tať řibały a czežki!
 Sswět pyta tu řej mēd a řlód,
 Ty řhodžišch hórke řežeři.
 To pak je řhód twój pořledni
 We tutej řeństej niřkosczi,
 Wēsčch wřchaf, řo džesčch nētř t Wótzej.

Daj pohladacž nam na twój řchiz
 A na wřchē twoje rany!
 Daj řchšchecž nam, tať řakosčziřch,
 O Jesu řchizowany!
 Twój řchiz nař wucž, řo twoje dla
 By duřcha nascha podata
 Czi tež pod řchizom była!

Měj džak řa twoje czerpienie,
 Měj džak řa lubosč twoju!
 Ssyn nořyl nař na wutrobje
 A plodžit zyrtej řwoju.
 Hlaj, t džakowanjom řhwala cze
 Sa twoje řwjate czerpienie
 Nētř twoji wumóženi.

Řekarřtvo řchšesčzijanow.

Řohanski řindu wopyta jeneho řwojich řrajanow, řiž je řchšesčzijan, a řo jehowoprašča: „Řajkeho řekarřtwa nařožujesčch, řo je twoje woblicze pšchezo tať řwēcžate? Dawno řižom řchych řo cze řa nim woprašchecž.“ — „Sa řaneho wosebiteho řekarřtwa nje-nařožuju,“ jemu řchšesčzijanřki řoma wotmolwi. Na czož řon pohany dale řečesche: „Tola, žyle wēsčze macze wy řchšesčzijenjo nēřajkeho potajneho řekarřtwa, řiž nam řjewicz nochzecze; pšchetož řuřto řižom řym řo pšchi pohladanju na řchšesčzijanow, kotrychž řetřach a řesnach, džiwat nad řym džiwny, wjeřelym řwētře řich woblicza.“ Dha pohmēmłowasche řo řoma a jehowócžto bu řiřchecze radosniřche, hdyž řwojemu pohanyřtemu towarřchej wotmolwi: „Sa

řhu czi nasche potajřtvo pšcheradžicž. Nasche woblicze je tať řwēcžate, dokelž řmy we wutrobje wulžy jara řbožowni a bohaczi. To řbožo naschich wutrobow pak je řłowo řiwjenja, je nascha řbožnych a wjeřelnych czińjaza wēra do řchřřtuřa!“

Ty, luby cžitarjo, njeřby řaneho druheho wotmolwjenja wocžakowal. Snajesčch je řwojeho řiwjenja to řluboke, trajaze wjeřele, řiž t nascheje wēry wuřhadža, řaž t njeřaprahnyteho řorřa? Czi pohany řjes nami, ja mēnju řych njewēřjazyřch, maju řchšesčzijanřtvo řuřto řa nēřchto řrudne a njeřtrořchťne. Woni nimaju řaneho řrořymjenja řa wjeřele w řym řnjeřu. Woni řnaja jeno řwētře a řuřto dořčž řrēsčhne wjeřela, hdyž holl a řara řnjeři, a řiž njeřamóža wutrobu wobřbožecž a nař řa nowe džēto wofřchewicz. Sradowanje w řym řnjeřu je řim žuře. O derje řemu, řiž, řaž řamny řoma, to prawe řekarřtvo řa duřchu řnaje! Pšchethodž nasch řerřřki řra, a řy řudžesčch w nēřotřym domje, hdyž řnadž je prōžy a řarosčžow dořčž, a hdyž po řwonřownym rořřudženju řiwjenje wobřdlerjow řunje řōžte njeje, tola na řich wobliczu džiwne řwētřo trajazeho wjeřela a řlyřkot najřlubřcheje radosčze řo řařnicž widžecž. Nad nimi dopjelnja řo, řchtož je pšched řēřtyřazami Dawit řižom řa wēřnosčž we řwojim řiwjenju řpōřnal: Sařon řeho řnjeřa wofřchewi duřchu; pšchikafnje řeho řnjeřa rořřwēcžaz woczř a řwjeřela wutrobu

Moje řbože.

Mječch wřchemu cžłowjeřtww,
 Riž jeno cžaknosčž haji
 Row w řemřkim pšchebřtřu,
 Sřo t řrōřkim řłowom praji:

Hdyž tež řo řudny wřcho
 Se řwētřnym řabjera,
 Mje řchewi jeno to:
 Břečž jehno řeřuřa!

F.

Džekaj w nadžiji.

Dži cziřche řwój pucž řiwjeřřki
 A njeřej ředžbu njeđak řwēta;
 Ssyn, řlutfuj we řej nadžiji,
 So w řwojim cžakřu pšchřndu řēta,
 Hdyž řwoja řytwa řetřhadža
 A czerřtwe řłody řiwaja.

F.

Wřchelake t blřska a t daloka.

— Mjes řymi, řiž řu na Budyřřkim řymnařřju maturitatne pruhowanje wobřtali, řtaj dwoj Sserbaj: t. Sřyřkora t Delneho Wujesda a t. řchřbař t Komorowa pola Rařez. Řrēńřchi řhze řekarřtvo řtudowacž, řon druhř řhze řłōřny řekarř byčž.

— Sřrařchneho nutřlamarja, wēřteho Wogela, kotryž je řo we řwojim cžakřu tež w Borschizach nutřlamal a kotryž řym, kotřřž řchřchju jehowajecž, t rewalbrom hrožesche, je řud t 14 řētam řhōřtańje řařudžřł. Sřputaneho řeho sřrařchneho cžłowjeřa pšched řud pšchřwjedžechu. Wōn bu we řwojim cžakřu wot Budyřřkeho polřziřřty, hdyž řchřřche t Břřkopiž do Budyřřčina jēčž, w řeřesniřy řajaty.

„Řombaj Bōb“ njeje jenož pola řnjeřow duchownych, ale je tež we wřchēch pšchēdawarņjach „Sserb. Rowin“ na wřach a w Budyřřchinje dořtacz.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw spróony
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Dušl daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ćl khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

Sserbske njedželiske lopjeno.

Wudawa so kóždu šobotu w Smolerjez knihiczišcežerńi w Budyščinje a je tam sa šchwórtlětnu pšchedplatu 40 pj. dostacž

Judika.

Sebr. 9, 11—15.

S lista na Hebrejskich je našch džěnšnišchi tekst wšaty. Hebrejszy kšchesczijenjo běchu něhdy Židzi byli, woni běchu pak k wěrje pšchischli, so je Jesuś k Nazarethu tón klu-
bjeny mešias, wo kotrymž šu profetojo wěšćezili, a běchu te kšchesczijansteje wošadže pšchistupili. Swontownje běchu Židzi wostali, woni džerzachu židowske šakonje, jědže a wu-
czišćenja, woni wobdžělchu šo pšchi židowskich Božich klu-
žbach, woni šwjeczachu židowske šwjedzenje. Ale k tym, šo do Jesuśa, kotrehož běšće wyšoka rada jako bohahanje-
rja k šmjerczi wotšudžila, wěrjachu, šu na šo hidzenje šarisejskich a pišmawuczenych czahnyli. Duž pšchesczěhachu jich na wšcho móžne waschnje, woni hanjachu a wušmėwa-
chu jich, czišnychu jich do jastwa, haj morichu jich. Šizom to běšće ša někotrych Hebrejskich kšchesczijanow k pohór-
ščenju. Njedyrbi Jesuś, tak myšlachu pšchi šebi, tych šwojich šchitowacž a wobarnowacž? Ale najwjazy wot nich njedachu šo pšches to mylicž a pošnachu šo se šwjatej šahorjenosću k temu šnješej. Duž wuštorezichu jich wodže-
rjo luda se židowskeho towarštwu, woni šakasachu jim, šo nješmėdža wjazy do Božeho tempła šastupicž, dokelž běchu wot žiweho Boha, wot wěry šwojich wótzow wotpadnyli. To běšće to najhóršće, šchtož móžesche jim něchtó na-
czinicž. Wot džěczatštwu šem běšće wšchal tón tempel to najlubšće, najšwjeczishe měšto na zylkej šemi; tu běchu šo wótzajo wot štarych czajšow šem šhromadžowali, tu běchu

woni te rjane Bože klužby šwjeczili a Božu pšchitomnosć žiwje šacžuwali, tu běšće wyschšiměšchnik na dnju wul-
teho wujednanja do najšwjeczisheho šaschoł a jich k Bohom wujednal. A to wšchitko dyrbjesche nětk ša nich pšchestacž! Wufamkneni dyrbjachu bycz k šnješoweje šwjatnižy, k ko-
trejž tyšaz šwjastki jich wjasachu. To běšće hórje hacž šmjercž. A woni počachu we šwojej kšchesczijansteje wěrje khablacž. Je wona woprawdže tajki wopor hódna? Njeje tež židowska wěra wot Boha data? Njeje Bóh šam pšchi-
šasal, šo dyrbja Židzi šo w tempłu šhromadžowacž a wo-
promacž, šo dyrbi wyschšiměšchnik kóžde lěto junu pšchod Bože woblicžo šstupicž a lud wuczíšćicž wot wšchitkich hrěchow? Njeběšće jich najwyschšcha pšchišlušchnosć, šo woni, kotřiz běchu šo jako Židzi narodžili, tute šwjate Bože wuštajenja šwěru dopjelnichu? A jich wjele wotpadnychu wot kšchesczijansteje wěry a wrócžichu šo k židowskeje.

Duž chze šwjaty japoschoł jich w kšchesczijansteje wěrje pošylnejč. Wón pišche jim list, w kotrymž jim krašnosć kšchesczijansteje wěry pšchod woczi štaja. Wón dopokasuje jim, šo je židowska wěra jeno wěšćezenje na šhryštuśa. W nim je šo wšchitko dopjelniło, šchtož šteji w štarym šakonju na-
pišane. Wón je tón prawy dokonjany wyschšiměšchnik. Šchtož žadny židowski wyschšiměšchnik njemóžesche dofo-
njecž, to je wón krašnje dokonjal. Wón njeje jeno do naj-
šwjeczisheho šerusalemšeho tempła nutsšchoł, kaž tuczi, ale do najšwjeczisheho w njebjekach; wón njeje jeno kóslazu a czelazu krej wopromal, ale šo šameho; wón njeje jeno wuczíšćenje na krotki czajš dobył, ale wěczne wumóženje.

Kať njerofomnje bychu ſo ſadzerželi, kať jara bychu ſo pſchehrěſchili, hdy bychu tuteho wyſchſchoměſchnika ſapřeli a wopuſchczili!

W póſtnym czaſu ſteji Jeſuſ jako naſch wyſchſchiměſchnik pſched nami. My rěczimy rad wo trojakim ſaſtojnſtwje naſcheho Šbóžnika: wo jeho profecziſkim; wón je Božu wolu pſchipowjedať a polne ſjewjenje Bože nam pſchinjeſť; wo jeho kralowſkim: wón ſedzi ſ prawizy Bozej a njeſe wſchitke wězy ſe ſwojim móznym ſłowom; wo jeho wyſchſchiměſchniſkim: wón je naſche hrěchi na ſwojim czěle ſam woprowať na drjewje. Jeho wyſchſchiměſchniſke ſaſtojnſtwo je ſa naſ to najwážniſche. Na njo ſložmy dženſka ſwoju nutrnoſcz. Kať kraſny je naſch wyſchſchiměſchnik Jeſuſ Khryſtuſ!

1. Wón je do najſwjeczíſcheho w njebjěſach ſaſchol.
2. Wón je ſo ſam ſa naſ woprowať.
3. Wón je nam wěczne wumóženje dobyť.

1. Tempel w Jeruſalemje mējeſche tſi wotdžele: Dwór, tu ſhromadžowasche ſo židowſki lud; ſwjate, tu ſtejachu woltarje a mēſchnizy woprowachu na nich wopory, kotrež lud Bohu pſchinjeſe; a ſady ſwjateho ležeſche pſches wulki ſawjeſch wotdželene najſwjeczíſche, tu ſtejeſche ſchina ſluba a hnadny ſtol, tu bydleſche Boža kraſnoſcz. A juntróc w kóždym léczje ſmédžíſche wyſchſchiměſchnik na dnju wulkeho wujednanja do najſwjeczíſcheho ſaſtupicz, jeno krótke mjěſchiny ſmédžíſche tam woſtač. Ale to bēſche jeho najwjetſche prawo, jeho najwyſchſcha pſchiſluſchnoſcz, to wuſnamjenjeſche jeho pſched wſchitkimi druhimi człowjekami.

„Khryſtuſ pať je pſchiſchol, ſo by wyſchſchiměſchnik byl tych pſchichodnych kublow, pſches wjetſchu doſonjanſchu hětu, kotraž njeje ſ rukomaj ſczinjena, to je, kotraž njeje tať natarjena.“ Šchto je tuta wjetſcha, doſonjanſcha hěta, wo kotrež ſwj. japoſchtoť w naſchim tekſczje rěczí? To je tón wulki tempel Boži, tón zly ſwět, kotryž je Bóh ſe ſwojim ſłowom ſtworil, wo kotrymž bē tempel w Jeruſalemje ſlaby wobraſ. Tež tutón wulki tempel Boži ma tſi wotdžele: dwór: tón widomny ſwět, woſebje naſcha ſemja; ſwjate: njebjěſa, hdžez ſu ſbóžni doſonjeni, a najſwjeczíſche: měſto, hdžez Bóh bydli w ſwětle, do kotrehož njemóže ničto ſaſtupicz. Pſches tutu wulku doſonjanu hětu je naſch Šbóžnik ſchol. Wón je w dworje pobyl 30 lét ſwojeho ſemſkeho žiwjenja, czichi pjatť pať, na dnju wulkeho wujednanja noweho ſluba, je wón pſches ſwjate do najſwjeczíſcheho nutſſchol ſ Božemu ſtolej, hdžez něť woſtanje do wſcheje wěcznoſczje a naſ jako naſch wyſchſchiměſchnik ſaſtupuje.

Kajki troſcht leži w tym, ſo je Jeſuſ ſaſchol do najſwjeczíſcheho w njebjěſach! Něť wěmy: horjetach w njebjěſach ſ Bozej prawizy mamy najlěpſcheho pſcheczela, kiž ſ najſwěrníſchej luboſczu naſchu wěz wodzi. Wón ſpomina na naſ, hdyž my woſlabnjemy, wón ma ſobuželenje ſ naſchej ſlaboſczu a njepſchidawa, ſo czert naſ pſches naſche mozy ſpytuje. Wón wuſtupi ſa naſ, hdyž ſhrěſchimy a praji: Wótczje, njehladať na hrěchi człowjekow, ale budž jim mojedla hnadny, a wodaj jim. Wón proſby ſa naſ, hdyž my njewěmy, ſchto proſyč dyrbimy abo ſo modlicz njemóžemy. Wón žohnuje naſ w naſchim džele, ſo ſo nam derje radzi, w naſchich czěſnoſczach, ſo dyrbja ſ naſchemu lěpſchemu ſlužicz, w naſchich bēdženjach, ſo dobywamy. Wón pſchihotuje nam měſto we wěcznej domiſnje a nam w prawym czaſu wupomha do njebjěſkeho raja.

2. Čžehodla móže Jeſuſ to doſonjecz? Čžehodla ma

jeho wyſchſchiměſchniſke ſtutkowanje tajku móž? „Wón njeje pſches kóſlazu abo czelazu krej, ale wón je ſam pſches ſwoju krej junu do ſwjateho nutſſchol.“ Brjedy hač ſmédžíſche wyſchſchiměſchnik ſtareho ſluba do najſwjeczíſcheho hič, dyrbjeſche wón mlodeho woľa ſa ſwoje hrěchi a kóſla ſa hrěchi luda woprowač. Š tej krowu dyrbjeſche wón do najſwjeczíſcheho ſaſtupicz a ſchinju ſluba a hnadny ſtol wobkrjepicz ſ ſwojeho a teho luda wujednanju. Kať wjele wjazy pať je Jeſuſ, naſch wyſchſchiměſchnik cziniť? „Wón je ſo ſam bjeſe wſchitkeho poroka pſches teho wěczneho Duchu Bohu woprowať“. Haj, wón bēſche bjeſ poroka. Wón njeje žaneho hrěcha cziniť, tež ſo njeje žane jebanſtwo w jeho rěze namaťaťo, wobſwědczuje Pětr, kiž je 3 léta pſchi nim byl. Šſamo jeho najwjetſchi njepſcheczelo njemóžachu jemu žaneho hrěcha dowjeſcz. A kať wjele ſwědczenjow jeho ſwjatoſczje a njewiny ſlyſchimy pſchi jeho czěrpjenju! Pontius Pilatuſ, Pilatuſowa mandželſka, ſchať na ſchižu, hejtman pod ſchižom, Judach Iſcharioth, wſchitzu dyrbjachu wobſwědczicz: wón je bjeſ poroka. Haj, wón bēſche tón jeniczki prawy bjeſe wſchitkimi człowjekami. Bóh ſam je to wobkruczil: To je mój luby Šſyn, nad kotrymž mam dobre ſpodobanje. A tutón ſwjaty bjeſ poroka je ſo ſa naſ woprowať. Jeho žyľe žiwjenje wot naroda hač ſ ſmjerczi bēſche wulki wopor. Wón je ſwoju njebjěſtu kraſnoſcz wopuſchczil a na naſchu křudu ſemju pſchiſchol, je tu w niſkoſczí a křudobje živy byl, je ſ hrěſchnikami wobkřadžowať, je ſe ſwojimi bójſkimi darami a mozami człowjekam ſlužil, je hanjenje, wuſmēſchenje a napscheczíworěczenje hrěſchnikow czěrpil, a je ſo ſkóncznje do rukow ſwojich njepſcheczelow podať. Ničto njeje jeho ſ temu nuſowať, dobrowólne, ſe ſamſnej luboſczu je wón ſo ſam Bohu woprowať a je pſches ſwoju krej do ſwjateho nutſſchol. Šchto je wón czěrpil, jako je wón ſwoju krej pſchelať! W ſahrodže Gethſemane je wón ſo tať bēdžil, ſo bē jeho pót jako křawne křepki, kiž na ſemju padachu. W ſudnej křězi ſu hrubi wojazy jeho křibjet roſſchwíkali a jemu czernjomu křonu na hłowu ſtajili, a na ſchižu bēžeſche jeho krej ſ rukow, ſ nohow a ſ bofa. Š tutej ſwojej ſwjatej křowu je naſch wyſchſchiměſchnik do najſwjeczíſcheho w njebjěſach ſaſchol. Kať droha je wona! Njemurjekniwje drožſcha hač krej kóſlow a czelatow, ſ kotrež ſu wyſchſchiměſchnizy ſtareho ſluba do najſwjeczíſcheho w templu ſaſtupowali! A tehodla ma tež wona wjele wjetſchu móž.

3. Wona je nam wěczne wumóženje dobyťa. Wopor wyſchſchoměſchnika w czaſu ſtareho ſluba pláčjeſche jeno krótki czaſ a jeno Božemu wuſwolenemu ludu, kóžde léto na dnju wulkeho wujednanja dyrbjeſche ſo woſpjetowacz. Naſch wyſchſchiměſchnik je ſo junu woprowať a tutón wopor pláčzi do wſcheje wěcznoſczje, ſa wſchitkich ludži. Wón je pláčzil ſa naſchich wótzow, wón pláčzi ſa naſ a ſa naſche džeczí a džeczídžeczí hač do ſkónczenja ſwěta. Šchtož do Jeſuſa wěri, tón je wumóžený wot wſchitkich hrěchow, wot ſmjercze a wot czertowſkeje mozy; tón móže ſ Pawoľom wyſtač: Dolež tehodla ſmy prawi ſczinjeni pſches wěru, dha mamy pokoj ſ Bohom pſches naſcheho Kņjeſa Jeſom Khryſta, pſches kotrehož my tež pſchiſtup mamy we wěrye ſ tej ſamej hnadže, w kotrež ſtejimy. Rom. 5, 1. 2. Hdyž twoje ſwědomnje tebe kuſa a twoje hrěchi tebe wobſtoržuja a ty ſ Lutherom žalocziſch: moje hrěchi, moje hrěchi, dha ſtup w duchu pod ſchiž na horje Golgatha, hladať ſ woczomaj wěry na ſwojeho Šbóžnika, kiž je

ſwoju krej ſa tebe pſchelal a tebi węcźne wumozenje dobył. A hiſchcze wjazny. „Jeſuſowa krej wucźiſczi naſche ſwęd-
domnje wot mormych ſtutkow.“ Shty ſu mormy ſtutki?
To nejſu ſtutki czēmnoſcze, ale tajke, kotrež ſu ſame na
ſebi dobre a tola niczo pſched Bohom njeplacza, dofelž
njepſchiindu ſ wutrobny, w kotrež Boži Duch knježi. A tak
wjele naſchich ſtutkow ſu mormy! Ty dželacſch ſnano pilnje
we ſwojim powoľanju, ale jeno, ſo w nim doprędka pſchiin-
dželſch abo ſebi częſcž a kħwalbu pſched ludźimi dobydželſch;
ty ſpęwaſch kōždy džen ſwoje modlitwy, ale jeno ſe rtom,
wutroba niczo wo tym njewę; ty kħodzicſch kōždu njedželu
kemiſchi, ale jeno, dofelž ſu tak ſwuczeny. Ty dawacſch
ſwój dar, hdyž tebe proſcha, ale njerad, jeno ſo njebychu
ludžo na tebe ſwarili. Hlaj, to ſu mormy ſtutki, kotrež
ſu pſched Bohom kniczomne. Shtož pať woprawdže do
Jeſuſa węri, tón njemōže tajke mormy ſtutki wjazny czinicž,
tón czini wſchitko ſ luboſcžu a ſ częſczi teho, kiž je ſo ſa
njeho woprowal. Tak njewucźiſczi Jeſuſowa krej jeno
ſwonkownje, kaž wolaza a kōſlaza krej a popjel wot jalojzny
w ſtarym ſlubje, ale ſnutſkownje, wona wucźiſczi ſwędom-
nje wot mormych ſtutkow, wona pſchemęni węrijazeho, ſo
budže nowy człowjeť. A ſkōncźnje dopomni naſch tekſt
naſ hiſchcze na to najwjeſche kublo, kotrež naſch wyſchſchi-
męſchnik dawa: to ſlubjene węcźne herbſtwo. To je węcźna
ſbōžnoſcž, pſchichodna kraſnoſcž, wo kotrež ſmy ſańdženu
njedželu nadrobne ręcželi. Wón je nam to herbſtwo do-
był pſches ſwoje częrpjenje a wumrjecze a czaťa w naj-
ſwjecziſchim na naſ.

O derje nam, ſo mamy tajkeho wyſchſchomęſchnika!
Džakujmy ſo jemu ſa tón wopor, kotryž je ſa naſ pſchi-
njeſł. Kotry je tón prawy, jemu ſpodobny džať? Tón,
ſo my ſo wo to ſtaramy, ſo jeho wopor ſa naſ njeje
podarmo; ſo my ſo ſ częłom a duſchu jemu podamy, kiž
je ſo ſam ſa naſ woprowal, ſo ſe wſchęm, ſchtož ſmy a
mamy, jemu ſlužimy, niž ſebi, niž ſwętej, niž hręchej, ale
jemu ſamemu, kiž je nam ſlužil hacž do ſmjercze.

Tu maſch mje, mój najlubſchi,
Ja ſo zyle poddam czi:
Ja czi panu do boťa,
Božo, moja kħowanka.

Hamjen.

M. w B.

Jeno pſches Jeſom Kħryſta.

Podjanski derje wuczeny męſchnik, ſ mjenom Lambert w Belgickej,
kiž męjeſche wyſkoľu ſlužbu we ſwojej romſkej zyrťwi, je na jene
dobo tule ſwoju ſlužbu ſkožil a ſwoju podjanski węru wopuſchcžil.
Wón wo tajkim ſwojim wuſtupje ſam tak piſche: „A tutej krocželi
ſym ſo pſches dolhe będjenje a pſchemyſłowanje pſchebędžik, niž
pať bjeſ bolocze, pſchetož jenadwazncžilętnę ſwjacſki męjachu ſo
roſwjacacž. Tola njemōłach htožej ſwojeho ſwędomnja dale na-
pſchecziwo ſtacž, ſkōncźnje dnrbyach jemu poſłuchacž. Shtož nętko
węm a ſchtož ſym w podjanski zyrťwi widžal a kħyſchal, to nje-
mōže mojeho duſcha dlęje w Bamžowych wuſtawłach dđeržecž, nje-
mōžu tež dlęje žadanja podjaniſteje zyrťwie ſa prawe poſnacž, kiž
chže niž jeno w nabožnych węcžach, ale tež we wędomnoſtnych na-
ležnoſcžach knjeiſtwo wjeicž. Dofelž ſym ſo pſchewędęcžil, ſo je
jeno jedny wyſchſchimęſchnik, Bōh-człowjeť Jeſuſ Kħryſtuſ, a ſo je
jeno jedny wopor ſa hręchi, kiž ſo njemōže dale ſ nowa ſtacž, dħa
njemōžach hinať czinicž, hacž ſym czinił. Nętk węm ſawęſcze, ſo budža
czi ſbōžni, kiž do Jeſom Kħryſta jato do ſwojeho ſbōžnika węria.

Ja węriu do njeho a ſo na jeho lubowaze ſaſtaranje ſpuſchcžam
Szym węſty, ſo mje wón njewopuſchczi.“

Kħryſtuſowa droħa krej.

O Jeſu, twoju droħu krej
Njech duſcha pſche wſcho waži ſej:
Ja w žiwjenju a we ſmjerczi
Su wot wſchęch hręchow wucźiſczi.

Duž wona moja pycha je
A kħaſna draſta prawdoſcze;
W tej pſched Bohom ja wobſteju,
Hdyž junu pōndu ſ budženju.

Tež w tymle ſwęcze poſticza
Mi twoja krej mōž žiwjenja;
Ja troſcht a pokoj w duſchi mam,
So w ſwętle hnadny pſchebymam.

A budu w nuſy poſlednej,
Mje woſchew twoja ſwjata krej;
S tym žadny hręch mje njetama:
Ja ſbōžny pōndu ſe ſwęta!

K. A. Fiedler.

Oſi paczeſke džęczi.

Męjach nęhdy tſi džitwne paczeſke džęczi, jedny duchowny
powjeda. Bęchu to tſjo tajzny, kiž ſ wjeſelu pſchihładowazeho luda
wyſkoľo wyſche kħęžow a tſęchow po powjaſach rejwachu a ſebi ſ tym
ſwój wſchędny kħlęb ſaſlužachu. Naſ te mni pſchihładowſchi, mje
proſchachu, ſo bych jich roſwucžowal a potom konfirmowal. Wicħitzy
tſjo pať njebęchu žane džęczi wjazny, ale hižom pſches dwozyczi lęť
ſtari. Ja ſo jich ſa katechiſmom wopraſchach, ale tón njeſnajachu.
Praſchach ſo ſa bibliju, ale teje tež žadny ſ nich njemęjeſche. Wōrſy
phtnych, ſo wo czitanju tež wjele njeroſhmjochu. Duž ſo jich wo-
praſchach: „Lubi ludžo, ſchto dħa ſcže wukli w ſańdženych lęťach,
hdyž tola niczo njemōžecze?“ — „D wjele žadnych kħumſchtow
ſamōžemy, mōžemy po powjaſach bęhacž a rejwacž.“ — Wędma bęchu
to wuprajili, bęchu hnydom tež hotowi, pſchede mnu pruhu ſwojeje
wuſtojnoſcze wotpołozicž. Praſchachu, ſo dnrbu jeno naſ pſchi-
hładowacž. „Nę,” rjelných, „waſche kħumſchty mje njeſajimaju a
nochzu je widžecž; ſa nimi ſo njepraſcham, ale prajcze mi, ſchto
dħa ſcže hewal hiſchcze nawukli?“ — „Nęcžimny kħydom ręcžow“,
rękaſche dale jich wotmolwjenje, „a we najwjazny krajach ſemje
ſmy pobyli a wſchudže ſmy ſo, huſto pſched wuklim ludom, ſe ſwojeje
wuſtojnoſcžu widžecž dali. Tež do ſlubjenego kraja je naſ pucž
wjedł a na tamnym ſwjatym męcze ſmy ſtali, hdyž je ſo Jeſuſ
we ſwojeje poſlenjej nozy modlił — w Gethſemane, — a jeho row
ſmy wopytali.“ — Woni poľaſachu mi pucžowanſki liſcžik, kajkiž
ſebi wopytowarjo ſwjateho rowa huſto kupja a ſobu woſnu. —
Wbōſy ludžo, w ſbōžnikowym narodnym kraju bęchu pobyli, na
tym męcze, hdyž męnja, ſo je jeho row, bęchu ſtali, jeho ſameho
pať njeſnajachu. Hdyž tež ſ czežlej wutrobu, podach ſo ja na
džęło ſ mojimi tſjomi dorocženyymi paczeſtymi džęcžimi. Ja je roſ-
wucžowach, a hlaj — ja bych chžyl pſchewo taľich kędžblitwych,
ſwukliwych ſchulerjow męcž. Dofelž dlęjſchi czať w mojej bliſtoſczi
woſtachu, bę wucžba njepraſchetornjena a bōiſy widžach rjane plody.
Skōncźnje buchczi tſjo wote mnje požohnowani a wuinachu ſwoju
węru. A ſwojemu dotalnemu powoľanju pať nochzyczu ſo ſaſo

wróczić. Wschomóžne spytach, so bych jich na druge waschnje do khlěba pschinješl, ale tač ruče hač hdže šhonichu, so šu czi tjjo prjedy kellerjo byli, wo nich njerodžichu. Wschě durje, kaž jara tež prošach, wostachu samknjene a k wschemu džělu woni tola tež kmani njeběchu. Tač dyrbjachu šbncžnje pschi šwojim dotalnym powołanju wostacž. Woni cžehnichu dale a pytachu šwoju žiwnošč na prjedawšche waschnje. Sedyn i nich pač šo ras wróczy, a ja wohladach jeho mjes pošlucharjemi nutneho w Božim domje. Wjšelach šo jara. Kotry wučer, kotry spowjedny wótz šo njeby wjšelil, hdž po dolhim cžaku šwojeho šchulerja, šwoje lube paczerške džěčo šašo widži? Wjšetšcha pač hiščcže bě moja radošč, jašo po kemschach ke mni pschistupi i tym šłowom: „Wny šmy pschezo hiščcže po našchim powołanju, šchtož něhdy běchmy, ale Šhrystuša, ke kotremuž šče naš wjedli a kotrehož šče naš lubowacž wučžili, mamy šobu na wschěch šwojich pucžach. Sphtowanjom je ša naš wjele byšo, pschetož te towarštwu, do kotrychž pschidžechmy, šu wschelake, ale wěra do Šhrystuša je nam móž daša, je pscheminječ.“ Na šarje šmój šo dale roščřčowaloj a bě namaj, kaž bychmoj šašo w paczerškej wučžije byšoj. Wobaj běchmoj hlubošo hnutaj, jašo šebi po khwili ruku dachmoj a je šłowom: Wóh budž i wami! šo džělachmoj.

Prawa lubošč.

We wulkich wuhlownych podkoptach džělaschaj dwaj džělaczerjej hromadže, jedyn bě starschi a drui mlódschi. Tón starschi rěšasche Šan, tón mlódschi Šakub. Taj dwaj běšchaj žyle dwojeho waschnja. Šan bě pětny, cžichi, pobožny muž, kiž by lóžde ranje, prjedy hač by šo do hlubokich podšenskich podkoptow dowjšl, šebi tež na šwój cžemny row pomyšlil a šwoju dušchu do Božej ručow poručžil. Šóždžičku nježelu by kemschi šchol a šebi tam po trošcht a móž ša šwoje štrachne a cžěžke powołanje pobyl. Šakub, tón mlódschi, bě pač žyle hinajšcheho waschnja. Wón bě lohki, bjesbóžny pachol, we šwojim džěle drje tež pilny a wustojny; tola pač bych šo drušy psched nim bojeli, dokelž šo lohko rošněwa a wošebje tehdy, hdž by šo palenja napil, šchtož šo husečičšo šta. Runje tehodla pač, dokelž bě trochu štrachny cžlowjel, běchu jeho w džěle starschemu cžichemu Šanej pschitowaršchili, a džitnje bě, kač by blisčoč pobožneho Šana njeměrneho Šakuba we wušdže džeržala. Pschi nim by jara rědlo psches poštronk dnyřl a hdny by w hněwje tu a tam ras šakakrowal, trjebasche jeno jeho towaršch se šwojimaj módrumaj woczomaj na njeho pohladacž, a na mješče by Šakub wotmjelnył.

Ras běšchaj tež šašo hromadže hlubošo w podkoptach. Duž ua jene dobo wšche njeju wšcho pitotacž a prastotacž počža a pěst a pjerščcž šo jimaj na hlouwu mjelješche. Šhonjeny Šan na mješče tón wulki štrach špóšna a wolašche tač wóšje hač móžješche: „Wušchcžče šob dele!“ Czi horkach běchu to hnydom šlyšcheli a duž tež ša šrótki cžas rječšy šchčercžachu, i kotrymiž šo šob psched teju dweju puščcži. Dokelž pač bě wujěš jara wušli, bě šob tež mašy, šo jeno jedyn do njeho džěšche. Šo hemjerškim prawje budžišche nětko Šan jašo starschi přeni do wumóžerškeho šob šalěšč mohł. Kaž bljšł jeho tež ta myšl na jeho šwójbu, šonu a hiščcže drobne džěčatka pschěndže, kač šo jim pónžje, hdž budže jim jich šastarač rubjeny! Šdnyž pač jeho wóčžto na Šakubowe šblědnjene woblicžo padny, na kotrehož cžole hižom šymny pót šteješche, duž šo roščbudži a rječny: „Šakubje, ruče do šob!“ Tón šebi to dwójžy kašacž njeda a kač šočka špěšchne do šob šocži a wolašche: „Nětko ščehńcže jón horje!“ A šob lečješche horje na jašne šwětko. Šědma bě Šakub i njeho wulěšł, jón šašo dele puščcžichu, šo by šo tež Šan wukhowal. Na teho bě pač mješ tym wjele pšerščcže

napadašo, šo bě hižom nimale šakšpnjeny a šo šebi žaneje nadžije na wumóženje wjazy njecžinješche. Šdnyž pač tón šob šašo psched šobu widžješche, wudoby šo i napinanjom pošlenich mozow se šwojeho rowa, šalěšy do šob a bu tež hiščcže šbožownje wukhowany.

„Ale Šano,“ tač šo czi horkach nětko do njeho dachu, cžehodla nješky ty po šwojim dobrym prawje přeni do šob šalěšł a nješky Šakuba, tutu lidoru, delach wostajil?“ — „Runje tehodla niž, dokelž je lidora,“ jim Šan wotmolwi; „ja wšchaf derje wěm: wón hraje, pije a šakruje; ale runje tehodla nječach jeho njebjelkemu šudnikaj pschepodacž. Ša běch šam na wumrjecže bóle a lěpje pschihotowany, dnyžli wón.“ — Duž czi hemjerjo mjelčachu a lóždy šam pschi šebi rječny: „Telko lubošče k bližšchemu ja na jeho mješče měł njebych.“ Njepišche pač japoschtoł Šan we šwojim přenim liščje na 3. šlawje w 10. šchucžny: „Na tym šmy my pošnali tu lubošč, šo Šhrystuš šwoje žiwjenje ša naš wostajil je. A my tež dnyřimy šwoje žiwjenje ša bratrow wostajicž?“

Wšchelake i bliska a i daloka.

— W našchim cžaku, hdžej ma našcha ewangelska žyrkej tač wjele njepšchecželštwu cžerpicž, je wažne, junčoč wopomnicž, šchto wona džěka a škutkuje. 83 je diaconišnyškich wustawow, hdžej 21,000 diaconišow škutkuje, 18 bratrowškich domow 3500 bratrow do džěka ščele, 35 je džělaczerškich kolonijow, 600 hospodow k domišnje, towarštwownych domow a hojeńjow ša wopilžow. 411 ličži šo špomóžerškich domow, w kotrychž běšche 1909 12,004 džěčži. Š temu bě šo dalschich 11,481 džěčži k wohladanju a woczeh-njenju do šwójbow dašo. Młodženzownych towarštwow běšche 2419 i 142,826 šobustawami a 172 wošebitymi domami. Towarštwow mladych holžow wobšteji něhdže 5000. W mišionštwje šóžnikow džěka 223 šchescžijanskich mužow w 214 pschistawach. 17,000 šóžnikam pošlicžichu domišny ša šóžnikow (32) 125,000 nóžnych pschebnytkow. 45,000 šóžow šo wopyta, mješ nimi 11,000 wopytow šhornych. 1½ milionow nalutowanych pjenješ šo pschi nalutowarňjach wot šóžnikow nutšplacžješche a 700,000 hr. šo do našcheho wóžneho kraja pschinješke. Šajka to polnošč šwěr-neho džěka lubošče, kotruž je ewangelska žyrkej do škutka štajila.

— Šdnyž šo k jutram bližimy, šašo na starschich to praščenje štupi: „ičto budže našche džěčžo?“ Mješ wšchelakimi powołanjami, kotrež šo dženska mladym holžam pošlicža, njech šo tudy na jene pošasa, kotrež šo i wjšetšcha malo wobšedžbuje, hačrunje tač derje wěšty, kač tež špokojazy žiwjeński pschebnytk podawa, na powołanje diaconišow. Š šastupej šo šaroba wot 18 lět žada, tola diaconišenske wustawy tež mlódsche holžy ša šchulerki pschiwošmu. Diaconišy šo dženska trjebaja na nimale wšchitkich škutowarňjach šchescžijanskeje lubošče, we wustawach a wošadach, w hladanju šhornych kač we woczeh-njenju džěčži. Šajka ma 3 diaconišenske wustawy, w Draždžanach, w Šipštu a w Šoosdoršje. Šošlednišche jeno ša woczeh-njenje džěčži wuwučžuje. Šamolwenja maja šo pošlacž na diaconišenske wustawy w Draždžanach, Šowe Měšto, Šudyška droha 68; w Šipštu: Šipš-Vindenau, Šundorška droha, a do Šoosdorša.

„Šobaj Wóh“ njeje jenož pola šujesow duchownych, ale je tež we wschěch pschedawarňjach „Šerb. Šowin“ na wšach a w Šudyšchinje dostacž. Na šchtwórcž-lěta placži wón 40 pj., jenotliwe cžiška šo ša 4 pj. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Dušl daty,
Wotpođa ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!
F.

↳ Sersbske njeđželske lopjeno. ↳

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjez knihčisčezěrni w Budyschinje a je tam ja schtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

Palmarum.

Fil. 2, 5—11.

S tym Gosianna teho luda fastupimy do wulkeho czicheho tydženja. Tón kschiz je to snamjo wumozženja, na kotrymž so wón poslušny sam do smjercze da, a kotrehož plódb chze wón nětko jako tón powyschenny pschezo a pschezo tym swojim pschizpivacz. Duž wyskajmy: „khwaleny budž, kiž pschindže w mjenje teho Knjesa!“ W nim je nasche sbože a žiwjenje wobsamknjene — w tym mjenje „Jesuf Khrystuf“, kaž jeho nascha epistola dženska s wožebitym wotmyšlenjom mjenuje. My jo wopschijujemy do stareho, rjaneho kschesczianskeho postrowjenja, s kotrymž so kschesczijenjo dženska hiščezje strowja:

Khwaleny budž Jesuf Khrystuf!

A tajkej khwalbje wubudžuje naš, hdyž jeho widžimy

1. jako wotrocžka, poslušneho hacž do smjercze,
2. jako Knjesa powyscheneho k czesczi Boha teho Wótza.

1. My pohladamy na wukhod jeho semskeho žiwjenja, jako bu „podobny człowjekam“. Drije potasuja so tež w Betlehemje mozy druheho śwěta, kotryž sady njeho ležesche, kotryž jeho pschewodža na wschittich jeho semskich puczach, so spominašche na swoju woprawdžitu domišnu. W czěmnošči czěrpjenja hlada do tamneje wyschšiny, hdžez bóršy sańdže. Tola hacžrunje běsche jemu krašnosć wyschšeho śwěta tak blisko, hacžrunje snajesche „bójski stalt“

pola teho Wótza jako swoje prawo, kotrež jemu kšuschesche, tak malo mješesche jo tola sa „rubjeństwo, Bohu runy bycz“, so by s tym so khwalil, kaž hordny dobyczetški wójwoda se swojim rubjeństwom so hordži a šebi niczo wot swojeho rubjeństwa wsacz njeda. Tak je nam wón swoju lubosć sjewil. „Wón wupróšni so sam, bu podobny człowjekam a na waschnju jako człowjek namařany. Wón wsda so trjebanja swojich bójskich wožebnosćow, kotrež jenož pschi swojich džiwach wusnamjeni; wón bu człowjek, kaž my, spytany kaž my, bjes hrěcha. Kajke to rošku-dženje, najlěpsche a najwyschšche dacž sa žiwjenje nusy a czěrpjenja. „Wón ponižowašche so sam a bu poslušny hacž do smjercze, hacž do smjercze na kschizju.“ Kak běsche jemu možno, to wschitto snjesć a bjes hórtoščezje swój pucz hieč? Jeho jedž běsche, so wón wolu czinjesche swojeho Wótza w njebjesach. Poslušnosć běsche potajnistwo jeho žiwjenja. Kajka poslušnosć tam w sahrodže Getsemane: „Niz kaž ja chzu, ale kaž ty chzesch.“ Tak dže wón šylny a směrný smjercži napschecžiwio: „Wótče, ja poruczam swoju dušchu do twojeju rukow.“ Tak može wón na posledku šebje a swój skutk Bohu s dobrym šwědomnjom pschepodacz.

Tak so wón psched našchimi woczemi nětko sašo hotuje k poslednjemu puczěj. Tehodla spěwamy: „Khwaleny budž Jesuf Khrystuf!“ Ale niz jeno „Gosianna“, s hubami, w njewěrzajezej śwětnej myšli, kotraž šebi we wschěm jenož na so myšli. Tehdy Jesufa a jeho skutk njerosymisch a wostanjesch bjes žohnowanja. Prawa myšl je, s kotrež

dyrbimy jeho strowicź: „Róždy budź teje myšle, jako Jezuś Chrystuś tež bęšče.“ Tak dyrbimy hotowi być ł poniżnošći, tak swólniwi ł pośluchnošći pšhecźimo Bohu a jeho woli. Rať nuřna je tajka myšl, so bychmy w męrze a žohnowanju wopomnjecze jeho wumrjecza šwjecźicź mohli. Precź ł hordošnej myšlu, kiź šebi jenoź šama na šo myšli, šhto móže ša šebje šebi žadacź; precź se šamowólnej, šebicźnej myšlu, kotraž Bohu a cźłowjekam tróžka, hdyź pšhecźimo woli dže. Nihdy šo ponižnošć a šamofaprecze łepje njewuknjetej, hacź w pohladanju na šchiź Chrystušowu. Jenoź tak my jemu rořymimy a šhto je ša nař cźinik, jenoź tehdom wuńdže nařhe štrowjenje ł wutroby: Šhwaleny budź Jezuś Chrystuś!

2. Duź tež to wulke wobroczenie: „Teho dla je tež Bóh jeho pšche wšcho powyškil.“ Tak je jeho žedzenie w zuřbnym kraju dopjelnjene a wón je dostał mřdu šwojeje šwěrnosće. Šhtoź je na šwěcze skutkował, šo jemu ł jeho wěcźnej krařnosći pšchida. Wón wostanje se šwětom šwjasańu, ale nětko postajeny knjes na wšhitko; šwobodny móže nětko skutkowacź ł tym, šhtoź je warbował a dobył. To je knjeřtvo bjes runjecza a jako šnamjo je jemu date mjeno, kotreź pšche wšhitke mjena je. Hdyź šo jeho mjeno tehdom wysche šchiźa napiša, myšlachu šebi, šo budže pořledni króć šlyšchane — a šo je potom na wšchě czařy wotřonjene. A nětko je wšchón šwět wot tego mjena napjelnjeny. Haj w nim je ta móz, „w kotreź šbóźni budžemy“. Haj, njebješa a šemja, žiwi a morwi dyrbja wopřichjeczi być w tym mjenje, „šo bychy šo w Jezušowym mjenje poklatowale wšhitke kolena tnych, kiź w njebjeřach a na šemi a pod šemju šu a wšhitke jařki pšnałe, šo Jezuś Chrystuś tón knjes je ł czeřci Boha tego Wótza.“

A to wšhitko „ł czeřci Boha tego Wótza.“ Bóh šam namaka šwoju czeřć w tym powyšchenym, pšchetoź w nim šu jeho myšle wuwjedžene, wot njeho budže štajnje dopomnjeny na šwój hordy bohaty šlub. Hdyź šchescźijan poniźnje šwojeje koleni šhibuje w Jezušowym mjenje, móže Bóh hněwa šabyć a móže hrěřniřa w hnadže pšchiwřacź. Pod Jezušowym šzeptarjom je nětko šrijedža w šwěcze teje šmjercze kraleřtvo žiwjenja a męra postajene. W Chryřtuřu je nětko šjawnne, šo je šo Bóh woprawdže kaź Wóczeź šmilił nad šwojimi dźecźimi. Tak njecha Wótz hinał czeřczeny być hacź w Šsynu; tak je Chryřtuś knjes powyšcheny ł czeřci Boha tego Wótza.

Rať rad jeho dženša hižom štrowimy, hdyź tole šwětlo krařnosće hižom wysche czeřpjazeho a mřejazeho šo šašwětlicź widžimy. Wěřo je jeho krařnosć hiřchće wšchelaťo pšchifřyta, jenoź ł wócźkom wěry je wona wohladacź. Na tym bu tón lud, kiź jemu něhdy palmy na pucź šczeleřche, ł hanibje. Chžemy my jemu, kotrehoź je Bóh ša knješa pšche wšhitko cźinik, kolena šhibowacź a jemu dacź być knjeřej nařheje wutroby a žiwjenja. Wuřnajmy jemu šwěrnosć, kotraž šo jemu poda, jeho šo dđerži a wot njeho šo wodźicź dawa. Hdyź „wšhitke jařki“ šu powołane, jeho jako tego knješa pšnacź, njeřbu nařhe jařki pšched druhimi wubudžene pšches knjeřoweho Ducha, ł nowymi jařkami jeho krařnosć pšchpowjedacź? Rať mohli šo jeho hańbowacź, hdyź je šebi tajke krařne mjeno pšchihotował w šwěcze — na nim šo postorkowacź, kiź ma wšhitko we šwojeje ruzy, šhtoź je dobre a šbóźne? Wón nařcha hordošć a nařhe wjeřele, tež pšhecźimo njewěřjazym, nařcha nadźija, hdyź tež cźemnosć řudoby a czeřnosće jeho krařnosć pšchifřywa. To šu te prawe palmy:

Šosianna temu Šsynej Dabitowemu, šhwaleny budź Jezuś Chrystuś! Džimy ł nim ł jeho šchizej; wón chžyl nařch pucź požohnowacź. Chryřchće, ty jehnjo Bože, šmil šo nad nami a daj nam šwój męř!

Šamjen.

Pod Jezušowym křhižom.

Nětk hladajmy na Jezuša
A džimy cźiřche ša nim!
Šhto wócźlo nařche wuhlada?
Šhto widžimy tu na nim?
Ach, Šsyno Boži, hdyž ty řy?
Šhto cźinili na tebi řmy,
Ty lubošć wulka Boža?

Tu nahi wiřařch na křhižu,
Wot šwěta wohanjeny;
Wšchón pšchifřity řy ł hanibu,
Wot Wótza wopušchzeny.
Ach puťi, šwaru, hanjenja
Šso wšchitke nětko hromadža
Na hłowu twoju šwjatu.

Šhto ł nařchimi řmy hrěchami
Pšched Bohom nacźinili,
Tu štupa nětk nam pšched woczi,
Šsej šmjercź řmy šařlužili
A ł nej tež Bože poklecze
Wot czařa hacź do wěcźnosće;
Ach, Božo, budź nam hnadny!

Knjes Jezuś ša nař šupil je
Do šmjercze najhórczeje;
Wón poda šwoje žiwjenje,
Tak wumohł nař je ł njeje;
Pšches jeho šmjercź řmy šdđerženi
A ł hnadu Božej pšchifřyczi
A wumoženje mamy.

Daj we męrze nam na tebe,
D Jezu, horje hladacź,
A šhwalicź twoje wumrjecze,
Šo ł njeho mohł nam nadacź
Dořć trořchta a dořć pokoja,
Rať duřcha nařcha potřeba
Tu czařnje a tam wěcźnje!

Daj nam tež šprawnu pokutu,
Pšched křhižom wupřochenu,
We tebi Wótzej špodobnu,
Na křhiź twój šaľoženu,
Šo ł daliřchimi hrěchami
Wjaz njebhčmy cze řudžili
A ł nowa křhižowali!

Tak křhiź twój, Jezu, czeřcicź daj
Nam, twojim wumoženym!
Nam daj jón męć pšched wocžomaj
Do džaka ponóřjenym!
Budź morjenemu jehnjeczu
Wšches žylu nařchu wutrobu:
Čzeřć, šhwalba, džal a krařnosć!

Palmarum.

Njedzela Palmarum je pschezo w fchesczjianskej zyrkwi wošebitu wažnošč měla. Čžehnjesche tola tutu njedzelu něhdy Šhrystuš do šwojeho města a lud jeho kaž krala witašche. Tehdy bėsche šo na šhwilku prawe ludowe pošnacze pschese wscho hanjenje a wobaranje farisejskich a pišmawucženych pschedrečo, šo lud to čžinjese, šchtož we wutrobje myšlesche a šchtož šebi tež myšlicž dyrbesche. Tón Šnjes pak mějesche tehdy džei, kiž na džei jeho prjedawšcheho pschekrašnjenja dopominašche.

Nětko wschał w našchich Božich šlužbach tole wscho trochu do šady stupa. Wošadžina šedžbliwosč je bóle na wošadžinu młodžinu wobročžena, kiž njedzelu Palmarum šwój fcheczeński šlub wobnowja.

To pak je tola wažna hodžinka! Čži, kiž buchu psched 14 lětami wufchczeni a kiž tehdy psches rót šwojich šmótrow Šhrystušej šwěrnosč šlubichu, čžedža nětko tuto šlubjenje šami na šwoje šwědomnje wsacz. Tajke šlubjenje do Šhrystušoweje ruki njeje ničžo lohke. Šchtož něchtó bližšchemu šlubi, ma tež džeržecž. A teho, kiž šwoje šłowo šama, nima ničtó šańcz. Wón to tež njesašluži. Štuna šo wón tola šchtovej, šotremuž je wěššil šrónu wotkamał, pjeršchcženej, š šotrehož je drohi šamjeń wupadnył, abo njewjesče, kiž je šo wo šwój wěnz pschinjekła; pschetož tajki čžłowjek je šwoju čžesč šhubil. Šchtož šo pak wot džěczi psched wotšarjom Šhrystušej šlubi, ma šo hišchče bóle džeržecž. A njecžebny je šoždy čžłowjek, kiž pošdžišcho w žiwjenju po wěrje njekhodži a Bože šasnje njedžerži.

Alle njeje dha tež psche wschu měru čžezka wěz, po Šhryštušowych šłowach čžinicž? Še wschěch šokow torhaju tola młodnych šli towaršchojo a čžahaju jich š praweho pucža do hrěchow! A nutškach w nich je pschinarodženy šošcht š štemu, kiž jim bjes pschestacža radži, šo bychu na šlych towaršchom wabjenja pošlučali, a kiž jim myšle mucži a wocži šawjasuje, šo šo njesboža do šotrehož hrěch wodži, prjedy njedohladaju, hačž w nim šłuboko nutškach njetsja! Šak dha čžedža młodži ludžo šo tyhšle nje-pschecželow šowobaracz a w tutych šedženjach wobštacž? Šsměmy wozu šatamacž, kiž bu šřjedža mjes wjelki wuhmata a kiž je šo wot nich roštorhacz šaka? Šašche džěczi pak nještea w žiwjenju bjes pomoznika. „Ša šym tón dobry paštyr“, to šłowo pschitwola Šhrystuš wschěm pacžerškim džěcžom. „Wostańcze pschi mni! Štano wolačže šo še mni, a wječžor šako! A hdyž waš něchtó pohóršchuje, njesabudžče, šo čžzu wam na pomoz šhwatačž, hdyž mje wolačže! Štupčže šoždu njedzelu do mojeho doma, hdyž bušchče něhdy fchcžene, a hušto š mojemu wotšarjei, šo byšchče moji hoščžo byli! Ša šym tón dobry paštyr, ja šnaju waš a moja ruka je šylna doščž, waš w šoždym špytowanju šdžeržecž! Ša šym wašch dobry paštyr!“

Šchtož budže Palmarum mjes pacžerškim džěcžimi a tole šłowo čžita, njech jo njesabudže! Wono budže jemu wobarnowazy jandžel w čžezkich špytowanjach. A šohož šonfirmazija hižom wjele lět do šady leži, njech tuto šłowo tež čžita a šo š nowa na šwojeho dobrego paštyrja dopomni a pola njeho wukhowanje pyta!

Šaž wschitzy, jedyn po druhim, jako pacžerške džěczi psched wotšarjom pobudu, tak tež wschitzy, jedyn po druhim, šwój pošledni pucz nastupja. Wóh šaj, šo bychmy tehdy wschitzy wozzy byli, kiž šo wot paštyrja šhubile nješku, šotrež šehodla tón dobry paštyr dom šowjedže do — njebieskeje paštyrnje!

Bohnowanje šonfirmazije.

„Ša njemějach“, tak junu w towarštwje fchesczjianskich šratrow pošožny šchědžiwž pošjedasche, „na dnju wobnowjenja šwojeho fcheczeńškeho šluba wjele šohnowanja, pschetož moja

wutroba njechasche šo ša njebieske tehdy hišchče wotamšacz. Šola pak bu ša mje na špodžiwne waschne tutón džei šapoczatk žyle noweho žiwjenja, hačžrunje šebi tehdy jara malo na njebieske myšlach. Šwojej macžeri še tehdy runje rano rjana nalika ša-šezka a wona bėsche ju wotšchcžipla a ju mi do šnešloweje džěrki na moju špowjednu šuknju tyška. Š wulkim špodobanjom a bjes pschestacža ja w zyrkwi na nju hladach. Šuž še mni towaršch rjekny: „Šy njedyrbišch pschezo na šwoju rjanu naliku hladacz, myšl šebi radšcho na to, šchto my dženkša šlubimy a waž šebi jo!“ Šute šłowa šłuboki šaczíšchčž na mje čžinjachu. Šchtož duchowneho rěč šokonjala nješ, to šoknja jednore šłowo mojeho towaršcha. Šot teho dnja šech ja wěrjazy fchesczjijan.“

Šaj, tak wjele móže tvoje jednore dobre šłowo pošhacz, ale pak tež tvoje ške šłowo šchodžicž!

Na čžichi pjatk.

Šswětko šwěta šłede šascha,
Šóječe, šo mnu šłakaječe!
Š šemi pada šłowa našcha,
Šłaczče, šly jandželške!

W štyšku žalošnym na šemi
Šezecž widžu Šesuka;
Š njebieskimi jandželemi
Šłacz, ty hrěščna wutroba!

W rězy šrawnej wón šo šupa,
Wutroba šo jemu šchtrje;
Šohėń wšche šłowy šupa,
Šrěšchnik teho wina je.

Š potom šrawnym wobšřepjene
Šwidžu šóšške woblicžo,
Šot šlych ludži wohanjene,
Šój a šłacz, o hrěšchniko!

Šesukowe šwjate štawy
Šišelkóte šu š hošdžemi;
Šesu bity, Šesu šrawny,
Šchto šmy nacžinili čži!

Ša šchžžu čže wobšladuju,
Šehnjo čžiste, w tvojej šrwi,
Šle šološčž wulku čžuju,
Šutroba wscha we mni rži.

Ššchelecž šřej šy šwoju čžyžo,
Šrawne Bože jehnjatko,
Šo by wumožene bylo
Šyle hrěščne čžłowještvo.

Šralo nješej, šrónowany
Š šrónu šwojej čžernjowej,
Ššłuboke a čžezke rany
Š šitwy š hrěchom nješech šej.

Šswětko šwěta šłede šascha,
Šiwjenje dže do šmjercže,
Šesuk mrěje, šłowa našcha, —
Šłacz, ty hrěšchny čžłowjecže!

Czihi pjatk wumrjeł.

Tuta hnada je ƙo Händelej, tamnemu wulkemu kompo-
nistej, dostała, kiž bė psched wjazy dŕžli dwė scžė lėtami maleho
růžka ƙwėtko ƙwėta wuhladał. Jeho najwošebnišce džėlo je
„mešiaš“, w kotrymž je nam Jesuř Chryřtuř a jeho skutk na
krařne waschnje w notach psched wuschi stajeny — wot Jesaja-
ƙoweho wěřczenja ƙem: „Troschtujcze, troschtujcze mój lud!“
psches Bethlehem a Golgatha hacž ł wulkemu haleluja, kiž
Ebóžnikej, psches czerpjenje dofonjanemu, klineži, a hacž ł sbóž-
nemu hamjeń we wěcžnosći. Sčtož je tute hłobŕy hdy ƙłyschał,
temu ƙu wone na pschezo wutrobu sajałe. So pał Händel wo
kńjesu Chryřtuřu niž jeno jako prawy miřchtr spėwacž a hracž
rosymjesche, ale jeho tež wot wutrobŕy ƙwojeho Ebóžnika mjeno-
wasche, to ł tych ƙłysow widžimy, kotrež płakasche, jako we ƙwo-
jim musikalnym džėle ł tšiapjeczdžėkatemu stawej Jesajafowemu
pschińdže a to wón wošebje tež na ƙwojim ƙmjertnym łožu wo-
pokasa.

Swėrny ƙłuzobnik bė pola njeho a stozesche na pschi-
bjerazu ƙłaboscz ƙwojeho kńjesa. Duž jeho Händel proschesche,
jemu 91. psalm wótšje cžitacž, a prajesche potom: „D to je ƙytua
a woschewjaza jėdž!“ Na to chŕŕsche 1. Kor. 15. staw cžitany
mėcž, na kotryž mėjesche potom ƙwoje myřle. Jako ƙłuzobnik
po ƙhwili na kńjesowe praschenje prajesche: „Tak kaž wón njeje
žadŕn rosymil, we hłobach rėcžecž, a so budže ƙo jemu mjes
njbjeskimi spėwarjemi wěscze wošebne mėsto pschipořasacž“,
duž Händel ƙmėřkotajo wotmolwi: „Ach, hdyž mje tón kńjes
jeno nuts puřcžeži a ƙe mni rjeknje: „Stuř ƙo tam do kuta a
pschipořkuchaj!““, dha chzu spokojom bycž. Rady ƙo njecham
do přėdka cziřcžecž, so bych w najpřėřisich rŕnkach stal pola
japoschtołow a ƙwojathch, hdyž jeno tu hnadu dostanu, kotruž je
Ebóžnik schacharjej wopokasał, potom je mi to dořcž.“ Wón tež
wo tym powjedasche, ƙał ƙu jeho junu w Romje chŕžli podjan-
řkeho řcžinicž, a ƙał je wjeřelŕy, so je tehdy ƙwojej ewangelřkej
wėrje ƙwėrny wostał a mōže ƙo nėtko mřėjo Božeje njesařłuže-
neje hnady troschtowacž. „Dyrbjeli ƙo na skutki spuschežecž, ty
luby Božo, řchto by wot nař bylo! Sčtož mamŕy dobreho na
řebi, njeje to wschitko dar wot Boha? Sčtož pał je nam
darjene, na to ƙo njemōžemy hordžicž, jako by to nascha sařłužba
była. A ƙmy dha wschitko cžinili, řchtož mōžachmy a dyrbjach-
my? Ach, so chŕžł ƙo Bóh ƙmilicž, ƙał wschelake pschecžiwu nam
řtorži? Je-li ƙłowo hnada nicžo njeje, potom tež ł nadžiju
nicžo njeje. Tuteje hnady ƙo ł wobėmaj rukomaj džeržu; na
tebje, Chryřcže, ƙameho wschu nadžiju ja staju.“ Mėřchto
pořdžischo dosta Händel wopyt kralowřkeje prŕnŕeřŕny, kotraž
jemu pschejesche, so by storo sařo stanył. „Haj“, mřėjazŕy wot-
molwi, „horje ƙo mi chze do ƙłubjeneje hospody, ƙym muezny.
Macze-li mje lubo, wyřkoka kńjeni, dha sa mnje proscheže, so
by ƙo nōž bōřŕy minŕyła, a so bych ja ł tutymaj mojimaj woczō-
maj ƙwojeho Ebóžnika widžil a so ƙmėł czihi pjatk wumrjecž!
To je moje řadanje a praschenje, so bych ƙwojeho kńjesa a wu-
mōžnika na dnju jeho stanjenja ł rowa wot woblicža ł woblicžu
widžil.“

Tuto řadanje je jemu Bóh ł hnady dopjelnil. Czihi pjatk
lėta 1759, runje jako swony hromadu swonjachu, nasch spėwar
ƙwojej ruzŕy na wutrobje řtknywschi a se ƙwojimaj hubomaj
hibajo mjelcžo řchepřasche: „Kńježe Jesu, wřmi mojeho ducha
ł řebi!“ —

Tak nasch spėwar, na ƙmjertnym dnju Jesuřowym řemřke
hłobŕy řady ƙo wostajiwŕchi, ƙo řbėhny ł hłobam a řhėrluřcham
we wyschřchim řhorje.

Gustav Knak,

kiž ƙo 1806 w Barlinje narodži a 1878 na jentym puřowanjy
w Dünowje pola Stolpmündŕy wumrje, bėsche přėdar ewangelija
pschi Bethlehemskej řŕkwi w Barlinje. Wot njeho mamŕy tón
krařny, wot Handrija Sejerja wubjernje pscheloženy řhėrluřch:
„Přchiswolcže, pschiswolcže cžahncž mi, hdyž Jesuř je“ atd. Sřlėdo-
wazŕy rjany řhėrluřch pał wón 1870 w jenu nōž pėřnjėsche, kotruž
dyrbjesche sa cžař blėřřscheje řhorosczje w řamocže a bjes řpanja
pschebncž:

Nōž je, řpacž ja njemožu,
Duž na teho řhladuju,
Kiž tež žŕlu nōž nej řpał,
Hdyž je sa mnje řdyřowal.

Widžu tamnu řahrodu,
Jeho boloscz njėkmėrnu,
Hdyž je jeho wutroba
Se ƙmjercžu ƙo bėdžila.

W řajkej wón tam řtyřnocže
Sa mnje řlecžo czerpjėsche!
Řrwawne řŕjepřki padaju
Jemu ł cžola a řemju.

Jeho luboscz řastupna
Na mój hrėch mi myřlicž da;
S nim bjes Chryřta řařłužby
Do hele řym řtorčeny.

S troschtom teje řařłužby,
S Chryřtuřa řwju řŕjepjenty,
Boži mėr we duřchi mam,
Duž nėtk woczł řandželam.

K. A. Fiedleř.

Wschelake ł bliska a ł daloka.

— S wulkej radořcžu mōžachmy hižom lubym Šerbam
řjewicž, so je konsistorřtŕo, kotremuž ƙu nasche řerbřke pruske
wořady podřtajene, w džiwanjy na duchownu potřebnoscz
naschich řerbřkich wořadow, ƙo rosřudžilo, ƙo staracž sa wu-
wuczenje řerbřkich duchownŕch sa řerbřke wořady. Duž je ƙo
tajki řerbřki duchownŕy řeminar, ƙaž wón hižom dolhe lėta we
Šakřkej pod wodženjom kńjesa lie. theol. M r ó ř a ř a w Šro-
džisčcžu wobřejti, tež we Wojerezach řakozil pod wodženjom
kńjesa archidiałona Dobruřkeho. Wřodži řtudentojo, kiž ƙo na
duchownřtŕo pschihotuja, maja nėtko w jutrownŕch přordninach
ƙwoje wuwucžowanja w řerbřkej řecži we Wojerezach. 4 řtuden-
tojo duchownřtŕwa ƙo lėřka wobdžėla na tynile pschihotowanřkim
wuwucženju sa řerbřke duchownřtŕo. S wulkim džakom pał
dyrbi ƙo ł nowa pschipořnacž tole pschipořnacže pruskeje wyschno-
řcže naschich řerbřkich duchownŕch potřebnosczow, hdyž je wysch-
noscz tež řřėdki sa tole wurjadne wuwuczenje pschiswolila.

— řarřki dokhodny řakōń sa Šakřku ƙo ł wėřtosczu pschi-
wosmjje, hdyž je ƙo w přjedŕy wuradženej komiřiji řejma ł wje-
řchinu hłobow pschijał.

— Raž ƙo sa veteranow, kotřiz ƙu sa wótznŕy řraj wojowali,
lėto a lėpje stara, je tež řastaranje wojakow, kiž we wojerřkej
řłužbje řteja, pschezo lėpřsche. Tak je ƙo nėtko tež sařo nowŕy řakōń
wudal sa pohřeb tajkich wojakow, kotřiz w cžařu ƙwojeje wojerř-
řkeje řłužby wumru. Wėřo pschjemny, so by tole řrudne domach-
přtanje řarřchim, kotřiz ƙwojich mlodostnych řŕynow do wojakow
řčėlu, njepschisřchlo. Ale tola tež, hdyž tajki czeřti řřchiz budže
řarřchim wot Boha napoloženy, je nėtko sa to řarane, so mōža
řarřchi ƙwojich řŕynow, kotřiz jako wojazy wumru, domach
řhowacž, a so to domjesenje cžėta do domiřny wyschnoscz njeře a
niž řarřchi, ƙaž bėřche hacž dotal. Tež řhowanje w domiřnje
wyschnoscz njeře.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłas
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!
F.

↳ Sersbske njeđželske łopjeno. ↳

Wudawa so kóždu kobotu w Smolerjez knihcizisčezerni w Budyšcinje a je tam ja šchwórtlětnu pschědplatu 40 pj. dostacž

Jutry.

1. Pětra 1, 3—9.

Rajke to pscheměnenje, hdž je syma nimo se swojej stróšbnosću a nalězo pschindže, to lube, lubosne, krašne nalězo, kotrež, kaž husto pschihadža, naš pschězo s noweje radosću napjelnuje. Tajke nalězo pschindže po stróšbnym symskim čašu na jutrownym ranju, kotrež sšhadžesche s čzičeho, čžemneho rowa psche wschón šwět k sbožu žyłego šwěta. U hdžež šu wěrjazny, tam šallinczi w tych sbóžnych jutrownych dnjach tón stary jutrowny khěrlusch Pětrowy, do kotrehož chzemy tež šahłošowacž:

Ahwaleny budž Bóh a tón Wótž našcheho Anjesa Jesom Ahrysta!

1. Sa czo my jutry khwalimy;
2. Kaž my jutry khwalimy.

1. Sa czo my jutry khwalimy? So bychmy to šapschimnyli, dyrbimy hiščeže juntrócž w duchu k rowej Sbóžnika hicž, kiž je s kamjenjom šawrjeny a wobwachowaný wot wojakow. Tón, kiž tam leži, bu w Božej nozy pschipowjedany jako šwěta Sbóžnik, Ahrystuš, tón Anjes w Davitowym měsće, hdže je tón šlubjeny mēr wostal? Čzi njepschěczeljo šami nětko wysłaja, ale czi, kiž šu jeho ša swojeho Sbóžnika měli, šu we hlubokej srudobje, jich nadžija je šanicžena, jich wěra khabła. Duž šwěta jutrowne ranje, šwjate, sbóžne šwětlo jutrowneho dnja sšhadža. Tón Wótž rozlemi šwjateho rowa ryhele, šersšhta žiwjenja

dobynasche nad šmjercžu, Sbóžnik stany horje, wumoženje je dokonjane; wěra dobywa nad dwělowanjom, wulka nadžija je wěrjazny spožčena. Šchtóž we wěrje k horještanjenemu hlada, móže spěwacž: „Ahwaleny budž!“

O kaž mohł ty njelězo a małowěrný k bokej štejo wostacž?

Jutrowny podawł je woprawdže wěrný; Bóh je jutrowny khěrlusch šam psches šwojich jandželow šaspěwacž dał: „Jesuš je woprawdže horještanył.“ Pětr je šwědk jeho horještacža, wón je jeho widžal a rěczecž šlyšchal. Duž šahłošuj tež ty do khwalby najwysšcheho. Njeje to najwjetšcha nadžija? Wěso by Ahrystuš čžłowjek byl, šamo najšpěšchi čžłowjek, wón njeby mohł horještanyčž; psches ničžo njeje tón Wóczez krašnišcho Jesuša jako šwojeho jenicžkonarodženeho Šyna wopokasał a šwěta Sbóžnika wopokasał, hacž psches horještacže. Je-li pak wón Boži Šyn, potom je wón našch Sbóžnik, potom je našche wumoženje wěste; my šmy wumoženi, šmjercži je žahadło wsate; a kaž je wón žiwy, tak tež budžemy my žiwi, a hdžež wón knježi, tam šmějemy tež my junu šwoju domišnu. Šlajcže, to je našcha žiwa nadžija, na kotruz šmy porodženi s nowa (šcht. 3) psches to horještacže Jesom Ahrysta wot mornych. Kiž ty šo bėdžiš w khutnym žiwjenju se starosću a wobčežnosću, kiž ty ležiš w horzym šmjertnym bėdženju, njewěšch, čžeho móžesč šo džeržecž? Kiž ty pschi rowach plakašch, njewěšch, hdže ty troscht namakašch? Tam šteji twój Sbóžnik, kiž je tebi nowe šwjate, njesmasane, njeswjadne herbštowo pschihotował, kiž tebi šho-

wane woſtanie w njebieſach. Tak my wěmy, ſa czo my jutry khwalimy.

2. Kak dyrbimy jutry khwalic? Jutry dyrbja tola ſwjedzeń njeſkóncžneho, ſbóžneho wjeſela bycz, wone ſu zplemu ſwětej najwjetſche dary pſchinjeſke, ſ najhłubſcheje czémnoſcže najjaſniſche ſwětło, ſe ſmjercže žiwjenje, ſe ſrudoby wyſtanie, ſe ſadwělowanja najrjeńſchu nadžiju. Ale kak wjele wutrobom bėſche w tamnych dnjach połnych wjeſela? Pomyſlcže ſebi na móžnych a mudrych w Iſraelu, woni ſebi myſlachu, ſo ſu nad ſtraſchnym Rabbijom dobyli, kiž bėſche jich nahladnoſcži na puczju; ale jako nětko na jutrownym ranju cži wajchtarjo jim wſchitko pſchipowjedachu, kajke to naſtróženje; woni wotměchu khětsje ſhromadžijnu a pſchekalachu ſ pienjeſami tych wojakow, ſo bychu ſelžane powjeſcže roſnjeſli. Abó pomyſlmy ſebi na Thomaſcha, kiž ſam woſta ſe ſwojim ſadwělowazym žarowanjom a ſo najprjedy wo ſbóžne naſhonjenje jutrowneho podawka pſchinjeſe. Abó pomyſlmy ſebi na njewěrjaznych wſchitkich czaſow, kiž Khrjſtuſa ſacziſnu, bjeſ Ebóžnika khodža, tehodla ſu bjeſ wotthknjenego kónza žiwi, bjeſ troſchta cžetpja, bjeſ troſchta wumru; wſchitka kraſnoſcž nalěcža móže ſo jim jenož rjane jebanje ſdacž; wſchitko jutrowne wyſtanie je jich wutrobam hórke žahadło. Schtó wužiwa ſam jutrowne wjeſele? Eſama wěrjaza wutroba (ſcht. 5). Duž wotewcže woczj a wuſchi a wócžka, widžecž, ſlwiſhecž a naſhonicž to wulke ſbóžne potajniſtvo: Khrjſt je ſtanył, ſe wſcheſ' martry cžahnył. Hlaj, ſchto je Bóh nad tobu a ſa tebe cžinił; póſnaj, ſo Khrjſtuſ njeje jenož twojich hrěchow dla wumrjel, ale tež horjeſtanył, ſo by ty poſtajeny ł wěcžnemu žiwjenju; wopomá, ſo bjeſ njeho žana ſbóžnoſcž, ale w nim je tebi hnadna ſmilnoſcž Boža wotewrjena, wſchitkón njeměr ſo tebi ſhubi, wſchitke rany wutrobny ſu ſahojene. D wſmi jeho horje, teho wulkeho jutrowneho ſerſchtu, teho horjeſtanjenego jako twojeho Ebóžnika, jako teho dobreho paſtyrja, ſa kotrymž ſamym chzeſch khodžicž. To dyrbi tež žohnowanje bycz prawych jutrow, ſo ſa nim khodžimy, piſchetož my jo njeſamožemy ſami ſe ſebje, ſe ſwojeje mozy, ta móž pak budže nam data pſches horjeſtacže naſcheho Knjeſa Jeſom Khrjſta; wěrjazym ſo wón ſe ſkuttom a woprawdže wopokaſuje, a jako tón horjeſtanjeny ſo wón wopokaſuje pſches dobycžetſku wěſtoſcž wutrobny we wſchitkich bėdženjach a ſrudobach czaſneho žiwjenja, hdyž wón naſchu wěru ſylni (ſcht. 7) Khrjſtuſa ſo dzeržecž, ł njemu ſo wuſnacž ſ njewurjeknjeny a kraſnym wjeſelom! Duž my ſpěwamy:

„D najwjeſełſche, o najſbóžniſche
Hnady połnicžke jutry wy!
Eſmjercž je we rowi,
E Khrjſta ſmy ſtrowi,
Wjeſel, wjeſel ſo, zyrkej ty!
Hamjeń.

Jutrowny ſwjedzeń.

Khrjſtuſ je ſtanył! Duž khwalobne pſalmy
Se rtom a wutrobu ſanoſchujcže;
Kóždy ſežel Ebóžnikej džaſowne palmy,
So mamy pſches njeho wujednanje;
Sa naſche hrěchi wón we ſmjercži poby,
Slemi móž ſmjercže a žiwjenje doby.

Khrjſtuſ je ſtanył! D póbělſtvo kraſne,
Kóž bu precž, ranje je ſaſwitalo;
Jutrowne ſkónzo nam ſeſthadža jaſne,
Erudoby, ſkóržby nět wotajmy ſo;
Do njebja we wěrje duſcha njech hlada,
Pſches Khrjſta kčžeje tam prawdoſcž a hnada.

Khrjſtuſ je ſtanył! Tak Ebóžnikej ſpěwa
Etwórba tež ſ nalěcžom wotuczazym;
Ty pak chzeſch mjeležecž, hdyž wſchitko tu kčžewa,
Wmyſlam ſo podawacž poſhmurjenym?
Poſluchaj tola, kak ł jutram ſo ſwoni,
Dha ſo cži pokoj, troſcht do duſche roni.

Khrjſtuſ je ſtanył! Njech ſtarocž naſ tyſchi,
Kamjeń ſo lěha nam na wutrobu!
Wumóžnik ſdychnjeńcžka naſche wſche ſtyſchi,
Póiczele po nozy jutrownicžku:
Starocže kamjeń wón ſ wutrobny wali,
So bychmy w dowěrje kruzjiſcho ſtali.

Khrjſtuſ je ſtanył! Nět ſobu ſ nim poſtań
E hłubiny hrěcha a njeprawdocže;
Sa nim krocž, we nowym žiwjenju woſtań,
Stary bėh tebi njech próſbny row je.
Zeli-ſo ſ Khrjſtuſom we ſwětłe khodžjiſch,
Dha ſo ſ nim junu tam w njebieſach wodžjiſch.

Khrjſtuſ je ſtanył! Duž njeboj ſo rowa,
Komorku twoju wón wuſwjecžil je;
Eželo ſo do njeye na khwilu khowa:
Zunu ſu jutry, hdyž ſbudži wón cže.
Potom ſ nim póndžeſch do kraſnoſcže raja,
We kotrymž Salemiſke palmy ſo haja!

K. A. Fiedler.

Jutry.

W pſchirodže knježi, kaž w cžłowſkim žiwjenju, tón wulki ſakoń wo bywanju a hinitoſcži. Tutemu ſakonjej je wſchitko podcžiſnjene, jemu dyrbi ſo wſcho, hdyž tež ſ njechanjom, podwolicž. Rjane je nalěcžo, hdyž wſchudže w lěbu a na luzh ſo nowe žiwjenje hiba, rjane je tež lěcžo we wěnzju ſlocžanych kłožow a w pſyche piſhanych kwětkow; ale temu ſlěduje naſhyma, hdyž łopjeńka je ſchtomow padaja, a ſurowa ſhyma, hdyž wſcho žiwjenje w pſchirodže wotemrěwa a ſněh ſemju ſ bėlej cžělnej plachtu wodžewa. Potom mrěje tež radoſcž w naſchich wutrobach, a wnył, ſ kotrymž nalěcžo poſtrowichmy, ſo pſchemobrocža do tyſchneje ſkóržby: Kak je tola wſcho tak ſe chodne, tak knicžomne!

Žedžiwoſcž po nalěcžu, po ſaſowotucženju pſchirody, po nalěcžu w cžłowſkim žiwjenju, po dnjach naſcheho džecžatſtwa a rjaneje młodoſcže ſ pſchiběrazymi lětami roſcže a naſ po prawym naſche žyke dclhe žiwjenje njewopuſhcžaja. Ale hdyž my tole nalěcžo namakamy? Tole nalěcžo, ſa kotrymž žana ſhyma njeſlěduje, hdyž kwětki ženje njewjadnu a ſkónzo wjazh njeſaſhadža, tale młodoſcž bjeſ ſtarjenje, tole žiwjenje bjeſ hinitoſcže? Sow na ſemi ſawěſcže niž. Kóžde nalěcžo je wěſchcženje na tole wurjadne nalěcžo, ſa kotrymž naſcha duſcha žedži.

Alle rukowanje ſa tamne wěcžne nalěcžo halke pſchi wotewrjenym rowje horjeſtanjenego doſtawamy. „Jeſuſ je žiwy!“ to je to wjeſele póbělſtvo, kotrež jutrowne ſwony ſaſo do kraja njeſu. „Jeſuſ je žiwy a my budžemy tež žiwi!“ To je ta wěra, kotraž naſ w próſche dzerži, chzedža-li naſ ſemſke ſtarocže a

twjerdy semski pschah stužic; ta wera, so so sa smjerczu a rowom, nad wschitkim bywanjom a wschitkej hinitosczu nascheho czašneho žiwjenja junu nowe nalěczo, nowy śwět, nowe njebo a nowa semja posbėhajaju, hdžež prawdosć bndli.

Prawdosć! kak ředka je wona hišcže tudy delefach nadeńc! Kak řduhuje tak někotry pod czežkim cziščezom, nad nim wotpoczozwazhm, a wón budzišče jo tola lěpje sařluži! Kak řo tak někotry lud hišcže potkoczjuje a kak wón podarmo po prawdosći řduhuje! Tola jutry nam rukowanje sa to dawaju, so je hišcže jena prawdosć. Dobycze njeprawdosće, kotraž Ebóžnika na tšchiz pschibi, bėšče jeno pschelhodne; Knjesowa prawiza pař dobycze wobřhoma! Pilatus a jeho pařmo řu dawno řudženi, ale Jesuř je živy, a nad wotewřenym rowom řo jeho dobyczerřka řhorhoj řmahuje. To dawa nam tu řbóžnu wěřtosć, so sa nasche duřche psches Božu hnadu junu wěczne nalěczo pschindže.

F.

Jesuř je živy.

(Pschelozk.)

Dobymarjo, ř rowa stanjeny,
Pschemwinjerjo wschitkich czmownych mozow,
Řiž řwět hrěřchny ř Bohom řjednal řy,
Sswětlo řy wschěch cžemnych řmjertnych nozow,
Budž mi dženř a sa czař pschichodny
Řarřy řynř a řhěrľuř řwjecženy.

Řhwalcže so mnu Sřyna Davita,
S řudy law nad njepřeczēlom doby,
Ssmjercže řrach mōz hele rořlama,
Řaľo ř dobywarjom w heli pobu;
Wysřaj ř hľořom, hrěřchny cžłowjecže:
Jesuř živy je do wěcznosće!

Gloria! cžert, hela řšepota,
Řdnyž wřcho wysřa: Ebóžnik ř rowa stanj;
Žiwjenje twōj lud, o Knježe, ma,
Řrěcha, řmjercže řwjast něřř ř njeho řpanj;
Wumozženy, hacž do wěcznosće
Sswjeczi wōn czi duřchu, žiwjenje.

K. A. Fiedler.

Wōn je živy! —

Řdnyž bėšče D. Luther ř řhwilemi řruchřy a řrudny, řo wōn řbždy czař ř tym řłowom trořřchomasche a wōřřchemjesche: „Wōn je živy! — Czařto wōn tuto řłowo ř řrydu psched řo na blido nariřa; haj na wschě řurje a řczēny wōn piřasche: „Wōn je živy! Wōn je živy!“ — Řaľo bu ras prasřany, řchto cžze ř tym prajicž, wōn wotmolwi: Jesuř je živy, a njebyři wōn živy byř, njebyř řebi řaneje řodžinki živy byřž řadaľ. Řeno doľeř wōn živy je, budžemy teř my psches njeho řwi, řaž wōn řam praji: „Sa řhm živy a wy budžecže teř řwi!“ —

Lutherowe řłowo wo řorjestaczu.

Řyľemu řwētej je njembžno, mōrweho řbudžicž, ale temu Knjesej Řhryřtuřej njeje to jenož mōžno, ale to teř sa njeho řana řroza ani, džěľo njeje. Řunje řaž, cžze-li něchřto jeneho, řiž řpi, se řpanja řbudžicž, jeno wo řožo řłapa a praji: Řejda, řtaň! řaľ cžini Řhryřtuř teř. Haj, Řhryřtuřej je wjeľe ľōžřcho, mōrweho řbudžicž, hacž nam něřoho se řpanja. To cžze řōn Knjes řady, so byřhmj jo wēřili a njethodžili jako njehmani a řli ľudžo, řiž njedželu a džěľawy džen w řorcžmje ředža a piwo do řchje ľija,

jako řruwy wōdu a praji: Řchto řodžu wo Boħa, řchto řodžu wo řmjercž? Řy hrořny cžłowjecže, řa cžimž řteřřch, to dořtanjesch, řy budžesch teř wumřecž a do hele řtorczēny.

Wěřte je, so Řhryřtuř na pořľednim řnju pschindže a nař wschěch wot řmjercže řbudži. Duž wotpoczujaju řřchescžijanom cžēľa w rowje a řpija, hacž Řhryřtuř pschindže a řłapa na row a praji: Řtaň, řtaň, Řarčzinje Luthero, řbi wōn. Řotom w jenym wōľomifu řtanjemy jako ř cžicheho, duřčneho řpanja a budžemy wěcznje ř Knjesom Řhryřtuřom řwi a wjeřeli.

Jutrownicžka.

Ssmjertne jastwo rořłamane
Jutrownicžka pschipojđži,
Wjeřeloscže řřelba řři.
Řōřtne hľořy dořpēwane
Do poľ cžichej' nozy řu. —

* * *

Jutrowni cžaharjo na ranischi kemřch.

Řdže řu mi banty cžerwjene
Řa řwjedžen wjeřelny,
Řchřto mōdrnych, bēľnych pschijeře
Řa řwjedžen jutrowny?

Řdže řy mōj pschny řoniko,
Ř řchřto řo řradujesch?
Řaž řłōncžto řkoczi řřhadžejo,
Řy so mnu řejhrawjesch!

Řdže je mi woda jutrowna
Se řōřka cžerřwēho,
Řchřto mi řej' jafnej' nacžerpa
Do řłōnza na ranko?

Řdže řu mi jeřka piřane,
Řich dawno řadny řhm,
Řchřto dženř je řulecz řo mnu cžze
Řa řrijōžku řelenym?

Řdže řu mi řjane řhorřowje
Řa řwjedžen dobyczja,
Ře bubony a piřcžele
Do řwjatoh' řhěrľuřcha?

* * *

Řhěrľuř kemřerjom.

D najřwjecžischa jutrownicžka
W blyřcēzu řelenym, nalētnim!
Budž nam řwjatocznje powitana
W řtemplu Knjesowym wyřřokim.
Sswjate pschēndže wutrobu cžucže,
Njewuprajne řiba řo řnucže,
Řdnyž tvoje řwonny nam řłincža
Ř tvoje řhěrľuřche řynčža
Řaleľuja dobyczerře!

H. Zejler.

Řwētki jutrownicžki.

Řtari řu řebi powjedali: Řdnyž Řhryřtuř ř rowa řtanywschi psches Řoseřowu řahrodu džěřche, bē řo na jene dobo ř njeje wschōn njerjad (cžernje, wōřřny atd.) řhubil a řwētki řame, ř ranisčej řořu řrijepjene, w řahrodže řcžējachu a se řwojej ľubosnej wōnjju řtanjeneho Ebóžnika řwjelachu. Řjebjesři Wōtž bėšče řutōn džiwo cžiniř; pschetož wōn cžyřšche, so by řeho ľuby Sřyn na řym řnju, na řotrymž bē řo se řemje to řtare poľlecže řrijecž wřaľo, ničžo hacž řwētki w řahrodže njewidžak.

Řas bėšče řuto pschirunanje řobotu do jutrow macž řwojemu maľemu džěřczu powjedala. Řdnyž řuto džěczō jutrownicžku řano do řahrody řtupi, řo wulžy řtrōži, so řam w řrijedža řjes řwēřkami wjeľe njewuřchneje řrawy a řruheho njerjada wurořcženého wuhľada. „Řeno řucže wōn ř wami, řōn Knjes Jesuř njecha jutrownicžku ničžo hacž řame řwētki widžecž,“ řaľ to džěczō řjēřny a počža řōn njerjad se řemje řorhacž.

Nascha wutroba je tež sáhrodka. Swětki dobrych poczinkow chze tam nasch Sböžnik widjeć. Tehodla won s njeje se wšchěmi wóštami hrěchow a škóšcow!

Jutrowne jejka.

Waschnje, šo jutry s jejkami wobdarjeć, je jara stare a nahadža šo pola pohanskich ludow kaž pola křesćizjanow; mjes poslednimi bě wono hižom w přenim lěthyšazu po Khr. sawjedžene. W Persiskej pada džen noweho lěta nimale na tón samy čas kaž nasch jutrowny šwjedžen, dokelž tam protyka čas nalětneje runonóznoscze jako spoczałk lěta postaja. Hižom popołdnju tehode dnja podawaju šo hwěšdarjo do bydłow bohoto w provinzach, šo bñchu tón wokomik wobkedžbowali, hdžež runonóznoscž fastupi, a tak rucže hacž woni w tym nastupanju snamjo dadža, šo ludej s kanonowymi salwami spoczałk noweho lěta wosjewi. Potom šapocznu šo wulke šwjatocžnosće, pschi čžimž šo ludžo, tak husto hacž jeno něfak móžno, nowu draštu woblekaju, čžehož dla tónle čas tež „šwjedžen nowych draštow“ rěka. Mjes darami, s kotrymiž šo ludžo přeni džen šwjedžu, wošebje jejka na přenim městnje steja. Wone šu s drohotnych mjedžow dželane, wobmolowane a wyšofeje płacžisny. Tež w Serailu, palazu hłowneho města, šo tón džen na 5—600 jejow rozdželi. Wone płacža pohanam jako snamjo radosće — mjes tym šo šu židam šymbol želenja. Žarowazym šo jejka k jědži poskicžowachu, a pódla jutrowneho jehnjecža, k dopomnjecžu na wuczah s Egiptowskeje jutry na blidže wěrjazežo žida stejazežo, nješmédža jejka pobrachowacž.

Pola křesćizjanow je jejo wobraš horjestacža. Kaž s njehibiteho jejka žiwj ptacžk wukhadža, twjerdu šforpinu pschelamje a šo na šwojimaj škhibleschkomaj do powětra posběhnje: tak je Khrystuš w pschekrašnjenej podobje se šanknjeneho rowa wustupil; tak tež my junu s rowa stanjemj, hdžž šo wone kaž šforpinu rozšlamaju a my na pokiw nascheho Sböžnika šo jemu napšchecžiwu k njeju posběhnjemj.

W žanym kraju njeje waschnje wobdarjenjow s jejkami tak rosšchěrjene kaž w Ruskej, hdžež kóždy domjazh, haj šamo kóždy wojak jejko něfajšejžkuli podobisny dostawa — nihdže pak šo tež pschi tym lubošnišchi jutrowny postrow nješkschi dnžli tón, kotryž tam jedyn druhemu pschimołuje: „Tón šnjesh je stanžk!“ a ženje njepobračuje wotmołwa: „Wón je wopravdže stanžk!“

Tež jutrowne šwjecženje.

Psched někotrymi lětami setkach, tak powjeda wucžer, jutrownicžku na wšy přenježo pohoncža na ryčžerfuble, kotrehož mała džowka bě mi luba šchuleřka. Pschecželniwje wón ke mni stupi a mi horzo ruku tlóčžiwšchi dželše: „Chžych runje k wam pschicž, šnjesh wucžerjo, chžych šo podžakowacž, šo mam tajke rjane jutry.“ Džiwojajo praschach šo, tak wón to mēni.

„Nó,“ dželše wón, „čžichi pjatk chžych po mojim waschnju popołdnju do korežmy hicž a kajki jedyn potom domoj pschidže, móžecže šebi myšlicž. Duž dželše moja šanka: Me nano, dženš na tym dnju, hdžež dnrbjesche tón šnjesh Khrystuš tak jara čžerpicž, njedhčbjak ty do korežmy hicž. To šlowo šapschimny mje móznje a ja prajach: Nó, dha powjedaj mi tola, tak je tón Sböžnik čžerpicž. Šomyšleče šebi, duž powjedasche mi dželčžo žyłu historiju tak duschnje a se šylšami we woczomaj a powjedasche, šo šče ju wy w šchuli hiščeče wjele rješcho powjedali. Tehodla chžych šo podžakowacž. Duž šym drje domach wostal a dženka tež a předowanje je mi dželčžo pschedčitalo, dokelž móžu halke jutšje šako kemschi hicž.“ Mój šo rosžohnowachmoj a ja dželch won na polo. Kóždy budže mi rady wēricž, šo mējach tež ja rjane šwjate dny.

Rosšchěrjenje biblije we šlowjanskich rěčach.

1. Najwjazh biblijow rosšchěrja jendželške abo „britiške

biblište towarštwu.“ Wono je w poslednich tšjoch lětach šledowaze licžby biblijow a jednotliwych bibliškich dželow rosšchěrjało:

	1910	1911	1912	1913
Rušowške	16 085	32 286	27 131	27 161
Ruthenške	6 368	12 826	11 017	6 787
Bolharške	2 977	3 056	51 898	14 326
Sužnošerbške	23 240	33 954	105 464	39 930
Rhorwatske	10 251	12 632	32 970	22 533
Šlawonske				
t. j. žyrkwino-šlowjanske	830	988	653	660
Ššlowjenške	6 338	8 366	17 515	7 093
Ššlowatske	3 217	10 440	23 130	17 604
Čžěške	41 190	43 405	48 853	47 111
Pólske	27 594	32 670	37 429	36 133

Do hromady 1908: 136 227

1909: 123 192.

2. Londonske towarštwu „Scripture Gist Mission“ wudawa wošebje jednotliwe biblište knihi s wobrasami. Woni šu rosšchěrjeli w pjecž lětach wot 1. haprleje 1908 hacž do 1. haprleje 1913:

Rušowške:	61 528
Ruthenške:	8 500
Bolharške:	21 969
Sužnošerbške:	70 274
Rhorwatske:	7 180
Čžěške:	10 000
Mašurške:	13 000
Pólske:	44 000
Korelske*:	24 350.

3. „Rušowške prawošlawne biblište towarštwu“ w Petersburgu rosšchěrja ša lěto psches 200 000 bibliškich knihi.

4. Wošebje ša Ššlowjanow w Pruskej čžišchčitej biblije a hornjołužiškich Ššerbow: „Šakske biblište towarštwu“ w Draždžanach, ša delnjołužiškich Ššerbow „v. Cansteinski bibliški wustaw“ w Šali. Wot tuteho towarštwu je „Pruske biblište tow. w Barlinje Nowy testament ša delnjołužiškich Ššerbow čžišchčecž dało; tošame towarštwu rosšchěrja w Pruskej Hornjej Łužicy tež biblije Draždžanskeho towarštwu.

Licžby rosšchěrjenja šu:

Hornjołužiškich biblijow ša lěto něhdže 200,	
= nowych testamentow	50;
Delnjołužiškich biblijow ša lěto něhdže 10!!!	
= nowych testamentow	12;
Pólskich biblijow ša lěto něhdže	320.

Tute licžby šu mi na moju proštwu wot towarštwow samych pšplane. Pod 3. šym jeno šhromadne licžby dostał a to: Pruske hłowne tow. je pschedało ša poslednje 5 lět něhdže 60 delnjošerbškich testamentow, 160 hornjošerbškich, 250 pólskich biblijow. v. Cansteinski wustaw ša poslednje 10 lět něhdže psches 100 delnjošerbškich biblijow a 4000 pólskich a litawškich biblijow. (Licžbu Polakow a Litwanow šym šajil kaž 4:1.) Hdžž hižom Draždžanske towarštwu psche, šo šo hornjołužiške biblije lěto wot lěta mjenje pschedawaju, dha je wopravdže šrudnje, šchtož wo delnjołužiškej bibliji šhonimj. Lud, kotryž ma tola hiščeče 30 000 dušchow, trjeba ša žyke lěto 10 biblijow a 12 testamentow we šwojej macžernej rěčži. Wotucž, ludo šhwaleneje pobožnosće!

Šchwjela.

* Korelske šu šinski narod w polnóžnej Rušowškej, ale dospolnje pschecženi, tak šo šo jich něčžišcha rěč ma jato rušowšta podrěčž licžicž.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Ožeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoď ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Šserbske njedželske łopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Šsmolerjez knihicziščeženi w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

Quasimodogeniti.

1. Jana 5, 1—6.

W jutrownym šwjedzenju šmy my šchesczijenjo šašo stali na wyšokosći zyrkwiného lěta. Wot šchiza Šhryštušoweho na horje Golgatha buchmy wjedzeni k jeho rowej, wot kotrehož běiche kamjeń wotwaleny, a we wješelej wěstosći horjestacža šmy spěwali: „Ješuš, moja nadžija a mój Šbóžnik, tón je žiwý“, dokelž wěmy, šo je šmjercž póžrjeta do dohycža. Wěšće, tych budže došć, ša kotrychž šu tež tutón ras jutry šašo nimo šchle bjes trajozeho wušpěcha, bjes šnutšowneho žohnowanja; ale šchtóž je jutry prawje šwjecžil, tón je šacžul, šak wot horjestanjeného nowa móž wukhadža, nowe rjane žiwjenje. A to je to, šchtož chze Šhryštuš we naš wubudžicž, šchtož chze wón nad nami dokonjecž, šo by jeho myšl w naš škutkowała. Wón chze naš k šebi čahnyč, wón chze naš domješć k pošnacžu, šo je jeno pola njeho wukhowanje, šo je jeno pola njeho žiwjenje a šbóžnosć.

Alle temu šo šwět napschecžo staja, kiž chze naš čłowjekow we šwojej mozy šdžerzecž. A my to šhonimy w tym, šchtož je wokolo naš, a tež w tym, šchtož je w naš, šo je šwět wopradowže móž, š kotrejž mamu licžicž. Tehodla reka ša tych, kotšiz chzedža šchesczijenjo bncž. kotšiz nejšku š tym špokojom, šchtož móže jim šwět pošticžecž, kotrychž wotšknjeny kónž je horjelach w njebjěšach, wojowacž š tym šwětom a jón pschewinyč. To je to, šchtož šebi tu Jan wot tych žada, kotšiz šu šo wot Boha narodžili.

Jan nam tu pošasuje, šak my k tajkemu nowemu narobej pschidžemy. My dnyrimy wěricž, šo Ješuš je Šhryštuš, šo je wón Šsyn Boži. Nunje tutej wěry štaja šo šak někotre šadžewanje napschecžiwu, a wošebje našch čžaš njewuštawa, pschezo š nowa wěryžnych w jich wěrye šlabnych čžinicž; še wšchěch štronow Šhryštušowi njepschecželjo pschihadžej a njewoštawaju ničžo njěšpytane, pschezo wjazy na jich štronu čzahnyč: na štronu njewěry.

Wěšte wšchak je, tajke žiwjenje w njewěrye je ša čłowjeka lohke a škladne: wón njetrjeba nikomu račnowanje dawacž; jemu je dowolene, šchtož šo jemu špodoša. Alle na tym jenym budže temu pobrachowacž, kotryž je bjes wěry žiwý: wón njěsměje to šacžucže, šo dobudže, ně, wón šo wě w šrudnym wotročkowštwje šwěta. Alle šo buchmy še šwětom šhubjeni njebyli, dha reka tež ša naš, šapschimnyč tu wěru a w tajkej wěrye potom tež čžinicž po tym, šchtož šo wot naš žada. Šdnyž w tajkej wěrye štejimy, a hdyž budže tajka wěra tež žiwa we naš, dha šo tež nam potom radži, šwět pschewinyč.

Wěra wšchak je ta móž, w kotrejž my dobudžemy. To je ta wěra, kotruž je tón Anješ šak někotry ras šhwalik, hdyž wón prajesche: „Tvoja wěra je či pomhala.“ Mamy tutu wěru, dha wěmy, šo je Ješuš Šhryštuš Šsyn Boži, šo wón jenicžny je tón Šbóžnik a Wumožnik, kiž móže naš wumóž wot hrěcha a wot šmjercže; šmy my w jeho jutrownym horjestacžu šo šašo pschewědcžili, šo je wón žiwý a pschinyške nowe žiwjenje tym šwojim, dha tež naš potom ničžo wjazy njednybi wot njeho dželicž; a hdyž

je jich tež wjele, kiž teho Anjela wopuščeža, dha chzemy tola my k njemu stacž a prajicž: „Anježe, komu pónđžemy? Ty masch słowa wěczneho žiwjenja, a my bmy wěriili a pónjali, so ty by Khrystuŝ, tón Esyn žiweho Boha.“

Šdžež pak tuta wěra knježi, tam wona njemóže morwa wostacž, tam dyrbi ŝo wona bohacze wopofasacž w prawym křešćijanškim žiwjenju, kotrež w lubosczi ŝo k Bohu dzerži a ŝo próžuje, jeho kasnje dzeržecž. Šchtóž je pschis wěru ŝo wot Boha narodžil, tón nješmėje wjazny spodobanje nad tym, k čemuž ŝwět wabi, tón njebudže chzycž wostacž w tym starym knicžomnym waschnju, ale tón čuje ŝo čehujeny a wabjeny k ŝwojemu Bohu, tón dže, so by činił po tych kasnjach, kotrež Bóh na tych ŝwojich položi. Wny derje wěmy, so činjenje po tajkich kasnjach njeje lohke; pschetož šchtóž to čže, tón ma wojowacž pschecžimo lóŝtam a žadošćam we ŝwojej wutrobje, tón ma wojowacž pschecžimo ŝwětej. A tola, runje w dzerženju tutnych kasnjow Bóžich leži to dobyče, tu je to, wo čimž Jan pišče: „Pschetož wschitko, šchtož ŝo wot Boha je narodžilo, pschewinje ŝwět, a nascha wěra je to dobyče, kotraž ŝwět je pschewinyła.“

Chzesch ty, so by ŝwět nad tobu knježil? A chzesch ty, so by twój kónž byl to škaženje, to šatamanstwo? Njechascž tež ty wjele radšcho, wjele wjekešicho šapschimuncž to žiwjenje, kotrež wjedže do wěcznosće? Wny to móžemy, pschetož Jesuŝ Khrystuŝ tu je, kiž je horjestanł wot ŝmjercze, a je s tym tež tym ŝwojim to žiwjenje pschinjeŝł.

W tutym Khrystuŝu Jesuŝu ŝu čzi wěrijazy přenjeho čžaŝa dobywali, ta mała čzrijódka, nade wschēm, šchtož ŝo jim napschecžo stajesche. W Khrystuŝu Jesuŝu je to dobyče dale šchło, tak so je dženŝa jeho kralestwo na tutej sem twjerdže šaložene. Šdžež wschaf w tutym wojowanju ŝo móžemy na tuteho Jesuŝa šaložecž, tam wěmy, so ŝo njetrjebamy bojecž, ale so budže to dobyče nasche. Nad nami leži ta pschibłuschnoscž, Anjesowe kralestwo dale twaricž. Duž chzemy šapocžecž na naschich wutrobach, so by tu nowe žiwjenje nastalo. Dha budžemy potom tež hotowi ša to wojowanje, w kotrymž ma ŝo ŝwět pschewinycž. A nasche budže dobyče, hdyž we wěrye do Jesom Khrysta štejimy, kiž je horjestanł wot ŝmjercze a živy do wěcznosće.

Šamjeń.

W. we W.

Šswjecžmy wschědnje jutry!

Bobožny dr. Lindemann w Rostoku mějesche waschnje, kóždy džen ŝo jutrowny křerlusch modlicž. Šdyž běsche ras ŝwjatki na wopycze w domje ŝwojeho pschecžela a běsche ŝo tež tam ŝwój jutrowny křerlusch pomodlił, ŝo jeho pschecžel woprascha, čžeho dla tajki jutrowny křerlusch na ŝwjatki špěwa. Bohabojasny muž na ŝwoju bibliju pokasja a džesche: „To je moja prothka, w kotrejž stajnje jutry šteja, a kotraž mi pokasže, tak ja nješšym niž jeno w ŝwjatej křečženizy jutry ŝwjecžil, ale tež wot tam dyrbjw wschitke dny ŝwojeho žiwjenja jutry ŝwjecžicž.“ Šako ŝo jeho pschecžel woprascha, tak ma ŝo to stacž, wón wotmolwi: „Šdyž rano s kóža stanu, se žónštimi k Jesuŝowemu rowej křwatam a špěwam: „Njech wschaf tež nóz mojoh' hrěcha tu s tei nozu šahinje. — Daj, so w čžaku teho ranja dženŝa ŝwěru postanu s duchowneho šleho španja.“ — Šdyž k špowjedži du, a šym ŝo ŝwojich hrěchow s wutrobu wušnał, ŝo modlu: „Grěchow nóz je ŝo minyła, halleluja!“ A hdyž předomacž křyschu, šame jutrowne předomanja šaššyschu, pschetož wschitke ŝu na te jene šlowo wot-

měrene: „Wotucž, kiž ty špišch, a stawaj wot mormych, dha budže čže Khrystuŝ roškwětlícž.“ — Tak tež dyrbi s tobu bycž; ŝwjecž wschědnje jutry s tym, so džen wote dnja s hrěschneho, bješbóžneho žiwjenja stawasch a jo wopuščežišch a psched Bohom křodžišch w čžistosczi a šwjatosczi jako Bože džecžo.

Žiwjenje a šbóžnosć w Jesuŝu.

We žanym druhim šbóžnosć njei,
Tež žane druge mjeno
Njei w ŝwěcže date čžlowjekei,
Nam pomha Jesuŝ jeno;
Šaj wón, našch Šbóžnik jenicžki,
Še pucž a wodžet k šbóžnosći,
Šdžež mēra palmy wēja.

Našch dołh džē Jesuŝ šapłacž
A wufupi naš s hele,
Šdyž na křičžu ŝmjercž pschecžerpi
A wušta martry wjele;
Wón wumo naš se ŝwojej křwju
A woblecže naš s prawdosčju,
S tym wujedna naš s Bohom.

Wón Jesuŝ jeno njerēka,
Wón je, šchtož mjeno praji;
Wschaf pomoz, trošcht wón ša naš ma,
Šdyž hrěcha mōž naš daji.
Šaj, skutk je s mjenom pschesjene:
Wón pnta, šchtož je šhubjene,
A dusche šbóžne čžini.

Njech mjeno Jesuŝ w duschi mi
Duch Bóži pschekrašnjuje;
Šswět to, šchtož wono šnamjeni,
Wschaf ženje njesacžuje.
Šak mohł tež rošom šapschijecž,
Šchtož bōški blyšcž ma roškwětlēcž?
Nē, ša ŝwět je to tajnosć.

Ach, njech ŝo mjeno Jesuŝa
Šaž šlōnzo we nui jašni,
Šo w mozy jeho wušnama
Mi wutroba ŝo křašni!
Dha hašnu hrěcha tyšchnoscže
A Bóži mēr mi w duschi kēže,
Šaj, dha šym šbóžny! Šamjeń.

K. A. Fiedler.

Aljbl konfirmaziskeho šchprucha.

Psched krótkim ŝo duschowpastyr holžy, kotraž běsche hadle psched někotrymi njedželemi konfirmirowana, ša jejnym konfirmaziskim šchpruchom praschesche — a wona jón wjazny njetjedžišche! A tola běsche wona jena s lěpschich we wucžbje byla. Čžehodla dha ŝo te šchpruchi pschi konfirmaziji wot duchowneho mlodemu křešćijananej pschi woltarju praja? Wone dyrbjw jemu hešlo a wodžerške šlowo ša žyłe žiwjenje bycž. Šubny čžitarjo, šnajesch hišcže ŝwój konfirmaziski šchpruch? Ale wažnišche hišcže je, šy tež po nim živy? Brajče to ŝwojim džecžom, kiž k woltarjej šupja, so šebi to šlowo Bože, kotrež ŝo jim wot duschowpastyrja šobu da, tež šobu do žiwjenja wošmu.

Konfirmazijska pycha.

We swojim časnu snajach křesćijanski swójbu, kotraž běšče pschi poměrných žadanjach w spokojaxnych wobstejnoščach. Tola s dobom potrjehi ju wjele horja a domjazeho křizja, a to runje w tym časnu, jako jeju džowka psched konfirmaciju stejše. Ta křesćešče swoje towaršcki wjele wo rjaných konfirmazijskich wobleczenjach rěčecž a tšchnje na to myšlesče, kajke jejne wupadnje. Tola jako so džej pschezo bóle bližesče, wjedžišče maczerka lubosč radu. Najprjedy wona Bohu, kiž chyzšče jeju wěru pruhowacž, swoju wutrobu w potornej modlitwje wužypa. Potom stupi psched draštny šamor a pschekladuje kóždu kruč, rospominawšchi, hacž dha so tudy ničžo wjazny pschedželacž njehodži. Tule je hiščeže wulka ščěroka šuknja, ale škoda, wona je selena, a džěcžo trjeba tola čornny šchat. Temu pač je wotpomhacž, pschetož maczerka ju čornu wobarbi, bjerje blotu, nožizny a šchitu jehku k ruzny a lubosč pschihotuje šamorucžnje trěbny šchat.

Wěšo pntny macž, so so džowka, kotraž běšče se rta swojich towaršckow wjele wo drohotnych wobleczenjach a wšchelakej pschekřehača, pschi pschepodacžu šchata šacžewjenu a šrudne woblicžo ščini. Macž pač trošchtujny džěšče: „Bóh hlada na wutrobu a niž na šchat; prošch jeho wo nowu wutrobu, hdyž šchat nowy byčž njemóže!“

Konfirmazijski džej swonja swony. Šak džowku šhotowjenty šchat tač pschistojnje a tač derje draščzi! Macž kochi w šbožownej radosčzi swoje džěcžo a praji: „Wšmi swoju pychu:

Čzi krej a prawdosčž Křystuša
Budž pycha, drašta čelčomna;
W tej wobštacž móžesč psched Bohom,
Hdyž junu póndžesč k njeju dom!“

Konfirmacžny nije so jejna pycha šestarka, ale je so jej pschezo lubšča ščiniča a dyrbi jej šastup do wěcžneho žiwjenja wotewricž. D derje temu džěščžu, kotremuž je so tež tajka šwěrna maczerka dostaka, kiž njesabnywa, jemu tule pychu na wutrobu křacž!

F.

Starosčž šarschich.

Šarschim je wutroba čezka, hdyž dadža swojim džěcžom po konfirmaciji do šwěta won časnyčž. Štyšniwe je jich praschenje: Njesabudža so w šwěcže a budža wšchelacžnym špytowanjam, so jim bližaznym, šhutnje napschecžiwu stejecž? Wožebje je ša te, kotrež do městow časny, wulki štrach. Duž my wšchitkich šarschich, kotřiž swoje džěcžo do města póščzeli, na to šedžblimých činimy, so šu tam młodženske towarštwu, kotrež chzedža mlode dusche psched tajkim štrachom wobarnowacž. Njech tehodla šarschi njeskomdža, swoje džěcži napominacž, so bychu do tychle towarštwow šhodžili, hdyž maju naboženške natwarjenje a tež njedželu hódne šawješelenje, hdyž druge na rejwanške lubje šhodža a so w šarowaznym šwěcže wješela.

Wustup se šarschiskeho domu.

(Pšcheložk.)

Dha wšmi nětk mojej ruzny
A pschewodž mje
Na pucžu k njeju dužny
Pšches žiwjenje!
Šsamlutki nochžu šhodžicž
Niž krocželki;
Ša tebi dam so wodžicž,
Mje šobu wšmi.

Čzej twoju pomoz žadam,
Hdyž šlabny šym;
Ša twojim měrom hladam
We dobrym, šym.
Daj ležecž k noham šebi
Mje šhudžinku,
Niž wócžny šběha k tebi
Wšcha s doměru.

Hdyž čžucž tež njesamožu
Ša twoju móž,
Ty tola wjedžesč k šbožu
Mje tež psches nóž.
Duž wšmi dha mojej ruzny
A pschewodž mje
Na pucžu k njeju dužny
Pšches žiwjenje!

F.

Běcže tak, so dohycže dostanjesče.

Młodženz, kotrež so wot čžolmarja w čžolmje psches ščěrofu rěfu pschewjesčž da, so džiwawšče, so tónšamny s woprědka tač wnyšoko po rěžny pschi brjošny horje jědžesče, wjele wyschšče teho městna, na kotrež chyzšče pschewjeseny byčž. Šako młodženz swoje špodžiwanje nad tym wupraji, jemu čžolmar wotmolwi: „Dobry čžolmar dyrbi šebi, runje kaž dobry křesćijan, šwój wotthnjenty kónž pschezo wyschšče štajicž, hewač špodny njeho dojedže. Šeneho wodny, drugeho šwět dele čžeri.“ Młodženz špóšna, so ma našonity muž prawje, a so jemu s wutrobu ša dobru radu podžakowa, kotrež běšče dostal. — Čšny-li ty křesćijan, žyly křesćijan, mašch-li myšle na wěcžnosčž a šbóžnosčž, a šy tola žiwy šrijedž šwětných hřěšnych žadosčžow a rospřóščenjow a budžesč jedyn ras pschemo drugi wot nich nadběhant a we swojim křesćijanskim žiwjenju došad štoršant — dopomni so na dobru radu čžolmarja; wotthnjenty kónž prawje wnyšoko, so špodny njeho njeschidžesč, — běž tač, so dohycže dostanjesč.

Šesufowe žedjenje.

Macž šchalli wotrumowawšče a nan džeržesče nowy testament, s kotrehož běšče raščtu modlitwu čžital, hiščeže w ruzny. Wón stejše, kaž by jeho myšl tač twjerdže šapschimnyča, so so wjazny hibacž njemóžesče.

„Še tebi něšcto?“ so macž praschesče. „Ščto šebi rošmyšlich?“

„Šak njedyrčjala Šesufowa wutroba s tutej šemju šwjasana byčž?“ nan wotmolwi. „Najšylnišče žedjenje, kotrež teho Šnješa hiščeže na šemju čžeri, kotrež jemu jeho wutrobu hiščeže do najšnutškomniščeje hlubokosče k šemi dele čžehnje, je tola to žedjenje po šabludženyh a šhubjených. Šak rad je wón najšwěšče pschětrač, so by nam ša čas a wěcžnosčž trošcht byčž mohł. Šemu drje je tač, kaž by rad hiščeže juntrócž na šemju pschischol a so hiščeže juntrócž podal šhubjených wšmóz. Šak bliško a horzo kaž wón ničto swoju wutrobu na šubjensstwo šhubjených njepožoži. Mi čže so šdacž, so je jemu, kaž by wón šam hiščeže žyle domach njebył, dokelž jeho wutroba wjele tyšaz šhubjených w čžemnej žušbje bludžicž widži. Ach, hdy bychu šebi tola šadwělowazny a šhubjeni na to myšlili, kač jara šu w njeješach lubowani! Šak wulka a pošna žedjenja je Šesufowa wutroba w njeješach, hdyž w nim a s njeho k kóždej jenotliwej duschi na šemi tajke šylnje čžerjene žedjenje džej! Šak mačo my Šnješej Šesufej w jeho najšlubščeje wutrobje rošymimy, dokelž my tudy na šemi ša jeho najšlubšče žedjenje hiščeže tač mačo šastupjemy a jo tač mačo

ſwoje czynimy a bludżaznych taſ mało pytamy! To je powołanie naſſhego kłodżenia ſa Seſuſom. Seſuſowe žedzenie w njebyſach durbimy my na ſemi k wuwjedženju, k ſpokojenju, k dopjelnjenju pſchinjeſež.“

Dowěrjenje na Boha.

W mēlcze B. bydleſche pobožna wudowa, kotraž tydžeńſte wjeczorne Bože ſlužby, w Pērowſkej zyrkwi ſo wotmēwaze, porjadnje wopytowalſche. Wona bēſche jara kħuda a durbjeſche jedyn džeń ſwój poſledni pienježt wudacz. Wjeczor Božeje ſlužby tu bē, ſwony ſallinczachu, ale wona hiſcheže pilnje pſchi wotnje ſedžo ſchijeſche. Džeczi, kotrež bēchu wonkach hrake, do iſtwy ſaſtupichu.

„Maczi, hižom ſo ſwoni“, najſtarſche rjeſny, „njenđžeſch ty te mſchi?“

„Nē, lube džeczo“, wona wotmolwi, „pſchetož jeli tule jecžu njedohotuju, njemōžu wam ničo k wjeczeri dacž.“

Ma to ſo najmjeńſche k njej pſchicziſcheža, a ſ dowěrjazymaj wōczkomaj na nju ſhladuju wono džeſche:

„Dži jeno te mſchi, mamiczka, Bōh nam wjeczeť pōſczele.“

Tole kħutne ſłowo maleho ſynka macž wutrobnje pohnu, wona jeho wokoſcha, položi ſwoje džēlo na boť a džēſche po ſwucženym waſchnju te mſchi. Lēdy bēſche wona potom po ſłōnczenju Božeje ſlužby ſwoje wobhydlenie dozpila, jedyn ſužob k njej ſaſtupi.

„Sowle, Hilža“, wōn rjeſny, „ku te 20 pienježtow, kotrež Wam dołžu. Ach, Wy ſo na nje wēlcze njedopomnicze, ja pať žhle derje. Ze wiſchal hižom pokdra lēta ſem, jako ſebi je wot Waſ požczič; mi bē tale wēž tež žyle ſ pomjatka wuſchta, a cžeho dla durbjach runje dženka wjeczor na nju pomſlicž, haſle tať prawje njemēm.“

Alle ta kħuda wudowa to wjedziſche. Wona bē we ſwojej wutrobje pſcheſwēdcžena, ſo je Bōh ſabnty dołh na ſwētlo pſchinjeſt, tať ſo jejne džeczi njetrjebale hłōd czerpicž. S radoſcžu wona ſwoje džeczi ſawoła a pōhla je ſ tuthmi pienjeſami po kħlēb. Wēra maleho ſynka pať, kotryž bē teho wēſty, ſo jemu Bōh jeho wjeczeť wobradži, je dowēru jeho maczerje tamny wjeczor ſpodžiwnje poſpłniła!

F.

Staroba a ſmjercž.

Džēd bēſche 85 lēt ſ cžeſcžu dozpiť. Wōn we ſwojim džēdowſkim ſtōlzu ſedžeſche a njewidžeſche ani bēly džeń ani ſłōnzo wjazh, kotrež jeho pſcheſ wotewrjene wotno ſe ſwojimi miłnymi pruhami wohrjewalſche; pſchetož jeho woczi bēſchtej woſlepikēj. Tola wōn bē ičeťplimy a myſleſche we ſwojej wutrobje: „Bōrſy mi nowy džeń ſaſwēczi, džeń mojeho wumōženja! Sa ſłōnzo ſažo wohladam!“

Bēſche w cžaſu nalēcža. Duž pſchińdže ſ hōlcžatom jedyn, jeho wnuť, ſ pola domoj a kħwaleſche jemu plōdnoſcž lēta a nadžiju wuſhywow. Schēdžimž ſo wopraſcha: „Mažu dha tež ſchtomy hižom kčjenje a łopjena?“ Hōlcžez ſo ſpodžiwalſche a džeſche: „Dw haj, hižom dawno, džēdo! Njewēſch dha to? Eſym džē cži wčera kčēwnu haložku pſchinjeſt a prēnju rōžu ſe ſahrodny!“

Duž ſo ſtary poſmēwtny a rjeſny: „Moje lube džeczo, twoje wčera a twoje dženka ſa mnje wjazh njeje. Tež twoje kwiťki ſu ſa mnje ſwoju wōn ſhubikē.“

Wo kħwili ſo wōn ſažo wopraſcha: „Spēwaju dha ſchtowroncžki a ſołobiki?“ — A hōlcžez ſo k njemu poſhili, pſchetož wōn cžežko

ſklyſheſche, — a džeſche: „Haj, džēdo! to je radoſcž, je ſklyſhecž. Seli kžeſch, dha cže won do ſahrodny dowjedbu.“

A ſažo poſmēwtny ſo ſchēdžimž a rjeſny: „Haj, hdy by mi ty tež ſwoje ſklyſchenje požczič mohł! Sšto kžu wonka?“

Ma to wōn džeſche: „Dži ty jeno ſažo won, mōj ſyno! ty maſch wonka cžinicž. Alle pōſcžel mi ſwoju mału ſotru, lubu Marťu, ſo by nēchtō pſchi mni był w mojej cžēmnej komorje.“ — Duž hōlcžez ſ holoſcžimym hōſom rjeſny: „Ach, džēdo! mała ſotra džē wjazh doma njeje!“

„Niz wjazh doma? Hdže dha je, to lube dobre džeczo?“ ſo ſchēdžimž praſheſche, a hōlcžez ſe ſylnym hōſom wuwoła: „Wona džē je pſched tjiomi njedželemi hižom pohrjebana!“

Duž ſmēkotalſche ſo ſchēdžimž a ſ dobom plakaſche, prajizy: „Ach haj, ale tať džē je wona tola doma, a je cžaſ, ſo ſa njej du!“

Mjes tym bēſche hōlcžezowa macž cžiſche ſaſtupila a jaťo tole ſklyſheſche, padže wona woſlepjenemu nanēj wokoło ſchije a jejne ſylny macžachu jeho lizy. Tež hōlcžez plakaſche a ſapſchija džēdowu ruku.

Duž poſbēže ſo ſchēdžimž na jene dobo taž pſchekraſnjeny a džeſche: „Džeczi, džeczi! ſšto ſo rudžicze? Njedajcže ſo ſ tym mylicž, ſo je mi ſwēt ſaſchol a cžaſ ſo mi pominy! Kať durbjało to hinať hycž? Sa ſteju na proſy wōtzneho doma; moja ſłaba ſtaroba je džecžatſtowo horjeſtačža a wēcžneho žiwjenja!“

Nētko bēſche ſo džeń naſhilit; ſaſhadžaze ſłōnzo poſwētleſche ſchēdžimžowe miłe, pſhecželniwe cžahi a barbjeſche je ſ czerſtwej žiwjeńſkej cžerwjeninu. Wōn ſdaſche ſo drēmacz. — Alle wōn nje-drēmajſche; wōn ſpaſche, ſo by ſa hweſdami ſe ſwētłom nowych raniſchich ſerow ſažo wotucžit!

F.

K rospominanju.

Sa Kħryſtuſowe horjeſtačže mamy protokolł podpisańy ſ křwju wjele ſtowtykaz martrarjow.

* * *

Sutrowny troſcht njeſczele jeno ſłōncžne pruhi na rowy, ale cže kōždu hodžinu naſſhego žiwjenja roſſwētlicž.

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— Bōndželu wumrje njenadžujy w Budnyſchinje knjeſ farať em. ryczeť Kubiza. Wōn bēſche najprjedy farať we Lutach; wot tam pſchińdže do Wjelecžina a potom je mnohe lēta ſ fararjom w Bulezach był. Wōn bēſche ſwērny, njeſprōznimy duſchowpaſtyť, kiž je ſo ſwēru ſa ſwōj ſerbſki lud, kotryž ſ žyťej wutrobu lubowalſche, ſtarať. Sa nim dže džať jeho woſadnych a žyťeho ſerbfleho luda. Eſwōj poſledni wotpocžint je wōn namakať we ſwojej Buleczaniſkej woſadže, kotrejž je najdlēſchi cžaſ ſwojeho žiwjenja ſkuzit, na cžichim pohrjebniſchcžu, hdžež je tykazy k poſlednjemu wotpocžinkej kħowať. Wo ſwjatocžnym pohrjebje damy lubym cžitarjam w pſchichodnym cžiſle roſprawu.

— Jaťki dołhodny ſatoń, kotryž je ſo wot ſejmoweho wubjerka pſchijať, ſo w bližſchim cžaſu w 2. komorje ſejma domu radžuje a potom ſo najſterje tež bōrſy wot 1. komory pſchiwōſmje. Najwažniſche budže to poſtawjenje, ſo ſo ſtarobne pſchilohi duchownych pſchichodnje pſcheſ ſtatnu poſkladnizu a niz pſcheſ woſadny ſame placža. Eſejm ſo pſchichodnu pōndželu ſažo k wuradženju ſeńdže. Wōn ma hiſcheže tōjſchto džēla a njebudže wſchitto dołonjecž mōž, hdyž cže ſo k Božemu ſpēcžu roſeńcž.

Sy-li spēwał,
Pilnje džélał,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mérnj
Čerstwosé da.

Njeh ty spēwaš,
Swérnje džélaš
Wšédne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočú ty.

Z njebjes mana,
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée!

F.

Šserbske njedžel'ske lopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knižicziščežerńi w Budyščinje a je tam ša šchtwórtlétnu pšchedplatu 40 pj. dostacž

Misericordias Domini.

1. Pětra 2, 20—25.

Ščérpliwosć je selo, kotrež w kóždej šahrodže njerošče. A tola nam na tutym njedokónjanym šwěče nicžo bóle trjeba njeje, hacž ščérpliwosć. Nasche džénšnišche Bože šłowo je napominanje k ščérpliwosći w čerpcjenju, wošebje k čížchemu šnješenju šchimdnj a njeprawdj, kotraž šo nam wot drubich stanje. Šhto dha dyrbi naš k temu pščinucžicž? Troje je, na čož naš šwjaty japoschtol pokasuje: nasche bójške powołanje, Šhryštušowe šwjate wopišmo a to wumoženje, kotrež je šo pšches njeho štało.

„K temu šče wy powołani.“ K čemu dha? Ššwjaty Pětr běšche přjedy ščesčizijanskiš wotročkow napominał, šo bychu se wšchej bojoscžu poddani byli šwojim knježim, niž jeno dobrým a měrným, ale tež šlym. „Kajka je to šhwalba“, wón wuwola, „hdyž wy štošćow dla pući čerpicže! Ale hdyž wam dobroty dla ške činja a wy to šame pšhecžerpicže, to je hnada pola Boha.“ „Pšchetož“, tak praji wón nětko dale, „k temu šče wy powołani.“ To wšchak žanemu prawje do šłowy njecha, šo šmy k čerpcjenju powołani na šwěče, a wošebje čěžko nam je, hdyž mamy njeprawdu čerpicž. My bychmy wjele radšcho wšchědnje w krašnym wješelu žiwi byli. Žusa wěž šo nam šda, hdyž jena tyšchnosć po druhej pščinódže a hdyž šo wot naš žada, šo dyrbimy pšchi tym ščérpliwim wostacž. Ale šhto nam pomha, šo čerpcjenjom wobaracž? Čerpicž tola dyrbimy a bješ wobčežnosće njesańdže nam žadny

džen. Šdyž njechamy ščérpliwosć wopokasacž, činimy šebi šwoje brémjo jeno čěžšche pšches njeschérpliwosć. Pošne dokónjane šbože mamy hakle tam horjelach docžakacž, jow je šchiz našch džěl. Šnamjo šwjateho šchizža je šo hižom pšchi našchej šchčenizy na naš činiko na čžole a na wutrobje k wobšwědcženju, šo ma šchiz naš pšchewodžecž pšches nasche žyłe šchescžizijanskiš žiwjenje. Njeh je tež čželu šchiz žara čěžki, šbožny je tola, kiž š wutrobu wěri: K temu šče wy powołani. Pšchetož šchtóž ma to ša šwoje powołanje na šwěče, šo čerpicž dyrbi, temu šo žane horjo njesda žusa wěž byčž, tón myšli šebi kóždnj čžaš, hdyž jeho Bóh š čěžkim čerpcjenjom domapřta abo hdyž čžlowjekojó jeho tyšcha a pšchescžehaja: To hinaš byčž njemóže, to ma šo tak štačž; runje k temu je tebe twój Bóh powolał na šwěče. A na wopak, hdyž dobre dnj pščinúdu, rjeknje wón šam pšchi šebi: To je něšhto wošebneho a wurjadneho, na čož njemóžach šebi žaneje na-džije činicž. A tak je wón w njesbožu štrošchtanj a w šbožu čžim džakownišchi. Duž budžmy hotowi k čerpcjenju! K temu šmy powołani.

A hladašmy na Šhryštušowe šwjate wopišmo. Pšchetož „tež Šhryštuš je ša naš čerpicž, wostajiwšchi nam wopišmo, šo byšcheže ščědžili ša jeho štopami.“ Ach, tak čže tón japoschtol prajicž, šhto šo šchizža tak wobaracže, kiž šče popjel a proch a šebi jako hrěšchnizy nicžo ša-šlužili njesšče hacž šamu njehnadu a hněw, hdyž tola Šhryštuš, kiž njebe žadny hrěšnik, ale Boži Šsyn, žaneho dobrego dnja na šwěče měl njeje a hdyž je jeho žyłe

žiwjenje s krótká s tym jennym słowom wopisane: Wón je čerpił. — A kak je wón čerpił! „Kiz žaneho hrěcha činił njeje, njeje tež žane jebanje w jeho reže šo namakalo; kiz šašo nješwarjesche, hdyž šwarjeny bě a njebrožesche, hdyž čerpijesche, ale wón to temu poruczi, kiz prawje šudzi.“ Šeho žyle žiwjenje je najjašnišchi šchpihel nje-winoscje. Wón je tón jeniczi, kiz može šo s prawom wschittich čłowjekow prashecž: „Ščo mjes wami može mi hrěch domjesč?“ Woni šu jeho žraczka šwarili a wino-weho wopizła, žlonikow a hrěšnikow towaršcha, wobšy-njeneho čłowjeka, kiz ma čerta, šběžkarja a kježoroweho nješhecžela, ale wón šašo nješwarjesche, wón je pschi wschēm tajkim murěčžowanju, kotrež mješesche wot hrěšni-čkow pschecžerpicz, jako hluchi był, kiz nješlyšchi, a jako němny, kiz šwój röt njewotewri. Wón budžišche mohł šwojim hanjerjam a čwilerjam jich słóscž na głowu sa-placžicz, ale wón jim ani hrosyl njeje, ale poruczi to temu, kotryž prawje šudzi. Na šemi wón žaneho šudnika nje-namaka, kiz by prawje šudzil. Duž wón šwoju wěz temu njebeštemu šudnikaj poruczi, kiz praji: Wjecženje je moje, ja čžu saplacžicz. — Šlajče, to je to šwjate wopisno, po kotrymž mamy čžinicž. Šow je ščerpliwoscž, kažž nam pschisteji. Mamy dha ju? My saplacžimy słóscž se słóscžu a šwarjenje je šwarjenjom; my hrosymy tač rad a prajimy, hdyž šo šami wjecžicz njemožemy: „Tón Anjes čže khostaj! Wón saplacž čži twoju słóscž na głowu! Špomnicže wschał na teho, kiz njebrožesche, hdyž čerpijesche. Wostajče šo wascheho hroženja, šnjescže čžišche, ščtož wam šleho čžinja, njepopšhecžicže jim ničžo šleho, nješudžicže jich, ale prošcžicže ša nich a rjeknicže: Wótcže, wodač jim; pschetož woni njewjedža, ščto čžinja. Tač šledžicže ša šesušowymy štopami!

Alle kak? Móžemy dha to tež šami se šwojeje možy? Šswjaty japoschtol derje wě, šo tajka ščerpliwoscž njerosče na roli našcheje čželneje wutrobny. Šehodla naš pokasuje na to wumóženje, kiz je šo psches šesom Šhryšta štalo. „Wón je našche hrěchi na šwojim čžele šam woprowal na drjewje, šo bychmy hrěcham wotemrjeli a prawdosčži žiwi byli, psches kotrehož rany šče wy šahojeni.“ Wóh je na njeho, teho jenicžleho praweho a šwjateho, wschitke našche hrěchi šwalil, a Šhryštus njeje tajke brēmjo, kaž čžezke jemu tež běšche, wot šo precž štorczil, wón je jo horje donješł na drjewo šchizža, wón je šo šam ša našche hrěchi woprowal, wón je šebi rany dač nabicž, šo bychmy my psches njeho šahojeni byli. A nětko dnyrimy w džakow-nej lubosčži hrěcham wotemrjecž a prawdosčži žiwi byčž. „Pschetož wy běšcže“, praji šwjaty japoschtol, „jako ša-šludžene wozny; nětk pač šče wobrocženi k pastyrrej a biskopej waschich dušchow.“ Šlaczi to tež wo naš? Šesušowe rany nam njemóža ničžo pomhacž, hdyž šo nje-čhamy wot hrěchow wobrocžicz k pastyrrej a biskopej našchich dušchow. Wschitzy šmy s pschirodženja jako šhubjene wozny. Šóždy šo wobrocži na šwój pucž, a to je pschezo wopacžny pucž. Myšł čžlowškeje wutrobny je šła wot jeho mlodosčže. Šedyn běha ša pjenjesami, druhi pyta čžescž a šeczi šašo něščto druhe, a psched Wóžimaj woczomaj šu wschitzy čžlowjekoj šadło rosšroschennyč a šabludžennyč wozow. Alle tón dobry pastyr, kiz je šwoje žiwjenje wostajil ša wozny, šo tež ša nimi pyta a to ša kóždej wošebje. Ach, kak dołho je wón hižom tež ša tobu šhodzil! Šak je čže wolač we šwojim a we twojim domje, pschi šchoro- a šmjertnyč ložach, w šbožu a nješbožu! Šbóžny

je tón, kiz je jeho hlóš šlyšchač, kiz je k njemu šhwatač a šo wobrocžil k pastyrrej a biskopej šwojeje dušche. Tón može prajicž: Tón Anjes je mój pastyr, na ničim ja nusu nješmēju. Tón je potom tež hotowy, temu Anjesej k wschemu špodobanju šwoje žiwjenje wjesčž a prawu ščerpliwoscž wopokasacž. Šeno ščtož je mój Šhryštus-weho wumóženja plódnimw na šebi šhonil a šo s žylej wutrobu k šwojemu dobremu pastyrrej wobrocžil, tón do-štanje mjes druhimi krašnymy darami tež prawu šchescžijansku ščerpliwoscž. — Anježe Šesu, ty wucžerjo ščerpli-woscže, čžin moju dušchu ščerpliwu!

Šamjen.

Kr. w P.

Šnježenje kšhidny.

Dušcha moja špokojna
Do Wóžuju rukow pada,
Čžaka na to, ščtož ji da
Wóži pucž a Wóža hnada;
We tym wschittim poddata
Wótczej pada do kłina.

Dušcha moja ščerpliwá
Njerodži wo moršotanje,
Čžela wola požada
Šsmjercže štrasčne woczahanje.
Nješčerpliwoscž, Šesu, wschu
Do rowa čži položu

Dušcha moja dowěrna
Nočže tu šo wo to štaracž,
Ščtož ji njeda špoja;
Ščto šo šechže w čžernjach paracž?
Ššaranje Wóh na šo wsša,
Dušcha hlada špoja.

Dušcha moja ššroschtniwá
Anježicž njeda rosšrudženju,
Alle Wóha lubo ma
We nusy a we čžerpjenju.
Tón, kiz w Wóžim kłinj je,
W nusy ššroschtny wostanje.

Dušcha moja ššerniwá
Nješšorži, hdyž dnybu ššhoricž,
Wódcžiknje šo Wóhu wscha
Ššotom tež, hdyž čžył wón moricž.
Čžini čželo ššorženje,
Čžela dušche wješele.

Dušcha w Wóšy čžicha je,
Tač šchiz budže pschenješeny,
Wušnje ššobne mjelcženje,
Šo ššmėch budže pschewinjeny;
Še kaž čžicha ššwjatniza
Ššokna wscha wot ššwalenja.

D.

Sczerpliwiy je lepschi dnyli byluy.

Wsched něhdže tšjomi lětami semrje w Chinje jedyn mišjonar, kiž je pola pscheczela a njepscheczela dobru kwałbu mēl. Dacž runje s pschirodženja wohniwiy a trochu sahněwany, je wón tola w Sesufowej schuli spodžiwnu czichošč a sczerpliwosć nawuknył.

Wsched něščto lětami wón do chinejskeho hosćenja sastupi, so by troščku wotpocznył a něščto pojědł. Wórny so jedyn s pschitomnych Chinesow do tuteho zůsnika da a jemu wumjetowasche, so s wutorhanymi człowjeczimi woczemi a wutrobami mišuje. To njebě přeni raš, so runje tutón muž na njeho tač hrosnje sa- kładžesche. Mišjonar pač čzinjesche, jako by žaneho kłowčzka nje- kłyščał abo njeroshymil. Ale hosćenzar, kiž bebi kwojeho hosćza njechajesche dacž wotehnacž, sa njeho wustupiwšchi temu mužej jeho njehorne rěče sałasa, a jemu s wonczijnjenjom pohrosy, njebudže-li hubu džeržecž. Sswarjal pač hubu njedžeržesche a hižom hosćenzar staže, so by kwoje hroženje wuwjedł, jako jeho mišjonar proschjesche, tola czishe byčž a mužej jeno rěčecž dacž; jemu to ničžo nječžini. „Ale, „hospodar wotmolwi, „tón nječražnik je cže něč hižom trójžy jako „czerta“ hrosnje hanil a na tebje sahadžal!“ — „„Na mnje niz,““ mišjonar džesche, „„ja njeišym žadyn czert, ale předar ewangelija, a ištož wón tu wo woczih a wutrobah torhanju rěči, dha so mje to tež njedótka, pschetož ja njeišym tajke něščto nihdy čžinił; wón drje něłoho drugeho mēni.““

Směrniwosć a pscheczelnosć, s kotrejž mišjonar tole prajesche, čzinjesche najkłubšchi sačžisčecž na wschěch pschitomnych, a hosćenzar, kiž bēsche drje hižom přjedy ewangelijej pschitkileny, bu psches to polnje k pōnacžu pschiwjedženy a bōrny na to wufschčený. Sedyn s pschitomnych pač nadeńdže wōndano jeneho chinejskeho předarja, pola kotrehož so sa tutym mišjonarom wobhonjowasche. Sako kłyšchjesche, so je tōnkamý wumrjel, bu žyle hnuty a powjedasche na to praschenje, kač a hdže je jeho sešnal, tutón podawł.

Njepšchipowjeda nam tuta historija to stare kłowo: „sczer- pliwiy ako k hněwu njepšchiny je lepschi dnyli byluy?“ A njeleži we tym sa naš napominanje, kotrež dyrbinny bebi wschihy k wu- trobje wsacž? W pošlednich lětach je pola naš duch njesczerpli- wosće kaježil. Sich wjele je so tač kłyšchecž dalo, jako dyrbjalo so s brōnjemi možy a niz s brōnjemi ducha do přědka hieč. Tež něłotši mišjonary pscheczeljso ku teje myšle. Wschitko dyrbi rucže hieč, pōhanski kwět so s kwatkom dobyčž. Ale to njeńdže a tež dale njepōńdže. Tu mamy wjele bōle wot naschich mišctrow, Anjesowych mucžobnikow, wuknyčž, kiž to prawe waschnje snaju a pišaju: sczerpliwosće je wam pač trjeba, so byschče Božu wolu čžiniłi a to kłubjenje dostali. Sczerpliwšcho mamy kwoj kschiz, tež kschiz mišjonstwa njescž.

Jesus kłuscha do přjedža.

A jenemu fararjej něhdny džěcžo prajesche: „Anjes hdyž wy junu do njebeš pschidžecže, dha na tej klawy, kędžicže, tež městacžto sa mnje sbytne wostajecže, so mōhl kędžecž!“ „Lube džěcžo,“ duchowny wotmolwi, „ty nješ mje, ale pōdla tēho Anjesa Jesuža kędžecž.“ Džěcžo k pschemyšlowschi skōncžnje praji: „Dha čžemoj tēho Anj do přjedža wsacž!“

Mjeno džensnischeje njedžele.

Džensnischa njedžela ma jara rjane mjeno, pschetož dias Domini rēka Anjesowa kmilnosć. Tuto mj s 89. psalma date, wo kotrymž so w starých czachach tu přědowasche a kotrehož sapoczatk ma so talle: „Sa c wo Anjesowej hnadže wěčžnje.“ Tač praji wěrjaze ksch

hdyž je jutry kwojecžilo a něč kwojatkam napscheczimo dže. Pschetož hdžežtuli hladamy, kmy se kamej Anjesowej hnadu a kmilnosću wobdacž. Khrystuškowe čžerpjenje, jeho kmjercž na kschiz, jeho horjestacže wot morwyh je džě kama hnadu a nam kamu sbōžnosć dawa. Kajtka je to kmilnosć, kiž je naschu sbōžnosć wot wěčžnosće wobsančka, kiž je ju nam w Khrystušu tač džiwne pschihotowala a čže ju na tamnym dnju tač krašnje dočonjecž! Haj, ištož to s wěrjazej wutrobu wobhladuje, tōn dyrbi bebi rjez: „Sa čžu spěwacž wo Anjesowej hnadže wěčžnje.“

Nascha džensnischa njedžela ma pač wot starých czachow kem tež hiščeže druge rjane mjeno; wona rēka njedžela dobreho pastyrja. Tuto mjeno ma wona wot stareho džensniskeho scćenja, hdžež so Jesus dobreho pastyrja mjenuje, kiž je kwoje žiwjenje sa wozny wostajil. To pač njeje wscho, ištož je tōnle dobrý pastyr čžinił. Wōn je hiščeže wjazy nad nami čžinił a hiščeže něčto wjazy nad nami čžini. Kaha kmy my k tutemu do- bremu pastyrjej pschischli, abo kač je wōn k nam pschischol? Wschaj je kām prajil: „Sa njeišym pōkłany, khiba jeno k schubjenym wozam s Israelskeho doma.“ Dženka pač kłyšchimy w scćenju jeho kłubjenje: „Sa mam hiščeže druge wozny, te njeišu s teje woczěrnje, a tešame dyrbu ja tež pschiwjesč, a wone budža mōj hlōš kłyšchecž, a budže jene stadlo a jedyn pastyr.“ Njeišu tele kłowa dawno dopjeljene? Njeišu te pōhanske ludy, kiž něhdny w naschich krajach bydłachu, njeišu tež naschi pōhanszy wōtzojo hlōš dobreho pastyrja kłyšcheli, njeišu psches tōn hlōš kem pschi- wjedzeni k Sesufowej žyrkwi, njeje so psches tōn hlōš se židow a pōhanow shromadžalo jene stadlo Khrystuškowe, kotrež steji pod jenym pastyrjom? A njemōka tōnkamý hlōš hiščeže dženska pōhanow do kschescžijanskeje žyrkweje?

Kajtka pač je tōnle hlōš dobreho pastyrja, kiž hiščeže dženska k człowjekam rěči, hacžrunje wōn kām jow na semi wjazy wokoło njełhodži? To je ewangelion Sesom Khrysta, kiž dyrbi so wschemu stworjenju pschipowjedacž, kač je wōn kām po kwojim horjestacžu pschikasał, přědowacž w jeho mjenje pokutu a wodacže hrěchow bjesse wschěmi ludžimi. Sčtož je hdy k sbōžnyčžijnjazej wěrje do Khrystuška pschischol, tōn je k nej dōschol psches ewangelion. A čže- my-li dženska na njedželi Anjesoweje kmilnosće Božu hnadu prawje kwałicž, dha nješmēmý tōn wulki dar jeho kmilnosće sapomnicž, so je nam kwoje kłowo dač a tuto přědowanje pschikasał, kiž dyrbi kōždeho hrěšnika k wěrje do Khrystuška a s tym k wěčžnej sbōž- nosći pokasowacž a wozicž.

Mjes jutrami a Božim spěčžom.

Hdže je tač rjane bydlenje,
Kač horkach w Božim raji,
Hdžež steja brody njebešste,
Kiž do wěčžnosće traju?
Sso njebudžemy nahladacž,
Hdyž budžemy psched Bohom stacž
A widžecž Božu krašnosć.

Hdže je tač sbōžne wješele,
Kač tam bjes jandželemi,
Hdžež njeje žane rudženje,
Kač pola naš na semi?
Tam budžemy so wješelicž;
Sčtož Bōh nam budže wobradžicž,
To smějemy tam wěčžnje.

D hdže tač wulka lubosć je,
Kač horkach pola Boha,

Hdžež kóžda duscha lubuje,
Wschëm hobuduscham droha?
A ženje, ženje njehascha
Wsches zyle Wože njebješa
Mam tuto plomjo hwjate.

Schto mi ho hiščeže dživacze,
So wjele horje hladam
Se hwětkym pruhom nadžije
A wutrobnje hej žadam,
So bych tež bórsh pschischol tam,
Hdžež hižom wjele lubych mam,
Riž cžakaja tam na mnje?

Rak Czornoch s Bohom rěči.

Bibliju na klinje měšči ras jedyn Czornoch (Neger) pod schtomom hědžeše. Wot nasdala je widžecž, so pak do knihi hlada, pak woblicžo posbėhnuschy ruzh k njebješam sbėha. Duchowny, nimo schedschi, ho jeho woprascha, schto čžini. „Schto?“ Czornoch wotmolwi, wótrje na njeho hladajo, „wy to njeroshmicze? W tutych knihach najprjedy njebješki Wótž te mni rěči, potom jemu ja horje hladajo wotmolwjam. Sažo dale čžitam a pošklučam, schto ma mi wón prajicž, a sažo ja k njemu rěču. To je witane rošrěčžowanje a woschewjenje sa moju wutrobu a čžini mje slóschtniweho a wješekeho k džělu a k wschemu, schtož pschindže.“

Hdy bychmy tež my, hdyž w bibliji čžitam, w kóždej schtucžžy posastali a ho prasheli: „Anježe, schto mi s tym prajisch? schto s tym na mni khostasch?“ a jemu to tež hnydom wotprošyli, abo sažo: schto s tym mi a tym, kiž mi na wutrobje a na hwědomnju leža, lubisch?“ a bychmy tež hnydom wo to prošyli, dha bychmy ho wjele lěpje s Wožim kłowom sesnali a ho s nim pscheczelili, bychmy hebi tež rad khwile k njemu wsali a žaneje wostudy pschi nim njeměli. Ach, Anježe, dai, so je twoje kłowo mojijam nohomaj hwěža a hwětko na mojim pucžu!

Fijalki.

Se wschěch nalětnich přenicžkow najlubowanischa je fijalka wonjata. To, schtož ju tak spodobnu čžini, je jeje kłódke lubosne wonjenje, kotrehož pschicžina je někajki cžělawy woliž, kotryž ho w njej nadeńdže. Wona je mjese wschěmi nalětnicžkami nimale jenicžka wonjawka, kaž tež s wulkeje byly fijalkow shromadnje. Kwětki přenjeho abo saheho nalěcža hu: hužaze kwětki, hnehowe swóncžki, podlěst, šcharbol abo rupik, khudobka, rosras, schlesnicžka, koforcž, džewjas, módre klucžiki; žane njewonjeja; sahe kčžije tež lyfowž a žolty pětřklucžik; přeni drje ma hylnu wón, kotraž pak hłowubolenje nacžini, a druhi wonja jeno kłabje; fijalku we wonjenju w přenim nalěcžu žana kwětki nje-pschetrijechi. Do fijalkow kłuscha hiščeže wulka byta druhich družinow, kotrež lud s wjetšcha konjaze fijalki mjenuje; žana njewonja a kamo tak pschne hrotki, kotrež tež k fijalkam licžim, hu zyle bjes wónje. Tola my njechamy tudy rěčecž wo wěžach, kiž hu kóždemu derje snate, ale my čžizemy ras wohladacž twar tajlich fijalkow a my wschelate pytnjemy, na cžož hewak kědžbowali njejsmy. Najprjedy wobhladajmy hebi kwětku. Kwětki wobsteji s pjecž rjenje barbjennyh nacžerwjen móbdrich kopjeschlow, wot kotrychž stej pschezo dvě a dvě jenajke; pjate abo delnje kopjeschlo pak je wot wschitkich druhich rosdžělnje; přědku je kaž kžiza kulojcže wuhłubjene a sadu wuhhadža do krótscheho abo do dlějšcheho snutška přědneho abo duteho kónza, kotryž ho wotroha mjenuje. Wschitke pjecž kopjeschla rěčaja hromadže wěnz a kóžde kopjeschlo wěnzowe rěka płatka. Wěnz je njeprawi-

dkowny, dokelž wschitke płatki jenak twarjene njejsu. Fijalki hu po tajkim rostliny s wěnzom njeprawiłownje 5-płatkatym, kotrychž jena płatka ma wotrohu. Mimo tutych barbjennyh kopjeschlow nadeńdžemy pola fijalkow njepošrědnje pod wěnzom pjecž druhich, ale selenych kopjeschlow, kotrež ho podstawk mjenuja; kóžde kopjeschlo wufóncža ho do tupeho (wonjata fijalka) abo do kónčojteho kónza (konjaze fijalki a hrotki) a je tak te kwětky pschiroščene, so sadu hiščeže kónzy kopjeschla won steja, kotrež pschiwiski abo pschiwěschki rěčaja. W kwětky nutška nadeńdžemy tycžki, pětiku a jejkowza. Tycžkow je pjecž; kóžda tycžka je nimale hědžata, t. r. bjes nitki a nješy prošnička, w kotrymž ho drobne šornjeschka nadeńdu, kotrež ho pył abo kwětky prošchł mjenuja; na kónzu kóždeho prošnička stej hiščeže někajka hucha kóžka žoltobruneje barby, kotruž tež pschiwisk mjenujemy. S dweju sadneju prošnikow, t. r. wotrosh najbližschimaj, wuroščuje s kóždeho někajki khětro dołhi, deleshibnjeny, wotrohojty seleny pschiwisk, kotraž staj schowanaj w kwětkynej wotrosh. Přěška, se hřjedžishy jejkowza wuhhadžaza, je cžasto schiwa, postupowata a delka jara scženšchena. Kónz pětiki rěka kłusna. Takama pokasuje wulku wschelatosčž pola wschelatich fijalkow. Wona je 1) do hocžkojteho pšsta scženšchena pola fijalki wonjatej, kšmatej, konjazej, lěšaej, spodžiwnej, pschewidženej, młokoběkej a t. d.; 2) nalóšnotarcžojcže wotežata pola fijalki tonidnej a tymjentnej; 3) płona, skoro dwělaptata pola fijalki dwěkwětkatej a 4) wulka, nopašchkojčže abo młócžinkojčže wuhłubjena pola hrotkow. Srahy jejkowž rěka tobokta; wona je jenopankata, tšisawjerata, mnohošymjeschata. Dołha schischka, kotraž kwětku nješe, rěka stopka; na njej nadeńdu ho dvě malej kopjeschžy, listnje mjenowanej. Stopki (pschezo jeno s jenej kwětku) wuhhadžeja pak hnydom s korjenja, hdyž rostlina žadyn stolpik njewutwori, kaž pola fijalki-tonidnej a tymjentnej, pak s wužłobkow, hdyž ma rostlina stolpik, kaž pola konjazyh fijalkow a hrotkow. Mimo prawych kopjenow rošeslawamy hiščeže palisty abo pschilisty; tešame steja blisko stolpika pschi kopjenach a hu pschezo hinascho twarjene. Schischka, kotraž kopjeno nješy, rěka rjapik. Někotre fijalki wupłodžuja wuběžki (Wurzelsprossen, Ausläufer), t. r. kážate druhdy jalowe abo nječžejate stolpiki, n. psch. fijalka wonjata. Přenje wulke kwětki někotrych družinow wostanu njeplódnje a hagle pšdnishe mjěnsche abo kamo zyle bjespłatkowne kwětki hu plódnje; tak n. psch. pola fijalki spodžiwnej. W alpach wufnamjenja ho jena družina fijalkow psches jara dołhu wotrohu, rěka fijalka wotrohata, a w Sakskej Schwizy nadeńdže ho tu a tam jena fijalka, kiž jeno s wjetšcha dvě malej, žoltej, schikowanej kwětky na hwojim něžnym stolpiku wupłodži; wona rěka fijalka dwěkwětkata. — Do fijalkow, kaž hmy hižom spomnili, kłuscheja tež hrotki abo mazoschki. S wotkal tuto mjeno? Lud pschirunuje kwětkne kopjeschla hrotkow s mazochu, mazoschinyh džěščomaj a pschirodnyh džěščomaj a praji: Mazochka hědži na dwěmaj stólcžkomaj (stólcžki = podstawkome kopjeschla); mazoschinej prawej džěščzi kóžde na jěnym stólcžku a hrotzy abo jeje pschiródnjej džěščzi hromadže na jěnym stólcžku. — Rušojko mjenuja hrotki „Sant a Marka“, „bratšiki“, „mjetški“, Polazy bratr se kotru“, Čžescha trojicžne jele abo mazoschka a Sužnošłowjenje tež sažo mazoschki a hrotki. Delnjołuziske mjeno je matuška, tež hrotka. Moller ma mazoschki. S hrotki plahuja ho husto w mnoho wotmėnjawkach k pschne w jahrodkach; mjěnsche pšne hrotki hromadži lud, dokelž stromy tej dawaja; fijalka wonjata wobšahuje něšto dajowiny a potrebuje ho k pschihotowanju fijalkoweho šeropa, kotryž ho psches alkalije seleny, psches kžaliny pak cžerwjeny barbi. — Fijalkow je po Decandollu na žlyh hwěcže na pokdra sta družinow; we Lužizach rostu 12 abo 13 družinow.

R.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

↳ Sersbske njeđželske lopjeno. ↳

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjez knihcizisčezěni w Budyschinje a je tam sa schtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

Jubilate.

1. Pětra 2, 11—17.

Hdyž našch Knjes Jesuś Chrystuś wo njebjeskim kralestwje rěczy, ma wón porjad we woczomaj, kotryž chze wón se swojim knježenjom a pastyrěstwom mjes człowskimi džěczimi postajicž, swjaty porjad, kaž Schiller we sławnej pěšni wo swonu praji. Pschi krašnych słowach tuteho pěšnjerja, kotryž tajki porjad, „žohnowanjapolnu njebjestu džowku“ mjenuje, móželch šebi najlěpje na Bože kralestwo myšlicž. Abo kak mohł hewak dokonjany porjad móžny bycž na šwěcze, hdyž niz pod duchamóžnym rukowanjom dobrego pastyrja? Hdyž bychu swony psches sbožowne człowjestwo kłincžake: Wyštaježe (Jubilate!) Bohu wschitke kraje! hdyž niz tam, hdyž wschitzy wobydlerjo jenemu knjesej šluža, kotryž je Šbóžnik wschitkich?

Haj, tež sa wschitke kraje, niz jeno sa kóždeho człowjeka płaczi, so njeje w žanym druhim šbóžnosć. Pschi tym pak dyrbi kručze stacž Jesuśowu mėsniť i nawišnom: Moje kralestwo njeje wot tuteho šwěta. To je psche wscho wažne. Jesuśowa šmjercž pod mozu woješkich to wujapnjuje. Jeho knježěški trón je klich a jeho móž je w bójškej lubosći a w duchu a prawdže. Tak wón niz mjenje, ale móžnišcho knježi hacž žana wyschnosć. Wón dušcam datwa a njeberje dawł, wón pomyschuje a nječini poddanych, wón wušwobodžuje wot šakonjom a čini šbóžnych. Šchtož žadny křěžor a kral nje dokonja, to Jesuś šamože.

Tehodla pak šwětno knježěštwo njeje njetrěbne. To so tam šamo rošymi, hdyž wyschnosć w křesćijanškim duchu rukuje. Hdyž pak je póhanšte knježěštwo w kraju? Je te wysche? Njedyrbi křesćijanstwo wscho póhanstwo šwotštronicž? Haj, ale niz pschecziwo póhanštej wyschnosći postanycž. Kak štrachne budžišche to sa přěnich křesćijanow bylo! A to bylo pschecziwo Jesuśej, kotryž chze jeno duchownje dobymacž, niz se šwonkownej mozu. A wón je dobył a je a wostanje i knjesom nade wschěmi ludami — duchownje!

Tak tež w lišče na Romškich (12. a 13. šlaw) a tu w 1. lišče šwjateho Pětra wobštejazy człowski porjad so niz jeno pschipošnawa, ale so wuczi, so na šwěcze ma šwětno knještwo rukowacž a křesćizjenje dyrbja jemu poddani bycž. A wopravdže, křesćizjenje w romškim křěžorstwje nješku ženje šběžt pschecziwo šakonjam pschecžěhanja činili, ale šu wscho křudowanje ščetpliwje pschecžěpili, haj po japoschtolškej wuczbje sa hnadu pola Boha wobhladali, so dyrbjachu njeprawdu čžěpicž. Šakle w čžafach wulkeje bamžisteje mozy šu bamžoj pschecziwo šwětnoj wyschnosći stali, runjež běšche ta křesćijanška. Najhórje drje je bamž Šrehot VII. křěžorstwo podrywał. Šakši napohlad je to tola był, so w lěcze 1077 mlody křěžor Šendrich IV., bošy w šněšy psched bamžowym hrodom Šanosša čžakajo, je psches poniženje šurowosć Chrystuśoweho našlědnika pschewinył! Šamž dyrbjesche poklecze wróćicž; prawje jemu to wělcze njebě.

Šadawł šwětnoje wyschnosće je šwonkowny porjad

w kraju. To je wulki nadawł, kotryž móža jeno wuczeni, nashonjeni a sprawni sastoynizy dokonjeć. A wutrobu sa lud dyrbja tež męcz, haj wěricž do swojeho luda dyrbja. Wojošč a njewěstošč so njebmětej namatač, wošebje niz w njeměrných čašach. We wschědnym žiwjenju so wjele praji: „Ničtó njemóže wschěm ludžom prawje činič.“ Wychnosč ma po prawym tutón njemóžny nadawł, a to sa zhy kraj! Jenó derje, so wychnosč njeje hačle wčera rukowacž a sakoje postajowacž saporčala, ale je mudrosč lětstotkow hižom na ludowym sbožu dželala.

Křesćijanszy mužojo su kralojo, ministrojo, sastoynizy, wychkojo, wučerjo. Jenó křesćijan móže derje knjezič, křiba so wschěhomóžny Bóh tež póhanej duschnu a mudru wutrobu dawa. Wyšozny knježa su i wjetřcha jara sa zyrkej. Džak budž Bohu, so móžemy i polnej wěrnosčju prajicž: němski křěžor a sakski kral staj wěrzajaj křesćijanaj. Ale tež mješ křenimi a nižšimi sastoynikami je sažo něščto wjozy tajkich, kotsiž su sa zyrkej a wěru smyšleni.

Wšak swonkowne knjeistwo njedobaha. Snutškowny porjad dyrbi tež byč. Křesćijanska wěra, dobre waschne, šwójbne sbože, čłowjekahódne žiwjenje, bratrowstwo, to hačle postaja dobry porjad, kajkiž najlěpša wychnosč postajicž njemóže. To dyrbi Ješuš pschińč, Šbóžnik. Temu so wutroby wotewrja, w nim so nowy čłowjek narodži, haj šwět so pschewinje.

Najmjenje drje swonkowne sakoje pschecziwo čělным žadosčam a wulkemu štaženju, kotrež i nich wukhadža, samóžeja. Šańbicziwošč, tale najzunišcha pňcha mlodeje holčki, jeno w pobožnej wutrobje roščje. Duscha kóždeho doma pač je macž. A dom a w nim dobry šwójbny porjad, to so dopokasacž njetrjeba, móže jeno srahy, rošomny, sprawny, duschny, pobožny muž tworicž, wón je hlowa zyleho. Bóžcziwošč pač — po Božej mudrosči! — móže sa dorosčenyh stromych ludži jenicžy w křesćijanškim mandželstwje byč, hdžež je wutrobna lubosč a polne šwětne sbože, kajkež Boža hnada dawa. To je Boži porjad, kotryž je psches čłowški hrěch tak wjele šnicženy, ale tež psches wučzbu wo mnichowstwje pschelamany.

Romšy póhanjo su křesćijanške domy widželi, kajka čješč, lubosč, sbože, měr tam je. Tajki dom je wuskutk křesćijanškeho ducha. Tu wschitke křesćijanške počinki rukuja. Wěrnó je, so su mnischa wjele sa Bože kralestwo škonjeli, ale wjazy sa Boha je dom, kotryž je šrijedžino křesćijanstwa. Š dobrých škutkow, kajkež so w tajkim domje stawaju, dyrbja čzi, kotsiž wo křesćijanach a jich wěre šle rěčja, křesćijanow špóšnacž a Boha křwalicž. Tak so Bože mjeno pschpowjeda i widomnym škutkom, šwět so pschetwori a pschewinje. Porjad duschow je nastal. To je jene wyšoke knjeistwo, čłowjek je psches sakoń posběhnjeny. Wón je w duchu živy, Bóh je w nim psches Křhřtuša.

Ale na šwěcže je šwětne knjeistwo. To njemóže duchowne byč. Křesćijan jako šwobodny muž w Křhřtušu tola pod šwětnej wychnosčju šteji. To by rěčalo, šrejotu na pschikřywanje šlósčje męcz, hdy by něčtó pschecziwo wychnosčji byl. Ně, runje pod knježazhimi wobštejnosčemi a sakojnimi ma křesćijan jako wotročk Boži šlužicž.

Tak je křesćijanška wučzba wo šwětnym porjedže se šylnej šepjeru sa stat, a jadriwe napominanja twarja murje swonkowneho a snutškowneho porjada zyleho luda: Wopokazčje čješč kóždemu! Lubujčje bratrow! Bóičje so

Boha! Čješččje krala! — O Božo, natwač wschudže tele murje!

Tak křesćijan šluži, a tola křesćijanstwo šwět wobknježi. Ješuš je i knjesom! Tón wot wojerškich morjeny Šsyn Boži knježi! Wjškajčje Bohu wschitke kraje! Halleluja!

Šamjen.

T. w B.

Bedžba po njebju.

1. Šetra 2, 11.

Ša zušnik šym na tutej semi,
Mój wóžny dom su njebješa;
Šow i hrěchom, horjom, starosčemi
Šso duscha hiščje bėdžicž ma;
Mój pučž pač škóncžnje wjedže tam,
Šdžež wěčny měr a pokoj mam.

Šswět sa naš ničžo šwoje nima,
Še jeno wotnajaty dom,
Niž podružštwa nam wotnajima,
Šdžež kótki čaš šmy i pscheytkom —
Šdyž wola šmjercž, wscho i rukow dasch
A prošny i domu wotkšód masch.

Tu w šwěcže sa mnje měštno njeje,
Duž šložam woczi k njebješam;
Tam šebi moja wěra pscheje,
Šdžež ja šwój dom a statok mam;
Šchtóž tónle šwět šwój mjenuje,
Tam šhubi prawo měščžanske.

Byčž šrijedy měščžan njesamožu,
Dóžž njeběch tudy i putnikom;
Šow wobštaracž mam šytwu Božu,
We njebješach pač šhowam dom;
Tu jeno kčžeje nadžija,
Tam pač so křašnje dopjelnja.

Šow pučuju po Křhřta woli
Šačž tam, hdžež kónž bu štajeny;
Mi nadžiju to njesamoli,
Še šhlěb egiptski nješlódny —
Bóh Šanaan džě sa mnje ma,
Niž šlódkich kicžow na doščž da!

K. A. Pjedleř.

Šadna špowjedž.

Duchowny Frommel psche: Běšhe njedželu popołdnju, a ja běch hiščje mlody šarac we mojej starej wošadže, jako buch k mlodemu, čješžy šhoremu čłowjekej šawokany. Běch trochu w hrošy psched tym šhodom. Šdyž tež ma mlodosčž rad i mlodosčju čžinicž, matej wonej tola hrošy psched šobu, a štari ludžo wjedža i džěčžimi a i mlodymi wjele lěpje rěčecž hačž mlodži. Šehodla šym tež teje myšle, so dyrbja so w našchich šschulach mlóšchim džěčžom štari šhonjeni wučerjo dacž, dokelž maja šažokž položicž. Š temu pač so pschi twarje štari džělacžerjo šjeru, niž wučžobni hólžy. Tak je tež čžěžlo sa mlodeho duchowneho, hdyž dyrbi i mlodymi ludžimi rěčecž. Džěch pač tola, ale wutroba mi křětro biješche. A tuto wutrobine bicže ma šwoje dobre, a ja nočžyl šjes njeho byčž, hačž mje wone runje hiščje pschi kóždym šředowanju nad-

paduje. Hdyž wutroba bje, to 'je wošebje' pola fararja snamjo žiwjenja a so wón čuje, kajke čezke sastojsństwo ma. Sako do durjom stupich, pschińdže mi domjaza hospoša napscheczitwo a kowny mje do swojeje stwy. „Masch młody pscheczal je Sendželečan, kwn hwěrneju pobožneju starscheju. Wón je dženka rano w hajku tórnowal. Pschi tym je s wyšola padnył a šebi schiju slemil. Wón je drje hiščeže žiwy, ale jeho žiwjenje je na šamej kromje. Wón šebi jara po duchownym a po modlenju žada. Trošchtujče a pschihotujče jeho k sbóžnemu slóncženju.“ Ma to wona durje woczini a ja stupich nuts. We kožu ležesche něhdže jenadwazhčičlětny młody, rjaný čłowjek, s blědym bjeswoczom, se hwěczatymaj woczomaj a s nacžorn wlošami. Kajke lubošne čłowjke woblicžo, so jeho njesapomnju! Moju ruku sapschimnywschi prajesche se želnwym hlošom: „Dyrbu wumrjecž, luby knježe, pomhajče, so sbóžuje wumru. Wóh mje w młodošči precž wošmje, nejšym jeho pošluchal, šym dženka jeho nježelu wotšwjeczil s turnowanjom a šym tola šwojimaj lubymaj starschimaj w Sendželskej šlubil, nježelu šwjeczicž, kož ju my Sendželčenjo šwjeczimy. Wóže mi Wóh tutón hrěch wodacž?“

Čakajo wišasche jeho wóčžo na mojim erče. Běch šbity. Šak wjele hinał běch ja sa młode lěta nježelu wotšwjeczil a njeběch šebi žaneho šwědomnja činik! Ščto dyrbjach prajicž? Dyrbjach jeho w šmjertnej nusy trošchtowacž s tym, šak hubjenje Němžy nježelu šwjeczja? Tu njebě šo jenož nježelske wotšwjecženje štało, ale tež starschimaj daty šlub bě štamany. Něščto žadne je tajke čučžiwne šwědomnje, dyrbjalo šo wono ludžom hiščeže wšacž? Ně, mi bě, jako by šo wón se mnje šameho špowjedał. Šak dha jeho pschi tym wostajich, so je šwoje šwědomnje wobčežil, ale prajach jemu nětko tež wo troščeže wodacžja, kiž je bohate nad tymi, kiž šu rošlamaneje wutroby a tšchneho ducha. Wón moju ruku džeržesche a klóčesche ju pschi kóždym nowym troščeže. „Šeli-šo šo šami šudžimy, dha njebudžemy šudženi.“ Tuteho šchprucha šo wón s žykej možu pschimny, rěčesche pał pschezo mjenje. Wóčžo šo šak mile šwěczesche a špodžimny měr bě na njeho wulaty. Modlach šo s nim a požohnowach jeho. „Ššym wušwobodženy, du dom. Trošchtujče mojeju wboheju starscheju; prajče jimaj, so šym šbóžny.“ Šošach jemu čžolo a hladach hiščeže šhwilku štejo na njeho. Šako běšchtej šo lědom dvě hodžinje minylej, buch prošeny, hiščeže ras k njemu pschińcž, so šebi wón to wutrobne žada. Džěch a myšlach šebi, so šitadž je jemu něščto šako jeho wješelosč wšalo, šak šo to šak lóhžy štanje. „Hdyž šo do hrodu dže, dha pšy ščezowšaja,“ by mój šary šarať hušto rjeł, „a hdyž šo horje do nješje dže, dha hiščeže wšchelate hrěchi na jeneho ščezowšaja, kotrež jenemu čžert na schiju honi.“ Ma tuto šłowo špomnich. Š jeho kožej šupiwšchi namalach jeho wjele šłabšcheho dnžli přjedy. Wón mje wo wodacže prošesche, so je mje šako šakal wołacž; ale wón ma mi hiščeže něščto prajicž. „W mojej młodošči, jako běch hólž wot džewjecž lět, běch něhdy rjanu čhinešištu ščalku, kotruž bě nan šobu pschinješł a kiž s druhim drohim šudobjom sa šchachlemi štejesche, do ruki wšal a rošbil. Čžropy čžičnych do jamy. Šako šo nan woprašča, ščto je tu ščalku precž wšal, womjelšnych šo, a pošdžišcho jo šaprěch. Ššlužobnej holžy bu wina dawana, so je tu ščtodu nacžinika, duž bu se šlužby puščežena, dokełž bě tež hewał wšchelate šawinowala. Šč, mi žaneho měra nje wostaji, wy dyrbicže to starschimaj prajicž, so šym to ja byl; dwanačže lět je šasčło, so je šo to štało. Wóže šo mi to tež wodacž? Njechal s něšajkej nje wěrnosčju se šwěta woteńcž.“ Mi šylšy do wóčžłow šupichu, jako wón to šak šprawnje špowjedasche. Trošchtowach jeho s nowa, a jako potom džěch, praji wón: „Šakle, nětk je wščitko won.“ Šo dvěmaj hodžinomaj wón čžišče wušny.

Ššched jeho šasčžom móžach k wjele štam młodych ludži

rěčecž wo tym šłowie: „Šbóžni šu čži, kiž čžisteje wutroby šu, pschetož woni budža Šoha widžecž.“

Š nješješam!

Š nješješam pučž wjedže naš,
Šenož hošče šmy na šemi;
Šam na Šesufowu šwaš
Šrošeni šmy s jandželemi;
Šladajmy tež s woczomaj
Šorje, hdyž je wóžny kraj.

Š nješješam, mój ducho, šlecž,
Ššach šy byčža nješjeskeho!
Ščto čžył tudy šapocžecž
Ššredža měšta šnicžomneho?
Šot Šoha wšach wušchol šy,
Š Šohu wrócž šo wješely!

Š nješješam naš šłowo wodž!
Š nješješam naš wone woła;
Š nim ty, moja dušča, šhodž
Šacž tam psched trón jeho štoła!
Š hdyž šłowo šakhowam,
Šběhnje Šoh mje k nješješam.

Š nješješam tež krašnje mje
Šwěra moja pošasuje,
Šotraž wušče hwěšdow dže,
Šyšče nich mje pošběhuje.
Šwěšdy, mi šče molicžke,
Ššwětko s nješješ roššwěcž mje!

Š nješješam mje špowjedže
Ššmjercž, hdyž Šoh mje k šebi šwa
Š mje s nusy wutorhnje
Šeho ruša dobročžiwja.
Šesuf pošdže přjedy mje,
Ša nim šupam wješele.

Š nješješam — tam čžehnje mje,
Šoniž žiwy šym na šwěče;
Šam dže moje žadanje,
Šječ je w šymje, nječ je w lěče,
Š nješješach — tam dom šwój mam,
Šóršy tež je wohladam.

D.

Šhubjena a šakonamakana.

Duchowny Šnak, we šwojim čžapšu předať pschi Bethlehem-škej žyrkwi w Šarlinje (pschir. Šomhaj Šoh čžo. 14 t. I.), wušladowasche něhdy w naboženškej wučžbje sa holžy 2. Móšš. 20, 14: „Ty njedyrbiš mandželštwo šamacž“ a mješ druhim šłědowaze prajesche: „Młode džowki! Šunajče šo rožam, kotrež šu s čžer- njemi wobarnowane; so, bliži-li šo lóžkosmyšlena ruša k wotlemjenju šwětki, šo wona na čžernjach šrani a šwětkla nje pošdžtnjena a čžišta wostanje. Š šak šrudnje, nje móže-li šlubjena wjažy psched wołtať šupicž jako šnamjo nje winošče; nječ mi žana mješ wami tule bolosč nje pschihotuje! Dyrbjal-li pał šo tola šak nje poščin šlacž, dha nječ potom winowata, s roššwětlowazej hnadu Šožej k pošnacžu šwojeho hrěcha pschinješena, šo k Šesufowymaj nohomaj

człowiek, jemu kwóć pad i roścaczom wusnawšchi, a tón, kiž Marju Madlenu njeje fastorcził, tež ju sažo wobhnadzi. —

Schtyri lěta posdžišcho bu jedyn dzeń duchowny knaf do jeneho schpitala k jenej czežtofhorej wolany. Now nadeńdže wón jenu kwójich něhduschich, najpołnišchu nadžiju sbudžowaznych katechumenow, jenicžku džowku nahladneju starscheju. Sažo wona jeho wuhlada, sapschitry wona kwóje woblicžo i woběmaj rukomaj psched hanibu a bolosčzu. Knaf bě tak hnuty, so njemóžesche ani kłowczka wurjez a wona horzo płakasche. Wón chze jejnu ruku sapschijecz, ale wona wuwola: Sa nješkim teho hódna, ja šym nadžije kwójeju starscheju sničžila, ja šym wasche napominanja sazpiła! Sa šym psche winowata, psche winowata! Esu nětko schtyri lěta, jako mi prajescheže, so Jesuž Marju Madlenu fastorcził njeje a so wón kóždu roskatu wutrobu wobhnadzi; wěricže Wj, so wón mje hišcže pschitwosnje a mi wodacz chze? — Tón kwěrnny muž Boži chze ju i troštowaznymi kłowami směrować, ale wona snapschecziwi: „Sa to wschitko wěm, buch wot młodosče w Božim kłowje roswuczowana, a to mje runje čim winowarzišchu čini.“ — „Derje, wěriš pa, so je to, schtož biblija wopschija, Bože kłowo?“ — „Haj.“ — „Wěriš so Bóh kže?“ — „Ně.“ — „Dha móžesč kłowje tebi tež te kłowa pschizpicž: Krej Sesom Khrysta, jeho Esyna, wuczišči naž wot wschitkeho hrěcha (1. Jana 1, 7). Schtož budže so k mjenu teho Knjesa wołacz, tón budže sbóžny (Romsl. 10, 13).“ — Wona to wěriesche. Mrějazza móžesche hišcže se kwójimaj starschimaj Bože wotkasanje wužiwacz a je w pokoju domoj schła. Sejny pohrjebny tekst běsche: Wješełosč budže w njebješach nad jeny m hrěschnikom, kiž pokutu čini, psched džewjecž a džewjecž-džefacz prawymi, kosiž pokutu njepotrjebaju. (Luk. 15, 7.) — Sowle je widžecz, schto to reka: šhubjena a sažonamakana. Žadyn pad njeje psche hluboki, hacž so njeby Boža hnada dožahała. Haj, wumóženšči powjas dožaha hacž do najhlubšich hlubinow, ale wón dyrbi so wot čłowjekow sapschimnyčž.

Wandrowski.

Schtó njechal, hdyž je wuczobnik wubyl, so na pucžowanje podacz, so by kwět sejnak? Wschelazny na kwójim pucžowanju wjele nashonja a daloko pschińdu. Professor Brugšch wišche: Hdyž ja ras i posdžišchim generalom i Grolman psches Persisku pucžinu jěchach, so na jene dobo i dwěmaj wandrowskimaj setkachmoj, kiž běschtaj w tej drascže, kajluž běch we kwójim džěczatstwie na wandrowskich pschezo widžak. Hdyž so k nimaj pschibličimoj, sežežeschtaj kłowje kłobuk a proscheschtaj naju w němškej rěczy wo kmilny dar pod Persiskim kłonzom. Maju spodžiwanje běsche wulke a bu hišcže wjetsche, hdyž i jeju rta šhoničmoj, so běschtaj so pěšchi wot Raspišeho jěšora kem psches wulku Persisku do Snbišjeje na pucž podažoj, so byschtaj tam kaž so nadžijeschtaj, džěto namakaloj. Sedyn běsche kowar, druhi schčětkar. Mój njemóžachmoj nicžo dale, hacž jimaj sbožopschecža na pucž kóbu dacž, so byschtaj w pucžinje, hdyž žanych hospodow njeje, njesawutližoj.

W druhim kwětle pa so tuto wandrowanje pokáže we wopisanju, kotrež je ras jaty wandrowski kwójemu duchownemu wo kwójim pucžowanju dač: „Wot kwójeju starscheju“, powjedasche wón, „kšesčijanszy woczehnjeny, podach so 18 lět stary, jako wandrowski na pucž a mējach dobru wolu, pobožny a duschny wostacz. Ale kač je so mi seščko? Najprjedy pschińdžech do Bajerskeje; tam ku mje do palenzpicža nawuczili. Potom šym do Württembergškeje schoł, hdyž je mje našy přeni wotročk revoluziju wucžil. A hdyž chzych ras ke mšchi hicž, ku mje i piwom a wodu wobledi. Potom šym so na Dunawje na pluwaznym drjewje wot Regensburga hacž do Wina wješ, a mējach rjanu

msdu, dokež na drjewje pomhach. Tak potom na wschě 12 lět dołho dale pucžowach pschese wschě kraje a šym wjele nashonil a wjele widžak, tež kšěšora w Ruskej a sultana w Konstantinoplu — ale schto mi to wscho pomhasche? Nihdže na kwěče nješkim čłowjeka namakal, kiž by mi něšcho lubosče wopokasak, ani i jenicžkim kłowczkom. Seno junu je mi mala holecžka kwóju butrowu pomastku dała a rjanu bėku rōžicžku k temu, hdyž běch so sprōžny pod lipu šhnył, kiž psched domom stejesche. To mojej wutrobje derje činjesche. Ale schto so sta? Džěčowny nan nahle wotno wotewri a i hrošnym hlošom wołasche: „Šanta, ty njeduschne džěčžo, wostaj so zuseho čłowjeka a pój na mějče nuts!“ A holecžka je so mje nabožala a pschede mnu čěkała, kaž budžich šy duch šam byl. Sa pa šym so hrošnje wušmjal a šym nana a mału Šanku sakal a jimaj helu pschal. A nětko je wot teho dnja kem so mnu i mozu heli napschecziwo schlo, a ja šym hrošnosče wobeschol, kotrež so lědma wurjez hodža, a nětko kědžu tu w jasłwie a šym tu sažo na kwóju macž spominal, kiž je mje i wutrobny lubowala, a kiž běsche dobra a pobožna, a šym płakal a pschi kłowje mškil: Bych tola tež tajki byl, kajkaž wona je. Wobhl tola sažo k njej, so bych pschi njej byl a sažo wot njeje so wozdžicž dač! Ale nětko je posdže!“

Haj, wandrowski byčž — to móže něšcho rjane byčž — ale něchtōžkuli kłowje na wotpucže sańdže. Hdyž pa so wandrowski wo twoje durje kłapa, dha njesabudž: Wón ma tež wutrobu, kotrež lubosč derje čini, a domach starscheju, kiž na jeho sbožowny domojwrot čakataj.

Wschelake i bliska a i daloka.

— Šiatk sańdženeho tydženja pschipołdnju w 12 hodžinach mějesche so khowanje njeboh knjesa fararja em. Kubizny w Bufežach. Wo žadanju njebočicžkeho sta so khowanje na jednore waschnje. Wón njeběsche kłowje žadač, so bychu so pschi jeho kaschczu rěče džeržake. A pohrjebey běsche so na 20 duchownych seščko. Pohrjeb mějesche k. farar Mjerwa i Bufež. Knjes farar Mrósač-Srodžiščezanski wupraji drohemu sastojskemu bratrej džafne božemje. Šeho kaschcz khowasche so pschi pucžu k farje, hdyž je njebočicžki tak mnohe lěta nimo kłodžik, kwójei wošadže drohe kłowo Bože pschipojedacz.

— 23. haprjeje so přeni krocž wubjerł krala Albertoweho fonda k roždželenju danje na potrebne wudowy kerskich wuczerjow šhromadži jako na narodnym dnju našcheho njesapomniteho krala Alberta. S roždželenjom móžesche so sapoczecz, dokež je fond nětko na we wustawkach postajenu wyškosč wot 3000 hr. narostl. Móžesche so 86 hr. 90. pj. roždžělicž, kotrež so tšjom wudowam wudžělichu. So njebychu sažo próstwy došče, kotrež so po wustawkach dopjelnicž njemóža, so na to pokasa, so ma so bań po S 2 wustawkow roždžělicž „na potrebne wudowy sahe semrjetych kerskich wuczerjow“, so po tajkim so na wudowy džiwacz njemóže, hdyž ku jich mandželšy we wuczerškim sastojsktwie wuškuzili a potom so na wotpocžinł podali. Dokež je prjedawšchi wubjerłownik wuczer Sommer wumrjet, so na jeho mēstno knjes wuczer Pohlau w Budyšchinje do wubjerka pschisła.

— W bližšchim čažu so nětko automobilowa jěšba i Budyšchina do Kamjeriza a do Kinsborla wotewri. Hacž hišcže w bližšchim čažu k twarej želesnižy wot Radworja dońdže, so šda praschomne byčž, dokež wyšchnosč na tym wobsteji, so dyrba so ležomnosče darmo dacž.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróony
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh će khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!
F.

↳ Sserbske njeđzelske lopjeno. ↳

Wubawa ƙo kóždu ƙobotu w Smolerjez knihicizšczerńi w Budyschinje a je tam ja sčtwórtlětnu pschědplatu 40 pj. dostacž

Cantate.

Zaf. 1, 13—18.

Cantate! spěwajće temu Anjesej nowy křěrlusć! tak napomina tón spěwač 98. psalma ƙwój lud a křwali a čzesći Boha, kiž bě ƙo s wulkej dobrotu nad israelskim ludom, nad ƙwojim ludom sjewił. Cantate! spěwajće! tak napomina pať nascha dženknišcha njeđzela naš, tebje a mje, wschě ludy semje, pschetož Bóh je ƙo se ƙwojej dobrotu nade wschěmi ludami semje sjewił. Wischitke ludy semje dyrbjia nětk byčž jedyn lud, jeho lud! A wón je ƙo najkřašnišcho sjewił nad tutym ƙwojim ludom nětkle sažo w Křhřtustu jako tón Anjes a pschewinjeť sleho, jako kral a wótz wěczneho ƙwěťla, nětkle sažo, hdyž wot jutrow ł Božemu spěczu krocžimy. Tehodla cantate! spěwajće dženska! Tehodla pschiwola a wobšwědcža nasch tekst tež dženska sažo wschěm s nowa:

Njebłudžće ƙo! Nasch Bóh je Wótz teho ƙwěťla!

1. Tehodla pola njeho žana čžemnosć a wot njeho žane spytowanje, niczo sle.
2. Tehodla pola njeho ƙama ƙwěťkosć a wot njeho jeno dobrota, jeno wěrnosć.

Hdyž w wutrobje mi ƙo tu sačžemni,
Šwěcž, Božo, s twojim ƙłowom mi!

Šamjeń.

1. Tak někotry tu na ƙwěcže wo bibliji wjele njewě;

stawisnu wo hrěschnym padže wón snaje a ƙo s njej lohkomyšlnje, haj ƙamo žortniwje sabjera a tak ƙebje ƙameho, ƙwoje abo tež druhich hrěschenje safituje. Wo tym móžemy prajicž, ƙo njewě, sčto čžini; jeho dyrbinym wobžarowacž a jemu dyrbinym pomhacž! Tola ty, mój křchescžijano, njebudžesč tón prawy pomoznik, hdyž ty, runje kaž tam Šewa a Hadam w spytowanju padnywschi, tu winu na tym wot ƙebje na druhich, haj na Boha ƙameho storkasch, ty nješrosemišch taninu stawisnu s paradisa, ty njesnajesč ƙebje ƙameho a ty njesnajesč ƙwojeho Boha. Ty ƙo sabłudžišch a pytasch to sle a to spytowanje, kotrež tola s čžemnosće wukhadža, pola ƙwojeho Boha, kiž je tola Wótz ƙwěťla. D njesabludž ƙo tola tak! Nasch Bóh njespytuje ł štemu; nasch Bóh nochze, hdyž někaške pruhowanje tebi poščeje abo dopusčjezi, ƙo by ty psches to ł štemu pschischoł, do sleho swolił; ně, wón chze, ƙo by to ł twojemu lěpschemu było, ƙo by ty psches to čžim ƙylnišchi a křucžišchi w dobrym byl. Wón chze, ƙo by ty ƙwój lósch, kotryž w tebi je wot spoczatka ƙem, pschewinyl, tak ƙo njeby slý njepscheczel, kotryž s čžemnosće pschindže a ł štemu spytuje, psches tutón w tebi a nad tobu žaneje mozy wjazy měł a tebje do hrěcha njenješł, s kotrehož ƙnadž žaneho wupucža wjazy njenamakasch a tak ƙo sabłudžišch bóle a bóle, ƙo ƙy potom tež w čžemnosći, dželeny wot Boha a tak na wěcznje morny.

2. Ně, njebludžće ƙo tak! Nasch Bóh je tón Wótz ƙwěťla! Wot njeho wukhadža ƙama ƙwěťkosć, niz tež rasčžemnosć; wot njeho pschindže jeno dobre, niz tež rasčžle!

Wšcho, sčtož je dobre, to pschińdže wot Boha, to mamy hižom tu na semi. Wšcho dobre, sčtož je dofonjane, to pschińdže tež wot Boha, to smejemy potom tam horjefach w njebju, hdžež my i našchim Bohom wěcznje žiwi budžemy. Tola wšcho to dobre budžemy spósnacž a dopósnacž we šwětle jeho šłowa, pschetož jeho šłowo je ta wěrnoscž, wono předuje nam tu wěrnoscž wo Bošu a wo naš! Kaž tón šly, tón wótz čžemnosće, tam w paradisu psches kžě šebi čžlowjekow sa wotrocžkow scžinicž spytasche, tať spytuje Bóh pschezo a pschezo sažo psches šłowo wěrnoscže naš čžlowjekow sa šwoje džěcži scžinicž; wón naš psches šwoje šłowo i noweho porodži k nowemu žiwjenju a naš psches šwoje šłowo dale pošlynja a wofšchemja, tať so my šmy a byczž móžemy čži přěnschi jeho stworjenjom. To přěnsche se šwojich płodom woprowasche pobožny israe- lita Bohu, da jo Bohu k wobšedženštwu, a tať dyrbinu tež my čži přěnschi byczž, t. r. Boži byczž! Sčtož pať Boži je, tón jemu žyle šluscha, tón jemu šluži i čžěkom a i duschu, i myšlemi, se šłowami, se šlutfami.

Pola našcheho Boha pať njeje žaneho wotměnenja ani wobroczenja teje šwětkosče a čžemnosče. Duž, hdyž čžecže my jeho byczž — a wšchitny dyrbjeli tola jeho byczž! — njech tež pola naš žaneho wotměnenja a wobroczenja njeje, ně, wostańcže w šwětle, pschetož našch Bóh je tón Wótz šwětkla! Duž njebludžcže šo!

Samjeń.

W. w N.

Dženšnišča njedžela.

Pomjenowanje džensnišcheje njedžele se stareho čžaža wukhadža; pschetož 96. psalm, wo kotrymž šo tehdy tule njedželu přědowasche a kotrehož přěnje šłowo běiche Cantate! to reka šerbski: Spěwajcže! je našchey džensnišchey njedželi jejne mjeno dal. To je potajkim wješeke mjeno, a tež druhich njedželow mjena w nětcžišchim čžažu žyrkwineho lěta šu šame šwješelaze a trošchtowaze mjena. Nad tym šo tež njetřebamy džiwacž. Kaž nětko Boža stwórbja w rjanym nalětnym čžažu šwój najwješelšchi čžaš šwječži, tať tež i dobom Šhrystuškowa žyrkej jako duchowne stworjenje šwjateho Duchu. Pohladamy wróčžo, dha widžimy row wotewrjeny a i Šhrystuškowym horjestacžom nam žiwjenje a šbžnosč pschinješe- nej; pohladamy do přědka, dha widžimy i Šhrystuškowym knjebju- špěczom njebjw woczinjene a wěczny wótzny dom nam pschihotowany a njebjesku šwjatnizu wotanknjenu, i kotreječ šo njebjeski trošchtar dele pušcžca do našchich škabnych wutrobow, šo by naš k temu šbožu dowjedł, kiž je nam psches Šhrystuška pschihotowane. A tať widžimy šo se šamej Bčžej hnadu a šmilnosčju wobdatyč a šměmy tehodla i radosčju wuwołacž: „Spěwajcže temu Šnješej nowy šhěrlušch!“ A sčto je tón nowy šhěrlušch? To je šwj. ewangelij, tale wješeła a trošchtapołna powjescž wo Bčžej hnadže w Šhrystušku, kotraž dyrbi šo wšchudže tam pschipowjedacž, hdžež je Šhrystuškowa žyrkej. A runjež je šo tuto stare přědowanje našcheho šboža hižom husto pschipowjedalo, dha wšchaf wostanje pschezo nowe přědowanje, nowy šhěrlušch, a šchescžijanskej wutrobje šo ženje njewostudži, na tuto stare a pschezo nowe přědowanje i nutrnoscžu pošluchacž.

Kak móže spěwanje hrěšnika wobrocžicž?

Sako mljnkež Regina šwojemu Leonhardej, burowemu naj- štarschemu, mandželstwo pschilubi, njeběšche jej drje potajene, šo ma wón šhětro pschihilenje k towaršchnemu žiwjenju w forczmach

a šo husto jara pošdže i hoščzena dom šhodži. Ale šubło, do kotrehož šo wona psches tutu žěntwu šhdže, bě jene wot naj- wješchich, a tajšeho dla, šebi wona pschi šebi myšlesche, móže šo i mužom hižom něšcto šobu wšacž; bjes šmylka šo i žyła žadny njenamafa; tež je tu a tam wo jentym šnate, šo je psches žonine wafchnje a šadžerjenje šo pscheměnil a wobrocžil; a k temu čže wona to šwoje tež čžinicž. To je wona potom jako burowka tež woprawdže wopokasala. Ša čžož pschimasche, domach abo na polu, to wot ruki džěšche, tať šo mějesche wot šwojeho džěła jenož šhwalbu. Wšchi tym bě wona rošomna žona, a jejny muž móžesche jejnu radu trjebacž. Tež mějesche wona wjele čžucža, bě dobreje myšle, rjana wot woblicža a derje šroščjena, tať šo móžesche Leonhard šwoje wutrobne wješeke nad nej měcz. A wón jo tež mějesche a wóšje šhwalšche, šajfu mudru a wustojnu hošposu na šwojej Šeginje mějesche. Ale — šwoje do forczmy-šhodjenje a šhdanje pschi piwje a palenzu wón teho dla njewostaji, a Šegina bórny pošna, šo jejna šwonšowna a šnutššowna šhmanoscž tež nje- došahasche, jemu to wotwucžicž. A tať njeběchu to jejne džěcži ani jejne wjele džěła, sčtož ji staroscž čžinjesche, ale picže jejneho muža to bě, kiž jako pscheměrna čžežkota na nej ležesche. Wona drje wšchitko špyta, wot čžehož móžesche šo polěpschenja nadžecž: wona jeho i lubošču witasche, hdyž wón tež hišcže pošdžišcho domoj pschińdže, a hdyž šo wona šnutššownje tež palešche na šawjedjenje w forczmje; a hdyž by wón sažo wofštróšil, dawasche wona jemu dobre šłowa a jeho prošesche, hacž njedchal šo tuteho škažeršeho šhodjenje wostajicž a pschi nej a pschi džěcžoch we wjele rjeńšchim bydle šwoje wječžory pschebnywacž. A hišcže huščžišcho šo wona se šwojej proštwu na teho wobrocži, wo kotrymž wje- džesche, šo móže wšchitkich čžlowjekow wutrobu wodžicž, a k njemu šdychowasche, šo čžył wón tola tež jejneho mužowu wutrobu psche- měnicž a jeho na tón pučž dowjescž, kiž by ša nju a ša jejny žyly dom pučž žohnowanja byl. Ale jejne pschecželne šłowa jejnemu mužej k wutrobje njeńdžechu, a jejna modlitwa, šaž šo šdasche, šo psches mróčžele njepšchecžišcžca.

Duž šo poda, bě to w šchěštyh lěcže jejneho mandželstwa, šo šo našymu w tamnych štronach manóber wotdžerža a bėrz i wječžora na burowy dwór pschińdže šasacž, šo dyrbjja šo rano w šhjoch šhodž. wšchelake woješke wězy i radneje šhěže šem do šłowneje šwartěry dowjescž a šo ma bur k temu wobeju šonjom a muža dacž. Ale tón šedžesche dženska sažo w forczmje; a hacž bėrz runje na Šeginine žadanje jemu to tež tam šasacž pschińdže, bě hižom wokoło jednacžich a wón hišcže njebě dom. Sčto dyrbjesche wona šapocžecž? Wotrocžk šesche šebi i šožu ruku šranił, bur dyrbjesche šam jěcž. Wšches šrótku modlitwu pošly- njena šo wona šmuži a džěšche. Wale šebi pschipiwate towar- štwu tam wona hromadže šedžo namafa. Burowka bě šwojeje pschecželnosče dla rad widžana žona. Tať bu wona i radosčju wobšupjena a nucžena, šo k nim šhdnyčž. Teho šo wona woba- rasche. Ša to pať šej nětko i wołanjom žadachu, šo dyrbi jim něšcto se šwojim rjanym štoškom špěwacž; přjedy njedchachu ju pušcžicž. Ale na tym měšcže jej tež to po myšli njebě, duž prošesche, šo bychu ju i tym pschepušcžžili. Ša to pať woni žanej wušchi njemějachu. „Spěwacž, špěwacž!“ bě jich džiwje wo- šanje. Duž wona něšotre šrocžele do šady šupiwšchi šaspěwa:

Kať čžěka wotšal čžlowški čžaš,
Kať bórny šwěje wěcznosč naš!
Šich mašo i duschu pošutnej
To myšli šej
A šrej a čžěko mjelcžitej.

Šlaj, žiwjenje je jako šón,
Čži nahle šwoni šmjertny šwón;

Tak rucze wschitko nimo je
 A wostacze
 Tu nima žane stworenje.

Ty jeno, Anježe, njesańdžesč,
 Tón samy, kiž by, wostanjesč;
 Njech horny, hórki spadaja
 Wschě do morja,
 Hdyž jeno wutroba cze ma!

Schto pomha w nusy pošlednjei
 Wschit abo cžesč, kiž tudy stej?
 Spomá wschał, schto bžišč s wotmachom
 Tak sa scžěnom
 A nješby tola spofojom?

O duscha luba, nješomdž šo,
 Ach, po khwilzy je hižom wscho;
 A potom se šym šwědomnjom
 A se rženjom
 Tam horlach stejšč psched Bohom!

Na wulku wěčnosč spominaj
 A žadosčam šym mjesu staj!
 Schtož šebi pschihotomał by
 Sa žime dny,
 To šmėjesch sa džěl wobstajny.

Dži, lóšcže, dži mi kniczomnosč,
 Ja na jenym mam žyle došč!
 To pytam jeno, potom mam,
 Haj tu a tam:
 Čžehń, Jesužo, mje k njebješam!

Schto budže, hdyž cze wohladam
 A psched twój trón nětk stupicž mam!
 Wucž, Anježe Jesu, mjes tym mje,
 So stajnje cze
 Ššej noschu w šwojej wutrobje!

Hžom po přenimaj ryncžkomaj wokolo špěwački woczichny;
 pošbėnjene schklenzy šo na blido stajichu, a jako bė wona šwoje
 wuspěwala, muž hjes samjedanja i njej dom džěšče. Koł bė jemu
 do wutrobny sajěl, a cžezto jemu bu, jón wuczahnyčž. Nlano tšjoch
 wón po wojetške wězy wotjėdže a je do kwartěry w towařstwje
 jeneho wojala domjesh. To pak bė pěknny a pobožny wojak, kiž
 šo k temu Anješej džeržeschče. Schto je wón duzy i burom rěčžak,
 nješšmy šhonili, ale dobre rěčže šu to byčž dyrbjaše. Schtož bė
 Boži Duch psches Reginine špěwanje w buru šapocžal, to je wón
 psches rosrěčžowanje mjes burom a wojakom dofonjał. Dom
 pschischedschi bur Reginye wschitko rudženje wotprosčeschče, kotrež bė
 jej nacžinil, a pytasche jejne wodacže. Korčžmy šo wón nětko
 šdalomasche a šo k tym džeržeschče, kiž w štróšbosčži a bohabojosčži
 šhodžachu.

Nalécze.

Ducže cžople psches kraj duje,
 Ruka Boža pošnacž je;
 Duž mje bolosčž wopusčžuje,
 Kotruž noschach w wutrobje.

Šklónzo šwěči i njebješ dele,
 Krašnosčž nowu wulima;
 Pruhi miše na naš scžele,
 Te naš bóršy wuhaja.

Tak naš lubosčž Boža hrěje,
 Hrěje hacž do wutrobny
 A šo i wócžkom na naš šmėje,
 Šdyž šnadž hišcžče płacžemy.

Schlowronž k njebješam šo šbėha,
 Duscha sa nim pocžehnje;
 Tam šo wschitko horjo lėha,
 Šrudžba tam šo šabudže.

Šilija drje rjenje kčžje,
 Šswět je Boža šahroda;
 Šjenišču pak krašnosčž šmėje
 Duscha, Boža njewjesta.

Wschitko šlincži w měrnym haju,
 Schtőha tu šo napošč'cha?
 Šjenišcho pak w Božim raju
 Špěwa šyla šwječžena.

Nalécze šo pschibližuje —
 Tamne wěčžne nalécze;
 Wěšil i njebješ mile duje,
 Duž šo šrudžby wostajcže!

D.

Jesuf, našy wumožek.

Wóhnyowa wobora mjenuja šo cži mužojo, kiž pschi Božim
 wohenju (wofebje w městach) šwěru k pomozny steja a wóhniej
 wobaraja. Mjes tutej woboru šu jara khrobli mužojo. Wofebje
 je mjes jendželškej wóhnyowej woboru wěšty Šhryšcha Benn, kiž
 je špodžiwne štutki dofonjał.

Jako šo něhdy wječžor na jeho stoziji palicž pocža, bė jeho
 mužštwo we wokomiku je šwojim wosylkom tu. Šhěža wot wschěch
 bokow w płomjenjach stejeschče. Pschi wofnacy stejachu we njej
 nastřoženi mužojo a žony ruzny lamachu. Čžile buch drje bóršy
 wutorhneni, ale halle, jako čžyšče šo tšěcha hižom dele šhpnyčž,
 pošnachu, šo stej w palazej kžěži hišcžče dwě džěšči.

Šžylni khrobli mužojo mjelcžo do šapatnych płomjenjow
 hladachu. Wojosčž psched hróšbnej šmjercžu jich wotdžeržomasche,
 šo do stracha podacž; šdasche šo jim tež njemóžna wěž, tej džěšči
 wumóž. Štyšny wokomit! Duž da šo i bliska hlóš šlyšcžčž:
 „Njeje tu žadny muž i wóhnyoweje woborny, kiž šo Boha boji?
 Schtőha čžze grat w Božej ruzny byčž? Temu šo štań, kaž je
 wěrik!“

Na tuto šlowo šo Šhryšcha šebra. „Ja čžzu hičž, ja wěrju,
 nječžy šchindže, kaž čžze. Wřócžu-li šo žiwy i płomjenjow, dha čžzu
 šwoje žiwjenje Bohu šwječžicž; duž w Božim mjenje!“ A kžětšje
 bė wón po rěblu horje a šo horlach w kurje a płomjenjach šhubi.

Mała khwilka šańdže. W štyšnym cžakanju stejachu mužžy
 a žónške psched palazej kžěžu, ničto šlowežka njepišny. Ach, kaha
 šo temu khrobliku džěšče, kiž bė šwoje žiwjenje na hracžki stajil —
 tymaj džěščžomaj k lubosčži? Wojosčž a štyšnosčž bė na wschěch
 woblicžach widžicž. Šlaj, nětk Šhryšcha Benn, pod kőždej pažu
 jene džěčžo, šako po rěblu dele lėeschče. Dele pschischedschi padže
 do womory k šemi. Woblicžo a ruzny bėschtej jara wopalenej. Šo
 něčžim šako k šebi pschindže. Na nim bė widžicž, šo je šo žyle
 Bohu podal, kiž je jeho w najwjetškej strachocže šakhowal. Wschitžy
 bėchu hnucži. Pošdžišcho Benn powjedasche, schto je tu strachnu
 khwilu w palazej kžěži šhonil. Škoro wot kura šaduscheny bėschče
 šklónčžnje po brjusche hacž k tej komorje pschilěšč, w kotrež tej
 džěšči bėschtej, a bė šklaby džěščžowy hlóš šaklyšchal, mjenujžy
 to šlowo: „Šillijo, mój bratšiko, móžu šlyšcžčž, šo knjes Šesuf
 džje. Wón budže mje a tebe šwarnowacž, Šillijo; wschał ma naju
 lubo. Ale wostan špody płachty, hewał dyrbišch šo šacžknyčž!“

Benn tej džěsczi s płachtu wsja a sfoczi spodzěwnje pochylnjen
k wofnej — a hnydom na to so tšěcha hromadu hynny. Sako
Benn tej džěsczi dele njebeše, praji jene wot njeju k njemu: „Sesubo,
ja so tak wjebeļu, so by ty pschischol. Ssy ty knjes Sesub?“

Alle Benn jimaj njemóžesche wotmolwicž, pschetraty stysł a strach
bě jemu rt kaž sanknył. Słowa so jemu wjerczesche, jako wón
s wumóženymaj džěsczomaj s wofnom won a po rěbłu dele lěsesche.

Sako bě sašo k bebi pschischol a tej džěsczi wuhlada, pokasa
jimaj swoje rany: „Słajtaj, mojej lubaj małaj, te bym dostał,
jako waju s tych płomjenjom njebech, ale na žane walchnje nochzyl
bjes nich bycz. Waju džěczaza wěra je moju pochylnila, ja bym
so Chrystušej dał.“

Ženje Benn tamneho wječora w palazei tšěži sabyl njeje,
hdžez jeho tej džěsczi sa swojeho knjesa a sbóžnika džeržeschej a
spominajo na to by wón prajil: „Sa njeskym Chrystuš, ale wón
so mnu khodži, wón je k mojej stronje, mi je, jako bych wot njeho
džeržany byl. Mam wěru k žiwjenju a wěru k wumrjecžu, dokelž
je knjes Sesub mój Sbožnik.“ —

„Ssy ty knjes Sesub?“ Jutry bmy měli. We Sofesowej
sahrodže pola Jerusalema, do kotrejež běchu morwego donješli
a pohrjebali, nastja žiwjenje. Někotre žónske pschindžechu a sa nimi
tež dwaj mužskaj, ale teho, kotrehož běchu tam položili, njenamachu;
mējachu teho dla wo njeho staroscz a běchu teje myšle, so hu
jeho, sčtó wě, sčtó? sčradžu wsali a wotnješli. Sandželjo, s nje-
bješ póskani, jim drje Boži wulki skut pschpowjedachu a jim
prajachu, so tón, kotrehož pytaja, je žiwny. Alle móžachu dha woni
tole wěricž? wěricž tajkile njewurjekniwje wulki podawł? wěricž,
so je tón bmyertnje franjony, tón, kotrehož běchu widžili ducha
spuschczicz, so je tón se bmyercze stanył a sašo žiwny khodži?

Wječor so jeho pschczeljo polni njeměra shromadžichu, so
bychu bebi swoje myšle siemili wo tym, sčtož je so stalo. Duž
stupi jedyn mjes nich; durje drje běchu sanknjene, ale temu nje-
běchu sanknjene. Wšes sanknjene durje duchoyo khodža. Duž so
czi pschczeljo stróžichu a so bojachu, bebi myšlo, so ducha widža.
We swojej wutrobje drje so polni hrošy prashachu: sčtó je tón?
sčtó je tón? Wón pak wjedžishe a snajeshe jich potajne myšle
a njemóžesche so jim dołho tajicz. Kaž so Josef swojim bratram
pósnacz da a k nim džěsche: „Sa bmy Josef“, tak cžinjeshche tež
nasch bratr Sesub Chrystuš, wón da so swojim wuczobnitam
pósnacz: „Sa bmy, ja bmy kam tudy.“ Duž so woni jara
swjebelichu a wěrjachu do jeho horjestacza: „Ty by, haj ty by
woprawdže tón, kotrehož hu sčhižowali a morili; ty by nasch
knjes a nascha słowa hacž do wěcznoscz.“

My so tež jutry wokolo rowow shromadžujemy, wošebje w duchu
wokolo rowa Sesuboweho. My bmy bmyerczi blisko, haj wot njeje
ječzi. „Se dha tón wumóžnik tu, so by naš wunjebl do žiwjenja?“
Haj, tam psched Sesubowym rowom so polni cžafanja prashamy:
„Ssy ty nasch wumóžnik? Ssy ty tón wulki a móžny knježer,
kotrehož so hamo straschna bmyercž boji a dyrbi jeho pochluchacz
a psched nim cželacz?“ A hdžž so tak prashamy psched jeho
rowom, hlaj, dha sběhnje so wón a strowi naš s nowej hnadu a
s nowym měrom: „Sa bmy, pósnaj mje a wěr do mnje! Stalo
so je, ja bmy cze wumóhl.“ A sčto chze nascha wěra cžinicž?
Niz so tež wutrobnje wjebelicz nad Sesubom, kož so tej džěsczi
nad Sesubom wjebeleschej: „Sesubo, ja so tak wjebeļu, so by ty
pschischol!“ Tak prajmy tež a witajmy jeho s rowa: „Sesubo,
my so tak wjebelimy, so by ty pschischol a se bmyercze a rowa
wuschol a nam wěczne žiwjenje pschijnjebl.“ Njech so tež kóžde
jutry nascha wěra do Sesom Chrysta s nowa pochylni a jemu na-
pschczitwo wysła: „Ty by woprawdže Sesub Chrystuš, tón bylly
móžny rycžer, kiž by swojich njepschczelow hacž do poglenjeho, hacž

do bmyercze, bebi k nohomaj položil. Ty by naš wutorhnył
s płomjenjom helsteho wohenja. Do twojeju rukow chzemy so
podacz w žiwjenju a wumrjecžu.“

Měj džak, knježe Sesubo, so by mje a wschitkich mojich bratrow
a wschitke moje šotry wumóhl a nam njebeša wotewril! Moja
dušcha so hori a bebi žada, so tebi horjelach lěpje džakowacz.
Twój Duch njech naš wuczzi, so tebi šdobnje džakowacz!

Na měšaczku.

Luby měšaczko, kał rjenje
Khodžisich wysche mróczelow;
To je Bože wustajenje,
So by tamnu dróhu schoł.
Sswěcz nětł wschitkim spróžnym jašnje
Do jich cžichej komorki,
A twój blyšcz njech njewuhašnje
Měr we naschjej wutrobi.

Luby měšaczko, kał mernje
Khodžisich w tamnej módrini,
S njeje pschpowjedasch bmyernje
Božu luboscz w šwětłosczzi.
Sładaj na naš mile dele
Dženš tu žylu cžemnu nóz,
A njech šdychowanjom wjele
Woněmi psches Božu móž.

Luby měšaczko, kał zunje
Khodžisich tam mjes hwěžkami,
Pšchewěžisich swoj puczil runje,
Kaž jón Bóh cži wustaji.
D ty šwětłko Bože jašne
Na njebeškej twjerdžisni,
Nam ty pschpowjedžisich krašne
Krašche šera w bliskosczzi.

•

Wschelake s bliska a s daloka.

— Jarsti dołhodny sakoń je so nětł wot drugeje komory
satskeho šejma pschijal a je nadžija, so tež l. komora temu sakońej
pschihłokuje. Wěšo ma kóždy sakoń tež swoje njedostatki, ale póbla
so tola tež njebmě s woczom pusczicz to dobre, sčtož sakoń
pschijnješe. Starobne pschilohi so wot nětka psches stat płacza.
Duž njebudže kóždy kócz, hdžž ma bebi duchowny nowu starobnu
pschilohu žadacz, to jednanje s wošadu, hacž wošada tu starobnu
pschilohu njescz njemóže. Tajke jednanja maja wěstu hórkoscz sa
duchowneho a wón je w tym padže pschczo njelubosnym wobrěče-
njam we wošadže wustajeny. Duž je to hižom něsčto wěcže
dobre, so tónle njedostatł špadnje.

— Draždžanste šerbste towašstwo „Čornobóh“ je šandženu
njebželu swoju šhorhoj pošwjeczilo. Kaž blyškimy, chze Njebwa-
cžidilste šerbste towašstwo swoju šhorhoj njebželu do šwjatlow
pošwjeczicz.

— Krajna šynoda Wojerowskeho wotrješa so šandženu wu-
toru we Wojereczach wotmě. W Božej šlužbie mějesche knjes šarał
Šurk s Delnjeho Wuješda přědowanje. Rosprawa so pod wo
žyrkwinskich wobštejnosczech wotrješa. Wošebite rosprawy m. j. o
so wo nabožinskim woczětnjenju džěczi, wo škutkowanju šnutškow-
neho kaž tež šwontowneho mišionstwa a Gustav-Adolffshego to-
wašstwa.

— Šajke wobštejnoscze namafaja mišionarojo husto mjes
póhanami? Husto drje woni rěcz rěcza, ale wo pišanju žaneje
ideje nimaja. Duž je šašlužba mišionarow, so woni tajke rěcze
pišomne rěcze cžinja — do pišmikow šestaja, přenje knihi w tej
rěczi pišaja a potom wošebje bibliju do teje rěcze pschekoža. Tak
hu mišionarojo 1906 w Ruanda w narašichej Afrizy cžinili.
Nětł hu tak daloko došchli, so je pschekožł 4 šczenjom dołonjany.
Hacž dotal ludžo wo pišanju a cžisčczu nicžo njewjedžachu.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Dušl daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh čl khmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Šserbske njeđželske lopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Šsmolerjez knihicziščežerńi w Budyšchinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

Rogate.

1. Tim. 2, 1—3.

Tehodla ja napominam, so by pschede wschěmi wězami šo stala próstwa, modlitwa, dobroprosčenje a džakowanje ša wschitkich čłowjekow, ša kralow a ša wschitkich wjetchow — dobroprosčenje, modlitwu ša druhich šebi šwjaty japoschtow žada. Kaž móže šo na modlitwje wěra do Boha a do Šhrystuša mēricž, tak je dobroprosčenje šnamjo praweje lubosće k šobuczłowjekam. Šejtman w Škapernaumje, kiž ma šmiljenje se šwojim šhorom poddanom, šo š dobroprosčenjom na Šesusa wobroczi: Šnježe, mój wotrocžk leži w domach na jichnu šhorosć a ma wulku bolosć; praj jeno šłowo, dha budže mój wotrocžk wustrowjennj. Šananejska žónka, w štarosći wo šhoru džowku, k Šbóžnišej šhwata š próstwu: Šnježe, šmil šo! Šbrahim prošy ša Šodom a Šomorru, Šmójšaš pschezo a pschezo šašo ša šwój lud Šrael. Šswjaty japoschtok Šawol špomina kóždy čaš pschi wschitkim šwojim modlenju ša šobuškėsčizjanow na šwoju Šilippišku wošadu a šo jeje šboža a derjehicža wjěšeli a šwoje napominanje k džakowanju ša wschitkich čłowjekow do skutka štaji se šłowami: ja šo džakuju šwojemu Bohu ša wasche towaštwo na tym ewangeliju.

Wšyche wschitkich pak šteji wulki wšyšchiměšchnit Šesuf Šhrystuš psched nami se šwojim džakowanjom a se šwojim nutrnym dobroprosčenjom ša šwojich wuczobnikow, šo bychu wostali we wěrije a šo bychu wschitzy jene byli,

šo bychu wukhowani byli psched šlym a junu dokonjeni we wěčnošći a ša nimi wěrijazy wschitkich čašow, kaž tež se šwojim dobroprosčenjom ša šwojich nješpěšcelow. A tuteho jeho dobroprosčjenja šmēmny šo pschezo hiščeže wjěšelicž, wschało je wón našch jenicžki šbrědnik a šarěcznik, kiž naš šastupuje pola Wótza w njebjěšach. Še šwojim šwjatym wótčenaschom pak, kotryž drje najšusćizšcho špěwamy, je naš wucžil, tak mamy šo š wulkej šwójbu niž jeno žyłego šchėsčizjanstwa, nē, wschitkich čłowjekow šjednocžicž; pschetož my nješpěwamy: mój Wótče, ale Wótče našch, dokelž mamy wschitzy jeneho Wótza; w Šhrystušu šmy wschitzy bratsja a šotry a mamy tehdla wschitzy ša jeneho a jednu ša wschitkich prošycž.

Štawa šo pak to? Šich wjele špomina we šwojich modlitwach jeno na šebje šamych a na šwojich lubych. Dobroprosčenje ša wschitkich čłowjekow šebi šwjaty japoschtok žada. Š temu wěšo pschede wschěm šwójba šłuscha: štarschi dyrbja ša šwoje džěczi prošycž, to je najwážnišche pschi jich woczěhnjenju, a džěczi ša šwojich štarschich, to je najrjěnišche šaplacženje ša wschitku nanowu šwěrnosć a štarosć a ša macžernu lubosć, bratsja a šotry a mandželszy ša šebje, psches to šo šwjaš bratskeje lubosće pschezo twjerdšcho šawjasa.

Alle šchėsčzan šebi hiščeže dale myšli. Šasche powšchitkowne žyrkwinske modlitwy nam pošasuja, tak mamy šo modlicž kaž ša Bože kraleštwo tak tež ša krala a wótznu kraj, šhěžora a šhěžorstwo, ša žyrkej a ššulu, ša židow a pošanow, ša wěrybratrow a ša tych, kiž šu drugeje wěry,

sa wschitke stawy luda, sa bohatych a khudnych, stromych a khornych, žiwych a mrějaznych, sa pólne plody a sa wschitke šwěrne džělo, sa pschibroczenje wscheho dobrego a wobarnowanje psched slm. — Jako šwjaty Pawoł tole pišasche: proscheje sa kralow a wschitku wyschnosć, tehdy běsche Nero s Romskim khěžorom, tón šurowy pschesczěhať kheszczijanow, a w jeho službje bohotojo w provincach po nim czinjachu. A tola dyrbjachu kheszczijenjo sa nich prošncz. Kať wjele wjazy dyrbjeli my to czinicz sa naschu kheszczijanstu wyschnosć. Wschitka wyschnosć, wot Boha postajena, ma czezte pomolanje a wulke je jeje samolwjenje. Duž dha: nješwatny, ale proschmy! Sa dobru wyschnosć dyrbimy prošncz s lubosće a s džakownosće, sa hubjenu wyschnosć halle tať prawje, so by Bóh ju polěpschil! —

Kotry pať je wuspěch, kotre to žohnowanje dobroproschjenja? We šwonkownym a snutzkownym njeపోoju nascheho czaša, w kotrymž so telko ludzi s žyła wjazy nje-modli, so pollecze teho, so so nje-modla, poľaze. Njeje temu tať, so tón, kiž so wjazy k Bohu nje-modli, kotrehož duscha njedycha a czisty wotkhwězajy powětr wěcznosće do so nješrěba, kotrehož wutroba so s Bohom a se šwojim Šbóžnikom njeošrěcjuje, so wo najlěpsche pschinješe, wo pokoj a měr? Tajzy so dale bóle wot Boha šdaluja a — bješbóžni, to rěta czi, kiž šu bješ Boha, — nimaju žaneho měra. Njepokojni a njespokojni jeno sa tym bėhaju, so bychu šwět wuziwali; k temu dyrbja pjenješy mēcz. Mammon je tón móžny pschibóh, dofelž šrědki spožcjuje, so bychu ludžo k možy, k czešczi a k semskemu žiwjenju w šamym wješelu pschischli. Kotřiz so pať chzedža wobohacicz, czi padnu do špūtowanja a do šyncze a do wjele hlupych a škodnych žadoscžow. To lóhzy wot czešnosće a pózcziwosće wotwjeduje a wot bohobojošcže, kotraž je wschitim wězam wuzitna a ma šlubjenje nětczišcheho a pschichodneho žiwjenja.

Kať žohnowane pať šu k Bohu so modlaze wutrobny! Šańšcha modlitwa a wječorna modlitwa pschinješe Bože žohnowanje na wschitkich puczach; we wschěch starosćach, we wschej nusy šy derje šchowany we šwojim Božy a rjeknjesh s psalmistu: hdyž jeno tebe mam, dha nicžo nje-rodžu wo njebeša a wo semju; hacž mi runje czeło a duscha šawutlitez, dha wschaf šy ty, Božo, kóždy czaš mój wutrobny troscht a mój džěl.

Se žohnowanjom kónowana je tež próštwu sa kralow a sa wyschnosć. Albo je šnadž podarmo bylo, so šu tamni přeni kheszczijenjo sa póhanskich móžnych tamneho czaša dobroproschjenje czinili? Njebešche škóncznye po czežkich lětach pschesczěhanja a potłóczenja wutroba Šětroweho khěžora pschewinjena, jako tón wolašche: ty šy dobył, Galilejski? a njebešche škóncznye měr a pokoj kheszczijanow džěl? D teje njespósnateje možy próštwow šwjatych! Wschitke šakonje k ludowemu lěpschemu, wschitke prózowanja sa polěpschenje sozialnych a hospodářskich wobstejnoscžow šu drje dobre a wažne! Šchtož pať ma k Bohu so modlaza šhromadžisna wěrjaznych, kiž je kať ludowe žro a jadro, na šebi, to dyrbjalo so bóle wopomnjowacz. Šdy budžichu ludžo, měšto teho, so na dawki wjele škorža a šwarja, kotrež mamy na wyschnosć wotplacicz, tutu šlužobnizu Božu, kiž krajej porjad a měr šdzerži, sa nju próštwu, modlitwu, dobroproschjenje czinili a pschi tym njesapomnili na džakowanje sa to, so mamy s jejnej službu nětk hižom psches šchtyri lětdžěšatki šloty měr w kraju psched šwonkownymi nješcheczelemi a so nješcheczelam

wscheho wobstejajeho dobrego porjada s mudrosću a s wobhladnivosću wobara — kať bychu woni czinili po japoštolowym šlowje: to je dobre a špodobne psched Bohom, naschim Šbóžnikom. Šaj, špodobne psched Bohom, abo po šlowje pscheložene: pschijomne psched Bohom. Wón pschijima nasche próštwy a je wuššyscha. Pschetož: tón šnješ czini po woli tych, kotřiz so jeho boja a šlyšchi jich wolanje a pomha jim — a: Próštwu praweho wjele šamože, hdyž je šprawna.

Šamjeń.

R. w B.

Modl so wschědnje!

Wontach na morju šriedža mješ Europu a Ameriku šakha-džesche něhdy šurowy wětr 5 dnjow doľho. Šódž Šornelia běsche w žalošnym štrasche a mješesche so se žolmami czežzy bėdžicz, so žyła pikotafche a rjapotafche, pať na wješesche žolmow, pať hluboko delkach mješ nimi. Šsriedž žyľeho howrjenja mješesche so wuššo horkach na kóžinym šcežorje něšchto porjedžicz, ale nětko po šchryľach horje cžowpacž, šdasche so žyľe nje-móžna wěž byč. To budžišche žiwjenje wažene bylo.

A tola wuczomny hólz, mloduschki pacholť wot 13 lět, pschifajnju dosta, so dyrbi horje; a wón běsche jeniczke džěcžo khudeje wudowy, kiž běsche jeho do šwěta pušchczila, dofelž by šama pschi šamym hlodu wumrjela. Ale šchto praschachu so na kóžzi sa tym?

Jako bė nasch hólczęz tu pschifajnju dostať, šuny šebi cžapku trochu na boť, pohlada horje hacž na kónž šcežora a potom dele do ješchczatych žolmow, kiž do kóžže bijachu, jako chžyľe ju na mješče rosmjascz. Škóncznye hišcže na teho, kiž běsche jemu to kašaf, wócžko wobroczi, jako chžyľ jeho prošncz. Ale tón wosta njehnuty. Nětko nasch Jan rjeknjesh: „Pschińdu na mješče“, do šajity škoczi. Šo někotrych mješšchinach bė jašo tu a cžowpacche špěšchnje a šroschtnje po wotežzy horje.

W štyškej hrošy wo njeho kóžžizny do štraschneje wuššokosće hladaja a widža, kať hólz horkach wokoło kašy kať mloda wjemjerza. Šo khwilzy pať so wón jašo dele pušchczi a štejesche bóršy njeranjeny mješ nimi, dobreje myšle, mješ tym, so bė jim se štyškom škoro wutroba bicž šastala.

„Šano“, rěšasche nětko, „pošľuchaj, njebe czi štyško, jako s jentym dobom rěšasche: horje?“

„Aj, wěšcže bė mi štyško!“

„Njei' wěrno, ty šy šebi najprjedy w šajicze rosmyšľil, hacž by horje lěš, abo niz?“

„To niz, ale chžych so najprjedy modlicž, dofelž šebi myšľach: Dele tola wjazy živy nje-pschińdu. Šako běch so modliť, dha so mi štyšľ šhubi.“

„Šdžeha, Šano, šy so modlicž nawuťnyť?“

„Šako běch hišcže domach, je mje to macž wuczila. Šako mje pschi rošžohnowanju kochesche, prajesche ke mni: Šano, modl so wschědnje, dha budže cze Bóh psched štrachotami wobarnowacz. Nětk so teho wjazy wostajicz „jemóžu.“

Ššy jo šlyšchata, macž. „Š tole cžitasch? Šwoje džěczi dyrbja tež to žolmow žiwjenja wón, chžesh jim cžahnyč dacž bješ teho, so mohle so modlicž? Masch-li macžetnu wutrobu, dha to nje-móžesh.“

Modlitwa.

Rěczecź wschał chzu s mojim Bohom
 W mjenje Sesom Ahrystuša;
 Stacź chzu psched njebjeskim prohom,
 Hdyž so duschi jastyska.
 S Bohom rěczecź, to je hnada,
 To mje sažo sběha s pada;
 To mi sažo dawa mōz,
 Tak so so mi śwětli nōz.

Husto noschu wulki njeměr
 W swojej stysknej wutrobje;
 Božo, jón hacź do dna pscheměr,
 Pósnaj, kak mi czežto je!
 Schto pak wschitkón stysł a horjo
 Sacžeri mi s wutrobny?
 Schtoha stuli schum a morjo?
 Njeje to rěcz modlitwy?

Schtož tu na semi mje tyschi,
 Schtož mi czishezi wutrobu,
 Bóh to wschitko wě a klyski,
 Hdyž jo jemu wuskoržu.
 Nochžyl wscho dha jemu prajicź,
 Hdyž wón jenož kam wě stajicź
 Wschitko moje rudženje,
 Kotrež tudy so mnu dže?

Shubju-li tu nanajlubsche,
 Modlicź chzu so sczerpliwje;
 Czerpju czerpijenje najhlubsche,
 Njewostaju modlenie.
 Wali někotra drje rana,
 Szym, kaž hurota bjes nana,
 Ale Bóh to czinil je,
 Modl so, džeczo, doměrnje!

Sswjecź njedzeli!

Psched lětami — tak powjeda pobožny starz — buch do kupjele Gms na hnjercź khory domjeseny. Derje wjedžach, kak hubjenje so mnu stejesche, a so nējachu tež lěkarjo malo nadžije, so mi kupjele schto pomhaju. Tola pschecziwo wschemu woczaka-nju mi kupjele jara derje czinjachu a sa schtyri njedzele móžach jako wotkhorjeny pontaku na dompucź hebi myhlicź. Sa to běch, hebi pschi tym na niečo dale njeprawe myhlo, runje njedzeli postajit. Wscho bě na wotpucžowanje pschihotowane, jako postajenu njedzeli rano zyrkwine stwony swonicź klyschach. Mi běsche, kaž bych se synkow swonow tón porok klyschal: „Njedžakowny, na hnjercź khory ky kem pschischol, ky pak psches Božu hnadu žiwje-nju a tym swojim sažo dach, a nětko so na dompucź hotujesch runje na Snjesowym dnju?“ Ja na snutskowne napominanje pošluchach a džěch do zyrkwje a niz na želesnizu. Boža klužba běsche so hižom sapoczala, hdyž ja sastupich a ja klyschach, so duchowny s kłětki runje te kłowa czitasche: „Jedyn pak mjes nimi, jako widžesche, so wón wustrwjenny bē, wróczi so a khwalesche Boha s wulkim hložom.“

Pomaku, so hebi njebych seschłodžil, domoj pucžowach, a duž so sta, so hakle hobotu domoj k swojim pschindžech. Mi so jara derje džesche, a tola mēnjach, so hmet so kemschihicza wostajicź. Tola hdyž so njedzeli jaswoni, dha běsche mi sažo, kaž by mje Bóh wohebe na Božu klužbu do Božeho doma prohly. A ja

pošluchach a běch bórsh se swojim domom w zyrkwie mjes nutrymi kemscherjemi. Tola džiwnje, psches wohebity pschpad běsche hebi duchowny sažo tón tekst wustwolil, kiž běch hižom tydženja klyschal. Mi pak běsche, jako by napominanje prjedawšesche njedzele so mi hišesche hlubšcho sacžisheczecź dyrbjalo. Sa to pak je mi to same nětko na cžah žiwjenja do wutrobny sapizane wostalo, a njedzeli rano spominam pschezo na to kłowo a czinju po tym kłowe: „Jedyn pak mjes nimi, jako widžesche, so wón wustrwjenny bē, wróczi so a khwalesche Boha s wulkim hložom.“

Mōz Božeho kłowa.

W kšesczjianskej wšy shoni biblije-noscheť, so je w njej dom, w kotrymž muž tak njepschecželszy pschecziwo wschej wěrje sakhadža, so žaneje biblije a žaneho testamenta nuts njepuscheci. Naměcže so tam biblije-noscheť poda. Žona runje schaty powišesche. Pscheczalne rosrěčžowanje so sapoczka. Skóncžnje jej bibliki muž rjenje swjasanu bibliju kšicžesche. Hižom bē wona ruku po njej wupschěstrjela. Potom pak ju sažo nasad sczahnywschi rjekny: jejny muž žanych tajkich knihow w domje nječerpri. Skóncžnje pak tu bibliju tola wot njeho wsa. Wschal bē darmo; kolportěr jej ju dari. W tym nahle muž sastupi; na swojim ranjenju hekeru njehešche. „Schto chzeče pola mojeje žony?“ wón na kolportěra wrěšny, dosta pak tak mile a pscheczalne wotmolwjenje, so swoju rěcz hnydom pscheměni. A žonje pak rjekny: „Mōj hmoj pschezo wschitko mjes sobu džělikoj, duž chzemoj tež tutu bibliju džělicź.“ A tu kam na pōbla stejazy pjeit položiwšchi, ju překi se hekeru do dweju dželow pscherubny, da tón jedyn swojej žonje, s tym druhim pak wotědže.

Něschto dnjom pošdžischo w holi drjemo puschczesche. Wokoło połdnja khwilu wotpoczowasche a sje, schtož mējesche sobu. Duž pschindže jemu tamna položja biblije do ruki, kotruž bē dotal w jaku nosyl. Wón počnje czitacź. Ma runje historiju wo shubjenym hynu; ale pschi tych kłowach: „Sa chzu postanecź a k swojemu naney hieč“, — bē pscherubnjene. Wjeczor dom pschischedschi k žonje rjekny, so dyrbi jemu swoju položju pokasacź, so je počal wo někajlim cžekujenym hynu czitacź, a chžyl rad wjedžicź, kak je ta wěz wotběžaka. Žona jemu mjelcžo swoju položju pschinješe. A nětk wón tu historiju jeno njedoczita, ale ju sažo a pschezo sažo czitasche, njewěmy kak husto. Masajtra widži žona jeho dych a dych pschezo sažo sa bibliju pschimacź, a wjeczor wón na jene dobo rjekny: „Žona, ja wěrju, so so to te najlěpsche knihi, kotrež hym czital“, a něschto dnjom na to: „Žona, chzu spytacź, po tych knihach živy bycz pocžecź.“ Tak dalofo je so nam wupowjedalo. Kak je dale schlo, nješkmy shonili. Wěscže derje!

Sswěrnj w malym.

Württembergski přeni duchowny Ottinger by so kōždy wjeczor po khowanju kłónza wukhodžował a wohebe rad na hwědne njebjó hladał. Mas to tež czinjesche a mlody kandidata jeho pschewodžesche. Wonaj džěschtaj s mēsta won a pschindžeschtaj psched wjesku na hórku. Duž wobstarny duchowny stejo wosta, kaž do hlubokich myhlow ponórijeny. Mlody kandidata budžishe rad shonil, na cžo hebi duchowny myhlesche, a mējesche sa to, so hebi theologiske abo wědomnostne wězy we swojich myhslach roskladuje. Skóncžnje so smuži a so duchowneho sa jeho myhlemi woprascha. A schto tón wotmolwi? Wón wotmolwi: „Sa hebi runje myhslach na wschě te pilne žónste wo wšy delkach, kiž po wschēm cžěkim džěle wo dnjo nětko wjeczor sa wobkwětlennymi wofkami hežga a draštu swojich mužow a džěczi wuporjedžuja, so móhli czi na-

fajtra sašo w njej na swoje dźelo hieč. Duž hebi tež dale na to myšlu, kaš rjane dyrbja tola te wobhydjenja byč, kotrež ma Bóh w njebjesach ja tute swěrne maczerje sa to pschihotowane, so ku jemu tež w małym swěrne byle a swoje dźelo wschědnje po swojich mozach dokonjale. Rad chyzł tež ja s tutymi žónskimi městacžko w njebjesach mječž!"

Na Bože spěće.

Kaš raduje kral so we wyšokosczi,
Do kotrejež wot semje s mróčelu stpi;
Soh' s čzesčzu a s krafnosczu trónowak sy,
Mly hrěschizy psches njeho sje dnani smy.

Ssyn wěčny je wopuschczil semski nasch dol
A kynył so na swój je njebjeski stol.
Kaš krafnych wón darow nam požadał je,
Nětk dopjelnicž nam pak je, hižom tež dže.

Duž wješel so, zionje žohnowanj,
Niz na wěru do njeho stwarjenj sy!
Móz, žiwjenje s wyšoka sczele wón czi,
W najhóršichim horju cze rošwješeli.

D čzesčeny kralo, schoł prjedy nam sy,
Psches Golgatha ja tobu póněženy my;
Dom wótzny wschał lubi sy kiwa nětk nam,
Synk haršow nam do dusche klineži wot tam.

Tam k prawizy Wótzowej posběhnjenj
Nětk knježich, kiž sa wschěch dołh saplacžik sy;
Tam twoji cze khwala nětk wumoženi
A spěwaja wěčne halleluja czi.

Sso hněwaja hišcže drje njepscheczeljo,
A jich kudej pak hižom so hotuje wscho;
Sso nasdala hrima, o tšchepotajcže
Psched Jesužom Khrystužom! Wón hižom dže.

D posběhn so móznye nad njebjesami,
Ty khwalobny rječerjo dohycžeski!
Móz twoju pak spěwacž a khwalicž nam daj,
Čzesč najwšichschu zion czi wopokasaj!

D.

Pobožna macž.

Sedyn wyšoki duchowny nam powjeda, so so jeho macž kóžde ranje po hñedanju na jenu hodžinu do swojeje stwy wróčzo sczehnje, so by ju tam k čžitanju w bibliji, čžichim rospominanjam a modlenju naložila. S tuteje hodžiny wona kaž s jažneho žórca tu móž a luboscžiwoscž čžerpasche, s kotrež bě samóžna, swoje pschibšuschnosče dopjelnicž a njepodótnjena wostawacž wot tych mnohich małnych njepodobnosčow, kotrež su tak husto njesnješlomna čžwila nětotreježkuliz čžěšneje wokolinj. Ssyn praji, so wón swoju macž ženje rošhorjenu njewidžesche, ženje twjerde šlowo abo hoše bacže wot njeje nješlyšesche, ženje něšto na njej njepytny, sčtož so ja tšchescžijansku duschu njehodži. Sejne žiwjenje bēšche mózne, čžiste, bohate a pošne žohnowanja. A to wschitko bē, kaž wón praji, plód tuteje wschědnjeje ranšescheje hodžiny, kotruž moja luba macž w komorjy se swojim Bohom pschebj.

Domjazny kščiž.

Wěšcže do kóždeho tšchescžijanskeho domu ras horjo abo kščiž fastupuje. Ale runje w domjaznym kščižu dyrbja mandželšy we wěrie a lubosczi twjerdže hromadu džeržecž, so snapschecžnje posběhowacž a troschtowacž. Tak nješmēsch čžinicž, kaž Šiobowa žona čžinjese, kotraž k swojemu cžežko a dołho kšoremu mužej rjekny: „Džeržich ty hišcže twjerdže swoju swěrnoscž? Požohnuj Boha a wumč!“

Kaš ma so wot muža a žony kščiž, jimaj wot Boha napoženy, njescž, to pokasuje nam na rjane waschnje pobožna pruska kralowa Louisa, kotraž w dnjach cžežkeho njesboža swojemu nanej pišasche: „Radny budžecže, mój luby nano, kšchecž, so so njesbože, kotrež je naju potrjehiko, do naju mandželšeho a domjazeho žiwjenja sacžischczalo njeje, ale je tošame čžim bóle wot twjerdžiko a namaj hišcže lubšche scžiničo. Mój mandželški je miloscžiwischi a lubošnischi dnžli hdy. Wčžera wón rjekny, tak s nista prjecž a jednorje se swojimaj swěrnymaj wčžkomaj na mnje hladajzy: „„Ty, luba Louisa, sy so mi w njesbožu hišcže dróžšcha a lubšcha scžiničo. Nětk se šhonjenja wēm, sčto na Tebi mam. Njech wonkach wichor hotori, hdyž jeno w naju mandželstweje dobre wjedro wobkšowamoj.““

Tak bē prawje. Njesbože luda, kotrež dže bēšche kralowskeho doma šamšne njesbože, swjasa krala a kralowu jeno hišcže twjerdscho hromadu. Tež D. Luther, kotrehož bē dže Bóh do jara wjele domjazeho kščiža wodžik, móžesche wo swojej mandželškej prajicž: „Sa mam pobožnu, swěrnju žonu, na kotruž šmē so mužowa wutroba spuschecž.“

F.

Bóh tola je.

Bēšche w jenej kšorowni. Tam so mlody pomozny lékař se šmjerczu bēdžesche. Pschi jenej scžiji bē hebi wón krej sajčdojczik. Na univeršicže bēšche wón wo swoju wěru pschischoł a bu s hanjerjom nad najšwjecžischim. Ssamo kšornych, kotřiz hebi s biblije abo se spěwaršich troscht pytachu, jeho šymne hanjenje njepschepuschczi. Runjež wón swój kónž do přědka widžesche, bēšche hebi wón duschowpastyrjowy wopyt sakasak.

We swojej pošlednej nožy wón wothladowazu diaconižu k ložu šawola. „Sotra“, wón džesche, jej ruku kóčžiwischi, „Bóh tola je. Modlcže so ja mnje, modlcže so so mnu!“

To so šta. Sako bēšche diaconiža hamjeñ wurjeknyča, wón čžische, ale horzo pošlednje šlowa jejneje modlitwy wospjetowasche:

„Mój Božo, daj psches Khrysta krej,
So w šmjerczi so mnu derje stej!“

Wšhelake s bliska a s daloka.

— Na šwjedžen šwjateje Trojizy popoždnju budže so Gustav-Abolšski šwjedžen Budyškeho pobocžneho towarštwu w Kakezach šwjecžicž. Blišchi šwjedženški porjad so hišcže wosjewi.

— Sakski šejm so 20. t. m. wosšamkne. Wón je wjele wažneho wuradžecž mēš. Sa želesnizu wot Radworja do Kamjenža je so šejm s čžoplej wutrobu wuprajik a wšchnoscž namolwjak, twar tejele želesnizy po móžnosčzi spěchowacž. S tyme šendženjom so nětko wušwoleny šejm rošendže a budže k lētú wušwolenje nowych šapóšlanžow. Pschi tyme wušwolenju budže so tež wo nowowobšadženju 8. krajneho wotrješa nascheje šerbšeske Šužizy jednacž, dokež knjes Šokla štaroby dla swoje fastupjetstwo škoži.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj móčny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ěi khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw ěe!
F.

Sserbske njeđželske lopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Smolerjez knihcizischczerni w Budyščinje a je tam sa šchwórtlětnu pschědplatu 40 pj. dostacž

Exaudi.

Čes. 2, 4—8.

Psches hnadu dyrbišch sbóžnosć dostacž, wěrišch ty to, o wutroba? Rak dolho chzešch tak blěda wostacž? hdyž wěrnó je, šchtož pišmo ma; dha to tež wěrnó wostanje: Psches hnadu njebjó twoje je. — Psches hnadu; kěđžbui na to šłowo, tak husto hacž hrěch w wutrobje, tež čžert cze tyschi w dušchi š nowoh', dha wostań jeno pschi šłowie, šchtož wyschšche hacž wšchón rošom je, to hrěšchnik š hnady dostanje.

Š hnady šče wy sbóžni ščinjeni.

Dha pohladamy dele na čłowške hubjenstwo a horje na Božu šmilnosć.

My pohladamy dele na čłowške hubjenstwo. Š hnady budžemy sbóžni. Šchto to rěka? Šo prawym sbóžnosć šašlužili nješšmy. Šchto dha je hnada? Čžěžke njewjedro čžehnje horje. Blyški šapaju a mózne hrimanje je šlyšchecž a twarjenje šteji w płomjenjach a kóždy dyrbi šhwatacž, šo by šwoje žiwjenje wobarnował. A mješ tym šu na štareho nana šabyl, kiž šebi šam pomhacž njemóže. Dom šteji hižom w płomjenjach a nihtó šebi nješwěri, teho štareho nana płomjenjam wutorhnyčž. Duž wustupi njebo-šajny, šhwata do palazeho doma a wušwobodži jeho š płomjenjom. Woprawdže, tón wušwobodženy wě, šchto hnada je. Šchto je hnada? Tam wjedu wulkeho hrěšch-nika horje po pucžu š šmjercži, šo by tam šwoje šhoštanje

dostał ša šwoje hrěchi, kotrež běšche wobeschoł. Tola kralowny wotpóšłanz pschińdže a pschpowjeda kralowu pschi-šajnju: wón dyrbi žiwny wostacž. To je hnada. —

Ššamopaschny hnady njerodži. Š hnady wón njecha sbóžny byčž, ale wón chze ju šebi šam šašlužicž, niz jako šhudy hrěšchnik, ale jako wulki dobywar chze wón do njebjěš šastupicž. Abo wón šo špuschcža na móž šwojeje wole, š kotrež móže wón wšchitko dokonjecž, abo wón špuschcža šo pak na šwoje dobre škutki, kiž dyrbja jemu š njebjěšam pomhacž, pak na šchiz, psches kotryž je hičž dyrbial a ša kotryž wón myto docžaka we wěčnosći. Ššamopaschny chze tež sbóžny byčž, ale niz š hnady. A tola, hdyž šy pšnał, šchto ty šy a tak š tobu šteji, dha pschi tym wo-štanje: š hnady budžemy sbóžni. Šako my mormwi běchmy w hrěchach, je naš š šchryštušom žiwnych ščinik (pschetož š hnady šče wy sbóžni ščinjeni). — Pohladajcže, tak š nami šteji bješ hnady. Wěšch, l. p., šchto to rěka: Šako my mormwi běchmy w hrěchach? — Šwonkownje drje šu štrowi a čžerwjeni, ale hlubošo we wutrobje šu kaž mormwi. Móž šmjercže jich wobdawa. Měr a pokoj we wutrobje šo njenamaka, mormwe šu te duchowne dary, mormwe ša teho šnjesa. A tuto šłowo nam wšchitim placži. Ššched Bohom a ša Boha šmy my wšchitzy mormwi, šhiba šo Boža hnada do wutrobom padnje a nowe žiwjenje š Boha a we Bošy do našcheje wutrobny panje. — Woprašcžežcže šo jeno š nowa narodženeho a wobročeneho čłowjeta, kiž je žiwjenje w tym šnjesu namakał, šchto wón wo šwojim přjedawšchim žiwjenju praji. Wón budže wam wotmolwicž:

„To žane žiwjenje njebešche, to bešche šhubjeny čaš, kłodach jako spizy, bech mormy w hrěchach. Mormy w hrěchach, to je žiwjenje njewěrjazyh.

Te hodla pohladaj horje na Božu šmilnošč. Nasche Bože słowo pokasuje naš horje na Božu šmilnošč. So jedyn wschedomožny, wschedomudry a wschehodobročitny Bóh w njebešach bybli, to předuje nam naturške žiwjenje, to móžemy nětko na lufach a polach šhonicz. So jedyn šwjaty a prawy Bóh je, to praji nam nasche šwědomnje. A hdyž nětko hrěščne dusche šo strachuja přiched prawym šudom, dha njemóže naš rjana natura trošchtowacz we šwojej pšyche a šwědomnje spošojicz. Šeno jene słowo móže naš trošchtowacz, „hnada“. A hlaj, duž pšchindže ewangelion se šwojej wješelej powjesczu, se šwojim njebeškim trošchtom: š hnady šče wy šbóžni ščineni. Haj, tuta wješeła powjescz šelanta pšchede mnu helu a njebeša wotanka, wosmje brémjo hrěchow š wutroby přjecz a trónuje mje š hnadu a šmilnošču.

Hlaj, wěczny džiw Božeje šmilnošče. Šněw Boži šmy šebi šaklužili a wón podawa nam bohastwo šwojeje hnady. My bechmy mormy w hrěchach a wón podawa nam nowe žiwjenje. Šajku lubošcz je nam Bóh wopokasal w našim Šbóžniku!

Šamjen.

B. w K.

A njebju!

A njebju naša dróha dže,
Ša wěcznošč nej šemja šmana;
Nasch pucz ša naš wodžer je
Š puščiny do šanaana;
Na šemi šmy š putnistwom,
W njebju je naš wótžny dom.

A njebju, duch, pošbėh šo,
Ty džė njebeške šy byče;
Šchtož je w čašnosčzi, to wscho
Njemóže bycz tebi tycze;
Wšchitko, šchtož je wot Boha,
Šso šaš š Bohu wróczicz ma.

A njebju! Šswět tón dawta čzi
Šeno šubla wupožčene;
Duch paš, šiz je njebeški,
Šada, šchtož mašch šawěščene:
Šokladu, šiz wostanu,
Šež hdyž šwěty rošpadnu.

A njebju! Šmoja wutroba
Ša tež pšchi Šesuku wostacz;
Šdže šu wjetšche bohastwa,
Šotrež mohła dušcha doštacž?
Šschetož njebjo hižom mam,
Šdyž na njeho špominam!

A njebju! wón mi pšchiwola,
Šdyž ja šlyšchu šlowo Bože;
Šo mi měštno pokasa,
Šdžež ja šměju wěrne šbože;
Šuž je w myšlach wobšhowam,
Šo tež šnjebjušpěče mam.

A njebju! Ša to špominam,
Šdyž ja š jeho šlidu šhodžu
Š we duchu šacžuwam,
Šo š tym možy njebeš šłodžu;
Š teje jėdže wukhadža
Šunu w njebju hoščina. —

A njebju wěra hižom tu
Šjany šoš mi pokasuje,
Š to moju wutrobu
Šyšche hwěšdom pošbėhuje,
Šotrychž šlyščcz je šnadnušchi
Šorno tamnej krašnosčzi.

A njebju šmjercz mje powjedže
Š mojej prawej domowinje,
Šdžež ja šwjeczu dobyče,
Šusa na wěcznje šo minje;
Šesufš pónđže do předla,
Šo mój ššód šo polóža. 18

A njebju! ach, haj do njebja!
Šoje hešlo šawostanje;
Ščašna prošdnoscz kničžomna
Šjech š tym š mojich myšlow panje;
Ša mam žadošč ša njebjom,
Šoniž w njebju njejšym dom!

K. A. Fiedler.

Trošhtar pšchindže.

Šak nusny je w čašach šrudoby trošhtar, wošebje hdyž mamy šo wot lubych dželicz! Šóšny Šesukowi wučžobnizy tule boloscz šacžuja. Šeno mašo dnjow a woni šu wošhroczeni a wopuščženi, šaž štawy šjes šlowy. Šjedyrbjašo žadanje po trošchtarju wotučžicz? Šle Šesufš, šiz tež potajne žedjenje wutroby šnaje, jich njecha šhrotow wostajicz. Šwón čže jim trošchtarja poššlacž. Móže šěpšeho trošchtarja bycz, hacž njebeškeho poššla? Šwón je Duch wěrnosčze, na njeho móžemy šo we wschém špuščczecz. Šwón šo njeruna šelšarnym ducham tuteho šwěta, šiz ľudžom wschelake lubja, šiz paš šwoje šlubjenja nihdy dopjelnicz njemóža. Šdyž je Bóh šam wěrnoscz, potom je tež Boži Duch Duch wěrnosčze. A w čžim wobšteji škutkowanje šwjateho Ducha? „Šón budže šwědcžicz wo mni.“ Šwón wučžobnikam wěšte čžini, šo je jich mišchr w krašnosčzi, trónuju š prawizy Božej. Šomyšl šebi: twój luby pšcheczł čžehuje wot tebe do zuseho kraja, šnano pšches morjo. Šo šwojeho woteńdženja wón tebi šlubi, šo čže čzi wot tam pišacz. Šy čžakach žedžiwje na pšchindženje jeho lista a ša šo šwěšelišch, hdyž wón pšchindže! Šak móžachu tež čzi wučžobnizy šwjatki wyšlacž: „Šesufš je živy pola Šótža w krašnosčzi; hdyž je wón naš tež wopuščžil, my tola wopuščženi njejšmy.“ Šle hiščžze wjazy je tón njebeški šwěđł čžinił. Šako Duch wěrnosčze je wón tych wučžobnikow, šiz bechu hiščžze w šlubach, do wschjeje wěrnosčze wodžil. Šwón je jich roššwětlil wo wschitkich potajnosčžach Božeje rady, wo škubošej wažnosčzi Šhryštušoweho čžerpjenja a wumrjeczža. Šwón je jich dopomnil na wschitko, šchtož je jich mišchr na šemi rěčžal a čžinił a je jim potom pšchi pišanju wješekeje powjescze rošom a myšle roššwětlil. A šajta pošnoscz trošhta leži w tajkim šwědcženju, šotrež ša wschitke čžakšy pšaczil! Šdyž naš šwjaty Duch w šakonju wo našich hrěchach roššwětla, potom wón nam š dobom w ewangeliju Šumožnika wot hrěcha a winy pokasuje; potom čžini wón Šhryštuška ša naš Šhryštuška w naš, šo njebychmy dale šebi šamym živi byli, ale temu, šiz je naš

lubował hač do smjercze. Szwjatkli fu blisko! Trošhtar chze w naß wo Chrystuſtu ſwëdczicz a psches tole ſwëdczenje dyrbinu i žiwjenju pschicicz.

Schtóž dobre doſtanje, dyrbi ſam tež dobre činicz. Sdnyž ſwjaty Duch w naß wo Chrystuſtu ſwëdczi, dyrbinu polni ſwjateho Ducha tež psched druhimi wo Chrystuſtu ſwëdczicz. „Tón budže ſwëdczicz wote mnje a wy budžecze tež ſwëdczicz,” praji Chrystuſ. Kať ſwëru ſu či wuczobnizy ſwoje powołanje wuſonjeli! A tajtemu powołanju džë bëchu woni woſebje khmani, pschetož woni ſu wot ſpoczatka pola Jeſuſa byli. Szwëdf dyrbi tu wëž, kotruž ma ſaſtupicz, tež poſnje ſroſymicz. Čzi wuczobnizy bëchu ſtajnje i tym Anjeſom byli a i jeho polnoſcže hnadu ſa hnadu brali. Ale woni njeſku či jenicžy ſwëdzy Chrystuſowi woſtali. Kaž wójwoda pschezo nowe wójſka na bitwiſcžo wodži, tať je ſwjaty Duch pschezo nowych ſwëdkow ſbudžil. W liſcže na Hebrejſkich rëčzi ſo wo mróčalzy ſwëdkow. Wóžesch ty kapki mróčalki ſlicžicz? Nunje tať njeſamóžesch ſwëdkow ſa ſchizowaneho a horjeſtanjeneho licžicz: miſionarow we wſchëch kónzach ſemje, předarjow w žyrkwi, wučerjow w ſchuli, pobožnych ſtarſchich w domje. Ze tajki Duch ſwëdczenja tež w tebi? Ešy ty wjeſelny wuſnawať abo bojaſny ſaprëwať? Nunje w naſchim čaſu je nuſne, pschecziwo mozy njemëry wjeſele ſwëdczenje wotpoložicz. Sa Chrystuſa ſwëdczicz a duſche dobycz, je pschiſluſchnoſcž, kotruž dyrbi kóždy ſchëſcžijan dopjelnicž: niž jenož duchowny, ale tež kóždy, kotremuž je tón Anjeſ wutrobu wotewril.

Bohóſczenje na wuczobnikow čakaſche. Wot židow bëchu woni wuſtorfani. Wot Romſkich buchu ſchizowani a morjeni. Čžehodla tole njeſchecželjſtvo? Woni njewopomnichu, ſo je Wóh luboſcž. Woni njemëjachu žane ſroſymjenje ſa čžłowſki hrëch a nuſnoſcž wot Boha póſłaneho Wumožnika. Woni ſebi ſamo myſlachu, ſo je ſwojim pschëſcžehanjom Bohu ſlužbu čžinja. Wuczobnizy wſchať ſebi njebëchu myſlili, ſo tež tajke čžakny w ſchëſcžijanſtwje pschiindu, kaž je Romſka žyrkej ſwëdkow wërnocžje pschëſcžehala. To ſu ſrudne kópjena žyrkwinskeje hiſtorije. Ale pschi wſchëch pschëſcžehanjach je ſwëdczenje wo Chrystuſtu tola dobycže wobkhowať. Duch bëſche móžniſchi hač čžëko; i Boha narodžena wërnocžž dobhwaſche nad bludami w čžłowſkich hłowach. To budž naſch troſcht, hdyž my jaťo ſwëdzy Chrystuſowi do tyſchnocžow dyrbinu. My ſo bojecž njetrjebamy. Wóh nam njeje dať Ducha bojocžje, ale mozy. Szwjaty Duch chze w tajkich bludzenjach ſa naß ſwëdczicz, ſo bychmy knjeiſtvo ſžerželi. Duž budžmy wjeſeli a ſtroſchtu! Szwjatkli fu blisko. My jim naſchecžiwu džemy ſe ſwojej próſtwu: „Pschiindž, Wóžo, ſwjaty Ducho, i nam!

Rak hotuje ſo kſchëſcžijan na ſwjatki?

(1. Pëtr. 4, 8—11.)

Ważne doſcž je praſchenje,
Kať ſo i ſwjatkam hotuje
Kſchëſcžijan, kiž we wërje
S Jeſuſom tu psches ſwët dže?!

Žapochtol nam Anjeſowy
Wopiſ dawa luboſny,
Kať ſo i ſwjatkam wupyſchi
Kſchëſcžan žitwy w luboſcži.

Stróſby, kuty i modlitwam
Žadanje ma i njebjëkam,
Doťelž hłowa we njebju
Čžehnje ſtaw ſwój ſa ſobu.

Luboſcž khlna ſjednocži
Ludy jeho i bratrami;
Hrëchi mile pschikrywa
Seho ſmilnoſcž bratrowſka.

Hoſpodowacž pschëčželjnje
Sa njeho je wjeſele,
S darom ſlužicz bližſchemu
Swólniwu ma wutrobu.

Se ſłowom je psches jene
Wóžim hłowo rëčžane
Wo prawdoſcži wot njeho
A polëpschenju bližſchego.

Nječ je ſlužba, kajtaž chze,
Wóža jemu ſlužba je,
Kotruž i čžejči dokonja
Wóžej, doťelž luboſcž ma.

Pycha jeho ſwjatlowna
Wutroba je pobožna,
Do njeje ſo wultwa
Radocž i Wóža njebjëſta.

Szwjeden ſbóžny ſwjeczi ſo,
Szwëtlo Ducha ſwjateho
Kosjaſnjuje wutrobu,
W hnadže Wóžej radoſtnu. —

Póſcžel, Jeſu, troſhtarja,
So naß w zuſbje wofſchewja;
Wuſknyſch naſche modlenje,
Budž nam naſche wjeſele!
U.

Chrystuſowa krej.

Szwjaty žapochtol Pawoť piſche w liſcže na Hebrejſkich w 12. ſchtuczžy 9. ſtawa: „Chrystuſ je psches ſwoju krej junu do ſwjateho nutſſchoť a wëcžne wumoženje namaťať.” Sdže mamy nëſchto drohotniſche dnyli tule krej, i kotrejž je wón ſawjeſchť mjeſ Bohom a nami roſtorhnyť a nam pschijſtup do najſwjecžičſcheho a i Wóžej wótznej wutrobje wotewril; haj, kotraž je tež do njebjëſ njeſena a w kotrejž mozy wón jaťo naſch wſchſchimeſchnit na Wóžej prawizy dobroproſchenje čžini ſa wſchëch, kotſiž je ſwojim hrëſchnym hubjenſtwom i njemu pschikhadžejy? Tale krej wuſtutuje pola wſchitkich, kotſiž ſu w njej ſwoju draſtu myli, wot wſchëch hrëchow wučžicžaze, polnoplacžaze, njewowróčžomne, ſa wſchu wëcžnoſcž doſahaze wumoženje, kotrejž ſo bjeſ kóždeho wuſona darmo dawa. Schtóž je Jeſuſ ſe ſwojej krowju wuťupit, ſo tež i najwyſchſchim čžłowſkim kublom njedobhwa; žana druhja placžba hač Jeſuſowa krej ſo njepſchijima. Jeſuſowa krej je naſche žiwjenje. Duž, lubi ſerbižy čžitarjo! Nječ jaťo wëriwi ſchëſcžijenjo i hłubiny wutrobny prajimy:

Eſej psche wſcho wažmy Chrysta krej,
Dha i nami wëcžnje derje ſtej’.

Duchowne wojowanje kſchëſcžana.

Wo ſdacžu je naſche žiwjenje jeno kaž čžëkamy dym, kotryž je bóřny wot wëtra roſduty. Haj, ſamo biblija praji: Čžłowjeť je we ſwojim žiwjenju jaťo trawa; wón kče jaťo kwëtka na polu; hdyž wëtr na nju ſaduje, dha wona wjazny njeje a ſwoje mëſto wona wjazny njeſnaje. Žapochtol Pawoť pať w liſcže na Efë. 6, 10—17 praji, ſo je naſche žiwjenje wojowanje, a wopiſuje nam duchowne wojowanje kſchëſcžana.

1. Kať ma ſo wojowacž? (Scht. 10.) Žu niž ſe ſamſnej mozy; pschetož móž naſcha dobycž njemóže, my ſmy i njej jara ſkabi, ale w tym Anjeſu a w mozy jeho khlnocžje. Sdže ſe ſwojej mozy pschiindžemy, na Pëtru widžimy, kiž čžyſche i tym Anjeſom wumrjecž, we ſwojej horliwoſcži jenemu wotrocžkej wucho wotrubny, a potom tola ſwojeho Anjeſa iſi kóčž ſaprë. Duž ſtejmy w Anjeſowej mozy!

2. Pschëčžiwu komu dyrbi ſo wojowacž? (Scht. 11. a 12.) Niž pschëčžiwu čžëku a krowi, ale pschëčžiwu leknemu nadbëhowanju čžerta, kotryž wokoťo khodži jaťo rujazy law, a pyta, kohož by póžrjeť, a kotryž ſo tež do janžela ſwëtka pschemëni; pschëčžiwu ſëřſchtam a móžnym, mjenužy pschëčžiwu knježim ſwëta, kotſiž we ſwëtnej čžëmnoſcži knježa, a pschëčžiwu ſchym ducham pod njebjëſkami. Tu mohťa naß hroſa a ſtyſknoſcž nadpadnyčž, njebhychmy ſwojeho Anjeſa po boku mël, kotremuž je data wſcha móž w njebjëſach a na ſemi a kiž je pola naß wſchitke dny hač do ſkóncžjenja ſwëta.

3. S kajtimi brónjami mamy wojowacž? (Scht. 13.—17.) Brónje naſcheho rycžerſtwa ſu duchowne, niž čžëlne. Wone mje- nuja ſo, hromadu wſate, brón Wóža, i kotrejž móžemy njepſchëčželej naſchëčžiwu ſtačž, wſchitko derje doťonjecž a wobſtačž. A tutym Wóžim brónjam ſluſcheyu paſ wërnocžje, ſabat prawdoſcže, ſchłórnje

evangellija; pschede wschěmi wězami pak schit wěry, klobof sboža a mjecz Duchu, kotryž je Bože słowo. S tutchi njebjeski brónjemi my na kóždy pad dobywamy a kóždeho nje-pscheczela pschewinjemy. Spominajmy pschezo na to słowo Bože: „A hdyž so schto bėdži, dha wschał kónowany njebudže, khibu so je so prawje bėdžil.“ Duž s Bohom a jeho brónju do wójny a my mamy wschudže dobyče.

Duchowne wojowanje.

(1. Tim. 6, 12.)

D stawaj, duscha, brónje wsai
Sa kwjate wojowanje;
Měr žadny njeje na semi,
Tu wójna njeastanje;
We kschesczianstwie czařnosć wscha
Ze jeno šama bėdžeńja.

Čert s lesczu tebe wobdawa,
Šwět s lóschtom, krařnosćemi;
Če cžela žadosć nadbėha,
Měr wutrobny cži lemi;
Duž bėdž so, wojuj smužicze,
So nje-pscheczel so pschewinje.

Stacž pod khorhomju křhřtusa,
To něhdy pschikahasche
Ty jemu pola wołtarja,
Hdžež wón cze žohnowasche;
Duž słowo dzerž, dži do bitwy,
Budž šwěrnny bėdžeř křjesowy.

Šchtóž nje-pscheczela pschewinje,
Tón s hnadu kónowany
Tam budže w sbóžnym Salemje
Pšes křhřta krawne rany,
Hdžež maju kónž wschě bėdženja
A wěja palmy dobyčja.

Duž w mozy Duchu kwjateho
Mječ mužnje wojujemy,
So, hdyž nasch czař tu minje so,
My sbóžnje domoj džemy,
Hdžež wita nař kraj dobyčja,
Měr wěcžne swony šawonja!

Khutne pytanje.

Sedyn bur pschindže ras do jeneje kschesczianstweje šhromadžiny a bu tam šbudženy, so kwoje hrěchi spóšna. Njedzele dolho wón nětko hnadu a měr sa kwoju ranjenu wutrobu pytasche, ale to so šdasche podarmo byč, pokoj nočny pschincž. Něschto czařa potym wón w bróžni jenu bankowku šhubi. Wón sa nej pytasche, tola podarmo. Štónčnje wón džesche: „Te pjenjesy dyrbja tola w bróžni byč! Sa nočzu pschestacž pytacž, doniž je njenamafam!“ S tutchi wotmyšlenjom wón pytanje s nowa šapocža, jedyn walcž słomy po druhim s waha rozpołożiwšchi, a po dołhim pytanju mějesche wón to wješele, šhubjene pjenjesy namafacž. Něschto czařa pschicž wón wó jstwe bėdžesche, do hlubokich myšlow ponóřeny nad wobstejnoscžu kwojeje dusche. Wón so s tym praschenjom na kwoju žonu wobroczi: „Praj mi jeno tež, tak šapocžnu, so pokoj sa kwoju wutrobu namafam?“

„Ty wschał masch runje tak pytacž, kaž šy tehdy bankowku w bróžni pytal!“ bė jejne wotmolwjenje. Tole słowo bėsche słowo w prawym czařu a so tež jako tajke wopokafa.

Njestaracze so sa jutšichi džeu!

My dyrbimy jeno sa dženska, jeno sa tule hodžinu pschecž. Za myšl: tak jutšje budže? je staroscž, wobcžezja wutrobu, je njewěra. A hdyž mje tež šhonjenje wucži, so stare hubjenstwo wschědnje šašo pschikhadža, najlěpsche so njedopjelnja, dha nješmē mje to praschenje sa dženska šadzewacž. Pschecžimy tule myšl do dusche, hladamy na wčerawšche a jeno s teho sa jutšje šudžimy, bywamy špróžni, liwzy, lēni, my pocžinamy dwělowacž, šmy njewěriwi. Šak husto šym ja tak dwělowawšchi a njewěřjazy šdychowak a pschicž! Tajki njewocžakuj, so wón něschto wot Boha dostanje. — Wóh šamóže pscheměrnje wjožny cžinicž, dži mi pschicžimy a rořnimy. Wóh je wjetšchi hacž nascha wutroba. Wón wě, tajkeho ducha džeczi šmy. Jeno sa tule hodžinu dyrbisch ty pschecž! To pak nascha lēnja wutroba nočze. My chžyli rad s jeny m rasom hotowi byč a wschitko mēcž. Tón křjes pak chze, so my kóždu hodžinu jako křudži hrěšchizny s njemu pschikhadžamy, kóždu hodžinu šebi kwojeje ruzny wot njeho pjelnicž dawamy. My njedyrbimy wjazy mēcž hacž w tón czař runje trjebamy, kaž šraelitojo manna jeno sa jedyn džeu mějachu. To wobarnowacž a twjerdže džeržecž, šchtož tón křjes w tymle wofomiku dawa, to je jeho wola. Dženska wachowacž a so modlicž, a wo jutšje so njestaracž. D šes, wotwjež moju duschu wot staroscže, wot dwělowanja, wot njewěry. Wumož mje wot šwajstow lēnjoscže. Dawaj mi wobstajnje jeno sa dženska pschecž. Jene je nusne! Dženska špocž lósch a móž sa wachowanje a sa modlitwu: jutšje je w twojej ruzny. Ty šy šwěrnny a prawy. Ty nočzesch a njemožesch mi sa jutšje šapowjedžicž!

Wschelake s bliska a s daloka.

— Křjes šarař křygar w Borschizach je so rozšudžil, na wotpocžink hieč. Wón je so 1847 w Borschizach na šarje narodžil, hdžež nětko wot lēta 1886 s wulkim žohnowanjom jako wot kwojeje wořady lubowany a cžescženy duschowpastyr škutkuje. Wón bėsche najprjedy šeminarški wšschšchi wucžer w Budyšchiny, wot lēta 1877—1880 kaplan a šerbski předar w Kamjeńcu. 1880 pschindže jako šarař do Budyšchinka a wot tam pschecžidli so 1886 do kwojeje narodneje wořady a do kwojeje staršiškeho šarškeho doma. Wóh luby křjes špocž jemu žohnowany wotpocžink po jeho dołhim šwěrnym špróžnym duschowpastyrškim škutkowanju. — Kollaturstwo Borschiskeho šarškeho městna leži w rukomaj křjesa rycžeršublerja Zimmermanna nad Borschizami a mēli so, kotřiz so wo tuto městno šamolwjuja, na njeho wobrocžicž.

— Šakški šejm je so šrijedu rošeschol. Šchtož je dołonjak, je mačo. Bohužel je šakški dołhodny šakon psches přenju komoru šašo padnyl a je so wot tych křjesow prajilo, so so nejšku dosč wobhonicž mohli, tajke smēje šakon šcžchwi w žiwjenju. Wobzarowacž je, so tuczi křjesa měšcžanoštjo wullich městow, kotřiz šu wina špadnjenja šakonia, nejšku do njeho hladali, hdyž je tola hižom přjedawšchemu šejmej pschepołożeny byl. Hdyž je so šynoda wo njón prózowala, tež nětko druga komora jón pschijala, dha to mēcže dołhy šacžisčez na 1. komoru njecžini, wot kotrejež mohli so na přenim městnje šrořmjenja sa šyrkwinske naležnosče nadžecž. Bohužel je tych křjesow měšcžanoštow mējenje jenož bylo, so mohle šnawo po tym šakonju wulke městna něschto mačo wjazy sa šyrkwinske naležnosče placžicž dyrbječ. Ale hdyž je nětajka wuštajenja se šwětnym šawjekelenjom abo so nětajka galerija sa wumjeltwo atd. twari, šu městna po namjecze jich pschedšejcžerjow hnydom hotowe, wulke hromady pjenjes s měšcžanskeje pschicž pschicž. Ze nětko praschenje, hacž budže šakški dołhodny šakon, psches kotryž so starobne pschicž na štat pschewojnu a kotryž ma wjele dołheho sa pschicž na šebi, s žyła šašo pschicž. Šnawo tola wšchnosč po namjecze šejma s najmjeńšcha wěste njerunoscže, kotrež šu pschecžimo prawdosčzi, nětko psches wošebite wufajny muruna.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw spróony
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spań měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždy sobotu w Šmolerjez knihizisčezetni w Budyschinje a je tam ja štwórtlětnu pšchedplatu 40 pj. dostacž.

Sswjatkí.

Cesf. 2, 19—22.

Sswjatkí su narodny džen kšhesćiziansteje zyrkwje. Kšhesćiziansta zyrkej je wopšhijecze tych, kotřiz do Křhřtuša, kwojeho Anješa, wěrja a chzedža pšhes njeho sbóžni bycz. To so nam we wschelakich pšhirunanjach we kwojaty m pišnje rozjašnja — wón ta hlowa, my te stawy. Dženka jo kšhšchimy pšhes pšhirunanje i twarom.

Kšhesćiziansta zyrkej na semi — Boži templ!

1. Křhřtuš — różkny kamjeń;
2. Kšhesćizienjo — twarste kamjenje;
3. Boži Duch — twarsti mištr.

1. Hižom templ w Jerusaleme bě snamjo teje wěrnosće: Gmejna je Bože wobudjenje w Duchu a wopravdže. A hdžž so rěczy wo różkny kamjenju hižom w starym kłubje, je pokasane na Křhřtuša, kotrehož drje su čezklojo — wyschšchi teho luda saczišli w jeho kšhizowanju, kotrehož pak je Bóh wuswolil pšhes jeho horjestacze. Žadny drugi grunt nihto šalozicž njemóže, kšhiba tón, kiž je šalozeny, kotryž je Jesuš Křhřtuš. A šhto je naš na tónle różkny kamjeń pokasal? Čzi japoshtoli a profetojo, kotřiz su pšhes kwoje mózne kšwědczenje tu wěru w naš wubudžili. Šsrijedžisna jich wučžby je: Njeje w žanym druhim ta sbóžnosć, njeje tež žane druge mjeno čłowjekam date, w kotrymž móhli sbóžni bycz, hacž jeno to mjeno Jesuš. Š Jesušom steji a padnje tón twar. A tež pšchi

duchowškim, pomolanškim, wošadnym, zyrkwinskim žiwjenju — wutorhnyesch-li Křhřtuša, potom žyly twar sboža, nadžije padnje — potom žane kwojaty wjazy njejsku. Tehodla je tak wjele njesbožownych mandželstwom, njesbožownych šhubjennych čłowjekom, tehodla tak wjele hidženja, swady, rozstony, šadwělowanja, dokež čłowjekajo Jesuša puschcža jako różkny a šalozkny kamjeń nadžije, wěry, lubosće.

Šaj, dyrbi-li k kwojatkam pšhincž, kotrež naš wschitkich kwojecža a posbėhaju k templu Božemu, potom dyrbimy jako kšhesćizienjo šebi wuswolicz Křhřtuša ša šalozk našeho žyłego žiwjenšeho smyšljenja.

2. Na różkny kamjeń kšhšcheja twarste kamjenje a wone su žive kamjenje pšchi templu Božim na kšwěcze: či kšhesćizienjo. Šjane to pšhirunanje: Š kamjenje lamane, pšhinoschene, nutsšafadžene, hromaduswjafane — roščazny twar. Šsrael bėšche přenja škala, hdžžž so lamachu: wschelake rjane dobre kamjenje. Tola tak nětko? Ša škala pušta leži a na lěpšche čžakny čžaka. Bóh je šebi druge škalny pytal a wuryl: pohanški šwět, niž kaž by židow šazpicž chžyl, ně, woni su so šami wusamkli. A my njejsmy hosczo a podrožnižy, ale bėrgarjo i tymi kwojaty a Boži domjazy. Šodrožnižy, zušbnizy žaneje domišny, žaneho prawa nimaja. My jo mamy wot pšhironženja. Hižom we kwojatej kšhčzenizy my to domjaze prawo dostawamy a potom ta powjesč našeho prawa dale kšhinczi. Šbóžnik dawa pohanam měr předomacž pšhes Šawola, dawa jim šastupicž do templu zyrkwje, hdžžž su i tymi kwojaty bėrgarjo hnady, i tymi bratrami ša blidom sboža

bedža, Boga česajo jako gospodarja. My pač, kiž smy hižom we swjatej křećenizy na Khrystuša jako różny kamjen twarjeni, — sčto chzylj so wot njeho wottorhuncz? My, kiž smy wot džeczatstwa Boži mēr a bērgarške prawo swjatyh wužiwali — chzylj my sašo zusbnižy a hoščjo bycz w Božim domje, jeho šhromadžinny wopuščezicž, jeho słowo puščezicž?

Ne, swjatkki su! Tež wy, jako žive kamjenje, nawačze so, so byščezje duchowna křeža byli!

s. Čzinimž-li po tym, potom može so tež dopjelnicž, sčtož naša epistola praji w 21. a 22. sčt., „na kotrymž to žyke twarjenje hromadu swjasane roščje k swjatemu templu w tym Knjesu, na kotrymž tež wy sobu swarjeni sčje k Božemu wobudlenju w tym Duchu.“ O kak nufny je swjaty Duch jako twarški miščtr templa Božeho na křeče!

Sčto dha je ta mōz, kotraž jenotliwe kamjenje pschihotuje, na twarške mēstno swjese, na różny kamjen položi? Kotraž twarjenje hromadže džerži, twar wožiwja, k Božemu wobudlenju čini? Duch je byčje žyrtwje, kotrež twarjenju jeho snamjo, templej jeho swětlo, domej jeho porjad da; wōn, tōn twarški miščtr, kiž je twar wodžik, dale wjedł a dženska hiščezje tak čini.

Abow druhim pschirunanju mōžemy prajicž: Sčto je ta wošoba, kotraž hoščji a zusbničow pschiwjeduje a k fastupjenju do Božej gmejny pohnuwa? Kotraž fastupjazym bērgarški list podawa — jich k tym domjazym pschitowaršcha? „Budžezje swērni bratsja mjes sobu!“ — jich Jesušej podba, „džeržezje so teho, potom derje pōndžezje“ — jich k temu Wōtzej horkach hladacz wuczi: „Modlčezje so, nadžezje so hiščezje rjenšcheho templa horkach!“ To je Duch, pschetož wschitko modlenje ma so stacz w Duchu a wo prawdže, dokelž wōn wutrobje powučjenje, wabjenje, wobstajnosč dawa; wōn je twarški miščtr, dokelž na wutrobach čłowjekow jako nad žyłosčju skutkuje, jim rošč dawa horje k wottynjenemu kōnzej.

Sčto sadžewa, so by so to pschirunanje dopjelniło? Swjatkki su! Wōjczje, pschetož wschitko je hotowe. Je-li tu wēra, pošluschnosč, radošč k dobremu, rošbudženosč, křutnosč křesčizjanskeho křodženja — derje, potom može so poradžicž. A to čze swjaty Duch w naš wschitkich skutkowacz, hdyž jeho pschimosmjemy a jemu skutkowacz damy. Dženka je narodny džek žyrtwje. O so byčmy psches njeho, teho Ducha, s nowa narodženi byli k žiwjenju w swětle! Potom słowo s bliska a s daloka — jena gmejna, jedyn Boži templ roščje, so napscheczjwo hibajo k wēcznemu dokonjenju.

Samjen.

Alój sažok.

Čes. 2, 20.

Sa sym psches Khrysta krawne rany
Tōn prawy sažok namakal;
Troscht druhj njeje namakany,
So bych so we nim sadowal.
Tōn sažok wēcznje wostanje,
Sdyž wschitko druhe jahinje.

To je ta wulka wēczna hnada,
Kiž k wumyhlenju nihdy njej;
To je ta šmilnosč a ta rada,

Kiž woła k temu hrēchnikej
A hrēchnika tež lubuje,
Njech pschindže abo njepschindže.

Bōh njeda so nam wēcznje šhubicž,
Psches Khrysta wschitkim pomhacz čze,
A šmilnosč da we Šsynu lubicž,
Šsyn tehodla našch Šbōžnik je
A kapa stajnje s lubosčju
Tak mōznje wo tu wutrobu.

O hlubokosč, kiž wschitke škōščje
Psches Khrysta šmjercž je pōžrjela,
Sa potajam so do šmilnosče,
Dha mje tu ničjo njetama.
Sa spuščezam so na Khrystuša,
O šama šmilna dobrot!

Na Šbōžnika čzu swēru hladacz,
Mam k njemu moju nadžiju,
Wōn njeda mi tu trosčta tradacz;
Sdyž hrēch mje kuša w šwēdomju,
Dha widžu Božu wutrobu
A bjes pschestaczja dobrotu.

Na tymle sažoku čzu wostacz,
Kaz dolho žiwjenje tu mam;
Bōh daj mi šwoju hnadu dostacz,
So tajki sažok sathowam;
Dha s wješelosčju spēwam ja:
O šama šmilna dobrot!

Wulka swjatkowna podawisna.

Sčtož je so na swjatkki stalo, mjenuje so w starym a nowym testamencze Božeho słowa wulecže swjateho Ducha. Šižom Šraelskemu ludu Bōh tōn Knjes psches šwojeho profetu Šesajasa (44, 3) šlubi: „Sa čzu wodu wulecž na lačnyh a rēki na šuchich; ja čzu wulecž mojeho Ducha na tvoje šymjo a moje žohnowanje na tyh, kiž po tebi pschindu.“ Psches šwojeho profetu Šoela (2, 28) pschipowjeda Bōh tōn wulki podawš, kiž dženska šwjeczimy, s tymi słowami: „Sa čzu wulecž wot šwojeho Ducha na wschitko čžko.“ A profeta Šacharja (12, 10) w Knjesowym mjenje předuje: „Na Dawitowy dom a na Šerusalemškich wobudlerjow čzu wulecž Ducha hnady a modlitwy.“

Tež w nowym testamencze tušamu rēč namakamy. W Šap. šf. (2, 33) swjaty Šētr na swjatocžnicžku šamu takle rēči: „Dokelž je Šesuš psches prawizu Božu powyščeny a dostal šlub swjateho Ducha wot Wōtza, dha je wōn to wulač, sčtož wy nēk widžicže a šlyščicže.“ A swj. japosčtol Šawol mjenuje we šwojim liščje na Tita (3, 5—6) swjatu křećenizy „kupjel noweho narodženja a wonowjenja swjateho Ducha, kotrehož wōn bohacže na naš wulač je psches Šesom Khrysta, našcheho Šbōžnika.“

Tak rēči žyke swjate pišmo wo pōšlanju swjateho Ducha, kaž je so na swjatkki stalo a so hiščezje pschezo stawa, jako wo wulecžu. A to je pschirunanje, kiž je wot wody abo desčezjika wsate. Niz jako by swjaty Duch w tajkej swontownej podobje wody abo desčezjika s njeja pschikhadžal, ale jeho šnutštowneho skutkowanja dla je wo nim prajene, so so na křesčizjansstwo wuliwa. Pschetož jako desčezik do semje sacžehnje a jej mōz dawa, so dobre plody nješe, tak je tež s tutym hnadnym desčezikom. Šeho mōz so dženska wjazh, kaž přenju swjatkownicžku, w swontownych džiwach a snamjenjach njepokafuje, ale najpředy šnutštownje na wutrobach a

eže Bože dla proschu, so njeby prawdu saprěf, hewaf by Bože poklecze na nini a mojih džěczech ležako." Potroschtowanu f tutymi smužitymi słowami da tehdla wójwodze prajic, so je wschědnje hotowy, fwoju hłowu dacz. Tutón tež na měsce fmiertny wufud napifa a jón tajnemu radziczelej se Schütz pschepoda, so by jón podpifał. Ale na tym namaka wón tež muža, kiž so njebojesche. „Tu je, knježe“, wón džěsche, „moje sastojuństwo, wsmicze jo, krawatnu winu ja njepodpifał.“ A f tym fwoj mjez do wójwodoweju rukow polozi. Tón pak tola fwojeho přenjeho a najlěpscheho radziczelej shubicz njecha-sche; duž so f tym spokoji, so fwojeho dwórského předarja wot-fadzi a jemu tež sakasa, we wukraju sastojuństwo pschijecz.

Dwě lěče posdžischo stejesche ras wójwoda se fwojim radziczelom se Schütz na torhoschezu, jako runje wotfadženy dwórski předar Urspurger nimo njeju džěsche. Duž se Schütz f fwojemu knjesej džěsche: „Wy mějescheže sbože a žohnowanje, tak dolho hacz bě tutón muž hiščeže we fwojim sastojuństwie. Wot teho czaša pak, so mamy sa njeho muža, kiž jeno po hubje rěči, dže wschitko překi. Zeli so chzeče tu jemu czinjenu njeprawdu sašo wurunac, dha hladaječe, so jeho f najmjenšcha na nětajke waschnje sašo sataracze.“ To wójwoda flubi. Urspurger bu sa defana (superintendentu) w Herrenbergu po-stajeny, pschindže 3 lěta posdžischo sa dwórského předarja do Londona a bu na posledku přeni farar pschi Ganinej zyrkwi w Augsburgu, hdžež je wjele lět f wulkim žohnowanjom skutkował.

Jeho fynu bu tam jeho našlednik. Tutón je febi se sa-koženjom „Něšesčijianskeho towarstwa w Baselu“ flawne mjeno dobył. Tehodla je to mjeno Urspurger we Württembergskej hiščeže dženfa widžane.

Meja.

We pschnoscezi steja
Wšchě sahony saš;
Budž khwalena meja
A rjenšchi twój czaš!

Raf počna fy hudžby
Pšes hona a haj,
Raf minu so srudžby
A wotfhorj kraj!

Bój, žohnuj a pschewodž
Dok, hory a frjo,
A wot tudy njekhodž,
Hacz satežewa wscho.

Šy sachodnoscez takle
Raf wupšchena,
Šcho krašnišche hakle
Raj njebjeski ma!

H. Zejler.

Čšo pscheczeljo.

Něchtó mějesche tšjoch pscheczelow. Dweju lubowafche jara, tšeczeho njemějesche wjele sańc, runjež tón najsprawnišcho f nim mēnjesche. Ras jeho psched fud žadachu, hdžež bě wótrje, ale njewinowacze wobskorženy. „Šchtó wot waš“, wón f nim džěsche, „chže so mnu hič a sa mnje fwědczic? Pschetož wótrje fym wobskorženy a kral je hněwny.“ Přeni jeho pscheczelow so hnydom samolwjesche, prajizy, so sadžěwkwow dla f nim hič njemóže. Druhi

jeho hacz f durjam radnizy pschewodžesche; tu so wobroczi a džěsche wróczo, so hněwneho fudnika strachowawšchi. Tšeczi pak, na kotrehož běsche najmjenje twarił, sobu nuts džěsche, rěčesche sa njeho a fwědczjesche wo jeho njewinje tak radostnje, so jeho fudnik pscheci a wobdari.

Tšjoch pscheczelow ma čłowjet w tymle fwěče. Raf so czi sadžeržuja w fmiertnej hodžinje, hdžž jeho Bóh psched fud žada? Pšenjesty, jeho najlěpschi pscheczel, jeho najprjedy wopuščeza a njeńdu f nim. Pschitwusni a pscheczeljo pschewodžej ju jeho hacz f durjam rowa a wrócza so sašo do fwojich domow. Tšeczi fu jeho dobre skutki, f wěry wukhadžaze. Wone fame pschewodžuja jeho hacz f trónej fudnika, du do prjedy, rěča sa njeho a namakaju fmiłnoscez a hnadu.

Podpjera Gustav-Adolfskeho towarstwa.

W lěče 1912 je Gustav-Adolfske towarstwo mjes Šłowjanami podpjerako:

1	masursku wošadu w Rušowstej,	
4	masurske wošady w Pruskej,	
6	pólskich wošadow w Bójnanskej,	
6	" " w Šlehskej,	
4	čisto-pólskich wošadow	} w Awstrijkej,
8	pólsko-němskich "	
1	pólsko-němsko-čěšku woš.	
175	čisto-čěškich wošadow,	
13	čisto-šłowatskich "	
5	šłowatsko-madžarskich wošadow,	
2	" němskej wošadže,	
7	" němsko-madžarskich wošadow,	
1	šłowjensku wošadu,	
1	šłowjensko-madžarsku wošadu,	
1	" němsku wošadu.	

wscho hromadže 235 čišče abo f wjetšcha šłowjanskich wošadow. Po sapiskach Gustav-Adolfskeho towarstwa sestajak Šchwjela.

Wšhelake f bliska a f daloka.

— Šwjedžen fwojateje Trojizy Budyške pwboczne Gustav-Adolfske towarstwo fwoj lětny fwojedžen w Katezach fwojeczi. Š pschisamtnjenjom f popołdnishimaj cžahomaj tak derje wot Budyšcina kaž tež wot Wojerez so fěrbske kemschenje popołdnju 1/4 hodž. sapočnje, na kotrymž budže f. farar Mrósał f Budyšcina předowacž. Němske kemschenje sapočnje so w 5 hodž. Přėdowanje je knjes duchowny Pfeiffer f Warnsdorfa w Čzechach na so wšak. Po druhim kemschenju budže šhromadžisna w hosčenzu „Šalskeho doma“, hdžež budže knjes duchowny Pfeiffer rěčecž wo fwojich nashonjenjach na polu Gustav-Adolfskeho skutkowanja, wofebje w Steiermarkskej. Wšchitzy pscheczeljo Gustav-Adolfskeho skutkowanja bratrowskeje pomhazeje lubosce na wěrybratrach w ros-próščenju so wutrobnje na fwojedžen pscheproschuja a so na to potafuja, so je skladnostne pschindženje se železnizy na fwojedžen a so móža po skónczenju fwojedženja so sašo 1/29 hodž. f cžahom domoj wróciz.

— Šerbste towarstwo w Něšwacžidle je šandženu njeđzelu fwoju šhorhoj fwojatoczne pofwojeczilo. Pofwojeczenje mějesche knjes farar Waktar f Něšwacžidla. Knjes komornik Vietinghoff a knjes farar Waktar buschtaj sa cžestneju fobustawow pomjenowanaj.

— Šandženu pōndželu je so nowa katolska zyrkej we Wojerezach psches knjesa biskopa Augustina pofwojeczila.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoju mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Dušl daty,
Wotpoń ty.

Z'njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ćel!
F.

Šserbske njeđželske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihiczišczerńi w Budyščinje a je tam ša šchtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Šswjedžen šwjateje Trojizny.

Romsk. 11, 33—36.

Dženka je, kaž bychmy w běhu zyrkwineho lěta š wyšokich horow rócnych čašow pšichšedschi hišcže ras na šwjedžeńskej wyšokosći posastali, přiedny hač do plódnjeje runiny njeđželskich dnjow, kiž rěkaju „po šwjatej Trojizny“ dele a dale krocžimy. Š čimž šu hody, jutry a šwjatki naš ša šobu požohnowale, to čže tutón šwjedžen kaž we šebi wopšchimnyč a jako jene nam psched dušchu štajicž. Pšche-tož w tšjoch rěłach šo našche šbože žórli a je tola jenož jene šbože, w tšjoch artikłach našcha wěra šteji a je tola jenož jena wěra. Šako Wótž a Šsyn a Šswjaty Duch je šo tón jedyn Bóh našcheho šboža šjewil, do kotrehož wěrimy.

Wulku prózu šu nałožili, potajnstwo šwjateje Trojizny wušlědžicž, š najmjeńšcha je šberanjom wšchelakich pšchirunanjow a podobnosćow š naturškeho žiwjenja trochu wujaknicž. Šterje pak mohł š ruku wučerpacž morjo hač š rošomom dowušlědžicž hlubokosć bójštwá. Njebješa a njebješow njebješa njemóža jeho wopšchijecž; wjele mjenje našche čašnosći a rumnosći podčizijene myšle. Ale je dha to trjeba? Wotwišuje našcha šbóžnosć junu a našch měr nětko wot teho, hač šo nam poradži, Boha dopóšnacž abo niz?

Na to šměmy wotmolwicž: „Ně“. Někotrežkuli džěcžo njewě, kažke ma jeho nan wulke šašlužby na šwěcže abo šelko wjele ma prajicž mješ ludžimi, a je wšchaf w lubosći

šwojeho nana šbožowne, tak šbožowne, kaž móže jenož džěcžo bycž. Tak tež na tym ležane njeye, šo š hlowny wěsch, šchtó a kažki Bóh je, derje pak na tym, hač se šwojej žyłej wutrobu na nim wišafš a jeho huady šo troschtujesč a na jeho šłowo a šlubjenje šo šałožujesč.

Duž pak tola na tamne praschenje tež škluscha jene „Šaj“. Njeye našch Šnjes a Šbóžnik šam prajil: To je to wěcne žiwjenje, šo bychy woni tebe, Wótče, šo ty šam prawy Bóh šy a kotrehož šy pššłal, Šesom Šhryšta pššnali? Šak pak to? Šak šo to štanje, šo by pššnal šwojeho Boha, kažkiž šo nam je šjewil, pššnal tak, šo mohł wutrobu š njemu měč a w jeho lubosći wotpočžowacž?

Šytaj najpřiedny Šesuška! Čžežko njeye, jeho namafacž, temu, kiž je šam se šobu do šuda šchol a pšchitny počal hlódnj a lacžny bycž po prawdosći. Šeho štopy šu hluboko šacžišcžane do tuteje našcheje šemje, po kotrež je wón šhodzil džěłomny našcheho čžěła a našcheje šrwě. Šeho hlók šo ššššecž dawa pšched našchimaj wušchomaj, wšchirlich š šebi pšchepošchujó. Šeho šššš je pomyšchenny pšched našchimaj woczomaj, šnamjo, w kotrymž je našche dobncže. A pšchi wšchěm wulkim šrudžazym wotpadže šu tola tež w našchich dnjach wšchudže šwěrne dušche, kiž čže napominaja: Šój šobu, ja čžu či jeho pššafacž. Šsy-li pak š njemu pššššol, dha šy hižom na pucžu š Wótzej. Ša šym, wón praji, tón pucž a ta wěrnosć a to žiwjenje; ničtó njepšchindže š Wótzej, šššš pšchese mnje. Šchtož bjes njeho wot šwojeho njebjeskeho Wótza wěsch a šhonišch, šu kaž jenotliwe prubi, kaž džě je tajlich žyly šwět a tež

twoje živjenje polne, ale blónzo kame, wohrěwaze a roš-
kwětlaze blónzo jeho wótzowsteje šmilnošće a šwěrnosće
czy haŕle šhadža w Šhrystušbu, so šo jej jako džěčo s do-
wěrjenjom a s pošlušnosću porucziš. A šy-li taŕ
daloko, dha teŕ mōžesh hižom šam se šbōžneho šnutštom-
neho šhonjenja wobšwědciz: My šmy džěczazeho Ducha
dostali, teho Šswjateho Ducha, kiž je šwoje hnady-
polne džělo we mni šapoczal a budže tošame teŕ došonjecz,
šo junu s wotkrytym woblicjom wobladam, šchtož nětko
hišchće po kručiu pošnamam.

D kajka hlubokošć bohatšwa a mudrošće a wědo-
mnošće Božeje! Wot njeho a psches njeho a we nim šu
wšchitke wěŕy. Šemu budž čješć do wěcznošće!

Šamjeń.

Z. w Khw.

Wěra do šwjateje Trojizy.

Dr. Marczin Luther.

Do Boha Wótza wěrimy,
Kiž je njebo, semju štworil;
My jeho lube džězi šmy,
Se kaŕ Wōczez k nam šo horil;
Wón nam wšchědnje žiwnošć dawta,
Čžělo, dušchu wobarnuje;
Šchlitowacz naŕ nješastawa,
Dyšchnošć, horjo wotdžerzuje;
Naŕ šastarawšchi, šwarnujo
Wón w šwojej moŕy džerži wšcho.

Do Šesom Šhryšta wěrimy,
Šeho Ššyna, našchob' Šnješa;
Wón Wōh je, s Wótza pšodženy,
Mjes nimaj nej rošdžěl, mješa;
Š knjeŕny Marje w Božej noŕy
Šu wón čžlowjeŕ narodženy
Pšches šwjateho Ducha moŕy;
Šoto m na šchiz pošhšeny,
Wón ša naŕ wumrje; wot šmjercze
Paŕ s moŕy Božej štanŕ je.

Do šwjatoh' Ducha wěrimy,
Š Wótzom, Ššynom jene bōjštw;
Wón se žele nam, naŕ trošchtujŕy,
Dary s njebja jako šwōjštw;
Šchescz anštw wón w kōždym kraju
Š jenej myšli šhromadžuje,
Šdžez šo hrěchi wodawaju;
Čžěla wón nam šwožituje,
Šdnyž wita po wšchěm hubjenštwje
Naŕ junu wěczne živjenje.

Šamjeń.

F.

S krótka wuprajena wěra.

Šlōš: Ša s njebieš dele pšchilhadžam —

Do Boha Wótza wěrimy,
Pšches Šhryšta jeho džězi šmy;
Wón štwori, šdžerži, wōdži naŕ
A šastara wšchěch kōždy čžaf.

Do Šesom Šhryšta wěrimy,
Wón, Wōh a čžlowjeŕ rodženy,
Še ša naŕ wumrjeŕ na šchizju,
Naŕ wotantnyŕ pučz k živjenju.

Do Šswjatoh' Ducha wěrimy
A jeho Boži tempel šmy;
Wón s Wótza, Ššyna wuŕhadža,
Naŕ trošchtat je, naŕ wuŕwjecza.

F.

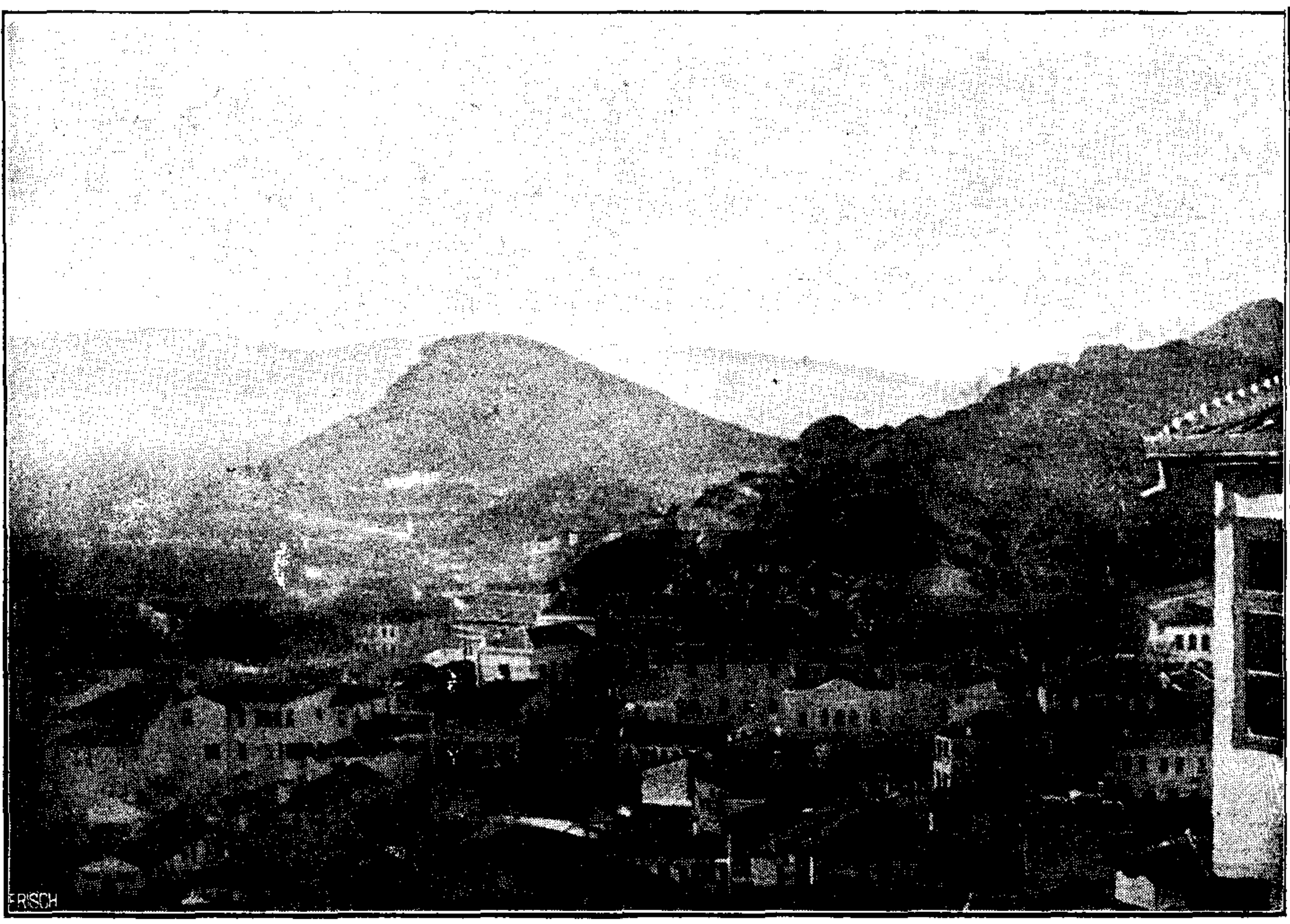
Njewuŕlědžomna wučžba.

Wučžba wo šwjatej Trojizy je ša naŕ čžlowjeŕotw potajništw,
t. r. našch rošom ju wopšchijecz njemōže. Duž nětotsi njewěrivi
praja: Šchtož njewopšchijam, wěrno njeje a tehodla teŕ njewěrju.
Tola čžlowjeŕ je šebi šam hudanczto a šo ani šebje šameho wo-
pšchijecz njemōže; kaŕ čžyŕ wón Boha wopšchijecz, kotrehož
njebo a wšchěch njeboŕw njebješa wobjecz nješamōža! W tymle
našupanju mamy wo šwjatym Augustinu rjanu legendu
abo praju. Šonšamy raš, wo wučžbje šwjateje Trojizy mēn-
šlowawšchi, po mōrškim brjoŕy džěšche. Duž wón hōlcžez wu-
hlada, kotryž s jenej šchworpawu mōršku wodu do mateje jamki
čžerpacze. Šchto čžješch ty čžinicz? šo Augustin woprašča. Ša
čžy morjo do mojeje jamy pšelnicz, bē wotmolwjenje. D ty
blasne džěčo, džěšche Augustin, kaŕ šamōžesh ty wulke, nješkonczne
morjo do šwojeje mōlcžkeje jamki wučžerpacz?! Na to šo šon
hōlcžez do jandžela pšchekrašni. Šchto je wjetšchi blasnik, ja abo
ty, kiž ty mēnišch, šo šamōžesh nješkonczneho Boha do šwojeho
mateho rošomežka šapšchijecz? — Š tym šo jandžel šhubi. F.

Evangelion mjes Ššlowjanami.

„Šslužez šebi jedyn druhemu s tym
darom, kotryž kōždy dostal je.“

Džělaczerjow pyta Wōh do šwojeje winizy, ša kōždeho ma
wón džělo, kōždemu je wón teŕ do džěla moŕy daŕ. Šnajeshch ty
šwoje džělo a prošujeshch šo w nim? Naŕch šerbški lud ma
šhwalbu šchesczjanskeje myšle. Šdy by tola tuta šhwalba pšchezo

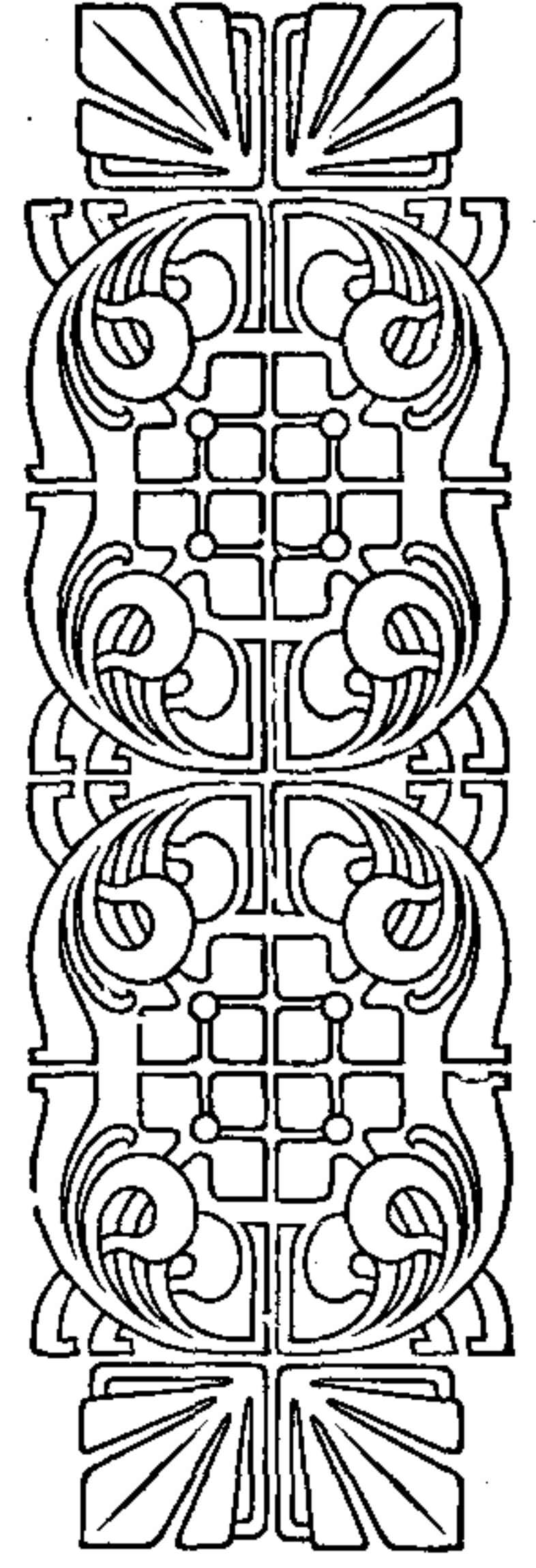
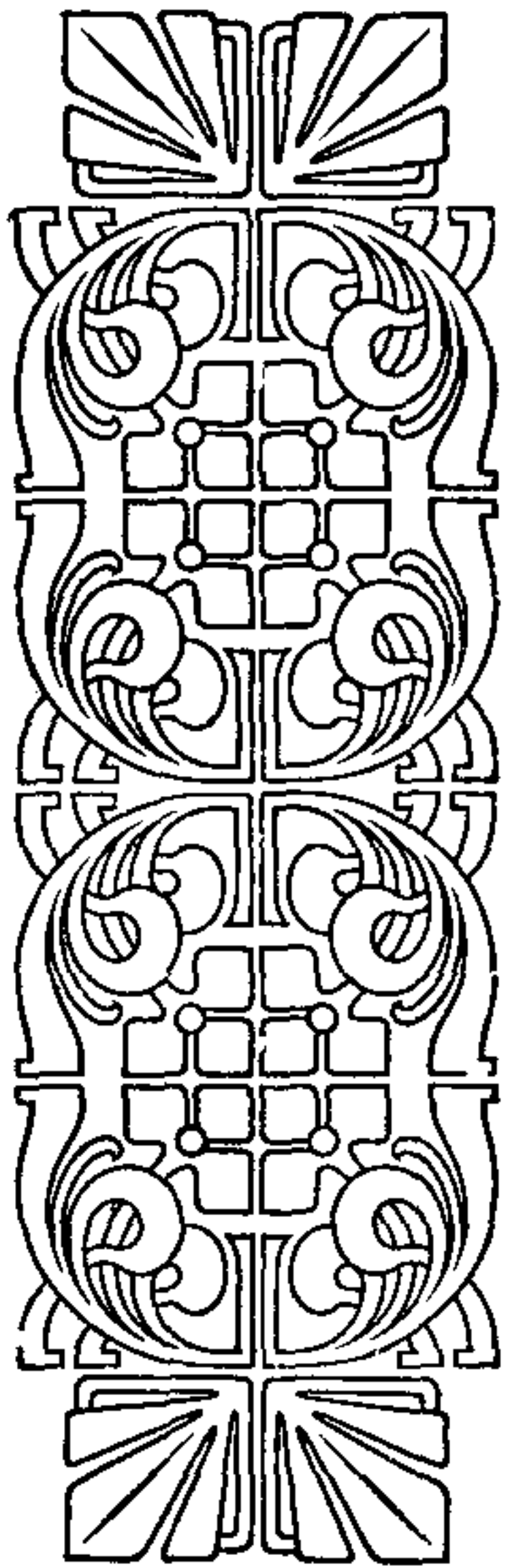
Město Blawdim abo Šilippopol.

šaflužena byta! Nječch paŕ wona naŕ napomina, šo bychmy
wšchitke šwoje moŕy do Šnješoweje šlužby štajili. Ty džělašch
hižom ša njeho, ty dawashch pilnje ša jeho kralesštw. Derje taŕ,
čžy to teŕ dale. Ale pošladaj, hačz njeby Wōh ša tebe wōšebite

dželo mět! Twoja šerbška rěč czi pucž polaže, pschetož našcha rěč je šlowjanska a taže nam hladacž na šlowjanske narody, kotrež s wjetšcha to žohnowanje njesnaju, kotrež my ewangelszy w Božim šlowje mamy. Pokažmy jim šwětlo, kotrež šo nam šwěczi. Pósnajmy jich, šo bychmy jim w šchesczijanstej lubosczi pomhali. —

We šlědowaznych nastawkach je šapizane, kaš wjele ewangelskeho žiwjenja šo mjes Šslowjanami namafa. Šapoczeli šmy wot

š. dr. Šurnadžejew, kiž je šo nětko do šlowneho města Šofije pschěhydlit, na jeho město pak je šupit knjes šaraš Žakow, tež pilny a žohnowaný předač. Šdyž je Bolhaška na Balkanje tajku wulku móž dostała, dha je to s džela plód ewangelskeho ducha mjes ludom. Wšchaš je šamo bolhaška kralowa ewangelska a je někotre lěta jako šmilna šotra we Šubinje šhorých hladala. We šlownym měšcze Šofiji je tež ewangelska žyrkej, kotruž je přjedawšchi wječch Alexander daš natwaricž. Tutu žyrkwicžku

Čzopke šupjele Šanki pola Šofije.

pošodnja a tudy najprijedy narody wopomnjeli, kotrež pod grichisko-katholskim duchom šteja, potom te, kotrež šu s romsko-katholskim abo ewangelskim duchom napjelnjene. Šón Šnjes žohnuj to dželo, šo bychy plody wěry a luboscze s njeho narosťke.

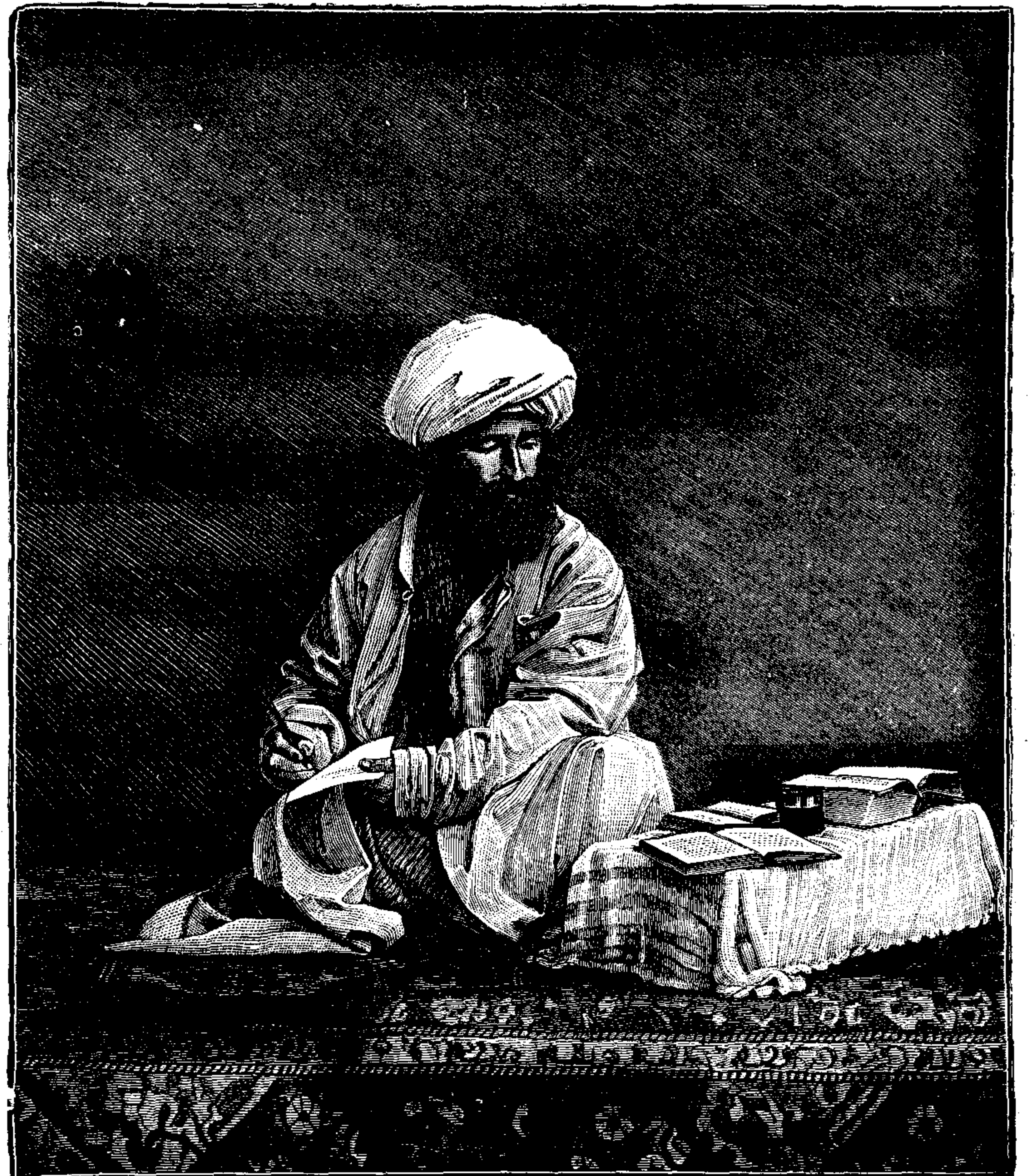
je bolhaški štat němško-ewangelskej wošadže darik, kotraž je pruškej krajnej žyrkwi pschisamknjena. Wošada ma 310 dušchow. W bliškosczji tuteho města šu šupjele Šanki, kotrež šu na druhim wobrašu widžecž.

1. Ewangelion w Bolhaškej.

Bolhaški narod bydlit na Balkanje wot rěki dunaje hačž k ágäišfemu morju a wot čzorneho morja hačž k albanskim horam a pod město Šokut (Šaloniki). Šchesczijanštvo dosta wón psched wjazy dyžli 1000 lětami po wučžbje Šyrilla a Šethodija, ale to šo hušto došcž jeno po šwonkownym šta. Šnata bajka praji, kaš bolhaški lud nowu wučžbu šefna. Šich šóhanski kral natwari šebi krašny hród a šo by jón s wobrašami wupyšchit, škafa šebi wot grichiskeho šhěžora s Šonštantinopela molerjow. Tuczi namolwachu wulki wobraš šudneho dnja. Škral šo nastrowžany woprašcha, šchto ma tutón wobraš na šebi, a hdyž jemu to wuklawowachu, wobroczi šo se šwojim žyšym ludom ke šchesczijanštwu. Šratraj Šyrill a Šethod rošwucžowaschtaj lud a roššchěrjeschtaj šchesczijanštvo tež mjes druhimi Šslowjanami, wošebje w Čžškej a na Morawje.

Šo šwojim wobroczenju ke šchesczijanštwu dozpi bolhaški narod wulku móž; šhěžor Šymeon woknježi žyly Balkan. Ale jako Šurkojo šo do tamnych štronow walachu, šhubi narod šwobodu a šdychowasche na 600 lět pod šurkowskim knjejštwom. Šakle w našchich dnjach šu žusu kwaklu dowottšchajli.

Ewangelske dželo nasto mjes Bolharami w šecze 1858 še šrony amerikaškeho mišionškeho towarštwu „American Board“ a „Šethodištiskeho mišionškeho towarštwu“. Šwopředka mējachu ewangelszy jara čžezke žiwjenje, nětko pak je šo wšchitko k šěpschemu wobroczišo. Ewangelszy maju pošnu šwobodu, šwoju wěru we šlowje a pišmje roššchěrjecž, kóždy, kiž chze, móže do ewangelskeje wěry šastupicž. Dželo tuteje žyrkwe ma šwoje šrijedžišchczo w měšcze Šhilippopelu, t. j. Šilipowe město, abo s jeho bolhaškim mjenom Šlowdin. Wošebny a pilny předač tamneje wošadhy běšche

Šan Awetarian, pschetožuje bibliju.

Ewangelszy Bolharojo maja šwoje nabožne šopjena, kotrež šu: tyždenit „Šorniza“, kotraž hižom 33 lět wuklawadža, mějacz-

niš „Chriſtianiſki Bwět“, 29. lětniſk, a čažopiž pſchecziwo alkoholej pod mjenom „Bſdržatel“ (= njeprjuzn). Sa mko-džinu ſo wudawa „Mladežki Běſtitel“ (= wjedniſk mko-džiny). Hač dotal je ſo w bolhaſkim narodu wjazn hač 60 000 biblijom a wjazn hač 100 000 nowych ſakonjom pſchedawało.

Tež w ſchulſkim nastupanju ewangelſkym Bolharojo jara dopředka kročeja. Woni maju wučenu ſchulu ſa pſchihadžaznych duchownych w Konſtantinopelu a Saſamawje, wyſchſchu ſchulu ſa holžn w Saſamawje, Loweži a Monastiru atd. Runje pſches ſwoje ſchule ſu ewangelſkym wjele ſa ſwój lud a kraj dokonjeli.

Schtož licžby nastupa, dha je ewang. Bolharow 5900 (nimo džeczi), ewang. zyrkwojom a zyrkwicžkow 87, duchownych a předarjow 56, ſchulſkich džeczi 922. W lěče 1911 wotměwaſche ſwjast bolhaſkich ewangelſkich młodženzow přenju krajnu ſhromadžinu, na kotruž ſo 75 wotpóſtlanych ſeńdže. To wſchitko ſo ſda mało bjež, ale wono je dobry ſapocžatk a podložk pſchichodneho roježenja.

Hakle wot lěta 1877 je Bolhaſka ſama ſ knjeſom a je wjele njeměra čerpiła, přjedn hač je wěſtu wobſtajnoſež dobyła. So pač je tač daloko pſchichlo, k temu je wjele pomhało ewangelſke hibanje, kotrež ſo tam namała. Dobry ſnajer tamnych wobſtajnoſežow praji: „Kač bychmy móhli ſo nadžijecž, ſo mała Bolhaſka 100 000 ſajatyh Turkow ſměje? A wona je jich měla. Tajta krutoſež pſchińdže ſ ewangelſkeho ducha.“ We wójniſkim čažu je ſo ſ předowanjom a ſ roſdawanjom pišnow wjele dželało. Runje ſarač Schachweled piſche: „We ewangelſkich wožadach bu měžazy dołho kóždn wječzor wutrobnje k Bohu wolane. Luboſnje ſo pſchihadowaſche, kač ſo we wobemaj ewangelſkimaj zyrkwojomaj w Sofiji wěrjazy ſhromadžowachu, ſo bychy ſo Božeho ſłowa mozowali. Młodžina pſchińdže we wojeriſkej draſeže a modleſche ſo. Ewangelſkym a prawoflawni poſluchachu pobožnje, jačo jim ſwoje naſhonjenja a čerpijenja w armeniſkim njeměrje powjedach.“

W Bolhaſkej je tež přjedžičežo ewangelizacije mjes Turkanti. Nan Awetaraniom, kiž na čole tuteho džela ſteji, je roženy Turka ſ Maleje Aſiſkeje. Wón běſche přjedn muhamedanſki duchowny, je pač pſches miſionarow Jeſuſa poſnal a ſo k njemu wobrocžil. We ſwojim dalſchim žiwjenju je jara daloko po raiſkich krajach čahał a ja Jeſuſa ſwědežil. Tutón muž je tež dlějši čaž w Němſkej pobyl a tudn pſcheczelow ſa wobroczenje Muhamedanow dobył, kotriž ſo we ſwjastu „Němſki miſion w raiſkich krajach“ ſjednocža. Dokelž běſche w Turkowſkej k ſmjerezi ſažudženy dla ſwojeho wobroczenja ke ſcheczijanſtwu, ſažydli ſo wón w Bolhaſkej, tež do města Plowdiwa, ſo by wot tam ewangelſku wěru mjes Turkanti roſſchěrjał. Awetaraniom wſchał njeje po narodže Bolhač, ale na jeho pſchikladže widžimy, ſo je ſwoboda wěry, kotraž w Bolhaſkej knježi, niž jeno jeho ludej k wužitkej, ale tež druhim!

Nječ Bolhaſka jačo pſchewinjerkta falſchneho profety tež pucž runa čiſtemu ewangeliju. Pſchecze a žadanje Božich džeczi je, ſo by w tamnych ſtronach, hdžež je ſwjaty Pawol wučil, hdžež je Khrjoſtomos kraſne ſłoto Božeho ſłowa poſaſowal, hdžež je přeni ſcheczijanſki křezor Konſtantin ſwoju wěru wuſnal, ſo by tam ſažo Boži Duch pſchecchoł po mrtwych polach a nowe žiwjenje ſbudžil. (Pſchichodnje dale.)

Wutroba ſ pſchinarodženja.

Pſchińdže njeměra ſ roſoma abo ſ wutrobny? Guſto ſo praji, ſo wona ſ roſoma pſchińdže. Džecžatka, kotrychž roſom hiſchče njeje žyle wotewrieny, móža wěrič a mudri mužojo ſ jaſnym roſomom njeměža wěrič. A Pawol ſam praji: „Niž wjele mu-

drych po čžele, niž wjele móžnych, niž wjele knjeſkich je powoľanych.“ 1 Kor. 1, 26. Ale na druhim boju je tola wěſte, ſo ſo mudri tač derje mjes wěrjazy mi kač mjes njewěrjazy mi namaſaja. Tehorunja tež džeczi wſchitke njewěrja.

Běſche pječlětna holčka, ta bě wot naroda ſem w ſcheczijanſkej ſwójbje žiwa. Nan a mač ſtejeſchtaſ we wjeſkelej wěrje, te ſtarſche džeczi tež. Namo a wječzor bě ſhromadne natwarjowanje wſchitkich domjaznych ſ biblije. Do jědže a po jědži ſo pačerje ſpěwachu, njedžela ſo ſdobnje ſwječjeſche. Mała daſche ſebi ſama rad bibliſke ſtawiſny powjedacž a bibliſke wobraſy ſebi poſaſowacž. Drusy, kiž pſchihadžachu, běchu ſ wobydlerjemi teho doma wot předka ſem jeneje myſle we wěžach wěry, abo je-li běchu hinał ſmyſleni, dha to pſchi ſebi ſchowachu. A tola tuta holčiza raſ na mač wječny: „Ach, to wo lubym Bohu je hlupoſež, teho hiſchče ničto widžil njeje!“ Kač pſchińdže to džecžo k tajkej rěči, ſlyſchalo jeje žyle wěſeže wot nikoho njebe, ta pſchińdže žyle ſ njeje ſameje. Ale kač bě wona we nej nastala?

Runje tehdy běſche ſo holčka do křtoſchčenja podala. Hdž buchuhdy zokorowe plazki wudželowane, njemóžachu te druhe džeczi ſwoje pſched nej doſež wuthowacž. To ji nětko prawje njebeſche, ſo dyrbało žane wóčžo bjež, kiž wſchitko widži. To njeſmédžeſche bjež, duž tamna ſta rěč: „To wo lubym Bohu je hlupoſež.“

A je pola wotroſčenych a wyſokowučzenych hinał? Tu ſu ludzo, kiž mēnja, ſo na ſačožku ſwojich pſchepytowanjom a ſwojeho roſkřiwětenja wyſche džecžazeje wěry do žiweho Boha ſteja. Schtož ſwjate pišmo praji, to ſu jim blady. Woni nochzedža ničo wjedžicž wo luboſeži a hnadže Božej.

Schto je? woni maju tola tež ſwoju wěru, mjenujžy pſchiwěru. Woni wěrja do teho, ſchtož ſu wopravdže bajki a blady: do ſcherjenjom, do ſjewjenja duchow. Sič roſom to njeje, kiž je wěru ſačžiſnył, ale hordoež jich naturſkeje wutrobny, kiž rěči: „Ja nochžu wot žaneho hnadneho knjeſa nade mnu wotwiſowacž.“

Zyrkwiny wótz Auguſtinuſ we ſwojich wuſnacžach powjeda, doniž njeje ſwoje ſke žadoſeže puſchčicž chynł, je tež pſchezo ſažo te lepſche poſnacža ſwojeho roſoma wo prawdže ſcheczijanſkeje wěry wot ſo poſaſowal. Jačo pač bě ſo naſtróžal pſched komorami a njepóžčiwoežnu a ſ hroſnoſežu pſched hrčchami čžekafche, padže hnadže Božej we Khrjſtuſu wěrjo do rukow. Sta wola bě ſlamana, nětk tež žyly čłowjek ſ wjeſelom ſčžehowaſche.

Pſchnjeſch něhdže na ſwojim džecžnu, kiž ſo ſ zuſby dom wróčža, ſo je njewjeboke k Božemu ſłowu a wo ſcheczijanſkich nutroſežach kač ſ wyſoka dele rěči, dha ſo ſwěru wobhoit, hač ſo jeho w poſplenim čažu w ſtym towaſtweje njeje wſchelake pſchimnył, čžehož dla ma ſamnył, Bohu ſ pucža hič a pſched jeho wohenjomym wóčžom čžekacž. Se temu tač, dha budže ſ jeho wěru jenož potom hinał, hdž ſo jeho ſta wola we nim ſlamje, a hdž dyrbało ſo tež pod horkimi ſylſami ſtač. Myſlu ſebi, jačo tón ſhubjeny ſyn ſ hordej a lóžkej myſlu do zuſby čžehnjeſche, je tež njewěrjazy byl, ale jačo bu pſchi ſlódžijnach pſches žaloſež a nuſu roſlamany a do ſo džeſche, bě wěra ſažo tu.

-Njebudž njewěrjazy, ale budž wěrjazy!

„Bombaj Bób“ njeje jenož pola knjeſow duchownych, ale je tež we wſchěch pſchewawarňach „Serb. Nowin“ na wſach a w Budyſchinje doſtač. Na ſchtwórcžlěta płacži wón 40 pj., jenotliwe čžiſta ſo ſa 4 pj. pſchedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjatosok,
Duń daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

— Sserbske njeđeljske łopjeno. —

Wudawa so kóždy łobotu w Šmolerjez knihicizšczerńi w Budyšcinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

1. njeđzela po šwjatej Trojizy.

1. Jana 4, 16—21.

Luby wěryjazy čitarjo! Spěwarjo a bašnikajo wschitkich čašow, wschitkich krajow, wschitkich ludow so wjele spěwali a šanoschowali wo lubosći, mudri so jejne byće wušlědžić a wopisacž chcyli, a wschědnje so wot čłowškich džěczi wjele powjeda a rěczi wo lubosći. Šako by žyly šwět polny był šwjateje lubosće! Šako by čłowškej wutrobje šamej wot šebje najbližšcha a najnusnišcha byla! Ty wěšch a čujesh: runje nawopak je; šwět nima lubosće, njeđawa lubosće, mori lubosć! a čłowška wutroba je po Božim pišmje a po wschědnym nashonjenju „šla wot młodosće“, „psches měru šhrobła a jara bojasna“, „šakaška“ a tak dale, — ale niž šwjatniža šwjateje lubosće. Duž nuczi našče džěknišče šłowo Bože, so nutrnje prašecž dla žórła a daricžela a žohnowanja šwjateje lubosće. To požohnuj tebi a mi tón, kiž je šam lubosć!

Wo šwjatej lubosći.

Bóh je lubosć. Šo je Bóh tón Anješ wschěhomóžny, to dyrbi tebi, o čłowške džěczi, prajicž tvoje widžaze wěčžo, tvoje šlyšchaze wucho, twój pschemyšlazu duch a rošom. Šo je Bóh wschěhomudry, to móžesh a dyrbišch s tymi šamymi myšlemi a mozami špóšnacž; a jeho šwjatosć a prawdosć přěduje tebi wschědnje tvoje šwědomnje. Ale — Bóh je lubosć — to čzi žana čłowška mudrosć nješewi, to je Bóh šam nam šjewił a

s tym, niž jeno jenu wošebnosć, ale šwoje byće, šwoje žiwjenje, šam so. Wyšozny a nižny, najmudrišchi na šwěcže šu to pytali psches dny a nožny, měžazy dolho, lěta dolho, psches žyłe žiwjenje a nješku jo namakali. W hnadypolnej hodžinje je našch Anješ tole potajnstwo šwjatemu Šanej a nam wotanknył a na našče žedženjapolne praščenje „Anježe Božo, ščto a ščto šy ty wotmolwił: Ša šym — lubosć! Šdžeha? Šdyha je to nam šjewił? Niž w krašnosći abo wultnosći Božeje štwórbny, niž w naštróžaznych abo šwješelaznych podawšach a šudach šwětnych štawišnow, ale — w Bethlehemje a na Golgatha, w šwojim Šsynu, šotrehož je ša naš dal, w našchim Šbóžniku Šesufu, kiž rjeknje: Ščtož mje widži, widži Wótza. Wukń jo tež ty tam, čłowška wutroba, špóšnaj pschi žłobiku, wušnaj pod šchizom: Bóh je lubosć, mój Bóh je lubosć, a tehodla je wón tež mój měr, moje šbože, moje žiwjenje; tehodla je psches Šhryštuška mój Wóćez, šym psches Šesufka jeho džěczi! Šalleluja! Bóh je lubosć! Lubosć! ja so poddam čzi, čzu twój wostacž wobštajnje!

Bóh dawta lubosć. Ššmy-li póšnali, so Bóh šam, jeho byće, žiwjenje, haj, šbóžnosć je lubosć, dha šacžujemy hnydom we šłubokej wutrobje to šylne žedženje, so by tole plomjo šwjateho bójškeho žiwjenja tež we naš šwěcžilo, tež w naš so horilo, so bychmy džěł měli tuteje bójškeje šbóžnosće w lubosći. Šotry pucž dha nastupišch? wo šotre durje chžesh dha šłapacž se šwojej proštwu! Šla šwětnych šchčezžach móžesh drje čžernje a wóšty hidy, šawišče a nješpšecželnosće šchčipacž a hušto šłapacž po-

darmo wo sanknjene, stwjerdnjene, symne a prósdne człowiske wutroby, ale sčtož twoja wutroba fej požada, tebi śwět a ludžo dacž njemóža. Kač tež to! Jeno bohaty móže cze wobohacžić se swojim bohatstwom. Sčto dha nětko nasche pola, hona, lufi a jahrody roššwětluje a wohrěwa, so so kóždžicžke stwjelcžto blyščići a scžopli? hnydom wotmolwišč, so to Bože kłóncžto čini. A wot koho wukhadža a puščići so do twojeje čžemneje, symneje, khudeje wutroby njebjeske śwětlo a bójske płomjo swjateje luboscze? Žórlo a dariczel tuteho najwysšičheho swjatkowneho dara je twój Bóh šam. Proščiće a wam budže date! Jeno na naschej nješwěrije a lénjosčiči je ležane, jeli khudži a hubjeni a we šmjercžiči wostanjemy. Nješwěrije dha šwěrnny semšiki nan swojim džěčžom dobre dary, njedawa luba macžerka to najlěpsche, sčtož ma, swojim džěčžatkam, šamo šwoje žiwjenje? Sčtykuj jeno šwěru šwojeje modletškej ruzy, prošč tola bjes pšhestacža, wotanki wutrobu a duschu a twoje sdychnjeičžto krašne wuššyščenje namaka: Sčto fej wot wschitkich kublow žadam, hdyž khodžu tu pšhes semšiki kraj? We wěrije horje k njebju hladam: Wi, Wótče, šwoju luboscž daj! Haj, šnježe, hnadu daj a luboscž wschitkim ludžom, so mēr a prawdosčž wschudžom so rjenje kschitaj.

Bóh žada wot naš luboscž. Tu pšchitajnu mamy my wot njeho! Bóh wot naš luboscž žada, wón je Bóh luboscžel! Lubujmy my jeho, dofelž wón naš prjedy je lubował. Tole napominanje je ša kóždeho srosymliwe, tehodla rjěnje drje tež kóždy: Ja lubuju Boha. Ale kłowa njedošahaju, se kłowami šamymi njeje ničžo dopošane. Na płodach a skutkach čže kóždy nan, kóžda macž šwoje džěčiči jako šwoje džěčiči pošnacž; a tež naš njebjeski Wótž a naš wyšokohwaleny šnješ Jesušč čže tych šwojich na skutkach, płodach, wopošasmach luboscže pošnacž. Jeno na nětotre tajkich wopošasmow dopomni so, luby bratsje, luba šotra! Sdy byščaj starschej šynej abo džowzy w zusbje krašne hnuzaje listy pošne luboscže pišaloj, — a tole džěčžo je do rukow šaš a šaš njewošmje, je nječžita, abo na to lédma čžitane kłowo starschisheje luboscže so ženje njedopomni — by to luboscž, džakownoscž, šwěra byla?! A ty Bože džěčžo, na šwěče, w zusbje, — a njebjeski list twojeho Boha, jeho Bože pišmo, twoja biblija? Kač šteji š tym? Ach, kač mačka a šnadna je hušto našcha luboscž, hdyž na tón list Božeje luboscže a hnadu tak mačo kěžžubujemy a hiščiče mjenje po nim čžinimy! Druhe wopošasmo! Kohož lubujesč, š tym dyrbišč rěčžecž, hušto, nutrnje, čžim huščičiščo, čžim lěpje, a jeli jo džěti njemóžesč, tebi něščo pobračuje, šy kaž hubjenu a khory. A nasche roščžowanje š Bohom w modlitwje!? Ach, kač khwatne a njenutrne, kaž njetrjebawšche! a naš šnutškowny wobkhad š Bohom, kiž dyrbial byčž bjes pšhestacža, šwjaty, hluboki, horliwy, ach kač braschny a šnadny je hušto, haj, druhdy žyle šaprahnje! Je to luboscž? Ale na něščo druge dyrbi so po našchim kłowje Božim dopomničž, na našchich bratrow, našchich bližšich, džěčiči kaž ty a ja jeneho Boha a Wótža, štawy kaž ty a ja wěčžneje hlowny, šesom šhryšta. Šsnadž hnydom wotmolwišč: Nikoho njehidžu. Šomalku, luby čžłowjecze! Bohaty muž w džěšniščim scženju by tež na měščze wotmolwił: njehidžu Lazara! a tola, wón je jeho hidžil š tym, sčtož je jemu nječžinił a njewopošasał, sčtož je na nim škondžil! Šacž tale šamšna njeluboscž w našchim žiwjenju mēšta nima? Šacž ničto njeje a njebudže, kiž mohł prajicž: To šy ty mi nječžinił! Sdyž pač hačle tole poškutnje pošna-

wamy, dha tež pošnajemy, so móžesč bratra, šotru, bližšcheho, šnateho, zuseho hidžić š myšlemi wutroby, š pošladanjom wócžka, se kłowom jashka a na druge wschelake waschnje! O, kač nušne, so fej džěš a kóžde rano š nowa prajimy a šlubimy: Ja čžu šwojeho Boha lubowacž we šwojich bratrach a šotrach; ja čžu šwojeho bližšcheho, towašcha wěry blisko a daloko, wobohich pošhanow lubowacž šwojeho šesuja dla; so by tež mi junu hnadnje wotmolwił: To šy ty mi čžinił! Šsy ty, luboscž, porucžila, so so mamy lubowacž, daj, so morwa duscha žywa we luboscžiči mohla štačž; so tež luboscž wot so damy a so kóždy wě, sčto šmy, so my jedny narod mamy a ša jenož štežimy.

Bóh žohnuje luboscž. To wopomni my k dobremu škóncženju, my džěčiči hnadu Božeje. Sčtož w luboscžiči wostanje, tón wostanje we Bosy a Bóh we nim. Šajke žohnowanje, šajka šbóžnosčž! Bóh w tebi, ty w Bosy! To je žiwjenje a šbóžnosčž; a ta so njeminje a tu nješhubišč, dołhož w luboscžiči wostanjesč, haj, wona wostanje a pšhibjera a so pšhokrašnjuje do wěčžnosče. Nješč Bože kłóncžto tebi so lubošnje šmēje, nješč wichory du a Bože njewjedra, pšhes Božu luboscž, š kotrejž tebe lubuje, pšhes šwjatu luboscž, š kotrejž jeho lubujesč w bratrach, šu a wostanu w tebi njebjeska hižom tudy. Ša to mašč telko wobšwědcženjom a šlubjenjom we Božim pišmje, š šesujomeho rta; ša to mašč telko dopošasmow a šnamjenjom w štawišnach šnješomeje wošady wot nanajštatšchich čžakow hacž do našchich dnjow; ša to mašč telko našonjenjom we swojim šwonkownym a šnutškownym žiwjenju. Čžim wjazy luboscže, čžim wjazy mēra, wješela, mozy, wěry, džakowanja, žiwjenja, šbóžnosče. To je hižom tu na šwěče tak a na pučžu twojeho semškeho žiwjenja. To budže tež tak na šudnym dnju, po našchim Božim kłowje. Š dowěrenjom na Božu šmilnosčž tu khodžimy pošlednjeje hodžiny napšhečžiwto, se šbóžnej nadžiju móžemy šwój bēš škóncžić, hdyž wón šechže, a šupimy pšhed jeho woblicžo, so byčmy jeho hnadu mšdu dostali: luboscž do wscheje wěčžnosče, luboscž bjes wschitkich mješow, njewuššyščanu, njewurjeknjenu, njewumějenu. O rjany dnjo, o rjana sčtunda ty, hdy budžesč nastawacž? Ale jedny pučž wjedže tam, pučž luboscže we wěrije šakorjenjeneje, pučž wěry, kotraž so w luboscžiči wopošajuje — pšhes hnadu. O wěčžna luboscž, k temu pomhaj nam! O wěčžna luboscž, k temu wjedž naš tam!

Šamjeit.

W. w N.

Bóh je luboscž!

1. Šana 4, 16.

Šlōš: Nješč Bohu džakuje —

Bóh šama luboscž je,
Pšhes kotruž wschitko mamy;
A hdyž we luboscžiči
Tež my tu wostawamy:
Bóh š nami, my pač š nim
Šmy twjerdže šwjajani,
So žana šwětna mōž
Mač wjazy nježěl.

Bóh šwět je lubował,
Wón ša njón Ššyna poda,
So njebē šhubjenu,
Šso šbēhny hřěšna ščłoda;

Esyn pak we lubosczi
Dze sa kwet do kmjercze
A psches kwój kramowy kschiz
Zón heli wutorhije.

D w kajkich slivach nam
Nětk luboscž i njebia czecze!
Duž, człowšte wutrobny,
Esó Bohu wotewrjeicze!
Esam kwjaty Duch ho tež
Do duschow niži nam
A pschemobrocza je
Esaj i kwójim bydlenjam.

Uch, njech my Sběžnika
Pšchez kwěrnje lubujemy;
Daj, jeho kschiza ho
My twjerdže džeržecž chzemy.
D budže radošč to
Se kamej sběžnosczu,
Hdyž Wócžez, Esyn a Duch
We duschi i domom hu!

Duž, kwjaty Ducho! wucz
Naš luboscž Zesufowu,
So we wutrobach my
Zu mamy wschědnje nowu;
A skóncžnje domjedž naš
Tam i wěcznej sběžnosczzi,
Hdyž naša luboscž ho
We tebi dopjelni!

K. A. Fiedlef.

Rhodženje sa Khrystuřom.

W seženju kwj. Jana 8, 12 mjenuje ho tón Knjes kwětko kwěta a napomina naš, so bčhmy sa jeho žiwjenjom a waschjemi rhodžili, jelišo chzemy wopravdže rořkwětleni a wot wscheje šleposczje wutrobny wumoženi bjež. Duž budž to naša najwjetřcha staroscz, Khrystuřowe žiwjenje rořpominacz.

Khrystuřowa wuczba pschetřechja wuczby wschěch kwjatyh, a schtož ma Božeho Ducha, tón to potajne mana namaka. Ale husto ho stawa, so mnohy pschi wschěm wobštajnym šlyščenju ewangelija mačo kwjateho požadanja po nim sacžuwaju, dofelž Khrystuřoweho Ducha nimaju. Schtož chze tehodla tón prawy a dokonjany šlód Khrystuřowych šłowow mēcz, tón dyrbi ho prózowacz, šwoje žyke žiwjenje Khrystuřowemu rune ščinič.

Š kajkim wužitkom je sa tebe wscho wurēcžowanje wo mnohich hlubokich wuczbach, n. psch. wo trojjenicžkim bójštwje, nimaš-li ty ponižnoscz a šy i tym kwjatej Trojizy njespodobny? Saměrnje, wulke rěcže hiščezje žaneho praweho a kwjateho muža nječinja, ale pobožne žiwjenje Božu luboscž a hnadu dobywa. Mi je lubšcho, so pokutu a rořkacze w šebi sacžuwam, hacž so mohł prajicž a wuložicž, schto rořkacze je. Mohł-li ty žyke piřmo a wschěch najmudriřchich ludži heřla i hlowny, schto by cži to pomhačo, jeli Božu luboscž a hnadu nimaš? Wschitko je knicžomne, šhiba Boha lubowacz a jemu šamemu šlužicž. To pak je najwyřchšcha mudroscz, se šazpicžom kwěta ho i Božemu kraleřtwu pschecžišczecž.

Kaž je knicžomne, šachodne bohatiřtwo pytacž a na njo šwoju nadžiju štajecž, tak je tež knicžomne, sa cžescžemi a wyřkofim šlawom honicž. Tehorunja je knicžomnoscz, cželne lšchty lubowacz a sa tym štacž, dla cžehož šy pošdžišcho cžim hórje khostany. Wlasnoscz

je, jeno na nětcžišche žiwjenje džiwacz a pschichodne njeuwopomnicž. Knicžomnoscz je, šebi dołhe žiwjenje piščecž a pobožneho žiwjenja mačo jaicž mēcz. Wlasnoscz ma ho mjenowacz, šebi to wažicž, schtož ho rucže pomine, a tam nješhwatacz, hdyž wēczna šběžnoscz wostanje.

Spominaj husto na to hróncžko (Prěd. Šal. 1,8): Woko ho došč njenahlada, a wucho ho došč njenapořlucha. Duž prózuj ho, šwoju wutrobu wot luboscže i widomnym wēzam wotwobrocžecž a ju njeuidomnym pschuwobrocžowacz; pschetož kotřiz šwojim cželnym šmyřlam šlěduja, cži šebi šwědomnje womasaju a ho wo Božu hnadu pschijebu. F.

Pubicze šwojich njeřschecželow.

W južnej Afrizy bēřchtaj dwaj mužej w šwadže a njeřschecželštwje se šobu žiwaj. Duž jedyn i njeju mačo holczatko w lēřu trjechi; bēřche to džecžo jeho njeřschecžela, kotřez bē ho psche daloko wot wóžneje hēty řdališo. Džiwne wjecženje mužowu wutrobu napjelni; wón šapschija wbohe džecžo a jemu dwaj porščizitaj praweje rufi wotřěšny. Š cžertowškej škóscžu wón holczatko, psched bolosczu žalosczaze, domoj pošla, wolažy: „Nětko šym ho wjecžit, nětko šym ho wjecžit!“

Lēta ho minychu. Š mačeje holczki bēřche knježna naštača. Duž bližejše ho jedyn šhudny widomnje šradany, šchěrowošaty starz durjam jejneho nana a prošesche ju wo jēdž a picže. Wona jeho hnydom jako tamneho šurowza špósna, kotřez bēřche jej dwaj porřtaj wotřěšnyř, bēžesche rucže do hēty, pschijebu jemu w bohatej mērje šhlēba a mlōka a pošhny ho i bofej šwojeho hoščza, kotřez da šebi wulžy derje škóžicž. Šako bēřche wón šwój wobjed škóncžit, wona rubješczu, i kotřymž šwoju prawizu hacž dotal pschitřntu džeržesche, špadnyč da a šbrařchenu rufu pošbēhnyřchji wuwōla: „Nětko šym ho ja wjecžit!“

Tón muž bē prošty a bjesřěczny psched špodžiwanjom. Wón tole waschije njeuwopřchija, dofelž njeuwjedžišche, so bēřche ho ta holczka mješ tym cžadžom šchješčijanřtwu pschuwobrocžila a šrořym ššłowow škwjateho piřma i najhlubšchej duřchu šapschijača: „Šeli twój njeřschecžel hlódnny, našycz jeho; chze-li ho jemu picž, napowaj jeho; hdyž to cžiniřch, budžesch žehliwe wuhle na jeho hlownu nahromadžicž.“

F.

Evangelion mjes Ššłowjanami.

(Pořracžowanje.)

2. Južni Ššerbjo.

Bēřche to našmu lēta 1908, so wořobny knjes se šerbškeho kraleřtwu ke mni šastupi. Wón bēřche w Barlinje pobyl a chdyšche něščto wot Šužizy widžecž. Pořjedachmoj to a druge a pschitdžechmoj tež na wēru a nabožnoscz. Pořasach jemu, kak ewangelške pošnacže cžłowjeka šwobodneho cžini a w kóždym nastupanju poššēhuje, kak ma wořebje tež mješ Ššłowjanami mača licžba ewangelškich wulki wuřnam; Šolar, Šchafarik, Šalazky a druřy wjedniřy šu byli ewangelšy. Mój hójcz se šajimanjom pošluchasche a na pošledku prajesche: „To wšchitko je mi nowe, ale to ho mi řda prawe bjež, tež našch jenicžki a najwořebniřchi bařnit je do lutherškeje wēry pschestupit.“

Pošdžišcho mējach raš škladnoscz, dweju južnošerbškeju šchtudentow na šerbški kemřch do Šschelneho šobu wřacz. Šo kemřchu tón jedyn prajesche: „To bēřche přeni řbēcz, so šym na ewangelškim kemřchu byl. Wř wřchaf přēdujecže jenož i Božeho šłowa.“ Šhonich wot njeju, so ho tam w prawošlawnej žřřtwi jenož pořēdko přēduje, ale niř i Božeho šłowa, ale wo narodnyh a hořpōdarškich prařchenjach. Na 60% luda njemože řani cžitacz ani piřacz.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróony
Napoj móeny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaj
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoěń ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Šserbske njeđzelske łopjeno.

Wudawa so kóždy kóbotu w Smolerjez knihicziščezěni w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pschědplatu 40 pj. dostacž.

2. njeđzela po šwjatej Trojizy.

1. Jana 3, 13—18.

Šchesczijaniska bratrowska lubosć.

Kak kěšje so tola czaš minje! Lěto je sašo na šwoje wyschiny dósćlo: šwjedzeń šwjateho Jana, dny rózom šu blisťo. A kak kěšje so tež te minu! Kak kěšje zyle twoje žiwjenje sańdže a so le kónzej bliži! A ty dyrbjaj hiščezě khwile měcz, w niskim hidženju abo w kničomnej šebicnosći so sadžeržecž a bližicheho cžwilowacž? Ně, dojedž na wyschiny we šwojim smyšlenju a woběńženju! Wjščina cžłowškeho woběńženja je šchesczijaniska bratřka lubosć. Keltole šwěta a žiwjenja š njeje wukhadža do duchownje morweho cžlowještwa! Ale tež š kelko šwětlom a šwjatej radošcžu wona tebi tošamšne žiwjenje pschekrašnja! — Njehamy přecž, so so w našchim cžabju wjele nadobneje bratrowskeje lubosćezě namaka, wošebje w škutkach šnutštowneho mišionštwja, kotřez pyta na nješebicne waschnje šanjerodženyh woczahuncž, šhubjennyh, šabludžennyh, kšudym a šnješbožennyh pomhacž, tež někotřez-ťuli hewaš so próžuje w bratřkej lubosći, hdyž so pschi džěle šwojeho pomolanja nad šwojimi šobudžělacžerjemi šmili, jim š pomozu š ruzny džě, abo hdyž tón abo tamny pschi wšchej šwojej šabšlužbje tola tež na duchowne šbože šwojich džělacžerjom njesapomni. Ale kelko ludži tola žaneje šchricžki bratrowskeje lubosćezě w šebi nimaju! Džese wšcheho pschemyšlenja pytaju šwojich šobucžlowjekow

wutrjebacž, bjes lubosćezě pschihladuja, kak šlabšchi bratr so wot špłniškeho wumozuje, šebicnje pytaja jeno šwój šamšny dobytk, a hdy by so jich bratr š tym poteptał. Ale kak so š tym cžłowške žiwjenje pokhmuri a šajědojčzi! A šbože dusche pschi tym njenamakaš. Tehodla: Šo=šběhń so ke šchesczijaniskej bratrowskej lubosći!

Šny ty, lubosć, porucžila,
So so mamy lubowacž,
Daj, so morwa duscha žiwa
We lubosći mohła štačž;
So tež lubosć wot so damy
A so kóždy wě, šchto šmy,
So my jedyn narod mamy
A ša jenoh' štejmy.

(Špěwarškich cžo. 329, 8.)

Š wotkal dostawamy prawu bratřku lubosćez? Šchto naš š temu cžěri? Šswět niz; hdyž se šawidženjom ša rošpróščenjami, lóšchtami, cžescžu šwěta štejmy, bychmy škerje bratřej w njelubosći šmjerčž pschecžerpicž dali. Šchto njeby wjedžal, kelko hidženja a šawidženja cžlowjek hušto w šwěcžezě nawutnje! Jan naš napomina: „Njedžiwajcžezě so, moji bratřja, hdyž šwět waš hidži.“ Abó cžěri cžez šnadž šamšne cžělo š prawej bratrowskej lubosćez? Ně, to cžez škerje š šamolubosćez, š pschescžěhanju a wumozowanju wabi. Šchto pak cžez kšmaneho šcžini š bratrowskej lubosćez? Lubosćez Šoža w Šhryštušku Šesufu. Najšwoje-čžišču a najdošonjenišču lubosćez je cžlowještwo šhonito wot Šoha psches Šhryštuška Šesufa, kiž nješebicnje zyle

ſwoje žiwjenje woprowaſche ſa hrěſchne čłowjeſtvo, kotrež jemu najhórſche pſheſčěhania pſchidželi. Šhubjeni a ſatamani čłowjeſtojo pať móža tež dženska hiſchěže pſheſčě Rhrjſtuſa wumoženi, ſ Bohom ſjednani, roſſwětleni, wuſwjećeni a ſ njebjefimi kublami bohacze požohnowani byč. Najſprawniſchu bratſtu luboſč móžeſch wot Rhrjſtuſa namuſnyč, kiž ſa tebje do ſmjercze džěſche. Těho wumožerſki ſkutk dyrbi cze ſ džakownoſczi čžeríč, tať ſo ty nětko ſwoje možu do ſlužby na bratrach ſtajiſch. „Na tym ſmy my póſnali tu luboſč, ſo wón ſwoje žiwjenje ſa naſ wóſtajiť je. A my tež dyrbimy ſwoje žiwjenje ſa bratrom wóſtajič.“ Wot njeho ſu jehowučžobnižy namuſli, ſebi mješ ſobu w bratrowſkej luboſczi pomhacž. Žako buchu potom přenje kſheſčěžianſte woſady wot njewěrjazeho a njepſhečželſkeho ſwěta wuſměſchene a pſheſčěhane, ſo jich ſtawy pſchezo nutrniſcho mješ ſobu lubowachu w bratrowſkej luboſczi a wot ſwojich kublow mješ ſobu wudželowachu ſa tym, hačž beſche kóždemu trěbne. Pódlá jich čžicheho a bohabojaſneho wobendženja beſche Židam kaž póhanam, kotřiž na nich hladachu, jich wutrobna bratſta luboſč ſpodobna, a ta je někotrehožtuli njewěrjazeho po čžaſu dobyła.

Kať rjenje je na ſemi,
 Šdnyž bratſta mješ ſobu
 We ſwěrje ſtowaſcheni,
 We měrje žiwi ſu. (Spěwaſt. čžo. 850 1.)

Abowučžobnižy pſheſčě ſwoju woporniwu ſlužbu napschecžo druhim nětko něſchto ſa ſebje ſhubichu, tať ſo ſami žadny dobyť wot žiwjenja njemějachu? Ně, woni mějachu haťle prawy dobyť, prawe ſpoťojenje; jich žiwjenje doſta pſheſčě to hódnoſč bješ runjecža, hať woni pſheſčě to ſamo žyly ſwět pſchewinychu, tať ſo ſo ludžo ſ wobdžiwaniom klonichu pſched nadobnoſcžu a možu kſheſčěžianſteje wěrny. „Šdny byč ja ſ čłowſkimi a ſ jandželſkimi jaſnykami rěčal a njeměť luboſčě, dha byč ja byť ſyncžazy moſaſ abo klinežazy ſwónčěť,“ ſpěwa Rnjefowny japoſchtoť Pawoť. Šdnyž ty we wěrje to wulke Bože žohnowanje wuměrniſch, kotrež ſo czi w Rhrjſtuſowym ſkutku poſticzi, hdyž ty tu luboſč Rhrjſtuſowu w jeje njebjefkej čžiſtoſczi ſroſymniſch, budžeſch pſheſčě nju roſſwětleny, wučžičženy a po žylym waſchnju pſchekraſniženy, woſebje pať ſ wutrobnej bratſkej luboſczi ſbudženy. Těle je huadny ſkutk Boži a njebjefski dar, kotryž čže byčž wuproſcheny.

Wona pať je tež ſnamjo praweho kſheſčěžianſtwa. Rnjef Jeſuſ prať k ſwojim wučžobnikam: „Na tym budže kóždny póſnacž, ſo wy moji póſli ſcže, hdyž luboſč mješ ſobu macže.“ Šchtož je wot Rhrjſtuſoweho Duča čžerženy, temu je njemóžno, ſ liwkej wutrobu pſchi nuſach čłowſkeho žiwjenja nimo hičž abo hidžicž. Wón dyrbi pomhacž, hdyž je nuſa, wón dyrbi pomnacž, warnowacž abo ſakrocžicž, hdyž je něſchto w ſanjerodženju, potłócženju abo ſkaženju. Š wopoťaſanja praweje luboſčě ſpóſnajefch žiwe kſheſčěžianſtvo. Derje temu, kiž móže, kať Jan, praťicž: „Wny wěmy, ſo my ſe ſmjercze ſ žiwjenju pſchiſchli ſmy; pſchetož my lubujemy bratrom.“ Haj, čłowjeť, kiž ſebi ſamemu abo ſwětej ſlužy, wſchať njemóže tajku ſčžerpliwocž, tajke wutrobne wodacže, tajku luboſč napschecžiwu njepſhečželam wopoťaſacž; ſ temu dyrbi čłowjeť wot Rhrjſtuſoweho Duča pſchewſaty byč. — Šdnyž pať my čłowjeťow ſa luboſč pſchepytamy, kětko ſo dha namaka, kiž ſu jara ſdaleny wot njeje a potajim tež wot wěrneho

kſheſčěžianſtwa. A ſa luboſcžu jako prawym plodže wěrny budže Rhrjſtuſ něhdy na ſudnym dnju ſo čłowjeťow praſchecž. — Wěſo njefmě kſheſčěžianſka bratrowſka luboſč jenož we ſłowach wobſtejecž — ſłowa ſu bórſny hotowe, tež ludak a ſkóſtnik móže ſo ſ pobožnymi rěčžemi hordžicž, tón Rnjef prať: „Woni njebudža wſchitzy, kiž ke mni rjeknu: Rnježe, Rnježe, do njebjefkeho kraleſtwa pſchincž, ale czi, kiž wolu čžinja mojeho Wótža w njebjefach“; a teho wola je, ſo ty ſwojeho bližſkeho lubujeſch jako ſam ſo. To ſobucžinjenje pobožnych waſchnijom hiſchěže njemóže jako dopoťaſ Božeho ſpodobanja abo jako ſawdawť wěčžneho žiwjenja pláčicž, pſchetož tole wſchitko je tež ludakej a jebakej móžno, a jich wjele ſebje a druhich ſ tym ſjebaju. Těhodla Jan ſwojim čžitarjam piſche: „Moje džěčžatka, njelubujmy ſe ſłowami ani ſ jaſnykom, ale ſe ſkutkom a woprawdže.“ Rěčžicž-li ſnadž wo luboſczi napschecžiwu Bohu a bližſchemu a móžeſch pſchi tym hiſchěže hidžicž, ſwojeho bližſkeho potłócžicž a jehowubjenſtwe ležo wóſtajičž? „Šdnyž pať něchto teho ſwěta kubla ma a widži ſwojeho bratra w nuſy a ſamkne ſwoju wutrobu pſched nim; kať wóſtanje luboſč Boža w nim?“ Tať doľho hačž je twoja wutroba hiſchěže twjerda kať kamjeň, twoja ruť hiſchěže ſamknjena, twój rt němy a twoja noha ſo hiſchěže njehiba, hdyž nuſa wo pomoz wola, kať móžeſch ſo ſa herbu njebjefkeho kraleſtwa wobhladowacž? Wopoťaž ſwoju luboſč pſheſčě ſkutk! Š temu wſchať ſluſcha, ſo móžeſch ty tež woporny pſchinjecž. Šdnyž ty jene ſanjerodžene abo w ſtraſche ſanjerodženja ſo namakaze džěčžo ſ jehowuſtraſchneje wotłnoſcže wutorhneſch a ſo po nim po čžele a po wutrobje horje bjerjeſch, to je luboſč ſe ſkutkom. Abowobrocž njepóčžiweho a do čželnych lóſchtom ſapadnjeneho čłowjeťa wot jehowuſkaženja a wrotnoſcže, a pſchekwědcž jehowuſkanoſczi, hódnoſczi a možu čžiſteho póčžiweho kſheſčěžianſkeho žiwjenja; temu, kiž we wotrocžkowſtwe hrěcha jatny pſchezo a pſchezo ſaſo padnje, budž ſpuſchecžomna podpjera a hladaj ſo, ſo jemu ženje poſtorť ſ hrěchej njedaſch. Šubjenemu wopitžej pať móžeſch luboſč ſe ſkutkom wopoťaſacž, hdyž jemu ſ tej krocželi pſchepomhaſch, ke kotrežž wón ſam we ſwojej ſlaboſczi ſ wjetſcha njemóže roſſbudžicž. mjenužy, ſo by ſo wón polny dowěrjenja do hojerſkeho wuſtawa ſa picžkow podať, hdyž ſo jemu pomhacž hodži, a dženkniſchi džěň ſo tam nimale kóždny wuhoji, abo luboſč ſe ſkutkom je, hdyž ſlabemu bratrej ſ luboſczi ſo ſam alkoholiſkich napojow ſdžeržicž, hdyž tajka ſdžeržliwocž czi někaťki wuſpěch ſa twojeho ſlabeho bratra lubi. Luboſč ſe ſkutkom pať móže tež to byč, hdyž jedny knješ ſwojim džělacžerjam wuſtawy a napravjenja, kotrež ſ powſchitkownemu derjehičžu a ſtrowoſczi džělacžerjom ſlužá, tutym ſ prawje ſbožownemu a hódnemu žiwjenju dopomha, abo hdyž kraj kať gmejna pſheſčě mudre ſakonje ſkažazy hibanjam, njepóčžiwym pſchedſtajeňam, wuſtajeňam a hram wobaraju a ſa powſchitkowne ſwjecženje ſwjateho dnja ruťuja a ſchłózne ſawjeſelenja ſakaſaju, hdyž žyrkej a ſchula ſjawne hrěchi a njepocžintki jako tajke pomjenujetej a tať čłowjeťow pſched ſkaženjom wobarnujetej a Božu wolu ſ pſchipoſnacžu dowjedžetej. Hladke liſchčženje a ſłabe pſchiswolenje žana luboſč njeje. Lubujmy ſe ſkutkom a woprawdže.

A tajka kſheſčěžianſka bratſta luboſč je ſkónčžnje ta wumožaza móž, kotraž ſe ſmjercze ſ žiwjenju wjedže. Kětko hubjenſtwe a ſkaženju móže ſo na ſwěcže jenož pſheſčě kſheſčěžianſku luboſč wotpomhacž! Ša kětko ſhubje-

nych, sakałych, skazanych żadnym druhu bréd wjaz njeje, jich wumóz a jim ł porjadnemu žiwjenju dopomhać, hać nješebicźna lubość, kotraž šo njeda psches žane sazpitwanje, njedzał a pschesćěhanje wotpotasacz. Psches šwoju bójšku šmilnošć je naš Boži Šsyn wumohł, warbował, dobył wot wschitkich hrěchow, wot šmjercze a wot čertowšćeje mozy.

Šso, lubość bójška modlu ł tebi,
 Kiž w Šsynu šy šo šjewila;
 Ty wutrobu mi čěhnješ ł šebi,
 Šsyn lubowala čěrwika.
 Ja nochzu myšlicž wjaz' na šebje,
 Šso nóricž radšeho čžu do tebie.

(Spěwaršć. čžo. 835, 1.)

Psches šwoju dobroprošchazu lubość běšče Monika šwojeho šyna Augustina ša porjadne, Bohu špodobne, wě-rjaze žiwjenje dobyła. Lubość praji, kaž Šagar pschi šwojim šynu w pušćinje šdychowasche: „Ja njemóžu hla-dacz na wumrjećze teho mlóđenza. Dobročiwosć, šwjasana ł wošobinškim džělbraczom ša šhudeho, wjele šamože, wo-bara šmjerczi a wjedže ł žiwjenju. Ale hdyž bjes džěl-bracza šwoju wutrobu psched bližšim šamknješ, dha wot tebie škazenje a šmjercž wuškadža. We šwojej šebicž-nošćzi rjekny Šain: „Dyrbju dha ja šwojeho bratra wajhtar byčž?“ Ššebicžnosć pschiswola šměrom, kaž to bohatty muž ł Lazarom čzinješče, šo potrebnny bjes trosčta a pomozy psched durjemi mrěje. Tehodla pať tež tajki šebicžny čłowjek šam njemóže ł prawemu žiwjenju dóncž: „Šchtóž bratra njelubuje, tón wostanje w šmjerczi.“ Šchtóž pať šamo šwojeho bratra ł hidženjom pschesćěha, tón tehošameho žiwjenju šadžěwa, šchtoduje jeho na stro-wosćzi a na žiwnosćzi; haj, psches hidženje móžesch šwo-jemu bližšchemu šnutškwonny měr rubicž, džiwje a hrube myšle wječženja w nim šbudžicž, jeho ł hrěchej a ł škóšćzi šawješć a tať jemu šnutškwone šbože wutroby škasycz. A hidženje šebi njemóže došč čžinicž. Tať je, kaž Šan nam ł wopomnjenju dawa: „Šchtóž šwojeho bratra hidži, tón je mordac, a wy wěščze, šo mordac nima wěčžne ži-wjenje tať, šo by pschi nim wostało“. Wěšo se šwojim hidženjom šebi šamemu šchtodžiš psches to, šo džiwje žadosćze pschezo wjetšče w tebi roštu a wschitke dobre šaczucža po čžaku šadušėja. Tehodla njehidž, šo šo nje-šjebasch wo měr Boži. Wšchón šly škutł w šebi hižom nošy šud, twoje šwědomnje wobčežži, čži hušto njeczěšč pschinješče a twojemu šbožu šadžěwa. Wwopasanje bratrow-šćeje luboščze pať čži najrješišču radošč a šbožne šaczucže hódnosćze pschinješče; lubošč čži šobucžłowjekow dobywa, kotšiz maju šo tebi ša šwoje šbože šobu džakowacz. Potom budža čži njebjěša bliže, a šbožny budže twój wuhlad do wěčžnosćze. Tehodla próžuj šo w šchescžijanskej bratrowškej luboščzi!

Šamjen.

K. w K.

Bratrowska lubość.

Hdyž wěrnny lubošč w dušchi mašch,
 Dha nowy narod pošasach;
 Bóh bydli w twojej wutrobje,
 Ty wjedžesch bójške žiwjenje.

Psches lubošč Bože džěčžo šy
 A šbohacženy we Bohy;
 Tón pať, kiž bjes luboščze je,
 We šwojej šmjerczi wostanje.

Ja wěru mam, njech njeprajíšch,
 Hdyž bratrow nusu njewidžíšch;
 Ně, w luboščzi ma wěra kěččž
 A šhudym, šrudnym šylšy třěčž.

Šchtó abo šchto twój bližšchi je,
 Ššnadž njepšhecžel — to njemyl čže;
 Praj: Bratsje mój, čži pomhacz du
 Še šamaritskej wutrobu!

Njej Bóh tež tebi wupomhał,
 Šaczrunje šy šo jeho wšdať? —
 Wón šmili šo a woda čži;
 Duž čžit' po jeho runosćzi!

Žid, póhan jeno lubošč ma,
 Hdyž jemu hódny dar šo da;
 Ty, šchescžan pať, plačž ša hidu
 Tež njepšhecželam ł dobrotu!

Hdyž šte tať ł dobrým pschewinješch,
 Ša škóšć a šchimdu žohnujesch,
 Dha njepšhecželow wotbhwasch
 A pola Boha hnadu mašch.

Haj, Božo, kiž ty lubošč šy,
 Njech ł luboščžu čži škužimy,
 Kiž wěrna je, bjes ludanja,
 Maš wjedže ł tebi do njebj!

K. A. Fiedler.

Šnamjenity pschiklad bratrowskeje luboščze.

Šandženy 13. junij běšče šizročilětny džěń wotškalhicža naščeho najwjetščeho wótcžinza, a džakowna wutroba šo ł nowa horješče ša jeho wulkotny škutł bratrowšćeje luboščze ł šerbskemu ludej, kotrehož narodnosć wón ł procha šbėhasche, jeho rěčž, čžescž a mjeno šmjerczi wutoržiwšchi. Ty jeho šnajesch, drohe Ššerbom-štwó! Šeho šławne mjeno je džě do wschěch wótcžinškich wutrobow ł njewuħašlhwymi pišmikami šaryte; pschetož tebi bė wón šwoje žyłe žiwjenje woprowať. Twój njesapomnity wubudžet a wodžet to běšče:

Šan Šrnst Šsmoleť,

dolholětny redaktor Šerbskich Nowin w Budyščinje,
 wjelešlawjenty plódnny šłowjanski špišowac,
 šomthur šhěžorskeho ruskeho rjada Šswjateje Šanty,
 šobustaw mnohich wučženyč towarštwow,
 šałožet a čžestny pschedšyda Macžizy Ššerbšćeje,
 přěni šakladnik Ššerbškeho Domu!

Š wošebitym wyšotowaženjom Šsmolerjownyč wulkotnyč šašlužbow pať ł nim ł wutrobnej horliwosćžu šobu džělachu wschitžy našchi wulžy wótcžinžy wobeju wušnacžow, kotšiz nětko tež hižom wótzow španje špja. Lubowana Macžiza dyrbješče Ššerbow po rěčži a pišmowštwje jako bratrow šjednocičž, to běšče jich wyšoki ideal, jich šwjate hešło. A tule powšchitkwonnu podšjeru luboščze a šwěry šwojich šobudžělacžerjow wjedžišče šebi našch njesa-pomnity Šsmoleť ł hłubokěj džakownosćžu wažicž a najwutrob-

nischki swjast wótczinskeho bratrowstwa jeho s nimi sjednoczeše. Woprawdže hnujaze běšče, kať wón s dźiwanjom na 25 lětny faršti jubilej swojeho Smišča hiščeže krótko do šmjercze adresju se šwjedžeńskim spěwom šhotowicz da, kotruž chzysche rjenje cziszczeć dacz a potom 16. junija swojemu a Szerbow najšwěrnischemu pscheczelej a sakitarnej k. jubilarnej ryczernej Smišchej šwjatocznie pschepodacz. Tola tutón luboscziny wotpohlad šo njedowuwjedže, dofelž Bóh Wjieschny nascheho Šmolerja po swojej njewušlědnej radže džeń 13. junija psches šmjercz s tuteje czašnosče njenadźuju wot naš wotwola.

F.

Wěry troscht.

To mi je žel, to rudži mje,
So njewěrja wjaz' do tebe,
Ty Šyno Boži wěrnny,
Kiž hrěšnikow naš lubowať
A žiwjenje šy sa naš dať,
Kaž jehnjo Bože. jměrnny;
Čže sa to šaczišngli šy
A placzili czi krawnu msdu.

Kať jara šchodža cžile šej,
So radšcho wěrja rosomej,
Šacž šjewjenjam wot Boha.
Nasch rosom šwěcžka bluka je,
Kiž bóške pošnacž njemóže,
Kaž wěra, šwěza droha;
Šchtóž šhubit ju, je šhubit wscho,
Tež tebe, wulfi Šbóžniko.

A tuta hrěšna njewěra
Něť pschezo bóle pschibjera
Psches kupny a psches kraje.
Mjes wyšofimi, nishimi
Šsu durje wotewrjene ji,
A šchtó šo jeje kaje?
Šso jenož šhroble šmēja nam,
So wěriny šchče bašnicžkam.

Šój, šyn šo k mojej prawizny,
Kiž zionski kral wěczny šy,
Šať Wótž je k Ššynej prajit,
Šacž položu sa podnožki
Wšchěch twojich njepschecželow czi,
Ša Šnješa šym cže stajit.
Š tym wěra želna troschtuj šo,
Šo Ššynej škuscha kraleštw!

Wošebnosć nabožiny.

Nadobny Gellert, kotruž 1769 jako professor w Lipsku 54 lět štary wumrje, we šwojich pschednoschkach wo wošebnosć nabožiny takle praji:

Ša šym pjeczdzekacz lět žiwy byl a wschelake wjeshela žiwjenja wužiwať. Žane nejšy sa mnje wutrajnische, njewinowaczišche a wošbožownishe byke, džišli te, kotrež je moja wutroba, wot zunich putow nabožiny wobmjelowana, po jejnej radže phtala a wužiwať; tole wobšwědcžam na šwoje šwědomnje. Ša šym pjedžekacz lět žiwy byl a wschelake czežniwosče žiwjenja pscheczer-pit, nejšym pať nihdže wjazh šwětkla w cžemnosć, wjazh šynnosče wjazh troschta a wutrobitosče w horju namať, džišli pschi žórle

nabožiny; tole wobšwědcžam na šwoje šwědomnje. Ša šym pjedžekacz lět žiwy byl a stejach wjazhkróc psched wrotami šmjercze, a šym nashonit, šo ničšo, haj ničšo bjes wuwšacža, hacž bóška móž nabožiny njesamóže štrachi šmjercze pschewinyčž; šo ničšo hacž šwjata wěra do nascheho Šbóžnika a Wumóžerja njemóže štyšneho ducha pschi rosžudnym pschestupje do wěcznosče pošynicž a šwědomnje, naš wobštoržowaze, šmėrowacz; tole wobšwědcžam jako psched Bohom!"

F.

Wschelake s bliska a s daloka.

— Šchtwórtk po šwjatkach popoždny mějesche šerbška hlowna předařka konferenza šwoju nalětnu šhromadžišnu w Budyschinje. Wona běšče šo tón króc wot šrijedny na šchtwórtk pschepoščila, dofelž běšče s dobom šchtwórtk dopoždny konferenza Łuzisich duchownych. Šo wotewrjenju konferenzy špominasche knjes pschedšyda šarať lic. theol. Mróšak na dweju droheju šastojniškej bratrow, kotrejuž je tón knjes wotwoľať: Na k. šararja lic. theol. Šakuba a k. šararja em. Šubizu. Na to šdželi wón pošledne wustajenja šararja Šakuba sa nasch šerbški lud. Ša šerbških studentow je wón wustajit 20,000 hr. a ma šo dať po 300 hriwnow wudželicž. Nahladowarštw ma šerbška konferenza. Dale je wón wustajit kapital sa šerbških wučerjom, s kotrehož maja 3 šerbšy wučerjo lětnje po 100 hr. dostowacz. Tudy ma wotrješne hejtmanštw nahladowarštw. Wotkasanje knjesa dwórškeho radžicžela Šakuba sa pacžerške džeczi, kotrež šy najlěpje hamptšhtufi w šerbškej rěczi nawukle, hiščeže psches wudawli šradowane njeje. Šnjes pschedšyda čže namjetowacz, šo po namjecze šerbškeje konferenzy ta džeczi poštaji, kotrež dať dostanu. Š wutrobnym džakom špomina šo na wustajerjom bohathch wotkasanjom, kotrajž štaj kaž sa šwój šerbški lud žiwaj bytoj, tež w šmjerczi šo sa njón štarakoj.

— Dofelž šakše bibliške towarštw našmu šwój 100lětny jubilej šwjeczi, nasche šerbške pobocžne bibliške towarštw jako jubilejski dar 200 hr. hlownemu towarštwu wustaji. Wurađuje šo dale wo wschelakich šnutškwonnych naležnosčach a špomina šo na šwjedzenje, kotrež šo lětka maja: na Šustav-Abolšiki šwjedžen w Šakezach a w Šodžiju, na šwjedžen šnutškwoneho mišionštw w Šužy a na šwjedžen šwonškwoneho mišionštw, kotruž šmėje šo 7. julija w Budyschinju. Šnihi, wot knjesa šararja em. Ššykorň sa knihowne towarštw špišane, šy doczišchžane a šo w bližšchim cžaku rosnoscha. Na nowe lěto šo předařke knihi pschihotuja, do kotrychž ma šo se šawoštajenych přėdowanjom knjesa šararja Šakuba něšchto přėdowanjom wotčzišchžecž s dobom k džakownemu dopomnecžu na jeho žohnowane škutkowanje jako šerbški přėdať. Šnjes šarať Šólcž šestajenje knihow na šo wošmje. Š tym pschecžom, šo šo — da-li Bóh — na našymškej konferenzy štrowi a cžili jašo wohladamy, šo konferenza rošėndže.

Bóh — twoja nadžija,
Šeho šłowo — twój wobžet,
Šesuš Šhryštuš — twój pschiklad,
Čžista wutroba — twoja pchja,
Njebješa — twój wotnyšny kónž!

„Bombaj Bóh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale je tež we wschěch pschėdawarňach „Šerb. Nowin“ na wsach a w Budyschinje dostacz. Na šchtwórcž lěta placzi wón 40 pj., jenotliwe cžiška šo sa 4 pj. pschėdawaju.

čaka, w jaſtwje beđzić; ale wón ſo tola ſmėrom ſadzerža a pod Božu móznu ruku podčizny. Nunje tuta ponižnoſeć jeho ſylneho čini, tať ſo woprawdže tola wón ſ do- byczerjom nad ſwojimi njeſcheczelemi tež w jaſtwje wo- ſta. Bóh napſchecziwo ſteji hordym, ale ponižnym dawa wón hnadu. Ponižnoſeć pod Božu móznu ruku poſticža ſpróznym a wobčeženym duſham nowe mozy, ſmužitoeć, wjekełoſeć, wutrajnoſeć, nadžiju. Rhorj, kiž morkota pſche- cziwo ſwojemu ſchizej a temu, wot kotrehož je nam kóždy ſchiz napołożeny, ſej ſam ſwoje brėmjeno je hiechće bóle wobčežuje. Bóh chce naſ a naſchu wėru w čėmnych čaſach pruhowacž, a jeno ponižny móže pſches tutu ſwoju ponižnoſeć tajke pruhowanje wobſtač. Kať wjele dyrbi tola hiechće w tym naſtupanju kóždy wot naſ wufnyč! — Tajka ponižnoſeć pſchinjeſe pať tež potom dobre plody a ma ſwoje myto. Wona pomha nam čerpenje ſnjeſeć a nam wutrobu poſylni. Wona njeje, kať ſwět myſli, ſlaboſeć, ale runje twjerda móž, ſo budžemy potom po- wſchėni we ſwojim čaſu. Bóh položa wobčežnoſeć na naſ, ale wón nam tež pomha (Pſalm 60, 20). Tón Rnjeſ njeſaſtorčža na wėčne; ale wón ſrudži a ſo ſaſo ſmili po ſwojej wulkej ſmilnoſeći. Tehodla ponižuje ſo pod Božu móznu ruku a wſchitku ſwoju ſtaroeć čizniče na njeho, pſchetož wón ſo ſa waſ ſtara. W tutej poniž- noſeći leži potajniſtvo ſchecziwanſkeje ſylnoſeće.

2. Rſchecziwan twjerdže ſteji we wėrje pſchecziwo pſche- cziwnikej: „Budžeće ſtróſbi a wachujeće!“ praji naſch teſt, „pſchetož waſch pſchecziwnik, tón čert, khodži wołoko jaťo rujaſy law a pyta, kohož by póžrjel.“ Šchtož pod Božej móznej ruku ſteji, nad tym ſy njeſcheczel žaneje mozy nima. Šchto chce jeho wotdželič wot Božej luboeće? Naſch čaſ wſchaf nam jowle ſaſo njeſchichlopuje, ale teho wuſmėſcha, kiž hiechće wėri, ſo ſ žyla čert je. To tež ſchecziwan wė, ſo njeſcheczel tajki wołoko njeťhodži, kaťkehož jeho na ſtarych wobrafach widžimy. Tať hlupy wſchaf čert ſam njeje, ſo mohł ſo hižom ſ daloka kóždy jeho hladacž a jemu ſ pucža hieč. Wón ſ čłowjekej, kotrehož chce popadnyč, pſchitupi jaťo dobry pſcheczel a rėči jemu po hubje, ſnaje naſche ſlaboeće a pſchecža, kotrež chce nam ſ luboſnym ſłowami dopjelnicž; a haťle pſchepoſdže člo- wjeť ſpytowanja poſnaje. Čłowjeť dyrbi ſo jeno na Boha ſpuſchčecž, ſo by jemu jaťnej woeči darit, ſkeho njeſche- czeľa w prawym čaſu poſnacž a proſyč wo mozy, nad nim ſ knjeſom woſtač. Jowle jeno twjerda wėra pomha, dofelž my ſami ſo na ſwoju čłowſku móž a mudroſeć ſpuſchčecž njemóžemy. Tehodla ſtejeće twjerdže we wėrje pſchecziwo pſchecziwnikej! Budžeće ſtróſbi a wachujeće! Kelto nuſy, hubjeſtwa a hrėcha by tola na ſwėće mjenje było, hdy by čłowjeť pſchezo kėdžbliwy byl a ſo woſebje w ſpytowanſkich hodžinach na Boha a pomoz wot horjekach wobrocziť; ale huſto ma čłowjeť ſam ſebje ſa ſylneho doſeč, ſebi žanu zuſu pomoz nježada, ſo lohkomyſlnje ſam do ſtracha ſa duſche ſbože podawa a — do hrėcha padnje.

My tola tež prėni njeſkmy, kiž tajke naſhonjenja činimy. Čehodla dha njechamy wot druhich wufnyč, hdyž tola wėmy, „ſo runje te ſame čerpenja na naſchich bratrach, kotſiž na ſwėće ſu, ſo doſonjeja?“ Najwjeſchi ſchiznoſchėť na ſwėće beſche naſch Rnjeſ a Šbóžnik; a ſchto móže tyh liečič, kiž ſu hižom ſa nim na tutym pucžu čerpenja ſprózneje a wobčeženeje wutroby khodžili? Njemorkotaj tehodla pſchezo: Čehodla mam jeno ja ſam telko wutracž a čerpicž? Nė, ty woprawdže ſam jeniczi

njeſkny na tutym ſwėće, kiž čerpenja, hrėcha a tyſchnoſeće poľny je a woſtanje, tať dolho hacž wobſteji. Jeno ſo twjerdže ſtejimy we wėrje a domėrenje na Boha njeſhu- bimy! W tym leži potajniſtvo ſchecziwanſkeje ſylnoſeće w čerpenjach a ſpytowanjach, pſchetož to wėmy, tón Bóh wſcheje hnady budže naſ, kiž maľu khwilu čerpimy, do- hotowacž, wobtwjerdžič, poſylnicž a ſaľozič.

3. Rſchecziwan hlada na wėčnoſeć a wė, ſo tuteho čaſa čerpenja hódne njeſku teje kraſnoſeće, kotraž ſo nad nim junu ſjewi. Tón Bóh wſcheje hnady je naſ powoľat ſ ſwojej wėčneje kraſnoſeći w Rhrjſtuſu Jeſuſu. Wſcho čerpenje móže tola jeno kóťku khwilu tracž, wu- hlad na wėčnu kraſnoſeć je niž jeno naſcha nadžija, ale hižom jowle naſche poſyljenje a wofchewjenje, kiž nam čerpenje pſchekraſnja. Šchtož ſtajnje na tuto kraſne po- woľanje hlada, temu ſo kóžda nuſa, kóždy ſchiz na ſwėće hižom wjele položuje; wón ſo čim dlėje, čim bóle ſwo- jemu Bohu a wėčneje kraſnoſeći pſchibližuje. Šdže móže ſo tuto japoſchtolſke pſchecze a požohnowanje dopjelnicž? Jeno tam, hđžež prawa ponižnoſeć knježi. Šdžež pať žaneje ponižnoſeće njeje, hđžež čłowjeť myſli: ja ſym hižom ſam ſylny, pobožny a mudry doſeč, hđžež ſo žane napominanje wot druhich, žana pomoz wot horjekach nježada, tam tež njemóže w ſchecziwanſkich pocžinkach a we wuſwjećenju do prėdka hieč. Tamny wulki japoſchtol wo ſebi praji: niž jaťo bych toſame hižom ſapſchijať abo hižom doſonjany byl, ja honju pať ſa tym, hacž bych jo ſapſchijať, jaťo tež ja wot Rhrjſtuſa Jeſuſa ſapſchijaťy ſym; ja ſteju ſwėru ſa tym, ſchtož ſ prjódka je, ja honju ſ temu wotťknjenemu kóždu ſa tym darom, kotryž poľaje to njebieſke powoľanje Bože w Rhrjſtuſu Jeſuſu (Jil. 3, 12—14). Naſche mėſchczanſke prawo je w njebieſach; jowle pať ſmy jeno zuſobnižy, kiž drje mamy maľu khwilku čerpicž, kiž pať na ſlubjene herbſtvo we wėčnoſeći čakaamy. To je naſcha wjekełoſeć, to je naſch troſchť; w tym wobſteji potajniſtvo ſchecziwanſkeje kraſnoſeće.

Naſchemu Bohu pať, kiž je nam tuto potajniſtvo ſchecziwanſkeje ſylnoſeće a kraſnoſeće w Rhrjſtuſu Jeſuſu ſjewit, budž čeſeč a móž wot wėčnoſeće hacž do wėčnoſeće!

Šdyž ja we ponižnoſeći khodžu
A twoju wolu dopjelnju,
Dha w luboeći ſo ſ tobu wodžu,
Mam pokoj w ſwojim ſwėdomnju;
Mam njebo hižom na ſemi
A ſbóžnoſeć we tej wėčnoſeći.

Samjeň.

R. we W.

Hižom w čerpenjach tuteho čaſa ſjewi ſo nam Boža kraſnoſeć.

Nam luboeć Boža kraſni
Šso w čaſnych čerpenjach;
Dže pſchichod tež ſo jaťni
Pſchi ſamych njewjedrach.

Nad nami móžna jeho
Šso ruſa wobſwėdči,
Šdyž wumože ſe ſkeho,
Naſ ſ troſchťom wofchewi.

Duž rad ſo ponižujmy
Pod ruku wótzowſku
A wėſte bych ſej dajmy:
Naſ kraſni na čaſu!

Ša naſ ma ſtaroećiwu
Myſł Wóčez njebieſki
A wutroba nam miľu
Da poſnacž ſ radoſeći.

Njeh starošć wšchu na njeho
Dže hwoju czišnjemy;
Wón s horja wjedže wšcheho
Dla hwojej' dobroty!

Esó we naš saczuč dawa
Móz jeho hylnjaža,
Sdyž naš je sapschijala
A s duchom wobronja.

Nam schłodzicž njesamóže
Čžert, pscheczimnik našch sly!
Naš Bože kryje sbože!
Sdyž k próstwam strósbu hmy.

Esó s mozu wobronjeimy,
So s Boha hylni hmy,
We wěrje twjerdže stejmy,
Esó čžerta njeboimy!

Bóh Wóčez dobrocžimy,
Naš wjedže k dobhczu;
Nam htwěrnym pschezo miły
Chže wostacž w Rhrystuflu.

Esó htwěra jeho jašni
Nam w čžafnym čžerpjenju;
Njeh čžesč a móž hwo krašni
Som' wěcznje hamemu! —
U.

Bože pucže.

„Scže hižom hlyscheli“, jedyn knjes druhemu, jeho setkazemu, we wulkim roshorjenju pschimoła, „so je hwo našch htwěrnny listat Benik jatepik?“

„„Kak je hwo to stalo?““ hwo drugi s postroženjom woprascha.

„Dženša rano dže Benik nimo kanala. Duž wuhlada, kak blisko mosta muž, po sđaczu k hětro pjanty, do wody skoczi. Wón hjes pschemyhlenja sa nim. Semu hwo poradzi, jeho popadnyčž; tola tón čžlowjet we hwojej pjanosčzi hwo jeho kručze pschimnje a jeho hwo do hlubiny čžehnje. Na jeho wo-pomoz-wołanje jedyn stražnik pschiběhnje. Tón wopikža hiščeže žiweho s wody wu-čžehnje, mjes tym so nadobny Benik jako msdu sa hwoju lubosč k blizšchemu hmyjereč namaka. A temu sawostaja wón žonu a njesastarane džeczi. Nětko mi praježe, hđže wostawa tudy Boža mudrosč a prawdosč?“

Druhi wołomik mjelčesche. Potom rjekny: „„To je srudny pad, ale wón mje we mojej wěrje njemyli. Bože pucže hwo wšchaf hinajšche dylki našche pucže, a my samožamy jeno s rědka jeho myšle wopshijecž. Seli pak je našche čžafne žiwjenje, kaž hwojate pišmo praji, jeno pschihotowanje na wěcznosč, dha praježe hami, schtó běšche w tamnym wołomiku bóle pschihotowany, do tuteje sastupicž, tamny wopikž, abo tón drugi, kotryž po Knjesowej pschikafni hwoje žiwjenje sa njeho sašadzi? Wobhladuju to takle, dha měnju, so hwo runje tudy Bože hmylenje pokasuje, kotrež jenemu wumrjecž da, drugeho pschi žiwjenju sđžerža, so hwo hwo wobeju duschi sa wěcznosč wumožik.““

„Sa wam njemóžu žyle hłědowacž“, prěni snapscheczimi, „ale wy macže hwo nano prawo.“

„„Esó to jeno myšle, kotrež k wyškofosčzi Božich pucžow njedobahaju. Wěcznosč nam to junu wujafni.““

F.

Njestaraj hwo!

Eswoje dželó htwěru haj!
Bóh na twoje wušnywanje
Kladže hwoje žohnowanje,
Moblisch hwo: Deschč, hłónzo daj.
Duž hwo njestaraj!

A wyškofosčzi pohladaj,
Sdyž čže w duschi starošć tyschi;
„Mój Wótž hwoje džecžo hlyšchi!“
Tak ty s dowěrenjom praj.
Duž hwo njestaraj!

Na to hwoju wěru staj,
So psches Rhrysta prawdosč, ranh
Wot Boha hwo pschewodžany
Na pucžu psches čžafny kraj.
Duž hwo njestaraj!

K. A. Fiedler.

Ponižnym dawa Bóh huadu!

Hladaj hwo, so njebychu horde myšle do twojeje wutrobny pschischle a hwo tam saforjenite, so masch hwo sa lěpscheho, Bohu spodobnišcheho, hacž teho abo drugeho. Hordosč běšche prěni hrěch a je pschezo hiščeže najhóršchi, pschezo hiščeže žórlo wjele drugih hrěchow. Bóh steji napscheczimo hordym, ale ponižnym dawa wón huadu. —

Njemyšl hwo, so hwo, dokelž hwo khudy a hubjenty, psched hordosčzu sathowany. Ty móžesch swontownje žyle niski byčž a tola snutskownje hordy. Potom n. psch. hdyž hwo myšlich, so dyrbi tebi Bóh, dokelž masch tudy telko čžerpicž, junu wošebite čžefne myto pschipošacž. Wopomí — hwo Sefužowi wuczobnizy psched tajke hordosčzu sathowani njeběchu a hwo niz na pucžu do Serusalema, hdyž tón Knjes w hwojej wulkej ponižnosčzi prijedy nich džesche a jim praji, so chžysche hwoje žiwjenje wostajicž. Kak mohla twoja wutroba psched hordosčzu sathowana byčž!

Wy nješměny hwo jedyn wysche drugeho postajecž, ale jedyn pod drugeho. Schtóž chže junu prěni byčž, dyrbi tu pošledni byčž chžycž. Ssluženje dyrbi nam najwjetšcha čžesč byčž. Sdyž je nam hlyženje najlěpsche, hordosč do wutrobny njemóže. Chže dha hwo tebi prawje hlyžicž? abo chžesch radšcho hwo hlyžicž dacž? Esamo najnižšchemu hlyžicž, k temu nješměny hwo sa dobreho měčž. Wobhladaj hwo tola Sbožnika! Wón džecžo wołoscha. Kak lubo ma hlybe džecžo — tak lubo, so chže to, schtož něchtó džesčzu k lubosčzi scžini, tak wobhladowacž, kaž by to jemu hamemu čžinił! Njeje hwo nano w twojej bliskosčzi khude — wopuschčzene džecžo, kotremuž móžesch Sefuža dla w lubosčzi hlyžicž? Pschemyšl hwo! —

A dale. Esamo tym dyrbišch hlyžicž, kotřiz s tobu sa Sefužom njelhodža. Ty dže jim do wutrobny hladacž njemóžesch, widžecž njemóžesch, hacž Sefuža runje tak lubuja kaž ty, na kóždy pad ma jich Sefuž runje tak lubo kaž tebe, je hwo runje tak derje sa nich na schiz pschibicž dał, kaž sa tebe. Wón chže jich, hdyž hwojny pscheczimo njemu nješku, do hwojich pscheczelow licžicž. A ty chžyl prajicž: Schto woni mje staraja? — Esnano hwo tebe hižom s nělotrej khanku wody napowali a tón Knjes je to widžal a jim to saplaczi. O kak tebe do haniby staja — hdy by ty jim hlyžicž nochžyl! Chžesch-li horje, — dyrbišch najprjedy dele!

Spěwajcže temu Knjesej!

„Ršchescžijanski choral kusanski móž w hwo taji, móž, kotraž wutrobny dobywa a do njebia šběha“, je něchtó prajil. Kajta radosč nad spěwanjom w starej žyrtwi knjesesche, s teho widžimy, hdyž Hieronymus pišche: „Sdyž žane psalm nješku, tam knježi mjelčenje. Sdyž pak hwo wone snate, tam wobrocž hwo, hdyžkuli chžesch — ty hlyšchich bura, sa pluhom krocžazeho, halleluja spěwacž, žnježat, kotremuž hwo pót s čžola lije, pohlynuje hwo w psalmach a winizat spěwa něšcho wot Davita“.

„Schto je rjenišche dylki psalm!“ wuwola žyrtwiniski wótž Ambrosius, kž běšche s chorškim wjednikom najwjazorišchich starych žyrtwinischich hłošow. Seho khwalospěw, hlawne tedeum „Čže, Božo, khwalimy“ ma hwoje stawisny. Wono běšche Rhorle Wulkeho kónowanški spěw; khurwjerčkej Janej Wjedrickej-Salkemu bu to- hwo pschi jeho wrócženju s jastwa, ewangelijska dla počžerpjeneho,

wot džakowneho luda sanjebene; Bjedrich Wulki da jo po wob-
santnjenju Subertusburgskeho měra w Charlottenburgskej zyrkwi
spěwacž a padže pschi pośluchanju na njo, hluboko sajaty, s horzymi
džakownymi hylkami psched Wschedomóznym na swojej koleni.
Prěnjeje dwaj lutherstaj martrarjeje w Brüsselu jo na schčěpowzu
sanjebechtaj, a nasch Luther so husto s tymle dobywacškim spěwom
trošchtowasche, kotryž jemu „czerta, staroscž a srudne myšle“ sa-
czěrjowasche.

S tuteho stareho tedeuma je nowe wurostke, nasche zyle do
luda sacžihčezane „Nječ Bohu džakuje so wutroba wschěch ludži“,
kotrež je wot teho czaša, so bu na Leuthenskim bitwischczu wot
jeneho wojaka sanjebene, nasch swjedzeński spěw pschi kóždej sa-
mjenitej swjatocžnosći.

Spocžatk lěcža.

S nowa je sesthadžak lěczny czaš,
Horjaze klónzo nětk hrěje naš;
Lubosny schat debi rjane lěcžo,
Graduj so teho, kož hodny džěcžo.
Božohnuj Bóh nam lěczny czaš!

Žitne so sahony smahuja,
Czežki kóš klónza bthschcz postlocža;
Gradujmy so! Stwjelzo frawi, sthnyje,
Njebjeska mltoscž wschēm blido kryje.
Božohnuj Bóh nam žnjeński czaš!

Wjeršchny je na semju pohladak,
S dobrotu schčedrije naš trónowak;
Schwalba a džak nječ nětk k njebju cžehnje,
S dobom tež cžichomne pomodjenje:
Žohnuj nam Bóh swój hnadny dar!

K. A. Fiedler.

Prawiza a lěwiza.

Nětkoho džoweczicžka bě pobožne džěcžo, ale jara sabhczitwa.
Stokrócž bě ji hižom macžerka prajika, kotra je prawa a kotra
lěwa ruka, ale holczka pschezo sažo k macžeri pschińdže, so pra-
schawšchi: „Macžerka, hdžeha je prawa, hdžeha lěwa ruka?“ Macž
drje běšche jara scžerpliwa, ale stónčnje mějesche tola stajne pra-
schenje byte a džěsche: „Nětko cže nicžo wjazny wuczicž njebudu; ty
šebi tola nicžo w pomjatk nje wobkhowasch.“

Duž džoweczicžka horze hylsh plakasche a proschěsche: „Luba
škota macžerka, jeno hišcže jenicžki ras mi praj, kotra je prawa
a kotra lěwa ruka, potom čžu šebi to derje spomjatkowacž.“

„Šaj wschaf“, džěsche macž; „ale praj mi tola, cžehodla čžesch
to pschezo a pschezo sažo wjedžecž, hdže je prawa a hdže lěwa
ruka?“

„Ach, moja macžerka“, wotmolwi džěcžo, „wschaf šy mi šama
powjedala, so budže knjes Sesuž na šudnym dnju kóšty k swojej
lěwizy postajicž, so bychu do wěczneho šatamanja schke, a wowzy
k swojej prawizy, so bychu do wěczneho wješela šaschke. Ach, hdy
bych potom nje wjedžala, hdže prawa a hdže lěwa ruka je, bych
mjes kóšty pschińcz mohla a šhubjena była.“

Duž macž plakacž pocža a džoweczicžny rucže hišcže ras
praji, kotra je prawa a kotra lěwa ruka, a njeje so ji wostudžiko,
tole džoweczicžny tak dolho powjedacž, doniž šebi džěcžo wěz prawje
spomjatkowako njebě.

Wulka wěz wschaf je, rosdžěl wjedžecž mjes prawizu a lěwizu,

mjes prawym a lěwym puczom. Wjele, wjele wulkich ludži je
žiwych a wumrje, jako bychu šapomnili, hdže je prawiza a hdže
lěwiza.

Je twoja macž hišcže živa?

Njedžela bě a ludžo džěchu kemschi, pschetož swony běchu
hižom dawno wustwonite. Nunje šnapšchecža běšche koczma, a
psched njej šedžesche matrosa abo kóžnik, mějesche ruzny psches
wutrobno šschizenej, trubku w hubje a k temu šazpawawje pschi-
hladowasche, tak ludžo kemschi džěchu.

Duž pschińdže duzy po puczju muž se šwojimi spěwacšimi pod
pažu, džěsche nimo kóžnika, pschpadnje na njeho pohladnywschi,
a kóžnik tež na njeho pohladny a to se šmewkom, jako by po-
myšlil: ty klasniko, schtoha hišcže do zyrkwe běhasch! Muž tónle
pohlad šrošny, wosta stejo a so woprascha:

„Šchecželo, nochžesch šobu do Božeho domu?“

„Ně“, wón nje pschecželnitwje šamócža, wobrocži so a trub-
zynny kur psches ramjo wudowasche.

Muž pak pokrəcəwosche: „Šchecželo, ty šy wěcže šle dny
poměl; — je twoja macž hišcže živa?“

Kóžnik na to myšlnje zusemu do woczow hladasche a
mjelcžesche.

„Šdy by twoja macž tudny była“, muž pokrəcəšche, „ta by so
jara šrudžika!“ Dale wón nicžo njeprajesche a džěsche do zyrkwe.
Kóžnik prošče psched so hladasche a dožho w myšlach šedžesche.
Potom staže, cžišny trubku přecz a džěsche pomaku psches hašu do
Božeho doma. Šenicžke šklowo „macž“ běšche jeho dušchu trječiko.
F.

Wschelake s bliska a s daloka.

— Wutoru 7. julija směje so šwjedžen šwonkowneho mišion-
stwa w Budyščinu. Wny lubych Šerbow dženska hižom na tón
šwjedžen pokasamy, so bychu so w prawym czašu na njón hoto-
wali. Šswjedžen padnje do špodobneho czaša, hdžez móža tež
ratarjo wschědny džěn so wobdžělicž bjes teho, so bychu nusneho
džěka škomdžili. Šsynowe žně šy nimo a žitne žně so hišcže
šapoczale nješku.

— Šłowna šhromadžina Draždžanskeho šłowneho Gustav-
Abolškeho towarštwu wotmě so wot 22. do 24. junija w Risy.
Šłowne šthadžowanje šastupjerjom mějesche so wutoru dopokdnja
w 10 hodž. Wulki dar luboscže wudžěli so po wothłokowanju
pschitomnych wošadže Knittelfeld w Šteiermarkskej. Druhej dwě
wošadže St. Andra Wörden w Delnjej Awštriskej a Roma Wješ
w Afrizy, kotrež mějeschtej mjeńschinu hložow, dostaschtej po 1500 hr.
Šsrjedu mějesche so šwjedžeńska Boža šklužba.

— Bistopske poboczne Gustav-Abolške towarštwu mějesche
šwój lětny šwjedžen šandženu njedželu w Šodžiju. Šserbski šwje-
džeński předač běšche knjes šarač Šschizan s Kotež. Na němškim
předowasche knjes šarač Šoczil s Šramela w Cžechach. Šswjedžeń-
ška kollektka wunješe na šerbskim kemschenju 170 hr. a na němškim
85 hr., šhromadže 255 hr.

„Bombaj Bóh“ njeje jenož pola knjesow
duchownych, ale je tež we wschěch psche-
dawarnjach „Šerb. Nowin“ na wsach
a w Budyščinje dostacž. Na schtworcž-
lěta placži wón 40 pj., jenotliwe cžiška
so sa 4 pj. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróony
Napoj móony
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duš! daty,
Wotpoń ty.

Z'njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

↳ Sersbske njedželske łopjeno. ↳

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjez knihicziščječni w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 pj. dostacž.

4. njedžela po šwjatej Trojizny.

2. Kor. 4, 13—18.

Dži nětko w nalětnim a přěnim lětnim čašku won do Božeje štwórbny! Dži pšchi šwitanju! Štup šo pod wulkú lipu na hórzy a hladaj wokolo šo! Hladaj t jaš-nemu ranju! Hladaj a šraduj šo w rańškej čziščinje! Šapomń starošć, wužiwaj „nalětnju šwjatocžnosć“, kotruž či pšpnyet Uhland t rjanymi, pobožnymi šłowami takle wuspěwa:

Šloty dnjo, ty nalětni,
Šzlódko wofšewjenje!
Dženš, hdyž spěwacž njemóžu,
Nješšym spěwał ženje.

W tajkim čašku čzechodla
Štaracž šo a džělacž?
Nalěto je šwjaty džeń,
Šzwjeczicž čžu a spěwacž.

Tak šo dyrbi modlenie na dušchu lehnycž kaž roška na trawu. Ty šy kemschi pobyl; Bóh šam je tebi přědował! Ty šy pošhljenny, wješelschi. Šhto šy ty, šo šměšch Bože džiwny wohladacž? Budž jemu džalowny kaž džěcžo nanej a maczeri! Čziń šlub, šo čžješch jemu wěcžnje šlužicž! Šanbuj šo, šo nješšy wjele wješelschi a dušchnišchi!

Tajke a podobne myšle a šacžuwanja w čžłowjeku nastawaju. Wón ma rošom a wócžto ša njewidomne po-

tajnstwa. Kaž šo džěcžo šwojeho nana wopraščuje ša wšchěmi móžnymi wězami, tak čžłowjek ženje t praščenja a pytanja njepšchidže. Šhtóž je jeno wješnu šchulu wopytał, t wucženym horje hladat, kaž bychu wšchitko wjedželi; šhtóž je wšchšchu šchulu wukhodžik, rady rěcži, kaž njeby jemu ničžo wjazny potajne njebylo; šhtóž pak je wyšoku šchulu wopytał, je tam nawuknył, kał mało móže čžłowjek do wšchěho nuts hladacž, kał njemóžne je, šo čžłowjek wšchitko widži. Nělotši to tež tam hišchje njewuknu.

Njewidomne potajnstwa šu. To je hlowna myšlicžka kóždeje nabožiny, wšcho jene, hač w bojošči pšchiwěry abo w dowěrjenju kšchescžijanskeje wěry. Šaj, šamo njewěrjazny njemóža tele potajnstwa přecž! Duž pšchecžimo žiweje wěrje tež ženje ničžo njefamóžeja. Wěra šebi njeda njewidomne kubla rubicž.

Ša wěru do njewidomneho šawoł wojuje, hdyž wón wo duchu wěry rěcži a šo na pšalmške šłowo powoła: „Ša wěrju, teho dla rěcžu ja.“ „Wty njehladamy na to widomne, ale na to njewidomne“, tak wón rašnje praji, a wón pšchispomni: „Pšchetož šhtož widomne je, to je čžražne, šhtož pak njewidomne je, to je wěcžne.“ Tak šawoł njewidomne žyle pšchěš widomne pošběhuje, pošnacže wěry wyšoko pšchěš pošnacže woczow štaji, a to w tej myšli, šo pšchi widomnych šrudnych wobštejnošćach šo mamy njewidomneho šboža trošchtowacž. Wón praji: „Nascha žalošć, kotraž je křótka a lóžka, dołonja wěcžnu a pšchěš měru jara wulkú a wažnu krašnosć“, ale jeno „nam, kiž my njehladamy na to widomne, ale na to njewidomne.“

Botajim, kak so njewidomna krašnosć doŋnja? Pšhes žaloscź? Haj, tak a niź hinaŋ tu Pawoł wuczi, a to ma so rospominacź! To wschaŋ je stara wuczba kšhesćizianstwa. Ale kak czeźko ju tola sapschimujemy! Wona nam w Jesuŋowym wumrjeczu žiwje a możnje pšhed woczomaj steji, ale wschaŋ so prōzujemy, njebjeŋa tu na widomnym šwecze pšhiprawjecź, a haŋle, hdyž na naŋ žaloscź pšhińdže, šebi do njewidomneho šweta žadamy.

Wšo je Bōh, kotryž pšhes žaloscź njewidomnu krašnosć doŋnja. Wot widomneje krašnosće Božeje stwōrby šmy wuschli. Někotry wot nješboža šbity wschu šwoju šrudobu šobu won nješe a tam w rjanosczi lētnjeho dnja je dwōjzy wot šwojeje tyšchnoscze pšchewšatny. Kak dyrbi staremu kšēžorej Franzej Joŋefej w tychle dnjach wokolo wutrobny bycź, hdyž je do krašneho Šchla tajkale žalōšna powjescź pšchishla! Šhto je tutōn šdobny kšhesćizianŋki knježeŋ wscho docžakacź dyrbjal! „Žalōšnje, žalōšnje! Na tutym šwecze mje niczo nješchepušczi“, tak jehō kšēžorŋka škōržba pšhes žyly šwēt klinczi. Ale dobroproščenje milionow wutrobow jemu tutōn kšchiz nošycź pomha, a jena myšl dže pšhes žyly šobucžujaze cžlowjeŋstwo. Njeje to nešhto krašne? Duž njehladajmy na to widomne, ale na to njewidomne! Pohladajmy na Jesuŋa, kiž je spocžatk a kōnž našheje wēry! Spocžatk pšhes kšchiz, kōnž pšhes šbōžne horjewšacze.

„My wēmy, so tōn, kotryž je knjeŋa Jesuŋa šbudžil, budže teŋ naŋ pšhes Jesuŋa šbudžicź a naŋ i wami pšhed so postajicź“, praji trošchtujo Knjesowy japoschtōk. „Wšhitko so wašhe dla stanje, tak so by ta pšhes mēru wulka hnada pšhes jich wjele džakowanje Bōha bohacze czešćizila.“

Runje we widomnym nješbožu njewidomne žohnowanje roscze. W dobrnych cžaŋach je malo džakownych, ale wjele wotpadowazych. Duchowne škaženje je najwjeŋŋe w bohactwje a derjehižu, hdyž ŋa nutrnoscź a došohicze ludžo kšwile nimaja. Šdžež hordoscź a nutrnoscź, šwonkownošć a šwjeršchnoscź so rospšhesćeraja, tam paŋ potom teŋ dolho tracź njemōže, so teŋ šwonkowne škaženje nastawa. Šrēch je ludži škaženje šnutštomnje a šwonkownje.

„Duch je, kiž žiwnych cžini“, praji Jesuŋ, „cžēlo niczo njepomha.“ Žyly podobnje Pawoł rjeknje: „Tehodla my njewoŋlabnjemy, ale hačž runje našch šwonkowny cžlowjeŋ so kšafy, dha wschaŋ tōn šnutštomny so wote dnja do dnja wobnowi.“ Tak je Pawoł našhoniŋ, wōn je pšchi cžēlnym brachu — kajŋi je byŋ, došć wēŋcze njewēmy — duchownje cžim mōžnišcho škutkował. Kōždžiczi džen je wōn i njebjeŋ duchowne pošhljenje doŋtawal, a wōn je šamo prajicź mohŋ: „Kšhryŋtuŋ je žiwny we mni.“ To šu wēcžne moŋy, kotrež cžlowjeŋej pšhes najhōrŋŋu žaloscź pšchepomhaja, w kotrež wōn rjeknjycź nawuŋnje: „Ša cžzu mjelcžecź a moju hubu njewocžinicź, pšchetož ty, Knježe, šy tak cžiniŋ.“ A hdyž dušcha mjelczi, rēczi Bōh. Wōn trošchtuje: „Njeboj so, ja šym cže wumohŋ, ja šym cže i tvojim mjenom woŋal, ty šy mōj!“

Tak cžaŋna žaloscź wēcžnu krašnosć doŋnja. „Šhtož njewidomne je, to je wēcžne.“

Šamjeŋ.

T. w B.

Duch wēry.

2. Kor. 4, 13.

Ša wēry, duž teŋ ryczu ja
Wo tamnym šbōžnym bycžu,
Kiž luboscź Bōža šawēscza
Mi i jehō Ducha ryczu,
Š tym moje šyly šaprahnu,
Štrach, tyšchnoscź, horjo nimo šu,
Wšcho hubjenŋtvo ma kōnža.

Š tym i nuŋy pšhińdu i bohactwu
A i czešći i poniženja,
Wšcha hida, bēdy pšhestanu,
Šsmjereč pšchēndže do žiwjenja;
Kšchiz haŋle škōdŋoscź nabydže,
A šhtož ty tudy wēryeŋŋe,
Tam twoje woŋo widži.

Tam so tōn trošcht nam dopjelnja,
So bōl a rudžba tkaje
A i radošći so wobrocza,
Kiž do wēcžnosće traje;
Wšchaŋ wšhitko cžaŋne cžerpjenje
Njeje hōdne teje krašnosće,
Kiž nad nami so šjewi.

Tam šmējenty tu špokojnosć,
Kiž hišcze nješlyšchachmy;
Nam šakcžēje tam šbožownoscź,
Tu w šwecze njewidžachmy;
Tam radošć budže bjeŋ šylyow,
Kiž tu do cžlowŋŋich wutrobow
Njeje hišcze šastupika.

Tam je, šhtož Bōh tym šhotowa,
Kiž jehō lubo maju:
Tam našhycziŋ so bjeŋ džēla,
Bjeŋ rudžby wjeŋla hraju;
Tam bohatty šy bjeŋ cžwile,
Bjeŋ hidy jeno luboscź kēze,
Tam wobštajnje šy šradny.

Tam lōšchtoscź je bjeŋ hordoscze,
Bjeŋ mroŋowiny jaŋnosć;
Tam štrowoscź je bjeŋ khoroscze,
Tam knježi šama krašnosć;
Tam žiwjenje so špocžina,
Kiž budže šbōžne bjeŋ kōnža;
To špožć mi, Wōtčze! Šamjeŋ

K. A. Fiedleŋ.

Cžaŋne cžerpjenja.

Šwjatny japoschtōk Pawoł praji: Ša mam ŋa to, so nečcžišcheho cžaŋa cžerpjenja hōdne njejŋu teje pšchichodneje krašnosće, kotraž so nad nami šjewicź budže (Romŋ. 8, 18).

Šane cžerpjenje, kajkež mamy tu w nečcžišchim cžaŋu pšhetracź, njemōže naŋ dlēje wobcžēžowacź, hačž šmy tudy žiwī. Naŋŋe cžaŋne žiwjenje paŋ je so nam bōrŋy pominylo. Njeje nam tu, kaž bychmy i wētrom a i mročželemi cžahnyli, abo kaž bychmy so i lōdžu po morju wjeŋli, abo kaž bychmy i ptacžkom lecžili abo se šchipu, kotraž je so i proŋa wuŋŋēlika?

Dokelž pať ma tu kóždžicžki cžlowjel swój wěsty cžaf, kať doľho dyrbi bycž na semi žiwu — wot spocžatka do kónza — duž dyrbimž so tež tónle krótki cžaf, w kotrymž smy tu žiwu, scžerpliwu a po duchu cžischi wopokasowacž a na to cžafacž, kajki směje pola nař žiwjenje wukhóđ. Nasche cžerpienje wscho je krótko, duž so da lóhžy snjescž. Sdyž móžesč žebi brémjo, kajkež dyrbičy něhdže donjescž, kať i jentym wotmachom wot so cžisčnyčy, budžesč žebi jo wěcže lóžscho njescž móž.

Šcho je „cžaf“ pornjo „wěcžnoscži“? — Kať do cžista nicžo. Runje tať tež něcžisčeho cžafa cžerpijenja pornjo tej krafnoscži, kajkuž budžemy junu žami na žebi widžecž, nicžo njeřbu. Pomysł žebi jeno šwiltu, kajke wjeřele, kajku sbóžnoscž je Bóh tym žwojim wschém pschihotował. Pornjo wschemu temu něcžisčeho cžafa cžerpijenja wschitke do hromady nicžo njeřbu, hačž šchož kapla wody pornjo morju, abo šchož mala šchricžka pornjo žlónzu.

Cžeho dla so jeno tať wjele ludži kščiža tať jara boji? Teho dla so jeho boja, dokelž je nam wscha pschichodna krafnoscž hiščže potajena. To wschať dyrbimž wschitžy prajicž: My kšesčijienjo smy w Žesufowym kraľstwje hnady hižom jowle na semi wscho krařni a sbóžni ludžo. My tu i woczomaj widžimž a móžemy žami i wutrobu woptacž, kajki je Bóh i nami pschecželnu; wschako ma tež wot nař kóždy Šhrystufowe snamjo žam na žebi, — ale wscho to je wschať tola hiščže pschezo něščto nježyľe a njedokojane. Wscho dokojane mamž žami sa so haľle w njebješach docžafacž.

Mohl jowle na semi něčtó wot nař i woczomaj widžecž, kajka krařna budže tamna pschichodna krafnoscž, wón by wěcže wschón scžerpliwu swój kščiž na so wsaf a žebi jón dale njeřl. A tajžy bychu wschitžy druhy tež byli. Sa horščez ženjes abo sa někajki kuž cžesče, kajkuž jowle psched žobu widži, móže na semi někotryžkuliž cžlowjel wjele, wjele cžinicž a cžerpicž. Njebješta krafnoscž so nam dotal hiščže šjewila njeje; i wěru tu pola cžlowjelow tež husto hubjenje doscž steji. Psche wschě te mřócžele, kajkež cžlowjelam kščiž husto nacžini, pať so tamna njebješta krafnoscž ložy pschedrěcž a pschecžisčezecž njemóže — se wscheho teho to pschidžže, so mjes cžlowjelami wjele tajkich njeje, kiž cžyřli kščiž a cžerpijenja swólniwje a rad lubje na so wsaf a je scžerpliwu njescž.

Wschako řy ty žam tola tež kšesčijianski cžlowjel, duž so jeno, tať husto hačž řy w žanym cžerpienju, se wschěmi myřlemi do žamnych njebješ pschekadž a wopomti žebi, kajka tam na nař krafnoscž cžafa. Potom budžesč móž wscho wjele ľepje snjescž, haj, potom budžesč móž wscho to i wjeřelom snjescž. Tehdy, hdyž budžemy pola Bóha w jeho krafnoscži, tehdy budže dyrbjecž wěcže kóždžicžki žam wot so wusnacž: D wscheje tajkeje krafnoscže, kajkuž řmēm tudy wužiwacž, ja na nihdy hóđny njeřřym, dokelž řym žebi na semi spochi myřliť, so je moje cžerpienje psche wschu měru wulke a ja mnje cžežke, a dokelž řym tule krafnoscž w njebješach spochi sa něščto male a řnadne džeržaf.

Wschón wjeřly řym, hdyž pomyslu,
Kať budže mi, hdyž pocžahnu
Prjecž i tutoh' řemřkoh' dola!
Tam řapocžnje so wjeřele,
Kiž nihdy kónza njeřměje,
Tam radořč je pschez nowa.
Sa njewēm nicžo wo řyřku
A řudoby niž njepytnu,
Sdyž na wěcžnoscž řej myřlu;
Sdžerž tajku myřl mi, Žesu, tu,
Hačž do njebješ ja pocžahnu.

Psches kščiž do krafnoscže.

„My mamž psches wjele řyřnoscžow nuts hičž do Bóžeho kraľstwa.“

Šswój kščiž wsmi na so, kšesčžano,
Křocž ja Žesufom řwěru;
Njech wětry howrja, mřócži so,
Psches tyščnoscž pónđžesč i měru.
Kať Bóh cže wjedže, dži,
Wšcho i jeho ruři wsmi
A wjeřel so na tamny cžaf,
Sdyž řkhadža duřham wěcžny kwař.

Šchož kšesčžijan njescž samóže,
To řnaje miľosčž Bóža;
Duž psches móž brémjo njepónđže,
Kiž Bóh cži napokoža.
Šchož kladže na ramjo,
Bjeť i džakom, podwol so;
Ta wěstosčž řměruj, trořhtuj cže:
Šchož cžini Bóh, wscho dobre je!

Šsam Šhrystuf psches kščiž, cžerpienje
Je njebja krafnosčž dobyť;
Duž cžlowjel žadacž njemóže,
So by tu w róžach pobyť.
Šlej, krafnosčž njebješka
Ta i cžernjow řakčžewa;
Šchtóž njeřke kščiž ja Žesufom,
Šso woblecže tam i purpuro.

Njech Šbóžniť řchit a řlónzo je
Wam wěřžym na semi;
Šso jeho kščiža trořhtujcže,
Kiž možy hřěcha ľemi.
Šchtóž cžerpi i Žesufom,
Š nim pónđže junu dom,
Sdyž palmy wěja Šalemřte
A řiwa krařne dobycže.

Duž bėđžmy so a scžerpliwje
Kščiž njeřmy w horju řwěta;
Wschaf Bóža lubosčž daľa je
Šón nam sa cžafne ľeta.
Rad kščižom na semi
Šso řóna řyboli;
Ty řmějesč, duřha, řraduj so,
Řo řyřach Bóže kraľstwo!

K. A. Fiedlef.

Něščto wo ratařtwje se řlubjeneho kraja.

Řola nař so žyľeho ľeta džělo na polach řložuje po nastawanju a pschewanju cžopkoth, w raňřich krajach pať po desčezach. W raňřich krajach řastupi po pjećměřacžnej řuchocže kónž septembra tať mjenowany řažny desčez, kiž nětko na kraju wschudžom wscho wotemřete i nowa řbudži. Tehodla řy tež Židži řapocžatť řwojeho ľeta, potajřim nowe ľeto, do septembra poľožili. Pschi tutym nowym ľecže mějachu pať tež woni hiščže druge, mjenujžy žyřwinřte nowe ľeto, kiž do nalěčža padny.

Sdyž je nětko septembra řemja se řažnym desčezom trořu namacžana, dha so ratať i řruwicžkomaj abo i wóřlom a i jara jednorym řľuhom na polo poda. We řwojej ruřy ma měřto řchuda doľhu řerdž i wótrym kónžom. (Pschirunaj řap. řtutť

26, 14.) Wón na polo njechwata a dawta najprjedy młodej trawje se semje wuroscź; pschetož hdyž so pschelahe byje, dha, kaž rěła, czerw do sorna pschińdže. Stryknitwy pať ratať k njebyu hlada, hdyž so sažny deshcź komdži a hdyž dezember pschińdže, prjedy hacž móže na rolu. Sara pať je potroschtowany, hdyž kme, kaž w psalmje (68, 10) steji, prajicž: „Něť pať dawascy ty, Božo, hnadny deshcźit, a swoje herbstwo, kotrež kuche je, wofschewisch ty.“ Haj, schtóž w sľubjenym kraju pola dźěła, tón wažnosć sľowa 5. Mójš. 11, 14 rošny: „Sa chzu waschemu krajej deshcź dacž w swojim czařu, sažny a pśbni deshcź, so budžesč domkhowacž swoje žito, swoje wino a swój wolij“; pschetož wobdźělanje polow a roscenje bywow mot ničeho tať jara njewotwiřuje, kaž wot teho, so so deshcźa w prawym czařu a w dořahazei měrje nańdže. Sdyž nalětny byw w prawym czařu dla deshcźa do semje njepřichĩndže, dha na žane křmane žně nadžija njeje. To, sčtož móže pola nař žnjam sčłobdžicž, n. p. krupy, pomodženja, smjerški, njepřestawaze deshcźe wo žni, hnicze bėrnawo abo kicow, to w sľubjenym kraju ženje njeje. Senicžkaj njepřeczelej staj tu: kuchota a sčbčki.

Najprjedy so tu jeczmjeń wuřywa. Hacž do našeho noweho lěta so potom po rjadu buny, sofi, pschela a wofa do semje pschisčle. Tute plody so te tať mjenowane symiske plody a so byja na te pola, na kotrychž w lěcžu jahly, sesam a kórki rosczechu, kotrež so potom kórki czař pśbne ležale a kotrež so sa našymy byw wjazny njeworaju.

Sdyž je symiski byw do semje, tehdy so ratať na woranje sčczernisčezow poda, so by na tutu rolu lětny byw mjetať. Dwójžy ma so tuta rola woracž; pschetož te do njeje řadžene sorna žaneho deshcźa wjazny njedostanu, haj, tež žaneho njetriebaju. Wone bychu řame czerpke, hdy bychu wjele deshcźa mēle. Sa to pať so na řylne rořy pořasane kaž tež na prawje woranu a tehodla mjehku semju, kiž móže so wlohi i powētra nařbėbacž. Najprjedy po pschestacžu symskich a pśbnych deshcźow melony řadžeu, potom sesam, lēne jahly abo majř. W nowischim czařu so tež bėrnny řadžeja. To so stanje pať hižom januara pschi přėnim deshcźu abo po deshcźu w mēřu. Wone rucže rořtu a so hižom kónž meje řake. Sčłoda jenož je, so wone tu jenož něšcto mēřazow traja a so dyrbja so tehodla stajnje řymjeńtne bėrnny i wukraja pschimořowacž.

Něťto pať so tu hiščeze tajke plody, kotrymž so pschilowa, kotrež móžesč tehodla, i wumscžom tych tšjoch deshcźowych mēřazow w symje, kōždy džen řadžecž, tať so masč potom tež kōždy džen tute plody sa kuchinu abo na wiki. Tajke plody so: tomaty, paradisowe jabľuka, kať a melangony.

A to wscho roscze nimale žyle bje wscheho hnojenja; tať plōdny je sľubjeny kraj, hdyž wschať je tež i wulkeho dźěła njewobdźělanny, hiščeze dženřniřki džen. To wschať je wėrno, so wokoło wschelakich domow wulke hromady hnoja wuhladař; ale tutón njeje sa hnojenje polow, wjele bóle sa tepjenje. Žónste něťto, kiž wschať w rańřichich krajach niħdže wulkeje cžesče njewuřiwaju, maju tón hubjeny nadawť, tutón hnoj do kulojtych plascžow splazacž, na cžož so tute plascže na řlōnzu řuřcha a so potom i nimi tepi. Rotremu pucžowarjej w řalāřtinje tež njeby ta hubjena wón řnata była, kiž kōžde ranje pschi pjećenju řhlēba — řhlēb so mjenuřy tam w kōždym domje kōžde ranje pjeće, so maju tam pschezo nowopjećeny řhlēb — nastanje a psches žyľu wjeř cžehnje. Dale wón wulřadža i tuteho tepjenja. Tola pať so řraelske džecži něhdy swoje pola tež hnojili, kaž winizať w řnatym pschirunanju wo řigowzu praji: wostaj jón hiščeze to lēto, hacž jón wobkopam a pohnoju. A tež w nowischim czařu tam ludžo řařo swoje pola hnojicž počinaju. Něhdy so

na polach pilnje řamjenje řberali a so i nimi pola wobdawali, so bychu řlōwki dobru rolu njewotřawike. Něťto, dofelž wschať ratať, dla cžezkich dawkow na řurkowsku wyschnoscž wjele wuřitka wot řwójich řnjow nima, hdy by tež najlēpsche mēľ, ničtō wjazny řamjenje i polow njesbėra ani njerjad i nich njepľeje. Młowe wolijowe řchtomy tež ničtō wjazny, řřiba řřhesčřijanski ratať, njesřadža, cžim wjazny řtarych pať so wufopa, a to wscho dla wyřofeho dawka, řř ma so sa kōždy wolijowy řchtom na řurku wotedacž. Tež to je jara wobcžezne a někomuřkuliž lōřcht i ratařřtwu wosmje, so, hdyž je so žito na huno řřadko sa młōcženje, ma wone tam husto tydženje doľho njemłōczene ležecž, dofelž ma řebi wyschnoscž najprjedy džesřať wot tuteho řita přjecž řebracž, a přjedy hacž wona i temu pschińdže, husto wjele njedželi řańdže.

Sdyž wschať řurka swoje pařory na řadny kraj poľoži, tam wón wscho řbože w kraju řanicži, kaž hdyž wofol do řožicžłoweje řahrodny řtupi a wschē kwētki řpotepta. Pschi wschēm tym pať kraj tola hiščeze bohate plody njeře, a i poľnej prawdu so prajicž hody, so žně sa žyle lēto njepřestanu; pschetož lēdma je jedny plōd dořberany, dha je hižom druhi řařo řraľny. Słowo 3. Mójš. 26, 5: „A młōcženje budže tracž hacž do řhčza a řmējecze řhlēba dořcž,“ kiž bu něhdy řraelej sa řľubjenje bohateho řohnowanja date, hiščeze dženřa placži. Pschetož tu so žně woprawdže psches žyle lēto. Najprjedy řapocžat meje so marusche řraľe, potom řřesčki. W juniju so řłowki, wiřhnje atd., w juliju kórki a wino, pořdžischo worjechi, kwity, wolij, datle, řigi a wot novembra hacž do meje orange a řitrony. Haj, sčto moľ tutón kraj byčž, hdy by řurkowske řnjeřřtwu wotřahacž moľ!

Wschelake i bliska a i daloka.

— Mny hiščeze junřocž dopomnjamy na řwjedžen řnutřkow- neho miřionřtwu, kotryž řmēje so wutoru 7. julija w řudysčinku. Wřchitžy pschecželjo řwřateho řkutka miřionřtwu, wofebje tež je řuřodnych wofadow, cžyřli so na tutón wažny řwjedžen řeńcž.

— Sańdženu njedželu mējesche so 3. řerbřte řemschenje w řrađđžanach. Spowjednu wucžbu mējesche i řarať řomajřka i řudestez a přėdowanje i řarať řřchizān i řotež. Sčtwōrte a pořłednje lētusche řerbřte řemschenje budže njedželu 2. adventa.

— Doľholētny řařkuřbny pōřelnik našeho řutherřřeho řniřow- neho towarřtwu sa řerbřku řuřizu, řnjeř řřwētořch we řulřich řdžarach, je bohūřel řhorowatořcže dla nuřowany tuto řwoje řa- řtojinřtwu řlořicž. Semu so wutrobny džat praji sa řeho řwėrnoscž, w kotrež je sa našche towarřtwu řkutłowal. S dobom prořřymy, so cžyřli so tajžy, kotřiž so řwōlniwi, tole řařtojinřtwu na so wsacž, pola pschēřřdy towarřtwu, řnjeřa řarařja řōlcža w řraľezach, w bliřřichim czařu řamolwicž.

Macžerńa řecž je pschirodženy řchať duřche; sčtōž nam ju řudi, tón nař po tajřim po duřchi wobřřkodža. Pschetož řecž naroda pschimarč, řēla řeho wutrobu pschimarč.

řerder praji: Sčtōž řwoju macžerńu řecž, tute řlōdke, řwřate řnyki řwojeho džecžatřtwu, tōnle pominařy řlōř řwojeje domowiny njelubuje, njesřřuři mjeno — cžłowjeť.

„Řombaj řōř“ njeje jenož pola řnjeřow duchownych, ale je tež we wschēch pschē- dawarńjach „řerb. řłowin“ na wřach a w řudysčinije dořtacž. Na řchtwōrcž- lēta placži wón 40 řj., jenotłiwe cžiřła so sa 4 řj. pschēdawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Npoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođń ty.

Z'njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew čel!

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjež knihicziščezěni w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

5. njedžela po šwjatej Trojizy.

1. Pětra 3, 8—15.

Šara rjany, bohužel pak mało spěwany, tež mnohim po bohatym hlubokim wopšchijeczu niz abo niz doščě snaty kherlusch (čzo. 631 najšich šerb. spěw.) spěwa: Tych kšesćanow šnustkowna wěra šo šwěczi, hdyž swonfach to šlónzo jich špariło je. Š tuteho kherluschy by něchtóžkuli, kiž do kšesćanstwa ničzo njedžerzi, šo mohł powuczič dacž, šo w nim móž Boža teži, š njeho mohł pak tež tón abo tamny kšesćan, kiž je liwki abo jo byčž pocžina, abo kiž je jeno po mjenje abo šwucženym waschnju hiščezě kšesćanski, jo špóšnacž, kajki měl po prawym byčž, šo by dopjelnił, kaž pišane šteji: ja čžu čze žohnowacž a ty dyrbiš se žohnowanjom byčž. Abó njeje to něšto wulke: Čzi njemóžni kšesćenjo šdžerža tych ludži, šu šměrni, hdyž ropota pošny šwět je, wobohacža druhich, hacž runje šu kšudži, šu na šwěcze, ale jich myšl k njeju dže? Dženšnišče Bože šłowo w podobnych šyntach dže, rěčzo nam wo tym, ščto wěrzazy, šprawny, šwěrnj kšesćan wščitko dočonia.

Ščto woprawdžity kšesćan wščitko dočonia?

- 1) napschecziwo bratram pošny lubošezě,
- 2) napschecziwo njepscheczelam pošny mēra,
- 3) tež w tyščnosći pošny wjekełošezě byčž.

Najpošledy pak budžezě wščitzy jenakeje myšle mjes šobu. Ach, šo by temu tak było: Jedyn narod mamy a

ša jeneho štejimy. Ale njepřaji pschišłowo, še wšchědneho šhonjenja wšate: Keltož hłowom, telko myšlow? Haj, hórje hiščezě: kajka roštora, njekmilnosć, njepschecželnosć, kajka šwada je na šwěcze, najhórje pak, šo tajke wězki šamo w kšesćanach nadeńdžesch. Šsamo mjes domjazymi, šwójbnymi, mjes najbližšim pschecželstwom nimašch hušto ducha lubošezě. Wěšo je wono a waschnje pola kóždeho čłowjeka druhe, a my wěrzazy pošnajemy w tym š kšwalenjom krašnu mudrosć Božu. Wščetož wščitke štawy jeneho čžela njemóža šamšnych darow a šamšneje šlužby mēčž. Ale ščtož šo žada, to je to, šo šo jako štawy jeneho čžela čžuja. Lubošny budže to ša wščitke čžapy wobras štareje kšesćanskišče zyrkwje: šhromadžišny wěrzazyh bēchu jene čželo a jena dušcha. Ale kaž tehdy še špodživanjom: Šłaj, kaš maju šo mjes šobu tak lubo na přenich kšesćanow, tak na džensnišchich š wušmēwanjom: šłaj, kaš šo mjes šobu wadža a torhaja, š porštami pošafuja. Džiwasch šo, šo je temu tak? Wšchesjenosć lubošezě je jeno tam, hdyž je pschesjenosć wěrnj. Kaš móžemy jako bratsja lubošni byčž, hdyž šwojeho bratra šhryštuša a šwojeho Boha jako Wótza njeshajemy? kaš ščezěplivi, hdyž jo njechamy nawuřnyčž wot teho, kiž wščitko, tež najhóršče, čžezpješče? Tehorunja móže š wutrobu šmilny a pschecželny jeno byčž, komuž šo dwojaka hnada došta; ščtož šam ničzo nima, njemóže druhim ničzo dacž. Rěczecž, špěwacž wo lubošći móža tež drusy, ale do škutka štajeja, wopořafuja ju jeno wěrni, woprawdžiczi kšesćenjo. Abó ščtoha je, kiž ša šhubjenymi kšodži, kiž

Bo po swontnej a snutsknej nusi s naschim ludom sabjera? DUBY CZITARJO, pschivsmi jo sa wuczinjenu wěz: Wot teho czaša halle sem, jako bo Jesušeji bylsy we wóczkoma j sybolachu nad nusu bratrow a šotrow, je prawa lubošć wotuczila; wot teho czaša sem je halle rěkało pola přenich kšheszczanow a dyrbjalo tež rěkać pola naš: Lubošć Ahrystuškowa naš k temu pschihnuczi. To je woprawdžite wěrne kšheszczanstwo.

2. Kšheszczan dołonia pať hišće wjazy: napschecziwo nje-pscheczelam je wón polny měra. Njeplacźće słóscź se słósczu, praji šwj. Pětr. Kať czeška je tale pschifasnja! Pětr šam, nahleho waschnja kaž wón běšče, je to našonik. D wjeczenje je plódke! Kať ty mi, tať ja tebi, to je něšto sa pschinarožene cžlowške waschnje a dycze. A kať hušto bo stanje, so je wróczena słóscź wjetšcha hacź přenja. Ach haj, wono je tať srosymliwe: na njeschla- chotny pjenť nješnadnu heju! Njesapyrish bo njemało, cžitawšchi abo šlyšchawšchi wo tym a tamnym gramoczi- wym njeskutku, czeško nam wschitkim padnje tu směrom wostacź. Bo prawym mohli my pěknje směrom bycź; pschetož prawo dyrbi prawo wostacź, to je nam zyle wěšte pola teho, kiž hrěchi domapnyta, pola teho, wo kotrymž steji pišane: Wjeczenje je moje, ja chzu saplacźić, praji tón Knjes. Ale kaž hušto je: my njemóžemy jo docžafacź, my šebi myšlimy: cžim prjedy a cžim kručišcho, cžim lepje. Wošebje jedyn stawcźł našeho cžela je tu we wulkim strašče: šchtóž chze žiwjenje lubowacź a dobre dny widzić, tón pojimaj šwój jasyť, so by šleho njerěcať, a šwoju hubu, so by njeludała. Maľny woheńcźł, ale kaťki leš móže wón šapalicź! Njeje šo s nim hišće žadyn domjazny měr škajł docžista, žana njejednota mies šušo- dami na to waschnje nastala? Nješy šam šhonil, so jene šłowo druhe da, a druhe bě najšterscho bóle šelene hacź přenje? Šdže pať nawuknje šo něšto hinašče? Prashaj- my šo šwj. Pětra: njesaplacźće słóscź se słósczu, wón rjeknje, jo nawuknywšchi wot teho, kiž jemu jeno njepraji: šydom kručź wodacź hišće njeošaha, ale jemu tež rasnje došć rjekny: Tyť šwój mjecź do nóžnjow. DUBY CZITARJO! Wěm, so šwojeho Šbóžnika šnajesč, a duž šo cze na šwědomnje prasham: By šo czi to lubilo, by-li Jesuš Pětrej tehdy prajiť: pschezo do přědka, Pětrje, trjebaj mjecza, rubaj s nim a wurubaj mi pucź psches tute nje- pscheczelike cžrijody? By to s zyla naš Šbóžnik bycź móhl, kiž by šašo šwaril, hdyž šwarjeny bě? Ně, to runje- won je tať psche wschu měru krašne, so Jesuš mjelczi pschod šwojimi njeprawymi wobškoržerjemi a šudnikami, to je woprawdže bójške na nim: Wótče, wodaj jim! A duž prajimy tež my: Chzemy-li jeho wuczobnizy, noscherjo jeho mjena, šlědžerjo sa jeho štopami, šudobja jeho ducha bycź, dha mamy jo tež pokasacź: Njeplacźće słóscź se słósczu, abo tež: hladajće měra a hońče sa nim. Njeměrjazemu cžlowjeť je to njemóžna wěz, je sa njeho pscheczežke, kšheszczan jeno jo dołonia s mozu a hnadu teho, kiž nje- wuczešče jeno, ale cžerpjo a mrějo jo dopjelni: Lubujće šwojich nje-pscheczelow!

3. S najmjeńšcha runje tať czeške: woprawdžity kšhe- sczan móže w tyšchnošči polny wješeloscze bycź. Hacź wy runje byšće prawdošče dla cžerpili, dha wschať šče šbóžni, šwj. Pětr rjeknje. Hacź by šo šamo wot šo rošy- miło, bě Ahrystuš něhdy prajiť: Šdyž šwět waš hidži, dha wěšče, so šu mje prjedy dnyli waš hidžili, a šašo: šu-li mje pschescžehali, budža waš tež pschescžehacź. D

wón pošla tych šwojich kaž wozny mies wjelkow, wón jim pschivola: Wy dyrbicze hanjeni bycź moje dla. So knjes a mištr njebě njewěrnošč rěcať, někotryžkuli jeho wuczobnikow šarych a nowych czašow je jo šam na šebi šacžul. Haj, tež nowych czašow, a šchtó móže wjedžecź, šhto mamy wschitko hišće woczafowacź? Dženša hižom njeje nicžo žadne, so šo šwěrnemu šemscherjej šmēja, na wschě móžne waschnje móžesč hanjeťki hłóš šlyšecź: Šdže je nětko wasch Bóh? Džiwamy šo? Šwj. Pětr na druhim měsće praji: njech šo wam nješda zusa wěz bycź to horjo, a jeho a naš Knjes wuczi: Dokelž wot šwěta njejšče, tehodla hidži waš tón šwět. Njeje to kaž šhwalba sa naš? Šměrom praju: Wy dyrbimy pokasacź móž, so něšto šnješemy w Jesuškowej šlužbie, w šlědženju sa nim: Šly wojak, kiž njewojuje, hdyž wyschšchi šam do bitny dže. Nawopak: njeswjěšeli šo šprawy wojak, hdyž wyschšeho wóczko se špodobanjom na šo hladaze cžuje? To wschať by jara tunjo a lohko bylo s kšheszczijanow bycź, bychmy-li hješe wscheho napinanja Božeho kralestwa dželomni bycź mohli. Ale ně džafowano Bohu: šenikow, štruchlych, cžerpjerjom a dyrbjeli bycź ranow šo bojazych njemóže naš Šbóžnik trjebacź. Bješ džiwa, so runje wopišani ludžo dženska tať bórny šadwěluja. Kšheszczenjo wěrni, nje- runajmy šo jim! Ššerbjo wošebje rad špěwaja: Bóh je s nami, wjedze naš. Wostajmy pschi tym a dobyče budže našče, našče tež w druhich cžerpjenjach, kotrež na naš pschińdu, w šhoroščach, nješbožach atd. Ššwět škwili a žaloščzi, kšheszczan pať je štrošctny: Še Bóh na mojej štronje, dha je mi pomhane. Abó šy ty hdy žaneho nje- wěrjazeho ščerpilneho, tež w šrudobje wješelého widžil? Ale wěrjazeho šhoreho šy widžil, na kotrehož wobliczu šo šnutštny měr pokasa, haj tež mrějazeho šy widžil, kiž bě wěrjazy kšheszczan a domoj džěšče s podobnym šacžucžom a šhonjenjom: wón pohlada horje k nješšam a wuhlada krašnošč Božu (Šap. šf. 7, 55). Haj, šawoł ma prawje: Šako czi šrudni, ale kóždy czaš wješeli.

Ššto kšheszczan wschitko dołonia! Ša njeho njerěka jeno: Šola Boha njeje žana wěz njemóžna, ale tež, a Bóh luby Knjes pomhaj nam s hnady k temu: Ša ša- móžu wschitko psches teho, kotryž mje móžneho cžini, psches Ahrystuša.

Šamjeť.

M. w B.

Šwjaty nadawk kšheszczana.

(1. Šim. 6, 11.)

D Božo, daj, so po tebi
Ša s zylej dušchu žadam
A na šwój nadawť nješješti
Šow nje-pschestajnje hladam;
Špožć mozy mi, so wutroba
Šso šwětnym šubłam nješpobda,
Škiž jeno dušchi šštkodža.

Daj honicz mi sa prawdošču,
To šchat je pschny, krašny;
S nim šwoje brachi wodžeu,
Šdyž wotewri dom krašny
Mi junu hnada nješjesta
A dušcha, ššhryšta nješjesta,
Šam šbóžne manna šłodži.

Njech bohabojošč, pobožnošč
Nje šwjate pucze wodži;
Daj žiwej wěrje we mni rošč,
Twój Duch njech mi ju płodži
Pšches hórke šylšy pokuty,
Hdyž k tebi wołam we nusy:
Šmil nade mnu šo, Božo!

A š wěry płomjo lubošče
Njech k njeju horje šapa,
Šacž dóńdu k wótžnej wutrobje,
Kiž sa naš wšchitkich šapa.
Se ščěrpliwošču, čžichošču
Tež bratram, šotram lubošč wšchu
Šžu w dobrych škutkach šwjecžič.

Šaj, wěra, lubošč, nadžija,
To šu te hwěšdy jašne,
Kiž mroš a čžemnošč pšhecžiščža
A šwětla pucze čžafne;
Šich pruhi njech mje pšchemodža,
Hdyž junu póńdu do njeja
Pšches Šhrysta krej a prawdošč!

K. A. Fiedler.

Ššescžijanska lubošč.

Moja njebožička macž, powjeda k. duchowny Šunka, warješče dwójžy ša tydžen wulki kotoš polny poliwki ša šhorých a wona to jara derje rošymješče; ale wona tež tyč šhorých šamých, ša šotryčž warješče, šnajješče a bē we šwjatym pišmje w domach. Šdyž by wona tu poliwku warika, dyrbjachmy my hólžy wokoło wóhniščža štač a potom rēkašče: „Šětrje, šedžbuj! Štarej Witelžy, kiž w tej a tej šhēži 3 šthody wyšoko byšli, nješech tutón hornž š poliwku a jej pšchi tym prajišč: Macž waš dawa poštrowičž, a ja dyrbu wam prajičž: „Ščto rudžišč šo, moja dušča, a šy taš nješkojna we mni? Čžakaj na Boha; pščetož ja budu šo jemu hiščče džatowacž, šo wón mojeho wobličža pomoz a mój Wóh je.“ Taške šłowo naš macž potom pšchi warjenju nawučži, my paš mējachmy š teho niz jeno tón wužitk, šo na taške wašnyje wjele rjaných ščtucžkow na wobštajne do pomjatka nawučnychmy, ale tón hiščče wjele wjetšchi wužitk, šo mój Božeho šłowa nad čžłowiškej wutrobu šahe šhonichmy. Šak mójža štaršchi tola šwoje džēčži šahe wučžičž, bližšeho lubowacž, jemu šlužičž a pomhacž a we tym šbože žiwjenja pytačž!

Ššwětny duch a Boži Duch.

Bur, kiž bēšče hacž do wóškomdžekateho lēta bohaprējet byš a nētko na wódnizu šhorý ležēšče, da mje šawoáčž, šnaty duchowny powjeda, a mje prošēšče, Božu šmilnošč ša njeho wuprošhčž. Ša jemu prajach, šo njeby tola žaneho štracha pšched šmjercžu mēš. Wščaš žadyn Wóh njeje, ščtož je wón taš a taš hušto wubštručžowal. Duž wón se žakošnym hložkom šawoča: „Wóh je, nētk w šmjercži to čžuju, nētk to wēm.“ Ša jemu Boha w jeho prawdoščži a šwjatoščži pščipowjedach, ale tež w jeho hnadže a šmilnoščži. Wospjet myšlach, šo mohš wón hiščče k pokucže pšchicž; pošlednje šłowo teho muža paš bē: Ščto budže moje wošy pižowacž, hdyž tu ja wjazy njebudu? Šo je šónž njewěry.

Šnak, pošdžišcho duchowny w Šarlinje, bēšče na jentym přēdowanju pošakaš, taš my, šo byčmy wēricž a šbóžni byčž mohli, šwjateho Ducha trjebamy, a potom praščenje štajš: Ščže dha wy hižom š naleženjom wo šwjateho Ducha prošyli? Šo burej

pšches wutrobu džēšče, kiž bēšče hewaš najporjadnišchi čžłowjek w žrkej wšy byš — a wón dyrbjēšče pšchi šebi š čžicha wušnacž: Šo hiščče ženje čžinik nješšym, a wón šebi pšchedewaš, to hiščče tón šamy wječžor čžinicž. Wón šo pošlatny. Ale jemu bu taš štyščno, šo štanjšchi do jštwy džēšče. Ša druhi džēš do mēšta jēdže. Šako je šam w šerčach a ša šwojim žiwjenjom myšli, wón wšchelakory hrēč namaka a šako poščnje wo šwjateho Ducha prošhčž.

Wón k duchownemu pšchicž. Še šylšami šastupi. „Ščto dha pošlacže?“ šo Šnak prajšča a ša wotmolwjenje došta: „„Mojich hrēchow je telko.““ Duž šo duchowny w njebjēškej wješeloščži šawješeli. „„Ach,““ tón pošutny rjekny, „„wy šo taš wješelicže, a ja se štyškom njewēm hđže.““

„Njedyrbjal ja šo wješelicž?“ Šnak šnapšhecžiwš, „došēž je w njebjēšach wješele nad hrēšchnikom, kiž pošutu čžini? Šlejčže, mój pšhecželo, nētk macže jenož wēricž, šo je Šešuf Šhrjštuš, wěry Wóh a čžłowjek, Waš šhudeho, šhubjeneho a šatamaneho čžłowjeka wumohš wot wšchitkich hrēchow, wot šmjercže a wot čžertowškeje mozny, a potom ščže šbóžny. Wodlmoj šo, šo by šwjaty Duch, kiž je pošutu we Waškej wutrobje šbudžik, nētk tež wěru špožčik.“ A wonaj šo w hromadže móbšchtaj.

Šako Šnak bližšchu njedželu šchžizowaneho Šbóžnika wbohim hrēšchnikam na přēdowanju pšched wocži molowašče, duž tón Šnjes temule mužej k žiwej wěrje dopomha, šotruž je wón potom hacž do wyšokeje štaroby wopokajal a wobtwjerdžik š wjele dobrymi škutkami še šhwalbje teho Šnjesa.

M. w M.

Evangelion mjes Ššlowjanami.

Špiša šarat Ššwjela w Deščnje.

3. Ššlowjenojo.

A Ššerbo-Ššhorwatam šo pšchijamka we wječžoru narod Ššlowjenow abo Ššlowinzow. Šich je na pošdra milijona, a woni byšli w awštriškich štronach Ščtyrškeje, Škorutanskeje, Škrajnje, Ššchimorju. Šnate mēšto Ššrest (Ššriest) je pšches pošojžu ššlowjenške.

Šižom šahe roššchēri šo mjes Ššlowjenami ššescžijanstwo; wokoło šlēta 870 přēdowašče jim tež Method, tónšamy, kiž je šwojim bratrom Ššrillom Wokharam a Čžecham Ššhrjštušowu wučžbu pšchipowjedawšče. Lutherowa reformazija namaka w tutym ludu žiwy wothlož. Ššrimošč Ššrubar, š wopřēdka katošiški mēšchnik (rodženy 1508), přēdowašče pšhecžiwu wopacžnym waščnjam žyrkwoje. Šud jemu pšchipadny. Šamžowe knjejštwu poštkōčžowašče duchow, šurkowske knjejštwu hrožēšče čžēku, pošajšim š radoščžu pšchijimachu přēdowanje šwobody. Šrubar bu wotšadženy, ale mēšchčžanška rada w Ššublanju (Ššaibach) poššicži jemu druhu žyrkej, hđžēž mōžēšče nēkotry čžaf š dobrým wušpēchom přēdowacž. Šokho to njetraješče, dha wyščnošč jeho wotešna. Ššurtembergški wójwoda wša jeho horje a da jemu šaru w Ššotenburgu a we Ššerendingenje, hđžēž wón 1586 wumrje. Šudny šapōčža Ššrubar pošodnu džēčlawoščž ša šwój lud. Še lēčže 1550 wuda Lutherowy mašy katechizmuš w ššlowjenškej rēčži, 1567 špēwarške kniži, potom nowy šakoš atd. Šahorženy pošmozniš bēšče jemu šaron Ššans Ungnad von Ššonnegg, kiž bēšče poške lēta pšhecžiwu Ššurkam wojo-waš a potom tež we Ššurtembergškej ššhow namakaš. Wón štaji wšchitke šwoje mozny a pjenješy do tuteje šlužby a namōkwješče druhich šemjanow, šo byčhu jeho džēko pošpjerali. Š tajšim našta rjana ššlowjenška ewangeliška literatura, šotraž bēšče š dobom tež ša ššhorwatški narod poštajena, pščetož tej dwē njebēščtej taš roš-džēlenej kaž nētko. Ššučženi mužoj džēčlachy š Ššrubarjom hromadže, mjes šotrymiž šu najwōšobnišchi Ššebastian Ššral, Šščēpan Ššonšul,

Surij Dalmatin, Adam Bohoricz, Surij Surafchic, Gregor Wlahowicz, Matej Wlachic. Poslednishi je se s wozim kaczanskim mjenom Flacius Mhricus we zhrwinych stawisnach snaty. Wón je wobsherne knihi napisał, kotrez su pod titulom „Magdeburger Centurien“ zórko stawisnow. Sajimawe je, so Trubar a jeho pscheczelo febi na wobroczenje Turkow myslachu. Gregor Wlahowicz pishe 1563: „Hdy bychmy czisheczernju dostali, dha bych ja chyzl turkowskemu khezorej knizki czisheczec, kak su wot spoczatka sweta wshitzu profetojo swesczowali a predowali, so je Knjes Khrystuf Bozi Syn. Mahomed je Turku sawjedl a bamz zyle kshesczianstwo. My chyzli Turku wobrocziec, hdy bychmy pomoznikow a knihi meli.“

Kaz nalatne kwetki spadaju, hdyz mros na nje pschindze, tak sniczeshe so ewangelske hibanje mjes Sslowjenami psches Jesuitow. Knihy buch u spalene, predarjo wotehnaczi; schtoz njehashe ewangelsku weru wotpschibahacz, dyrbeshe do wutruja czeknycz. Sa nectre leta bu ewangelska wera wuforjenjena hacz na poslednjeho muza. Lud, kiz beshe psches reformaziju sbudzeny k duchownemu ziwjenju, sapadny saho do duchowneje womorny a shiny we kozdym nastupanju.

Wjele czeknyczow namaka sthow we Wuherstej, hdzez je so na 20,000 ewangelskich Sslowjenow hacz na dzenbnishi dzen sdzerzako. Tutym je w lécze 1771 duchowny Schczepan Kusmicz saho nowy jako do jich recze pschelozik. Potajkim beshe tehdy Trubarjowy pschelozik zyle njesnaty. Jedyn eksemplar tuteho Kusmiczoweho noweho testamenta hym nehdy na Khoczebuskim gymnasiju nadeschol, to je snamjo, so my njesbny tu pren, kiz so wo ewangelskich Sslowjenow sajimuja. Tuton wuherski dzel Sslowjenow so s mozu pschemadzarscheci. Predowanje stawa so jenoz hishczke we wobom wobadach w slowjenskej reczi, knihi so s zyla wjazh njeczishczca. Nectre ewangelske slowjenske wobady su tez we Korutanskej, kotrez so pak pschenemczuja. Mjes druhimi Sslowinzami je ledy 50 ewangelskich. Me tez tam su weryazh bratija ewangelizaciju sapoczeli.

W Lublanju skutuje jako jeniezki ewangelski predač mjes Sslowjenami Anton Chraska, rodzeny Czech. Na namohwjenje britiskeho bibliskeho towarstwa je won stary jako do netezishcheje tamneje recze pschelozik a nowy jako porjedzil; woboje so netko czishczci. Tez wudawa kn. Chraska wot 1905 male ewangelske kopjenko „Blagowestnik“, kotrez so we 1500 exemplarach roscherja.

„Mrtvi se vračajo (morwi so wróca)“ pishe Fran Slechic, slowjenski wotczinz. Njeh tute jeho slowo je swesczowanje na jakny pschichod ewangelija mjes tutym ludom!

Wschelake s bliska a s daloka.

S Budyshina. Tu so hwjeczeshche 7. julija hwjedzen swontowneho misjonstwa. To beshe woprwdzity hwjedzen. Swjata radoscz wyskashche po zytej wobadze. Młodzina, wojerste towarstwo a wohnjowa wobora so s thorhojemi do czaha sestupachu, wjele hosci se kusodnych wobadow pschikhwata, nahladna liczba k. duchownych so naidze. Pshchny Bozi dom beshe na wobemaj kemschenjomaj polny nutrnych poslucharjow, kotiz jako jeho najrjescha, ziva pycha wobredz nusneho dzela hynowych znjow febi wsacz njedachu, w duchu so domjecz dacz na znjowe polo tam wonkach w pohanskim kraju. Na berbskim kemschenju predomashe knjes Kada, farac we Schprejzach; po Fil. 4, 6 won nam wukladomashe, kotre starosche ma hwjate misjonstwo a kak mozemy tute starosche pschewinycz, mjenujz psches dzakowanje a a modlitwu. Na nemskim predomashe knjes farac Keshbarf s Dubna

pola Drahdzan, hyn priedawshcheho Budyshinského fararja; po Mat. 28, 18—20 won nam rofestaja, kak teho knjesa Jesurowa poslednja wola nas wucz, schto su czi misjonszhy dzekaczerjo, schto je ton misjonski nadawf a schto je ton misjonski wuspéch. Wobemaj k. predarjomaj kslucha sa jeju ziw, wutrobhy hnuzaje slowa najhorzyschi dzak wshittlich kemscherjow. Sawodnu woltačnu ksluzbu dzerzeshe na berbskim k. farac Matek-Bartski, na nemskim k. primarius Habler s Budyshina. Na kónzu wobaju kemschenjow k. farac Mrosak-Srodzschczanski s rjanymi slowami nas dopomni, kak nusne je hwjate misjonstwo sa kshesczianow, dofelz maju duchownej nusy pohanow wotpomhacz, a sa pohanow, so bychu jako kshesczijenjo pod kshizom sboznje wumrjecz mohli; won dale dopomni na to, kajke zohnowanje je nasche berbske misjonske towarstwo wushwalo sa prenje 50 let swojeho wobstacza. Kollekty so nasbera 343 hr., schtoz je wjele sa tule nimale najmjenischu mjes berbskimi wobadami, kiz liczi neschto psches schtyri sta duschow. Wóh sdzerz jeje wutrobu a ruku wotewrjenu sa hwjate misjonstwo!

K—n.

— **Póželnik knihowneho towarstwa** sa naschu saksku berbsku Lužicu thodzi netko w naschich wobadach. Wón pschinješe nowu rjanu knihu knjesa fararja em. Sshkory w Biskopizach: „Wobrašy se saidzennyh czahow a s naschich dnjow.“ Knihy je natwarjaza a sajimawa. To sjewi nam hizom to wopshijecze: 1. Kajki muž bē nehdy nasch luby Luther? 2. Kak je nehdy w Lutherowym czaku s hlowu kshesczianskeje zhrtwje stalo? 3. Wo saklenju; 4. Biskop Benno; 5. Ssebje-kamnych-schwifarjo; 6. Swjeczata a hwjate wobrašy; 7. Sluche worjeschki; 8. Wobrašy se ziwjenja zónstlich w Israelu, a) jich bydla, b) jich dzelo, c) jich pycha; 9. Hdze a kak su hwjate wónduschu njedzeli pscheczinič? 10. S wobwječenych mestow, a) Wartburk a Marburk, b) Almonaburk, Zulda, Giefen, c) Na hwj. Rochurowym hwjedzenju; 11. Kotry a kajki khersusch febi najradsho pschispewjesch? Naschi kóbusstawy tu knihu sa hwjate ledny pschinoschf dostanu. Weso moza febi ju tez njekóbusstawy kupicz, ale lepje a skladišcho je, hdyz so jako kóbusstawy pola póželnika sapisacz dadza. Woni dostanu sa hwjate ledny pschinoschf knihu a wyshe teho bibliski pucznik. Sa rosdzelenje bibliskeho pucznika, kotryz kóbusstawy darmo dostanu, my s dobom pschitutej skladišczy knjesow duchownych na to ledzblivych czinim, so njebudza so jim na dalsche hody kózde leto nowe sapiszy kóbusstawow knihowneho towarstwa pschipóščacz, ale so budze jim póželnik po pschekhodzenju kózdeje wobady wshewicz, kajke pschemenjenje je so mjes kóbusstawstvom knihowneho towarstwa stalo, so mohli febi to we hwjatej dotalnyh sapisfach kóbusstawow naspomnicz. — S nowa na to spominamy, so knihowne towarstwo noweho póželnika sa prusku berbsku Lužicu trjeba a so pschedschda knihowneho towarstwa, knjes farac Gólcz w Kalezach, proshy, so chyzli so tajzhy knjeza samolwicz, kotiz bychu swólniwi byli, póželstwo knihowneho towarstwa sa prusku berbsku Lužicu na so wsacz. Tez dotalny póželnik k. Swetosch moze rosjašnjenje dacz, kajke je skutowanje póželnikow a kelto czaha febi nehdyz žada.

Porjedjenje: W tydzenšchim czizle ma w 4. wotstanku drugeje strony w 5. rynczku takle rekacz: Hdzez hordoscz a nadutoscz, swontownoscz a swjeršchnoscz so rospschesczeraju atd.

„**Bombaj Wóh**“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale je tez we wshch pschewawarňjach „**Serb. Nowin**“ na wšach a w Budyshinje dostacz.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džěń pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpođń ty.

Zńjebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw čel!

↳ Sserbske njedžělske łopjeno. ↳

Wudawa so kóždy kobotu w Smolerjez knihicziščěrnj w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

6. njedžela po swjatej Trojizny.

Romst. 6, 3—11.

S dwojim šacžucžom, luby čitarjo, so na wukładowanje tuteho móžneho, jadriwego słowa Božeho podach: s wutrobnej radošču na jenej a s nutskownym tšepjetanjom na druhej stronje. S wutrobnej radošču nad tym, kał krašna wěz to tola je: Sšym šaschčěpjeny do Khrysta, kiž tež mi šwojoh' Ducha da, se šnutskownym tšepjetanjom tehorunja šebje šameho dla, hačž tež so šchčěpt nětko prawje šeleni, kaž dyrbjal. Móžesč wšchał na šchčěpjeny shtomje wšhelate šchčěpti widžecž, jene we wukłotnym sróšču, so je wješele na nje hladacž, a wone tež pošasuja, so s nimi próza njeje podarmo, druhe pak šnadne, někotre šamo kaž wotemrěte, šchłoda wo nje. Kał dha, bychmy-li my tajki šchčěpt byli? Se šnutskownym tšepjetanjom pak tež tych mnohich dla, bohužel tež předarjow, kotřiz njewjedža s dženknišchim słowom Božim ničžo šapocžecž. Pšchetož tu so jedna wo wulzy wažnaj, mnohim pak njekrosymliwaj dyptaj: Wumrjecze a horjestacze Jesom Khrysta a wošebje tež wo to, šchto ma woboje sa naš na šebi. Bóh da, so by kóždy prajicž mohł: Ša šym, kaškehož nje dženknišche Bože słowo žada: nowy čłowjek!

Kšchescženjo šu nowe čłowjestwo!

1. Do Khrysta šmjercze kšchczeni.
2. S Khrysta horjestacžom ke kšhodženju w nowym žiwjenju powołani.

Njewěšču, so wšchitzy, kotřiz šmy na Khrystuša Jesuša kšchczeni, čzi šmy na jeho šmjercž kšchczeni? praji šwj. japoschtol Pawol. Šak byla šwj. kšchczeniza po prawym pohrjeb? Njeje dha luby Šbóžnik šersšhta žiwjenja? Praji wón tola šam: Šaž Wótz ma žiwjenje w šebi šam, tak je wón tež Ššynej dał, so by jo w šebi šam měl. Wukłotne wostanu do wšchitkich čžašow jeho słowa, w kotrychž wón wo šebi jako knjesu a kralu žiwjenja rěczi: Ša šym tón pucž, ta wěrnosć a to žiwjenje, abo: ja šym to horjestawanje a žiwjenje, hobrška jeho móz, wšchudžom, hđžež pšchindže, žiwjenje šbudžicž. Njebje tehodla tež jara rjenje bylo, male džěczi a, kaž w přěnich kšchescžanskich čžašach běšche, tež dorosčenyh na tuteho knjesa žiwjenja wukšchcžicž? Šajke rjane šnamjo sa wšchě čžašy kšchcženeho čłowjeka! Wšchał tež nowočašni tak čžedža, wučerjo a předarjo noweje wěry. Šchtoha budže tež čžycž kšchczenizu jako pohrjeb wobhladowacž? Wošebje šchto budže čžycž tamny čžemny, pšche wšchu měru šrudny kónž Šbóžnikowy sa šapocžatł a šałožł šwojeho šboža wšacž? Šchto čžył šo wěcžneho žiwjenja nadžijecž, hđyž tola Jesuš po krotkich lětach takle njekrašnje wumrje? Šomalu, pšchecželo! Šišane šteji: Ššmy na Khrystuša šmjercž kšchczeni. Wěnišch, so by šwj. Pawol bjes pšchemyšlenja tajke pišal? Ša njeho kaž sa žaneho druheho leži w Šbóžnikowej šmjerczi wšcho šbože, žadny drugi njeje tak rjenje spěwał kaž wón: ta krej a prawdosć Khrystuša je moja drašta pšchistojna; šchtož je mudrym hłuposć, je sa njeho najwjetšcha mudrosć: ja so njedžeržach sa teho šameho, so byh něšchto wjedžal

mješ wami, khibo jeno Jesom Khrysta, teho kschizowaneho. Sswj. Pawol žaneho druheho pucza k wěrnej swobodze njesnaje hačz teho: Sathowani psched hrěchom, dokelž smy psches jeho krej prawi činjeni. Tak mohlo bo i jeho listow hischče wjele podobnych słowow hromadu pschinjesč k dopokasanju teho: Khrystušowe wumrjecze je nasche wumóženje, pschistup k Wótzei je wotewrjeny, pucž k njemu pscherubany.

A nětko praji swj. Pawol: Na tuto Sbožnikowe wumrjecze i žylej jeho sašlužbu smy kschčzeni. Schtož luby Sbožnik dobu, je wschitkim kschčzenym bo dostalo. Hdžž bo w Jesušowym mjenje nad džěščom, kotrež ma bo wukšchčicž, rjeknje: Wsmi nětko snamjo swjateho kschiza, woboje na čzole a na wutrobje, dha je to kaž dar, kaž wěstoscž: Ty by moje, nihtó njedyrbi tebe i mojeje ruki wutorhnyčž. Kschčzenika woda, kaž lijenza něhdy Noacha, nětko kschčzeneho kschescžana psche wschě hlubiny na kuchi, wěstny, wukhowazy brjóh pschenješe. Nětko je wěrno: S wješelom mi dajče prajicž: Ja bym kschčzeny kschescžijan, nětko je wěrno tež, schtož žyrkwine knihi praja: Dar wumóženja ma bo wyschšche posbėhowacž hačz dar narodzenja, pschetož narod je semski, jeho wošud je: wot semje wsathy, do semje bo sašo wobrocžisch, ale wumóženje je njebjeske, a teho křona je: džěčzi Bože, šobuherbojo Khrystušowi. Tajkchle ludži pak mjenujemy po naschey starej, ale stajnje mlodej wěrje: nowe čzłowjestwo. Čzi tehodla jo njejšu, runjež šebi jo myšla a i tym bo hordža, kotřž by tak postupowali we wschěm móžnym wjedženstwje a pšnacžu, we wobkneženju semje a jejnych mozow, ach kaš bórny bo na to sabudže, hdžž bo něschto hischče wjetšche wunamaka, a wošebje: ma dha dženknišči rowny čzaš jeno šameho šwětka a niz wjele wjazny čžemnosče a bluda? Čzłowješ dženknišcheho noweho čzaša, i wobėmaj nohomaj na tutej semi stejazy, kaž bo stajnje kšwali, nješhubi wón hušto runje najrjeišche a najwažnišche, tu wěstny wotmołwu na to praschenje: Hdže namaka dušcha šwój statok a dom? A dokelž prjedy prajachmy: kschčzeniza je pohrjeb, dha nětka to praschenje pschemėnimy a prajimy: Schto je pohrjeb bjes kschčzenizy, kaž ju nam šwjaty Pawol dženkša wopiša? Nicžo druhe hačz schtož Jesuš něhdy praji: Morni njech šwojich mornych pohrjebaju. Schto-ha pomhашche bohatemu mužej w pschirunanju, so jemu schto wě kaš wukotny pohrjeb wuhotowachu, hdžž tola do helškeje čzwile čžehnjesche? Kaš mnohim bo podobnje šendže? Keltko šylšow bo bjes nadžije placže? Nowe čzłowjestwo to woprawdže njeje. Ale to je nowe, pschi wschěch šylšach trošchtowane čzłowjestwo, hdžžž šmė bo w polnym, šylšnym dowěrjenju na kschčženisku dženkša nam i nowa wopišanu hnadu pola starych a mlodych sanjesčž: Schto móže temu wadžicž, kotr'hož čže Khrystuš šadžicž do šwojoh' hroda k wješelu?

2. Kschescženio by nowe čzłowjestwo, i Khrystuša horjestacžom še kšodzenju w nowym žiwjenju powołani. Runje jako je Khrystuš wot mornych šbudženy psches tu krašnosčž teho Wótza, tak tež dyrbinmy my w nowym žiwjenju kšodžicž. Haj, muža, křala i čžernjowej křonu je Wóh šbudžik, je jemu mjeno daš, kotrež je psche wschě mjena, Wótza krašnosčž je dopjelniša Ssynowu proštwu: Pschekrašni ty mje, Wótče, i tej krašnosčžu, kotruž pola tebe mėjach, je hamjen rjekla pak tež na Ssynowe šłowo: Woni by tvoji, kotrychž ty mi daš by. Runje kaž na mojim Knesu, tak dyrbi bo tež na mni, křž i nim hromadušlužam, Boža krašnosčž šjewicž, tu wěstoscž šmėm do wschit-

kich dnjow šwojeho žiwjenja šobu wsacž, šmėm kšžde lube ranje stanycž niz jenož i tej proštwu: mój štworicželo, pschi mni stej, ale tež i tym wješelym, poškušnym poddacžom: kaž ty mje wjedžesch, tak čžu hiečž, pschetož mi je wěste: wjedžesch mje džiwnje, dha tola šbožnje, šmėm bo kšždy wjecžor tež šmėrom lehnycž, jo derje wjedžo: i Božej ruki mje nihtó njewutorhne, haj šmėm bo i mėrom lehnycž k pošlednjemu wotpocžowanju i tej wěstoscžu: Šanje šašwita.

Ale tajki wulki dar, so šmėmy živi byčž w džělbracžu na Jesušowym žiwjenju, ma w šebi tež wulki nadawš: Tak tež dyrbinmy w nowym žiwjenju kšodžicž. Njemóže hinaš byčž, hačz so i Jesušoweho horjestacža móž abo žiwjenje wukhadža. Nicžo tak wohidne kaž čzłowješ, i Božej hnady w swj. kschčzenizy i nowa narodženy i wody a i Duchu, ale potom tola živy žyle po starym hrěšnym waschnju; pšodženi w rjanej lubošnej šahrodže, wobšwėčeni wot šłonza Božej hnady, a tola njeplódni, šajka to hašba ša naš! Šorje hischče: Šsmjercž a hrěch wjazny nad nami nje-knježi, ale my podamy bo šami wot bo do tuteje stareje šlužby? Abó wobšteji jenicžki wužitk kschčzenizy w mjenje kschescžanskim? Šola mnohich čzłowjekow je bohuzel tak. Kaš šurowje šudžimy tola wo tajkich, křž maju možny čžile a štawy šylne a je tola njetrjebaju! Tajžny by hašba ša žyle čzłowjestwo. Še dha pak duchownje hinaš? A dha pohladaj ras na mlodych a starych, hdže wjele wo tym pytnjesch, so by kschčzeni, so je nowy rjany šapocžatk w nich ščžinjeny? Šwonkne drje kšždy wot nich šwjatocžnje kschčženiski šlub wobnowi a wobtwjerdži, radoštnje jo šobu špėwajo: Ša nětka i nowa podam tebi čželo a dušchu k woporu. Ale pschišdž jeno někotre lėta pošdžišcho, druhdy šamo jeno dnj: nješčtej čželo a dušcha hižom žyle druhemu hačz Khrystušej k woporej datej? Šomu-ha našch lud i wulkeho džěla woprue? Šyšazy mlodych kaž starych, mužškich a žónškich, nješčžiwosčži a druhim čželnyš žadosčžam. Hdže wopokáže bo ewangelijon jako móž Boža k našchemu šbožu, hdže je našcha wėra jako to dobyče, křž šwět je pscheminyšla? Ššlužobnizy šachodnosče, wjele wot naš šamo wotrocžny šmjercže, to je snamjo nimale žyleho luda. A potom čžemy bo nowe čzłowjestwo mjenowacž?

Wėmy wschak, čžehodla stare nješandže a nowe bo nješčžini: My bojimy bo, kaž Pawol dženkša rjeknje, kschizowanja stareho waschnja, bojimy bo, kaž Luther naš wucži, šepjenja stareho a wschėdnje šašo wonpschišdženja noweho čzłowjeka. Kschizowanje, šamehošosapřecže, to boli, a stare waschnje bo tak lubi. Niz stajnje w druhim, ale w duchownym nastupanju žyle wěšče je pola naš tak: čžemy radšcho wschitko pschi starym wostajicž. A dokelž tak je w duchownym, wostanje, runjež bo hušto hinaš šda po wołanju wěstnych hubatnych dopředkwarjow, wostanje wschitko pschi starym, haj, dže še šnutštownym šdobnym žiwjenjom škerje našad. Schto-ha pak pomha šwonka pycha, je-li žro šhnik? Dyrbju čže halle na dženknišcheho předarja swj. Pawola dopomnicž? Šeho šwonkny čzłowješ knicžomny, brašny, ale jeho šnutštny štrowy, móžny, so bo bjes hordženja šmėdžesche kšwalicž: Ša bym wjazny džělak dnžli woni, so dyrbjesche byčž i woprawdžitym wobnowjerm šwėta. Wěšch pak, kaš je bo wón tón ščžiniš? Šako wón špšna: Khrystuš je ša naš njeprawyš wumrješ, a tehorunja: Wón je našcheje prawdosče dla šbudženy. Šotom pak wón tež šanješe, a Wóh luby Knes dopomhaj nam wschit-

kim t temu: Ja bym żywy, tola niz ja, ale Chrystus je
żywy we mni. Tajzy křechsczenjo by woprawdźite nowe
człowjestwo. Hamjeń.

M. w B.

Kraśność kwjateje křechsczenizy.

Romsk. 6, 3.

Ty křechczeny by, o raduj bo!
Cze pschija mikosć Boža;
S tym dosta Wótza dźeczatstwo,
Sa duschu poknosć sboža.
D njech to wěra sapschimnje
A twjerdže dźerži w wutrobje,
Hacž junu t njeby pórđžesć!

Wóh wuswoli cze w Jesuŝu
Po swojej wótznej radže,
So mēl by sbóžnosć Salemŝu
Po jeho wěcznej hnadže,
Hdyž wón swój dom czi wotewri
A teby t byle stowaršchi,
Křiz jemu hižom křuscha.

Na Chrysta smjercz ty křechczeny by,
S nim sobu pohrjebany,
Hdyž na křichu bu dobyt
Křeches jeho křwawne rany:
D tule hnadu wobřhowaj,
Eso do křužby wšchón Bohu daj,
Tak dolho hacž by żywy.

Hdyž ty kaž jehnjo wumyte
Eso w Chrysta klinje hrějesć,
Dha wón twój nawoženja chze,
So wosřew me nim smějesć:
Duž sadžerž bo bjes poroka,
Kaž jeho Duch cze pohnuwa,
A khodž po Božich puczach.

Se wón cze woblek t prawdosću,
D dha budž wobřboženy!
Schto rjeńšchi schat ma sa duschu,
Se lěpje wupřscheny?
Wschaf krej a prawdosć Chrystuŝa
Se twoja draŝta pschistojna,
W tej wobstejšich psched Bohom.

Ty bu psches Ducha kwjateho
Sa tempel pohwjeczeny,
Křiz mohł bo trjebacz wot njeho
Sa pschebntł wuswolony:
Duž psched swětom jón jesamkaj,
W nim jeno temu bydlicz daj,
Křiz je jón bebi kwjecziz.

D tak je sbóžna wutroba,
Hdyž kwjaty Duch w nej bydli,
Tež Wótz se Esynom saptup ma,
Kaž na trónje t nim bydli!
Njej potom njeby wutroba?
Esam jandžel bo czi njeruna,
Ty lubosć Božu křodžisć.

Tež waž bej t dobom wobstajnje
Krej drohu Jesuŝowu,
Křiz na křichu wón pschelał je
Sa hnadu, pschezo nowu.
Hlaj pał, so cziŝtu draŝtu maŝć,
A Jesuŝej bo spodobasć,
Wón je twój nawoženja.

Ty praschesć bo: Hdyž bjeru móž,
Hdyž pschidže spytowanje? —
D Chrysta krej ta žanu nóz
Wjes mozy njewostanje:
Ta pohylnja czi wutrobu
A sacžerja wšchu wutlotu,
So nimaŝć strach psched padom.

Ja křechczeny bym! tak wuprajam,
Wo Jesuŝa ja rodžu;
Duž t dobremu bo wobicz dam
A jeno t nim tu khodžu.
Haj, to je mój troŝt jeniczi,
Křiz wosřewja mje we duschi,
So bym ja Chrysta swójstwo!

K. A. Fiedler.

Kak w Ruskej dźeczki křechcizija.

W Ruskej bo kóžde dźeczko hacž do 8. dnja po narodže wu-
křechcizije; haj, ruski bur by sa najwjetřchu bjesbóžnosć dźeržal, hdy
by jeho křužod nasajtra swoje dźeczko křechciziz njedał. Jeho naj-
prěńšcha starosć potajkim je, dweju kmótrów — wjazy jich nimale
ženje njeje — bebi wuprořhcz. Se jedyn teju kameju trochu
wořebnišchi, dha je pschikřuschnosć njedželizny, so bo, njech je
hišcže křabšcha, posbėhnje a wořebnemu hořczej, na swojeho
mandželsteho a swoju „pomoznizu“ bo sepjerajo, napschecziwo dže,
so by jemu swój dzał sa žytemu domej wopolařanu cžesć wu-
prajila. Na to bo sašo lehnje a kama w swojej komorzy wostanje,
a jejne město saptupuje nětko jejna pomozniza, jena t jejneho psche-
czelstwa abo snajomnstwa, kotraž hořczi wita, dźeczko w šymje
t wjele cžopłymi rubiřcžemi wobwije a jo na to do žyrtwie na
wukřechczenje njebe. Seno, hdyž je pucz wořebje dalofi abo wjedro
jara hořne, bo sa to wós trjeba. W žyrtwi cžaka mjes tym hižom
pop a pócžnje, hdyž by dźeczko t cžopłych rubiřcžow wutwili a jo
najwořebniřchemu kmótrej do rukow položili, swoju rěcz, kotraž na
poł hodžiny traje. Hdyž je „hamjeń“ prajene, pschistupi pomozniza,
wukřelka dźeczko žyle nahe a pschepoda je popej, kiž jo po žylym
cžele trójzy do kłwkeje wodny podnóri, pschi cžimž jemu woczzi, hubu
a nób t ruku sadžerži. Tola pał dźeczko hižom pschi tutej kupjeli,
kaž wořebje posdžischo, hdyž jo trēja, t wjetřcha khětro woła a pop
wužije, hdyž dźeczko pschi plakanju hubu prawje wotewri, sklad-
nosć a položzi jemu po pschitajni sornjatko kele na jasył. Tuto
waschnje bo satožuje na kłowo kwjateho piřma: „Wascha rěcz
budž pschezo lubošna a se kele keleni.“ Tuta kól nuřuje drje
dźeczko hišcže t wjetřchemu plakanju. Pop pał dale swojeho sa-
stojnstwa hlada a žalbuje plakaze dźeczko na cžole, wutrobje, rukomaj
a na stopach se kwjeczenym wolijom a chze t tym žyle dźeřcžowe
cželo, wšcho jeho myřlenje, sacžowanje, khodženje a žiwjenje kwjecziz.
Se bo to stalo, bo dźeczko sašo swobleka a do wulkeho bėleho ruba
połožzi, a wobaj kmótraj dźeržitaj kóždy dwaj rózłaj tuteho ruba.
Tajke dźeczko trójzy wokoło woltarja njeřetaj, mjes tym, so pop
swoje prjódkpiřane modlitwy spěwa. Nětko kmótraj wot woltarja
wotwobroczenaj stejitaj a pop cžita a praji: „Sa wotrjeknu bo
cžertej a wšchemu jeho skutku a waschnju,“ a kmótraj na dźeřcžowe

město tróžny wotmolwitaj: „ja so wotrjetnu,“ a pschi tym kóždy króč wuplunjetaj. S modlitwu a požohnowanjom so šwjatocznosc wobsamknje a džěcžo sašo domoj donješe. Domach so potom jednore kšeczišna, pschi čimž sašo „pomozniza“ njedźelnicžu sastupuje. Džiwne stare wašchnje, kotrež so nimale na wschěch ruskich wšach namaka, šebi žada, so njedźelnicža wot tuteje hosćiny s najmjeńšcha jedny kusť khlěba a jenu křaku kóřku sje a schleńcžu palenza na džěcžowe sbože wupije.

Rěčćenje w Ruskej wulkeje čěscze wužiwa, a so by něchtó šwoje džěcžo wulšćicž njeđa, so nihdže nještawa.

S Budyschina.

Raž hižom Pomhaj Bóh we šwojim 25. čisla na to špominasche, wumrje tu w Budyschinje džen 13. junija po krótkej khorowatosczi čisla a we wěrje do šwojeho Šbóžnika redaktor „Serbskich Nowin“ knjes komthur Jan Ernst Šmoleć. Wón je so narodžil 3. měrza 1816 na schuli we Łuczu pola Łasa, hđžež bě jeho nan tehdy s wučerjom. W lětach 1830—36 wopytowasche Budyschsku wulku schulu, studowasche potom we Wrótkławju na duchownstwo a šlowjanske rěcže. W lěcže 1848 wša, do Budyschina so wróćiwšchi, redakciju Šerbskich Nowin na so a je ju hač do šwojeje šmjercže wobšhował. Šwoje žiwjenje je žyle šerbskemu luděj, kotryž s žylej wutrobny lubowasche, woprował. S wulkej próžu a s wulкими woporami je so sa to starał, so by nascha nam wot Boha data a wot wschelatich tak mačo wažena šerbska rěč sašo k čěsczi pschischa a so bychu so w njej knihi wudawale. Pschi tym pač džeržesche šwěru na to, so bychu to jenož šdobne a dobre knihi byle, kaž dyrbinu s žyla prajicž, so hač dotal ani jena njewěrjaza a njekšeczišjansta šerbska kniha wuschla njeje, kotryž je we wschěch druhich rěčach tak žalóžnje wjele. A we tym duchu so so tež stajnje Šerbske Nowiny pišale. Ššes to wscho pač je wón sa duchowne sbožo Šerbow kaž sa wobtwjerdženje a šđerženje wěry mjes naschim drohim šerbskim ludom jara wjele skutlował. Jeho najwjetšcha šrudoba bě to, so je tak wjele šerbskich wošadow bjes předarjom a wučerjom. Šako šhonjeny muž, kiž bě wjele druhich ludow derje jesnał, wjedzišche wón, tak schódna tajka duchowna nusa sa žyly lud je. Tehodla je so tež sa šakóženje kaž tež sa roscženje Towarštwu Pomozny sa studujnych Šerbow starał. Dofelž bě jeho hluboka wědomnosć šnata, bu wón s wyškim rjadom počesćeny a dawasche we šwojim čašu šakštemu kralej Alberteje šerbske hodžiny. Tež bu jemu na universicže we Warschawje čěgne a dobre město wučerja posticžene. Luboscž k Šerbam pač džeržesche jeho w Budyschinje. Ššto pač je wón sa to měl? Šo, šštož šebi drusy khwala, niž. Ale čěgne mjeno pola wschěch šlowjanskich ludow a wutrobny džak wschěch Šerbow stej so jemu dostalej a jemu wostanjetej. Wšche wscheho pač stej Boža mšda sa tny, kiž bu šwěru džěkali w jeho winizy.

Jeho wotemrjete čělo so 16. junija na Šrodžišku pola Židowa s wulkej čěcžu a pod pschewodom najwažnišchich šastupjerjom šerbskeho luda khowasche. Wón wotpocžuje wot čěžkeho džěla.

Pschi jeho wotemrjenym rowje rěčesche mjes druhimi tež njebo šarať D o m a š c h a šlědowaze šłowa:

**Spi čisla w Tvojim rowje,
Nasch luby Šmolećo!
Bóh sa Tebje ma šrowje
A šwoje kralestwo.
Ty nješby pytał šebje,
Ššwój lud Ty pytał by,
Kiž šhubil něik je Tebje,
Ty Šerbie čěscženy.**

**Šaj, čěscžicž Tebje čžemny,
Na Tebje špominacž,
Doňž tudny wostanjemy,
Ššwój džak Šzi šakhowacž!
Šzi luboscž na row šadžej
Wěnz njesapomnicžkow!
A s procha Tvojoh' ššhadžej
Knyť šwěrných wótcžinzow!**

**Ššy mjeno nasche nošny
Šač k bratskim narodam
A do wutrobny wošny
Mnyšł narodnu by nam.
A ššto ju wuforjeni
Nam nětko s wutrobny?
Ššo hižom šakeleni
Ššyw, kotryž wušny by.**

**Šštož Ššerb šej khowa šwěru,
Ššy jemu wostajil,
A jeho šwjatu wěru
Ššy jemu wobtwjerdžil;
Ša Ššerbow šylna šłaka
Ššes hnadu Božu je,
Kiž jim je dotal trała
A tracž ma wobšajnje.**

**Ša čisla Tvoje džělo,
Ša mužške bėdženje,
Kiž mšdy a mhta mělo
Wššak njeje na šwěcže,
Měj džak nasch, kiž so hori
Šad Tvojim popjelom!
Ššto jeho plomjo mori
Mjes žylym Ššerbowštwom?**

**Něik wotpocžink pač daty
Še Tebi, bėdžerjo,
Duch njeje wjazny jatny,
Še wyschšche šbėhnył so.
Šnjes budž Šzi wěcžnje hnadny
Šo šwojej miłosczi!
Ššutł Tvoj pač plód nosch radny
Šta lět mjes Ššerbami!**

Wschelake s bliska a s daloka.

— Šrabja Arnim w Mužakowje, kotryž je so hižom husćischo jako hajec žrtwoje wopokasał a tež sa šđerženje šerbskeje rěcže wustupil, je sašo rjane wopokasmo tajkeho dobreho kšeczišjanškeho smyšlenja dał. Wón je Mužakowškej měšćčanškej žrtwinskej wošadže 15,000 hriwnow wustajil. Wustajenje ma rělacž: „Šrabje Šermannu a šrabinki Karolinu Arnimške wustajenje.“ Dań ma so wošadnym šhudym wudželicž a tež k špěchowanju šnutštowneho wošadneho žiwjenja naložicž. Tajke wustajenje je něšto žadne w naschim čašu. Še šarych čašow maja drje kšeczišjanške žrtwoje tajke wustajenja wot kollatorow a rycžeršublerjom, ale w nowišchim čašu so porědko něchtó na šwoju kšeczišjanšku žrtwej dopomni, hdyž wón šwoje wustajenja čžini.

— Š wotměrjenjom želesnizy wot Šadworja do Šamjeńža so w bližšchim čašu šopocžnje. Wššnosć je wotměrjenje ššawnje wupišaka s tym wosjewjenjom, so maja wobšedžerjo ležomnosćow dowolicž, wotměrjerjam na jich ležomnosće hicž. Duž šnana tola po něčim k twarej tejele želesnizy dóndže.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ćel
F.

↳ Sserbske njedželske lopjeno. ↳

Wubawa ƚo kóždu ƚobotu w Smolerjež knihicziščetni w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

7. njedžela po swjatej Trojizny.

1. Pětra 2, 5—10.

W našej epistoli swj. japoschtol Pětr wěrjaze kšes-
ščizijanstwo s domom pschiruna. Róždy wěrjazny kšesščizijan
je kamjen tuteho doma, a to niž morwny kamjen, ale žiwny
kamjen, dokelž je s nowym narodom psches wěru do Jesom
Ahrysta se ƚmjercze hrěchow do noweho žiwjenja, do ži-
wjenja hnady pschischoł. Wěrní kšesščizijenjo wuczinja hro-
madže něščto zylę, duchowny dom, duchownu kšěžu Božu,
kotrejež róžkny kamjen je Jesuś Ahrystuś. Woni ƚo nje-
dadža tam a ƚem kšablacž wot žaneho wětra cžłowškeje
wucžby ani wot žaneho wuśmėchowanja a pschesčėhanja
tuteho ƚwěta; woni steja kamjenwjerdže we ƚwojej wěrje,
we ƚwojej lubosćzi, we ƚwojej nadžiji. Woni ƚu mjes
ƚobu hromadu swjasani se swjasom Ahrystuśoweje lubosćze,
ščetpłiwosćze a mozy. O jo bychmy my wschizny tajke
žiwne kamjenje byli, natwarjeni duchowna kšěžu Boža! Teho-
dla dajcze ƚo psches swj. japoschtola Pětra napominacž:

Natwarćze ƚo jako žiwne kamjenje, so byščecze
duchowna kšěžu byli!

1. Jesuś Ahrystuś je róžkny kamjen tuteje duchow-
neje kšěžu Božeje.

2. Budžcze psches wěru do Jesom Ahrysta žiwne
kamjenje tuteje kšěžu.

1. Jesuś Ahrystuś je róžkny kamjen, na kotrymž
mamy ƚo natwaricž. So je Ahrystuś róžkny kamjen zylęje

zyrkwje, to steji wěščeczerizny napišane hižom w starym testa-
mencze. Tak Bóh psches rt swjateho profety Jesajasa
pschipowjeda: Hlaj, ja kladu w Zionje wuśwoleny, drohi
kamjen. Bóh Wótž je tónle róžkny kamjen našeho sboža
wot wěcznosćze ƚem saložil. Jako we ƚwojej wěcznej lu-
bosćzi wobsamkny, panjene, šhubjene cžłowjestwo w dopjel-
njenym cžaku psches ƚwojeho jenicžkeho narodženeho Sžyna
wumóz, dha je tutón róžkny kamjen do ƚwojeje wutroby
saložil. A jako ƚwojeho lubeho Sžyna do našeho cžėla
póšla, dha je tutón róžkny kamjen do cžłowjestwa, do ƚwo-
jeje zyrkwje na semi saložil. Wuśwoleny kamjen wón rėka,
dokelž ƚo nihdže ani w njebeščach ani na semi žadny
lėpschi njemóže namakacž: wón je dokonjany jako
wěrný Bóh wot wěcznosćze. Drohi kamjen wón rėka;
pschetož najlubšce, najdróžšce, šchtož Bóh we ƚwojich
njebeščach mējesce, nad cžimž je ƚo jeho wutroba wot
wěcznosćze s dobrým spodobanjom sradowawala, je nam sa
Sbóžnika dał. Našce sbože njeje twarjene na sachodnu
cžłowsku mudrosć ani na sachodne ƚlėboro a stoto, ale my
ƚmy droho wukupjeni s drohej krowju Jesom Ahrysta, tu-
teho njeminojteho a njesmasaneho jehnjecza. Wo žadny
kamjen na ƚwēcze njeje ƚo tał wjele storkało, a nicžo nje-
ƚu se wschej mozu we wschėch cžachach tał pacžili, kaž tutón
róžkny kamjen. Šchto je ƚo židowski lud pschecziwo njemu
wuprózował! Šacž runje bė wot Boha položeny, ƚu
cžėšłojó jón sacžisłi — wyschšchi mēschizny a pišmanucženi,
a ƚu jeho na kšchiz pschibili. Ale to woni njemyšlaczu,
so runje s tym, so jeho na kšchiz pschibichu, jón halle

prawje różny kamjeń šwjeczachu. Tu steji wón jako snamjo, pschecziwo kotremuž šo rěčecź budže. Šichetož pschezo šu byli a tež dženša, kotřiž šebi šwaža, pschecziwo njemu wojowacź. Ale wschitkim tym njepscheczelam płaczi: „Schtož na tón kamjeń padnje, budže šo rošrašecź, na tohož pať wón padnje, teho budže wón rošmjašcź.“ Duž praschey šo, kať stejisch ty ł temu kamjenju? Šsy ty natwarjeny na różnym kamjenju, kotryž je Šhrystuš? Wot teho wotwišuje twoje žyłe šbože cžašnje a wěcźnje.

2. Duž budźcze psches žiwu wěru do Jesom Šhrysta žiwe kamjenje duchowneje kžěze. Šdžez njeje wěra do Šhrystuša, tam tež njeje žane wěrne duchowne žiwjenje. Wošada, kotraž šichžowaneho a horještanjeneho Šhrystuša ša šwój jeniczi a wěcźny šałožť njepošnawa, njeje žana kžěza Boža, a tón, kiž je drje šchcženy, ale psches wěru w šwjašku ł Šhrystušom njesteji, njeje žadny wěrnny, žiwy štaw Šhrystušoweje žyrkweje, njeje žadny žiwy kamjeń Božeje duchowneje kžěze. Ach, šo bychy šo tola wschitzy njewěrzazy ludžo se šwojeho hrěšneho španja, se šwojeje duchowneje šmjercze wubudźicź dali, šo by jich hišcžez tola, přjedy hacž budže pošdže, wěrne žiwjenje šapšchimnyło! — Wěy wěmy, šo ma šo ł kamjenjemi, kotrež šo ł twarej bjeru, wschelake štacž, přjedy hacž šo ša twar hodža. Tak dyrbi šo tež ł šchescžijanami štacž, šo bychy kžmani ša twar byli. Kamjenje dyrbja šo najpřjedy w štale šamacž; tak dyrbja šo tež cžlowježojo wotšamacž we wulkej štale, kotruž my šwět mjenujemy. Še šo to hižom ł tobu štalo, abo šy hišcžez žiwy w towarštwje se šwětom? Ty dyrbisch psches pošutu šwoju wutrobu wotšamacž dacž wot štaly šwěto; potom budžesch žiwy kamjeń. Wot kamjenjom dyrbja šo różti wotšlepacž; tak dyrbimy tež my pod hamor njebjelšeho štalarja. Tón hamor je domapřtanje a šrudoba. Duž wopomń, hdyž Bóh tebi šrudobu šcžele, šo chze tebe wucžišcžicž ša štrowy žiwy kamjeń, kiž šo natwari a šałoži na różny kamjeń. Tajti kamjeń dyrbi kžždy wot naš bycž. A dale, kaž różny kamjeń žyly dom nješe, tak nješe jedyn kamjeń druge kamjenje, kiž šu ł nim šobu na tón różny kamjeń ša jenu kžězu natwarjene. Jedyn bratr dyrbi druhemu ł natwarjenju šlužicž psches pošylnjowanie we wěrije, w šcžerpliwoscži a nadžiji, psches napominanje ł luboscži a ł wšchěm dobrym štutkam, psches natwarjazy dobrny pschiklad šwojeho šadžerženja a kžodženja. O prošcžez Boža wo pošutnu a wěrzazu wutrobu; wužiwajcžez šwěru ł duchownym hłodom a lačnosčezu Bože šłowo a wotšasanje, šo byšcžez šo jako žiwe kamjenje natwarili na tym drohim różnym kamjenju Šhrystušu Jesušu! Potom płaczi wam šłowo šwj. Šetra: „Wy šcžez tón wušwoleny narod, to kralowške mēšchništwu, šwjaty narod, lud dobycža, šo byšcžez pschpowjedali pošzinki teho, kotryž waš je pošwolał ł teje cžmy na šwoje džiwne šwětło.“ Tute pošcžinki Bože, kotrež mamy pschpowjedacž, šu krašne mozy jeho šwjateje a šmilneje luboscže. Šsam pošwolany ł cžmy na šwětło, wola šchescžijan potom tež druhich ł cžmy na šwětło. O kažke žohnowanie je ł teho hižom naštalo! Duž šwěru wotpołozujmy štutki cžěmnoscže a woblecžmy šo brónje šwětla! —

Šaj, natwarimy šo jako duchowna kžěza! Wěy njechamy wotšacž njelšmane kamjenje, kotrež pschi dróšy šwěta leža, ale chzemy šo šałožicž na našeho Šbóžnika, šo bychmy w nim byli žiwe kamjenje jeho kraleštwu a psches njeho tež junu štawy wěcžneho žiwjenja. Šamjenj.

M. w K.

Šswjata kšchescžijanska žyrkej.

„Wy pať šcžez tón wušwoleny narod,
to kralowške mēšchništwu.“

1. Šetra 2, 9.

Narodo, ty wušwoleny,
Šslub šwój ł Bohom wobarnuj;
Šemu ł šlužbie pošwječeny,
Na šwój domkžód pohladuj.
Šchtož je horkach, pytaj jeno,
O to teho hódno je;
Šemu šbožu prawe mjeno
Ničto dacž tu njemóže.

Kiž wy harsy pošwšeli
Na wječby šcžez w Babelu,
Wšmicze je, šo pschewodželi
Byšcžez kžerlusch w Žionu!
Šswěta žaloscž našče šbože
Njesamože šadžewacž,
Pšchetož my šmy džěczi Bože,
Šchto chžyl nam to prawo wšacž?

Horkach, Wótzu na prawizy,
Widžecž budža Jesuša
W jeho šwětkym bšyšcžezu wschitzy,
Kotřiž wěria Šbóžnika.
Tón něť do wěcžnoscže šnježi,
Božu krašnosč wužiwa;
Wšitko w jeho ruzy leži,
Š kralom wón je bješ kónža.

Horkach drje, a tola ł nami,
Šdyž šo ł njemu wołamy,
Tak šo nješšmy ženje šami,
Ale pschezo pschi nim šmy.
Wón naš špróžnych wotšchemuje,
Š troštom, mērom napjelnja,
Wutrobny nam pošohnuje.
Dawa mozy žiwjenja.

Horkach, jeli pschewinjemy,
W paradisu žiwjenje
Š křónu šłotej doštanjemy,
Nješkřncžneje šbóžnoscže.
Manna nješješ dušče šłodža,
Kiž jim hnada hotuje;
Tam šo ł jandželemi wodža
W jašnych honach wěcžnoscže.

Horkach šteja napišani
Božich knihach žiwjenja
Čži, kiž Šhrysta lubowani
Wěchu tu bješ pschestacža;
Kad šo poš nim mjenowachu,
Bješ džiwa na wušmēchi —
Tym něť bēlu draštu dachu
Pšched trónom w krašnoscži.

Horkach pošcha mnošy palmy,
Woblecženi bēly šchat;
Š horja duzy woni pašalmy
Šradnje šnoschuja a rad:

Czescz budz Bohu w wykolosci,
So je nasz taf wobhnadzil
A po swojej schcedrimosci
Wuswolentym pschiliczil!

K. A. Fiedler.

Wazne sdzelenki.

Mój drohi bratr a pscheczal, knjes farar Broska w Chorjelzu swjebeli mje njedawno se sledowazymi sdzelenkami, kotrej nimaja jeno sa moju wobobu waznoscz, ale su tez sa scherschu evangelsku swawnoscz wulzy sajimawe. Wón bescze so mjenujzy na bibliotheku tamnischeho hornjolužiskeho towarstwa wedomosczow s tym praschenjom wobrczil, hacz nimaju žantych genealogisich powjesczow wo naschim klawnym Michalu Frenzlu. Duž podachu jemu: „Lužiske czischczane pišma, swjast 61 (I. V, 75): Žiwjeniske wobstejnošće fararja w Schunowje pola Bjarnacziz.“

W nim namalaju so sledowaze sajimawe sdzelenki wo Frenzlez kwobje, s kotrež dwaj klawnaj berbskaj fararjej wulhadžeschtaj. S tuteje knižki wuwša f. farar Broska sledowazy rodopis:

1. Jakub Frenzel, Emigrant abo czekanz s Czech, sahydli so w Njesdaschezach (w mojej narodnej wky a to w bliskosci mojego starschiskeho domu) a lezi w Hodziju pohrjebany.
2. Jeho syn Michal bescze schofar w Beczizach. Tuton mejesche dweju synow:
3. a. Abraham Fr., meščezan a krawski mištr w Budyschinje.
b. Michal Frenzel, bescze farar w Róslach a najdljšchi czaš w Budestezach. Wón je najpriedy Nowy Testament do berbskeje recze pscheložil a we swojim kmjertnym léče 1706 wudał, so tež hewał wo rosmuczowanie a kulturu Szerbow sa-
klužbny czinił a tehodla mjeno berbskeho wery-pschisporjerja dostał. Wón jatostaji 12 dječzi a 14 wnuczkw.

Wot jeho synow je najklawnišchi
4. M. Abraham Fr., rodž. 19. Nov. 1656 w Róslach, bē 1684 duchowny w Huszy a 1686 duchowny w Schunowje pola Bjarnacziz. Wón mejesche 12 dječzi s přenjeho a 7 s drugeho mandželstwa. Wón bē 54 lét, 5 njedžel a 4 dny w sastojnstwie.

Jeho syn a sastojnstki naklednik bescze

5. Jan Chrystof Fr., rodž. 4. junija 1712, wumrejel 29. meje 1796. Wot léta 1734 bē wón substitut swojeho nana, 1741 jeho naklednik.

Wón se swojim nanom mejeschtaj jara dołhe sastojnstwo: wobaj hromadže 110 lét w Schunowje.

Schtož bu D. Luther sa němsku recz a litteraturu, to bescze Michal Frenzel sa Szerbow recz a pišmowstwo, a wón febi saklužza, so by so wo jeho žiwjenju a jeho dželach (Žitawste a Chorjelste manuskripty) wobschernišcho hacz dotal kniha spikala.

Kaž bu tale Frenzlez kwobja, s czeskeje domisny czeknjena, naschemu berbskemu ludej f žohnowanju, taf dyrbi nasch evangelski berbski lud tu pschiklušnoscz sačuwacz, so tež poczischczowanym evangelskim w Czechach žohnowanje sczinicz.

Knježe, wotpuszcz mi, so bych priedy schoł, swojeho nana pohrjebacz.

(Luf. 9, 59, 60.)

Misionar Waldmeier ras mlademu Turzy w Syriskej radžesche, so by tola do Europy puczował a tam na schulach swoje wjedzenje wudospolnil. Mlody Turka pał wotmolwi: „Sa dyrbu priedy swojeho nana pohrjebacz.“ Hdyž bu jemu na to sobuzelenje wuprajene, so je swojeho nana psches kmjercz shubil, wotmolwi Turka, so je jeho nan hiscže pschi dobrej strowosci a so je se swojim klawom jenož to prajicz chyzl, so ma najpriedy hiscže wšch pschiklušnosče pscheczimo swojemu nanej dopjelnicz a jeho dožiwicz. Tuton podawł dawa nam horjelach naspomnjene klawo Luf. 9, 59, 60 prawje srosymicz. Nasch Ebóžnik bescze mladzenzej pschiruczil: Bój sa mnu! Tón pał bescze wotmolwił: Knježe, wotpuszcz mi, so bych priedy schoł, swojeho nana pohrjebacz. Ale Jesuž džesche f njemu: Nječ hromwi swojich mornych hrjebaju, ale ty dži a pschisporjedaj to kralestwo Bože. Wschelazy njeměrjazy ludžo su tole czitali a su prajili: Slecže tola, taf twjerdu njeczuczimu wutrobu Chrystuš ma; wón synej dowolicz njecha, ani swojeho nana f rowu pschewodžecz, schtož je tola kóždeho džeczowa kwjata pschiklušnoscz. A wescže je so nētotremužkuliz wěrjazemu kichesczijanej dživno sdało, so tu Chrystuš mladzenzej tole žadanje dopjelnicz njecha. Tola tuton mladzenz mēnjesche swoje klawo runje taf, kaž tamny mlody Turka. Jeho nan bescze hiscže živy a strowy a tuton mladzenz chyzsche halle po jeho kmjerczi sa Chrystušom hicz. Budžische-li Chrystuš jemu tole dowolik, dha jeho zenje wjazy wohladał njehy.

S teho pał sašo s nowa widžimy, so, hdyž so nam w Božim klawje nēschto dživno sda, ta wina jeno na tym lezi, so my tuto klawo hiscže prawje njerosymimy.

Kschesczianski wojak.

Wo jenym wojaku chzu wam powjedacz, kiž bē w mojim městaczku w kwartěrje. Jeho hospodar bē pobožny mužik, tola pišacz njemóžesche; proschesche tehodla wojaka, so by jeho chyzl pišacz nawuczicz. Sunu recžeschtaj hromadže wo knihach. Wojak wucžeže knižku se saka a khwalesche ju jako najlěpschu knihu. Wobožneho hospodarja tole sružzi, wón tehodla džesche: „nē — jowle su najlěpsche knihi! žane knihi taf krašne njejsu kaž biblija!“ — „„Haj, sa předarjom su te knihi khmane, ale niž sa wojakow,““ džesche wojak.

„Dha so tola mylicže, haczrunje scže wuczenty wysch! Biblija je sa wšchēch ludži, potajkim tež sa wojakow! —! Tam dže je pucz f sbóžnosczu potasany, kotryž je Jesuž; — tehodla dyrbi so kóždy w bibliji wobhonjowacz. Mój pscheczelo, kľubiczeli mi, so byschče bibliju na tajke waschnje nažowali, dha chzu wam ju daricz.“ — „„Sa wschaf ju njerodžu!““ — Tola bē febi rucže pschemyblil a chyzsche ju mēcz. „Derje, ale jeno s tym wumēnjem, so budžecže tež pilnje w nej czitacz a s 3. stawom Jana sapoczecz.“ Wojak to kľubi a tež dzeržesche; pschetož po 3 dnjach móžesche wón zhly 3. staw Janoweho sczenja s hlowy a powjedasche nētko wscho, schtož bē so jemu lubilo, pschistajiwšchi: „„hacž tež je to tola werno, so je Jesuž tole wšchitko recžal?““ — „To so wē, so je werno, haj! sawernje taf je! Wschaf je Jesuž kam prajil, na czim ma so jeho wernoscž spósnacz, sa tym hladajče Jana 7, 17. — A wescže budže so kóždy, kotryž so sprawnje mēni, pschewēdczicz, so je w bibliji Bože klawo, kiž f Bohu a sbóžnosczu wodži!“ — Wojak wobledny a džesche: „„hdyž su to Jesušowe klawo a niž jeno předarjowe, kaž kľym hacž dotal myšlil, dha mam so s nowa narodžicz a dyrbu pobožnje živy bycz!““ — „So pał byschče so s nowa narodžili, chzu wam dobru radu dacž: modlcže

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróony
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z'njebjes mana
Njeh ói khmana
Žiwnosé je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždu šobotu w Smolerjez knihicziščezěni w Budyschinje a je tam sa štwórtlětnu pšchedplatu 40 pj. dostacž.

8. njedžela po swjatej Trojizny.

Efes. 1, 3—6.

Njebješa wupowjedaju Božu czěscž a twjerdžina pschopowjeda skutk jeho rukow, spěwa Dawit w 19. psalmje. A pod njebješkami czinja to ptaki, kóžde stworjenje, džiwne stworjene, khwali Božu džiwnu ruku. Nalěczo khwali jeho se šwojimi kwětkami, lěczo se šwojim bohatym žnjowym žohnowanjom, najma se šwojimi stotnymi plodami a šamo šma je šwoje rjanosče dostała. Dyrbjeli my człowjejo te jenicžke stworjenja bycz, kiž žaneje pschicžiny njebychu měli, wulkeho džiwneho Boha khwalicž? Chzyli my němi wostacž? Šinaš Pawoł w našim šlowje. A hešło pobožneho biskopa Chrystomuša rěkašče: khwaleny budž Bóh sa wscho. A jako we šwojej wyšokaj starobje, šwoje šastojństwo šhubiwšchi, czětacž a hlódný bycz dyrbjesče, běchu hišcže jeho pošlednje šłowa do jeho škónczenja: khwaleny budž Bóh sa wscho. We wschěm, šchtož wot Boha pschińdže, leži žohnowanje a my mamy tehodla pschicžinu, jemu šo sa to džakowacž. Pawoł pak khwali w našim šlowje Boha pschede wschěm sa duchowne žohnowanje, kotrež je nam jeho lubosčž wopokasała a dale a dale wopokasuje. Duž dha hladajmy, šo bychmy tež wukli rjez:

Khwaleny budž Bóh sa bohate žohnowanje šwojeje lubosče!

„Kak je naš tola tak bohacže žohnowala! Khwaleny budž Bóh a tón Wótž našeho Knjesa Jesom Chrysta,

kiž naš požohnowal je se wschěm duchownym požohnowanjom w njebjeskich wězach psches Chrystuša.“ W tutej khwalbje Pawoł wšchitko wopšchimuje, šchtož je Bóh psches Chrystuša nad nami czinił. Hižom narěczž naš na to pokasa, šo šmy w nowym šlubje wjazny dostali džyli stawy stareho šluba. W starym rěka Bóh tón Bóh Abrahamowy, Šsaakowy a Šakubowy, nětk tón Wótž našeho Knjesa Jesom Chrysta. Duž steji psched nami jako Bóh teho šluba, kotrež je psches Chrystuša i žyłym człowjestwom czinił, psches kotrehož je nam tak wjele bliže štipil a šo nam najjašnišcho šjewil. Psches Jesuša je naš žohnowal se wschěm duchownym žohnowanjom. A tuto žohnowanje wobsteji w njebjeskich wězach. Šemške kubla dawa tež šlym a njewěrjaznym, ale i njebjeskimi kubłami žohnuje jeno wěrjaznych. Šdy bychmy na šemškich kubłach tak khudži byli kaž Pawoł w romškim jastwoje, tola móžemy, dyrbinmy Boha khwalicž sa bohatstwo njebjeskich kubłow, kiž je nam darik. Rěkašče w starym šlubje: woni budža požohnowani, w nowym rěka nětko: Bóh je naš požohnowal. Wšchitke šlubjenja šu šo nětk dopjelniše. Ale kónza Bože žohnowanje hišcže njeje namakalo. Ženje šo wuczetpacž njemóže. Šchto trjeba hižom jedyn lud w šemškim, Boža bohata ruka jo dawa. Ale hišcže wjazny je teho, šchtož nam w duchownym psches Chrystuša je darik a wobštajnje dale dari. Šchto njeđyrbjal, šo modlo, psched jeho dolhocžakanjom a šczěpłiwosczu štacž, kotrež ma i nami człowjekami. Šajka je to tola žadława bromada hrěchow, kiž wot tuteje makeje šemje i njebješkam woła!

Kajke je to morjo sfaženja, kiž chze Božu lubosć pózrjecz. Ně, tuta lubosć je wjetscha, bohatscha hacž cžlowjekow hrěch.

Pšches Khrystuša je naš wuswolika, prjedy dyž-li šo šwěta šałoženje šta. Pokasa widomny šwět naš na wschehomózneho, wschehomudreho štworiczela, tuto šłowo Pawola wjedže naš nuts do Božeje wótzneje wutroby a do jeho rady ša naš. Šiřcže prjedy hacž my štworjeni bėchmy, je nam se šwojej hnadu napschecziwo pschischol a je naš k temu postajil, šo bychmy w jeho kraleštwje jato jeho wobšedženštwu žiwi byli. Tak šahe je na naš špominat, tak šahe šwoju radu wobšanknył. A šchtož wón prjodł wosmje šebi a šchtož wón cžinicž chze, to šo tež radži jemu. Riz jeno teho abo tamneho, kaž to reformirtška žyrkej wuczi, je wuswolil k šbóžnosťi, ale žyłe cžlowjestwo pschede wschittimi druhimi štworjenjemi. A kotšiz šo potom k wěrje do njeho wjesć dawaju, šu potom wopravdže wuswoleni, kaž Pawol wo šebi a wěrjazych Šfesiskich tehdla prajicž móže: naš je wuswolil. Tuta wuswolena šchlachta šteji napschecziwo šchlachće tuteho šwěta, kotraž pšches šwoju njewěru šo šama dželi wot wuswoleneje šchlachty. My móžemy wschitzu wysćacž: šhwaleny budž Bóh a tón Wótž našeho Knjesa Jesom Khrysta, kiž naš wuswolil je, prjedy dyžli bė šwěta grunt šałoženj.

A wón je naš wuswolil k džěcžatštwu. Šlaj, to je nowa pschicžina ša naš, jeho šhwalicž. Bože džěcžo, šchto chze to tola prajicž, hacžrunjež šebi to hušto došć malo wažimny. Njewobžarujemy te džěcži najbóle, kiž šu nana a maczeť šhubile? To najrjeńšche dyrbja tajke džěcži parowacž: štarscheju lubosć a štarscheju dom. To jim nihtó šarunacž njemóže. Nětk pať wschať škóncžnje wschittim džěcžom štarschi wumru, wschitke šhubja škóncžnje šwój wótžny dom. Šak krašnje je tola tehdla to ša naš, šo je Bóh to tak postajil, šo tola tež potom hiřcže rjež móžemy: Wótče našch, kiž šy w njebjěšach! Kajki wyšoki, bohaty, móžny lubny, šwěrnny Wótž, kiž nam wostanje, kiž ša naš šo štaracž chze a móže, hdžež to nihtó wjazny cžinicž njemóže. A š nim wostanje nam jeho wótžny dom. Šdyž špěwamy a šdyhujemy: hdže namaka dušcha šwój štatol a dom? njeje to krašnje, hdžž móžemy šo š tym trošchtowacž: dom dušche je horkach, hdžež šu w šwětle?

Šhwaleny budž Bóh, kiž je naš k džěcžatštwu wustajil pšches Jesom Khrysta po dobrnym špodobanju šwojeje wole. Nicžo njeje jeho k temu nusowalo, jeno dofelž šo to jemu w jeho wulkej hnadže a miłosći tak špodobasche, je to cžinil, ale jenož pšches Khrystuša. Šchtož teho šacžišnje, cžišnje Bože džěcžatštwu precž. Dyrbi tón wulki šwjaty Bóh naš móž do šwojeje blisťosće, do šwojeho wótžneho doma wsacž, dha dyrbimny jemu špodobni bycž, tajžny, kajlichž chze naš mēcž. A šlaj, šchtož my ženje njebychmy móhli dofonjecž, w ó n je jo dofonjal, wón je naš šam we šwojej wulkej hnadže špodobnych šcžinil w tym lubowanym, we šwojim lubowanym Šsynu. Wo nim jeno móžesche wobšwědcžicž: to je mój lubny Šsyn, nad kotrymž mam dobre špodobanje. Nad nami šhudymi hrěšchnymi cžlowjekami njeje jo ženje mohł mēcž. Šeno šchtož š nim psched Bóha štupi, na teho móže Bóh se špodobanjom hladacž. Kajki je to tola krašny trošcht ša šprawneho šchescžijana, kiž se wschej šwěrnosću šo prózuje, Bohu špodobne žiwjenje wjesć, a tola widžecž dyrbi, kať malo šo to jemu radži! Jesuša dla, teho lubowaneho, je Bohu špodobny a móže š wješelej nadžiju do pschichoda hladacž.

Šslawny jendželški předať Spurgeon džesche krótko do šwojeho škóncžnja k pschecželej: bratsje, ja šebi myšlu, šo dyrbu bórny wumrjecž. Šchto bychy mi nětko wschitke te nowe wucžby pomhať? A š wješelym šablšchcženjom šwojeho wócžka pschistaji: bratsje, moja bohawucženosć je jara jednora šo šcžinika, š někotrymi šłowami hodži šo wuprajicž. To wschať šnano žyłe k přědowanju njedošaha, ale wono došaha k temu, na to wumrjecž. A tute šłowa rěkaju: Jesuš je ša mnje wumrjel. To došaha. Pšchetož w nim, tym lubowanym, šmy Bohu špodobni. Jesuš je tón wyschichiměšchnik, kiž naš cžlowjekow je žohnowal se wschellim duchownym žohnowanjom pšches wschitko, šchtož je rěcžal, cžinil, cžěpil, pšches kotrehož Bóh naš žohnowal je tak bohacze š tym, šo je naš jeho dla k džěcžatštwu wustajil a wuswolil ša šwój lud.

Duž njekomdžmy šo, šwojemu Bohu šwój šhwalobny wopor pschinesć š wutrobu a se rtom. Bėchu to pschi Jesušowym narodže jandželjo cžinili, nětk dyrbimny my to cžinicž, nětk wěmy, šchto je wschitko ša naš dofonjal, šo by naš wumohl. Šhwali Knjesa žyła štwórba wošolo naš, my bychmy jenicžke štworjenja byle, hdny bychmy chžyli mjelcžecž. Bóle pať dyrbi našche žyłe k h o d ž e n j e psched žylym šwětom wobšwědcžicž, kajtemu wyšokemu cžistemu Knjesej pschibšuschamy. To je něma, ale hušto wjele wótšišcha rěcž hacž rěcž našeho rta. Šo bychmy my šwjeczi byli a bjes poroka psched nim w lubosći. Šdyž šwět tak widži, kať jeho wucžobnizy tola wyšoko wysche šwěta šteja, žyłe hinasche žiwjenje wjedu hacž šwětni cžlowjekajo, potom dyrbi šwět tola něšchto wo tym pytnycž, šo je šchescžijanow Bóh wyšoki šwjaty Bóh lubosće; runje š prawym šhodženjom šhwalu wyšokeho šwjateho Bóha lubosće. Šo by ta šwjata pschibšuschnosć nam pschezo psched woczomaj štejala: šo dyrbimny šwjeczi bycž a bjes poroka psched nim w lubosći, šo bychmy štajnje žiwje šacžuwali, šchtož tamna holecžka šacžuwasche, kotrež bėsche nan pošlednje štawy se šjewjenja šwj. Šana prjodł cžital, w kotrychž šo krašnosć noweho Šerusalemu wopiša. Ta džesche k nanej, jako bėsche pschestať: o nano, kajke dyrbja tola cži ludžo cžiste nohi mēcž, kiž po tamnych šlotych hašach šhodžicž móža. A my pschistajmy: niz jeno cžiste nohi, ale tež kajke cžiste wutroby. Šenož Khrystuš móže je nam wucžiscžicž se šwojej šwjatej štwju. Šhwalmy Bóha, šo je nam jeho daril, pšches njeho naš žohnowal. Šamjen.

W. w H. W.

Šhwalba Božeje lubosće.

Budž, šmilny Božo, šhwaleny,
Šo š našich hrěchow pada
Šam cžlowjekam ty pomhať šy,
Šdyž tvoja wulka hnadu
Šod jandželštimi špěwami
Še Bethlehemje wobradži
Šam Šsyna jenicžkeho.

Ty nětko we nim žohnujesh
Šať se wschěm žohnowanjom,
Š nim dušchow nusu wobrocžesh,
Šu štajesh š kóždym ranjom.
Šchto šmy my, Wótče njebjěski,
Šo tvoja lubosć nad nami
Šak wulke wězy cžini!

Schto hnuwa cze? My jeno smy
 S natury hrěschne džěczi;
 Nasch lud je jara sfaženy,
 Tón radscho wo slym rěczi
 A njewě, kak je hubjenty,
 Kak w swojej duschi žalobny
 A khudy, šlepy, nahi.

Ty pak we swojej lubosći
 Nasz wustwoli, o Božo,
 A nam we Ssynu wobradži
 Do dusche wěcžne sbožo,
 So swjeczki a hjes poroka
 My khodžimy psches Khrystuša
 Nětk jako džěczi Bože.

Ty dawasch nam we Khrysta krowi
 Sa duschu wumozenje;
 Wschaf s jeho krowju jej wuczijeczi
 To hrěschne wobleczenje.
 O kajka hnada Sbožnika,
 So jeho droha sapslužba
 Wot hrěchow wuswobodža!

Ty swoju radu cžlowjestwu
 Psches Tesom Khrysta šdželi,
 So wschitzy, kiž tu žimi šu,
 Szo we nim bychu mēli.
 Wschto, schtož tu dycha we šwětle,
 Sa to nasch Sbožnik saložk je,
 Na tym wscho steji, leži.

Wón mēr nam s Bohom wobsamtny,
 Kiž w duschi parowachny;
 Tež pokoj šchewi wutrobny,
 Tón dotal njemějachny.
 O kak je šradna wutroba,
 So s Božim mērom Tesuša
 Sicž šmē nětk troschtnje s Wótzu!

Šdnyž Khrystuš we naš žimy je,
 Ssmy s Bohom šjednoczeni
 A w mozny jeho lubosče
 We duschi wobtwjerdženi.
 We nim šmy pošni pokoja,
 To wutrobu nam wosšchewja,
 So šbožnosče mōž šłodži.

Ty, Wótcze, plodžisch tež we naš
 Psches Khrysta žimu wěru,
 A nicžo njesamože šaš
 Nam rubicž tule šwěru.

Ty šy mōž Duchu šwjateho
 Nam duschu šlubkak psches njeho,
 Duž šmy nětk twoje šwōjštwo.

Budž, šwěrnny Božo, šhwaleny,
 Wšmi cžescž sa šwoje mjeno;
 So Ssyna s šbožu daš nam šy,
 Daj džak šo tebi jeno.

Duž hallelujah špěwajmy
 A hamješ na to wuprajmy
 Sa wulku lubosčž Božu!

K. A. Fiedlef.

Stary džěd a biblija.

W Schwedškej wōjnje šo šta, šo njepšchecžel w hešenškim

kraju do wšy cžehnjescze. Wo wšy nasta wołanza; schtož móžescze
 bēžecž, to bēžescze na druhi boš se wšy won. Wěsche tam tež stary
 mužik, kiž hokk tež wuškyšcha. Duž bēžescze po šwoje najšěpsche,
 schtož w domje mējesche, ščini jo do mēcha, cžišny mēch psches
 ramjo a bēžescze tež, schtož jeno móžesczej jeho starej nosy bēžecž.
 Ale wojaš, kiž ša nim cžerjescze, móžescze tola hišcže šěpje bēžecž,
 pschišdže pschezo bliže, škōncžnje do njeho tšeli. Stary kulku do
 šhribjeta prašnyčž šlyšchi a šdnyžny s Bohu, došelž mēnjescze, šo
 je šo s nim štašo. Šulka bē do mēcha na šhribjet dyřila. Ale
 w šwojich myšlach na šmjercž a w šwojej wutrobnej štyšnosčzi
 wōn pschezo dale bēži, doniž do šěša njepšchišdže. Šachlo šo tam
 na šemju cžišny. Ale nětko tež šwōj mēch wocžinja a cžze ša
 šwojim kulkom hladacž, kotrež je šbožownje psched njepšchecželom
 wutorhnył. To njebē pak nicžo druge, hacž jeho luba štara
 biblija, kiž bēšche šo jemu wot wōtzow namrēla. Šaj, tu ju mēje-
 scze. A šdnyž šo nětko jeho duscha wjēbēli nad twojim šłowom,
 o Anježe, kaž jedny, kiž wulke dobhycze cžini, widži, šo je kulka do
 biblije šchla. Dēski je pscherašnyka. Šaj, psches Mōšjaša, psches
 kroniki, psches profetow, tež psches Makkabejske je šchla, haj, psches
 žyly stary testament. Ale šdže je šastala? Psched přēnjej papjerku
 noweho testamenta. Na nej jehnyo Bože wotšnamjenjene štejesche,
 lubošne s šchiznej šhorhojčku, a psched nim je kulka ležo wostala,
 šlaba a wustata. Šube šlowo Bože je štareho muža wobrošo.

Mam ša to, šo je hižom wjazny ludži křylo, hacž tuteho džěba.
 Duž je a wostanje pschezo najšěpscha rada: Šdnyž cžescž, mlody
 abo stary, šo na pucž dacž, njech tež niž w tajšim štoku, kaž šo
 to tudy šta, wšmi šlowo Bože šobu, we wutrobje abo mēšche,
 wone cze psched kulkami a psched druhim křyje. We wutrobje pak
 ma wone najšěpsche mēšto.

Macžernny hlož.

Šchescžijanska knjeni runje nimo šorcžny džěšche, jako šorcž-
 maš mlodeho cžlowjeka s durjemi won šchwitny. Tōn bē hižom
 daloko na pucžu štaženja. Šakliwajo a s pjašcžemi hrožo wōn
 pēkneje knjenje, kotraž bē pošastala a jemu ruku na ramjo pošožika,
 njephtny, doniž šo wona s cžichim pschecželnyh hložom njewo-
 prašcha, schto je. Młodženž štejesche, kaž by šo jeho Boža ruka
 dōtkla. Šotom pak šo naštrōžany wobroczi a šchepjetasche na
 žylym cžele. Knjeni wuhladawšchi prajescze: „Wasch hlož mi šlin-
 cžescze, kaž mojeje macžernny hlož, ale jejny hlož je hižom wjazny
 lēt wonēmil w šmjerczi.“ Mējeschcže po tajšim macž, kiž waš
 lubowasche? šo knjeni woprašcha. Wōtšje šapšakawšchi młodženž
 wotmolwi: „Šaj, mējach macž kaž jandžela, a wona šwojeho šhna
 jara lubowasche. Ale po jejnej šmjerczi je šwēt pschecžiwō mi;
 šym šhubjenty.“ „Wōh je hnadny a jeho šmilna lubosčž šo tež
 najwjetscheho hrěšchnika dōtkla“, knjeni šašo mile troschtowasche.
 Młodženzej šo wutroba huujescze, wōn džěšche do šo.

Lēta šašdžechu, jako s tej knjeni zušniš, derje šwobletany knjes,
 pschišdže. Tōn s nej ponižnje džěšche: „Njemějčze ša šlo, šym
 s daloka šem pschischol, šo bych šo wam pošžatowat ša šlužbu
 šchescžijanskeje lubosče, kotruž šcže mi psched lētami wopokasala.
 Ssyn šo jara pschemēniš, tak, šo mje njemōžecže wjazny pošnacž.
 Šacž pak šym waš runje jenož junu widžal, bych waš tola wšchu-
 džom šašo pošnaš a wōšebje wasch hlož, kiž je tak podobny
 mojeje macžernemu hložej.“ Nětk šo wona na tamneho młodženža
 psched šorcžmu dopomni, a zušniš ji powjedasche, kak šu jemu
 jejne šlowa s žohnowanju byle a jeho s wobrocženju wjedle.
 „Wascha rěcž: Mē, niž na wěcžnje šhubjenty — Šhodžescze šo mnu,
 šdžecž džěch, mi bē, jako by moja šwěrna macž s rowa še mni
 rěcžala. Šzo šwojich hrěchow roškawšchi, šebi wotmyšlich, tak žimy
 byčž, kaž budže šo knjesej šesufej a mojej macžeri špodobacž, a
 psches Božu hnadu a šmilnosčž šym tež šwojemu wotmyšlenju
 mohł šwěrnny byčž a špytowanja pschewinyčž.“

Hrěcham bmy wotemrěli.

W shromadźisnje duchownych ho wo słowach Rom. 6, 2 rěčesche: „Kak chzpli my hišće žiwi być w hrěchach, kotrymž bmy wotemrěli?“ Jeni prajachu: „To sjawnje wopokaže, so wobro čenty křesćijan wjazy hrěšić njebme, dokelž je s Křystušom hrěcham wotemrěl.“ Drusy, kotřiž bóle na swoje sjonjenja, hač na słubjenja swjateho pišma hladachu, wotmolwihu: „To je njemóžne, pschetož cłowjek pschezo s nowa hrěšči. Hdyž tež dyrbyja ho swonkowne sjawne hrěchi wotklač, dha tola pschezo kachodnišče hrěchi na swětlo stupaja, a ženje njemóžemy prajić, so bmy wopravdže hrěcham wotemrěli. Tamne słowa maja jenož na sebi, so dyrbimy ho stajnje pschecziwo hrěcham bėdžić, hač tež ženje pońje nad nimi njeńježimy.“ Sako ho njemóžachu sjednocić, wopraschachu ho Genhefera wo jeho myšl. Tutón duchowny Genhefer bě se swojej zplej wořadu Spöck w Badenskej podjansku zyrkej wopuschěl a k lutherkej wěrje pschistupil. Genhefer pa wotmolwi: „Sako bėch hišće podjanski shtudenta, bėch junu w kłóschtrje, hdyž měješče pschezo wořjedž nozy jedyn s měšchnikow w Křypce (to je w kachczowni abo khowanzy kachczow spody zyrkwe) modlitwu činic. Ale kóždy ras, hdyž bě dwanaće wotbilo, ho w jenym kachczu ropot a hara sbėhny. Nad tym ho měšchnikow jara nastrožachu, tak so žadyn wjazy spėwanje w kachczowni činic njechache. Něka ducha smėrowac njemóžachu, doniž ho kłóschtrski schewz njesmuži a njeprajesche, so chze ducha sahnac. Tón ho dha w nozy do kachczownje se swojim gratom na swoje kndlo knu a schijesche, shtož móžesche. Sako bě pońoz tu, ho hara sašo sapocza. Bjes hrosy pa wón k kachczej stocziwšči se swojim hamorom rasnje wo njón buchache: „Čišče, shtož je morwy, dyrbi morwy wostac.“ Tak pschi tym rěčesche: duž bu wschitko čišče, a wot teho čaša niczo wjazy klyšecy bylo njeje. Runje tak, lubi pscheczeljo, dyrbimy my tež s našim schpruchom činic. Hdyž chzpl ho hrěch sašo we nař hibac, dha dyrbimy kbrole do njeho bic a wolac: ty by morwy a dyrbiš morwy wostac! Pschetož kak dyrbjeli my hišće w hrěchach žiwi być, kotrymž bmy wotemrěli? Wschitzy, kiž bmy na jeho bmyerč křesćeni.

Bnjowy khėrlusch.

Nař Bóh je jara dobrocziwy
Na semi tak, kaž w njebjach;
Smy namakali jeho džiwy
Na polach, w lėbach, w sahrodach.
Wón lėka sašo byl je s nami,
Nař Wóczez pońny kmilnosče,
A pschikryl nař je s dobrotami,
To bėšče krařne wjebele.

Smy džělali, ho prózowali
Wot ranja hač do wječora,
A zpty dom bmy w pocze stali,
Kaž kaže Boža pschikajnja;
Bóh pa je džělal sobu s nami
A prózu nam je žohnowal;
Smy psched nim stali s modlitwami,
Wón pa je nam je wuplychal.

Shto narostko je nam na polu,
A shto bmy s njeho khowali?
Smy džělali řej swoju rolu,
Bóh řam pa plódnosč dař je ji,
So narostke řu czeřke řita,
Kiž s Boha wjele dawaja,

A wot trupow tež njebu řbita
Řam tuta Boža wobrada.

Nětk stuřmy pa tež na sahrody
A pohladajmy na shtomy!
D kajke widžec tam řu plody,
So cłowjek wschón je wjebeř!
Řam řadu wjele njeřu shtomy,
So hařosy ho řhibuju,
A žohnowane řteja domy
Psches ruku Božu bohata.

A hlaj, tež keř a cžemna hola
Stej plody swoje pschinjeřkej;
Tam řlónza měřoj řtej, a tola
Tež řady njeřte wostakej;
Se wschelakimi jahodami
Stej husto wofschewikej nař;
Bóh derje měni s cłowjekami,
Duž křwalicž jeho tež je czař.

Wy shtomy, lėřy, řita, pola,
Wy keři a wy sahrody,
Ty na jahodach plódna hola,
Řam pomhaje, hdyž spėwamy:
Wschě Bože wulke krařne džiwy
Ssej křwalmy swoje řiwe dny;
Nař Bóh je jara dobrocziwy,
Duž, cłowcze, tež budž džakowny! D.

Wschelake s bliska a s daloka.

— S Rořacziž. K 1. augustej tuteho lėta je ho sašo jene řerbste řarřte měřno naščeje řarřte řuřizy wupřobnilo. Řnjeř řarař Wiczas-Rořaczižanski je swoju wořadu wopuschěl a ho na wotpocziw podal. Řhorowatosč, kotraž hiřom dlėjšči czař jeho strowotu řlabjesche, je jeho nusowala, swoje řastojńřtvo řtožić a na wotpocziwku w měřje polóženja a wuhojenja pytac. — Řnjeř řarař Wiczas je psched runje 22 lėtami s řbjelřka do Rořacziž pschichol a je te dořhe lėta tu swoje řastojńřtvo s wulkej řwėru a lubosčju k njemu řastawal; psched něřto lėtami řwječesche tu tež řwój 25lėtny řastojńřski jubilej. Rořaczižanska wořada je jemu řa wopokajmo swojeje džakownosče pschi wotkhadže psches zyrkwinych pschedstejiczerjow bibliski wobras pschepodařa, kotryž bu s dobrowólnych darow řupieny. — Wschitkim wořadnym, kotřiž ho na tutej řbėřzy wobdžělchu, ho s tutym tež tu džak wupraja! — S řnjeřom řararjom Wiczasom řhubi sašo jena řerbřta wořada swojeho řararja, kotryž je, řam dobrý řerb, řerbowřtvo w nej řschital a hajik. Bóh mytuj wotkhadžazemu na wotpocziwku jeho řastawanje duchowneje řluzby na Rořaczižanskej wořadže a řpožč jemu wotkhorjenje a cžilych lėt mnoho!

— Šłowna řkhadžowanka řerbřteje řtudowazeje mladosče ma ho njedželu 9. augusta w řodžiju. Se to hiřom 4. křec, so ho řerbřta řtudowaza mladosč w řodžiju řkhadžuje.

— Wbjna mjes Awřtrije a řerbiju je ho řapocžala. Hdyž bėšče awřtriski pópłanz hiřom řobotu řerbřřtu wopuschěl a tak ho politiski wobkhad rowřasal, je Awřtrista wutoru řjawnje řerbřřtej wbjnu pschipowjedžila. řuřnota leži w powėřřje a to praschene wutrobu napjelnjuje, wostanje wbjna na Awřřřřku a řerbřřtu wobmješowana abo nastanje wulka řwėtna wbjna? To budže wot teho wotwiřowac, hač řusta smėrom wostanje abo řerbřřtej na pomoz pschidže. Pschetož w trojowřasřku Awřřřřteje, Němřřteje a řtalřteje je wucžinjenje tajke, so, tak dořho hač jena řch ludow řama wbjnu druhemu ludej pschipowjedži, řana řch mozow řwřasana njeje, tež do wojowanja řtupic. Tak řhėřřje pa, hač budže jena mój trojowřasřta wot drugeho luda pschimana, matej řej drugej mozoy trajowřasřta tež wbjnu pschecziwo nadbėrowazej mozoy řapocžec. řale nusnota potajkim hnydom řastupi, hdyž řuřowřka pschecziwo Awřřřřtej wbjnu řapocžnje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróony
Napoj móony
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnny
Přez spař měrnny
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džěň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z'njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw čel
F.

Šserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihicziščeženi w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 pj. dostacž.

9. njedžela po šwjatej Trojizy.

Romsk. 8, 12—17.

Šchtož w šańdženych njedželach žanu nowinu čital ani š nikim rěčal njeje wo tym, šchtož šo w dalokim šwěcze stawa, tón budže čzi prajicž: my štejimy w čzašu, kotryž je ša našch ratařski lud tón najrjeńšchi čzaš žyłeho lěta: žnjomy čzaš š domšhowanjom teho žita, kotrež je šmilny Bóh po šwojej šchědrosći tež w tutym lěcze naroscž dał se šornjattow, kotrež běchmy w našymje a w nalěcžu na nadžiju wušyli na wobdžěłanu rolu. Žnjomy čzaš, hacžrunje čzaš najwjětšcheje próžy a najhoržyšcheho potu, tola čzaš wutrobneje džakownosće napschecžiwu Bohu, kotryž čzi wjazy wobradži, hacž šy šebi hdy šašlužil, a š dobom čzaš wješełeje radošče, šo nětko tał žohnowany móžesh tu a tam šwoju winowatosć wotplacžicž. A najwjětšche budže twoje žnjome wješełe, hdyž Bóh tón Knjes čzi šlónčzne wjedro a dešcž w prawym čzašu šczele. D šo čzi nicžo njeby tole žnjome wješełe šfashlo!

Duby čzitarjo, pola tebe je šo žnjome wješełe drje jeno šmucžilo. Ale pohladaj do našcheho šušodneho kraja, do Awštriskeje a Wuherškeje, pohladaj do krajiny, hdyž ž južni Šserbja bydla, pohladaj na mjesh našcheho lubeho wóžneho kraja w ranju, wječoru a połnožy: Tam tež šteja kłóski šrale na štwjelzach, tam tež bur šwoju kóšu šlepa, tam šo šylny škót pšchaha do rjebloweho woša, tam bróžnje čakaju, šo by šo do nich domšhowało lětušche pólne žohnowanje. Tak wšchaj bēšche to hacž dotal. Ale

lěša, pšched krótkimi dnjemi, je šo žnjome wješełe tam pšchemobrocžilo do čzorneje šrudoby: kłóski čakaju, pšchēšrawjene, podarmo na pilneho žnjeharja, pod šchórnjemi mužškich, pod pódkowami koni, pod kolešami kanonow šo wone šteptaju a je šyľšami hlada lud do pšchichoda: šchto budžemy jěšcž, šchto budžemy našymu wušyhwacž? Tam bur šwoju kóšu wjazy njeklepa, jemu je nušnišcho, šo šwój tešak wóšči a š ščelbu šo mēri; pšchetož šwoje mērne ratařske powołanje je wón pšchemēnil š kreiwroslecžom. Tam šo kón wjazy do pluha a do brónow njepšchaha, wón nětko jěšdneho nošy; tam wola wjazy njegratuja a křuwu a druhi škót bóršy wjazy w hróždžach njenamatašch; to wšcho šo hromadu šeczēri a šo šarēša ša tnyh, kotřiz šo š wulkimi čzřjódami pod šchorhoje šestupaju. A bróžnje a domške a druge twarjenja, wot wobydlerjom wopušcžene, wot žušych wurubjene, wone budža bóršy wopor pšomjenjom, kiž budža w tamnych krajinach njebjo čzētwjenicž. Čzēhodla tajke pšchemēnjenje? Dofelž je tam, čzehož šo šańdžene lěto bojachmy, a pšched čzimž čzyl miłosćiwy Bóh našch luby šerbški kraj a lud, kotryž tež šwojich šynow tam šczele, wójna wudyrila, křwawna, šwētna, wójna. Hacžrunje bēšche, š mjēńšchimi wuššacžemi w balkanškich krajach, ša šańdžene lěto šloty mēř š knjesom w Europje a my šo lubemu Bohu ša njón njemóžachemy doscž džakowacž, dha bēšche tola hižom dawno politiske njebjo š čzornymi mróčželemi wobczēhujene, a wjazy hacž jedyn króčž bēšche tał daloko, šo ruša hižom ša tešakom pšchimašche, tola š najhóřšchemu hacž dotal

njepřichůdže. Sinať tón króč, a hač dotal nihtó njewě, hač ta wójna, přchi brjohomaj řěli Dunaje wudyrjena, tež hižom na mjesach našeho wótzneho kraja sapoczana, šwoje krawne žolny hač t nam nješčele, hač šo tež pola naš wšitko tať nješapučzi kať tam. Šhto potom? Šdyž tež njebny prawje bylo, šo šebi pola naš wójnu a jejne hrořnosče žadamy, a hdyž či to samolwicž njemóža, kotřiz šjawnje a w potajnym t wójnje ščežuwaju, ja mēnju, dha by wójna, nam nanušwana, škóncžnje tež šwoje dobre ša naš mēč dyrbjala: tať někotry, kotremuž šo přche jara derje dže, by přches nusu a hubjenstwo wójny šašo t přchemyšlenju přchichoť; by šo šašo dopomnit na Boha, kiž šudži; by šebi jeho ša šwojeho lubeho Wótza pytať a jemu lube džěčzo byť. Š temu wšchať naš tež japoschtoť Pawoť napomina w horjeka našpomnjenym Božinu šlowje. Duž wam přchwoťam: Wošřjedž wójnskeje nusy š jeje hubjenstwami a hrořnosčemi budžče Bože džěčzi!" Šo řěka: 1. Njebudžče doľnizy temu čělu, 2. dajče šo wodžicž wot Božeho Ducha, 3. modlče šo š dowěru t Bohu, 4. wješelče šo přchichodneho herbštwu.

Budžče Bože džěčzi, to řěka š přěnja: Njebudžče doľnizy temu čělu! Pawoť piša: „Šmy tehodla, lubi bratřja, doľnizy, niz čělu, šo bychmy po čěle žiwi byli; přchetož jeli šo wy po čěle žiwi budžče, dha budžče wumřecž.“ W našchim čařu namaťař wjele ludži, čžiřami šu doľnizy w pjeněžnym nastupanju, ale ja mēnju, jich wjazy hiřčče je, kotřiz šu doľnizy w čělnym nastupanju, abo kať šo to tu jadriwje mjenuje, doľnizy čělu. Šdyž tať hladař na wulkich w kraleřtwje pjenješ: kětko šo to huřto pola nich ša krótkě hodžiny přchečžini, šo huřto jedyn wječzor ša winowym blidom wjele štom hriwnow pláčzi; šo šo na někařku wjetu huřto wjele šlotyř šadža; šo šo huřto kupuje drařto, kiž hewať nicžo dobre na šebi nima, hač šo móže šo přchi wšchej škladnosčzi wulzy čžinicž, kětko štom hriwnow je pláčžila; šo šo ša hewať žadyn tať krótki lořcht wulka hromada pjenješ bješ přchemyšlenja přječž mjeta; hdyž pať šo wot tyř šamnyř ludži ani čžerwjeny pjenješť njeda ša škutki t powšchitkownemu lěpřchemu čžlowřtwu; hdyž šo runje š jich štrony tať žaloščzi na dawanja, kiž bychu tať přches mēru wulke byťe; čžješč dha tyř potom hiřčče Bože džěčzi mjenowáč? Nješku to škerje či najhóřřchi doľnizy čěla? Šdyž něčto žane lěpřche wješele nješnaje hač kěřkanje ša šhribjetom lubeho bliřřcheho, hdyž wón wřcho móžne šlósčow jemu napowřcha, přchezo pať čže prořby: njepřaj wo tym niťomu! hdyž je wón přchi šwonťnej čžestnosčzi w potajnym tola najhóřřchi kurwať a rady na nješchwarne wězy powšlucha a šebi teřame powjedáč da; hdyž šo wón štajnje š nēcžim hordži a wulzy čžini a nóř wyřoko šbēha, a njech šo kóždy rořomny čžlowješ jemu šmēje; hdyž na nim nicžo druhe njeye hač lža a njewěrnosč a jemu š lořkofčžu dopoťařař, šo wón t jenemu tať, t druhemu hinať řěčzi; hdyž šo wón tať šam wo šwoju štrowosč a wo šwoje čžestne mjeno přchinješ, njeye tón najhóřřchi doľnit čěla? Šola my štejmy we wójnskim čařu; wojať ma wěřče w kralowřkej šlužbje šwoju krawnu přchikřušnosč čžinicž: dyrbi njepřchězela šařšělicž, šařšěč, šařařč. Šdyž pať we wójnach něť tať huřto t pōhanskim hrořnosčam přchindže, šo wojazy kradnu, hđžěžkuli něčto wučžuchaju; šo po wasčnyju rubježnyř šwěřjatow morja, hđžěžkuli maju škladnosč; šo njetrjebawřchi kōnžuja a pala; šo šo na žyle njewinowatyř, na džěčžoch a žonach a štaržach přchepřchimaju,

nješku dha to potom či najhóřřchi doľnizy čěla? Žaľořny wořbud jim hrořny: „Šeli šo wy po čěle žiwi budžče, dha budžče wumřecž.“ Žiwi tu hižom kať morwe šcherjenja wokoťo ľařčče; mořny, žro a jadro přchetrjebane přches lořchy čěla; myřle a štawy škažene přches čělně žadosčče. Wy wěřče, šo bēchu ša čžař wulkeje franžowřščeje revoluzije wřchu řichesčžijansku nabožinu wotřtronili a ša to šaľožili nabožinu rořoma, t. r. nabožinu čělnyř lořchtom, šo bychu čžim bóle po čěle žiwi byčž mořli; duž woni tež jenu žōnsku, kiž dyrbjješče šnamjo přchibohowři rořoma byčž, přches droři Bariřa nješč dachu a woľachu: šwobodnosč, šwobodnosč, šwobodnosč; mjenujzy w čělnym nastupanju. Šamna žōnska pať, na šmjertnym kōžu ľežo, škoržješče šwojemu ľěkarjej: „Šwědomnje mje kuřa dla mořich wjele hřechow; jich dla hižom što króč šmjercž čžerpu, přjedy hač wumru.“ Woni wšchizy, kotřiz šu doľnizy čěla, njech tež niz wóřje a šjawnje, dha tola mjelčzo a přchi šebi řjeknu: „Šwědomnje mje kuřa dla mořich wjele hřechow; jich dla hižom što króč šmjercž čžerpu, přjedy hač wumru.“ Kať Pawoť praži: „Šeli šo wy po čěle žiwi budžče, dha budžče wumřecž!“

Čžecželi byčž Bože džěčzi, dha dyrbicže šo dale wot Božeho, jako wasčeho njebješeho Wótza Ducha wodžicž dacž, kať japoschtoť Pawoť dale wukľaduje: „Šeli šo pať přches Ducha čělně škutki moričče, budžče žiwi. Přchetož kotřnyř Duch Boži wodži, či šu Bože džěčzi.“ Wot řařkeho Ducha šo ty wodžicž dařch, to je bóřny widžecž na twojim žyľym řadžerženju. Š šo by tebjě tola dořny Duch Boži wodžil, kiž je najpřjedy Duch lubošče! Wy-li mjese wšchitřimi čžlowješami, mjese wšchitřimi ludami na šemi tuťon Duch lubošče řnježil, dha njebny řařke přchihotowanje wójny nusne byťo, kať jo ľeto wot ľeta namaťařch; dha njebny řařka wójna žyľeho šwěta móžna byťa, kať šo něťko šapoczňuje; dha by wřcha bojořč přched wójnu žyľe njetrjebawřchi byťa, kiž něťko tať něťotru duřchu šapřchimuje. Duch Boži, kiž čže čže wodžicž, je dale Duch prawdosčče. Wy-li jeho řnjeřřtwu we wšchitřich wutrobach wobřtaťo, jich žana šebi njemohľa šwěricž, tať hrořny krawny njěřkutť wumyšlicž a wumješč, kať je wón něťko š přchicžinu ranow a šmjercče njelicžomnyř štrowyř wojakow, tamne škōnžowanje awřřřřkeho řrōnskeho prynža a jeho mandželřščeje w Šerajemu. Duch Boži, kiž Bože džěčzi wodži, je škōncžnje tež Duch wěrnosčče. Wřcho njeshože tu na šemi, wot padu přěnjaju čžlowješow šem, ma šwoje žōřťo w hřěřchnej njewěrnosčzi čžlowješow. Šdyž je hižom něřčto řrudne, šo njewěrnny, njewěřjazy duch še šwojim hrořnym ščežuwanjom we jenej wořadže tež tym hłowu šawjercži, kiž maju hewať štrowy rořom, dha tōňřamy njewěrnny, njewěřjazy duch še šwojim hrořnym ščežuwanjom jedyn lud přchecžiwu druhemu do bitny řčele. Š šo by tola we wšchitřich ludach duch lubošče, prawdosčče a wěrnosčče wotučžil; šo bychu šo tola wšchizy čžlowješow wot řařkeho bóřřkeho Ducha wodžicž dali, dha bychu po napominanju našeho řexta přches tuťeho Ducha čělně škutki morili, t. r. woni njebnychu jeno š nimi hřařkali, ale bychu přchecžiwu nim, tym čělnym škutřam, tu najřurowiřchu wójnu wjedli hačž na pořľedny kapku řwě; a wumřecželi přchi tuťym přchecžiwjenju, wukřawwicželi šo přchi tuťym bēženju, dha je wam date to řrařne šlubjenje: „wy budžče žiwi.“ Šdyž na krawnyř bitwiřčču wojať padnje, šo wón niťdy wjazy t šwojim lubym domach njewrōčzi. Šle hačž šy we bēženju přchecžiwu čělnym škutřam runje padnyť,

ky pať so w tutym bėdzenju wot Božeho Ducha wozdźić dať, dha budže Bóh k tebi rjez: ty bėšche mormy a ky sašo wožiwik.

Duž modl so k tječemu s dowėru wo pomoz w tutym bėdzenju: „Pšchetož wy njejsće wotrocźkomeho ducha dostali, so so sašo bojecź dyrbjeli; ale wy scze dzěczazeho ducha dostali, psches kotrehož wołamy: Abba, luby Wótče! Tónšamy duch šwėdczi s našim duchom, so Bože dzěczi šmy.“ Bože dzěczi potajim w nėtčizichich wójnskich nusach nimaju žaneho wotrocźkowskeho ducha bojoscze. Wschitka bojoscź je jim wšata, wšchato woni so wjedža w Božim schlitu, s kotrehož mózneje ruki jich nihto wutorhnyć njebudže. Luby čitarjo! je nėschtu špodžiwne, s fajkej wutrobu ludžo do stracha du. Schtóž so Bohu njedowėri w žiwjenju a w šmjerczi, tón drje, dolhož žaneho stracha njeje, jara wulzy čžini a so šhrobkeho džerzi; hdyž pať ta wěz šhutna bywa, dha so wón nastrózi a čžeka, šhiba so šebi s dobrej wolu šmjercź pyta, so by hóršchemu wošudej wučeknył. Šinať tón, kiž so we wójnje kaž w měrje w Božim schlicze wė: tón so nještrachuje tych kulow, kiž k prawizy a k lėwizy a psches głowu hwišdaju; pschetož wón s dzěczazym duchom, s dowėru so modli: „Abba, luby Wótče!“ to rėka, wón šebi w modlitwje šwoju wutrobu položuje. Njechacze tež wy to tať špytać, wy, kotřiž so hewať modlicze, a wy, kotřiž so hewať modlenja hanibujecze? Njechacze wy čžinicź po próštwje našcheho šhėžora: „nětk dzicze ke mšchi a modlcze so sa našche wójsto?“ Wam je w tutych dnjach wutroba tať nimo mėry čžeka, wy so tyschicze dla nje-wėšteho pschichoda: Njebudža tež w našim lubym šerbstim kraju wójnske płomjenja špacź? Njebudže tež tu jedyn šyn, jedyn nan, jedyn bratr, jedyn mandželški, wotwołany k tamnemu nješchėdnemu šrawanemu powołanju tšelenja, rubanja a kałanja, s dalokeho bitwišcžka so nihdy wjazy domoj wrócžicź? Schtu budže s tymi płodami, kiž na polu čžakaju na pilnych žnjenžarjom? Wy to njewėscze, a tež ja to njewėm. Ale to jene ja wėm, kať Bože dzěcžo do tuteho žalostneho pschichoda hlada: s dowėru so modlo k šwojemu njebjesťemu Wótzej: „Abba, luby Wótče!“ Šdyž pschindžecze do jeneje podjanskeje wošady, dha hušto tam, hdyž so 2 puczej šchizujetaj, božamartra šteji, šchiz se šchizowanym, a pod nim namašach hušto hromadu kamjenjom, małych a wulkich. Schtu te kamjenje tam dyrbja a šchtó je te tam wošyl, ja to njewėm. Ale mi je tať, jako by kóždy wėriwy podjanski šchescžan, tajku božumartru wohladawšchi pschistupil a kamjen staroscze wot šwojeje wutroby wotwalil a jón Jesuše k nohomaj položil. Njechacze wy jako Bože dzěczi to runje tať čžinicź, wy, kotrymž je nětko wutroba tať staroscžow-čžeka? O so byšcže to čžinili, so byšcže tež tu wėrili do njebjeskeho Wótža, kiž domachpyta a tola lubuje!

Dha budžecze škóncžnje tež pschi tychle tola krotkich šemškich žaloscžach so jako Bože dzěczi wješelicź teho pschichodneho krašneho herbštwu w njebjesach; pschetož: „Šmy my pať dzěczi, dha šmy my tež herbojo, herbojo Boži a šobuherbojo Šhryštušowi; je-li so s nim šobu čžerpimy, so bychmy tež s nim šobu pschekrašnjeni byli.“ Wny šmy potajim herbojo; herbštwu je kubło, kotrež hišcže nimašch, kotrež pať so čži junu žyle wėscže dostanje, a na kotrež so tehodla hižom dawno a jara wješelišch. A tajške herbštwu je tež ta njebjeska krašnosć, kotruž njebjeski Wótčez junu tym da, kotřiž tež w šemškich

žaloscžach jeho jako jeho lube dzěczi lubuja. Tola ty wėšch, luby čžitarjo, so so dnyš a dnyš stanje, so staršchej dzěscžu to herbštwu šapowjedžitaj, hdyž wone so teho hódne nje wopokasa a šebi druhdže druhe kubła pyta, po šwojim šdacžu rješšche hacž herbštwu staršcheju. A to ty njechal šabyć: hdyž ty šebi šwėta kubła hromadžišch, hdyž šchazy šemje hromadu šchkrabašch a nad nimi šwojeju woczow wješele mašch, dha ty njejšy hódny teho njebjeskeho krašneho herbštwu a Bóh čži tošame njeda. Ale namopať nochžyl to druhe šabyć: dyrbjało-li tež pola nať tať daloko pschincź, so so nam psches wójnske nusy našche šamoženje wošmje, šhudemu jeho šcherpatki, bohatemu jeho šłoto; so so nam wšchitko wošmje, wšchėdny šhlėb a drašta a bydło a pschecželštwu a nan abo šyn abo mandželški abo bratr, dha tola junu wšchitko to sašo dostanjemy s tym njebjeskim krašnym herbštwom. Pšchetož: „Šmy my pať dzěczi, dha šmy my tež herbojo, herbojo Boži a šobuherbojo Šhryštušowy.“ A jene so tu hišcže wošebje wušbėhuje: „Šeli so s nim šobu čžerpimy, so bychmy tež s nim šobu pschekrašnjeni byli.“ Ša mėnju, to je tón šnyes tym šwojim priedy pražil: wy dyrbicze psches wjele žaloscže a štyšnosće do Božeho kraštwu šastupicź. Kaške žaloscže a štyšnosće to budža, to tu njeje prajene; to budža we wšchelafornych čžakačch pola wšchelafornych ludži wėscže wšchelafore. Njedyrbjale wone pola nať być te wójnske nusy se wšchitkimi šwojimi hubjenštwami a hrošnosćemi? Šdyž my tu na šemi žaneje nusy, ani wójnskeje njebychmy mėli, ale pschezo jenož so šłoteho mėra wješelicź mohli, kať dha bychu čži drusy šwjeczi w njebjesach junu na nať hladali, hdyž my šnamjo šchiza šobu nješchinjekemy? Woni nať njebychu šnali a my bychmy kaž zušbnizy mjes nimi byli. Nė, luby čžitarjo, w tutym čžakšu štrachotow, kiž so šapocžnje, šapišch šebi k šwojemu trošchtej do wutroby: čžerpjenje a herbštwu šłuschatej hromadže; derje. Njebjjo je hódne tež najkišalscheje kroczele tu na šemi. Šamjen.

Kř. w H-je.

Bože dzěcžatštwu.

Romš. 8, 14.

Chžesch Bože dzěcžo być, mój šchescžano,
Šchčžep Šhryšta wobras do šo hluboło,
So čži, kaž jemu, hrėchi hrošnosć šu,
Čži luboscž, prawdosć blyšcži we wócžku;
So ty kaž postrow Boži s njebjes šy
Do šwėta hidy, hrėcha štajeny.

Nječ jeno Boži Duch tať wozdi čže,
So to so w šłowach, škutkach połaže;
Budž w kóždy čžak kaž Šbóžnik šmyšleny,
Dha woprawdže ty Bože dzěcžo šy,
Kiž šbóžnosć šłodži hižom na šemi
A s Božej hnadu tež we wėcžnosći!

K. A. Fiedlef.

Stolėtne wobštaće našcheho głowneho šakskeho bibliškeho towarštwu.

(Š dopomnjecžu na 10. augusta 1914.)

Našch žyly šakši lud w tychle dnjach džatownje na to špomina, so mamy towarštwu w kraju, kiž je bóle požohnowane hacž naj-wjazy druhich towarštwom. To je towarštwu k roššchėrjenju, to

rěta k rospřeherjenju tunich abo darmo podatych šwjatych pišmw. Duž ma šo tež našch luby šerbški lud šobu džakowacž a tajke dopomnjecže šwjecžicž. 1914 je bibliške jubilejske lěto.

Kak je tole towarštwu nastalo?

W lěcže 1804 šo w jendželiskim hłownym měšcže towarštwu k rospřeherženju biblijom ša jendželiski (britiski) kraj šakoži. „Čemu niž ša žyly šwět? jednu tych šakožerjow prajesche. Duž bu tež ša druhe kraje — abo, kaž šo praji, ša wukraj šobu šakozene. A po něčim šu jeho póbli a agentojo Europu a druhe džěle semje, Afriku, Afriku wopřytowacž pocželi a šo tam šašydli. Nětko tamne wulžy požohnowane towarštwu Bože šłowo we wjazž hacž 400 rěcžach čžišcžiči a rospřeherčera a kóždolětnje na 260 millionow hriwnow ša to wudawa. Tež ša němške a šerbške biblije šobu. Tola ščtož najwjazy našchich šerbških biblijom a nowych testamentow nastupa, šu te w Draždžanach wot našcheho towarštwu nam podate.

Tole žohnowanje mamy pať šo tola britiskemu a wukrajnemu towarštwu šobu džakowacž. Šeho póbli — pschede wschěm wěšty šchottiski duchowny D. Pinkerton — šu k šakozenju wschělich tajkich bibliškich towarštwow w Němškej nastork dali. To lěšche 1814 po napoleonskej wójnje. W běhu 4 njedžel šo wot wječžora k ranju w Elberfeldže, w Hannoverje, w Barlinje a Draždžanach wot D. Pinkertona tajke šesakozowachu. Kaž něhdy Pětr a drusy japoschtoji k Jerusalema pschischedšchi do druhich městow pschidžechu k Božej powjesčžu, tak přjedy naspomnjeny Boži, ša Božu čžesč a Boži šluff šahorjeny muž k Londona do Draždžan. Kelko žusych běšche k hoščžom tu bylo w přjedawšchich měšazach wójn. Franzosjojo, Ruškojo běchu tam pschecžahowali a šobu brali, ščtož móžachu dostacž. Tónle muž pschinješe darj a polkadj — wopravdže 10000 hriwnow k Londona. Tola niž jeno to a niž jako to najprěšche, ale wutrobne žadanje, šo by šo tež w našchim kraju Bože šłowo tušicho a wjazž rospřeherjalo pschi duchownym njedostatku luda.

W domje ministra hrabje k Hohentala nad Kinsbórkom, kiž mějesche šwoje wobhydlenje w Draždžanach, to běšche, šo šo 10. augusta 1814 27 nahladni mužojo, pschede wschěm šastupjerjo ewangelskeje žyrkwje, na D. Pinkertonowe pohnuče šendžechu. Tónle žusj hščž na to na nusu dla šwjateho pišma pokasowasche, pomoz wošebje ša nižšchi lud pschjesche a potom powjedasche, kajke žohnowanje je jendželiske bibliške towarštwu ša 10 lět jeho wobštacža pschinješkó. Šeho šłowo kaž něhdy Pětrowe na přěnich šwjatkach šluffowasche. Wschitžy běchu šapschijecžiči jeneje myšle: tež ša našch kraj čžemj bibliške towarštwu. A wulke šradowanje to šbudži, jako D. Pinkerton přjedy naspomnjene 10 tyšaz hriwnow jako kmóťjazy dar towarštwu do kolebki pokóži. Teke pjenjesj mějachu ša přěnje tunje rospřeherčanje biblije škuzicž. Superintendent Titman šo w šhromadžišnje posběhny a rěčžesche, wošebje na to pokasuju, tak ma šo mjes mladymi biblija šašo bóle čžesčicž. Šónž tamneje wažneje šhromadžišny běšche, šo šo hrabja k Hohentala ša přěnjeho pschedšhdu noweho towarštwu wušwoli. Wjškožy stejazy knjes, kaž je to potom šo wospjetowalo, towarštwu wot špocžatka wěštu nahladnoščž špožčiči.

Kak je šo towarštwu rošwivalo — tež k špomozenju ša Šerbow.

W lěcže 1814 móžesche šo hižom 1800 biblijom a nowych testamentow darmo mjes lud rošdžělicž. Kajka duchowna radoščž je šo k tym do někotreho po Božim šłowje hłódnym a lacžnym domu a ducha pschinješkó! Male pobocžne bibliške towarštwu po

něčim nastachu kaž hačožki na ščtomje. Čžim dale, čžim wjazž šredkow a pomozj towarštwu dosta psches wotšafanja a žyrkwinske kollektj. Biblija bu tunja. We wjele wušlawach ša wocžehnjenje, šakhowanje, hojenje džěcžiči, mladych čžlowjekow, žonow a mužow, kaž wobštarnych dosta darmo šwoje měšto. Do wóšta a jastwa, do wukraja, kaž do rukow šchulškich džěcžiči pola naš bjes šaplacženja pschidžiče. A my wschitžy ju pod šlacžišnu dostawamy. Kak? njewotedawa šo němški nowy testament hižom ša 10 a 20 pj., psalmy ša 5 pj. a žyke šwjate pišmo ša 1 hr., němške ša šchulške potrebnosče ša 1 hr. 25 pj. W lěcže 1913 je bibliške towarštwu wscho do hromady wokoło 60000 šwjatych pišmw abo jeho džělow rospřeherčera, to je 150 na kóždy džěń. — Tež našche šerbške nowe testamenty k psalmami móžesč ša 25 pj. šwjasane měčž, kaž žyke biblije mjěšsche ša 1 hr. 50 pj., wjetšche k wobrašami (ša dom) pať ša 3 hr. 50 pj. Wšerowanške biblije k wošebitym wuhotowanjom a pschidawškom móžesč na šarje šlasacž, něščto malo dróžšche hacž tamne hacž do tych krašnych je šlotym rěšom.

Draždžanske — abo šakške hłowne bibliške towarštwu tež nam Šerbam škuziči.

Kaž móžesč to w přjedyrěcžiči šwjateho pišma čžitacž, tamny D. Pinkerton tež potrebnosčžam šerbškeho luda šwoju wutrobu wotewri. Šako w Šernhucže jeho šerbšžy duchowni naležnje prošchachu, wón ša čžišččenje a wjasanje 3000 šerbških biblijom 7800 hriwnow poda. Něščto lět posdžišcho, 1820, šo přěni wudawš našchich biblijom w macžernej rěcžiči wot šakšeho towarštwu došoncžiči.

Našchim šerbškim čžitarjam je šuano wažne šhonicž, šo 100 lět po tym, jako duchowny Wošak (1520) pocža šerbšžy ewangelsžy přědowacž, šo pschekozenje biblije do šerbškeje rěcže je 7 pokutnymi psalmami šapocža. Šašo što lět posdžišcho (1728) šo tutón pschekozč wobšamšny, a šašo jedny lěštotyť po tym šo naklad a čžišččž šerbških biblijom a jejnych džělow wot šakšeho bibliškeho towarštwu pschedewša. Přjedy běšche šo biblija, wot šerbških duchownych pschekozena a wobštarana, w Budyščinje šči rasy čžišččžala. Posdžišcho je to šastalo. 1823 bu šwjate pišmo w našchej macžernej rěcžiči 2. krocž a psched někotrymi lětami 8. krocž w Draždžanach šhotowane. Pschezo šašo šo wot duchownych pschehlada a šporjedža, tež pschispori (kaž němške) je šapišom wotdželenjom k čžitanju ša kóždy džěń kaž k pschehladam textow ša přědowanja na wschě 4 lětniki (perilopow). Přjedyrěcž našcheho njepomniteho njeho D. Šmischa k šerbškej bibliji šo k tym rjantym šłowom ššoncžiči, kiž móže nětko nam potomnikam dženkš a ša pschichodne što lět k šbudženju byčž: „Šbóžne šwjate pišmo, ty šy k nam wot Boha pschisčlo, wodž naš k Bohu!“

Kaž běšche Lutherowe wučžiščenje a wobnowjenje Boži šluff, tak mamy tež rospřeherčanje Božeho šłowa ša Božu wěž wobhladowacž. Biblija šu drje kniži a towarštwu tele kniži rospřeherčera, po tajkim ničžo dale njecžiči, hacž najpřjedy morwu wěž, knihu, dale dawacž. Wono tež tale kniha we wjele wušlawach a domach bjes wužitka leži, šaproschena, njewobšedžbowana. Ale kaž my bjes žyrkwje, šchule byčž njemohli, došelž nam k nej woda ducha a žiwjenja pschikhadža, tak tež niž bjes tajkeho wušlawy ša biblije. Š nim woda dušche k nam běžiči. A w našchim čžasju, hdžez šo šba, kaž bychu šwětne papjery a nowiny wscho powodžicž čžyke, hdžez šo tež wschěle kniži, husto ščłódnje, k mozu psches kolporterow a agentow do luda njeku, je šylne rospřeherčanje biblijom nusna wěž. Ša naš Šerbow, ša wschěch derjeměnjazych je to naleženje wutroby, šo by šo šerbške Bože pišmo w šchuli, w žyrkwu a w domje šdžeržalo, haj pschisporjalo. Š temu pomhaj kóždy šwěru šobu!

M.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw spróony
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spať měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođń ty.

Z'njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

↳ Sserbske njedželske łopjeno. ↳

Wudawa so kóždy sobotu w Smolerjez knihicziščerńi w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

10. njedžela po swjatej Trojizy.

Romst. 2, 1—11.

To je pokutne słowo w czeškim čašku. 10. njedželu po swjatej Trojizy spomina křesćijanstwo na wutupjenje města Jerusalema. Wone dyrbi w tym Boži sud nad židowskim ludom widjeć; wschał je Jesuś sam, jako tutón žalostny podawć do přědka praješce, sa pschiczinu teho kameho pschistajit: „teho dla so ty njejsy pójnało tón čaš, w kotrymž ty by domapytane.“ Pšehes wjele lěstotekow je křesćijanstwo tón džeń sa pokutny džeń měło, na kotrymž by so praschało, kať by mohło Božemu sudu wuńć. W poslednich lětach abo hižom lětdžekattach, w kotrychž bě so jich wjele wot Božeho słowa a s tym wot zyrkwoje wotwobročilo, njebě drje na tutym dnju wjele wo pokucze pýtneč. Pokutu? A čemu dha to? Njebě dha wscho nanajrjeńšcho w rjedze? Božeje pomozny wjazny trjeba njeběšce. — Nětk mamy wójnu, a to tajku wójnu, kajtuž njeje swět hač dotal wohladať. My wschať, hač runje je tych njepscheczelow jara wjele, nadžiju na dobycze njepuschćimny; ale tež tuta wójna budže šebi czežke wopory na kublach a žiwjenjach žadacž. Na kublach; tola ščo njeby te w tajkim čašku po móžnosći rad pschinješt! Ale tež na drohich žiwjenjach! Tak šhroble a hotowje kóždy wojowat tež šwoje žiwjenje na tu dobrou wěz šwojeho wótzneho kraja wazi, dha tola njebudže sa nětotru šwójbu tež dobycze bješ žarowanja. Ščo wě, hač štarschi šwojeho lubeho šyna, bratsja a šotry šwojeho

bratra, mandželske šwojich mandželskich a džěczi nana šašo wohladaju? To je ta nusa, kotraž naš je potrjehika; to je tón štyšt, kiž wutrobu napjelnja. To je čaš, kiž naš wopomnicž wuczi, ščo so k našemu měrej hodži! A temu čze nam džěnknišcha šwjata epistola dopomhačž, kiž nam praji, kať mamy psches pokutne pójnacze šwojeje hrěščneje winy a na to psches nowe křodjenje po Božich kasnjach Božemu sudu wuńć!

Jako šwjaty Pawoł list na Romskich pišasche, šwjate město Jerusalem je šwojim tempłom hiščeje šteješce. Rnješowy japošctoľ njeje na jeho wutupjenje myšlit; wón měješce s tym „šjewjenjom teho praweho šuda Božeho“ Jesušowe šašopschindjenje k poslednjemu sudu w myšlach. Wón tež njeje tutón list do Jerusalema, ale do Roma poštať. Jeho čitarjo pať běchu tola s wjetšcha tajžny křesćizienjo, kiž běchu předy židzi byli. Do našeho teksta rěczi wo hrěšnym štaženju pohanow, kiž niž jeno wschitke Bože kasnje pschestupowachu, ale běchu tež tajkemu hanibnemu nekasanstwu, so šo to wuprajicž njehodži, podacž. S njemuprajomnym šazpicžom hladachu Šraelitojo a čzi, kiž běchu se židowskeho luda wuschli, na tutych wot Boha šastorcženych pohanow. Duž šwjaty Pawoł jim to słowo napschecžiwio džerzi: Wy nješće lěpschi! „Womyšlich ty pať šebi, o čłowjecze, kiž tych šudžisch, košiz tak činja, a činisch tež to šame, so ty Božemu sudu wuńćješč? — Pšchetož žane pohladanje na paršchonu psched Bohom njeje.“

My žaneje pschicžiny k temu nimamy, so bychmy

prajili: „Sa so czi dzakuju, Božo, so njejšym kaž tamni židži!“ Wschetoz wschitke hrěchi tamneho czaša běchu so hluboko žrale a dobyle do nascheho luda. Wnšozy a nišy so njeprashachu sa tym, shto je psched Bohom prawe, ale sa tym, shto po možnosći wjele dobytku wunješe a kaž bychu śwětne žadanja a cželne žadošće spokojili. Sa czaš dolheho stoteho mēra bē derjemēcze rostlo a s nim bješ mēry dowěrjenje na šamšnu mōz a samoženje, kiž mēnjese, so Božeje hnady a šmilnosće wjazy njepotrjeba a napschecziwo wschēm nowym wopokasnam Božeje dobrocziwošće nježakowne a njehnute wostawasche. Wnšozy a nišy běchu so wot Boha wotwobrocžili, taž so drje šu woprawdžiczi pscheczeljo šwojeho luda druhdy na Žesufowe šłowo spominali: „Šdy by wschať ty wjedžalo, dha by ty tež wopomnilo w tym šwojim czašu, shto so t twojemu mērej hodži. Ale nētš je psched twojimaj woczomaj potajene.“

Schtož njeje žane dobre šłowo samohlo, to je na jedyn ras fruta wōjna dokonjala. Kaž bychmy s dolheho twjerdeho šona wotuczili, taž nētš halle sašo widžimy, shto je dobre a shto je kniczomne. Nētš šo sašo prashamy: „Schto mamy cžinicž? Haj, shto mamy cžinicž, so by Bōh s nami schoť?“ Šizom pschi hibanju sa wustupjenje s žyrkwje je šo drugi wulki džel nascheho luda cžim nutrišcho t Božemu šłowu a t šwojej šchescžijanskej wěrje pōinal. A taž je šo tež nētš dopokasalo, so njebēchu žōrla wērnej bohabojošće, kiž drje bēchu šo prjedy šlabšcho žōrlite, šaprahnyte; s nowa šo mōznje wuliwaja! Wjele tyšaz naschich wojowarjow je, prjedy hacž šu pschecziwo nješcheczelej wuczahnyli, šebi Bože šwjate wotkasanje žadalo a wužilo a wjele millionow tych, kiž šu domach šawostali, je na pokutnym dnju šo modlo šwoje kolena šhibowalo psched Bohom, kiž ponižnym hnadu dawta.

Taž nēkotru starošć w twojim žiwjenju je Bōh hižom do wješela pschemobrocžil. Wōn, kiž je šo namakacž dať, tež nētš twōju starošć wot tebe wosmjje. Kať chzesch šo jemu dzakowacž? Došć jich je, košiz, hdyž je strach nimo, šwojeho wumōžerja a pomocnika wjazy njesnaja. Tať to nješmjje s nami byčž. Ale shtoz je Bōh tōn Anjes nam w cžezkim czašu hnadnje pōinacž dať, so wōn s nami je a so my šmy jeho lud, to šo nam wjazy šhubicž nješmē, so bychmy na tym šbožu džel mēli, wo kotrymž šwj. Pawoť praji: „Šhwalbu a cžescž a njesachodnosć tym, košiz ščezpliwje w dobrych skutkach steja sa tym wēcžnym žiwjenjom.“ Hacž nēchtō w žiwym towarštwje s Žesufom steji, to widžišch na jeho skutkach. Dobry shtom nješe dobre plody. Dobre skutki šu plody wērny. Wulke wopory budža šo w bližšchim czašu wot bratrowskeje, šchescžijanskeje lubošće žadacž. W pošlednich dnjach, jako naschi wojowarjo nam w Božemje prajachu, šmy widželi, kajki šwajš wutrobneje lubošće staršchich a džeczi, bratra a šotru, mandželšteho a mandželštu, haj wschitke stawy nascheho lubeho wōtzneho kraja na šo wjoša. Kať wjele woporow je šo hižom pschirjēšlo, so bychu šo wojowarjam a jich šwōjbam starošće wsale! Kať wjele woporow budže hišchže nusnych, so bychu šo wschitke rany šahojile, kotrež wōjna bije! „Bōh budže kōždemu docž po jeho skutkach! Bōh šaplacž wschēm, kiž šu šwērni pomocnizy w nētcžichej nusy!“

„Ščezpliwje w dobrych skutkach štač sa wēcžnym žiwjenjom“, je nam jeno mōžno, hdyž šebi t temu pschezo nowe mozy s Božeho šłowa cžerpamy. Džen 10. augusta je šo sto lēt minylo, so bu šakše hlowne bibliške towar-

štwo w Draždžanach šašōzene.* Bibliju mamy sa tunje pjenjesh. Njeje wona nam teho dla wjazy „droha“? — Biblija je šo „list s njebjesh“ mjenowala, kotryž je luby Wōcžez šwojim džecžom pišal a kiž jim pucž do wēcžneje domišny pokasuje. — Kaž listy wot doma budža naschim wojowarjam prajicž, kať my w horzej lubošći na nich špominamy, tať mōžemy a budžemy psches šwērne wužiwanje lubeho Božeho šłowa pschezo bōle sa tym pschiricž, so chze Bōh nasche lēpsche. Wōn naschu šrudobu do wješela pschemobroczi; wschať šmy jeho lube džeczi, kiž dyrbja „šako pschiricž“, kiž šu powoľani t domišnje horjelach! — Mēr budž s nami!

Šamjen.

V. w H.

Sšłowo k jubjelskemu lētu rospšchescžeranja biblije.

Šubjelske lēto! Wo jubilirowanju abo šwjatocžnym wješelym šwjedženju budžesh pola naš s cžezka shto wohladacž. Šola dofelž nasch šerbški lud je šakšim hlownym bibliškim towarštwom w hromadže šwišuje, wot njeho šwoje biblije w macžejnej rēczi tunjo cžišchžane, porjedžane a pschezo bōle wudospōlnjene dostawa, ma wōn wschōn šamyšl, na jubjelskim šwjedženju tuteho towarštwacžople džēlbracž. A shtoz ma šajimanje sa pschedewšacža a šwjedženije hodžiny towarštwaj, budže tež na nowym (nēmškim) testamencž, wot towarštwaj s psychnymi wobrasami 1914 wudajomnym, kať na jubjelskej šwjatocžnosći wot 7. — 9. septembra w Draždžanach džēlbracž.

Nēkotre lēta hižom je šnaty molet Ščäfer, kiž je nēmške špewariške s rjanymi natwarjožymy wobrasami wudebil, po porucžnosći pschedšhdštwa bibliškeho towarštwaj nowy testament s psalmami na tošame wachnje debicž počal. Šeho wumjēški škut ma t septemberej t. lēta hotowy byčž. Sa nowy testament maja 18 wobrasow psches žyłu, 30 psches poť strony byčž, a psches 60 wschelatich psychnych šnamjenjow; sa psaltar wobras psches žyłu, 4 psches poť strony a 10 druhich šnamjenjow. Šo wschēm, shtoz je šo dotal prajicž hodžilo, budže tōnle testament na žyle nowe, hacž dotal njesnate wachnje wupšcheny. A, tať mēnja wēžnywštojni, tale psycha nētotremužkali, kiž je šo jemu žyš ščiniť, nowy testament a psaltar sašo luby ščini. Šemplar je šo pschilubil pschirpšlacž w šwojim czašu na kōždu agenturu (Šklad biblijow), kotrymž tež nasche šarštwaj najbōle šluscheja).

S jubjelskeho šwjedženja w septembrje je telko tudy našpomnicž: Wutoru 8. sept. šo šwjedženška Boža šklužba dop. we 10 w Anjeninej (Frauen) žyrkwj wotdžerži, w 12 na to šwjatocžnosć w towarštwowym domje na Šinzendorfšewej drōšy, t cžemuž šo šhromadny wobjed pschisamtnje. Wječor teho šameho dnja maja šo Ščäferowe prjedy špomnjene wobrašy t nowemu testamentej na placže w šwētle pokasowacž. — Šsrijedu 10. sept. ma sašo w towarštwowym domje šjawna bibliška konferenca byčž dop. w 10 — a šo pschi tym rospominacž, shto ma šo cžinicž. so by šo biblija woprawdžita ludowa kniha ščiniła. Šichi tym budžetaj dwaj šnamjenitaj šnajerjej na polu biblije šo prjōdzy wuprajicž. Wschitzy pscheczeljo wēžy biblije šo t temu pscheprošchuja. Šsnano mōže tež tōn abo tamōn šakš pscheczel s nascheje šrijedžiny tam doječž. Šohnowanje tam wēicže dostanje.

Našpomnjene njech je ššōncžnje, so je tež pschezo šerbški lud w jenym duchownym w pschedšejčerstwje bibliškeho towarštwaj šastupjeny. Šo dołholētnym šastupowanju njeboh šar. Šakuba je t. šar. lic. th. Wrošal Šrodžišchžaniki se šastupjerjom. M.

* Šschirunaj nastawť w pošlednim cžišle!

Něščto s čaša nastacza bibliških towarštwow.

(Pšched 100 lětami.)

Prijedy nastacza! Duchowny Dberlin, kiž w Kamjenjodole w Elſaſu ſwoju woſadu paſeſche, powjeda, kaſ cži ludžo tam ſebi na to myſlicž njemožachu, ſebi bibliju kupicž dla ſhudobnoſcže. Na to wón iſi biblije droho kupi, kotrež iſjom ſhudym žonom we woſadže pſchepoda, ſo bychu wot hěty k hěcže ſhodžite, ſ nich priódf cžitacž a na žadanje knihi džen abo poſ dnja jenotliwym ſwójbam pſchemoſtajičž. Po nětotrych lětach běchu paſ te biblije pod wjele rukami pſcheſ trjebanje ſo cžiličže pſchetrijebale.

Duchowny ſe Schleiſiſkeje piſche: Te 500 džěcži mojeje woſady, kiž do 8 ſchulow ſhodža, nimaja wjazy hacž 12 biblijom a 50 hacž 60 nowych teſtamentow mješ ſobu; a we ſwójbach je hiſcže ſrudniſcho; jenož porědko tam bibliju nadeńdžeſch.

W narańſcho-pruſſiſch ſchulach ſo 1815 wjazy dylžli 30 tyſaz džěcži naličži, kotrychž ſtarſchi taſ ſamóžicži njebychu, ſe móhli jim bibliju wobſtarocž.

Wěſty Dr. Schwabe je, w tamnym čaſu woſoko pučzowawſchi, wſchón ſapſchijaty wot ſapucžennych wſow, roſpuſcžennych ſchulow, próſdnych zyrkwjom, hdžež ani biblija wjazy njeběſche, kemiſch wotměl. Wón naſpomni, kaſ na nětotrych blaſach ſo ſda, kaž była ſo biblija ſhubila.

Bo nastaczu! Duchowny ſ Württembergſkeje 1816 piſche: S wulim žadanjom nowemu naſkadej napſchecžiwu hladamy, dokeľ pſchecže mnohich, ſe ſylſami wobſwědcžene, tež bibliju doſtacž, ſo njemóžeſche dopjelnicž.

Sedyn piſche: „Čži, kiž bibliju doſtachu, wobſwědcžachu, ſo jim njedžiwajo něcžiliſcheho (droheho) čaſa 100 toleť taſ lube njebudžichu byle kaž tale biblija.“ Wn cžitamy wo džaku wobſboženeho ſchemza, kiž njeběſche 30 lět žaneho ſwjateho piſma w ruzy měl a ſmě něť bibliju ſamu ſa ſwoju měcž.

W ſhudnych ſhěſkach, taſ cžitamy, ſu pólſli biblijom najrieniſche hodžinki dožiwili. Někaſka ſhuda wudoma, ſebi pjenjeſy k ſwojenju ſwjateje knihi poččiwſchi, wuwoła: „O Rnježe Jeſu, kaſ ſy mi pſcheſ taſ někotru nuſu a dnj žalocže pſchepomhať. Něť daſch mi ſamo ſwoje drohe ſłowo do domu pſchinjeſčž.“

W ſhudej rjabatowej hěcže macž bibliſkemu póbělnikej powjedatſche, kaſ ſu džěcži (w tamnym drohim čaſu) ſ hłodom trawu jědke a kaſ wona ſo k Bohu woła, ſo njetrjebale hłodu wumrjecž. Kaſ je ſo pobožna žónſka ſwjebelila, jako móžeſche ſo pódla wſchědneho ſhlěba tež ſhlěb žiwjenja ſa duſchu jako dar luboſcže darmo do domu pſchinjeſčž!

M.

Prěni huadny ſkutk khěžora Wylema I.

Se nětko 43 lět, ſo Franzoſſojo ſ Němzami naſhwilny měr cžinjachu a jim twjerdžilny pſched Pariſom pſchepodachu. Na wobſadjenje tutych twjerdžilnow a na pſchedewſacže wójniſkeho materiala běchu artilerijſtojo komandowani, a pſchi teje ſtkadnoicži ſo njeſklyſchana wěž ſta. Mješ tutymi wojakami běſche tež ſeržanta, ſmužitny wojak a hewať dobry cžłowjek. Ale, kaž to we wójnje je, wón běſche ſo trochu wjele napiť, tež malo ſnjeſeſche a wſſche teho běchu tehdy runje wozazy najwjeſeliſchich myſlow. Tutón ſeržanta počza nětko ſ franzoſſimi wojakami rěčecž a jim klubu cžinicž. Seho leutnant jeho najpriedy mile a potom wóſiſcho napominalche; hdnyž ſeržanta na to njefedžowatſche, leutnant ſwocju pſchifaſnju ſ wótrymi ſłowami woſpjetowatſche. Duž ſo ſeržanta roshněwa, ſwój roſom ſhubi a ſwoju tělbu ſhrabny a wutiěli; hwiidajo kulka leutnantej nimo hłowy leczeſche. Prěnje wofomiknjenje běchu wſchitny kaž ſatorhnjeni, potom paſ ſo wozazy na ſeržantu walichu a jeho wuwjaſachu. Na mějce ſo wójniſki ſud ſeſtupa. Wuradjenje

bě krotke. Wuſud rěſaſche: Satsělenje! Wojeſſki komandeur budžilſche na mějce tutón wuſud do ſkutka ſtajičž mohť a ſeržantu ſatsělicž dačž, tola paſ wón najpriedy kralej roſprawu poda, a tón pſchifaſa, ſo ma ſo wotprawjenje wotſtorcžicž. Sedyn thdžen po druhim ſo miny, jaty bu ſa ſwojim regimentom tu a tam wjedženy. Wón běſche ſo ſe ſwojim žiwjenjom a ſe ſwojimi domjazhymi rožžohnowat; pſchetož na hnadu wón pſchi cžežkocže ſwojeho njefkutka licžicž njemóžeſche. Ale ſeſchědžiwjenty kral nje-móžeſche pſcheſ wutrobu pſchinjeſčž, ſo by ſeržantu ſatsělicž dať; jeho prěni huadny ſkutk, kiž wón jako khěžor doſonja, bě, ſo wón ſeržantej pſchifudženu ſmjercž do jaſtwa na čaſ žiwjenja pſcheměni. Lěto po druhim bě ſo mješ tym minylo. W domach, w maľym měſtaczku w Durinſkeje, jateho njewjeſta, wjeſneho wuczerjowa džowka bydleſche. Wona ſwojemu nawoženju pſchi wſchěm ſwarjenju ſwojeje ſtareje maczerje ſwěrna woſta; jeno junu ſa lěto, mjenujzy hody, ſmědžilſche ſwojeho nawoženju widžecž a jeho troſchtowacž. Hdnyž běchu ſo 8 lět minylo, ſwaži ſebi ſa ſwojeho nawoženju wo wobhnadjenje proſnyčž. Tuta próſtwa bu ſapowjedžena; teho runja pſchichodne lěto. Saſo běchu hody pſched durjemi, 10 lět bě nětko ſaſchlo. Duž ſtary khěžor raſ rano na ſwojim bližje próſtwu wo wobhnadjenje wot tamneje njewjeſty namata; wſcho, ſchtož jeno móže ſebi luboſcž, kiž wſcho wěri, wſcheho ſo nadžija, wſcho pſchecžerpi, wumyſlicž, w tutym liſcže ſtejeſche. Duž ſtary khěžor hłuboke ſobuželenje we ſwojej wutrobje ſacžu a wſa kruč papjery a pſchifaſa na nej wobhnadjenje něhduſcheho ſeržanty ſ tym pſchifpomnjenjom: „Hiſcže do hód ſ jaſtwa puſchecžicž, ſo móže jaty hiſcže hody pola ſwojeje njewjeſty byčž.“ Taſ ſo tež ſta. Wobaj buſchtoj ſbožownaj mandželſkaj. Tón muž doſta — to běſche khěžor pſchifaſať — jaſtojniſtvo na želeſnizy a je nětko hódny, ſwěrnny jaſtojniſ. Seho něhduſchi leutnant, kiž je bóry na to jako major ſe ſlužby ſtupiť, běſche jemu hižom dawno wſcho wodať.

Njewocžakana pomoz.

Feldkirch je Awſtriſke měſto w Tirolſkeje. W lěcže 1799 pſcheſtrěwachu ſo franzoſſke wójſka po Němſkeje a runje jutromnicžku rano pokajowatſche ſo nabojanym měſchczanam franzoſſke wójſko, 18000 muži pod generalom Maſſena, ſo bychu Feldkirch wurubili. Měſchczanſka rada ſo hromadu ſběža a wuradžowatſche, ſchto by cžinicž bylo. Sedyn rěčjeſche taſ, drugi hinal. Duž ſtany ſtary zyrkwjenž a rjekny: Sa ſlyſchu, ſo radu ſtkadujecže ſ cžělom a ſ krowju a njewěcže, hdže won a hdže nutz. Mjeje dha dženſa wjeſeľny dženi horjeſtacža naſcheho wumožnika? Čhzemny ſwonicž kaž pſchezo a ke miſchi hičž kaž ſo ſluſcha a wſcho druge Bohu porucžicž!“

To ſo ſta. Wſchitke ſwony ſapocžachu klicžecž, ludžo we ſwojej ſtrachocže ke miſchi khwatachu, Boha wo pomoz proſnyčž. W hlaj, hdnyž ſ kemiſche pſchińdžechu, běchu ſo Franzoſſojo minyli. Maſſena njewjedžilſche, ſchto ma to ſwonjenje na ſebi, mēnjjeſche paſ, ſo je awſtriſke wójſko w nozy Feldkircheje na pomoz pſchichlo a taſ ſo wón wróczi a jich na pokoj woſtaji.

„Schtož Bohu wſchón ſo dowěri,
Tón ženje na pěl njetwari!“

Nanowe ſnamjo mój wumožecž.

Se nětko, taſ powjeda ſyn Württembergſkeho duchowneho, 44 lět, ſo bě bitwa pola Wörtha. Hdnyž ja tehdy ſobu Fröſchweilerſke horu nabběhowach, buch franjenty a woſtach ležo, mješ tym, ſo druſny dale cžerjachu. Krej mi ſ ranow cžeczeſche a bóry ſhubich wjedjenje. Hdnyž ſaſo k ſebi pſchińdžech, bě

wjeczór. Za jachlach po wodze, bęch pať tãť flaby, so ani stawczka hibanęć ani wołacz njemóžach.

Nětko hłogny bñhach, kiž so bóle a bóle bližachu. Sižom so wješelach, dofelž febi myšlach, so noscherjo thorych du, kiž sa franjenty phtaju. Tola tať so strožich, hdyž na jene dobo pschede mnu dwaj sedrienaj mužfaj stejestaj, dwaj s tnych ludži, kiž so hñany bitwiszczow mjenuja a kotsiž franjentych wurubja a jich. hdyž je trjeba, doraža, so žanych fweđkow pscheczimo febi mēli njebychu. Wonaj mje sa mormeho dzeržestaj a ja jeju pschi tej wēre wostajich. Ani stawczka njehibnych, haj woczi saczynch a mējach jej jeno trochu pomoczinjenej, so bych wohladať, shto so mnu sapocznetaj. Duž so jedyn tuteju hrubeju człowjekow te mni skhili a mi moje wutrobno wobmařowasche. Nětko mi moju uniforamu swotpina a moju listnizu wuczeže, w kotrejž wēscze papjerjane pjenjesh phtasche. W njej pať ničo njenamata, dñžli fotografiju mojeho stareho nana, kiž bē so w zyrkwinej kufni wořnamjenicz dať a bē mi, hdyž do wójny czehnich, tuto fwoje snamjo řobu na pucz dať. Tuto snamjo bu nětko mój wumóžnik. Sdyž so rubježnik jeho dohlada, wón hrojnje sařakrowa, czifny listnizu do boľa a kopny do mnje, so so ja po brjosy dele hacž do niľteho pschērowa kulich. Tam mje rubježnikaj ležo wostajischtaj a dale džeschtaj, so byshtaj druhich wurubiloj.

W pschērowje mōžach so wody napicz. Na to do spanja padnych. Sdyž sašo wotuczich, so thorychnoscherjo na mnje dohladachu. Najpriedy mje sa mormeho dzeržachu. Sdyž pať widžachu, so je hiščcze něshto žiwjenja we mni, mje na nořnydo položichu a do wñy donjeřechu, hdyž buch stōncžnje sašo poľnje sahojeny. Tať bu wobras mojeho nana mój wumóžet."

S čim so ludy wobknježa?

Lord Kurzom je drje mjese wschittimi najlěpschi naměstny kral w Indiskej, kiž je tam Sendželsta hdy mēľa. Tutón ras tole wupraji:

"Na čim wotpoczuje nasche knjeistwo w Indiskej? Niz na naschim wójstku; pschetož shto je to porno tym millionam Indiskeho luda? Wjele bóle tam nascha mōž jeno na sprawnoscži a prawdže leži. Jeno s wutrobny won mōžemy nad Indiskej knježicz. My dnybimy wschēch fwojich poddanow w Indiskej pschēfweđeczicz, so fmy sprawni napscheczimo nim, so mjes nami a nimi psched sakonjom žaneho rosdžēla njeje, a so so sa jich sbože staramy. Njecžinimy tať, dha fmy w Indiskej najdlēje s knjesom byli."

To řu jara mudre řłowa a my s nich rořnymy, tať je Sendželstej mōžno, nimale poľozju žyľeho řwēta wobtnježicz.

Chinesiszy wojazy.

Chinesojo njeřku řadny wójnikli lud. Shtōž rjenje piřacz samōže, wjetřcye řhwalby wužiwa, hacž tón, kiž so we wójnje psches řhroble skutki wuřnamjenja. Wojazy tam s najhubjeřischedo luda wobsteja. Chinesisli hejtman dostawa mřdu sa 100 wojakow a ma jich jeno 30. Pšchindže-li pať ras wobhladanje, tñnje wón 70 njedoczintow, kiž je febi s řhwatkow na hařy řelberať, do wojerřkich řuknjow, a jemu ani na jenyh mužu njepobrachuje.

Chinesisli wojak je mjes řwojim ludom hľuboko řazpjeny. Tať rucze hacž ma řmužitemu njepscheczēlej napscheczimo řtupicz, wón czēľa. Potom halle widžich, shto ma na řhribjecze napřbane řłowo: „řhroblešč“ na febi; jeno w czēłanju je řhroble. Ğusto řu tuczli wojazy hōrje hacž rubježnizu na wřach rubili.

Sdyž bē wójna s Japanřkim ludom nimo, wudhri řbēžt

w Chinje, kiž so psches dalole džēle kraja rořpschescžerasche. Tež mēstaczko Jen-tun bu w nořy psches řbēžkarjow nadpadnjene; wřhelake řadlawoscze so stachu. Alamy buch wurubjene, řbnste wumozowane. Na drugi džen do teho řameho mēsta wojozy řaczahnychu. Shto pať tuczli czinja? Wonli řtut řkazenja halle prawje dořonjachu a wřcho rubjachu, řhtož bē hiščcze řbñtne. Mjes tym bēchu řbēžkarřke czřjōdy dale czahnyľe. Wobhřlerjo na wřach wřhudy czēłachu. Jeno mužojo wulfeje wñy chñychu so řhroble wopokasacz. Pšchede wřu bēchu řturu řanonu řtajili, kiž bē s pōlvrom a s řruchami řelēsa napjelnjena. Na nju so řpuchcžejo, njepscheczēla woczakowachu. Tola ľēdma so tutón pokasowasche, w czēłanju řwoje řbože phtachu. Jeno jedyn s nich bē, priedy hacž so do bēženja da, luntu řapaliť. Pšchpadnje tamna řtara řanona hiščcze řwoju wēž jara derje czinjescche, hdyž se řwojeho řōľdka wřcho na řbēžkarjow wupluma a jich czřjōdy tať derje trjechi, so buch wōřmjo řranjeni. Wuspēch tuteho řšelenja bē wulřotny. Šbēžkarjo do wřchēch řutow a řōnzow czēłachu. Snydom so bojařliwi wjeřnjenje wōrcžichu, řwotřrowachu tamnym řranjenym hłowny a buch jako řmužiczi dořyczerjo s wulřotnej řwjedžēřtej hořczinu czescženi.

Wñyřki Chinese řa řwuczowanju němskich wojerřkich řōđžow pschihładowasche. S wulřim řpodřiwanijom wón džescche: „řola wař rořkafuje jeno jedyn a wřchitzy dny řobřkuchaja; pola nař w Chinje rořkafuja wřchitzy a ničto njepořľucha.“ Wēřno je, tež tutón lud je řwēřnych řhroblenych mužli, řwōj kraj lubowaznych řakitarjow mēľ, ale czi řu řēdzy. Někotry wñyřki general je, s wjele ranow řrawjo, dale wojowal, doniž njeje řtōncžnje na řemju padnyť, ale czi řu wuřřacz. S wjetřcha je mužřte wuřtupjenje a řahorjenje wopornywa lubořcz ř wōtznemu řrajej w Chinje njefnata wēž.

Ředžbu!

Shtōž ma w zuřnych řrajach n. p. w Amerizy, Aulřalřtej atd. jeneho abo drugeho tnych řwojich a jim list piřa, njech wonkach na řouvert adressu s němskimi piřnikami njena piřa, dofelž we wuřraju němske piřniki njefnaju. Wjele bóle dnyřbi adressa s řaczanskimi piřnikami piřana bycz, a řhtōž te řam piřacz njemōže, njech febi adressu wot nětoho drugeho napřřacz da. Pšchindže list s němskim napřřmom něhdy do jeneho mēsta we wuřraju, dha pōř njewē, shto s řlistom czinicž, dofelž adressu czitacz njemōže. Se to wjetřche mēsto, w kotrymž němski řonsul byđli, řo list na řonsulat donjeře, hdyž adressu do řaczanskeho piřma pschepřřaju, tať so mōže řōn pōř na praweho donjeřcz. Njeje pať tam řadny řonsul, dha pōř list do boľa czifnje. A řajke řčēřwki mōže to mēcz! Ğłaj, řny w Amerizy na řwoju macž domoj piřche; ale řane wotmolwjenje njepřchindže. Wón piřche řašo a řeczi řrōcz, a řenje řane wotmolwjenje njepřchindže. Macž drje bē wotmolwila, bē pať adressu s němskimi piřnikami piřala, kiž w Amerizy czitacz njemōža, a duž bē pōř wřchē jejne řlisty do boľa řchmōřnyť. Dofelž řny řaneho wotmolwjenja njedosta, febi myřlesche, so je macž řemřēľa a tať řam piřacz pschēřta. Domach pať so macž řudži, so wot řny řadny list wjazy njepřchindže, a řłaka wot ranja hacž do wjeczōra, dofelž febi myřli, so je řny mōřny. Nē, wón mōřny njeje. Ale jejne řlisty, kotrychž adressa bē s němskimi piřnikami piřana, ř njemu dořčle njepřku, duž tež wón wjazy wotmolwiť njeje. W Šserbach wřřať febi řudžo myřla, so s němskej řēczu wōľo řyľe řemje pschindžescch. Temu tať njeje. Šny s němskich mjefow won, řrebasch ř wjeczōru řranzowřku a řendželřku a ř ranju řłowjanřku (řerbfku) řēcz.

Sy-li spéwał,
Pilnje džélał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mérný
Čerstwosé da.

Njeh ty spéwaš,
Swérnje džélaš
Wšédne dny;
Džeň pak swjaty,
Dušl daty,
Wotpočň ty.

Z'njebjes mana
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wokřew će!

Šserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjež knihczišczerńi w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 pj. dostacž.

11. njedžela po šwjatej Trojizny.

Romšl. 1, 16—24.

Šow budže nam wo tajkich powjedane, kiž šu bjes samolwjenja. Šsu to czi, kiž praja, šo tu Bóh njeje a kiž šo hanibuja ewangelija wot Šhryšta. Šacž je tajkich tež mješ nami? Warnowani budžemy, šo njebychmy taš smyšleni byli.

Duž hladaj šo teho, šo njeby w šhromadži= šnje tyh štejal, kiž šu bjes samolwjenja. Njepraj: 1. žadny Bóh tu njeje, a 2. ja hanibuju šo ewangelija wot Šhryšta.

1. Tajkich je pšchezo było, kiž šu prajili, šo žadny Bóh tu njeje. Wošebje prajachu to tehdy a praja to hišcže nětko póhanjo. Šo paš do žaneho žiweho Boha wjazny njewěrjachu, wopokasachu š tym, šo tu krašnosčž teho nješachodneho Boha pšchewobrocžichu na podobnosčž, šo by podobna byla na šachodneho cžłowjeka, a tež podobna na ptaki, na šchyrinohate a po šemi lažaze šwěrjata a šo štworjenju bóle dnžli štworiczelej štužachu a po žadosčžach šwójich wutrobow w njeczistosčži žiwi bėchu, šo šwoje cžela mješ šobu šahanibichu. Ša to bėchu bjes samolwjenja: „Pšchetož šo my wėmy, šo Bóh je, to je jim šjewjene, pšchetož Bóh je jim to šjewit; š tym, šo Boža njewidom= nosčž, to je, jeho wėczna móž a bójštwó, budže widžene, hdyž my na škutkach to šrošymimy, jako to je to štworjenje teho šwėta.“ Bohužel je paš tajkich, kiž žiweho Boha přēja, tež mješ šchescžijanami a bė jich nětk jara wjele. Š džéla

šu bóle žuni, š džéla paš žyle džiwi we šwojej njewěrje. Čži bóle žuni šwoje přecže žiweho Boha pšchi šebi wob= šhowaju. Šeno jich žiwjenje a šadzerjenje a šłowa, kotrež pšchi tej a drugej škladnosčži wupraja, šwėdcži wo jich smyšlenju. Njepšchindu wjazny abo tola jara porėdko do Božeho doma a š Božemu bliđu, njemodla šo wjazny, nje= dadža šo wjazny šwėrowacž abo cžinja to hišcže taš šwon= łownje šobu, a runje taš je pola nich še šchcženizu a š pohrjebom; šwoje džecži njedadža š džéla wjazny wu= šchcžicž a pšchi pohrjebje tyh šwójich njechadža žaneho duchowneho mėcz. Šich myšle du jeno na šwėtne a cžafne kubla a wješelosčže. Pšchi tym šu wšchaš tež jara špróž= niwi a šwėrni w džéle a pšchecželnimi pšchecžiwó druhim, šo njebychu šebi žaneje hašby nacžinili. Tajkich mašch wošebje tež mješ bohатыmi, mudrymi a wošebnyimi a štyšchich hušto š jich erta: hišcže něšchto a taš do žiweho Boha wėricž je hluposčž. Šinaš czi bóle džiwi přejerjo žiweho Boha. Woni njemóža šwoju njewėru pšchi šebi wobšhowacž, ale rėcža wo tym šjawnje, pišaju wo tym w nowinach a knihach a džélaju na to, jeno wėru do ži= weho Boha šanicžicž. Wėšo woni hašle prawje Boži dom a šłowo šazpawaja a šhodža po šwójich lošchtach a žado= šcžach w njeczistosčži, šwėtnej wješelosčži, nješwėrnosčži a njespołojnosčži. Taš šu tež po našchim kraju wokolo cžahali a we wulkich ludowych šhromadžišnach š polnym hidženjom žiweho Boha napominali: won š žyrkwje, přecž še wšchej wėru. A pšchi tym šebi tučži myšla, šo šu woni šami jeno czi mudri, a kiž hišcže do žiweho Boha

wěrja, czi hlupi. Pawoł pak jow wo nich hinał myšli, hdyž praji: „hdyž šu šo ša mudrych měli, šu woni blašni šczynjeni!“ A woprawdže, je dha to š rošomom, šchtož woni tał mēnja tež wo štworjenju šwēta, šo jōn njeje, kaž biblija to praji, Bōh štworil, ale šo je šam nastal? Kaž njeby wo wšchēm, šchtož tu je, jedyn špoczałt byl; kaž njebyrbjal wšchudžom wodžer a twarz bycz, a nětko hafle pšchi šwēcze, hdyž je wšcho tał krašnje štworjene a mudrije šarjadowane. Šchto dha mēnicze, hdy by něchtō pšchischol a prajil, šo je našch Boži dom, kaž tu šteji, šam wot šo nastal, hdyž je š woprēdka kufk šemje tu bylo, a to je šo šapocžalo někał hibacz a pšchibymacz, šo š tych šamuschkow murja nastal a š drjewa lawki a šhodny, niz wērno, my bychmy prajili, tōn cžlowjeł je rošom šhubil. A to drje mōžemy tež wo tych mēnicž, kiž chzedža nam š mudrymi šłowami rošestajecz, šo je šwēt š tał mjenowaneho prēnjotneho blōnka (Urzelle) nastal a šo š lētami rošwimal k temu, šchtož nětko je. Š wotkal dha, tał mōhli šo praschecz, je tutōn prēnjotny blōnk? Je tōn něchtō wohladał a je něchtō pōdla byl, hdyž je šwēt š njeho nastal? Njerēka tež to wēricž? A njeje dha tōn džiwo wjele džiwnišchi, hdyž wuczja: wšchitko je šamo wot šo nastalo, hacž hdyž biblija praji: Bōh tōn wšchekomōžny je wšchitko štworil a to hnydom jara krašne, dobre a rjane, kōždu nēž po jejnym byczu a waschnju. A hdyž šo tež pšchi kōždej wēžu dale tajke rošwimanie a pšchibymanie namaka, šchtož ničtō njeprēje, dha ta wēž tola ta šamšna woštonje, ženje to tał njeje, šo mohł š jeneje wopizny cžlowjeł nastacz, šo šu š jeneho blōnka wšchitke wēžny nastale. Czi wšchitžny pak, kiž žiweho Boha šaprēja, šu tež nětk bješ šamolwjenja. Wšchaf maja tež woni Bože šjewjenje w jeho štwōrbje, jeho šłowje a wošebje pšches jeho Šsyna. A hdyž widža, kał jich wjele š kōždeho štawa do žiweho Boha wēri, njemōhli to tež cžinicž? A Bohu budž džał, šchtož njeje Bože šjewjenje dozpicž mohlo, to je nětk Boži šud a prut dozpil. Kał někotry je w nudy wōjny šašo žiweho Boha pytal a namakał a šteji š druhimi hromadže w tej jenej wērije a modlitwoje k Bohu šwojemu Anješej k šwojemu trošchtej, k šwojej nadžiji.

2. Kaž pak šu czi bješ šamolwjenja, kiž žiweho Boha prēja, tał tež czi, kiž praja: ja hanibuju šo teho evangelija wot Šhryšta. Pawoł njeby to wo šebi wuprajil, hdyž njebychu drusy Šhryštuša a jeho hnadu šacžišnyli. Wōn šam wšchaf bē to tež prjedy cžinil, bē šchescžijanow šurawje pšchescžehal a nad šmjercžu Šchcžepana šo šradowal; ale pola Damastona bu k Ješušej wobrocženy a jeho wērijazy a šwēdf. Woprawdže to njeby šo nihdy štalo, šo by tutōn wuczeny muž, cžescženy pola luda, šo k temu Anješej wobrocžil, a nětko šam hanjenje a pšchescžehanje šwojich prjedawšchich towaršchom na šo wšaf, hdyž njeby wērno bylo, šo je šo jemu, kaž šam powjeda, Ješuš, tōn horještanjeny a žiwo, šjewil. A nětko njehanibuje šo teho evangelija wot Šhryšta a je jo prēdowal w Jerušalemje a po žylym šwēcze, hacž tež jeho tehodla šrudowachu a a hanjachu, a to tehodla, dokelž mōž Boža je, kotraž šbōžnych cžini wšchitkich, kotřiz na to wēria. Wšchaf pšchinješe powjescž wo Božej hnadže w Ješušu Šhryštušu, Božim Šsynu, kotrehož je Bōh tym šhudym hrēšnitam ša Šbōžnika daril, a kiž je se šwojim šwjatym žiwjenjom a hōrkim nješawinowatym cžerpjenjom a wumrjecžom to wumōženje wot šchtrašny hrēchow a to wujednanje š Bohom dokonjal, šchtož je se šwojim horještaczom a knjebjušpēcžom

wobkručžil, a šchtož nětk do njeho wēri, šo na njeho wo wutrobny m roštacžu šwojich hrēchow špuschcža, tōn je prawy pšched Bohom a namaka w tajkim towarštwje š Šhryštušom mōž k šwērnemu bēdženju a šhodženju ša nim, trošcht wo wšchej žaloscži a nadžiju wēcžneho žiwjenja, šo šbōžny je w Šhryštušu jow a tam. To je Pawoł našhonil a jich wjele š nim, tež se wšchēch štawom. Ma jeneho chžu pokafacz, hdyž jow tež cžitamy: „prawy pak budže po šwojej wērije žiwo“, na našcheho Luthera, kiž je w tutym šłowje mēr š Bohom, prawy pucz k wērnej šbōžnosći namakał. A nětko bu tež tebi prajene: wēr do Ješom Šhryšta, dha budžesch šbōžny; Šbōžnik tu je, daj šo šjednacž š Bohom. A ty šy šwojeho wuczerja, duchowneho, nana, šwoju macžer w tutej wērije wohladał žiwych bycz a šnadž wumrjecž. Dha šy tola tež w tutej wērije žiwo a tał šbōžny? D kajke wješele to bēšche, pšchi wšchej šrudobje, hdyž dyrbjachmy šwojim lubym božemje prajicž, kał našchi wojazy w tutej hnadže šwojeho Šbōžnika mēr pytachu a šawdawł šbōžnosće, prjedy hacž do wōjny džēchu, hdyž ničtō njewē, hacž šo šašo štrowy wrōcži. W tutej hnadže štrošchtni budža tam mužizny wojowacz a dobycz a na wēcžnje šbōžni, jeli šo wo bitwoje padnu. A Bōh chžyl dacž, šo je to tež šobu duchowne žohnowanie tuteje wōjny, šo wēra do Ješom Šhryšta, Božeho Šsyna, našcheho Šbōžnika, pšches kotrehož mōžemy jeno pšched Bohom wobštacž, šašo rošcže a cžlowjekowo bóle na šwoje hrēchi a Božu prawdu špominaju. Njebē na tym, šo chžychu Šhryštuša š trōna jeho bōjškeje krašnosće štorcžicž? Cžlowjeł dyrbjesche jeno bycz wuczer a wodžer k dobremu, ale niz Boži Šsyn, kiž se šwojej prawdosću naš njeprawnych šastupuje. Šrēch, Boži hnēm, hnadu Šhryštušowa jim ničzo wjazy njebē. Se šwojimi dobrými škutkami chžychu pšched Bohom wobštacž. Haj, Šhryštuša žyle prējachu a jeho šacžišnychu a hanjachu kaž Wōtza šameho. A tał šlōscž a lešnosć, njecžištošcž a nepōšlušnosć rošcžichu. Ale tež woni šu bješ šamolwjenja. Njeje Bōh šam hižom pšches profetow na pšchichodneho mešiaša pokafal a jeho potom pōšlal a šo k njemu pōšnal? Njeje Ješuš šam se šłowami a š pšchifahu wobkručžil, šo je Boži Šsyn, Šbōžnik cžlowjekow? Nješku to jeho wuczobnizny šlyšcheli, widžili, wērili, prēdowali a je šwojej martraškej šmjercžu wobtwjerdžili? Njeje žyla šchescžijanška žyrtej je šwojimi wērijazy a se šwojim duchownym žohnowanjom a wobštacžom šwēdcjenje ša to? Ach, šo bychmy wērili do Boha Wōtza a Šsyna! Wēra je Boži dar, kiž chže wuprošcheny bycz, prošchmy wo njōn. Wēra je wēž wutroby, niz hłowy; dha špuschcžejmy šo na Bože šjewjenja, a to šbože, kotrež š tym džen a bóle wužiwamy, budže našche pōšnacže pšchisporjecž. Šewal šy tež ty bješ šamolwjenja a nješbožowny jow a tam.

Pomhaj, šo cže njepuschcžu,

Ale woštanu czi šwērny.

Šdžerž na kōždym rošpucžu

Pšchi šebi mje, šeršhta mērny!

Twōj pucz wjedže š bēdženja

Tam do wēcžnoh' dobycža. Šamjeñ.

S. w M.

Cžerwjenny kšchiž.

Šandženeho 24. junija je 55 lēt bylo, šo Napoleon III. pola Solferino Rakušich w šrawnej bitwoje šbi, a hdyž tež žaneho šamyška njeje, tole dobycže šwjecžicž, dha šo tola žyle

człowiestwo tamnego krwawego dnia i dziękiłom dopomni, dofelż bu krej tuteje bitwy jemu i sbożu. Na 40 000 muží a 2000 wyschichich leżachu na polach we swojej krwi a styfne wołanje mrężaznych i mróczelam klinczesche. Nihdže njebe dořahaza pomoz sa franienych, nihdže wofschewjenje sa mrężaznych. Ta horřka pólnych lékarjow be hjes mozy napscheczimo tutym horam njesboža a hubjenřta, runjeř pomhachu, hdžeř móžachu. Szamo wody njebe, hubje mrężaznych wofhłódzicę, a i wofkal dyrbjał khłeb hęc, wuhłódnjenym hłóđ stojicę? Přchede wřchém pať na człowjekach pobrachowasche, kiž bychu tu přchimali a pomhali. Duž be te dny w tamnych stronach jedyn Schweizať, i mjenom Henry Dunant, kiž wřchu tu žalocę se řwojimaj woczomaj wohlada. Wón pať na nju jeno njehladasche, ně, wón pomhasche. Se řuřodnych wřow wón řmilne žónřke hromadu honjesche a je wabjesche, telko i jedži a i piczu hromadu řnořęc, telkož jeno móžachu. S nimi hromadže pytasche wón řranjenych wofschewjecę, ale jeno něotrym mjes tymi třřazami bu pomoz. Čži druřy dyrbjachu řo njewofschewjeni wudychacę. S woprawdže njewřchėdnej mozu wón něotre dny řkutkowasche, a wořesche tnych, kiž bechu te cęžke dny přchėtrali do domow bliřichich wřow. A jako tam niřomu wjazř pomhacę njeřtrjebasche, cęhnyjesche do řwojeje domiřny — do Genřa — a wopřřowasche i wufchiknym pjerom to krwawne hubjenřtvo, kiž be wohladať a napominasche žyke człowjestwo, řo by řo řhrabalo a hubjenřtvo přchichodnych bitwow přches přchichodne napravny pomjenřschiko. „Dopomniťki na Solferino,“ tať wón řwoje knihi mjenowasche. A tuta kniha cžinjesche móžny řacziřescę na wřchitlich. W léće 1862 wona wuńdže a be bórřy do wřchėch řęcřow přcheložena. Mjes tym pať Dunant dalřche řroczele cžinjesche. Na jehowabjenje přchepřřy „Spomozne Towarřřtvo w Genřje“ Ćuropejske řrajne wyschinosęe do Genřa na wulku řhromadžiřnu, řo by řo wo tej wėřy dale wuradřowalo. Wřschinosęe a wořebje wulkomozy řwojich řastupjerjow póřlachu. Řřřom priedny wřchaf bechu něotre řraje mjes řobu wucžinjenja i řhromadnemu hojenju řranjenych řčiniťe, ale řať njedohazaze te bechu, řo w bitwje pola Solferino řřawnje potafa. Tola pať řo na te priedawřche potřajenja dale twarjesche a w dnjach wot 23.—29. oktobra 1863 bu řhromadny nacziř řa „Genřřku řonventiu“ abo „Čzerwjeny řřchiz“ řhotowany. Něřko řchwyzka wyschinosę tu wėř do ruři wřa a řhromadžiřnu wřchėch řrajow do Genřa pomoka, kiž řo 8. aug. 1864 řapocza a na řotrejř be 16 řrajow řastupjenych. Řo 2 njedželomaj be wėř domuradřena a 8 wulkomozow bechu potřajenja podpiřake. Bórřy po tym teř řruřka podpiřa. Ćdnyř beřchtej teř řatufka a řuřka přchřřupitej, be „Čzerwjeny řřchiz“ do řwojehow něcziřchego prawa řtupil. Řať wjele dobreho je „Čzerwjeny řřchiz“ w bitwach dořonjať, najlėpje nařchi řtari wojazř wjedza. Řiz jeno, řo je řafasane, na lékarjow, nořcherjow řhorřych, na hojernje řřelecę, ně, „Čzerwjeny řřchiz“ řtara řo wo pyťanje a hojenje řranjenych a cžini wřcho, řchtož řo i lėpřchemu wořakow cžinicę hodži. Šnamjo „Čzerwjeneho řřchiza“ na wofach, řhorownjach atd. je řaž řuba maczeřna ruřa, řotraž do bitwy přchima, řo by řyřřy řřeka, ranu wobalowaka a hłowu řranjenych na mjeřki řahřwř kladla. Řjech Wóh tutón wuřtaw dale řohuuje! Šabęc pať njeřamny, řo je jehow kolebka na krwawnym bitwiřchęzu pola Solferino řtala; přchetož tam je přched něřko 55 létami cžucžimny muř, Henry Dunant, na tu mřřl přchřřchoť, i řotrejř je pořdžiřcho, řaž wulki řchtoř i maleho řornjatka, řłodow-pořny „Čzerwjeny řřchiz“ wurořř, řón řpomozny wuřtaw, řotrehož najřlubřche řorjenje řo řaž wřcha prawa lubořę na řwęcęe, teř cžahnu i czerwjeneho řřchiza na horje Golgatha.

Wójuřka řóđ.

„Šmeť teř řař wójuřku řóđ wopřřacę?“ řo wopřřachach, jať do řiela přchřřčech. „Wěřęe móžecęe to,“ be wotmol-

wjenje, „ja řřu řam teř matrořu mjenowacę, kiž budže řam wřcho potafowacę.“ W potřajenym cžahnu beř na řóđi a cžach na řwojehow matrořu. Šchto je to tola do hobra, řajka wójuřka řóđ! Ćdnyř je na řóđach řa pucřowarjow wřcho hacę nanajpřchřřomniřcho napravjene, je tu wřcho hacę na pořłedni řucžř wutřjebane. Wřcho dopomina na wojowanje a wóju. řa widžach byđlo, řalu matrořow, teř tej dwe wėři řa rořřafowanje, wobej i tořřtymi řeřesnyimi panzerami wobřónjenej, priedřownu a řadnu wėžu. „Ćdnyř je priedřowna potřelana, řo ře řadneje řomando dawa,“ tať mje powucžichu. Řať to klinczesche: „Ćdnyř je priedřowna řpotřelana!“ Přched mořim duřom řnamjo mórřkeje bitwy řtejesche. Řanony řrimachu, řule na řeřesne panzeru létachu! Řať řaťořna dyrři tola řajka mórřka bitwa hęc! A řokowokoło je morjo, kiž wřchemu twochnjenu wobara, hdyř řu do řóđe džeru wutřřelili! „Tu widžicę,“ džesche mój wjedniť, „řpodmórřku řminu, wěřo njenatřřanu. řo řu řřařchne bombaw. Ćdnyř řóđ na řajku řtorcži, rořbuchnje wona na měřęe a rořdřęe řóđ na dnje na 15 metrow. ře řu nařchim řóđam i najwjetřchim řtrachom; w řapanřkej wojnje řu řwoju móř potafake.“

Na to do matrořowjeje řale džęchmoř. Řunje bechu řłida nařřajane a matrořowo wobjedowachu. Řo wobjedže řo řłida i řalinemu wjeřchej řčahnu a řpřchřřinaju a něřto móže řo w řali řařo exeryřerowacę. W nořy tam řoža wřřaju, wo dnjo wot niř niřo njewidžiřch. Něřto dale džęchmoř do řomorow, w řotřchřř řanony řtejachu, řaťořne řruchi, kiž řo do wřchėch řokow wjercęecę hodža. Maťe wofnjeshko něřchto řwėťka do řomoru pufchęřesche. „W nořy abo w bitwje řo wofno řacęehnje a řa to mamu elektriřke řwėťko,“ powucřowasche mje mój wjedniť. „A tu,“ potřa po řhwili, „móžecęe najlėpje toľřtořę řeřesnych panzerowych řlatow widžecę.“ řo dha bechu řeřesne řčęny, řoko wokoło řyľeje řóđe! „Ale řať dha,“ řo wopřřachach, „wojazř tu řwój řomando dořawaju?“ — „Na elektriřkim puczu i wėže dele,“ be wotmolwjenje. „Najpriedny řo řomanduje i priedřowneje wėže; hdyř je ta potřelana, ře řadneje; a hdyř ta teř wjazř njeje, potom wojeřřř wřchřřchi rořřafuju, hacę na pořłedku řóđa řanona řama řa řo řřela.“ — „Ale tu tola niřo wo njeřpřchęcęelu njewidžicę, hdyř je wofnjeshko řacęehnjene?“ — „řo teř řřjeba njeje; tu řo jeničřř na řomando wřchřřchego pořłucha.“ Ři potřa řyľe dživno hęc na tutym řeřesnym hobraje.

„Tu řu,“ řęcęřesche mój matrořa dale, „te řchoty a durje do niř. řyľa řóđ je do wjeľe řchotow abo řumow džęłena. Wudřęe řo něhđže džęra do řóđe, dha řo durje tamneje řchoty řacžinja a woda móže jeno do řeho řuma a niř dale. řajke řchoty řu w delniř a horniř džęłach řóđe. Ćdnyř řomando přchřřđęe: řacžřřęe hornje řchoty! řeľa to řať wjeľe řaž: Přchřřotujęe řo na řónž!“

„řehdy řřje řo cžołny i řóđe do morja pufchęza,“ ja řeľnyřch. „Ně, te řo dele njeřpufchęza,“ matrořa wotmolwi. „Přched nje řo řřaža i wucęehnjeny mječřom potřaji. Niřřto cžołny do wody pufchęčicę njeřme.“ — „Ale cęehodla dha niř?“ — „Njedobohđęemny, dha wumřjemny!“ — „řaj, ale řať mohli řo tola i najmjeřřcha něřořř přched řmjercęu wufřowacę,“ džach i matrořej. „Ně,“ wotmolwi řón, „to njeby niřo pomhala. Ćdnyř řo řa wulka řóđ potřóri, je mórřřki řuřoť řať řyľny, řo by wřchę cžołny do řłubiny řčahnyť.“ — „Potřřřim by řóđ je wřchém řhubjena byľa?“ — „řaj, potom je řa wřchėch řónž.“

„Ně,“ na to džach, „pořny řónž wřchaf řiřchęe njeje; něřchto řiřchęe přchřřđęe.“ — „řaj wřchaf,“ matrořa wotmolwi, „řotom řřny něřchto řa mórřke řaje.“ řa pať džach: „A hdyř je řařche cęęlo řa mórřke řaje, Wř macęe tola teř duřchu. Šchto pať i tej budže?“

Mój wodžer wotmjelřny. Šchto dyrbjeshche teř řięz? Šchtož be w řchuli wo duřchi wufnyť, be dawno řabyť. Wobahanej pať

njebe. Wón dźakny mažu knižku pschija, nowy testament, kiž jemu
dach, a je wěsće posdžišcho tež do njeje hladał.

Njech twója kóž cze domjese — t Bohu!

K.

Njesnjeβliwosc.

W Saarbrücku na mosće, psches rěku Saar wjedźazym, steji
rjany pomnik křezora Wylema I. Tónle pomnik mohł so s pol-
nym prawom pomnik njesnjeβliwoscze mjenowac. Za wěz
ma so mjenujzj takle.

Schtož wot 1. haprleje 1909 Saarbrücken rěka, běchu prjedy
tši blisko pschi kěbi ležaze města: St. Johann, Saarbrücken a
Malstatt-Burbach. A tute města so ženje prawje snjesč nje-
móžachu. Žane druhemu ničo njepopschewasche. To so tak
prawje jasnje pokasa, jako dyrbijsche so tam křezorowy pomnik
stajicž. Saarbrücken chysche jón mēc. Běsche tam tola křezor
bydlił, jako do wójny czehnjesche; tam běsche so tež s přenimi
franjenymi setkał, kotřiž jeho s wystanjom strowjachu. Ale
St. Johann chysche tež k wój křezorowy pomnik. Hacz do
St. Johann běchu so Franzosjojo dobyli, tam běchu jich s jeneje
korcžmy do bitwy wołali; duž St. Johann bjes pomnika wostacž
njemóžesche. Wjescny wokriš kěbi teho runja pomnik žadasche, kiž
mėjesche so w Malstatt-Burbach natwaricž. Tši pomniki bychu
potajkim trėbne byle; schtož pał sažo wyschnoscž sakasa. Wj tola
tež džitwona wěz była, hdy by w kóždym tutych městow, kiž hro-
madu wišachu, jedyn křezorowy pomnik widžecž był. Wyschnoscž
jeno jedyn jenicžki pomnik dowoli.

Haj, ale hdyž nětko s nim? Saarbrücken městno ja njón
darmo posticži. Ale St. Johann wobkruči: „Hdyž pomnik tam
pschidž, my ničo njepłacžimy. Wón dyrbi t nam, do bliskoscze
dwórnišcžca. Tam hišcže dženka tule leža, kotrež so Franzow-
sojo do města tšeleli.“ Ale sa tajki pomnik sažo Saarbrücken
ničto dacž njechasche.

Schto nětko? Stóncžnje ničto wysche njewosta, hacz pomnik
na mjesu mjes wobemaj městomaj stajicž. Tak mėjesche kóžde
město pol pomnika. To tšecze wschał dyrbijsche pschi tym prósdne
wostacž. Mjesu cžinjese pał mjes St. Johann a Saarbrücken
rěka Saar. Tam mėjesche so pomnik potajkim stajicž. A tam je
so tež stajil. Móst so se stolpami pošylnili a so křjedža na
njón pomnik stajili.

Džitwone městno ja pomnik! Ale tak bē so wobemaj měst-
maj prawo dostalo. Žane jón druhemu popschalo njebe a duž
jón žane žyly nima. Pomnik pał tam hišcže dženka steji jako
šnamjo něhduscheje njesnjeβliwoscze. Psched 6 lětami so so te
města po dołhich jednanjach do jeneho města sjednocžike. Rał
njetriebawšchi běchu tehodla te prjedawšche wadženja! A tón
pomnik tam wostanje a budže hišcže t posdžišchim narodam
rēcžecž wo njesnjeβliwoscži jich prjedownikow.

Tole je — ty rjeksč — něschto, schtož njeby nihdže
druhdy móžno bylo. A tola na k wěcže podobnych pomnikow
wjele steji. Slaj, tam steji murja! Wona je po prawom žyle
wysche; jeno so křubodej k wětko a poměr bjerje. Haj, ale sa to
bu runje twarjena! Albo tebi je něchtó něschto kšeho cžinil. Ty
to sabycž njemóžesč a kěbi se k wójim hřewom kam žiwjenje
cžezke cžinisch. Tu sažo je schtom. Jeho korjenje bližšchemu do
sahrody cžerja a jeho hačosy daloko psches mjesu pschewižuja.
Jeho plody drje t ničom njejsu, křubod pał ma schtodu a
hněwa so kóžde lěto na schtomisko. Ale wobkędžer schtom nje-
wudžela. Wón wschał by to rad cžinil, drjemo t palenju by
trjebał. Ale s cžim dha by potom křuboda hněwacž chyz!
Schtom tehodla stejo wostanje.

To wscho so pomniki njesnjeβliwoscze. Njeje pał
ničto dobre na nich. Schtož ma jich tu wjele stejo, temu so
wone wěsće junu psched wrota wěcžneho žiwjenja staja, a wón

psches nje nuts móž njebudže. Snjesče so tehodla jedyn s dru-
him! Lěpje je, so so k wójeho prawa wšdawasch, hacz so so
pschecžimo bratskej luboscži pschehřesčisch. Čžaf njeje t wadženju,
ale t lubowanju. Seno tych, kotřiž so mjes kóbu lubuja, ma
Wóh rad.

Duchowna straž.

Schto, dušcha, spisch? Stej na straži

A modlitwy so jimaj;

Ach, njepodaj so wěstoscži,

Sa mjecžom Ducha pschimaj:

Sly njepscheczel cze wobłeha,

Kiž wjele lescze, mozy ma

A žada tebie skasycž.

Cze pyta storčicž do hrěcha,

Čži kónu wěry rubicž;

Wón chze twój wotpad wot Boha,

So dyrbiš sbóžnosč šhubicž.

Hdžekuli widži skladnosče,

Tam jeho lescž cze spytuje

A tajnje t kšemu wabi.

Wón koleba cze do spanja

A w dušchi wěstoscž budži;

So w strasche so, wón potaja

A twoju bojoscž kludži —

Hacz skóncžnje s rózow wufunje

Sso helsti had cži t wutrobje,

Těd kšjercze do nej křnje.

Naš, Božo, schkituj kóždy cžaf

Psched kšeho ducha mozu;

Se k wójim kłowom šwarnuj naš

Psched hrěcha cžemnej nozu.

Raž sbóžnik našch njech wojujmy

A njepschecžela pschewiřmy

We mozy jeho Ducha.

Duž stupmy na straž smužicze

Se schkitom wěry w ruzy;

Dósch cžela, woczow, hordoscze

Sso potom šhubi duzy;

Sly njepscheczel naš wopuschcži,

Měr na naš cžecze njebieski,

A jandželjo nam křuža.

K. A. Fiedlef.

Wschelake s bliska a s daloka.

„Schlit Boži“, wójnske modlitwy, w lěcže 1866 wot njeboh
knjesa fararja Šmišcha w Šodžiju sestajane, so so tšecži kóč
s nowa wudale, hdyž je trubjel wójny křnow nascheho wótzneho
křaja na křawne bitwischcžo wołala. Knížka wopšchija rjane
natwarjaze modlitwy sa naschich wonach kaž tež sa naš domach.
Wopšchijecze je scžehowaze: 1. Sdychowanja wo měr; 2. Wobebite
modlitwy we wójnskej nusy (n. psch. Modlitwa kšescžijanskeju star-
scheju sa lubeho křyna, kiž je dyrbił kóbu do wójny hicz, abo
modlitwa kšescžijanskeje žony, kotrež muž we wójnskim wójšku
steji, abo modlitwa kšescžijanskeho wojaka, kiž we wójnskim wójšku
steji atd.); 3. Šchromadne modlitwy we wójnskej nusy; 4. Džatowne
modlitwy sa wumóženje s nusy a sa dostaty měr. — Wj knižki
naležnje porucžamy, so bychu lubi Šserbja kěbi je kupili sa k wójmu
domjazu nutnosč a so bychu je tež tym k wójim, kotřiž na bit-
wischcžu steja, póžkali. Wone so dostacž sa 30 pj. pola knjesow
farariow kaž tež we wudawarňach Serbskich Nowin.

— Sańdženu njedželu bu t. farar Kššbarf w Dubinje jeno-
hlóžnje jako farar sa Worschizy wšwolent.

Sy-li spēwał,
Pilnje džélał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoł mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spał mérny
Čerstwosé da.

Njeh ty spēwaš,
Swérnje džélaš
Wšédne dny;
Džeň pak swjaty,
Dušl daty,
Wotpočá ty.

Z'njebjes mana
Njeh cí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew čel!

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjež knihicziščerňi w Budyščinje a je tam ša šchtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

12. njedžela po šwjatej Trojizy.

1. Kor. 4, 1—5.

W tutej epistoli je sastojuštwó duchownych pastyrjom do jašneho šwětkla štajene. To je wučba, kotraž ma wošebje wošadnym k wužitku šlužicž; pschetož jich dušcham by jenož šchtoda s tym nastawala, hdy by šo předarška šlužba po jejnym šwjatym powołanju njespóšnawala. Duž po naščej šwjatej epistoli wopomínmy:

Ščto wučzi japoschtol Pawol wo šlužobnikach na Božim šłowje?

1. Šo šu Šhryštufowi šlužobnizy a sastojnizy na Božich potajštwach;
2. Šo maju s najwjetškej šwérnosčju šwojeje dostateje šlužby hladacž;
3. Šo Bohu šamemu jich šudženje šlušča.

1. Šwjaty japoschtol Pawol wo šlužobnikach na Božim šłowje wučzi, šo šu Šhryštufowi šlužobnizy a sastojnizy na Božich potajštwach. Wulku dobrotu ša ščesčizjanštwó je tón Šnjés s tym wopokášal, šo je předarške sastojuštwó wuštajil a ša wšče čžakny šakožil. Šomyšlmy šebi, hdy bychy šo wščem wošadam jich duchowni wšali, a tak wošadni na to potášani byli, jeno šebi mješ šobu Bože šłowo wukładowacž, dha by šo ščesčizjanšte wěrywušnacže bórny rošdrjebilo, a žyrkej by do małych roštorškow rošpadnyła. A nimo teho šebi

wščitzy wěrní ščesčizjenjo žadaju, šo by šo jim Bože šłowo, Boža hnada, Bože džěčžatštwó pschpowjedalo a hrěchom wodawanje wudželowalo psches mužow, kiž šu na to pomolani a postajeni. Duž dyrbinmy duchownych, Šhryštufowych šlužobnikow, Božich sastojnikow mječ. Šeno Boži sastojnizy móža s prawom wšče Bože kubla wudželecž. Ššches šwoje prawe, wot teho Šnjesa požohnowane wudželenje Božich kubłow dostawaju pak duchowni tež luboščiznych pomoznikow a šobudželacžerjom mješ šwojimi wošadnymy, kiž, s wěštm wobmjefowanjom, jim pomhaju Šnjeso- we kubla wudželecž. Wěryžy šarschi a hospodarjo šu tajzy pomoznizy, hdyž se šwojimi domjazymy hromadže Bože šłowo wužiwaju a hromadže šo modla a k temu Šnjesej spēwaju. Wěryžy wučerjo šu tajzy pomoznizy, hdyž se wščej šwérnosčju do mlodnych dušchom Bože šłowo wušywaju a luboščž k Šesufkej do nich šasčžěpjuja. Šaj, naš wščitkich čže předomanje Božeho šłowa takle k wěrye dowješčž, šo bychmy šo wopokášali „jako tón wušwoleny narod, to kralowšte mješništwó, šwjaty narod, lud dobyčža, šo bychmy pschpowjedali počžinki teho, kotryž naš powokál je s teje čžmy na šwoje džitwne šwětklo.“ Šaj, tež wošebje k temu, šo bychmy wščitzy bohaczi, živi a šwólnimi byli k temu pschpowjedanju Šesufowych počžinkow, je duchownšte sastojuštwó wuštajene. Wón, kiž je jo wuštajil, praji po šwojim horjestacžju wot mornych k šwojim japoschtolam: „Šaž mje mój Wótz póšłal je, tak poščelju tež ja waš. Wšmicže teho šwjateho Duča, kotrymž wy hrěchi wodacže, tym šu wodate, a kotrymž wy

je sđerzicze, tym su sđerzane." A sako: „Dzicze a wuczeje wschitkich pohanow a schczicze jich w tym mjenje teho Wotza a teho Syna a teho swjateho Ducha. A wuczeje jich wschitko dzerzec, shtoz ja wam pschifasal sym." To je to powołanje, kotrež je Isus predatskej službje, duchownstemu sastojuństwu dał. Swojich sastojuńtow tón Anjes w swojim czašu domoj wola a druhich na jich město powołuje. Woni pschihadzeju a wotkhadzeju, ale jich sastojuństwo wostawa. Tak je tón Anjes najprjódžy japoschtolow powolał; a tak su japoschtoli schesczianskim wošadam biskopow a starichich postajili; a tak su nětko duchowni postajeni, kiž buchju po prawym waschnju do swojeho sastojuństwa powołani.

Duchowni maju to powołanje, so bychju niz jeno po swojej wutrobje, kaž wschitzy drusy wěrjazy schesczijenjo, ale tež wošebje po swojim sastojuństwe Khrystuſowi služobnizy byli. Tak steja niz jeno w shromadnej, ale tež we wošebitej Khrystuſowej službje. Woni su služobnizy teho Anjesa, kotrehož wotkhad wot wěcznosće je, kotryž je swojich njebešow krašnosć se žlobom a schižom saměnił, so by pntal a sbožne činił, shtoz je shubjene; su služobnizy teho Anjesa, kiž je našch hrěch na so wsał a jón wuplaćil se swojej drohej krowju; su služobnizy teho Anjesa, kotrehož je Bóh wot mormych sbudžil a sa Anjesa a Khrysta postajil; su služobnizy teho Anjesa, kiž je smjerczi móž wsał, žiwjenje pať a njesachodnosć na swětlo pschinješ; su služobnizy teho Anjesa, kotremuž je wschitka móž data w njebešach a na semi; su služobnizy teho Anjesa, kiž, čaš njewědomnosće pscheladawšchi, nětko pschifaze wschudžom wschitkim čłowjekam, so bychju pokutu činili; su služobnizy teho Anjesa, kiž šebi swojich njedawa s rukow wutorhnyč, ale jich wobdaruje s wěcznym žiwjenjom; su služobnizy teho Anjesa, kiž je knjes nade wschěmi knježimi a kral wschitkich kralow, psched kotrehož šudnym stolom budža wschitzy šo junu sjewič durbjec, so by kóždy dostal sa tym, jako je činił pschi čělnym žiwjenju, nječ je dobre abo šle. Duchowni su služobnizy teho Anjesa a móža tehodla šhroble psched wschitkich štipic, psched wyšokich a niškich, a njetrjebaju ani psched móžnymi a wulkimi tuteho šwěta šo wotmjelčec. Wšchako ždny njeje žana wyšokosć na šwěće, kotraž by samohla pschecziwo jich Anjesej šo posbėhnyč, žane ramjo, žana brón, žana móž, kotraž by samohla jeho tróna šo dótšnyč. Něhdy šo jedyn kral pšklanza, kiž s nim jednašče, woprašča: „Kak móžesh ty, kiž šy porňo mi bjes mozy, so mnu s tajkej šhroblošču rěčec?“ Duž tón pšklanz wotmolwi: „Sady mje steji mój kral se swojim wójštom a se wschěj swojej mozu hotowy a šwólniwy, mojim šłowam potrebnu móž pschidac.“ Tak je tež s Khrystuſowymi služobnikami. Sady nich steji jich wěczny kral, kotremuž kraleštwu šlušča, a psched kotrymž durbja šo napošledk wschitzy šhibowac, pať so bychju pokornje a wěrjazy jeho hnadnu wumóžerštu ruku wobjimali, pať so budža we swojej njewěrje a šatwjeržženju psches jeho šud rosmjeczeni. — Khrystuſowi služobnizy maju w Khrystuſowym džele štač, Khrystuſowe pschifasnje došonjec, Khrystuſowu wolu pschipowjedac, tať derje jeho hnadnu wolu, po kotrejž čže žyly hrěšny, wot Boha wotwobročeny a wotpadnyeny šwět s putow škaženja wutorhnyč, š swojej sbožniškej wutrobje pschicžahnyč a do sbožneho towarštwja s Bohom postajic, — kaž tež jeho šurowu šudništu wolu, kotraž junu wschitkich pschecziwnych šaczišnje.

Duchowni su jako Khrystuſowi služobnizy pať tež sastojuńzy na Bóžich potajštwach. Woni maja tu službu kotraž šjednanje a prawdosć přėduje. Woni su tehodla, pšklani na město Khrystuſa, a je tať, so Bóh psches nich napomina; duž prošča na město Khrystuſa: Dajče šo s Bohom šjednac. Pschetoz wón je teho, kotryž wo žanym hrěchu niczo njewjedzišče, sa naš š hrěchěj ščinił, so bychmy my w nim ta prawdosć byli, kotraž psched Bohom plaći. (2. Kor. 5, 19—21.) Kajke krašne potajštwja Bóže su jim s přėdowanjom Khrystuſoweho ewangelija a s wudželenjom Bóžeju šakramentow dowěrjene! To šo pať čzi njesdadža žane potajštwja byč; to ty šnadž něščo šjawnje a šnate mjenuješ. A tola su to wscho potajštwja, haj potajštwja Bóže. Pschetoz žana čłowška wutroba njeby niczo wo tym wušlėdžila ani wjedžila, kajke ma Bóh myšle s nami, hdyž nam Bóh njebudzišče we krowi swojeho jenicžkeho narodženeho Syna šwoju žyly lubosćiwu wutrobu wotkrył. To tež wostanu potajštwja Bóže sa čělnego čłowjeka; wón wo nich niczo njerošymi, hdyž je šlyšchi. A pschi tym, so je nam, hdyž šmy s Ducha rodženi, Bóh tutu hnadnu lubosć šwojeje wótžneje wutrobje wotkrył, shtoz móže pať tule lubosć po jejnej wulkosći, hlubokosći, šchėrošosći, dołšosći dopšnac a dowupowjedac? Ach, tu štejmy psched morjom, kotrež šo njedowučerpa! A komu by dale wscho wotkryte bylo, na kajke waschnje Bóh šnutškach w čłowškich wutrobach škutkuje, so pokoj dawa špróžnym a čwilowanym, šhroblošč božasnym a štruchlym, mēr a radosć tradazy a čerpjazy, so pschesbėhuje psches štróžele smjercze, so móž lije do šlabych, so w hrěšnikach žadanje po prawdosći šbudžuje a šwjasanych wotrocškw šwěta š krašnej šwobodnosći Bóžich džeczi wodži? Šo to Bóh psches šwoje hnadne pomozne wězy čžini, to derje wěny. Ale kať wón kóždeho čłowjeka wošebje š temu šapschimnje a šnutškwne wodži, to budže nam haťle we wěcznosći wotkryte, hdyž budža knihi kóždeho čłowjekoweho žiwjenja psched nami wotwrjene ležec.

Kajke krašne potajštwjo je swjata schczeniza, kupjel noweho narodženja, kotruž tón Anjes psches duchownu ruku dawa došonjec! Pschi tym šo džeczo psches swojich kmótrow čžertej a jeho škutkam a jeho waschnju wotrjekuje a wėru do trojenicžkeho Boha pschisłubjuje. Tudy šo Bóh trojenicžki šam dele pokhila a pschijima schcžene džecžatko do swojeho šluba, do swojeho luda. Našchim džecžatkam njemóžesche šo niczo krašnišče, niczo šbožownišče doštač, hač tutón drohi šakrament. Dale, kajka je to wošebna móž, kotruž je Khrystuſ swojej žyrtwi na semi dať, so šmėdža a durbja jeho powołani služobnizy s jeho Bóžeje pschifasnje njepokutnym jich hrěchi sđerzec a pokutnym hrěšnikam jich hrěchi wodac, so to tať móžne a wěšte je tež w njebešach, jako by našch luby Anjes Khrystuſ tošame šam s nimi prjódšwal; so su jim psches to hrěchi wodate psched Bohom w njebešach. — Kajke je to wošebne sastojuństwo, so Isus Khrystuſ, na prawizy Boha, wschėhomóžneho Wotza šedžo, se swojich njebeš dele nam psches ruku duchowneho špowjedneho wótza w požohnowanym šhlėbje šwoje wěrne ččėlo, sa naš date, a w požohnowanym winje šwoju wėrnu krej, sa naš pschelatu, wudžėluje š žiwjenju a š sbožnosći! — Kajke je to požohnowaze sastojuństwo, šlubjėneju žyrtwinizy šwėrowac, s čłowjecžnej ruku Bóžu požohnowazu ruku na jeju hlówu položic, a šlub čłowškej wutrobom sa njebeški šlub pošweczič! Mandželštwjo nima wschaj

jeno swój semski bož, ale tež wošebnje swój njebieski bož, duchownym poruczeny. Wot swětnjeje wyschnosće postajeny stawniš móže šlubjnymaj jeno prawa swětnje placzazeho mandželstwa wudželič; ale šlubjnymaj jeju mandželstwo na skalu wšeho sboža postajič, to wón nje móže. Duž Boži woltar wěrnym kšesczijanam to swjate městno woštanje, hdžež powołany a postajeny šlužobnik šhryštušowy a fastojniš na Božich potajnstwach psches Bože šłowo a modlitwu jich mandželstwo šwjeczi. — A š kajtej njebieskej wošebnosće šo fastojniš na Božich potajnstwach pschekrašnjuje, hdžž šmē duchowny mrējazeho kšesczijana š jeho semskeho podrožnišwa wužohnowacž š tym pošylujazyym hłoškom: „We šwojim pošlednim bēdženju wudžerž, luba dušcha! Šesuš je cže wumohl wot wšchitkich twojich hrēchow. Šdžž šo twojej woczī jow sandželitej, tam horfach šo šašo woczīnitej. Šo twojej pošlednjeje nušy pschīndžesch š njemu, psched kotrymž je wješelosće došč a šama rjanosć po jeho prawizy wēcznje!“ — „To je wēšte wērne šłowo: jeli šo šchtó bīškopštwō žada, tōn žada krašne džēlo!“ Bože šłowo w Božim domje psched šhromadženeje wošadu pschīpowjedacž, je krašne džēlo, ale hišcže krašnišche džēlo je wudželecž wōdacže hrēchow, wudželecž Božej šakramentaj a mrējazeho na jeho pošledni pucž pošylničž.

2. Šswjaty japošchtol Pawol wo šlužobnikach na Božim šłowje wuczī, šo maju š najwjetškej šwērnosću šwojeje dostateje šlužby hladač. „Ničžo šo wjazy njepyta na fastojnikach, hacž jeno šo šwērni namašani budža.“ Tu šo najprjōdžy žada šwērnosć napšchecžiwō temu šnješej šamemu. Wōn je duchownym šwoje šubla a potajnstwa dowērīš. Šo jeho woli dšrbja je wudželecž a nałožowacž. Na žane džēlo šwojeho šwjateho fastojnišwa njemōža šo hinaš podacž hacž š wješelenjom a šerženjom: š wješelenjom, došelž je to pschemērnje wulka hnada, šo je jim Bōh šwoje wyšoke njebieske šubla š sarjadowanju a wudželenju dowērīš: a šerženjom, šo šo njebychu š njeprawym nałoženjom ani š hōlym šwontownym wudželenjom na jeho wyšokich šublach pschehrēšchili. Duž dšrbja wšcho šwoje duchownške džēlo a wobštaranje š modlitwu abo š cžichim šdychnjenjom šapocžecž a došonjecž. Šchtōž by čžnyš přēdowacž abo wuczīč abo kšecžicž abo wērowacž abo Bože wotkafanje škicžicž abo pohrjebacž hješ šnutškwoneje modlitwy š Bohu, tōn by šo mužej runaš, kiž šuchu šemju šwora a wobšyje a še žanej wyšlicžtu šebi na šwōj wušwym Božeho dešččžita njepožada. — šnješowy fastojniš njekšmē paš tež te drohe pomozne wēžy Božeje hnady njetrjebane ležo wostajicž. Bože šłowo je jemu š temu date, šo by jo přēdowaš, njech je cžaf abo njecžaf. Šakramentaj štaj jemu š temu dataj, šo by jej wudžēliš. Wōn dšrbi jej škicžicž, hdžžčžlulīž šu hłōdne dušche, njech je w žyršwi abo na šhorō a šmjertnych ložach. To by byl njekšwērnny fastojniš, kotremuž je jeho knješ porucžil, šo by tež w cžafu drohoty šhudych šastaraš, a kiž by tola rōžku na lubji šanknjenu džeržal. — Ššchi přēdowanju Božeho šłowa dšrbja duchowni štajnje a pschēde wšchēm šami na šwoju dušchu špominacž. Šich wušchi dšrbitej najprēnjeje byčž, kiž matej šhšchecž, šchtōž se šwojim rtom přēduja. Šchtōž druhim přēduje a šam njewobrocženy wostawa a do porōka šapaduje, tōn šo runa tamnym pošhanam, kiž w Noachowych dnjach na kšchcžu šobu cžēšlowachu, ale w nim psched lijenju šo njewuškowachu; tōn šo runa šamjēntnym abo drjewjanym pucžnikam, kotrež drje druhim pošafuja, hdže maju hičž, ale šame

še šwojeho měštna šo njehnuja. Duchowny, kiž w šebi šamym Božu pschecželnīwošč a miłosć woptawa a wōhladuje, tōn cžim naležnišcho a horžyšcho šwoju wošadu š jeje wužīwanju pschepoščuje a namōlwa. Najlēpje tōn dobre lēkarštwō wuškwalī a wuškafa, kiž je šam na šebi jeho šahojazu a wuškrowjazu mōž šhonīš. Šhonjenje dawa špodžiwnu mōž. Hacž runjež njemōže žadny njewērjazy duchowny Božemu šłowu a Božimaj šakramentomaj, kotrež ma pschīpowjedacž a wudželecž, jich mōž rubicž, dha je tola kōžda wošada jara šbožowna, kotraž ma duchowneho, kiž šmē po wērnosćī prajicž a wuškamacž: „Ša wērju, tehōdla rēcžu ja“ (2. Kor. 4, 13). To jemu dawa prawu, do wutrobōw šo šacžīšcžazu, pschewīnjētštu šrēcžnīwošč. Tajka šwērnosć njewuškawa Bože šłowo pschīpowjedacž psched pschecželemi a njepšchecželemi. Ša njewuškawa na tu nadžīju wuškamacž: Šchtōž na jēnym dnju žane wotewrjene wucho nīma, tōn jo šnano na druhim šmēje; šchtōž pschi šbožu njepošlucha, tōn šnano w tyšchnosćī pošlucha. A taš duchownške fastojništwō šwojeje šlužby hlada psched šhudymī a bohatty, psched šhorymī a štrowymī, psched mašymī a wulky. Šaš tež šwojeje šlužby hlada pschi wotewrjēnych rowach š trošchtom a šbudženjom. Ach, pschi kšesczijanškich šhowanjach bu hižom nēlotry šawostajeny abo pschewōdžēt š duchowneho španja šbudženy š pntanju teho jēneho, kiž je nušne. — A tomu wšcha cžescž škuschča, hdžž je duchowneho džēlawosć požohnowana? Niž jemu, ale twojemu mjenu, o šnježe, budž džaf a šhwalba. Wōn njeje, kiž to došonja, ale Bože šłowo; a ta mōž, kotruž Bože šłowo wopōkafuje, njeje wot njeho, ale šBoha. Wōn šchcžēpi a wōbliwa, ale Bōh šroščenje dawa.

3. Šswjaty japošchtol Pawol wo šlužobnikach na Božim šłowje wuczī, šo Bohu šamemu jich šudženje škuschča. Ništoho ludžo bōle njekudža, hacž přēdarja. Šež cži, kiž žaneho duchowneho pošnacža a šhonjenja nīmaj, džerža paš šo teho ša šračy a wuškownych, šwojeho duchowneho šudžicž a mišchtrowacž. Šēnym njeje došč krtu, druhim njeje došč šahodny; jēnym njeje došč wyšoki, druhim njeje došč niški. Šebje hrjebje, šo je wšchōn twar twojeje šamotnosće powalīš. A ty šy na njeho šky, šo je tež tōn hrēč pschīmaš, kotremuž ty pschīwīškusješ. Mēšto teho, šo by ty jemu ša to wutrobnje džalowny byš, ty jeho haniš. A wošebje, hdžž je duchowny po šwojim šwēdomnju nušowan, w cžēlnym přēdowanju š wobžarowanjom na šjawne hrēči špominacž, š kotrymž je šemrjēty Boha rošhnēwaš, dha bōršy rēka: Njeje dha ewangelion wučžba lubosće? Š lubī cžitarjo, te je lubosće wēšcže niž, kotraž hrēšchīkam dawa hješ napominanja po jich šchērofej drōšy šhodžicž; — te je lubosće wēšcže niž, kotraž nīma žaneho wobžarowanja ša šobubratra, kiž bu šrijēdž šwojich hrēchow psched Boži šud wotwošany! — Wot wšcheho paš, šchtōž je duchowneho šwjata fastojniška pschīškuschnosć, nīma šo wōn psches žanu ludži-bojosć wotdžeržecž dacž. Šeho njekšmē šamolīč ani ludžaze šhwalenje ani ludžaze hānjenje. Šeho šwērne proščenje a prōžowanje dšrbi na to hičž, šo by naš Bože šłowo prawje a cžīscže wuczīš, šo by nam wēra š přēdowanja pschīšchla, a šo by nam wažnosć Božej šakramentōw wažnu a wulku cžīniš, šo bychmy šebi dostacže šwjateje kšcženizy wyšoko wažīli a hłōdni a lačni š Božemu blīdu pschīšhadželi. A pschi tym ma wōn na wšchōn došry kšesczijanški porjad, na wšchu došru kšesczijanšku pschīštojosć hladač, šo njeby psches cžertowu lešč a šwētowu njewērnu ničžo špadnyš, šchtōž je šwjecžene šudobje Božeho žohnowanja. —

Šo duchowni paš nīmaj psches žane ludžaze šudženje šo dacž šamolwīč, je šjawnje š našcžeje epīstole wīdžecž, hdžž šwjaty

japostol Pawol swojej Korinczijskej wošadže praji: „Mi je hnadna wěz, so ja wot waš budženy budu abo wot cžlowiskeho dnja.“ S tym słowom dha jim Pawol praji: Mi je to hnadna wěz, kať wy mje wažicze, hač mje wysche abo niže druhich stajicze, hač mje nětomu přjódčezehnjecze, abo hač druheho mi přjódčezehnjecze. To pať japostol Pawol w tej myšli njepraji, jako by žaneho sacžucza sa jich lubošč njeměl; žadyn wšchať njemějšche džalownišči pomjatk sa kóžde wepočasmo luboščez, hač wón. Wón chze jenož s tym wuprajicž, so w swojej japostolскеj dželawoščzi ani sa ludžazej khwalbu njesteji ani ludžazyh słych rěčow so njeboji. Semu je žyle wšcho jene, hač jeho sa přenjeho abo sa pošklenjeho džerža. — „Tež ja so sam njebudžu“, praji tón japostol dale w našim tekstje. To tu rěka: Mi do myšle njepšchindže, so chyzl so sam wažicž abo měricž a po tym bebi sam swoje město mjes druhimi pschipočasacž. Ach ja mam wšchať wjazn činicz, hač so s tajimi njewuščnymi myšlemi wonjedžicž. „Sa bebi derje ničžo njejšym wědomny; ale w tym samym njejšym ja prawy.“ S tym swjaty Pawol njepraji, so bebi žaneje slaboščez njeje wědomny: ach maľo jich je, kiž bu tať, kať Pawol, slabošč a hrěšnosč swojeje cžlowiskeje wutrobny pšnali. Duž se słowami: „Sa bebi ničžo njejšym wědomny,“ Pawol jenož to wupraj, so psched Korinczijskimi njeje s ničim jawinowať, so dyrbjeli jeho niže druhich stajicž. A tam, hdžež so cžlowjek móže na swoju njewinu powoľacž, hme so to derje stacž. Ale tež to swjaty Pawol sa ničžo njedžerži. Duž jawnje swědeči: „W tym samym njejšym ja prawy.“ Čžeho dla dha niz? Dolež derje wjedžishe, so ma pschi wšchem swojim honjenju sa swjeczenjom tola s Dawitom srudnje sčozicž: „Schtó srošymi, kať husto wón bľudži!“ Teho dla wón tež w bebi žadyn satožk swojeje nadžije a swojeho troščta njepyta, ale jenicžy w Snjesowej hnadze, w kotrejž psches wěru stejese. Tuteje hnadny so džerži, hdny nětko dale praji: „Tón Snjes pať je, kiž mje budži.“ Tón Snjes je, kiž budže jeho wažicž a měricž; a psched tym ma wšcho do sady stupicž, tať derje druhich ludžaze waženje, kať tež same swoje měrenje a swědečenje sameho swojeho swědomja. Schtó by sastojuškej pomhať, hdny bychu tež wšchitzy jeho bobuwotrocžy a bobudželacžerjo pokni jeho khwalby byli, hdny by pať tón Snjes jeho sa swěrneho njenamakať a jeho s hnadze njepšchijať. Teho dla dyrbi tež duchowny swojej woczi jenicžy na teho Snjesa wobrocžicž a na jeho pschichodne budženje. „Teho dla njebudžezze přjedy čžafa, hač tón Snjes pschindže, kiž tež budže na swětko pschinjesč, sčtož pó čžmje je potajene, a wutrobom radu sjewicž, a tehdy budže so kóždemu wot Boha khwalba dostacž.“ Straschna wěz je, so na Boži budniški stol bydacž a do jeho budniškeho prawa pschintacž. Tajke ranjenje jeho majestocze bjes khostanja njewostanje. A sčto woczi „cžlowiški džer“, to je, cžlowiške sčhadžowanje, hdny ludžo temu hromadu pschitřadžeja, so bychu se swojimi jasykami bližšeho, wošebje duchowneho budžili? Žich wuczinenje je njewuščny, jim samym sčłodny dym a njekničomna mlha porujo Snjesowemu wulkenu dnjej, hdžež budže tón Snjes swój prawy bud džeržecž, hdžež budža tež najškradžnišche myšle na jawne pschinjesene; hdžež so počaže, čžehož je kóždy hódny; hdžež so kóždemu, kiž je swěrnosč wopoľasať, s hnadny wot Boha khwalba dostanje. S pschi spominanju na Boži budny džer budženy tola wšchitzy prawje ponižni! Njenamaka tu kóždy, so ma hiščeje wjele njerjada s pola swojeje wutrobny wuplěčž, s kotrymž nochyzl psched Boži stol stupicž? Schtó ma pschi tym chwile, so s druhimi měricž a pschirunowacž, hdny swěru, s wótrymaj wocžomaj sam swoje smutkowne a swonkowne žiwjenje pschepytuje a pruhuje? S duž njecžimny ničžo njewuščne, ničžo sčłodne,

ničžo njewuščne, ale čžimny to nusne, haj to najnusnišche, so sam bebi pschepytujemy, sam bebi rošbudžujemy a Snjesowu hnadu pytamy. Snjesowy budny džer pschindže; na tón so kóždy swěru hotujmy! — Ach njedyrbimny wšchitzy, kajkehožkuliž powoľanja a stawa my tež smy, se swjatej hrosu na Boži budspominacž, kiž najpotajnišchu radu našezeje wutrobny, kotrejž so sam njejšym dohľadali, na swětko pschinješe! Ach njedyrbi tu tež našch rt a našcha wutroba s tej zlonikowej próstwu pschycž: „Božo, budž mi hrěšnikovej hnadny!“ A tola sčhšchachmy Pawoľa s jeho bratram wo khwalbe rěčecž, kotraž so kóždemu wot Boha dostanje. Najka mohla to hinascha khwalba byčž, hač ta hnadna khwalba: „Twoja wěra je tebi pomhať?“ S tutej hnadnej khwalbe chyzl tón Snjes nam wšchem dopomhačž! Samjeň.

Wschelake s bliska a s daloka.

S Rožacžiz. Saňdžena njedžela bē sa našchu wošadu swjedženska njedžela; bu tola našch dotalny sariski wikar, k. Wyracž s Hornjeho Wunjowa, sa fararja sapolasany. Na němskej Božej službe, kotraž bē přenja, sta to tutón swjatocžny skut psches k. wyschšeho zřkwineho radžicžela Rosenkranza s Budyschina; na serbskej Božej službe bē pschedstajenje noweho fararja psches teho sameho knjesa. Wošada bē so jara bohacze k Božimaj službomaj sesčla, na kotrymajž nowy farar swoje nastupne předowanje džeržese. Wošadni bēchu tehорunja w zřkwi a na sarje pēnje pschili a k tomu pschilubili, so kóždy to swoje tež hiščeje sa našchich swěrných a khrobčých wojaťow woprue, jako buchu namoľwjeni, tu prózu a te wudawki sa wojaťow woprowacž. — W křutnej hodžinje, pschi pschitřadže porucžjenja mobilisazije, bu našch nowy farar wuřwoleny, w křutnym čžasu wulkeje wójny sapolasany, to njech sjednocža duchowneho a wošadu na najwěščischo ke křutnemu hromadžesřkřowanju sa jenotliwego, sa wošadu, sa wótrny kraj, sa žiwjenje dusche a čžeka, Bohu k čžescži, cžlowjekam k spomoženju!

— My lubych Sserbow, kotřiz maju swojich lubých na bitwischczu, na to kēžbných čžinimny, so njebychu na listy wěste města pišali, hdžež je knano jich byn khwilu pschitomny byl. Na póľne listy ma so jenož mjeno napřacž, a potom kotry Armeekorps, kotra diviřija, kotry regiment a kotra kompagnija abo eskadron. Najšepje bebi lubi Sserbja wobstaraja póľne póřske kharty a póľne listne kowerty, hdžež je wšchitko nacžisčezane, sčtož ma so napřacž. Wone su dostacž na póřtach a tež w pschedawacnjach sa listnu papjeru.

„Bombaj Bóh“ njeje jenož pola knjesow duchowných, ale je tež we wšchých pschedawacnjach „Sserb. Nowin“ na wšach a w Budyschinje dostacž. Na sčtwórcžlěta placži wón 40 pj., jenotliwe čžisčla so sa 4 pj. pschedawaju.

Listowanje. Knjezej d. Mr. w Ketl. Dolež běšče Wy po zapisu, mi wot k. f. G. přepodatym, na rjedze, za 35. čž. nabožneho tydženika P. B. natwarjacy nastawk spisač, Was hižom sobotu 22. aug. z khartu na to dopomnich a prošach, Wy cheyli mi spomnjeni wudžek hač do wutory wječ. dobročiwje připóřtač. Tola tón nje přindže, a tež cyľu srjedu na njón podarmo čakach. Dla křotkosče čžasa mje to do žalosneje wuskosče přinjese, dokelž dyrbjach sebi nětko sam pomhač. Wobhoňe so teho dla na pósče, hač so Waša pósylka tam snano zhubila njeje. — F.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođń ty.

Znjebjes mana
Njeh ěi khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ěel!

Sserbske njedźelske lopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Smolerjez knihcizšcžerńi w Budyšćinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

13. njedźela po šwjatej Trojizy.

Romst. 7, 18—25.

Ja hubjeny čłowjek, šćtó čže mje wumóž?

Rajka škóřžba! Rajke žalosczenje! Rajke praschenje!
Haj, to najnusnišće praschenje twojeje dusche, twojeho žy-
leho žiwjenja. A tole praschenje čžemy džěnša tudy a
hewak wšchudžom a kóždy čžas wopomnicž, so bychmy tež
to jenicžke wotmolwjense na to namakali, šlyšćeli a šo
jeho do wšćeje wěčnosće wješćeli.

Bóšnaj šo šam! Tole napišmo stejěšće š wulkimi
pišmitami wysche wrotow stareho póhanskeho templa š na-
pominanju ja kóždeho. Bóšnaj šo šam! to stejí sto-
króćnje pišane w knižy žiwjenja w šłowach a stawišćach,
we wobrašćach a pschirunanjach, w šhutnych hroženjach a
hnadypolnych šlubjenjach. Čžehodla? Dofelž čłowjek
š wjetšća wšćo druhe widži a jašnje póšnawa, jeno niz
šwój hrěch. A tola płaczi a wostanje wěrnó: „woni šu
wšćitžy hrěšćizny“; kóždy a kóžda dyrbi š hłubiny šo
š Bohu wolacž „ja šhudy hubjeny hrěšćny čłowjek!“
Derje temu, kiž tak šo š šwojemu Bohu a Šbóžnikěj
wróćzi kaž šhubjeny šyn do nanoweho doma. Ale kaž
wjele je šhornych, kotšiz šwojeje šhorosće njěšaju, š pra-
wemu lěkarěj w prawym čžasju njěšdu a jeli šnadž
šćonćnje w najwjetšćim štrasće pschidnu, šrudny roššud
šlyšća: Še posdže, pscheposdže! A kaž wjele je hrěšćnikow,
kotšiz w Šaraonowym štwjerdnjenju wutrobny a š Šeroda-

šchowym šašlepjenjom šwój hrěch njepóšnawaju, haj šamo
š farisejskej hordosću psched Bohom a čłowjekami šo
šwojich dobrych pocžinkow abo šwojeje dobreje wutrobny
hordža a šhwala. Njěšapomń nišdy, luby ššćěšćizjano,
tamne šłowo Bože: „hdyž šu šo ja mudrych měli, šu
woni blašni šćizinjeni“ a tamne druhe: „ponižnym dawta
Bóh hnadu“. Šedžbuj na japosčćoła Šawoła šameho;
šlepny, šamoprawy, hordny farisejski šhodžěšće a nadumasche
šo š hroženjom a š mudrowanjom pschecžiwu Šnjěšowemu
šćadlesćku, dóńž w Damaskuš wot teho Šnjěša pschewi-
njeny w šwonćnej šlepoczi, ale w šnutšćownym šwěćlym
widženju póšna a wušna: we mni ničžo dobrego njěšdyli;
ja hubjeny čłowjek! Ššlyšćěže: Nicžo dobrego! Šacž
runje šo š Bohu modlesche, Bože šłowo šej wuškozny wa-
žěšće, po pišmitu šakonia šhodžěšće. Šććto dyrbješće
špóšnacž, šo to dobre njěbě wot njeho, ale jenicžžy wot
Boha šameho. Ja hubjeny čłowjek! Tole špóšnacže bě
špocžatš wobroczenja tuteho Božeho wotrocžka a kóždeho
druheho, kiž čže šćonćnje špěwacž a wušćacž: „Ja šym
pschěš Šhryšća šćrawne rany tón prawy šašožš namakal.“

Ale to je halle špocžatš noweho žiwjenja a hdyž
čłowjek šprawnje wušnawa: „ja hubjeny čłowjek“, šprawnje
šo prascha: „šćtó čže mje wumóž?“ tam šo horže bědženje
a šylne wojowanje šapocžnje. Ššwědomnje je wozucžilo
a jeho hłóšć čžeri do wóžny š hrěchom. Ščćož přjedy
wutrobje bě wješćele, je jej něććo hrošnosć, čžemuž přjedy
lubušćl rěćasche, je něććo pschecžiwniš a njěššćecžel. Šo
je hobršće bědženje a wojowanje š wulkim próžowanjom a

poszejenjom. Wo tym swjaty Pawol wě powjedacž se słowami: „ja bym czělny, pod hrěch pschedaty; pschetož sčtož činju, to ja njewěm, ale sčtož hidžu, to ja činju!“ Stunje to same pač dyrbi kóždy saczucž a nashonicž, kotrehož je Boža hnada a šmilnosč wjedła k nowemu žiwjenju. Rač rady chzyl Boha wysche wscheho lubowacž a šwojeho bližšeho jako šam šo a pschezo sašo dyrbi i lubosčžu šwěta a i hrěschnej šebicnosčžu wojowacž; kač rady chzyl czyste a pózčiwne žiwjenje wjesčž, ale bohuzel šle požadanje w myšlach a we wutrobje šo pošajuje; kač rady chzyl se šprawnej hidu šo wschemu hrěchnej wotrjeknyčž a i nastročženjom czuje, šo hrěch w nim bydli, šo njecha dacž wuhnacž a wuforjenicž. Račke wojowanje pod Pawołowym hešlom: „ja hubjeny człowjek!“ abo pod Lutherowym: „o mój hrěch, mój wulki wulki hrěch!“ praj, luby czitarjo, to je Boža šrudoba, wo kotrejž drugi list na Korinthiskich praji, šo wona nacžini k šbóžnosčži želenje, wo kotrejž nikomu žel njeje. Talc šrudoba wuhadža se špóšnacža, šo šwojeho hrěcha dla šy šhubjeny a šatamany, a šo niz ty šam i twojeho hrěcha tebe wumóz njemóžesch, aniz žyly šwět tebi pomhacž njemóže. To je, sčtož we wschědnym žiwjenju mjenujemy „bankrott“ stareho człowjeka, pad wscheho teho, sčtož šmy šami šebi natwarili. Wschitko šo roštorha, wschitko šo rošlama, wschitko šo šhubi a šahinje, na czož běchmy priedy šo špuschčželi. O, tajke Damaskušowe hodžiny šu žalošnje czěžke a njewuprajomnje šrudžaze; te šo jeno psches mój Božu a šwjateho Ducha w Šhryštu šu Jesušu pschewinyčž hodža. Sčto čže mje wumóz? Tole praščenje wjedže k špóšnacžu dospołneje šlabosčže a njemožy człowškeje wutrobny.

Džakowano Bohu, šo to pač pošlednje šlowo njeje, hewač bychmy šawutlili a kónž wšali we wschej šwojej šlabosčži a hubjenosčži. Bóh pač nochže šmjercž hrěschnika, ale čže, šo by šo wobrocžil a živy byl. Sčtož człowjek njemóže, to Bóh dokonja psches hnadu. Jeho Duch naš wucži: Ša wěrju wodawanje hrěchow; jeho šlowo nam pošajuje Jesom Šhryšta, kiž je pschischoł, hrěschnikow šbóžnych cziwicž; haj, našch Šbóžnik šam je študžen pscheczivo wschej njeczistočči, študžen, i kotrejež czěrpamy hnadu, žiwjenje a mēr w Bosy. Talc je našch Šnjes šwojeho Pawoła, šwjateho Augustina, našcheho Luthera a sčto wě kač wjele druhich wobhnadženych wutrobom nješl a wjedł, kotrež wschitke špěwaju: Bohu budž džak psches našcheho Šnjesa Jesom Šhryšta. Niz wschač takle, jako bychmy žyle šwjeczi byli, ša kotrychž i žyla žadyn hrěch wjazy a žana možnota hrěschicž wjazy njeje, — to je štraschna bludna wucžba a wulke mylenje, psched kotrymž chzyl našch Šnjes naš wschitkich hnadnje wobarnowacž — ale pschi wschitkim nadběhowanju šleho njepšcheczela wěrjazy šchescžijan wě: Šhryštuš je živy we mni. Wón drje wschědnje wojuje i hrěchom, ale tole wojowanje wjedže k škóncžnemu šbóžnemu dohcžu; wot Šhryštuša šapschijaty honi ša tym, šo by jo šapschijač. Psches hnadu šbóžny! Šlaj, luby bratšje, luba šotra, to je pucž wobrocženja, pucž noweho žiwjenja: Jeho špoczatk je wulke nastročženje w jašnym špóšnacžu hrěcha; potom pschěndžesch psches wulku štyškosčž, šrudobu a bolosčž, hdyž wojujesch i duchom pscheczivo czělu šwěru a kručže; ale kónž tuteho bědženja je wulki mēr a šbóžne wješele, hdyž we wěrje tu prawdosčž šapschimujesch, kotraž psched Bohom płacži, a jako wobhnadženy hrěschnik i Božej mozu w nowym žiwjenju šhodžišč.

Sčto móže człowjek k wumóženju šwojeje dusche

dacž? To jenicžke prawe a šrudne wotmolwojenje je: Nicžo njemóže dacž; pschetož wón je wscho šhubil a nima nicžo. Ale halleluja! jedyn drugi je hižom wschitko ša wumóženje twojeje a mojeje dusche dač: Jesuš Šhryštuš. Ša džakuju šo Bohu psches Jesom Šhryšta, našcheho Šnjesa! To je to jenicžke wotmolwojenje w njebjěšach a na šemi, hdyž šhudy hrěschnik šo prašča: „sčto čže, sčto móže mje wumóz?“ Našchi štari mējachu wěrne rjane pschisłowo: Ty njemóžesch nicžo czinicž ša šwoje wumóženje, ale ty móžesch wjele czinicž ša šwojeho Wumóžnika! To wopomny šwěru! Pošwjecžmy jako šnadny džak našchemu Wumóžnikaj czělo a duschu a sčtož šmy a mamy. Prošchmy šwjateho Ducha, šo by naš roškwěczil, šo bychmy wschón šwój brach a hrěch pošnawšchi we pošucže a wěrje šhwatali k našchemu Šbóžnikaj. Duscha, pytaj Jesuša, wschitko druge njepomha! Njecžakaj i tym a njekomdž šo! Dženš je džek twojeho šboža! Boža hnada wodž naš tač psches tole žiwjenje do tamneje wěcznosčže, šo psched trónom jehnjecža wěcznje špěwacž móhli: Ša džakuju šo Bohu, psches Jesom Šhryšta, našcheho Šnjesa!

Šamjen.

W. w N.

We wójskej nusy.

Šalm 50, 15.: „Wolaj šo še mni w čžaku teje nusy, dha čžu ja čže wumóz a ty dyrbiš mje šhwalicž.“

Šlób: Dusche pscheczelo —.

Nětko nusy čžak
W domach pyta naš;
Bóh Šnjes i njebjěš i prutom šchwika,
Kotryž nošy ša hrěschnika,
Šo by žyrkej šchtrěl.
Šluny i njeje wěl.

Wójna mladženzom
Priecž nam wša se žnijom.
O te wobohe našche džěcži,
Sčto te šhonja nětk na šwěcži!
A jich nan a macž
Dyrbjeschtaj je dacž.

Šmjercž, ty ryla šy
Nowe kěchowy —
Bitwišcžža te krawne města,
Šdžez jim wjele šmjercž bē wěsta.
Šsu dha byle hdy
Tajke kěchowy?

Wschitzy w hromadži
Deža w šwojej kwi.
Šo tawšyntach nětk tam kłaja,
Wotpoczink šwój czichi maja.
Šo wschěm bědženju
Njecž tam šmėrom špu!

Šolnych bolosčžow
Deži wjele štow.
Šazarety žyle kraje,
O sčto došč tu nusu šnaje?
Wopomni, wutroba,
Tute czěrpjenja!

Rnježe Božo, sčto
Kaže nětko ho?
„Ke mni wolaj w časju nush,
Činicz nochzu ho či zush!“
Sswěrnj Božo, ham
Tak hš kasał nam.

Duž nětł wolamy,
Wjelež jich tu hmy:
Nasche hrěchi wodaj, Božo,
Pławimy ach i płaczom ložo!
Płomjo hněwa haš,
Pšchestań schwikacž naš!

Daj nam sašo měr,
Wbjnu woteczěr!
Pšćzel i nush wumozenje,
Naschich próstwow wuštyščenje
Jesom Khrystuša,
Tvojoh' Sšyna, dla!

Schłodu narunaj,
Rotruž nješe kraj!
Sranjenych chžyl wulětowacž,
Nanej, macžeri jich sšhowacž!
Dha cže khwalimy
Prawje i wutrobj.

Nasch lékař.

„Měr, měr, tak derje tym, kiž daloko, jako tym, kiž blisko hu, praji tón Rnješ, a sahoju jich.“ Jes. 57 19. „A kotřiž ho jeho dótkachu, či buchu wustrowjeni.“ Marka 6, 56. My wšchitzy sahojenja potrebamy. Esu rany, kotrež njesamóže žane čłowiske wócžto widžecž a žana čłowiska ruka sahojicž — rany tyšchnoscže, hrěcha, schłodowanja, wobschudny, rostacža — kiž hu jeno temu jenemu snate a kotrež móže jenicžy wón ham hojicž. Kajku radošč by to dženža w njeju sbudžilo, bychu-li ho wšchitzy w dušchi ranjeni jeho tak swólnje dótkali, kaž to tamna hšla činjesche, kiž jemu na pobrijosy Genezarethského jěsora plědowasche a kotřiž buchu „wustrowjeni.“

„Měr“ je tón dar, kotryž wón poruča — „měr Boži.“ Boži měr! Stož myšle wofomik na to; tak spodžitny dyrbi Boži měr byč! Pšchi nim njeje žana šlaboscž, žane bludženje, žadny hrěch. Pšchi nim njeje žane stozženje nad sańdženoscžu, žana bojoscž pšched pšchichodom; tu nješku žane smylki a njechody wobžarowacž, žane strachi pšched njedostatkami, nje poradženymi planami a saměrami. Žana šmjercž naš nje pšchewinje, žane čerčjenje njeplabi. Sańdženoscž, pšchitomnistwo abo pšchichod, minyly čas abo nješkónčžna wěčžnosčž, žiwjenje abo šmjercž, nadžija abo strach, wichor abo mjelk — ničžo wo wšchěm tym a ničžo druhe w mjesach šwěta njesamóža měr teho sadžewacž, kiž ho ham Bóh měra mjenuje. A tónle měr móžemy my wobšedžicž. „Měr Boži wobarnuj wasche wutrobj a myšle.“ Žadny čłowiski měr, kiž ho pšches hamšnu bėdu dozpiwa, ale bójški měr — tón-šamy měr, kotryž ma Bóh ham. Jesuš je jón kóždemu wot naš se šwojej wujednatškej šmjercžu blisko pšchinješł, a wón ho we ewangeliju Božeho šmiljenja a wodawazeje hnady tak połnje poruča wšchěm, kiž hu w bliskocžji a w dalinje, so ničtó prajicž njemože: Tónle měr sa mnje njeje!

Tón Rnješ ma džělbracže a šobuželnosčž sa wšchěch a chže kóždu swólniwu dušchu pod trošchtowanja šwojeje hnady pšchinjesčž.

Duby čitarjo, snajesč ty tuteho hojerja? Esy tónle měr namakał? Wěšch i nashonjenja, so Jesuš njeje jeno wučer, ale je tež Šbóžnik a lékař twojeje dušche? Esy w tutej wurjadnej luboscžji žiwj? Se cže wón i jany štaženja wušwobodžik? Seli temu tak njeje, dha cže w Khrysta mjenje prošču: Póji, „woptaj a hladaj, tak dobročiwj tón Rnješ je;“ póji a pruhuj jeho pošćicžowanje.

Esy-li Jesuša pšchijał, widžišch pak ho pšches njewuložomne wobštejnoscže sadžewany a trječija cže nješbožomne podeńdženja, dha wšmi i ponižnosčžu Bože domaphtanje na ho a wopomá, so nješškónčžna mudrosčž a njewučerčna luboscž tele njechody i twojemu lěpšchemu dopušćčjujetej. Doměr ho we wšchěm Jesušeji, a ty pšched tutym hnadnym stolom (Rómšk. 3, 25) wušchowanje pšched kóždym wichorom a tajki měr namakasch, kiž wšchitko pošćnacže pšchesaha. W tajlich časach čerčjenja a napinazeho wojowanja chže Jesuš tebi měr wěčžnosčže do dušche dacž; ty masch špóšnacž, tak wjele podžela tón Rnješ na tebi bjerje; ty dyrbišch bójšku bliskocžž šacžuwacž, tak so Boža nowa nadžija twoje pošćmurne woblicžo rosžafni a ty ho pšcheswědčžišch, so cže Bóh na wuškim pučžu horja do krašnosčže wjedže.

„Měr, měr, tak derje tym, kiž daloko, jako tym, kiž blisko hu, praji tón Rnješ, a sahoju jich.“

F.

Wizelin, japoschtol Šserbow.

Nasch šerbški lud njeje w starych časach tak mały był, kaž nětko; ale to bě wulki lud, kiž daloke krajiny wobšedžesche a pod móžnymi kralemi stejesche. Snate je, so je nasch šerbški lud i dalokeje Šsije hižom priedy pjateho lěštotka pšchischoł a ho potom wokolo řetow Šobja a Šale, Wódry a Warty šahydlił. Žyła stara Šruska a Šakša mješesche jeno šłowjanskich wobhydlerjow, teho runja nětčžišchi meklenburgški, holštajnski, anhaltški a thüringški kraj. Šajmóžnišche šłowjanske kralestwa bėchu pšchi morju. Tam bydlachu Wodrižojjo a Wjeletojjo, w hornjej Łužicy Šilčženjo a w delnjej Łužicy Łužizy Šserbjo.

Tu chžych nětko powjedacž, sčtó je Šserbam, kiž pšchi morju bydlachu, ewangelijon pšchinješł. To bě, kaž šym hortach hižom pošpomnił, Wizelin. Wón bě ho w Šwerhamelnje w Šesifalskej wot čerčneju staršcheju wokolo lěta 1090 narodžik. Dolež pak jako mały hólž šwojeju staršcheju pšches šažnu šmjercž šhubi a ho jako šhuda šhrotka hubjenje žiwjesche, ho wěšta hrabina i Šberštajna nad nim šmili a da jeho wot šwojeho šaplona woczahnyčž. Wizelin derje wušnesche, ale dolež bě něšcto nawuťnył, šebi wjele na to wjedžišche a bu hordy; jeho wučer pak jeho i tym poniži, so jemu wšchelake prasčhenja pšchedpołožji, na kotrež Wizelin jemu žaneho wotmolwenja dacž njemóžesche. To bě ho šjawnje štalo, a dolež ludžo to wjedžachu, hněwasche ho Wizelin tak na to, so se šylšami we woczomaj hrabinski hrób wopušćčji a ho do Šaderborna na šchulu pėdo. Tam nětł i pošćacžu pšchidžže, so njeje hišćčže dawno tak wučeny, kaž bě šebi to myšlił; duž ho se wšchěj horliwoscžu próžowasche, so by to nawuťnył, sčtož bě w mlódschich lětach šakombžik; a nětł i tajkej próžu wušnesche, so dyrbiachu jeho hušto wot wušnenja wotdžeržowacž.

Tak ho šta, so bě po krotkim časju tak wuhotowany, so móžesche šebi jeho wučer jeho ša pomoznika wšacž, a bóršy bu Wizelin ša wučerja do Šrěmjenja (Bremen) powołany. Tu šebi luboscž aržybiskopa, kaž tež šnamjenitych duchownych dobu: jeno lěni a njerodni duchowni jeho wušćacž njemóžachu, dolež bě tak bohabožajny, šebi šamemu šurowy a nješpróžniwy. Wizelin pėda, ho, dolež i tym, sčtož bě hacž dotal nawuťnył, hišćčže i pošćojom njebė, do Šarisa, so by ho tam wudošpołnik, a wša šwojeho wučžobnika Ditmara šobu. Šako bě tšji lěta w Šarisu pobyl, bu, do wótžneho kraja pšchisčeschi, wot aržybiskopa w Magde-

gurtu sa měšchnika wuřwjeczeny a powołany, póhanam ewangelijon přédowacž.

Sako Wizelin šhoni, so je řebi řlowjanski wójwoda póhanskich Šserbow podčziřnył a by rady měl, hdy bychu řo řchesczijenjo řčinili, poda řo Wizelin ř Brěmjenskemu arzbiscopej Adalberomej a řjewi jemu, řo chze řo ř póhanskim Šserbam podacž, řo by jim ewangelijon přédowal. Tón jemu to dowoli a jeho řa miřionara Šserbow postaji.

Wizelin řo hnydom ř dvěmaj měřchnikomaj do řerbskeho kraja poda a dosta wot wjerecha Hendricha niz jeno dowolnosč w kraju přédowacž, ale tež zyrkej w Lübeku, řo mohł tam Bože řkowo přchipowjedacž a Bože řklužby wotdžeržecž. Sako pał bórřy na to wójwoda řemrije a něřajři ropot w kraju nasta, bě Wizelin nuřowany, kraj na řhwilu wopuřchecžicž; duž řo w řalderje (— to bě wjere na řolštajnskich mjesach) řařnydli, hdyž chzřychu ludžo radži řchesczijanřkeho duchowneho měcz.

Tu bě řhudy, džiwı, přches wójny řapuřčzeny kraj, ludžo běchu drje řchecženi, ale polni póhanskich přchiwěřkow a njewědomni. Wón řebi bórřy lubosč ludži dobu; woni radži na njeho pořklučachu, hdyž jim wo našchim Šbóžniku přédowalře a wo řbóžnosčzi wěczneho řiwjenja; duž tež řo jich wjele wobroczi, čzinjachu polutu, a jeho přédowanje bu wřchudžom ř lubosčzu přchijate. Wón wučelře we wřchěch zyrkwjach, přtařche lud na prawy puč přchiwjelř, jednalře řch, řiž běchu řo řwadžili, wuřorjeni póhansřwo, řkasy řwjecžata a póhansře waschņje. řeho džělo bu tał wot wřchitřich přchipóřnate, řo řo wjele duchownych a řwěřnych ř nim řjednoczi, řiž potom ř nim a pod nim řhorňch wopřtowachu, řhudňch řiwjachu a řa bližičeho derjehicze řo řtarachu.

Sako w lěczě 1134 řhěžor Lothar do řolštajnskeje přchindže, da přchecžiwio džiwim póhanam řrób řegeburf a pódla tež zyrkej natwaricž; přchi řym přchepoda Wizelinej tež Lübelřku zyrkej a poruczi jemu, řo by Šřkowjanam ewangelijon přédowal a potom, hdy by řo to řtalo, chzřřche jeho řa řiřkopa nad Šřlowjanami postajicž.

Duž řo něř ř Wizelin ře wřchěj řwěru na řwoje džělo poda a řakoži w řegeburfu a w Lübeku řchule řa miřionarow. Sako pał Lothar bórřy po řym čařu řemrije a po jeho řmjerczi wójni ři njeměř wudhři, běchu póhanjo řaž džiwı; woni řchesczijanřke zyrkwje a řchule řpalichu a nuřowachu duchownych čželacž.

Tał bě Wizelin řařo nuřowany, do řaldery dónč a tam wostacž, ale tež tu jeho póhanjo na pokoj njewostajichu. Tola buch Šřkowjenjo ř nowa přchewinjeni, řo moželře řo Wizelin řařo ř nim wrócicž. Tón řrócž bě ř nim jeho wučžobnik Ditmar, řiž bě řižom řachantřki řnjel w Brěmjenu.

Wizelinej pał řo w řegeburfu njelubjelře, duž řwój řlósčtr druhđže řaloži. Tam řo něř wjele luda řřhadžowalře, a jako bě řas řlób w kraju, dostawachu ludžo w řlósčtrje pomoz a pódpjeru.

Sako Hendrich Law, řařki wójwoda, oldenburgřki kraj Šřlowjanam řwa, bu Wizelin řa řiřkopa w Oldenburgu postajeny. Tala nowa čželč pał mějelře tež nowu wobczěžnosč. Tola Wizelin wřcho řnjelře a řwěru wokoło pučžowalře, přédowalře, wučelře, napominalře a řrořčtowalře. Wjele ř njemu přchindže, řo bychu řo řchecžicž dali. řeho pořlednje lěta běchu čželč řa njeho: Boža řucžka bě jeho řajala, řo řo ani řibacž ani řecžecž njemóželře. Tał ře pořřecžka lěta na řhoroložu ležal. řalle potom jeho Bóh řón řnjelř — 12. dezembra 1154 — ře wřchěj přóžň a čžerpjenja ř tuteho řwěta wotwoła.

W horju.

Dionysius, řiřkop ř Alexandrije, wobředžbowalře řořdžěl mjelř póhanami a řchesczijanami řa čžař móra a piřařche wo řym řlědo-

waze: „Tamny mór řdasche řo póhanam jako něřčto bješnadžijne; řy pał řpóřnachmy w nim přuhowanje. Wjerečina našch ř zřla žaneho řtracha njelřajelře; woni řo mjelř řobu wopřtowachu a wothladowachu řhrřřta dla a řwoje řiwjenje ř radosčzu dachu. řařřřjo, wučelřjo a diařonojo wumjelře ř wjelřelom řbóžnu marřařřřku řmjercž, tał řo póhanjo wumolachu: „řlejczę, řał řo čžile řchesczijenjo lubuja!“ řřchetož pola nich wěřo řinal řteljelře: „přchi wudhřjenju móra woni řhorňch ležo wostajichu a čželřnychu, a mowı wostachu njepohřebani.“

řež dželřa wopokajuje řo řchesczijanřka wěra w domapřtanju, tał derje w řčžerpliwosčzi a řradowanju čžerpjerjow, řaž we woporņiwel řwěřje wothladowazřch. řotom pał wosřewja řo tež to řchesczijanřwo, řotrež ma jeno mjeno a řdacžę. řpřřtana wěra w řchizju čžini řiřchcze přchęzo na řwět řluboki a jeho napřchecžiwosč lemjařň řačžiččę. řał řteji ř našchěj wěru? ře wona tež w řymle waschņju to dohčę, řotraž ře řwět přchewinřka?

F.

Šřamomordaiřřwo.

Š řetinje, řłowneho měřta Čžornohorň, řas piřachu: Šřamomordaiřřwo řo na Čžornohorje jako najwjelřcha bojařliwosč, řotruž móže muž wobelč, wobhladuje a řazpřwa. řa ludžaze pomnjecze njelř řebi řehodla tež řadňu wobhđelř Čžornohorň řiwjenje řwał, a řdasche řo, jako by řřamomordaiřřwo na Čžornohorje zřle wotemřęlo. řřchęd něřotřym čžařom pał řpřřta wěřřň řjelřar, dořelž řo řwojich wěřicželow wjařň wobrocž njemóželře, řwojemu řiwjenju ř kulku řónž řčžinič. Šřamomordaiřřki pořpřř pał řo njelřadži. řjelřar bu do řchpřřtala donjelřeny, hdyž jemu kulku wučžahňnychu a wón řwojemu wuřřowjenju napřchecžiwio hladařche. řo wřchěj Čžornohorje řónle podawł wulke řpódžiwanje wubudži.

řwěřč řiřřita řam do řchpřřtalne řhwatařche a řranjeneho ř porokami přchęřpřa jeho bojařliwego řřřřka dla. řjelřar wjerecha wo wodačę přořchelře a jemu wobřrucželře, řo je řebi řwojeho řchpřřtneho čžinka jara derje wědomny. řle čžwilowanje wěřicželow běřche jeho njmale wo řořom přchijelřęlo a tał je wón we wokoliku wrótņosčę řa řevolwrom přchimnył.

řiřřita bu přchi pomjedanju njelřbožowneho wot řobuželnosčę hnyř. Wón poruczi, řo bychu řo řjelřarowi wěřicželjo ř wjerechowsřelje pořkadnižň řpokojili, ř dobom pał njelřbožownemu přchřřřařa, po řwojim wuřřowjenju wjerechowsřřwo wopuřchčicž a řwoju hanibu we wukraju potajicž. řěřotře dň pořdžičcho wjerech wuřas wosřewı, w řotřymž řelřelře: „Wřchřřň čžřřami, řotřřř řuku na řwoje řiwjenje řčžę abo tež jeno řpřřřaja, to řčžinič, dňřřja řo řa bješczęřňch wumolacž a jich čžęka 24 hodžň řjawņje na řchřřjenju powřřňnyč. řřchetož Čžornohorža je njedosřojņje, řebi řamowólņje řiwjenje rubicž, nad řotřymž ma jenicžň Bóh řořřařowacž a řotrež řmę řo jeno na řitwřchčęřu ř řařřřowanjju wóřčžňň woprowacž.“

Wřchelake ř blřřka a ř daloka.

Š řraždžan. W řchřřžnej zyrkwı řo, da-li Bóh, jřřře řa dwe njedželi, to je 20. řeptembra, řařo řerbsře řemřchęnjelř řwjeczi. Boža řklužba řo, řaž řewal, přchřřpok. 1/2 12 hodž. řapocžņje a řmęje ř. řarař řomasčřka ř řudelřez přédowanje, ř. řarař řandřřř ř řupoje řprowjednu wučžbu.

— Bóh je ř našchim wójřřom. řa wobęmaj řokomaj, na naraňřchim řaž na wjelřčorňňm řitwřchčęřu je jemu řrařņe dohčęza řpóřčřřř. ře dohčęza pał řu dohčę ř řwju řňnow našchego wóřčņeho kraja. Duž tež do něřotřeho doma řrudoba wo řmjerczi abo řranjenju jeneho lubeho přchřřřđže. řapřřř řch, řotřřř řu padňřli abo řranjeni abo tež wot njepřchecželä jeczi, miņřřřřřwo wuda a budža lubi Šserbjä, hdyž čžedžä řo řa řymi řwojimi wobhonič, pola řwojich řnjelřow řarařřow do řch řapřřřřow pohladacž móž.

Porjedženka řřoch čšřčelřskich zmyłkow w řyđžęřřřm řřřřowanju: wuzkosę, měřto řeho dla tola a pošřřka.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróony
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłał
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duśl daty,
Wotpośń ty.

Z'njebjes mana
Njeh ói khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ćel
F.

↳ Sserbske njedželske lopjeno. ↳

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjez knihicziščezetni w Budyschinje a je tam ja schtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

14. njedžela po šwjatej Trojizny.

Jana 14, 27.

My stejimy w čašku wójny. Nasche dobyčerske wójska steja s džěla na šamšnych bitwischczach, na kotrychž su w pošlednjeje wulkeje franzowskej wójnje stale, a steja tež tam wokolo města Sedan, psches němski spěw derje snateho. Tam so šlědowazy podawł wotmě: W bitwje bu jedyn wojak čezžy franjensy, a jako jeho towaršchojo jeho šběhnychu a k pólnemu lěkarjeje nješechu, dha wón jim wobarasche a džesche: Položće mje dele, njeczincze šebi žaneje prózy so mnu, ja wschał hižom mrěju. Čzi towaršchojo jemu pošluchachu a wrócizchu so na bitwischczě. Něšchto pošdžischo pschińdže jedyn wyschšchi a teho franjenseho wojaka wuhladawšchi wón k njemu rjetnje: Móžu ja něšchto ja Waš čzinicz? Ně, ja so džakuju, běsche ta krotka wotmolwa. Šmēm Wam šnano kufš wofschewjazeje wody pschinjesč? wobhonjowasche so tón pscheczelný wyschšchi dale. Ale jako ta wotmolwa: ně, džakuju so wam, mrěju hižom. Ale tón wyschšchi so dale praschesche: Njemóžu dha s žyła nicžo ja Waš čzinicz, njemóžu s najmjeńšcha Waschim pscheczalam pišacz? Tón franjensy pak wotmolwi: Nimam žanych pscheczelow, na kotrychž mohli pišacz. Ale tu je něšchto, ja čžož bych Wam wutrobnje džakowny byl: w mojim tornistru namačacze jedyn nowy testament; njechacze wotewricž tón 14. staw Jana, dha budžecze pschi kónzu namačacž jenu schtucžku, kotraž so se šlowczkom mēr šapocznje; prošchu,

čžitajcže ju mi! Tón wyschšchi to čzinjesche a pscheczita te šłowa horka naspomnjeneho teksta: „Mēr wam wostaju, šwój mēr wam dawam. Ja njedawam wam, jako šwět wam dawa. Wascha wutroba so njestróžej ani so njestrachuj!“ Duž džesche tón mrějožy: Ja so Wam džakuju; ja du k šwojemu Šbóžnikej; Bóh je so mnu, ja nicžeho drugeho njetrjebam, ja mam mēr Anjela Jesom Khrysta. Duž wón wumrje. Tón wyschšchi pak džesche: to je mēr wobřjedž wójny.

Njecha-li tež my wschitzu, lubowani čzitarjo, mēcž tutón mēr wobřjedž wójny? Stejimy wschał w šhutnym čašku čezžkeje wójny. W towarštwje, na drošy, w nowinach, wschudže rěczi so jenicžy wo wójnje. Na šhutnych woblicžach, w šrudnych myšlach, w nóznych šonach, wschudže ma wójna šwoje knježstwo. Šuropa so mēri w brónjach, w krajach druhich džělow šemje so hori, wójnska truba je se žalostnym ropotom šatrubiła. D kaš šebi žadamy po mērje! D šchto bychmy dali, mohli s tamnym mrějazym wojakom rjetnycz: ja mam mēr. Duž štupi psched naš tón, na kotrehož mnošy hewał taš malo kędžbuj, na kotrehož pak so nětk taš někotry dopomni, Jesuš Khrystuš, a s hłošom, kiž naschej bolosčzivej wutrobje taš derje čzini, wón rjetnje: „Mēr wam wostaju, šwój mēr wam dawam. Ja njedawam wam, jako šwět wam dawa. Wascha wutroba so njestróžej ani so njestrachuj!“ Ja mēnju, na tajke šłowa my wschitzu radži pošluchamy, a tele šłowa budža nam hišcže lubsche, hdyž šhonimy, pschi kajkej škladnosčzi je nasch Šbóžnik je rěczal. To

běšche džen přjedy hacž bu wón pscheradženy: se swojimi wuczobnikami wón šo rozžohnuje a rěczy k nim wutroby trošchtowaze a pošylnjaze słowa. Mjes tym wyschša rada hižom wuradžuje, tak by šo jeho smozowala, naja šebi k helškej lešču pscheradnika Judascha a sezele wojerškich k lebijemi a žerdžemi a mjeczemi na Jesuša. Šhto bychmy my čzynili, bychmy-li w Jesušowych wobštejnoszczach byli? Se rženjom šo nastrozeli, po wschěch stawach tschepjetali; hladali, hacž njemohli čzeknyč, a čzi, kotšiz bychmy pola naš byli, bychmy tehorunja wschu mērnu krew šhubili. Šinač tam našch Šbóžnik Jesuš Khrystuš: jemu šo nihdy njemóže k wutroby wutorhnyč mēr a pokoj a čziščina, wón je šam tón mēr, a we mērje wón wurjetnje te słowa: „Mēr wam wostaju, šwój mēr wam dawam. Ša njedawam wam, jako šwět wam dawa. Wascha wutroba šo nještrožej ani šo nještrachuj!“ A tón mēr a pokoj, k kotrymž je Jesuš rěčal, a kotryž wón pschi swojim rozžohnowanju tak rjez jako dobre herbštwo šawostaji, tón smērjuje a pokoj wutroby wuczobnikow. Lubi čžitarjo, niz tež wasche wutroby? Šo by Jesuš tež waschim wutrobam mēr a pokoj dawal, šo byščeje tola tež wy wot Jesuša šebi mēr a pokoj bracz čžyli, wošebje nětko w strachotach wójny! Šdže dha čžecze jón hewač dostacž, hdyž niz pola Jesuša?

Pola Jesuša jón zyle wěšče dostanjecze! Wy seže Šbóžnika hižom hušto wosnamjeneho widželi na wobrasach: tu wón jako małe džěčatko leži na Marijnym klinje w Bethlehemskej hródzi; tam wón jako dwanačzelětny šedži mjes pišmanučenymi w Jerusalemskim templu; tu je wón, tón džěčypšeczel, wobdaty wot čžrjody wješelnych, šbožownych džěczy; tam wón, tón dobry paštyč, tu šhubjenu a šašo namařanu wowzu wosnje na ramjo psched žylym štadłom; tu wón se swojimi wuczobnikami pošledni krocž šedži ša wječerju, wustajejo Bože wotkasanje; tam wón padnje na bolosčžiwym pucžu pod čžezju šwojeho kščiža. A hiščeje wjele tajkich wobrasow wo Jesušu móžesch widžesch, a hdyž na nje hladasch, dha je wón tón mēr šamón: mēr, hluboki mēr leži w jeho mišymaj woczomaj, na jeho pscheczelnym woblicžu, na jeho žylej wošobje. A jeho mēr šo bórny mozuje tež tych, kiž na njeho pošluchaju: jako w šahrodže Gethsemane wojazy jeho pschimaju, dha wón rjetnje k nahłemu Šetrej: Šyká šwój mjecz na šwoje měšto! a rjetnje dale k swojim njepšeczelam: Šeli šo tehodla mje pytače, dha wostajecze tych (wuczobnikow) na pokoj! A hlaj, hnydom maju jeho wuczobnizy mēr a pokoj. A šhto šo tu njeby dopomnik na tamne smērowanje wichora a morja psches Knješa Jesom Khrysta? Čzi nastrozeni wuczobnizy we swojim šadwelowanju wubudža šwojeho mišchtra se španja a wón k jich wofšchewjenju a rošwješelenju smērjuje tamne njewjedro, šo na žylym morju nastanje šwjata čziščina, šwjata čziščina tež we wutrobach wuczobnikow. Jesuš, tón šerschta mēra, to šamože, wón je šam tón mēr, nihtón jemu jeho mēr wsacz njemóže, wschudže wón pschinješe mēr, a kotšiz šu wołoko njeho, čzi šami bywaju mērni, smērowani. Nječacze tež wy, lubi čžitarjo, pola Jesuša šebi mēr pytač? Hiščeje wjele bójškeho mēra, bójškeho pokoja je pola njeho! Šunje w něčžišchich wójnskich strachotach wutroby šo dopomny tež na tamne druhe słowo Jesušowe: „Šo šame šym ja k wami rěčal, šo byščeje we mni pokoj měli. Ša šwěcze macze wy čžěšnosč, ale budžecze dobreje nadžije, ja šym šwět pschewinył.“ A kaž pobožny Šraelita tych, k kotrymž

šo šetka, postrowjesche se šłowami: Mēr budž k tobu! tak Knješ Jesuš Khrystuš, něhdy k rowa štanymšchi, swojich wuczobnikow postrowi, tak wón tež dženska hiščeje ša Božim blidom naš postrowja: Mēr budž k wami! Šo byščeje tutón jeho mēr wschitzy w bohatej mērje dostali a brali! Jesuš, šerschta mēra, jón wam dawa: „Mēr wam wostaju, šwój mēr wam dawam.“

„Ša njedawam wam, jako šwět wam dawa.“ Tež šwět potajkim jedyn mēr dawa, a tónle mēr napschecžo štupa mērej Knješa Jesom Khrysta. Tak móžesch dwojaki mēr mēcz: pač bójški mēr Knješa Jesom Khrysta, a šbožny šy, hdyž we nim wotpoczujesch; pač mēr šwēta, kiž je jara dwēlomny mēr, kiž šteji na šhnylym dnu, a kiž runje potom šo khabla, hdyž čžesch šo na njón spušchecze. Š njespušcheczej šo nihdy na tutón mēr, kotryž čzi šwēt lubi! — Dolhi čžaš mēra je šo minyl: 43 lēt njescheterhjeneho mēra, kaž jón tak hušto wjazy njenamařasch ša štawišnu našcheho luda. Šjesdžakni šmy jón wužiwali, jako by temu štajnje tak wostacž dyrbjało, jako temu k žyła njemohło šinač byč. Duž na jene dobo kónž julija, jako žyly šwēt po šdacžu w twjerdym hlubokim mērje ležesch, jako běchmy runje šašyfli a we wješelnym mērje Bože žito domkhowacž počachmy, dha njenadžujzy wójnska truba šatrubi, a nimo bē tón dolhi čžaš mēra! Dyrbimy to wobžarowacž? Ša mēnju, niz pschējara; pschetož prawy mēr to tola hižom dawno wjazy njeběšche: Šhto wē, hacž ta njespokojnosč, kotraž w našchim ludu pschezo dalšche woschty šapschimuje, njeby bórny wuroštka do hrosneje revoluzije? Šhto wē, hacž čzi njepšcheczeljo, kotšiz naš nětko derje k wójnje pschihotowaných namařachu, naš pošdžišcho njebychu špizy nadpadnyli a hnydom potwalili? Šamne wuradžowanja mjes šapóšłanzami wschellich ludow k šdžerženju mēra šwēta, wone šu wschaf žyle rjane, šu hacž dotal tež wjele džēla a próžy a pjenješ a čžaša placzile, ale wone nam tola hiščeje njerufuja ša wěczny mēr. Še postrowy mēra, kiž buchmy nam pošłane k wokolnych krajow, wone běchmy, kaž nětko widžimy, jenož prošne słowa. A tajki šhnyly mēr šwēta, luby čžitarjo, tón my njerodžimy. A tak dha šo tutón mēr mējesche pschi jenotliwych woschtych našcheho luda šameho? Šara hubjenje! Šedyn štaw nochžyšche wjazy hladacž na drubi, kšiba k hordosčju abo se šawiščju. Šena štrona wojowasche pschecžiwu druhej hušto šmēšchnych malicžkosčow dla. Šar a šwada wschudžom, wobidne schčžuwanje bjes šahanibjenja. Šdyž pač nětko našch lud, psched schtyrimi njedželemi hiščeje lud roštory a šwady, tu šteji jako lud pschikladneje pschēsjenosče, čžesch dha šebi tamny mēr, kiž šwēt čzi dawasche, wrócžo žadacž? Šo tola njebudžesch, čžim mjenje, hdyž šebi pschemyšlich, šhto běšche tutón mēr na jenotliwych dušchach do schčody nacžinił: hordosč a nadutosč, kiž je šebi šama došč, čžeschčelakomnosč a pjenješ-nahrabnosč a druhich šlych počžinkow wulka hromada, to kčžejesch we tamnym mērje, kiž šwēt dawasche. Šdyž pač šu nětkle kšutne myšle šaczahnyle do wutrobom, hdyž běchmy přjedy njesnate; hdyž je nětko wēra wotucžila tam, hdyž přjedy žana njeběšche; hdyž čzi nětko do Božeho domu kšwataju, kotšiz přjedy w lohkomyšljoszczach a šwētnych rošproščenjach te wobškoržaze myšle njemērneje wutroby, tón hlóš šwēdomnja šadušyčž špytachu, čžesch šebi potom wrócžo žadacž tamny mēr, kiž šwēt dawasche? Šoni drje wołachu: mēr, mēr; a tola tu žaneho mēra njebē, tola šjebachmy šo šami. Šajki trošcht pornyo temu

Jesufowe słowo: „Ja njedawam wam, jako śwēt wam dawa!“

„Měr wam wostaju, śwōj měr wam dawam.“ Jesuf tu mēni tōn měr, kiž tež wošrjedź wójnstich žaloscžow wobsteji: měr śwědomnja, dusche, wutrobny. „Ja schtrafa leži na nim, so bychmy my měr mēli, a psches jeho rany šmy my sahojeni,“ tak je hižom stary Jesajaš wo Jesufa wěšcził. Nješlyšich w kōždym kemschenju: „Moja hnada šo njedyrbi wot tebje wróczič a tōn šlub mojeho mēra šo njebudže wot tebje precž hnuč?“ A njecha šo tebi tutōn měr do wutrobny samknyč a šahglowacž po kōždym předomanju słowa Božeho i tamnym schpruchom: „Tōn měr Boži, kotryž je wyschichi dnyli wschitkōn rošom, wobarnuj wasche myšle a wutrobny we Šhrystušbu Jesufu?“ „Dokelž tehodla šmy prawi ščinjeni psches wēru, dha mamny pokoj i Bohom psches našcheho Anješa Jesom Šhrysta,“ praji japoschtol Pawol. Pokoj, měr potajkim dostanješch, hdyž šy prawy ščinjenny, hdyž je ta hromada twojich hrěchom pschikryta i tej drohej šašlužbu Jesom Šhrysta, hdyž šy se šwjatym Bohom šašo wujednany. A jenož tole wujednanje i Bohom kōždeho čłowjeka šmēruje a poloja; hacž runje mōžne wichory wočoło njeho torhaju a šurowja, wono wostanje jemu to najwyschische šbožo, ta najwjetšcha radošč. A hdyž jeno tōnle měr mašch, dha šo njeprašchesch ša šwēta žaloscžemi, ale rjetnjesch i tamnym pobožnym psalmistu: „Dha wschať wostanu ja pschezo pschi tebi; pschetož ty džeržisch mje ša moju pravu ruku, ty wodžisch mje po šwojej radže a wošmješch mje na pošledku i čješcžu horje. Šdyž ja jenož tebje mam, dha njerodžu nicžo wo njebeša a wo šemju; hacž mi runje čželo a duscha šawutlitez, dha wschať šy ty, Božo, kōždy čžaš mōj wutrobny trošcht a mōj džěl.“ Kotryž tak špēwasche, tōn wjedžesche, šelko je hōdny měr wutrobny, kotryž nam ani šwēta wabjaze rošpōščenja dacž njemoža ani šwēta a wōjny hrožaze žaloscže wšacž njemoža. Šako šhēzor Ferdinand III. w mēščze Wien w lēčze 1648 tu powješcž dosta, šo je 30 lētna wōjna škōncžena a šo je šašo mēr ščinjenny, dha wōn šo wulžy jara rošwješeli a dari temu, kiž bēšche tule powješcž pschinješl, drohotne dary, hōdne na 12 tyšaz toleť. Šak wōn potajkim šebi wažesche tōn šwonkny mēr šwēta! A tola wjazy, hišcže wjele wjazy je hōdny mēr w twojej wutrobje, mēr i Bohom. Šdyž šy nad šwojim hrěchom dobył psches šwoju wēru a Božu hnadu, hdyž mašch pokoj se šwojim Bohom, dha dobudžesch tež w našchim njemērnym čžašu nad wójnstimi štrachami, šamo nad šmjercžu. Šak nēkotry našchich lubowaných je won čzahnył po dalokim pucžu na mješy našcheho wōtžneho kraja pschecžiwō nješchecželej: šhto dha je, šhtož jemu šmjercž tak čžěžku čžini, hdyž tola dyrbi šmjercž ša wōtžny kraj tak rjana a šlōdka byčž? Šo je, šo wōn žaneho mēra i Bohom nima a duž tež i mērom wumrjecž njemože. A čžehodla dha šo wy tu domach rudžicže tak jara wo šmjercž jeneho šwojich lubých tam wonkach, hdyž byšcže tola tež wy radži jedyn wopor pschinješli? Šo je, šo njewēščze, hacž je wōn se šwojim Bohom šo hižom wujednał a hacž wōn we mērje wumrje. Šdyž pał ma wojak mēr w šwojej wutrobje, mēr se šwojim Bohom, dha budže jemu tež to wumrjecže tak lōžke; tōnle mēr jemu ani šmjercž na bitwišcžu šahnacž njemože, škerje jōn hišcže wobohacži. A tak nēkotry, kotryž je hišcže w pošlednim wošomiku we wójnstim štrachu mēr čžinił se šwojim Bohom, tōn je wumrjel, i mrējazyhaj hubomaj

šamneho stareho Simeona słowo šdychnywšchi: „Nētk pušcžisch šwojeho wotrocžta, Anježe, po šwojim słowje i mērom; pschetož mojej wocži stej twojeho Šbōžnika widžiloj.“ A na bitwišcžach steja hušto pomniki i napišmom: „Tu wotpocžuja we mērje po horžym bēdženju atd.“ A tam tak nēkotry wotpocžuje, kotremuž šo po dwojim čžěžkim bēdženju w dwojim šlotym mērje derje spi: njepschecžela šwojeho luda je šbil a nad njepschecželom šwojeje dusche je dobył w pošlednej hodžiny; duž ma nētko mēr psched wójnstimi hrošnosčemi kaž psched špytowanjemi teho šleho. A kaž na bitwišcžach, hdyž bu žito, w mērje roščaze, nahle rošteptane a do plōmjenjow štylane, po čžašu šašo žita we šlotym mērje šo šmahuja, runje tak tež my šo junu i tymi, kotřiž bu i Bohom mēr čžiniłi a šnano tam wonkach padnyli, we wēcžnym mērje šašo widžimny.

„Měr wam wostaju, śwōj měr wam dawam!“ Njedyrbjało tele słowo Jesom Šhrysta i dobom byčž šhutne napominanje ša kōždeho jenotliweho mješ nami: „Šdy by wschať ty wjedžal, dha by ty tež wopomnił w tym šwojim čžašu, šhto šo i twojemu mērje hodži?“ Šubi čžitarjo! hdyž my nētko w čžašu domachpytanja, pschi hišcže njewēšty mōnzu wōjny njechamy pošutu čžinicž a mēr i Bohom pytačž, hdy dha potom? Šnano hdyž našche wōjška šo dobyčžerške wrócza a šo šašo šwonkowny mēr ščinjini? Ach, potom tak nēkotry na tōn trēbny nutsčowny mēr dusche wjazy myšlicž njebudže. Nētk je škerje tōn prawy čžaš, psches pošutu mēr dostacž i Bohom, pokoj bracž wot Jesufa, hdyž wōn nam lubi: „Měr wam wostaju, śwōj měr wam dawam.“ A hdyž wy tōnle mēr macže, dha wy šo runacže tamnemu předarjej, kiž bu šwojeje kruteje wēry a šwojeho pošutu-předomanja dla se šastojštwā a domišny wuhnaty pschi šwojich wyšofich lētach. Wōn bu wot šnateho prašchany: Njepadnje dha čži čžěžko, tak w zušym kraju wočoło pucžowacž? Wōn wotmolwi: Nē, myšlach na ptacžta, kiž na hałožžy špēwa a do kotrehož šli hōlžy mjetaju; wōn šlecži na druhi šhtom a špēwa na druhej hałožžy šwoju šhtucžku dale. Tōnle muž mējesche mēr. Šo byšcže tež wy jōn dostali, hdyž tōn Anješ rjetnje: „Měr wam wostaju, śwōj měr wam dawam.“ Tōn Anješ daj nam śwōj mēr! Šamjen.

Kh. Kř. w H—je.

Šswjaty wōtčzenašch.

Mat. 6, 9—13.

D. M. Luther.

Našch Wōtče, kiž šy we njeby,
Ty da nam wschēm tu pschikajnu,
Šo bychmy w bratskej lubošči
Šso w nusy i tebi wołali;
Daj pał, šo rōt šam njeprošy,
Nē, njech to nam dže i wutrobny.

Budž twoje mjeno šwjecžene,
Šak čžiste słowo Bože čže;
Daj, šo tež po nim živi šmy,
Š čžimž twoje mjeno čžješcžimny.
Šdal, Anježe, wot naš kōždy šlub
A wobrocž šawjedženy lud.

A nam wschém pschindž twoje kralestwo,
 Kiž by tež s nami l njebju schlo.
 Duch swjaty we naš bydlo měj
 A s barami nam duschu hrěj.
 Móz, skoby czerta roslamaj
 A zyrkwi psched nim wufhow baj.

Nječ stawa twoja wola tu
 Eso na semi kaž we njebju.
 Daj we horju nam sczetpliwoscž,
 We kóždym čašku požkuschnosčž;
 Skej hrěschnej woli wobaraj,
 Móz czerta, swěta roslamaj.

Nasch wschědny khlěb nam dženša baj
 A czělo s trěbnym jastaraj.
 Naš swarnuj, Knježe, psched wójnu,
 Psched mórom a psched drohotu,
 So w dobrym měrje živi smy
 Bjes staroscžow a bjes nusy.

Nam wodaj nasche winy wschě,
 So njerudža naš wjazny slě;
 Kaž my tež tym, kiž schiwodža naš,
 Ssmym swólni wodacz kóždy čašk.
 Daj, so pschez l službam hotowi
 Ssmym w snjepliwoscži, luboscži.

Do spytowanja njewjedž naš;
 Hdyž czert swój nabběh nowi jas
 Nam l lěwizy a l prawizy,
 Spožcz móž, so krucze stejimy
 Se schlitom wěry sbrónjeni,
 Twój Duch pak nječ naš požylni.

Wot wscheho sleho wumož naš;
 Nětk dny su sle a tež tón čašk.
 Nam s wěcznej smjercze wupomhaj,
 Eswoj trošcht we smjertnej nusy baj;
 Nam wobradž sbózne skónčzenje
 A duschu wsmi do wěcznosče.

Nětk hamjeń! Haj, to wěrnno je!
 Nječ wěra pschi tym wostanje,
 So bjes dwěla my nad tym smy,
 Schtož w twojim mjenje proschachmy;
 Na twoje słowo dowěrnje
 Nasch ról nětk hamjeń wurjeknje.

K. A. Fiedlef.

Domjazny kschiz.

Wěscze do kóždeho schicizijanskeho domu ras horjo abo kschiz
 jastupuje. Ale runje w domjaznym kschizu dyrbja mandželszy we
 wěrje a luboscži twjerdže hromadu dzeržecž, so snapschecžnje po-
 sběhowacz a trošchtowacz. Tak nješměsch czinicž, kaž Stobowa žona
 czinjescze, kotraž l swojemu czěžlo a dolho thoremu mužej rjekny:
 „Dzeržišch ty hiščcže twjerdže swoju swěrnoscž? Požohnuj
 Boha a wumě!“

Rak ma so wot muža a žony kschiz, jimaj wot Boha napolo-
 ženy, njescž, to pokazuje nam na rjane waschnje pobožna pruska
 kralowa Louisa, kotraž we dnjach czěžkeho njesboža swojemu nanej

pišasche: „Nady budžecže, mój lubny nano, kšyschecž, so so njesbože
 kotrež je naju potrjehilo, do naju mandželskeho a domjazeho
 žiwjenja sacžischczalo njeje, ale je to šamo czim bóle wobtwjer-
 džilo a namaj hiščcže lubšche scžinilo. Mój mandželski je
 miloscžiwischi a luboscžiwischi dnyli hdy. Wczera wón rjekny, tak
 s niska prjecž a jednorje je swojimaj swěrnymaj wóczkomaj na
 mnje hladajzy: „Ty, luba Louisa, kš so mi w njesbožu hiščcže
 dróžšcha a lubšcha scžinila. Nětko se šhonjenja wěm, schto na
 Tebi mam. Nječ wonkach wichor howri, hdyž jeno w naju
 mandželstwie dobre wjedro wobkhowamoj.““

Tak bē prawje. Njesbože luba, kotrež džē bēšche kralowskeho
 doma šamšne njesbože, swjasa krala a kralowu jeno hiščcže
 twjerdšcho hromadu. Tež D. Luther, kotrehož je džē Bóh do
 jara wjele domjazeho kschiza wodžil, móžescze wo swojej mandželskej
 prajicž: „Sa mam pobožnu, swěrnú žonu, na kotruž šmē šo
 mužowa wutroba špuschczecž.“

F.

Wschelake s bliska a s daloka.

— Žony naschich wojałow móža měšacžnje podpjeru wot
 9 hr. (wot oktobra wot 12 hr.) dostacz a sa kóžde džēcžo 3 hr.
 Wot spoczatka bēšche ta myšl roschčěrjena, so tu podpjeru nětko
 tež wschitke žony dostanu. Dnyž tež tudny lubnych Šsrbow na to
 kēžblimych czinimy, so tule podpjeru jenož potrebne žony dostanu
 a so dyrbi so potrebnosčž tež dopořasacz. Škóžda je swjafana,
 šwoje wobstejnoscže po wěrnoscži šjewicž. Schtož chže šebi psches
 njewěrne wuprajenja podpjeru wudobycž, niž jenož podpjeru nje-
 dostanje, ale móže so tež šudnišzy thostacz. Wěšo nascha wyschnoscž
 na to džerži, so kóžda potrebna žona nusnu podpjeru dostanje.

— Š Budestez. Šv. šerbszy duchowni šo wutrobnje
 prošcha, so chžyli Dražžžanške šerbske kemschenje, do kotrehož šo sa
 jutšje sa tyžžen do kschizneje zyrkwje pscheproschuje, na klětkach
 wosjewicž a l bohatemu wopnytej tež sa Božim blidom napominacz.

— Š Dražžžžan. Šutšje sa tyžžen, 20. sept., šo w kschiznej
 zyrkwie w Dražžžžanach dopořdnja 1/2 12 hodž. šerbske kemschenje
 šwjecži. Šrědom. šmēje, da-li Bóh, šat. Domaschka s Budestez,
 špow. wuczbu pak šat. Šandrick s Šupoje. Někotry Šsrb je kaž
 domach, tak tež w zusbje šo hacž dotal šerbskej Božej službje
 šbalowal. Budžemy šo škónčžnje wschizny šašo ke Šnjewowym
 woltarjam wrócžicž? Mózne nabožiniške šbudženje džē nětko
 we wójniškim čašku psches žny wóžny kraj a tež psches šerbski
 lud. Wschudže je kemscherjow šašo wjazny. Někotry, kiž dolho
 pschi šwjatej špowjedži njebē, je šo šašo l Bohu wrócžil. Budže
 mjes nami podobnje? Š, lubi Šsrbjo, pschindžcže wschizny a
 walcže a pscheproschujcže wschitkich liwlich, šymnych, šdalenych.
 Bóh a jeho žohnowanje budž s nami!

— Šrudnje je, so šebi ludžo w naschim šhutnym čašku
 hiščcže žort czinja, nastrožaze njewěrne powjescže wo wójnje do
 ludu roschčěrjecž. Dnyž je žhle prawje, so šo tajny, kiž to czinja,
 krucže thostaja. W někotrych wšach Šeutenškeho wokrjēša bēšche
 džělacžet w podkoptach tu powjescž roschčērili, so šu šo Šosafojo
 do Šeutna dohly, so tam bórny budžej, so šu telefonske wóžženja
 šnicžene a so ma wón porucžnosčž, jako patruilla to ludžom
 šjewicž. Dolež bēšche to wschitko šelhane, jeho šajachu a wójniški
 šud jeho l lētej jastwa šašudži.

— Šsyn bajerskeho Šronprynza, kotryž je přenje dohycže
 pschecžiwio Šranzowšam dohly, je wumrjel. Wón bēšche ludžom
 pschi žnjowym džēle na pomoz šchol a šo pschi tym nasymnil a je
 na to wumrjel. Šeho nan dosta tu šrudnu powjescž na bitwiščcžu
 a ju s pedaczom do Božej wole pschija.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoј mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođň ty.

Z'njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ćel
F.

↳ Sserbske njedželske łopjeno. ↳

Wudawa šo łóždu šobotu w Šmolerjež knihicziščerńi w Budyschinje a je tam ša šchtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

15. njedžela po šwjatej Trojizy.

1. Kor. 7, 29—31.

„Tón čas je krótki. Dale šu to moje myšle: kótsiž žony maju, šo ćzi bychu byli, jako bychu žanych njeměli; a kótsiž płacža, jako bychu njepłakali; a kótsiž šo wješela, jako bychu šo njewješelili.“

Wščitko nětkle škwata. Na polach je nusne. Wojo= wacž, rany wobalecž rěka š napinanjom wšchěch mozow. Wono je, kaž bychmy dženska š japoschtoloweho rta šly= šcheli: „Tón čas je krótki.“ To klineži hewať pschi kónzu lěta jašnje a móznje — kaž je tež našče Bože šłowo ša tekst na wobšamknjenje lěta wot wyschnosće šobu postajene. Šaj, kónž ša wšchěch pschińdže. Ale kať nětko w tychle czežkich czašach wšcho rěči: Wukń mandželstwo a jeho šbože, horjo a wješele, šambóženje a žhły šwět ša šnadny wobhladowacž. Našch czaš a našče žiwjenje wobhladowajmy najprjedy jako Boži dar!

Bože darj je nam tole lěto š nowa pschinješło! Štoro wšcho běšče rjane narosťlo, šo je nam wutroba šo šradowala! Žnjowa džakowna njedžela je nam šašo wobradžena! Jako pať nětkle kať wětr žychnowašče a našymy pschitšhad pschpowjedzi, jako šchtomy je semje šwuwala abo hałošy wotłama a jich płody wšchě dele ššchašy, dha běšče nam tež šašo, kaž bychmy šo dopom= nili: Wono móže šo tebi tež wščitko wšacž. Najkraš=

nišče šbože doma je dobre mandželske žiwjenje, „šromny muž, šromna žona“. Tež šwjaty Pawoł, hačž runje ženje njewoženjeny, to wě. Wón tež pschecziwo woženjenju a mandželstwu, kiž ma Boži šygel a šlubjenje, ženje žaneho šłowa prajiť njese; ale rjeknje: „Šsy-li bješ žony, dha njepytaj žonu; hdyž šo woženiš, njeshrěšchisť ty!“ Šóždemu polnje wolu wostaji. Šola to jene měni: w czežkim czašu budže njewoženjeny bóle bješ štarosće dla pschichoda a tež bóle khmany, šo na bójšte a wěcne šłozicž a hotowacž. A to je tež myšl jeho šłowa: „Kótsiž žony maju, šo bychu ćzi byli, jako bychu žanych njeměli.“ Našchi lubi mlóđzi mužojo maju šwoje mandželske wopušchěcž, hdyž do wójny cžeňjeja. Našchi hižom šarschi nanojo wot cžrjódki džěczi šo wottorhnyčž, šo bychu ša šbože a šdžerženje wótžneho kraja šlužbu cžinili. Šu je nětkle wjele hórkosće a bolosće. Šu rěka, šo pschewinyčž. My šlyšchimy: Wysche hačž mandželstwo nětkle wěž našcheho luda šteji. Wobhladowacž šo šašo, kiž šče šo tu lubo měli a šwój raj šebi twarili na šemi? Bóh to wě. Ale hinať njese: „jako byšchče šo wjazy njeměli“, macže šo wobhladowacž wuknyčž. A my w domje a mandželszy wšchitzy nimamy kať na šebi wišacž, kaž by dale ničžo wyschšeho na šwěcže njebhlo. Wobhladowajmy czaš a žiwjenje jako Boži dar najprjedy! Šamny w pschirunanju rjeknje: „Ša šym šo woženit; tehodla pschińcž njemóžu.“ Ša teho běšče žona, mandžel= štwo, a prajmy to šhroble, lóšcht cžěla a žadosć tuteho žiwjenja to najwyschšche. Š njemóža jowle tež ćzi šrejni

šebi to t wutrobje wsacz: Njehladajče jeho sachodnych žadoscžow. Posbėhncze šo do wyšokoscze. Šonž junu wěšcze pschindže: derje temu, kiž je šo s czašom wot teho lóšhta wottorhował, kiž je s kšhidłami dušche bydlit pschi Božim trónje!

Šak tajte smyšlenje tebję wěšteho a šylneho čini! Płakanje a wješelenje tebję w najhlubškej dušchi njeros-
tšchašy ani nješamyl! My mohli hižom s pohladanjom na našchich rjetowšyž šo bėdžoznych a na krawnišcžcu čerxpjaznych šynow luda to wufnyčž: Płakacz kaž by nje-
plakał, šo wješelicž kaž by šo njewješelit! Šim mohła šo psched bitwu wutroba saržecž, hdyž wjedža, šo do šmjercze dže. Někotši, šhto wě šak wjele? tam ležo wo-
stanu. Šudu to ja? šo prascheja! A je jich dženša kulka pscheshonowala, šnano jich jutšje triechi. Š kajka njehnutu ma myšl a wutroba pschi sarženju a šastyštanju kaž pschi dobyčžu a pschepušcžčenju wostacz! Myšl šebi, kiž domach s mērom žiwjenje wužiwašch, na nich! Njedaj šwojim šylšam tež dobyčž, hdyž šnano čzi čzežke myšle pschindu, haj hubjena nomina šo tebi s dalota pschinješe. Ty dyrbišch wjedžecž: Wšchudžom w dobrym a šlym šo Bože pucže šjewja. W našchim czašu mamy s nowa prawje šhonicž, šhto to rēka. Haj, s Bohom płakaj, s Bohom šo wješelit! Šišcže šu pschezo wjele tajkich, kiž s njerosomom wyškaja, kiž tež psches tele domapytanje šo njechadža t čzichemu, pobožnemu šhodženju pohnučž dacž. Š njeczėrcze kaž njerosomni, njebójšyž do šwėta. Niž šo šmėšch wješelicž, čziin to w dobrej myšli a kšchescžijanskej wėrje. Pšchekrašnjene woblicžo, w Bosy woczichnjena wutroba to je, šhtož ma kšchescžijan ša naj-
wyschšchi poklad. Šrynžekšna Wilhelm 1813 do šwojeho dženika ras w septembri, jako bėšche Napoleon hišcže štraschny, napiša — wono bėšche na jejnym 28lėtnym narodnym dnju: „Božo, šczin mje jeno dobru ša šwoje njebješa, potom je wšcho hišcže wješele na šonž. Božo, hišcže jenu proštwu: Božo, žohnuj mojich lubych a šdžerž jich mojimaš štaršchimaš wšchėch, a daj čzłowjestwu bóršy šwobodu a šloty mēr.“

Šak džeja w dobrnych čzłowškich wutrobach žadanja psches tuton šwėt t nēcžemu wyschšchemu. Wěšcže, we šwėcže mamy wšchitžy šwoje žiwjenje a powołanje. Wšchė šwoje mozy mamy jow naložicž, šo bychmy šwoju pschišluchnosčž dopjelnili a s čzesčžu wobštali! Ale pschezo šašo jako čzi, kiž šu do Božeho kraleštwa powołani. Š nowa mohł na tamnych pokasacz, kiž rjetnu: „Ša šym šebi polo, por špschahow wołow kupit; prošchu, šamolw mje.“ Čzi mējachu žiwjenje a myšl ša tuton šwėt — wón bėšche jim to najprėnšche a jenicžy wulke. Šak hinał našch šawoł rjetnje: „Šotšiž kupuja, jako bychu to šame njewobšynuli; a šotšiž teho šwėta wužiwaja, šo bychu jeho šlė njewuži-
wali!“ Š kajka hnada, wšchón czaš, tež našch nėtkle, wšchė dary, tež našche šamóženje jako s Boha date wob-
hladowacz! Šajke nėšcto dobre, s čzištymaj rukomaj a šwjatej dušchu s nim wobkšhadžecž; šak dołho je mašch, twoje kubla? Šraschej šo bratrom w Šruskej a Šlšaskej, hdyž šo jim wšchė špalichu! — Božo, wodž šam, šczin naš, kaž šo tebi lubimy.

Šamjeń.

M. w M.

W krajnej nusy.

Njei' Šfraim mój luby šyn
A lubowane džecžo?
Šaj, kóna moja wón je ždny,
Mi w woczomaj šo šwėcžo;
Še wołowa tež šernicžka
A róža moja nadobna,
Še wušwolena moja.

Ša škšychu twoje škorženje
A šrudne žakoscženje:
„Mój Bóh šon nėtko kšosta mje
A dawa šaplacženje,
Wón s prutom w domach pyta mje,
Šo mšda je moja šawėšcže
A plód wšchėch mojich hrėchow.“

Ša šym wašch Bóh, to wopomncže!
Ša džeržu, šhtož šym šlubit;
Pšchi mojich šłowach wostanje,
Ša šwėrnoscž njejšym šhubit.
Šo šhonicž dyrbi Šfraim
A kšwalicž s hłoškom wyšokim
Wšchu moju bójšku šwėrnoscž.

Ša šwoju špomnju pschišahu
A s njeje njejšym panjł,
Šdyž šym čze s lutej dobrotu
Wšchak štajnje t šebi cžahnył.
Džach: Ty šy w mojej wutrobje,
Ša móžny šchit šym ša tebję
A čžu tež wėcznje wostacz.

Še šylnej ruku, pošluchaj,
Čžu jako Wótž čze wodžicž,
A tebję a twój žyly kraj
Čžu žohnowacz a plodžicž;
A budžesch-li mje pošluchacz,
Dha štajnje budžesch wužiwacz
Wšcho moje žohnowanje.

Šdyž se šwėtom pał pušchčžišch mje
A pošluchasch štu radu,
Dha pschindže w domach pytanje,
A šhubišch moju hnadu.
Šdyž pał šo wrócžišch s roškacžom,
Dha čžu tež s luthym šmilenjom
Ššo šašo t tebi wrócžicž.

Nėtk wobrocži šo Šfraim
A pschindže pytacž hnadu,
Duž wutroba dži moja s nim,
Čžu šjednanje ša šwadu.
Wšchón hnėw šo nahle wobrocži,
A we wutrobje hori mi
Ššo šašo mēr a hnada.

Duž pójče, pójče, hrėšchnižy,
Šo njetrebal waš kšostacz,
A podajče šo do winy,
Šo móhli hnadu dostacz!
Šhtož s Šfraimom do šo dže,
Šon s Šfraimom hnadu žnje
A budže trošchtowanj.

Wobroczenje k Jesusej.

Běšče we dlějšchej sanidzenosczi wojetki wyschski, w Barlinje rodzeny, sa czaš mlodošče do awstriskeho wójsta schoł a pod jara wumokanym generalom prinzom Eugenom služil. Tutón wyschl bě jara sly a hrosny cłowjel a šo wo Boha ani jeho sakramentaj njestarasche. Wschěch předarjow wón saniczowasche a nochzysche nicžo wo nich klyšecz; wón tež ženje do žaneje zyrkwje njelhodžesche. Hacz žadyn Bóh je abo niž, to wón nochzysche haŕle pschepytacz, ale bě wješkoŕy, hdyž móžesche jeno měrnje po žadoščach šwojeje hrěschneje wutrobny žiwny byč. Sta pak šo, šo wón wójnstu službu wopuščez a šo do Schwizy poda, hdyž wón we měsčez Bernje šwoje bydlo wša. Tudy wón šwoje hrěschne žiwjenje pschezo dale wjedžesche, ale Anjes Jesuš, kiž wschitki hrěschnikow pyta, wjedžishe jeho runje we tym šamym měsčez namacz. A to šo na tajke waschnje sta:

Wjazy hacž jedyn krocž jemu do myšlow pschindže: Ty nje-wěriš do žaneho Boha; — tak, hdy by tola Bóh byl. Ty sazpiwasch Bože šlowo: tak, hdy by won wěrne bylo. Tuta myšl scžini jeho njeměrneho; wón pak ju pytasche stajnje potłoczowacz, ale wón njemóžesche dohycž. Sunu pschindže jemu do myšle: ja chzu tola jedyn krocž kemschi hieč a chzu klyšecz, sčto tam předar rěczy. To tež šo sta.

Tehdy pak bě we Bernje runje jara wěrjazy starj předar a psches Bože dopuščezjenje šo sta, šo dyrbjesche wón runje teho šameho klyšecz. Šižom jeho napohlad, hdyž wón jeho na klětku hieč widžesche, wubudži wulku nutnosč pola teho wyschka. Šnydom we šwojej wutrobje saczu: Tón předar wěri š žylej wutrobu, sčtož wón rěczy; — ale kajke czežkoty wón tebi nakładže? myšlesche šebi wón tež hnydom pschi tym. Ale niž tak; wón klyšesche žyle druhe wězy. Tón wěrjazy předar rěčesche we šwojim předomowanju žyle ponižnje a š nutšlownym pschewědčenjom šwojeje wutrobny, tak je šo Anjes Jesuš we lubošči š cłowjelam šam cłowjel scžiniš, tak je wón sa nich czerpil a wumrjel, jich wot hrěchow wumohl, a pschistaji hišcže: „Šeho krej je najwošebnišchi balsam sa wschitku sčtodu duschow. Wójče, rjetny wón, pójče, kupujče darmo, wy hrěschnižy! wy wuškewžy! Žadyn hrěch njeje tak wulki, šo by waš Jesuš njemohl wot njeho wuškewodžicž. Ša móžu wam wobkručicž, šo móžecze woadče šwojich hrěchow a prawo džeczi Božich tak wěsče dostacz, kaž scže žiwjenja wěsči.“ Šaj, — myšlesche šebi tón wyschl — to je sa tajkich ludži, kiž šu pschezo pobožni a bohabožni byli; ale wón bě lědom šebi tak pomyšlit, sawoła tón předar: „Wójče, wy spróžni a wobežezeni, kajžy runje nětkole scže, wón waš njewotstorcži!“ Tole džesche temu wyschchemu psches wutrobu. Ša chzu, rjetny wón pschi šebi, spytacz, hacž tutón duchowny wěrnosč rěczy, byrnjež šo moje dla žyly šwět temu šmjal. Nětko džesche wón domoj, padny na šwojej koleni a rěčesche bjes pschestacza š Jesusej, kiž bě jemu hacž dotal žyle njesnaty byl: „Anježe Jesu! je wěrne, sčtož šym nětko runje klyšchal, šo Ty hrěschnikow pschijimasch a šy šwoju krej sa nich pschelaš, dha wopokaž jo tež nade mnu!“ — Anjes Jesuš, kiž ma wješele nad hrěschnikom, kiž pokutu cžini, da to tež jemu šhonicž. Tón wyschl bu hacž na šylly hnuty a jeho wutroba sacžumasche, šo Jesuš sawěsče hrěschnikow a tež jeho, teho škóšnika, pschiwosmje. Wšy móžecze šebi myšlicž, tak wjele šylšow wón na to rošlimasche, šo bě škoty czaš šwojeho žiwjenja tak njelhmanje naložil a šwojeho lubeho Šbóžnika še šwojimi wjele hrěchami tak bolosnje šrudžil. A wot teho czaša lubomasche wón jeho, klyšesche jemu š žylej wutrobu a pytasche tež druhich š tajkemu wobšbožazemu špóšnacžu pschiwjesč.

Šnamjo Šbóžnika.

Šlawny rěšbaš Danneder, kotryž w lěcze 1941 šemrje, dwě lěcze dołho na jentym šnamjenju Šbóžnika džekasche. Šalo mějesche jo dohotowjene, šo wón malu holčku woprascha: Ščto to je? Šolčka na šnamjo hladašche a potom rjetny: „To je někajki wulki muž!“

Rěšbaš špóšna, šo je šnamjo šmylit; wón š nowa na šwoje džeko džesche a na tym šnamjenju hišcže šchěcž lět dołho džekasche. Šotom da wón tošamo džecžo šako sawoćacz, šo by šebi to šnamjo wobhladało. A jako wono psched nim stejesche, ronjachu šo šylly po džescžowymaj lizomaj a wono džesche: To je tón, kotryž je prajil: „Dajče džecžatlam še mni pschišč a njewobaračče jim; pschetož tajkich je njebieske kralestwo.“

Danneder šo nad tym jara šwojeli; pschetož wón běšche šnamjo wudypaš, w kotrymž šo Šhryštuš špóšna.

F.

Rowny kamješ.

W Šomorškej, hdyž žołmy Šanisheho Morja kraj macžeu, leži žyrkwinska wješ, na kotrejež pohrjebnišcžu pod šelenej hórku hólčez wotpoczuje, kiž běšche jenicžke džecžo, hordosč a nadžija starscheju byl. Myšl bohateju starscheju njebšche dołho sa wěcžnym pytała. Duž póška Bóh š šhorosčžu dištheritis šmjertneho jandžela do tamneje wšy. Tež pola doma bohateho bura š jenicžkim džescžom wón nimo nješdžesche.

W šadwelowanju bēdžeschtaj šo starschej wo žiwjenje hólčez, kubłowšeho herbu; ale wón wumrje, jako bě předy na džecžaze pobožne waschnje starscheju trošchtowaš a na njebo poľaš. Džescžowe pošlednje šlowa starschimaj š pomjatka njepschindžechu, wone we wutrobje korjenjow nabychu; šlōncžnje šo š Bohu wobrocžischtaj, a nětko šrošmischaj, sčtož běšche jimaj Bóh psches džescžowu šmjercž prajicž chžyl, a tak napišaschtaj na rowny kamješ: „Wascheho žiwjenja dla je mje Bóh předy waš šem póškal“ (1. knihi Móššakowe 45, 5).

F.

T r o š t.

Žołmy wulke, nawalne
Šchumi morjo howrjate:
Njestrachuj šo, wutroba,
Bóh je twoja šakoba!

Wroki cžorne padaju,
Wschitke hwěšdy hašle šu:
Njestrachuj šo, wutroba,
Bóh je twoja šwětlina!

Štarosč, horjo czežkej stej,
Šo šo nošy šhabkatej:
Njestrachuj šo, wutroba,
Bóh je twoja šepjera!

K. A. Fiedler.

Štarosčowlamaš.

Šedyn š tyč knjesow, kotřiž ras pschi jenej hoščinje šedžachu, šwojeho šuškoda prošesche: „Woadajče mi tola tamle tu šchwiznu šleschu! To je moja šwucžena družina, tón prawy a woprawdžity štarosčowlamaš. Šchleňza wot njeho hižom džiwny cžini. To je tola wěrne žohnowanje, mžžali šo štarosče we winje šatepicž a do šabycža ponóricž.“

Duž starý knjes, jemu snapschecza bedžazy, hwoj hłob posběže a džesche: „Pšchecziwo temu dawa ho rěczec. Sa hym ras čžitał, so powětronizy, tež pschi najwyschšej jěsbje, tola te bēte, něžne homlki pschezo hšchcže wysofo nad hwojim powětronjom widža. A macze- li Wy, mój pscheczelo, kajezkuliz horjo, kotrež Waf hacž do hłubiny dusche jima, potom mōžecze do Swojeje staroscžowlamaršsteje schlenžy pohladowacz, tał hłuboko hacž chzecze, Wy budžecze Swoju tšch- noscz pschezo hšchcže boloscžiwje sacžuwacz. Wona pschezo wysche wostanje a hēbi ponōrjenje lubicz njedama. Seniczleho wērneho a woprawdžiteho staroscžowlamarja mjenuje nam japoschtoł Pētr s tym wuprajenjom, kotrež ho husčžischo wurjetuje dylzi wuwjeduje: Wschitku hwoju staroscž čžičkūcže na Boha; pschetož wōn ho sa waš stara!“

F.

Mōž modlitwy.

Njebocziczli wyschšchi konsistorialny radžiczel D. Ranka w Mnichowje powjeda we hwojim žiwjenjopisju tež jedyn čžah wo mozy modlitwy a to s čžafsa hwojeho džecžatstwa, jako bē něhdže 7 lēt starý. Wōn tam takle pišche:

„Nasch mały bratsik Rudolf bēšche wurjadnje rjane džecžo, ludžerjata hlojczka s blyschčžatymaj wōczkomaj a schibale lubošnym pohladom. Macz jeho po šdacžu žyle wošebicže lubowasche, a my wschitžy na nim wišachmy. Duž nadpadže nascheho lubuschka hmiertna khoroscž a jeho wot naš wša. Pōsledni wječor buchmy my sažo dylzi hewal do loža pōškani. My wuloscž stracha žyle njesnajachmy, ale staroscž wo małeho bratsika mi wušknyč njeđa. Duž wotewrichu ho čžishe durje nascheje spatneje stwy. Nan do njeje sastupi a padže na hwojej koleni. Sa hlyšchach, kał wōn s tšchepotazym hłobom wo žiwjenje hwojeho džescža proscheshche.

Čžehodla pjelnitej ho mojej woczki se hylami pschi spomnje- nju na tōnle dawno sańdženy wofomil? Mrējaze džecžo bēšche mój bratr, modleč bē mój nan. Mi je, jako budžishe mje tehdy boloscž žiwjenja do wutrobny trjehika. Tola sacžuch tež tajki čžah luboscže s hwojemu nanaj kaž ženje prjedy, a s dobom tež s njeje- skemu Wōtzej, kotrehož wōn proscheshche.“

Modlitwa starscheju w potajnym je roža, modleške pōsnacže starscheju psched džecžimi pał hłōncžny blyschčž, w kotrymajž luboscž a wēra džecži spodžitwje roscžetej. Šdžež je s domom modlitwa, tam je prawa čžehnidba.

F.

Sa dženska.

Swērny rjemještik bēšche pschi wufonjenju hwojeho powo- łanja s rēbla padnył a hēbi pschi tym nohu slamał. Za myšl, so budže hnano dolho na lēhwo sputany a sa kōžde džeko nje- kšmany, čžwilowasche jeho jako pilneho hwojbnego nana bōle dylzi wschitka boloscž. Sako bē starý lēkar, kotryž teho muža lēta dolho snajeshche, slēnit pschephtal a prēni wobwjas scžinik, ho wōn struchle woprašča: Prajczje mi, knjes lēkarjo, kał dolho smēju hnano ležecž?“

Lēkar pscheczelnje na njeho pohlada a snapschecžiw: „Sa dženska jeno jedyn džēn, luby pscheczelo!“

Wofomil snjesboženy mištr mjelczeshche. Potom jemu ruku poda, prajžy: Wy macze prawje, wono je čžezko doscz sa dženska a by blasnje bylo, hēbi wutrobu se staroscžu wo pschichod hšchcže bōle pocžezicž. Sa čžy sa dženska smērom ležecž a wscho dalishe lubemu Bohu pschewostajicž.“

Seno sa dženska! Šdy bychu tola prawje mjele wobohich khorých a kšičnoscheryjow hēbi to prajicž dali, jeno sa dženska hwoj kšičž

scžerpliwje na ho wsacz a čžishe wudžeržecž w tej mozy, kotraž je jim sa dženska data, mēsto ho docžafnje hlabicž a struchlych čžinicz s tym praschenjom: „Knježe, kał dolho?“ S wjetšcha wschitžy hēbi hwoje horjo s tym wulžy pocžezuja, so pschichodne brēmjo se hwojej staroscžu s pschitonnemu čžinja a hēbi tał kšičž, wot Boha napoloženy, hami podwojeju.

F.

Wschelake s bliska a s daloka.

Wot nascheje wofolnosče a tež wot naschich Šserbow lubowany lētny mišioniski hwojedžen hwojecžeshche ho sańdženu njeđzeli w Małym Wjelkowje. Šmwjedženške předomanje džeržeshche knjes mišioniski inspektor Baudert. Wōn wužoži, so pschi wschēch sadžewkach, kotrež ho mišioniskemu skutkowanju napšchecžo staja, wono tola na swjēbelaze waschnje potracžuje. Duschow, sa kotrež ho w tu kšwili mišionstwo bratrowskeje wošady stara, je 107 000. W popołdnishej šhromadžisnje powjedachu mišionarojo wo hwojich nashonjenjach w mišioniskim džēle; mišionar powjedasche wo hwojich nadeńdženjach w Surinamje, mišionar Ribbach dowjedže pošlucharjow na polo hwojeho skutkowanja w Himalaha a mišionar Moths rěczeshche wo hwojich nashonjenjach mjes Rafframi. Wošebje ho pokasa na njeshchescžijanske sadžerženje Šendželčanow. Woni drje pschezo powjedaja wo kšchescžijanstwoje a mišionstwoje, ale ho njehańbujaj, ho se hwojimi wojakami dobywacz do mišioniskich stajžyow; haj Šendželka, kiž čže bratrowski ewangelski lud hncž, čžornuchow pschecziwo nam naschczuwa. Knjes bistop Brodenhagen škōncžnu modlitwu wuspēwa. Tał ho rjany hwojatoczny hwojedžen wofsamtny. Kollekta wunježe pišes 400 hriwnow.

Hudańczko.

Krařna łuczka je mi snata,
Wschitžy ludžo widža ju,
Si je mōdra barba data,
Wulka je, njej' s mērjenju,
Kajkaž dženska widžecž je,
Tajka bē a wostanje.

K rozpominanju.

Bože hłowo budž twojej duschi hwojtko, mōž a trošcht;
pschewodna hwēšda, kiž čži pucz s njeju pokafuje.

* * *

Ške hwojdomnje je škōržbnik, hūdnik a kał w jenej wošobje; wono kōždemu čžerčpenju žahadło, kōždej rōži čžerń dawa.

* * *

S wērnošču hwoje žyle žiwjenje wobstejišch; se kžu husto lēdy hodžinu.

„Bombaj Bōh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale je tež we wschēch pschē- dawarňjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyschinje dostacz. Na schtwōrcž- lēta płacži wōn 40 pj., jenotliwe čžiška ho sa 4 pj. pschedawaju.

Sy-li spéwał,
Pilnje džéłal,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mérný
Čerstwosé da.

Njeh ty spéwał,
Swérnje džéłal
Wšédne dny;
Džéń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoóń ty.

Z njebjes mana
Njeh cí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew éel

F.

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjež knihiczišczerńi w Budyschinje a je tam ša šchwórtlétnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

16. njedžela po šwjatej Trojizy.

Česf. 3, 14 – 21.

Kaž šo žórło mózne se semje wudobyma, tak šo šłowa naščeje epistole š wutrobny japoschtola Pawola won žórła. Japoschtolske dobroprosčenje mamy my psched šobu, kaž my jich w listach Pawolowych wjazy namatakmy. Žro pak a jadro tuteho dobroprosčjenja je w tych šłowach wobšamnjene: „šo by Bóh wam dał po tym bohatštwje šwojeje krašnosče, šo byšcže psches jeho Ducha na šnutštownym čłowjeku šo š mozu pošylnili.“ Bohate žiwjenje wěry běšče Pawol w Česfu šbudžil. A nětk běchu tola šašo pohanske žadosče we wošadže wotuczíte a židowske bludne wuczby šo šašo pschpowjedachu. Wošadne žiwjenje běšče wošlabło a woliwšło. Duž Pawol wo móž š wyškosče prošy, šo bychu šo wošadžine šlawy šašo pošylnile we wěry a šchesczjanškim žiwjenju.

A tutón wotšytnjeny kónž je tež nam postajeny ša našče šnutštowne žiwjenje, to chze tón šnješ tež pola naš dozpicž š předomanjom a wuczbu, se šcheczenizu a Božim wotšafanjom, se žohnowanjom a domapytanjom. Tež w tutym čezštim wójškim čašu my ničšo nusnišcho njetrjebamy hačž to, šo šo š mozu pošylnily na šnutštownym čłowjeku.

Bóh daj nam móž, šo šo na šnutštownym čłowjeku š mozu pošylnily!

Našcha epistola naš rošwucžuje

1. w čim tajke pošyljenje wobšteji,
2. na kotrym pucžu my š njemu pschindžemy,
3. tajke krašne plody š njeho wuroštu.

1.

Bóh daj nam móž, šo šo na šnutštownym čłowjeku š mozu pošylnily. Niž wo šwonštownym, ale wo šnutštownym čłowjeku šo w šchesczjanštwje jedna. Šwonštowny čłowjek móže šhoricž, hincž a wumrjecž, hdyž jeno šnutštowny šo šdžerži, rošče a pschiběra. Šnutštowny čłowjek — to je to nowe žiwjenje w naš, kotrež je š Boha narodžene, je tón nowy duchowny čłowjek w naš, kotryž je po Bošy štworjeny, psches šhryšta wumóženy a ša wěčnosč powołany. Tutón nowy čłowjek je pschi naščeje šwjateje šcheczenizy š wody a š Ducha w naš wšchitšich narodženy a dyrbi nětk w naš roščž a šo dale bóle pošylnicž w tym šnješu a w mozy jeho šylnosče. Š nim ma šo duchownje taš, kaž š nowonarodženy džěščom čělnje. Kaž džěčžo rošče psches jědž a picže, psches šwětło a powětr, tak tež naš šnutštowny čłowjek psches kóžde šłowo, kotrež psches Boži rót wuńdže; a kaž šo džěčžo wot macžernej ruki wodži, šo běhačž nawušnje, tak dyrbja tež džěčži Bože běžecž nawušnyčž po wuštim pucžu, w pošlušnosči pschecžiwu Božim kašnjam, po šwjatym pschikladže naščeje šnješa, šo bychu šrawili š mlodženzam a mužam w tym šnješu.

Alle bēda, hdyž ma šo je wšchēm tym nawopať, hdyž my, šo spuščęzo na šwoje mjeno jako kšchesczijenjo, špokojom i tym, šchtož šmy w šchuli a paczercskej wuczbje nawukli, do liwkošcze šapadnjemy, częlu městna damy, na šemškim wišamy a šapomnimy: my podrožnižy tudy šmy a k węczošczi my khwatamy — potom my šlabnjemy, našche šnutškowne žiwjenje jedyn štok po druhim doštanje, a na poškledk wotemrije kaž wuškujeny šchtom.

Kak i nami šteji? Tón šnjēs w tutym częžkim częku pšchēs woškady a domy kłodži a naš pruhuje. Brajčę, njedyrbimy my šebje šamych pšchēd nim wobškoržowacž, šo šmy tak liwzy k modlenju, tak bojašliwi k pošnawanju, tak bješ mozy k będženju, tak rucze poraženi w špytowanju, ach, nětotry šamo wotrocžk hręcha!

Š cžeho to pšchindže? Nam to pobrachuje, šchtož žro a jadro šylnošcze našcheho šnutškowneho žiwjenja wucžini, mjenujžy, šo šhryštuš pšchēs wēru bydli w našchich wutrobach a šo šmy my pšchēs lubošč k nim šałoženi a šatorjenjeni. šhryštuš w naš pšchēs wēru a my w nim pšchēs lubošč — w tym našcha šylnošč wobšteji.

šhryštuš w naš! To njeje došč, šo ewangelij wot šhryšta w našchich wuškach kšinczi, hdyž jeho předomanje škšchimy; to njeje došč, šo mjeno našcheho šbožnika pšchēs našch jasyt dže, hdyž wo nim ręcžimy — wón čže w našchej wutrobje bydlicž, a to pšchēs wēru; wēra je ruša, kotraž šhryštuša do wutrobje wjedže a w njej na trón šadži. Š wulki džim, kotryž žiwa wēra došonja! Šdyž šo hižom tamna kħuda, kħora žoniša šbožowna šačzuwašche, šo šmędžišche šo wobruša jeho drašty dōtkawč, hdyž Zacheuš šo wulžy šwjęšeli, jako tón šnjēs k njemu džęšche: „Zacheo, lęš rucze dele, pšchetož ja mam džęška w twojim domje woštacž“ — kak šbožni dyrbja kšchesczijenjo byčž, w kotrychž šhryštuš, tón kral krašnošcze, šam bydlenje ščini!

šhryštuš w naš pšchēs wēru a my w nim pšchēs lubošč abo kaž šamoł praji: my pšchēs lubošč šatorjenjeni a šałoženi. W šmilerškej luboščzi k nam kħudym hręšchitkam je Boži šsyn bōjštu krašnošč wopušchęžil a wotrocžkowny šchalt na šo wšał, je na kšchizu šwoje žiwjenje do šmjercze podał. W džaknej luboščzi dyrbimy my tehodla pšchi jeho žlobiku kaž pod jeho kšchizom, pšchi jeho rowje kaž pšchēd jeho trónom wušnacž: Lubujmy jeho, došelž je wón naš přjedy lubował! Jeho lubošč je ta plōdna rola, w kotrejž šmy my jako žive šchtomny šatorjenjeni, je ta twjerda škala, na kotruž mamy šo my jako wobydlenje Bože w Duchu šałožicž. Šdyž šo to štanje, potom my šhonomy, kak dobročijwy tón šnjēs je, potom my i wutrobje šlubimy: Lubošč, ja šo poddam čzi, twōj čžu woštacž wobštajnje, potom šo tež w našchim žiwjenju bratška lubošč šjewi, kotraž to šwoje njepyta, na šle njemyšli, šo njeda rošhņewacž, ale wšcho wēri, wšcheho šo nadžija, wšcho pšchecžępi.

Tajke towaštvo i šhryštušom we wērie a luboščzi — te naš šylnych ščini — šylnych našchemu częlu napšchecžimo; kak mohli my tež i częlnym lošchtom teho šrudžicž, kotryž je naš i węcžnej luboščzu lubował a naš i lutej dobrotu k šebi czahnył, šylnych tež we wšchitkej tyšknoščzi. Kak nušnje my tajku šylnošč w tutym częžkim wōjnškim częku trjebamy! Šdyž i bitwišchęzow šrudne powjęšcze do domow pšchilhadžęju, abo hdyž druhu štarošč na nich leži — šo bychmy potom na našchim šnutškownym człowjeku šylni byli, šo bychmy šwoje dowęrenje

k Bohu njęšhubili, šo by našcha wēra njęšhablała, šo bychmy šo njęškašyli w hōrkim wumrjeczju!

2.

A tón pučž, kotryž k tajkej šylnoščzi wjedže, je ta modlitwa k Wōtzej.

šamoł šwojim šfešiškim njepišche: Pošylncze šo, tež niž: štejčę ša tym, šo šo pošylncze — ně, „Wōh wam daj po tym bohatštwje šwojeje krašnoščę, šo byšchę pšchēs jeho Ducha na šnutškownym człowjeku šo i mozu pošylnili.“ Potajkim i Boha, i poškošcze jeho luboščę a mozy wón tu mōž wotwjeduje, pšchēs kotruž jenicžzy šo my pošylnimy, a šwjateho Ducha wón jako teho mjenuje, kotryž nam tutu mōž šobu džęli, šwjateho Ducha, kotryž je Duch mudroščę a rošoma, rady a mozy, šwjateho Ducha, kotrehož škutk na człowškich wutrobach runje w tym wobšteji, šo čže wón wubudžicž, šchtož je morwe, a pošylncž, šchtož je šłabe. A tón pučž, na kotryž šo my teho wšcheho džęlomni ščjinimy, je modlitwa.

Tak je to japošchtoł šamoł šam šhonił. Šako šo tam w Damaskonje we wulkej hnadnej hodžinje jeho žiwjenja jeho šnutškowny człowjek narodži, dħa tón šnjēs wo nim šwēdczi: „Šlaj, wón šo modli!“ A šo bęšche wón pošdžišcho najwjetšchi, najšwērnišchi, najbōle požohnowany džęlacžęš šesom šhryšta, — pšchēs modlitwu wēry je šo wón tak šylny ščiniž w tym šnjęsu, šo šmędžišche wo šebi wušnacž: „Ja šamōžu wšchitko pšchēs teho, kiž mje pošylni, to je pšchēs šhryštuša“, a šako na kōnzu šwojeho žiwjenja: „Ja šym wēru džęržał; nětk je mi pšchipołožena trōna prawdoščę.“

A šchtož je wón šam ša šo pšchēs modlitwu dožpił, wo to wón w dobroproščenju ša šwojich šfešiškich prošy: „Ja šhibuju šwoje kolena k Wōtzu našcheho šnjęša šesom šhryšta, kiž tón prawy Wōčžęž je nade wšchitkimi, kotrymž džęczi ręcžaju w njębjęšach a na šemi.“ Kak ponižny je tón japošchtoł! Wōh je jemu bohate žohnowanje daril, a tola wón wo žanej kħwalbje njewē, do proča šo wón pšchēd Bohom šhibuje. A i kajkim džęcžazym dowęrenjom wón prošy! Wón drje w jaštwe leži a tola njemōžny njeje — wón wē, hdyž wón i dobroproščenjom šwojej ruzy pošbēhje, potom wón njębo wotemri a widži na šwoju woškadu dele šchumicž hnadu ša hnadu, mōž ša mōž, krašnošč ša krašnošč, tak šo šo wona pošylni w tym šnjęsu a w mozy jeho šylnoščę.

A tón šamy pučž dyrbimy tež my hičž. Še nam wo to czinicž, šo šo my na našchim šnutškownym człowjeku pošylnimy, dħa je pšchēde wšchēm nušne, šo šo modlimy — niž jeno še rtom, ale i wutrobu, niž jeno w žyrkwi, ale tež domach, niž jeno w nušy, ale tež w dobrých dnjach, niž jeno wo šemške kubla, ale pšchēde wšchēm wo duchowne dary, wo mōž ša našche šnutškne žiwjenje.

Runje w modlenju my šwoje częlne wašchje do šmjercze dawamy. Runje w modlenju my nawuknjemy ničzo byčž, šo by Wōh wšchitko w naš byl. A jeno tak mōžemy rošč a pšhibęracž.

A wo cžo prošęčž? Prošchę wo šwjateho Ducha; wón jenicžzy naš na našchim šnutškownym człowjeku pošylni a runje tuta proštwā ma wošebite šlubjenje. „Šdyž wy, kiž šli šcže“, praji tón šnjēs, „mōžę wašchim džęcžom dobre dary dawacž, wjele bōle wašch njębjęšti Wōčžęž šwojeho šwjateho Ducha dawā tym, kotsiž jeho prošča.“

Tak proszycze sa hebje, ale tež sa druhich! Macze wy staroscź wo dusche tych swojich, hdyž widzicze, tak mandzelski, tak dzęczi do njeporjadneho waschnja tuteho śweta bęža a sa Bohom a sa węcźnosću so njeprafcheja — sčto mohli wy lępscheho czinicź, hacź swoje kolena shibowacz k Wótzu nascheho Anjesa Jesom Chrysta, so by wón stareho człowjeka w nich pošlynił.

Wy podarmo njeprošycze; pschetož tón Wótz chze a móže psches měru czinicź psche wschitko, sčtož prošymy abo myšlimy, po tej mozy, kotraž w naš mózna je. Wóh je wjele swóluiwšchi dawacz hacź my bracz. Hdy bychmy wěrili, dha bychmy Božu krašnosć węcze widžili.

3.

S tajkeho pošlynjenja swojeho snutskneho człowjeka wuroscze krašny plód, mjenujzy pschezo hlubšche pošnacze a węcźny khwalobny khěrlysch.

„So byšycze sapšchijecz mogli se wschěmi šwjatymy, kotra je ta schěrotošć a dolhosć a wyškosć a hlubosć“ — mjenujzy Božeje lubosće. Tuta lubosć je tak schěroka, tak dolha, tak wyšoka a tak hluboka, so my ju jow delkach ženje zyle spósnacz njebudžemy. Tehodla Pawoł s prawom rjeknje, so Chrystusowa lubosć wschitko pošnacze pschetrjechi. Ale czim bóle so my we wěrje do tuteje lubosće sanórimy, czim bóle my ju hižom jow pošnajemy a budžemy napjelnjeni se wschěj Božej pošnosću, kotraž so nam wschědnje a bohacze dari. Potom mamy my móž sa kóžde dzělo, khroblosć sa kóžde bęđenje, troscht, wjekele a mēr w kóždej tšchnosći.

Sapšchimnjeny wot bohatstwa tajkeho šmiljenja Božeho Pawoł wyřka: „Temu pať, kiž psches měru czinicź móže psche wschitko, sčtož prošymy abo myšlimy, temu budź częscź w tej zyrkwinej gmejnje, kotraž w Chrystušu Jesušu je, kóždy czař, wot węcźnosće hacź do węcźnosće.“

Tež njebješa pschipowjedaju Božu częscź, ale najwyschšcha częscź jemu se šrijedžisny tych wuroscze, kotřiž bęchu najprjedy shubjeni hrěschizny a nětk šu sbóžne dzęczi Bože. Jow na semi so tajke khwalenje sapocznje, hdyž hrěschny człowjek khwali: „Mi je so šmilnosć dostała“, a horkach jo czi sbóžni do wschěje węcźnosće dale wjedu. „To jehnjo, kotrež je sabite, je dostojne wsacz móž a bohatstwo a mudrosć a šylnosć a częscź a khwalbu.“

Anježe, pomhaj nam tež tam.

Samjen.

M. w B.

„Chrystuša lubowacz je wjele lępje, dnyli wschitko wjedžicź!“

(Efej. 3, 19.)

Wšcho wjedženje je njewěšte
A wostanje tu sachodne,
Kiž czařne sbože žada;
Na Chrystuša
Raž Sbožnika
Pať kchesczan sprawny hlada.

Do njeho wěri pobožny
A psches njeho je sbožowny,
So nježada šej śweta;
Wšcho wjedženje
Dwel wostanje
A traje jeno lęta.

Ach, Chrystuša džę lubowacz
A pschi nim kručze sawostacz,
— Se lępje hacź wšcho wjedžicź!
Eso jemu dai
A wěru haj,
Sčtož chze so prawje będžicź!

A šwěrnny w powołanju budž,
Eso k službie Božej swóluiwšchi
— Tak khodžisč w Božim mērje;
Wšcho wjedženje
Se molenje
A njetjedže cze k wěrje.

Pať sbóžny budžesč w Chrystušu,
S nim šjednocženy psches wěru,
Sa Wótza snajesč Boha;
Eso šradujesč
A woschewjesč,
S nim k njeju šupa noha.

Eso s Ducha jeho pošlynjesch
A lubosć Božu pošnajesch,
So Chrystus będli w tebi;
Eso šhubi dwěl,
A sbóžny džěl
Ešy wušwolil tak šebi.

Wón je wschěj Božej pošnosću
Ezi napjelnil je wutrobu,
Joh' Duch cze prošycź nuczi,
So wobstajnje
A dowěrnje
Eso duscha k Wótzej šwuczi.

Móž Boža wušwjećizka je
Wšcho czařne twoje žiwjenje;
Ešy sbóžny hižom tudny. —
Hrěch njetama,
Ešwět nješima
Eže sbožowneho khudy.

Duž šprawnje lubuj Chrystuša,
Sčtož wědomnosć je najlępscha;
S nej s kničomnosće wuńdžesč
A s wješelom
A wštanjom
W dom k njemu jemu pošdžesč —

U.

Prawy šastupnik.

W pschědšalu jeneho prawisnika czařasche wjele ludži, kotřiž bęchu pschisčli, so bychy šebi wot tuteho šlawneho muža w tej abo tamnej naležnosći radžicź dawali. Ale te wězy móžachu so jeno pomatu wotwiczacz. To dolho trajesche, prjedy hacź sašo jedny s rěčeniškeje štwy wustupi a jeneho drugeho do njese pošcčizchu. Čařazym bu czař šmjercź dolhi.

Maš tón wučženy šam wustupi a psches šyłu czařazych džęšche. Šnydom so někotři škhroblichu, jeho naležnje prošycź, so by jich tola bórny škšchecz chęžl. Wón jeno wotwobarazy poškw s ruku ščini.

Wšchi durjach pať štejesche hišycze jedny, kiž žaneho šłowa njerjekny, ale jeno papjerku pschepoda.

Esudnik čítašče a f krótká rjetny: „Wot mojeho šyna. Mój šyn ja Waš prošy. Šbječe hnydom šobu!“

Duž wokolostejazy, kotšiz to šlyšchachu, mjes šobu dždchu: Šaj, to dawa šo myšlicz; šchtóž šo f jeho šynom šnaje, temu wón hnydom pšhecželniwe woblicžo čžini, a tón do prjedy dže.

Óó, luby čžitarjo, daj namaj wot tuteho wušteho čžafanského šala naju myšle na wjele wjetšči šložicž. Šchto mēnišch, fak wjele čžlowjekow šbždy džēn pšhed Bohom čžafaju, šo bychu jich próštwy wušlyšchenje namakale? Njejšmój mój wšchēdnje tež mjes tutymi čžafazyami? A hdyž f wuchej Wótza šlincži: „Šswojeho lubeho Ššyna dla mje wušlyšch!“ tam šo hnydom Wótza wutroba wobrocža. Duž postarajmój šo jeno, šo šo se šwojim Ššrēdnikom prawje šesnajemój a šo mamój jeho ša pšhecžela! Ničtó fak rady pšhecželstwo nječžini f šhudym hrēšchnikom, fak Wóži Ššyn. Mny čžlowjekojó pššnawamy to pšche mačo a nješradujemy šo došč nad tym, fak wutrobnje wón naš lubuje.

Prošymy-li šwojeho Boha wo něšchto ša naš šamych, dha wón to rady šlyšchi. Prošymy-li jeho wutrobnje ša druhich, dha jeho to hiščeže bóle hnuwa. Ale hdyž jeho luby Ššyn ša naš prošy, dha njemóže wón tajku próštwu šapowjedžicž.

F.

Najkrašnišči wuhlad.

„Fak šmēje šo to dale šo mnu, to njewopšchijam“, džesche wudowa f šwojemu bratrej. „Ša šebi žaneje rady wjazy njewēm; nusa je džēn a wjetšča; mi žadyn wuhlad njewoštawa; pšhede mnu je wšcho čžēmne; ja dyrbyu šadwēlowacž.“

„Šchto?“ šnapšhecžiwí bratr; „ty šo wjazy dale njewēšch? Ššy dha rucžnu knihu hižom f pomozny wšaka a w njej pytača, hacž žadyn wupucž ša tebje njeje?“

„Kajku rucžnu knihu?“ šo šotra prajšesche.

„Tu wulku wēdnu knihu“, bratr pokrəcəšche, „w kotrejž šu wšchitke padny pšchemidžene, do kotrychž móže čžlowjek na šwojim žiwješkim pucžowanju pšchicž. Najčežšche, najšrudnišche a najčžmowišche šadžewki, kiž móža šo do pucža štajecž, šu tam rošpominane. Twój pad budže tež mjes nimi. Še šnješej Šesufej hdy něšchto do pucža štipilo, šchtož wón njebudžišche pšchemintł? Šteješche wón hdy pšhed žanej nusu, kotrejž wón njebudžišche f knješom byl? Wēšche wón hdy na šonzu, šo njebudžišche wjazy dale mohł? Še jemu šnano šmjercž na pucžu štala? Njeje wón šmjercži rubješstwo wutorhnył? Šaj, njeje wón šam pšhes nju šchol! A fak daloko je wón po šmjercži šchol! Hacž f šwojemu Wótžej do nješja, šo by nam pšhežo nješješki wuhlad špožčžil. Šaj, luba šotra, tónle wuhlad na šwojeho Wumóžnita a Šbóžnita pola Wóžeho tróna mašch tež ty.“

F.

Praschēn.

„Dowolče mi, hdyž šo wo Wašche mēnjenje prajšam, šchto šnano móže šmjertne šožo polóžicž“, džesche jendželšta prynzešna Šharlotta, pošdžišcho knjeni belgiškeho šrala Šeopolba, f nahladnemu duchownemu, kiž ju wopyta. Duchowny šo špodžiwajšche, tajku prajšchēn wot knješny šlyšhecž, kotraž hiščeže w pošnym ščžewje młodoščže pšhed nim šteješche. Prynzešna pšchispomni, šo je tule prajšchēn hižom mnohim pšhedpošožita, došelž šebi pšheje, wo tutej jara wažnej naležnoščži f jašnoščži pšchicž. Duchowny porucžowajšche prynzešnje pilne a šhutne šabjeranje je šwijatym pišmom, kotrejž f wērje wjedže; pšchetož wēra do šnješa Šesufa je tón prawy šrēdł f polóženju šmjertneho šoža.

Prynzešna se šylšami rjetny: „D to je, šchtož mi mój džēd hušto prajšesche; tola potom by wón pšchistajal, šo nimam niž jeno

bibliju šamu čžitacž, ale dyrbyu šo tež wo Ššwjateho Duča f Bohu wolacž, šo by mje do wšcheje wērnosčže wodžil.“

Šako čžyšche šo duchowny wotšalicž, jeho Prynzešna prajšesche, šo by we šwojich modlitwach na nju šobu špominat. Duchowny šnapšhecžiwí: „Ša šo ša Waš modlu niž jeno f pšchilušchnosčže, ale tež f pšchiwilšwosčže a wutrobného džēl-bracža; ja Waš we šwojich modlitwach ženje nješapomnijam.“

Wóšy na to bu prynzešna njenadžizy se šažnej šmjercžu wotwolana. Wona radu šwērneho dušchowpastyrja hacž do šwojeho šščncženja šabyla njeje.

F.

Wudowina šherpatka.

W jentym mēšče Ameriki pšchicž rāš wjele šchescžijanow šromadu, šo bychu šo wo tym rošrēcžowali, šchto mohło šo ša šwarbu Wóžeho doma w tym džēlu mēšta štacž, hdyž bēšche w tymle nastupanju ša šhudych jara malo štarane. Šako bēchu tule prajšchēn na wšchē štrony rošpomnili, čžychu hladacž, fak wjele šnadž mohła ššromadžišna ša tónle wotpošlad šwješč. Šedyn rjetny, wón by fak a fak wjele dač; tež drusy šlubichu, šchto čžedža ša to ššladowacž. Šola woni jeno něhdže pošožu wot trēbneje šummy šwjedžichu, fak šo hižom na to myšlachu, šo šmēja wuwjedženje šwojeho plana špuišchēžicž.

Šyle šady w ššromadžišnje pak šedžesche jena poškatnicža. Ša nětko poštanu a džesche: „Mój mały šyn je mi pšhed tydženjom wumrjel. Wšcho, šchtož wón wobšedžesche, bēšche šloty dollar. Šo je wšcho, šchtož mam; ale ja čžy špomnijeny dollar ša tule wēž dacž.“ Šejne šłowa hnujachu wutroby mnohich, kotšiz je šobu šlyšchachu. Bohacži ludžo šo tyč darow hanibowachu, kotrejž bēchu šlubili, a ša krótki čžaf bu žyła trēbna šumma šwjedžena.

F.

Wšhelake f bliska a f daloka.

— Wóžna je čžežke rany bila. Někotry mandželški a šyn je šwoje žiwjenje woštajil ša šwój wóžny kraj. Mjes tymi, kiž šu padnyli, je tež šyn knješna wšchšcheho wučerja Ššm o l y w Budestezach. Wón bēšche hižom šwoje druge duchownške pruhowanje wotpošožil a čžyšche w bližšchim čžafu do duchownškeho šaštojšštwā štipicž.

— Šrudny a čžežki je čžaf wóžny. Štruchlošč a štyštnošč leži na wutrobach. Čžim bóle pak je šašudžicž, šo šu pšhežo šašo tajzy namakarjo, kotšiz šebi f teho šwēdomnje nječžinjā, ludži f njewērnymi naštróžazyami powješčžemi wot bitwišchčža njetrjebawšchi naštróžecž a šatrašchicž. A temu-le nješwēdomlitwemu čžinjenju dyrbi šo šrucže napsšhecžiwó štipicž a doštanu tež tajzy we wóžškim čžafu pšhes wóžški šud šwoje šašlužene šhoštanje. Šak pišaja f Wnichowa: Pšhed wóžškim šudom budža šo w pšchichodnych dnjach 3 čžlowjekojó šamolwječž dyrbjecž, kotšiz šu lohkošmyššljne wopacžne powješčže wo šajecžu 70 000 Šēmžow f wječžoru štejaznych wóžštow roššchēřili.

Š rošpominanju.

Špominaj pšhežo na šši šašdžene wēžy: na to šle, šchtož šy wobeshol, na to dobre, kotrejž šy šazpiwal, a na tón čžaf, kotryž šy pšhecžinil.

* * *

Wšchitke něžnoščže šrwē abo pšchirodženja šu prošne bēlišny, kiž tym ničó njepomhaju, kotrychž my lubujemy. Š pšchirodženja móžemy šwojemu bližšchemu jeno šchodu čžinicž a šmy jeho wēdomni abo njewēdomni nješpšhecželjo. Šenicžy pšhes Šhrystu ša móžemy lubowacž.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbnj statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Dušl daty,
Wotpođň ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

Sserbske njeđželske lopjeno.

Wudawa so kóždy kóbotu w Smolerjez knihciziczeri w Budyschinje a je tam sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

17. njeđžela po swjatej Trojizy.

Čes. 4, 3.

„A hladajće šwěru na to, so byschće jednotu teho Ducha šđerželi psches swjast teho měra.“

Wšči tutym napominanju „jateho w tym Anjesu“, kotremuž njenaleži starosć dla jeho šamšneje njesawinowateje tyšchnosće, ale dla jemu a jeho japoschtolstej šwěrnosći dowěrjenych dušchow, i bolosnym šacucjom na žalošnu, nam nanušowanu wójniu špominamy. „Swjast teho měra“ dotal k nudy džeržesche na ščěrokim šwěće, nětk je roštorhany. Š njewuprajomnymi, krawonymi woporami dyrbi našch drohi wótzny kraj so wobaracž pschecžiwu šwojim njepschecželam šwojeje šwobody a šwojeho wobstacža dla; budž jemu i Boha dohycze spožčene! A k wšchemu hišće to: kšesčizienjo pschecžiwu kšesčizianam we wójni, kajtuž šwět hišće wohladał njeje, — kajte to tyščne wohladanje! Šswjate mišionstwo šmėje šebi čěžko, pohanam tutón pohórsch i pucža šrumowacž. A hdnyž šebi přjóđstajimy, so ma tón Anjes w kóždym ludu drje šprawne dušche, kiž šu stawy na tym jenym čěle, kotrež je jeho šwjata žyrkej na šemi, — hdže čhedža wostacž či, kiž šu tutu wójniu šawinowali? A móže dha na tón boš hišće rěcž bycž wo „jednocze teho Ducha“?

A tola tamne napominanje jeno w ščěnu nješteji ani nětko, ale i dobom tež w jara rjanym jašnym šwětle.

Wójniska nusa džě je w našchim kraju něščo wulke dofnjala, ščtož přjedy ništo ani ničšo dofnjecž njemóžesche. Duch njejednoty, pschekory a swady, kiž by džěň a bóle šwoju głowu posbėhał na hrozaze waschnje, je so šhubil, kaž ženje tu njebudžishe byl. Roštorjeni bratsija šu so w jenej myšli na to šjednociłi, hromadže stacž k radže a k skutkam, hromadže nošycž a šnjescž, ščtož budže napołožene po Božim dopušččenju, hromadže šahojecž rany a šetrėwacž šulšy a polóžecž wobcėžnosće, tak so kóždy wě, ščto šmy, so my jedyn narod mamy, a sa jeneho štejimy; a to w tej myšli: Ja posbėham šwojej woczi k horam, wot kotrychž mi pomoz pschindže; moja pomoz pschindže wot teho Anjesa, kiž njebo a šemju ščinił je. Duž je tola kaž i wótrym pluhom domapytanja rola našcheho luda derje pschihotowana sa šwjaty wušyw Božeho šłowa, a my šhonimy, so ma čěžki čaš w šwojim klinje niž jeno ščtodu, ale tež dobytł a głuboke žohnowanje. Na tón boš je šawołowe šłowo runje šłowo sa našche dny.

Ščtož pał jow praji, šlušcha k temu, „so byschće kłodžili, kaž so hodži po tym powołanju, i kotrymž powołani šče“. Šđeržecž mamy jednotu Ducha psches swjast měra; niž ščžinicž a štworicž. To by psches našchu móž ščło. Tu čžescž šebi wón, Bóh našcheho šboža, sa šłuzi, so je so šam sa to štaral, so bychmy my džēczi huėwa měr měli a we nim njes šobu jene byli. Těho dla našch Šbóžnił w šwojej wyschšimėšniskej modlitwje tak nutrnje prošesche, „so bychy wšchizy jene byli, runje jako ty, Wótcze, we mni šy, a ja w tebi, so bychy tež

woni w naš jene byli, so by śwět wërił, so ty mje pòbłal by". Tehodla Pètr wo nim prajesche: „Bòh je dał mër pschijowjedacž psches Jesom Khrysta, kiž je Knjes nade wschitkimi“, a Pawoł: „Wón je naš mër, kiž wot wobeju (tych, kiž něhdy dalozny bėchu, to je pohanow, a tych, kiž hižom blizny bėchu, to je židow) je jene sczinił.“ Tehodla tež na napominanje, kotrež wopomnimy, te słowa pschińdu: „Jene cžěto a jedyn duch; jako wy tež powołani scže na jenu nadžiju wascheho powołanja. Jedyn Knjes, jena wëra, jena kšcženiza. Jedyn Bòh a Wóczez wschitkich, kiž je wysche wschitkich a psches wschitkich a we waš wschitkich.“

Saj, jednota ducha tu je, swjast mëra je swjasany. Cžescž Bohu Knjesej dajcže hladajo na to, so byscže sčzerželi, sčtož tu je. Sdnyž šmy hižom w semskich a cžasnych wězach powołani sa Božich šobupomožnikow, hdyž dže po tym šafonju, so sčtož Bòh tón Knjes tu štworił je, to je tež sčzeržecž šlubil, kaš wjele bóle budže to na duchownym polu placzicž! Sčtož jednocže sadžewa a sčtož mër kašy, budž wucžerjene s našich wutrobow, s našich domow, s našeho zylého luda a kraja! S poniznosčzu, kiž s rošomom, sčtož šdobne je, do šo džerži, niz mjenje a hašle prawje niz wjazny, a daloko wot wscheje hordeje, naduteje myšle šo dele džerži k niskim, s cžichej myšlu, kiž radšcho njeprawdu cžerpi, hačž so by s hněwom njeprawdu cžinila, se scžetpnosčzu, kiž móže wocžakowacž a wodawacž, s zyla s prawej lubosčzu, kotraž wscho šnješe, wscho wëri, wscheho šo nadžije, wscho pschecžerpi, a jako tajka rěka „swjast teho došonjenja“, džimy sa wódžerjom našcheje šbóžnosčze a šlědžmy sa jeho štopami! To šu štutki mëra, a te dyrbja a móža tež we wójnstim cžasju dale kčecž a pschibjeracž, so by s pruhowanja wušchol lud, k wschemu dobremu hotowišchi. Na tajke waschnje šo šdžerži jednota ducha, a w jejnym wobšbožazym pokoju budže tež tebi lóžo, ty wobcžezena, wurudžena wutroba, a budžesč šo móž troštowacž se šwojim Bohom po myšli 62. psalma: „Moja dušcha je cžicha k Bohu, kotryž mi pomha.“

Šamjenj.

Z. w Khw.

„Pntajcže šwëru jednotu Ducha šdžeržecž!“

(Efeš. 4, 1—6.)

Šlòš: Dale dži, :: Zion dale w šwëtle dži! —

Jednotu, ::

Kšcšenjo, šo prózucže

Sčzeržecž Ducha psches swjast mëra,

Dokelž powołani scže,

So by widžecž dawa wëra

Wascha pschezo se wschej šwërnosčzu

Jednotu! ::

Šušne je, ::

Kšodžicž s Knjesom swjasani

Macže jako štawy jeho,

— To scže jemu winojcži;

Móž wy dostawacže s njeho,

So wy sa nim šwëru šhodžicže,

Šušne je. ::

Poniznje, ::

Cžishe, se wschej scžetpnosčzu

Šnjescže mjes šobu šo mërnj,

Wupyšcheni s lubosčzu!

W powołanju krtym šwërnj

Kšodžicž pošluschnje wy dyrbicže,

Poniznje. ::

Wopomnicže, ::

Słowa wascha Jesuš je!

Knjes je jedyn, jena wëra;

Kšcženi na njeho wy scže,

Teho šjednocžuje šwëra

Waš, — so junu jeho widžicže,

Wopomnicže! ::

Nadžiju ::

Macže jenu šbožownj;

Wysche, psches a we waš knježi

Wóczez wschitkich jenicžli;

Šemu k nohomaj wscho leži,

— Š njemu mječze, šwërnj, wobštajnu

Nadžiju! :: —

U.

Jednota šylni.

Cžescžedostojny, štary nan bėšche blisko pschi kónzu šwojeho žiwjenja. Ššwój dom wobštawišchi bėšche hotowy, šwoje pošlednje pučžowanje nastupicž. Tola wulka štarosčž jemu hišcže na wutrobje ležesche, to bėchu jeho tjo šynojo, kotšiz drje bėchu dušchni a wutublani pacholjo a w pošluschnej lubosčzi na nim wišachu, ale mējachu mjes šobu bohuzel hušto došč pschekoru a šwadu. Ššwërnj nan bė jich cžasto hižom k bratrowskej lubosčzi a jednocže napominał, ale ničžo njebė to dotal pomhało: nětko k mrějazemu naněj šawołani šo se šrudnej wutrobu k njemu šhromadžichu.

„Moji šynojo“, štarž s tšchepotazym hłòškom džesche, „jenož šjednocženi budžecže wy šylni a šamožecže šwojim nješchecželam tróžlacž! Šlejczé tónle walczł kšow, mladnych hałosow, kajžnyž wy scže. Šphtajcže ras walczł rošlamacž!“ Šoršiwje kóždy šynow šwoje možy na tym šphtowasche, po nanowej pschitafni a pošlednej woli, ale šbė jim njemóžne hałosy rošlamacž a jenohłòšnje woni džachu: „Nano, to je nam njemóžne, k temu hobrška móž šluscha, kotrejež my nimamy“, a walczł wot šo cžišnychu. „Niz tak špěšchnje, wy njerosomne džecži“, džesche nan. Šwalczł hałosow rošwjasawišchi je po jenej rošlamajcže. — Šlejczé, nětko to dže! Š rošumicže wy, sčto čžu wam s tym pošafacž? Šižom w šwjatym pišmje rěka: „Trojaka šchnóra šo lóžny njerosťorhnje“ (Šřed. Šal. 4, 12.). Jednota mjes šobu šylni. Mje, wascheho nana, hłuboko šrudži, waš, moje džecži, mjes šobu w njejednocže widžecž. Š njeđajcže wschał šwjatemu swjastej, kotryž waš šjednocžuje, psches malicžtojte wadženja šo rošťorhnyčž. Šawđajcže šebi wjele šferje ruzy a twjerđže jedyn k druhemu šo pschisamšnywschi dajcže nauowemu domej, tež hdyž šym wot waš woteschol, mēštnu mëra a lubosčze wostacž!“

Cži šynojo šebi ruzy šawđawišchi mrějazemu naněj pschilubichu, šo čžedža po jeho pošlednej pschitafni cžinicž.

U.

Cžitač biblije.

Šwalēcžu 1781 kšěžor Šosef II. pod mjenom „hrabja Šaltenstein“ po Cžechach pučžowasche a pschińdže ras popołdnju do mēšťacžka Šaltensteina w cžěškich Šrudnych Šorach. Šichor a desčcž

jemu dale njeđashtaj; wón tehodla se swojim pschewodžestwom w hosčenju spomnjeneho městacžka psches nóz wosta. S wječzora pschindžechu tamnišči burjo a rosčezowachu so s hosčenzarjom wo kžezžy psched městom, w kotrejž pjecža cžéanne podobu se kwežami w rukomaj wokoło khodzachu. Woni mēnjachu, so so tam s kusčastimi cžinkami sabjeraju a so s tehole doma hiščže wjele njesboža na jich město pschindže. Josef džesche: „Tam ja dyrbju!“

So wobfchizowawšči jeho žohnowachu, a tak wón tam džesche. Jeho ludžo dom wobstupichu, wón sam pak wo durje saskapa. Hospodar Seniz s domu wustupiwšči so woprascha: „Schto njepokoji sprawnego muža w tak pbsdnej wječzornej hodžinje?“

Josef wotmolwi: „„Scže-li Wy sprawni muž, dyrbicže žiwj wostacž; njejsče-li pak to, dha hiščže w tutu nóz wumrējecže.““

Seniz wotewri, Josef sastupi. Wó jstwie stejesche blido, na kotrymž wulka kniha ležesche, to bě biblija, a wokoło blida ředžesche dwanacže ludži. Seniz dyrbjesche we swojej nutrnosczi potracžowacž, mjes tym so so kžezor na khachlowu kawu řhdže. Wón cžitasche sczenje řwjateho Jana, 3. staw: „Tak je Bóh řwēt lubowal.“

Josefej so řhly po lizomaj ronjachu a wón wuwoła: „„We swojim žiwjenju nashonjam přeni křocz, so řu hiščže ludžo, kotřiž bibliju cžitaju.““ Wón temu mužej porucži, do Wina pschindž a so w kžezorskim hrodže sa hrabju Falkensteinom praschecž, tón sa njeho pola kžezora dobre řlowo řapokoži.

Seniz je tam se swojim řynom byl. Wón nadeidže w hrabi Falkensteinu kžezora. Tón jeho s wobemaj rukomaj pschija a pschepoda jemu potom rólu, kotraž tak mjenowany cžerpjeniški rosčas (Toleranzedikt) wot 13. oktobra 1781 wopschijesche, s kotrymž bu protestantam wukonjenje jich nabožiny řarucžene. Tež bankowka, pjecžstow řchěřnakow hódna, běsche nutřka pschipořožena „ř twarbjeneje modleřnje.“ Łatensteinska modleřnja ma napiřmo: „Řhěžorowy dar.“ Senizowemu řwěrnemu wužiwanju biblije ma řo Awstrijka sa řwój „toleranzedikt“ řobu džatowacž.

F.

Troscht we wumrjecžu.

Jako řlawny komponist Surij Bjedrich Händel w haprylu 1759 na řmjertnym řožu ležesche a řwój bliski řonz cžujesche, řebi wón wot swojeho řwěrneho řlužobnika 91. psalm cžitacž da. Řo jeho wucžitanju Händel džesche: „To běsche řjenje! D to je žyřoba, kotraž řyčži a wofschewja. Cžitaj mi hiščže wjazžy, cžitaj mi 15. řtaw 1. řista řwjateho Pawoła na Korinthiřkich.“

Řlužobnik s nowa cžitasche. Wjožy křocz jeho khory pschetorhny: „Sastań, praj to hiščže řas!“ Řo řhwili řebi wón se řpěwarřkich najlubřchi řhěrlušch řwojeje njebočžicžkeje macžerje wucžitacž da: „Sa wěřty řym we swojej wěřje atd.“

Řhoreho hubje mjes cžitanjom cžishe řchepřaschtej, wón te řlowa řobu prajesche, řaž wjele s nich s řlowy wjedžishe. Potom wón džesche: „D to je tola řjana wěž, móže-li něchtó řwojeje wěřy tak wěřty byčž! Řař křařna je ewangelska žyřkej se swojim předowanjom wo hnadže Božej w Řhryřtuřku jako nadžije hřěřchnita! Dyrbje-li řo my na řwoje řtutki řpuschčecž, ty luby Božo, řchto by řo s nař řtalo! Schtož mamy dobreho na řebi, njeje to wřchitko dar wot Boha? Na tutej hnadže ja s wobemaj rukomaj wiřam. Na tebj, Řhryřchče, řameho wřchu nadžiju ja řtajam.“

Händelowe husto wuprajene pschecže, na řmjertnym dnju řwojeho Řbóžnika wumrjecž, řo jemu dořta. Cžichi pjatř tónle řwěrnny řtaw ewangelskeje žyřkwoje wuřny s řtymi cžishe wuschepřtanymi

řlowami: Řnježe řesu, wřmi mojeho ducha horje! Řch, řaj mi s tobu wumrjecž a horjestanycž!“ řeho rowniřchče w Łondonje řosnamjenja řmyřlly pomnik. W žiwjeřskej wulkosčzi řteji wón tam psched byřglemi, w ružy džeržo notowe řopjeno, na kotrymž řu jařnje te řlowa cžitacž: „Sa wěm, so je mój Wumožnik řiwj.“

F.

Mój křchřeřski řlub.

Sa — Wótcže, Šyno, Ducho řwjaty —
Na tvoje mjeno řchčženy řym;
S tym buch do řlina žyřkwoje wřaty
A ř stawam, tebi řwječženym;
Ty do řebje mje řaschčžepi,
Se řchčžeřskej hnadu wobdari.

Ty pschija mje řa džěčo řwoje,
Mój luby Wótcže řchčžedriwy;
Ty řwoju prawdosčž řublo moje,
Mój řwěrnny řesu, řčž: nil řy;
Ty pak — mam nuřy, řorja nóz —
Mi řy, Bóh Ducho. troscht a mój.

Tež ja cži řlubich lubosčž, řwěru
A řoškušchnosčž, Trojenicžki!
Chžyřch tebi řlužicž s twjerdej wěru
We prawej bohabořosčži;
Šso cžertej, hřěřham wotrjeknyřh,
Řo twojich pucžach řhodžicž chžyřch.

Twój řlub, o Trojiza, řo řenje
Na tvojej řtronje njeřhabka;
Mje hřěřch pak pschezo řařo cžehnje
Na řwětnu dřóhu wotpada.
Řch, řym-li padnyř, wodař mi,
Mje řhude džěčo ř hnadže wřmi!

Trojenicžki, ja řwječžu s nowa
Cži duřchu, cžělo, wutrobu;
Šbudž we mni řwěru hačž do rowa,
Wřmi myřle, řtutki ř woporu;
Mjeřch nej niz řreřki w mojej řrwi,
Řiž twoju wolu nječžini.

Šklyřch, Wótcže, Šyno, Ducho řwjaty,
Mój řlub, řiž tebi wobnotojam;
Wón njeřnuj řo, cži wospřet dathy,
Hacž běh řwój řunu dořonjam;
Tak řiwj řym a wumru cži,
Tak budu wěčžnje pschi tebi!

K. A. Fiedleř.

Domjaza Boža řlužba.

Bě křař byl, a nasajtra, přiedy hačž řo hořčo rořendžechu, jich řospodar hiščže řas wokoło řebje řhromadži a s nimi křótku pobožnosčž wotdžerža. W modlitwoje tež řwojich lubřch hořčži Řnjeřowemu řchřitej a řožohnowanju řa dompucž porucži. Wutrobne řlowa wřchitřich pschitomnyřh řluboko hnujachu, a po wobřamřnjenej pobožnosčži mladny muž ř hospodarnej řtupi a řo jeho praschesche, hačž wón řóžde ranje řajle natwarjenje wotdžeržuje.

„Řbóžde ranje“, dořtořny muž řo řošmewajo wotmolwi; „a řchtož mamy řa tón džěń wofřebje na řtarosčži, řo temu Řnjeřej řóždy křocz w jednorej modlitwoje pschednoschuje. Řřchescžijansžy dyrbimy řiwi byčž, hewal řo řiwjenje řklyř. Šow na řemi dyr-

bimy so nawucizc, so bychmy s tym knjesom wobkhadzowali, hewak po tutym czaſu žaneho wobkhadu s nim njesmjemy. Čitam hjes teho kóžde ranje ſam ſa ſo wyſchſcheho meſchnikowu modlitwu Jana 17."

"Kóžde ranje?" ſo młody muž praſchſche; „njudže mam to po czaſu hołe ſwucenje?"

Duž hoſpodař wotmolwi: „Se runje tať ſwjata bojoſc, kaž luboſc, ſchtož mje t teje modlitwe czehnje. Tuta modlitwa je ſo kaž w njebjekach dzeržaka. Wſchi kóždej ſchtuczny tuteje modlitwy móžu ſebi myſlic: Teje ſłowa ſu s Jeſuſoweje najhlubſcheje wutrobny pſchichle, a wo nich žyle wěſcže wem, ſo ſu t Božej wutrobje ſchle. Wſchitke ſu prjedy hižom w njebjekach byle a ſu hiſcže w njebjekach."

Dr. S.

Wo kſchſczijsku jednotu.

Khrſchcže, ſlónzo prawdoſcže,
Roſhwěcž czaſ, wón cženuty je;
Sahor ſwjaty woheń ſam
Luda liwkim wutrobam.

Ţłowa žyrtwje, daj, ſo my
Tweje wěrne ſtawy ſmy;
Njech móž ewangelija
Wſchitich s tobu ſjednocza.

Ţhromadž, ſwěrny paſtryje,
Ţchtož ſo ſabkudžilo je;
Luboſcž do naſ wulitwaj,
Ţenu ſmyſt do duſchow daj.

Wutrobny ſwjež hromadu
W radoſcži a we horju,
Hacž wſchēm wěra wotanka
Ţunu twoje njebjeka!

K. A. Fiedleř.

Prěnje woblehnenje Budyſchina w lěcže 1004.

W lěcže 1866 widžesche měſto Budyſchin na jene dobo zuſe wójsko w ſwojich ſtarych murjach, mjenujžy Prufſich, kiž běchu tuto měſto 27. junija ſpomnjeneho lěta wobkhadžili. To njebe přeni krocž, ſo ſu ſo w Budyſchinje abo woſoło jeho murjow zuſe wójska ſhromadžowale. Stawisny měſta powjedaju nam wjele bóle wo wjele tajkich czežkich czaſach, w kotrychž bu Budyſchin wot zuſych wójskow pak wobkhadženy, pak woblehneny, pak dobyty. Na přenje tajke woblehnenje, kiž je ſe ſtawisnow ſnate, čžemy tudy ſpomnicž. Sta ſo to w czaſu němſto-pólskeje wójni, kiž ſo w lětach 1002—1018 mjes němſkim kžžžorom Hendrichom II. a pólskim wójuowu Boleſławom Khróblým wjedžiſche. Budyſchin be tehdy hižom kžžetro a derje wobtwjerdžene měſto, w kotrymž be ſo Boleſławom Khróblým je ſwojim pólskim wójskom twjerdže poſhđnyl. Tuto s Budyſchina wuhnacž, pſchicžeže w lěcže 1004 němſki kžžžor Hendrich II. s čeſkim wójuowu Saroměrom, kotremuž běſche w Čezechach na trón pomhał, wot Prahi dele pſched Budyſchin w kraju Miležanow, kaž tehdy hiſcžež Horna Lužiza rěkaſche. W dnjach po 8. ſeptembra ſapocža ſo woblehnenje. Dobyčež měſta njebe lohke, pſchetož měſto be derje wobtwjerdžene a Polazy

w nim wobarachu ſo mužſžy. Kžžžor Hendrich ſam pſchindže do ſtracha, ſwoje žiwjenje ſhubicž. Žako wón mjenujžy jedyn džeń ſwoje wójsko t nadběhej na měſto nawjedowasche, pſchilecži ſchip s meſchčanſkeje murje dele, kiž be wěſcže na njeho wotměrjeny, tola pak jeno muža trjechi, kiž pódla kžžžora ſtejesche, tať ſo be trjecheny hnydom morwy. Kžžžor džaſowasche ſo na to wójske a wutrobny Bohu, ſo be jeho tať ſpodžiwnyje pſched ſmjercžu ſaſhowať. Tola roſłobi ſo wón nětko tať jara na Budyſchin, ſo hižom pſchifaſnju da, wěžy, kiž ſo lohžy ſapala, hromadu noſhycž a woſoło murjow měſta ſapalicž, ſo by tať žyle měſto pſches woheń ſlaſyl. Ale markhrabja Gunzelin s Wiſchnja, potajny pſchecžel Boleſława, wjedžiſche wuwjedženje tajkeje pſchifaſnje ſabžewacž a tať měſto Budyſchin pſched wutupjenjom wobarnowacž. Biſkop Dithmar mjenuje we ſwojej kchronižy tajke napschecžiwu ſkutkowanje markhrabje Gunzelina něſchto njeſbožowne, najſkerje dokełž běchu wobhđlerjo Budyſchina Ţerbjia a wobkhadka měſta Polazy a dokełž tehodla jemu jako Němžej na ſdžerženju měſta ničžo ležane njebe. Na wobemaj ſtronomaj woſta pak pſchi tutym woblehnenju měſta Budyſchina wjele dobrych rycžerjom, wot kotrychž nam ſtawisnať Dithmar woſebje dweju s mjenom pomjenuje. Sedyn tuteju be wěſty rycžer Gemuſa, kiž wobkhadku měſta huſto t maľny wupadam a bitwicžkam wabjesche, a jako ſo wón něhdy hacž t muri měſta ſa nej cžerjesche, pſches poť mlynskeho kamjenja, kiž bu s murje dele na njeho cžibnjeny, ſwoje žiwjenje ſhubi. Žeho cžěto wlecžichu na to Polazy wyſtajo do měſta nutš. To ſamo bu pak bórny na to wot Dithmarjoweho bratra, hrabje Hendricha, njeſchecželam wotkupjene, dokełž be Gemuſa pod tutym ſkuzil a be jeho lenik. Hrabja Hendrich da toſamo t rowam jeho wótzow wotwjeſcž. Druhi nam s mjenom mjenowaný rycžer, kiž tehdy ſe ſtrony němſkeho wójska pſched Budyſchinom padny, be wěſty Tommo. Tutón Tommo, kiž mejesche ſwojeje luboſcže t hoitwje dla pſchimjeno, „džiti Tommo“, ſtejesche ſriedža w Sprewi w bliſkoſcži hroda, hđžež bu najſurowiſcho wojowane. Ţow wobarasche ſo wón doľho pſchecžiwu njeſchecželam, ſtupi pak pſchi tym na hladki kamjeń a padže do wodny. Tu ſchitowasche jeho drje hiſcžež jeho dobry panzer doľhi czaſ, napoſledku pak bu wón tola ſakłoty, kaž tež jeho ſkuzobnik, kiž jeho cžěto nječasche njeſchecželam ſawoſtajič. — Žako ſo napoſledku pólska wobkhadka měſta Budyſchina wjažy pſchecžiwu woblehnerjam dzeržecž nje-móžesche, bu měſto na pſchifaſnju Boleſława kžžžorej pſchepodate. Tón ſamy da Polatam s měrom prjecž cžahnyčž a položi na jich měſto ſwojich ludži do Budyſchina a wrócži ſo potom ſe ſwojim mucžnym wójskom ſo ſaſo domoj. S tym ſtóncži ſo, tať wjele hacž je ſnate, přenje woblehnenje měſta Budyſchina.

K. A. J.

„Bombaj Bóh“ njeje jenož pola ſnjeſow duchownych, ale je tež we wſchěch pſchewawarňach „Ţerb. Nowin“ na wſach a w Budyſchinje doſtač. Na ſchtwórcž lěta plačži wón 40 pj., jenotliwe cžibla ſo ſa 4 pj. pſchedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođń ty.

Z'njebjes mana
Njeh éi khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw ée!

F.

↳ Sserbske njedželske łopjeno. ↳

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjež knihicziščezěrnj w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

18. njedžela po šwjatej Trojizy.

Šnježe Božo, ty šy našče wukhowanje štajnje a pschezo; přjedy dyžli hory buch a šemja a šwět štworjeny bě, šy ty Bóh wot wěcznosće hacž do wěcznosće. Šamjen.

Šebr. 10, 38—11, 6.

„Prawy pał budže š wěry žiwny!“ praji našch tekst. Tuto šłowo, kaž tež to šczěhowaze, — tuto pał š wjetšchim pscheměnjem! — je š Šab. 2. wsate. Šdyž šo do tutych knihow Štareho Šakonja podnórišch, pytnješch, šo je tuto šłowo wójnske šłowo. A kaž wono ša tamny čzaš psched wjazy hacž 2000 lětami placžiwosće mējesche a wěrne bě, tak je wono tež dženska hiščče wěrne a ma placžiwosće, a to w šamšnej myšli šašo jako wójnske šłowo, šłowo we wójnach ludow.

Dwójzy hiščče, — nimo našcheho mēštna! — na- mašch tuto šłowo w šwjatym pišnje a to pola Pawoła, Rom. 1. a Gal. 3. Tute tšj mēštna Noweho Šakonja wužija tuto šłowo tež tak-rjez ša wójnske šłowo, tola niz tak ša wójnu ludow, ale ša wójnu wěry. Nam, kiž my w čzašu wulkeje wójny živi šmy, kotraž roššudžicž budže a dyrbi, hacž ludy dale wobštačž budža abo niz, — podobnje kaž to tehdy židowski lud w tajkim roššudženja polnym čzašu živy bēšche, nam budž to šłowo rěczane pschede wschēm jako wójnske šłowo ša tutu wójnu, kaž pola Šab. 2, napjelnjene pał š duchom Noweho Šakonja, kotryž

je duch wěrneje wěry, teje žiwjeje wěry, kotraž žiwa je a žiwych čzini.

„Prawy budže š wěry žiwny,“ šłowo š wójnskeho čzaša ša wójnski čzaš.

1. Kotra je to wěra?
2. Šchto je tón prawy?
3. Šchto rěka: wón budže žiwny?

Šnježe Božo, kiž ty rěczišch š nam w čzischinje twojeje šwjatnizy, kiž ty rěczišch š nam w howrjenju bitwom, špočž nam, šo bychmy rošmyšli tule tvoju rěčž. Šamjen.

1. „Prawy budže š wěry žiwny!“ šłowo š wójnskeho čzaša ša wójnski čzaš. Kotra je to wěra? — Kotra je to wěra, kotraž šo šamo w tutym čzašu wójny nam wopokaže jako študžen žiwjenja, hđžež tola tak někotre čzłowške žiwjenje šahinje pał tak, pał tak? Na tole praščenje dawna nam našch tekst dženska wotmołwy, prajizy: „Ta wěra pał je twjerde šałoženje teho, na kotrež nadžiju štajamy, a to wēšte dowjedženje teho, šchtož njewidžimy.“ Tuto wukładowanje wěry je to, kotrež nam wuloži šłowo Šabatuka, tu wěru, kotruž čzi wótzojo Št. Šakonja mējachu, š kotrychž šo nam Šabel, Šenoch a dale hiščče Noah a Abraham mjenuja. Našcha wěra, ta wěra N. Šakonja, je tež hiščče tuta wěra. My wěrimy, to rěka: my šmy šebi křucže a žyle wēšči, šo to šo nam doštanje, čzohož šo nadžijamy; my wěmy a šmy pschewēdcženi, šo to je a budže, čzohož šo nadžijamy, njeh tež jo nje- widžimy, mjenujzy ta wēczna šbžnosćž pola Boha, kotraž

je nam sľubjena psches Bože słowo. Tola naša wěra, kiž my s N. Saxonja smy, njeje jeno to, njeje jeno to dowěrjenje Božim sľubjenjam a to frute wobstacze pschi Božim słowje, ně, wona je hišće wjazny. Kaž je N. S. dokonjenje Božeho sľewjenja, tak tež wěra N. Saxonja ta dokonjana wěra, ta wěra, kotraž je wschitkim posćizena wot Boha, tak so wschitzy wěricz móža, ta wěra, kotrejž je Bóh wscho dał psches hnadu a kotraž móže wscho bracz psches hnadu, sľewjenu w Jesušu Khrystu. Ja wěrju, t. r. ja slym žiwj a ja budu žiwj Jesom Khrysta dla; ta wěra, wona njeje wjazny jeno nadžija, ně, wona je hižom žiwjenje w Božim kralestwje tu a w tym kralestwje Božim tam; tuta wěra je studžen žiwjenja.

A w tutym wójnskim čašu?! Šhto chze tuta wěra?! To jene nam prajicž a wobkrucicž, so Bóh s tym budže, s tym ludom budže, kotryž sa to prawo, sa to, šhtož psched Bohom prawo je, — čłowšće prawa a ludow prawa wschał tola nětkle wjazny njeplacža! — wojuje, a to we wěrje do tuteho Boha, tutemu ludej, tutemu prawej tola skóncznje dobyče da!

Čži stari su psches sľowju wěru wobšwědčenje dostali, tu rěka; woni so chwala jako wótzojo, jako rjekojo wěry. A tola praji našch list w samšnym stawje wo nich: „čži sami su wschitzy po wěrje wumrjeli a njejsu tón sľub dostali, ale su jón sdala widželi,“ tola woni su spósnali, so su hosczo a zúsobnizy tu na semi; a tehodla su woni prawi a s wěry žiwj; pschetož prawy budže s wěry žiwj! A nětko my, čži młodži w tej wěrje, kotraž wjazny wěra sľubjenjow njeje, ale wěra dopjelnjenjow a wěstosće?! Dostawa so nam tež wobšwědčenje? Wlamy tež my tu chwaltu, so wěrjazny smy?

2. Duž praschejmy so to druhe: „Šhto je tón prawy?“ A potom dajmy sěbi kóždy sam wotmołwy, hacž my to slym, hacž my tak tež s wěry žiwj budžemy!

Bola Sabatuka steji: „Slaj, šhtož njewěrnj je, tón njebudže žadny pokoj w sľowjej wutrobje mēcž; pschetož prawy budže w sľowjej wěrje žiwj“, t. r. šhtož je hordny, šhtož sam na sľowju móž twari, tón kónz wosmje. Našch tekst wupraji tušamšnu wěrnošć, so sľožuju po tutych słowach, s druhim wurasom: „Prawy budže s wěry žiwj, ale šhtož wotstupicž budže, na tym moja duscha žaneho spodobanja mēcž njebudže.“ Šhtož wotstupicž budže, t. r. šhtož so wot teje jeneje wěry do Boha dželicž budže, to je njewěrjazny. Prawy je tak tón wěrjazny, je tón, kotryž, kaž našch tekst praji, pósnawa, „so tón sľwet psches Bože słowo je dokonjany a so wschitko, šhtož widžimy, s ničeho je sćzinjene;“ prawy je tón, kotryž pósnawa a wusnawa: Šhtož buch, buch psches Boha, šhtož slym, slym psches Boha, šhtož budu, budu psches Boha; prawy je tón, kotryž, kaž my to tydženja s Pawołom, wusnawa a chwali: „Jedyn Bóh a Wócžez wschitkich, kiž je wysche wschitkich a psches wschitkich a we waš wschitkich.“ To je tón prawy, kaž jeho Jesuš sam mēcž chze, hdyž w našchim džensnišchim sćzenju sěbi žada wot kóždeho, kiž prawy a žiwj byčž chze: „Ty dyrbiš Boha sľowjeho Knješa lubowacž s žylej sľowjej wutrobu, s žylej sľowjej duschu, s žylej sľowjej myšlu; ty dyrbiš sľowjeho bliššeho lubowacž jako sam so!“

A tu mješ nami, šhto je tajki prawy? Tón dolhi čaš měra, tón dželesche dlěje a bóle tych, kotřiz so k Božemu słowej a Božemu domej džeržachu, wot tych, kotřiz so jeho sdalowachu, kotřiz to sazpitwachu. Hacž bē tuto dželenje, kaž jo s woczomaj a s wuschomaj pytny, to

prawe, to wopravdžite abo jeno po sđaczu tajke? Slaj, Gabel woprowasche, Rain tež! A tola, tak daloko dželeny tón jedyn wot drugeho! Nětk we wójnskim čašu! Tak někotry, haj wjele je jich wuššyšalo tón móžny hłóš Boži, kiž rěczi k nam w hrimanju a blyšku bitwischeža, w styšku a sđychowanju domišny, a sħibuje sľowje kolena psched tutym jednym a jenicžkim Bohom, tak někotry pač tež hišće niz, tež nětkle hišće niz. A tón, kotryž to sľawnje njećini a so njeponizuje psched Bohom, tón njeje hujenschi hacž tón, kotryž drje sħibuje sľowje kolena, dokelž je jeho bojoscž a hroša wobjala, dokelž tschepoze sa sľowje žiwjenčto, sa sľowj pjenjes, sa sľowje kublo, niz pač, dokelž by so s luboscže-połnej dowěru podał do Božeje ruki, hotowy woprowacž woboje, žiwjenje kaž kublo, jeli Bóh sěbi to žada. Wobaj, tutón tajet kaž tamny je slymnej wutrobu, wonaj wotstupitaj, kaž našch tekst praji; prawaj wonaj njejsťaj.

Nětk we wójnskim čašu! Slaj tych, kotřiz prjedy w čašu měra so k Božemu domej džeržachu, tych jednych! Woni džerža so k Božemu domej, bóle sľnadž hišće hacž prjedy, tola, woni so džerža jeno k Božemu domej, niz pač temu, kotryž chze tam bydlicž, niz pač Bohu. Hacž runje so tutón nětkle s nowa tak móžnje a slynje sľewja jako tón Knješ njebješow a semje, woni tola njemóža a nochzedža dopjelnicž tu přenju kaseň: „Ja slym tón Knješ, twój Bóh, ty njedyrbišch druhich Bohow mēcž pschi mni“; woni tola nochzedža jeho so wysche wscheho hojecž, jeho lubowacž a so jemu dowěricž, jenicžny jemu; ně, někajka papjerka s někajkimi pišmitami, někajke sľamješcho, někajki amulet dyrbi to Bohu pomhacž sħitacž teho drugeho, wosħebje wojaka psched kulku a mjeczom. A tu druhu kaseň sěbi tehorunja wuššaja a mjeno teho Knješa nje-wužitnje wužitwaja, hdyž s tak mjenowanymi njebješki listami sarocža wohen, wodu, wójnu, kulku, khoroscž a wscho móžne druhe a hdyž — pjero so tu sľastaji! — hdyž so tam tym, kiž to wěrja, wschē hrēchi wodawaja, njech je jich to tež telko kaž pēška pschi morju abo kaž ličža na sħtomach. A s žylej dowěru so modlicž a Bohu wuššpacž žyłu sľowju wutrobu, to so jim njesda byčž ta prawa a jenicžka modlitwa; ně, na papjerki pišane a psches póst do wokoliny rosešłane hróncžka, te samoža wscho a pschinješku wulke sbožo na 9. džēn, tola jeno, — njech je to hróncžto tež modlitwa k Bohu! — hdyž so bjes pschetorhnenja dale pišche.

Tak nětk we wójnskim čašu! Wulka, slyna, nowa wěra. Tež pola tych, kotřiz hacž dotal wo wěrje ničo wjedžicž nochžychu! Wulka, čēmna, pohanška pschiwěra a njewěra, tež pola tych, kotřiz hacž dotal čži wěrjazny, čži prawi byčž chžychu! Našch tekst pač tola prajesche a my s nim: „Ta wěra pač je to twjerde sľoženje teho, na kotrejž nadžiju sľajamy, a to wěste dowjedženje teho, šhtož njewidžimy“; to pač tola rěka: ja wěrju krucže a twjerdže, so Bóh mje, tych mojich, našch lud tak powjedže, kaž to sa naš to najšpěsche budže; ja to njewidžu a widžecž njemóžu, ja pač so teho nadžijam a wěrju, so Bóh naš wjedže tu a tam.

A hdyž našche praschenje bē: „Šhto je tón prawy?“ šhto budžemy to wotmołwicž? Budžemy móž a sľmēcž rjez: Ja to slym? Chžemy tola byčž čži, kiž praji a sľubja: „My pač njejslym wot tych, kiž wotstupja a sľatamani budža, ale wot tych, kiž wěrja a duschu wumóža.“

3. Potom budžemy tež žiwi, kaž našch tekst praji. Šhto pať to rěła: „wón budže žiwy?“

My prjedy hižom blyščachmy, so tón, kiž prawy njeje, so tón njewěrjazy fatamany budže. Tajki njejměje, kaž Jesajaš praji, žaneho měra; tón budže tam, hdžež czi bjesbóžni šu, t. r. wón budže bjes Boha, kaž wón tu bjes Boha bē.

Š teho pať hnydom spósnajesch, so to słowo: „Prawy budže s wěry žiwy“, prajicž nochze, so šo temu prawemu tu žiwjenje šdžerži, so šo temu wěrjazemu we tutej wójnje cželne žiwjenje wobšhowa. Ně, wo tutym žiwjenju tu na šwěcže njedawa nam tuto słowo žaneho šlubjenja, ale wo tym žiwjenju a byczu w tamnym raju, we wěcžnosći. Šhrystuš rjeknje: „Ša šym to horjestawanje a to žiwjenje; šhtož do mnje wěri, budže žiwy, hačž wón runje wumrje.“

Ša tutón wójnski cžaš pať nam tuto słowo tola to jene praji a to jene wobšrucža, mjenujzy to, so tón prawy, so tón lud, kotryž ša to prawo pšched Bohom s tutym Bohom wojuje, so tón žiwy budže t. r. so tón wobšteji a woštanje, dobywšchi tola šlónčžnje nad šwojimi njepšhecželemi, kiž ša to njeprawo wojuja. Šaj, tón prawy budže s wěry žiwy!

Duž pať, moji lubi, budžmy kóždy, ty a ja, wěrjazy, pšches wěru prawi, pšches tu wěru, kotraž jeno twari na teho jeneho, jenicžleho trojenicžleho Boha, so bychmy žiwi byli. Duž budžmy wěrjazy a prawi pšches tajku wěru kóždy, ty a ja, so by našch lud byl lud prawych a wěrjazych a tať žiwy byl a dobywał.

Šamjen.

K. W.

Šhto wěra je a samože.

(Šebr. 10, 38—11, 6.)

Słób: Nječ Bohu džaťuje —

Dar Boži wěra je
A žiwjenje nam dawa;
Še šwět a njebješa,
Šaj, Boha šapschijaša. —
Duž najšhlynišča móz
A mudrosčž woštanje;
Š njej prawy wodacže
A šbóžnosčž dostať je!

Šlej, šakoženje je
Wšhať twjerde wěra teho,
Ša cžož šo špuschžamy,
A dowjedženje teho
Šačž najwěšcžišče dže,
Šhtož njewidžimy tu,
Šo pšches nju pšchidžemy
Še šmjercže k žiwjenju! —

Bjes wěry njemóžne
Še špodobacž šo Bohu;
Šhtož cžahnyčž wješketž
Čže pšches šwět k njebju drohu,
Ša wěricž, so Wóh je
A myto dawa tym,
Šiž jeho phtaju,
Šam w raju lubošnym.

Pšches wěru šnajemy
My Bože škutki šwjate;
Šam Bože pšnacže
Še s Božim šłowom date,
My pšches nju špodobni
Ššmy Bohu ščžinjeni,
Š njej wobšwědcženje šmy
Šaž wěri dostali.

My hrěchow wodacže
Pšches wěru dostanjemy,
Še šmjercže k žiwjenju
Šať wumoženi džemy;
Šiž běchmy šhubjeni,
Šěť wušwoleni šmy
Šam k herbštwu krašnemu,
— Duž Boha šhwalimy!

U.

Parlochorosčž.

Pšched mnogimi lětami blyščach wo tať mjenowanej parlochorosčži. Šedyn bohaty Šuša wobšedžesche krašnu parlu wulžy wšhokeje drohosčže. Wón bu potom politiškich pšchicžinow dla še šwojeje domišny wupofasany a jeho kubla buch u jemu wšate. Šola wón šo s tym šmėrowa, so džě ma tamnu parlu, kotraž wulšotne šamoženje šarunasche. Šať pšchidže wón do Šarisa a šo tam ša bohateho muža wudawasche; wšhako běšche wón wobšedžeť tuteje krašneje parle, kotruž škladnosťnje šwojim pšhecželam pošasawasche. Drohotny etui ju šhowasche. Šedyn džěň čžyšche wón šašo šwojim pšhecželam a šebi šamemu krašny parliny napohlad popšhecž. Šaťo pať etui wotewri a čžyšche parlu s njeho wšacž, wón njejabzy k šwojemu poštroženju widžesche, so běšche šo wšhón blyšččž s parle pominył. Šarlochorosčž bē na nju pšchischla, a s tym běšche wona šwoju pláčžiwosčž šhubila.

Ši bē to wulžy powucžaze. Ša widžach, tať šu wšhitke wězy na tutym šwěcže temušamemu šakonju podčžišnjene. Šječ ty šajkežkuli cžašne kublo wobšedžišch, pšchezo dšrbišch šo bojecž, so parlochorosčž na nje pšchidže. Š pšcherucže cžašny blyšlot wobšeduje. Šať bórny blyšččž a cžesčž šwěta šaňdžetej!

Wšcho cžašne pod šakonjom parlochorosčže šteji; to, luby čžitarjo, dšrbišch šebi ras pošnje a žhle rošjašnicž. Duž dšrbjať na Šesušowe šłowo špominacž. Šón džesche: „Njebješke kraleštwu je podobne šupzej, kiž dobre parle phtasche. A jaťo wón jenu jara drohu parlu namaka, džesche wón a pšheda wšhitko, šhtož mješesche, a šupi tušamu.“ Šole šłowo našcheho Šbóžnika nam praji: jena drohotna parla je, kotraž pšchezo šwoju pláčžiwosčž wobšhowa. Ša njeje parlochorosčži podčžišnjena. Šhtasch-li ty njebješke mozy, masch-li ty wězy Božeho kraleštwu we wocžomaj, potom šo tebi woštawaze poškadny a nješachodne drohosčže pošticža. Ša to dšrbjať ty wutrobu mēčž. Šo tym dšrbjať šo ty nacžahowacž. Ša šajke wšhnyje by ty wěrne šbožo a mēr namakať. Šesuš je džě runje k temu do šwěta pšchischol. Wón čže tebi to pšchinyečž, šhtož móže cže woprawdže wobšbožicž, a tehodla wón praji: „Še-li šo komu šo picž čže, tón poš k mni a napij šo!“ Šawěrnje, pošla njeho njebudžesch pošdarmo phtacž. Wón móže na špodžitwne wšhnyje tebe wobšbožicž a špošojicž. Šawuť jeno ras najprjedy to pošajštwu tuteho šboža šesnacž. Šy dšrbišch s žhlej wutrobu to šbože phtacž, kotrež Šesuš ša tebe ma.

Duž, luby čžitarjo, pruhuj šo, hačž šy hižom we wobšedžeštwu teje jeneje drohotneje parle. Šeli šo to nješy, dša phtaj Šbóžnika še wšchej šhutnosčžu. Ššmi bibliju do rukow, čžitaj we

njej a prošch wo natwarjenje pšches šwjateho Ducha. Sawěrneje, budžesč-li sprawnje pytač, dha tež to krašne sbožo dozpijesch, kotrež je čzi Ješuš tač droho warbował. . . . „Pytačje, a wy budžecze namafacž!“

Hwěsdne njebjo.

Krašna lucžka je mi snata,
Wšchitzu ludžo widža ju,
Si je módra barba data,
Wulka je, njej' k měrjenju,
Kajkaž dženša widžicž je,
Tajka bē a wostanje.

Tam šo hwětko wowzki pašu,
Sich je wjele, wjele stow;
Widžicž nješbu w kóždym čašu,
Byrnje na nje hladacž schoł.
Hdyž to šlónčžo wot naš dže,
Dha je paštyr pšchuwjedže.

Semu pornjo žadyn njeje,
Wón je wodži s mudrosčžu
A šo nad jich sbožom šmēje,
Wodžewa je s pšchinosčžu;
Wšchitkim je wón mjeno dač,
Na kulu je jawołač.

Paštyr jich pač widžicž njeje,
Hacž je runje pšsnaty;
Wón je krašna studžeit wscheje
Witosčje a dobroty;
Wón je wodži kóždu nóz,
A je šđerži jeho móz.

Paštyrja a wowzki, wšchitko
Snaje kóžde derje šam;
Šilny pohladuje nětko
Horje na nje k njebešam,
Tam, hdyž junu pšndžemy
K jeho raju šbóžnoty.

Ssebi pšchemyšlit.

Samožity muž bu ras prošchent, šhudej žonje, kiž šebi ani šatepicž njemožesche, něšcto drjewa daricž. „Šaj,“ tón džesche, „drjewe mam; ale ščto mi šaplacži?“

„Ša je wam šaplacžu“, žona wotmolwi, „„jeli šo šebi přenje šči šchtucžki s 41. psalma wucžitacže, přjedy hacž lehnycž džecže.““

Muž to šlubi, jej drjewe podawšči. Šako wón wječor bibliju wotewri, tele šłowa čitacše: „Derje temu, kotryž šo po nušnym horjebjerje; leho budže tón šnjes wumóz w nušnym čašu. Tón šnjes budže jeho šwarnowacž a pšchi žiwjenju šđeržecž, a budže šo jemu dacž derje hieč na šemi a njebudže jeho podacž do wole jeho njepšchecželow. Tón šnjes budže jeho wofšchewicž na jeho šhorokožu a wupomha jemu wot wšchitkeje jeho šhorosčje.“

Bohaty žaneho šaplacženja ša to drjewe wšal njeje. F.

Manowa prošwa.

Na šwojim šmjertnym kožu ležesche bohabošasny muž. Wón mějesche nadžiju, šo bē wot šwojeho Šbóžnika špšsnaty a pšchijaty, ale jena wulka štarosčž jeho tšchesche. Šeho šyn bēšche na wo-

pacžne pucže trjehil a šłownu štarosčž žiwjenja: „Čžincže, šo bšchycže šbóžni byli!“ wón njesnajesche. Wón pšchindže, šo by šwojemu mrežazemu nanaj božemje prajil. „Wój šyno“, tón k njemu džesche, „šlub mi, šo chžesč hšchycže po mojej šmjercži kóždy džen, měšaz dolho, do tuteje štwy pšchihadžecž a pječž mjenschinow čžishe na tšmle měštnje šedžecž, na kotrymž twój nan wumrje.“ Šsyn to šlubi, a nan bóršy na to šwojej wocži na pšchezo šandželi.

Přeni krocž šastupi šyn do šmjertneje štwy šwojeho nana, kaž bē to šlubil. Šnydom štejesche wobras pobožneho nana pšched nim a s nim jeho šmjercž we wěrje do Šbóžnika, kotryž je šmjercži žahadko wšal. Wón šacžu šo móžnje šajaty w tšmle dopomnjecžu a w tej njekhablazej wěštosčži: tež moja šmjercž šteji pšchede mnu, hdy, to leži w Božej ruzy, ale wěšte je, šo mam junu pšched Boži šud štipicž.

Žiwe pšchedštajenje wěry a kšchescžijanskeho žiwjenja jeho šwěrneho nana bēšche jemu k šbožu. Wón bu pokutny čłowjek a namafa Božu hnadu.

F.

Kšchescžijanske šhonjenje.

Šhuda šadowniza někajšeho města bēšche Bože šłowo do šwojeje wutrobny pšchijala, kaž něhdy bohabošasna Šidija w Šilippje; hdyž wona pšdla šwojeho mašeho šadneho štejisčježa pola mošta šedžesche, wužiwacše wona šwój šwobodny čaš k temu, šo we šwojej lubej bibliji čžitacše.

„Ščto dha tudy čžitacže, dobra žona?“ woprašča šo ju ras jedyn šnjes, kotryž chžysche šebi něšcto šadu šupicž.

„„To je Bože šłowo“, šadowniza šnapšchecžiw.

„Bože šłowo? Ščto dha je wam to prajil?“

„„Wón je mi to šam prajil!““

„Šcže dha hdy s nim rēčžaka?“

Šhuda žona njemožesche wotmolwicž, wšebje jako šnjes na tšm wobšta, šo by jemu to, ščtož wěrjesche, dopošasa. Wona njebēšche šdisputierowanja šwucžena a njemožesche žanych dopošasmow namafacž. Šłónčžnje pohlada k wyškosčži do jašnje bšchycžazeho šłónčžneho šwětkla a rjekny: „„Móžecže mi dopošasacž, mój šnježc, šo šłónžo na njebju šteji?““

„Dopošasacž?“ wón šnapšchecžiw, „najšpšchi dopošas ša to je, šo mje wono wohrijewa, a šo móžu w jeho šwětkle widžecž.“

„„Šak šo mi tež dže“, žona wješele wuwola, „„dopošas, šo je tale šniha Bože šłowo, je šo wono moju dušchu hrje a roššwēcžuje!““

F.

Šłote hašy.

Dwšrski předač Štöcker powjedacše ras wo jich mašym kšónpřynzu šłedowazy wěrnny podawš. Pšchi rašškej domjazej Božej šlužbje šo wo nowym Šerusalemje čžitacše, ščtož mašeho přynza jara šajimacše. „Ščto to do noweho Šeruselema je?“ šo wón šwojeho wucžerja woprašča. Tón jemu krašnosčž hornjeho Božeho města po šnatym šlawje je šjewjenja Šanoweho wopškowacše a pšchi tej škladnosčži tež na „šłote hašy“ pšchindže. „Šłote hašy“, na to kšónpřynz džesche; „dha chžu šebi, hdyž tam budu, wšchitke šaki polne šłothčy šamjeni natšfacž.“ — „„A ščto chžecže s nimi čžinicž?““ šo wucžer prašchesche. — „Še šhudym ludžom w Šarlinje dele mjecacž“, přynz wotmolwi.

Šjany dopošas wot mlodosčje pšchuwucženeje dobročžiwosčje w kralowškim domje! Derje našchemu ludej, kotrehož přynzajo šahe nawuknu, wutrobu ša šhudeho muža mēčž!

Dr. S.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw spróony
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Zńjebjes mana
Njeh ćí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!
F.

↳ Sserbske njedźelske łopjeno. ↳

Wudawa ńo łóždu ńobotu w Smolerjez knihicziščeźerni w Budyščinje a je tam ja shtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacź.

19. njedźela po ńwjatej Trojizy.

Łwać nam murju wyńoklu, ńo ńo psched njej
štrachuju njepšhecźeljo i bojońcju. Ğamjeń!
Řherl. 612, 7.

Gal. 5, 16 — 24.

Snajemy tu stawisnu, jako běchu ńo tamne ńłowa
ńhěrłuscha nad jenej ńwójbu we wulkej nusy dopjelniłe.
Běšče psched što lětami, šly njepšhecźel czeńnjeshche psches
nasche krajiny. W malej štwje je ńwójba, kotraž w jenej
ńhěži njedaloko dróhi bydli, wječor šhromadžena, i bojo-
ńcju njepšhecźela doczakańo. Stara maczeć czića mjeno-
wany ńhěrłusch, i wulkim ńłozom přjedawšche ńłowa
ńhěrłuscha wusběhujo, polna dowěrjenja k Bohu. Ğzi
tamni pať njejšu tať kručzi, ale ńo jara boja. Wontach
je czmowa nóz, wětr móznje wěje, ńněh ńo dže. Ğano,
jako ńo ńwita, štwja wščitzy psched durje a widza, ńo
je tam psched ńhěžu wulka ńněhowa murja natwarjena,
tať ńo je ńhěžka njepšhecźelej njewidomna. Wětr běšche
ńněh nawalať, ńo běšche ńněhowa murja wyschšcha hać
ńhěža. Dowěrjenje stareje maczerje njeje podarmo było.
Kať wutrobnje džakujka ńo Bohu ńa wumóženje! Tať
psched što lětami! A dženska? —

Tež dženska ńaplaczi ńo dowěrjenje k Bohu. Maťny
torpedowy czołm loji, tať ńo pińa, i wulkej ńhrobłoscju
tych matrosow ńšchizaka „Magdeburg“, kiž njeběchu wo
žiwjenje pschisšli, jako běšche ńo tón ńšchizak podnóriť, ale
w morju pluwachu. To běšche štrachna wěz ńa tón tor-
pedowy czołm, ńo tať zyle do blisťoscze njepšhecźelšeho

łóžštwja šwažicź. Ğle ńladajo na ńwoju pschisłuschnoscź na-
pshecźimo towaťšam wón tutón štuť wuwjedze. Ğadzi ńo
temu czołmej, 200 mužow wukhowacź. Ğnydom wotjědze,
jědze i najwjetškej špěšchnoscju, pschetoz štrach je jara
wulki, ńo móže ńo wot njepšhecźelšich łóžow wobťšelecź, ńo
trječicź a ńo podnóricź. Ğjepšhecźelške łóžje pschescźehaju
tón torpedowy czołm, bliža ńo pschezo bóle, a hižom ńebi
našchi wojazy na czołmje myšla, ńo je wšcha próza, njep-
šhecźelam czeńnyć, podarmo. Ğako ńo hišcze tať boja-
chu, nasta zyle nahle pschi jańnym njebju šady teho czołma
ńurjawa, a ta šcžena běšche tať husta, ńo ńo tón czołm
wot njepšhecźelow wjazy widzeć a wobťšelecź njemóžeshche.
Kať na jedyn džiw i njebješ ńladachu wojazy na tu
ńurjawu jako na murju, kotraž bu jim wot Boha k šakita-
nju tych ńwěrných němskich wojakow natwarjena. Ğrje
ženje njeje ńo nutrińšcho je rta wojakow „Njeh Bohu
džakuje“ k njebješam wuspěwalo, kať tutón džěń.

Bóh pomha tež tym ńłabym, ńdyž ńo ńa šprawnu
wěz bědža. Bóh je i nami, kať je wón byť i našchimi
wótzami! —

Ğzemy pať to prajicź móz, Bóh je i nami, kať nje-
dyrbjeli ńo potom tež k njemu wobrocźicź a prajicź
— my čzemy być i Bohom? — Ğladajmy do našcheho
tekšta: nochzemy, ńo by našcha wutroba była šahroda na-
šcheho Boha, kotraž dobre plody nješe? — Nochzemy
Bohu pschezo podobnišchi być? — Tehodla:

Našcha ńšchescźijanska wutroba dyrbi być
šahroda našcheho Boha.

Praschajmy so: Kajta je ta tola a
tak ma so wobdželač?

Luby Wótče w njebiešach, daj nam swojeho swjateho
Ducha, kiž je tón prawy sahrodnik nascheje wutroby —
Hamjen!

I. Hdž so nještaramy wo swoju sahrodu, roscje tam
w njej njerjad, tež hdž smy snano dobre smjo wu-
šyli abo dobre rostliny sadželi. Njerjad sadušy wscho
dobre. Wobštara so pať sahroda, pschinješe tež dobre
plody. — Njeje to runje tať s cžłowstej wutrobu, tutej
tať plódbnej rolu, po tym hacž so derje wobdžela abo
hacž niz?

Njemóžetej so w kóždym prawym křesćijanskim
žiwjenju dwě wotdželeni rosdželicž — to jene, jako
hiščeje njerjad roscjesche w sahrodze wutroby — to
druhe, jako krasna stawisna kulturneho džela?

Szamy njerjad bēsche so prjedy snano lēta doľho
rosšchēřjal, ale tute wutroby su so potom wot Božeho
Ducha sapschimnyte a su dobre plody pschinješe. Pawol,
prjedy njemdry njepscheczel křesćijanow, bu potom naj-
lēpschi pscheczel cžłowjekow, Zacheuš, prjedy lešny žlonik,
bu dobroczel khudnych, tať nělotny, kiž je prjedy jeno na
swētne hladať, kēdžbuje něť jeno hiščeje na to, sčtož so
Bohu spodoba. Jako bēsche něhdy cžēski kral Wjazpław
wot njepscheczelow w bitwje jaty wsaty, w swojim jastwje
jara kručje džeržany, bu wot swojich njepscheczelow ras-
praschany, hacž něť wē, kajki je rosdžel mjes kralom a
mjes jatym. Wón wotmolwi: Ja to derje šhonju; jako
bēch s kralom, myšlach šebi na semske, něť šebi myšlu
na Boha a njebieše; jako bēch s kralom, bēch šam šebi
žiwny, wot teho cžaska, so sm jaty, sm žiwny swojemu
Bohu.

Wulkotne mozy su so wot Boha položile do role
nascheje wutroby; wschitke móža dobre plody pschinjesč,
kotrež su jenotliwemu cžłowjekej, haj cžłowjestwu wužitne
a Boha cžesčja. Ale sčto je a stanje so s tymi mozami,
hdž so njewužitnje wužiwaju? Kať nělotny mlódenž
pschetrjeba šwoje bohate dary cžela a dušche na wopacžne
waschnje! Hdž bychu wschitke te mozy, kotrež je Bóh do
role nascheje wutroby položil, so prawje po Božim wot-
myšljenju trjebale — tať krasne plody bychu narostke,
kajki paradēs mohla semja byč? Ale cžłowjek — šebi
šamemu, swojim cželnym žadosčjam pschemostajeny —
pschindže na wopacžne pucze, wobtrjepi a plahuje njerjad
w sahrodze šwojeje wutroby, a rostliny, kotrež su so
w džeczazych lētach, w schuli a w pacžetškim rošwucžowa-
nju we wutrobje sadžale, njeroštu a škóncžnje sawutla.
Kóždny wē, so so džeczom njekmē wscha wola wostajicž,
njedyrbjal tež rošomny cžłowjek šam na šebi dželač?

Njewobdželana sahroda so nikomu njespodoba — nje-
cžišta wutroba tež niz — wošebje niz Bohu. Kajke
plody tajka wutroba pschinješe, nam Pawol praji wot
19. hacž do 21. sčtucžki nascheho teksta. Dobre plody
dobřeje, křesćesćijanskeje wutroby mjenuje nam pať
w 22. a 23. sčtucžny. Kotre spodobaju so cži lēpje, te
prēnje abo te pošlednje? — Bóh, kiž je te mozy do
nascheje wutroby položil, chze mēčž te pošlednje — jeho
sahroda dyrbi dobre plody pschinjesč.

II. Kať wobdžela so pať sahroda nascheje wutroby?
— Sčto je jeje sahrodnik? — Sčtož so šam snaje,
wē, sčto wón šam wot šebje došonja. Wón šebi njech
próžu dawna, njech špyta so pošlēschowacž, pschezo budže

widžecž, kētko hiščeje pobrachuje; cžim rješsche sahrody
wón widži, cžim njespokojnišchi je se šwojej šamšnej.

Jesufowi wucžobnizy bēchu tu krasnu wutrobu swo-
jeho mišchtra spósnali, su spósnali tuteho wulkotneho sa-
hrodnika, wot njeho nočžnychu wjazy wotečž, s nim
džechu, wscho druhe wopuschcžikšchi. — A jako wón wjazy
pola nich njebēsche? — jako bē tež sa nich šwoje žiwje-
nje na křičžu do smjercze dať, bē šbudženy a potom jich
žyle wopuschcžikšchi k swojemu Wótzu do njebieš spēť?
— Wón bēsche jim to jene šlubil — hlaj, ja budu pola
Was kóždny cžas — ja šam teho Ducha poščelju. Wón
bēsche jim sahrodnik wostal sa jich wutrobu, haj wón
bēsche jim jeneho sahrodnika do sahrody jich wutroby
poškal — swojeho swjateho Ducha! — Ach tať je tón
dželať w jich wutrobach! Dobry sahrodnik wutorha je
šwojeje sahrody njerjad, so bychu dobre rostliny wob-
šhowale dobre mozy role. Hladať na wucžobnikow
Šbóžnika! Krasny bēchu mužoj, jako na šwjatlownym
šwjedženju w Jerusaleme wustupichu — Šētr, prjedy
hiščeje bojasny, so swojeho šnješa šaprē — a něť jeho
wušnawa pschede wschitkim šwētom. Kať bēsche tola tu-
tón Boži šwjaty Duch je stareje nowu sahrodu sčžiniť,
mozy role prawje wužiwat a dobre plody — Bohu so
spodobaze plody wudošonjal! Hlaj, tať wulka je Boža
lubošč — wón njepoľoži jeno dobre mozy do nascheje
wutroby, ně, wón chze nam tež sahrodniskeho mišchtra
dacž, so bychmy te mozy prawje wužiwali. Sčto chzesč?
Chzesč šam w swojej njedošonjanosčzi mišchtr byčž abo
dyrbi šnješowy Duch cži jako mišchtr sahrody šwojeje
wutroby swoju radu špožcžicž?

Hdž šebi hiščeje ras te plody wobhladamy, kotrež
Pawol mjenuje, te šte a te dobre, njeje, jako bychu wschitke
te šte wušchle s jeneho žóřla a tež te dobre s jeneho žóřla
abo šorjenja? Na pschiklad te dobre. Pawol mjenuje 9
tajkich plodow. Wschitke pať pošasuja nam jene smyšlenje,
smyšlenje Ducha Božeho, po tym, kajkež su nasche šwontne
wobštejnosčje, wješele abo šrudne, abo tať so se swojimi
šobucžłowjekami hromadu namašamy — hlaj, wschudžom
Bože smyšlenje, wschudžom to smyšlenje, kotrež Duch Boži
w naš wupłodži, wschudžom to smyšlenje, kajkež smy pola
nascheho Šbóžnika šesnali. Š wotkal pschindže, so cžłowjekoj,
tež křesćenjo, njecžinja, kať drje chzedža? — Nascha
epistola nam wotmolwi: Čželo požada pschecžiwu duchu, a
duch pschecžiwu cželu; taj pať štaj šebi pschecžiwnej, tať so
wy to njecžinicže, sčtož chzesče. — Kóždny, njech je sčtož
chze, ma šwoje šnutštowne bēdženje, tež tón, kotryž hiščeje
křesćesćijansku wēru njesnaje. Tež pola pošhana namaša so
rosdželenje mjes jeho škutkami a jeho šwēdomnjom.
W křesćesćijanau pať je tuto bēdženje hiščeje wjetsche hacž
pola pošhana a to tehodla, so w křesćesćijanskej wutrobje
Duch Boži, tón dobry sahrodnik, bydli, kiž šwēdomnje
wóťši, tať so so tež tajke wēzy něť jako hrēch wobhladuja,
kotrež su so hewať sa šnadne mēle. Čžim wjetscha je
wēra, knještwo Ducha w naš je, cžim wjetsche je bēdženje
pschecžiwu wschemu šlemu, pschecžiwu woli cžela. Dobry
sahrodnik wutorha njerjad se šwojeje sahrody, tať dyrbinu
psches pomoz šwjateho Ducha, teho sahrodniskeho mišchtra
nascheje wutroby, tón hrēch, te škutki, te plody cžela
wutorhacž. Tehodla praji Pawol tež w 24. sčtucžny:
Kotřiž pať šhrystušej pschikšlušcheju, cži křičžuja šwoje
cželo s tymi poščtami a žadosčžemi. Tehodla khóžmny
w Duchu, pschetož hdž jeho mamny, njestejimy poš šakonjom,

kíž naš satama, ale my namakamy mēr se swojim Bohom, woadacze swojich hrěchom, žiwjenje a sbóžnosć. Kótsiž skutki czěla czinja, wusběhuje japoschtol, njebudža Bože kralestwo herbowacž.

Tehodla khodžcze w Duchu, dha njebudžecze czěla žadoscze dołonjecž, wjele bóle budžecze sřednami se swojim Bohom. Njeje to něšto wulcotne runje w nětczišchim czežkim czařu, hdžež našchi śwěrnny wojazy — šnano šu tež s našcheje šwójby, našchi nam najbližšchi — wonfacy šo bėdža sa šwój a našch wótznny kraj? Chžemy bycž s Bohom, a wón budže s nami, kaž je byl s našchimi Wótzami. Dha móžemy spěwacž s wješekej nadžiju a doměrjenja-połnej wutrobu we wschěm czerpienju, we wschěm strachu, we wschěj nusu, we wschěj bojosczi: Twať nam murju wyšofu, šo šo psched nej strachuju njepscheczeljo s bojosczu. Haj pomhaj nam, trošchtuj naš. — Tvoja rada je najlěpscha — budž s nami, Šnježe Božo!

Samjeń.

H. we Ł.

Prawe křesćijanstwo.

D wopomń, duscha, šo nej došč,
Tu jeno křesćijan rělacž;
Ně, wschědnje dyrbišch w dobrym rošč,
Psched kóždym hrěchom cžělacž;
Haj, se skutkom a žiwjenjom
Mašch śwěrnje khodžicž sa Křystom
A dobre plody nošycž.

Došč njeje, hdž šo s Šbóžnikej
„Mój Šnježe, Šnježe!“ wofašch
A pódla šlužišch djabolej,
Šwět, hrěchi w duschi khowašch;
Ně, Wótza wolu dopjelnjecž,
Šsej Bože pucže wuswolecž,
To wjedže s njebjia raj.

Ty prajišch: „Sa džě křesćjeny šym
A psches to džěcžo Bože;
Wótz kita mje, cžert se wschěm šym
Mi šchtodžicž njesamože.“ —
Haj, jeli šo ty džeržak šy
Šslub křesćjenški, s Bohom sczinjeny,
Se njebjio tebi wěšte.

Špomń pať, kať husto šlamať šy,
Šchtož ty šy šlubil Bohu!
Ty, kíž šo cžertej wotřekny,
Šsy khodžil hrěchom drohu;
Twój stary Šadam wumrjel nej
Psches potutu a Křysta krej,
Šdže wosta nowy cžłowjet?

Šo s prawym křesćijanom šym,
To špožcž mi Boža hnada;
Nječ s šornam, tudy wuřnytm,
Mi roša s njebjek pada;
Šsym křesćijan tať we skutku
Psches Křystušowu šašlužbu,
Dha kralestwo mam Bože!

K. A. Fiedlef.

Pomoz w nusu.

Š boľa jeneho dwórnišcža maľa deštowana buda štejesche. Šejna wobšedžerka, jednora žona, mějesche w nej wschelake jėdžne twory ša dróžkarjom a paketnoscherjom na pschedaň a cžitafche tež našche njedželste łopjeno. Šbždu njedželu rano jej tožamo mlody cžłowjet noschěfche a temu wona šlėdomaze nařhonjenje pomjedafche:

„Psched wjazorymi lėtami hišcže“, tať wona prajesche, „šo mi jara hubjenje džěšche. Šene nješbože po druhim pschińdže, mój muž šo do picža da a mje bijesche, hacž škóncžnje wumrje, a potom haľle tať prawje njewjedžach, šchto šapocžecž. Ša nad Bohom a cžłowjekami šadwėlowach a šo jene ranje na pucž podach s tym křutym wotmyšlenjom, šwojemu hubjenštwu deľfacy w rėžy škóncž scžinicž. Šako tať w bjestroschtnych myšľach s rėžy šhwatach, buch na jene dobo šadžeržana. „Šdžeha chžecze, dobra žona?“ tať mi do wuschow šašlincža. Šedyn derje šdrasčeny knjes pschede mnu štejesche; wón mje nješnajesche a ja njeběch jeho tež hišcže ženje widžala, a toľa, ja njewėm, kať to pschińdže, wón hnydom moju žyľu hórku nusu a moje šadwėlowanje pschewidža, ja njemóžach jemu ničžo šamjelcžecž, tež niž wotřeknyeny škóncž šwojeho pucža. Wón mi pschirečžowafche, mi to a tamne radžesche, s cžimž mohľa šebi šwoju žiwnosć šašlužicž, šo njetrjebala po proščenju khodžicž, šchtož džě tež ženje cžinicž njemohľa. Škóncžnje wón do dnyšafa pschimny, něotre tolerje wucžezje, mi je do ruki škóncž a rucže woteńdže. Ša jeho ženje šašo widžala nješšym, ale ja wėm, šo mi Bóh w njebjekach nočžysche dacž do škaženja padnyčž a mi tehodla tuteho wumóžerja pókľa. Ša toľe wifowarštwu šapocžach, najprjedy žyľe s maľa, a nětko šo mi derje wjedže, ja šo šprawnje žiwju a hišcže něšto na boľ kladu, a jowle je tež něšto ša mišionštwu, ša kotřez chžu hucžišcho šcherjepatku škladowacž. To pať njedam šebi wot niťoho wurčecžecž, šo je hišcže pomozniť w njebjju, kotřž nam pomha najebacž našcheho njerosoma.“

Tať ta žona prajesche. Šacž wona nětko hišcže picžezw we šwojej budže šedži, ja njewėm; toľa to wėm, šo je ta podawišna wėrna, kať je mi ju ta žona psched mnohimi lėtami šama powjedala.

F.

Prawy lékař.

Něhdy šo ja s jentym lėkarjom, kotřž bě na wfacy pobyl, do měšta wróćich. Psched jentym hoščenzom pschedměšta da wón šaštačž. Wón chžysche džěcžo wopřtačž, kíž tam w křěži křore ležesche. Ša někotřy cžař wón šašo wustupi a to w pschewodže muža, kotřž jeho twjerdže ša ruku džeržesche a bě jemu se šwojej naležnosczu a šwojimi wjele rěczemi po šdacžu s wobczěžnosczu. Škóncžnje šo lėkar wottorže a še mni do woša štupi.

„To je žakóštnje!“ wón džesche, „a toľa mohľ šo tež šašo s temu šmjecž.“

„Šchtoha tón muž bě?“ šo ja woprašach.

„Še to po wschěm měscze derje šnathy wopitž“, lėkar wotmolwi. „Ša dyrbi jemu na kóždny pad něšto šapřšacž, šchtož by jeho wot wopřštwu došpoľnje wuhojřlo. Wón ma šwoju palenzowu žadoscz ša křorošč a měni, šo móže jemu lėkar pomhacž.“

„Šchto s tajkim wbohim cžłowjekom cžinicže?“ šo ja prašach.

„Ša jeho pschi jeho wěrje wostajam“, lėkar potřacžesche; „wón dyrbi še nni pschińcž, a ja jemu něšto šapřšam.“

„Woprawdže?“ ja nacžřnych, „šajle šřěďki ša njeho macže?“

Wón šo pošmėwofafche a mi tón a tamny njesamožny napojť mjenowafche, s kotřymž chžysche teho, do šleho njepocžinka šapadnjeneho muža špokojicž.

Njeje to žalostnje? Tón hluboko-padnjeny ma žadanje po wuřwobodženju. Wón ma wěru, so móže jemu lékar pomhacž. Seno na praweho lékarja, lékarja duschow, so wón njewobrocža. Wón tu nadobnu knihu nascheho šoža do rukow njeberje, kotruž je nam lékar wschěch lékarjow dal. W teje kniży su brědki, kotrež zyle wěšće pomhaju, jeno so so naložuja. Tež sa tamneho wopitka su w njej brědki, hdy by je wón jeno pytał a wobkedžbowacž chyzł.

F.

Dwojaka bojoscž.

Božońny biskop Marcžin s Tourja bu ras na samotnym pucžu wot rubjeznika nadpadnjeny, kotryž chyzsche runje swoju brón na njeho skožicž. Jako pak wón do biskopoweho měrneho, bjesstrachocžiweho woblicža hladasche, se spodžiwanjom ruzy spadnyčž da a so jeho woprascha: „Njebojisch dha so ty? Slej, twoje žiwjenje w mojej ruzy leži!“

Zyle směrnje biskop wotmolwi: „Sa šebje so nicžeho njeboju — pschetož ja móžu jeno žiwjenje šhubicž. Sa tebje pak so wscheho boju — pschetož ty so na tym, swoju duschu šhubicž!“

Tale wotmłowa rubjeznika tak hluboko trjedhi, so mjelcžizy brón wot so cžibny a so pojšchi hlomy wotšali. Wón so swojeho škóšneho rjemješkla wsda a bu s ródny m cžlowjekom.

F.

Evangelion mjes Sslowjanami.

Spika farat Šchwjela w Deschnje.

(Pofracžowanje.)

4. Ružojo.

Ruski narod pschibšuscha nimale zhyt prawosławnej abo grichisfokatolskej zyrkwi. W lěče 988 je wjerch Wladimir do šchescžijanstwa pschestupil. Senate je, tak je šchescžijanska zyrkej hižom w starych cžasach so dželila na dwaj wulfaj dželaj: romsko-katolski a grichisfokatolski džel. Tutón mješsche swoje šrjedžischcžo w Konstantinopelu, tamny we Romje. Šjawnje rošendženje so sta w lěče 1057, ale šnutstowne rošdwojenje wobstejesche hižom dołho prjedy a nasto s teho, so so podwjecžorne šchescžijanstwo šakožowasche na romsko-germansku, podrańsche pak na grichisfu ludnojež. Dofelž pak so zyrkej šjako šwontowna forma šchescžijanstwa s ludoweho jadra wutwori, dha je zyle njemožno, tutej rošdwojenej zyrkwi šako na jene pschinjesč. S teho pak tež šleduje, so mny, dželajo na ewangelizaciji Sslowjanow, njedyrbimy šej jako šamer šajicž, ludži do tuteje abo tamneje ewangelskeje zyrkwe wobrocžicž, ale dyrbimy jim cžiste Bože šłowo pschinjesč a šwontownu zyrkwinu formu Božemu wjedženju porucžicž.

Prawosławna zyrkej so tak mjenuje, dofelž ma wona po swojej myšli prawu wucžbu. Tuto šłowo je pschekozenje grichishego šłowa „orthodoxia“ (orthos = prawy, runy, doxa = wucžba, šława). Wona je we wěštnym nastupanju šepscha dhyli romšta, dofelž wona bibliju njesafaja cžitacž, so mješnikam so ženicz da, so nješteji pod jednym knještwom, ale kóždy štat ma swoju šamostatnu krajnu zyrkej. W druhich wězach pak je hubjenscha dhyli romšta. To wulke wědomostne dželko, kotrež so romšy mnišcha w swojich šłóschtrach dokonjeli, pytasch tam podarmo; sa wuwucženje luda so nimale nicžo nječini.

Šacž do lěta 1905 bješche prawosławna zyrkej w Rušowštej jeniczka płacžaza zyrkej. Šchtóž by s njeje wustupil, by najhóršche šrjudowanja pschecžerpil, pschisťup do njeje pak bu po móžnosčiz

špěchowanj. Šapšhecžiwu tajkim, kofšiz běchu w drugej zyrkwi rodženi, bješche ruska wyschnosč pschcžo šnješliwa. Tuczki pak njeběchu po narodže Ružojo.

Boža šlužba w prawosławnej zyrkwi je nimale jeno šwontowny škuff sa wocži, ale niz sa wutrobu. Šredowanje so nje-džerži, mješnizy šami so njewucženi a njesdželani. Ššched wobrasami so ludžo modla, pschiwěra je wulka. Je-li wohen, dha džerža šwjeczatka pschecžiwu wohnju, to dyrbi jón šastajicž, je-li něchtó šhorn, dha powjescheja něšto wot jeho drašty na šschiz, to dyrbi pomhacž. Do šschulow so wjele njedžerži, tehodla je wjazh hacž položa luda, kotraž njemože pišacž ani cžitacž. Na wšach wschaf je hišcže wjele hórje. Njehamny pak šabycž, so je tež mješ nami pschiwěra wulka a so wucženosč njerukuje sa šbože ani cželne ani duchowne.

W tutej prawosławnej zyrkwi sta so wulke rošdwojenje abo roštorjenje na tajke waschnje. Zyrkwine knihi, s kotrychž buchucženja, špěwanja a modlitwy cžitane, buchuc po cžasju se wschelaškim wotpišowanjom jara ššepšane. Duž pschifaja zar (ššěžor), so bychu so tute knihi pschehladaše a porjedžile. To so sta w lětach 1654—56 w Moskwe psches archimandrita (wyschšcheho mješnika) Nikona. Ale wjele duchownych a ludži wotpokasa tuto nowotarštwu, woni wostachu pschi starych knihach a ponjenowachu so tehodla „štarowěrzy“. Tuto dwojenje reča po ruskej rěczi „raskol“ (roškloječe) šchtóž jemu pschibšuscha je „raskolnik“. Tajkich je na 15 millijonow, (po drugej powjesczi pak wjele mjenje), ale woni mješ šobu šako do wjele wschelafich a došcž dživnych woščarštwow rošpaduja, jako Šilipowšow, Šedešymowšow, Škopšow, Šedinowěrzy. Tuczki „raskolniki“ buchuc wot wyschnosče jara pschescžehani. Někofsi pak mješachu tež njekšescžijanske a njepózečiwu wucžbu. Šsu tajzy, kofšiz maju dobrowólnu šmjereč sa šakšlužbnu psched Bohom, tehodla so rady šami špala, šchtóž „wohenjomu ššcženizy“ mjenuja. Njeh jeno jedyn pschikšad podam. 88 ludži, mužow a žonow, bješche wobšamkto, šwoje žiwjenje Šhryšťuškej sa wopor pschinjesč. W cžemnej nozy šendžechu so w škalnej jamje, kotruž běchu prjedy se šłomu napjelili. Šich wjednik cžitasche jim s biblije. Woni chyzchu so špalicž. Šena žona pak dwělowasche, hacž tež tón wopor něšto pomozh budže, cžekny a šawoka burow. Šdyž cži pschiběžachu, šawokachu tamni: „Antihrist dže“, šapalichu šłomu a škocžichu se šwojimi dželcžimi do wohnja. Ani jedyn so njemóžesche wukhowacž. Šodobne so hušto štawa.

Wschelake s bliska a s daloka.

— Nowy bibliški pucžnik šako dobročiwje šestaja knjes farat Mróšak w Budyšchintu. S cžišcžom je so hižom šapocžako, tak so jón naschi lubi Šserbja w prawym cžasju doštanu.

— Šelesništa direktžija je dobročiwje položenje pschisťwolika, so móža duchowni šwojich šranjenych wošadnych, hdyž maja žadanje, w pólnych lazarethach wopytacž. Woni trjebaja jenož poš płacžišny jěšby šapšacžicž. Wobšwědženje, so je tón duchowny duschowpastyr teho šhoreho abo šranjeneho, je doštacž psches knjesow šuperintendentow, we Šužizy psches wotrješne šejtmanštwu.

— Šwjelaze je, so je so wot woješkeje wyschnosče domolilo, na bitwisčcžu, je-li je móžno, njedželštu nutrnosč džeržecž. Šusto kandidacža a šudowazh duchownštwu, kaž je so nam pišako, to wobštaraja, hdyž pólny duchowny tam njeje. Šdyž tež tajki pschi wobdželenu mójšta njeje, wyschť s najmješšcha něšto s biblije wucžita.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Dušl daty,
Wotpođň ty.

Z'njebjes mana
Njeh ćl khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ćl!

F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjez knihicziščezetni w Budyschinje a je tam ja šchtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

20. njedžela po swjatej Trojizy.

Kol. 3, 14—17.

Nasche žiwjenje na tutej semi ma pschezo wjaz pschestawacž cželne cžłowste žiwjenje bycž a dyrbi pschezo bóle pocžinacž bycž duchowne kšhesćizjianske žiwjenje. Šchož so pał wot tajšeho žada a na cžim móžemy pšnacž, hacž je so tež nasche žiwjenje do praweho kšhesćizjianskeho žiwjenja pschewobrocžilo, to nam nasch dženznišchi tekst praji. My so žyle słowom tehošameho džeržimy a prajimy:

Šchtwore so wot praweho kšhesćizjianskeho žiwjenja žada.

1. Lubosć dyrbi naš sjednocžicž.
2. Měr dyrbi w naschich wutrobach šwoje dobycže męcž.
3. Słowo Bože dyrbi mjes nami bohacže bydlicž.
4. Skutk nascheju rukow dyrbi so we mjenje Jesom Křysta stacž.

I. Lubosć dyrbi naš sjednocžicž. Lubosć je přenje wusnamjo noweho kšhesćizjianskeho žiwjenja, lubosć, kotraž najwjetšcha mjes kšhesćizjianskimi pocžinkami wostanje. Wona je „swjast teho dokonjenja“, — to reka: tón swjast, kiž jenu dokonjanosć i drugej swjasa a sjednocžuje, hacž je wschitto, šchož je nadobne, swjasane a sjednocžene

i pravemu dokonjenju. Lubosć dyrbimy so woblez kaž draftu, kiž naš pschi a wschu potajnu hrosnosć wodžewa; pschetož lubosć Křystuškowa tež hrěchow hromadu pschikrywa. Lubosć dyrbi to přenje bycž, šchož w nowym kšhesćizjianskim žiwjenju móž dostawa, pschetož wona je najkřasnišchi dejmant mjes tymi šchazami, kiž Bóh do wutrobny płodži. W tym šmy wschitzy jenakeje myšle, kiž hromadže posběhujemy tu móž węcžneje lubosće, kotraž naš je wumohla.

Ta hnada, kiž je njebio rostorchnyla, so dele puschcžila do hubjenstwa —, to bě ta lubosć, i kotrejž naš Křystuš je předy lubował; ta služba pokuty a wěry, kiž chze wot Božeho Ducha wucžena bycž, to je ta lubosć, i kotrejž dyrbimy my jeho šašo lubowacž. A, lubi cžitarjo, w tajkej swjatej službje lubosće hromadže stejimy, njedyrbjeli my so mjes šobu lubowacž? Wšmicže kšhesćizjiansktwu lubosć, dha jemu pobrachuje to žiwjenje, kiž symnu hordosć šwěta pschewinje; wšmicže kšhesćizjianej lubosć, dha jeho bycžu duscha pobrachuje. To hižom we wschědnym žiwjenju widžimy. Šdyž cžłowjeka šesnaječe, kotrehož swontne dary ducha abo rjanosć cžěla pscha, ale w jeho symnym woblicžu nicžo wot šlónčnych pruhom lubosće njewotpocžuje, a i jeho symnych słowom wutrobny hlóš zunjeho derjeměnenja njeklincži, — hdyž tež byschče i podžiwanjom na tajšeho cžłowjeka pohladali, kšhesćizjianske žiwjenje njebyšcže w nim pytali, pschetož žive šewjenje lubosće jemu pobrachuje. Abo, hdyž widžicže, šchož pilnosć a džělawosć dokonja, šchož wyšoka mudrosć

wunamafa, ſchtož myſljenje mudrych tuteho ſwěta ſeſtaja a wuczi, a hdyž pſchi tym wſchittkim ſo ſjawne czini, ſo tón duch, kiž w jich dźele abo w jich ſłowach knježi, je bjeſ ponižnoſcze, a jeno to ſwoje pyta, dha njetriebacze tamnemu prawemu wuſbudženju wobaracz: „a hdy bych ja ſ człowſtimi a ſ jandželſtimi jaſykami rěczal a njeměl luboſcze, dha bych ja był ſynczazy moſaſ a klinczazy ſwónčſk.“

II. Měr dyrbi w naſchich wutrobach ſwoje dobycze mēcž. Luboſcž dyrbi wot naſ wuſhadžecz a wſchittkich ſchefeſczijanow ſtowarſchicž, ſo bychmy wſchitzy jenazy w luboſczi a w njej Božeje hnady doſtojni byli. Měr pač dyrbi ſacžahnyč do naſchich duſchow a tam wobſhowany woſtač jako drohi najlubſchi hōſcž. Starý, njewobroczený człowjeł žaneho mēra nima; ſchtož pač je na tym wina, to ſo njemōže tač rucze wuſlědžicž. Jedyn winu dawa wſchelakemu njeſbožu, kiž je jehowot mlodoſcze ſem potrijehilo a jemu njeje popſchalo ani te czeſcze abo te wjeſela ani te kubla, na kotrej mēni runje tač wjele prawa mēcž, kač ſbožowniſchi mjeſ jehowotrami. Kač mōžu mērný byč, hdyž ſjawnu njeprawdu widžu, hdyž ſjawny njedžal ſhonju, — tač wón ſebi myſli. Druhi morkoze abo ſkorži abo žaloſczi tych poſtorčow abo teho njeſboža dla, kiž wſchēdne žiwjenje ſobu pſchinjeſe. Kač mōžu mērný byč, hdyž dyrbiu ſe ſtaroſcžu ſo praſchecz, ſchto budžemy jěſcž? ſchto budžemy picž? Kač mōžu mērný byč, hdyž je khudoba, abo khoroſcž, abo njepſcheczēlſtwo w domje? — tač wón mēni. Ty pač dyrbiſch hinaſcheho ſmyſljenja byč. Haj, luby ſchefeſczijano! Hdyž na morju ſylný wētſit duje, dha morjo ſwojčha ſchumi a wody ſo hibaju a hlubofo a wyſofo jehowot žoſmy džeja, ale hlaj, w najhlubſchej hlubinje ſtajnje wſchitto mērne woſtawa; hdyž je wonka najžaloſtniſche ſchumjenje, tam nutſkach je wobſtajna czuſchina; — tač dyrbi ſ twojej duſchu byč, luby czitarjo; wona wſchaf pod njewjedrami czežkeho doma-pytanja njehnuta njewoſtanie, ale nutſkach w najhlubſchej hlubinje twojeje duſche dyrbi czicho byč, wobſtajny mēr, Boži mēr, kiž njekhabla, ale kiž je tač wēcžny a wērný, kač tón, kiž teč ſ tebi praji: „mēr wam woſtaju, ſwój mēr wam dawam. Ja njedawam wam, jako ſwēt dawa. Waſcha wutroba ſo njeſtrōzej ani ſo njeſtrachuj.“ Luby ſchefeſczijano, tón, kiž czi njemēr pſchinjeſe, ſy ty ſam. Njemēr ſmējeſch tač dolho, hacž ty ſam chzeſch w ſebi knježicž; daj mērej Božemu we ſwojej wutrobje dobycze mēcž, dha bōrſy ſhoniſch, ſo teč ty maſch džel na tym ſlubje, kiž je Bōh czinił. Szlyſch tón troſchtný proſecziſki hlōſ: „Sterje budža hory ſo hnucž a hōrki ſo ſwōcžecz, ale moja hnada njedyrbi wot tebe ſo wrōcžicž, a tón ſlub mojego mēra njebudže ſo wot tebe precž hnucž, praji tón Anjeſ, twój ſmilny Bōh.“ Sawērnje, to budže nowe žiwjenje ſa tebe, hdyž wēſch, ſo wón ſam w tebi knjeſtwo wōdži, kiž je mērný fēſchta, ſo najſwjecziſche twojeje duſche w Anjeſowej ruzy wotpoczuj, a ſo ſo jeje žana czwila njedōtknje.

III. Szłowo Bože dyrbi mjeſ nami boha-cze bydlicz. Wēſte wuſnamjo wērneho ſchefeſczijana je, ſo Bože ſłowo lubuje, a wopokaſmo wērneho ſchefeſczijanského žiwjenja je, ſo budže wōdžene pſchēſ tón hlōſ žioniſki, pſchēſ kotryž Bōh njebjeſki Wōtz ſe ſwojimi džeczimi rēczi, ſo bychy žiwe byle pſchēſ kōžde ſłowo, kiž ſ Božeho rta dže. „Ach twoje ſłowo ſwjate njech bydli pola naſ, ſo budže ſbože date nam pſchēſ nje kōždy czaſ“,

tač ſwērne ſchefeſczijanſtwo ſpēwa; a w twojim domje a w twojej wutrobje, luby czitarjo, dyrbi tuto ſłowo ſtatōf a dom namačacz, ſo by ſ nim jehowot žohnowanje ſ tebi pſchicžlo. Ty nochzeſch ſo runacz tym ſfraełſkim, kiž dawachu Božemu mana w puſczinje ležecz a ſo ſkaſnyč, ale ty chzeſch tón Boži dar do ſnadneho a tola žohnowaneho ſudobja ſwojeje wutrobje nahromadžicž, ſo by teč w czaſu nuſy mēł; teč tehdy, hdyž Bōh hlōd a lačžnoſcž po žiwym Božim ſłowje do kraja poſcžele. Sz jnym ſłowom, hdyž chzeſch mōž mēcž, w nowym žiwjenju khodžicž, dha je czi trjeba, ſo ſwēru wužitwaſch tón nowy wſchēdny khlēb, to ſłowo hnady, kiž pokutnych ſbōžnych czini pſchēſ wēru do Jeſom Khryſta. Kač ma luby dar Božeho khlēba ſwoje czeſtne mēſtno w domje, a kač ſo wot njeho bohacze ſobudželi wſchittkim, kiž wo njōn rodža, tač dyrbi ſlužba Božeho ſłowa ſwoje prēnje a czeſtne mēſtno we tebi mēcž, niž jeno njedželſki džen, ale wſchēdnje rano a wječor a pſchipołdnju, a tač dyrbiſch ſa tym ſtač, ſo by teč druhich ſ tym wōſchewił, ſchtož tebe ſ wēcžnemu žiwjenju naſpēcjuje. Lubi czitarjo, roſwucžcze a napominajcze ſo ſami ſ pſalmami a ſ khwalobnyimi a ſ duchownymi khērluſchemi, luboſnje ſpēwajo temu Anjeſej w ſwojej wutrobje. To ſleho ducha ſacžeri, ſo dyrbi czełacz, kač pſchēd Dawitowym ſpēwanjom na trunach; to wutrobu troſchtnu czini, dokełž ſo w njej dawa wothlōſ jandželſkeho wjeſeleho haleluja ſlyſchecz. To je živy wōdny nowého ſchefeſczijanſkeho žiwjenja, ſo naſcheho Bōha hromadže khwalimy, hdžež ſmy a mōžemy, hacž junu ſ jandželemi ſpēwamy: Ty ſwjaty, ſwjaty, ſwjaty ſy.

IV. Szukaj naſcheju ručow dyrbi ſo we mjenje Jeſom Khryſta ſtač. Wo tym jeno jene ſłowczko. To kač plōd ſ kčzenja pſchindže. Hdyž wola w tebi njeje wjazny twoja, ale Jeſom Khryſta; hdyž ſwēt wjazny njelubujeſch, ani ſchtož je na ſwēcze; hdyž w towarſtwoje tych ſwjatnych ſtejiſch, kiž jeno to jene wobžaruja, ſo tač poſdže tu wēcžnu luboſcž poſnachu, ſo je jich khwalba tač ſłaba, kotruž tudy ſpēwaju, dha ſy ty ſ twojej wolu, ſ twojej mozu, ſ twojim žiwjenjom, ſ twojim wumrjecžom tač žyle do Bōha wobſamknjeny, ſo ſo wſchitto ſtanie pſchēſ njeho a wot njeho a jemu ſ czeſczi, dokełž teč ſchiz w tebi Božu luboſcž khwali a na kralowſkim pučžu dobycža twoju duſchu ſ Bōhu poſbēhuj.

Duž ſ tym wobſamknym: Bjeſ tebe, Anježe, žanu kroczel! Bjeſ tebe žane dželo! Bjeſ tebe žadyn wot-pocziſk, najmjenje tón poſledni, tón witaný! Szamjo twojeho ſchizy dyrbi ſtajene byč wyſche naſchich domow, kač junu wyſche naſcheho kaſchcža, wyſche kolebki a wyſche rowa ſ wobſwēdčenju teho, ſo ſo tudy czała na kraſne dobycze, na kōnu, kiž dyrbi ſchiz wērijazyh noſnyč Khryſtuſoweho ſchizy dla. To je potom prawe ſchefeſczijanského žiwjenje: Khryſtuſ naſ wumōže, a my chzemý ſo wumōž dacž. Pſchindž a pomhaj nam, Anježe Jeſu! Pſchindž bōrſy! Haj pſchindž, Anježe Jeſu! Szamjen.

Boža podobnoſcž.

Geſ. 4, 24.

Hlōſ: O Božo luboſny —

Bōh ſtworil człowjeka
Se ſ podobnoſczi ſebi,
Wōn cželnje, duchownje
Najrjenſcho jehowot ſebi;

Do drahty prawdosće
Bóh jeho swobleka,
Haj, kama swjatomošč
Bě jemu spožčena.

Wón i Božim pónacžom
Bě pońnje wobdarjeny,
Sa Bože džěcžatstwo
Tež hnadnje wustwoleny;
Wón Božu wolu wě,
A schtož Bóh pschitasa,
To i lóschtom, lubosčžu
Wón swěrnje wufonja.

Tež jeho czělotwar
So tehdy wusnamjesche;
Szmjercž, khorosčž, žadyn brach
Nad czěkom njeńjjesche;
Wšcho swěrstwo na semu,
Pod njebjom, we morju
Bě jemu pobbane
Kaž knjesej w stworjenju.

Psches njeposlušnosčž bu
Wšchón wusnam pschekazeny,
A jako namrětko
Hrěch nam wšchěm pschirodženy;
Wšcho człowjestwo je nětk
Psched Bohom knicžomne
A se wšchěm czinjenjom
We hrěchach stažene.

Mój Božo, spožč mi móž,
So stary człowjek mrěje
A nowy žiwjenje
Nětk we Khrystužu směje.
Haj, prawe kšescžanstwo
Njech duschu wobnowja,
Dha moje žiwjenje
Mje wjedže do njebja!

K. A. Fiedlef.

20. njeđžela po swjatej Trojicy.*)

Lubosčž je sakonia dopjelnjenje.

Kol. 3, 14—17.

Khudymaj starschimaj w Šerbach je jenicžki bñn w lazarecže w Saonu wumrjel. Wón bě pišal, so je lohko franjenty a so bo jemu derje dže. Ale na dobo běschtaj powjesčž dostałoj, so je wumrjel. Dwe abo tsi njeđžele hižom žarowaschtaj, a w Božim domje, hdžezž bě bñn psched 8 lětami swóji kšecženiški šlub wobnowiž, běšche bo jemu a druhimaj wojakomaj wopomnjeńiški kšerlusč spěwal. „So jedyn ničžo njewě, kač je wumrjel, hdže je hrjebany,“ tak prajeschtaj starschey sažo a sažo, hdžž ludžo jeju troschtowacz spytachu. Duž jimaj pónđželu listynoschec wulki pólny list pschije, list wot duchowneho, kotryž běšche w lazarecže bñna troschtowal a jeho potom hrjebal. A w liščje běšche tež wobras pohrjebniščžža a rowa, a něščto pišmifow bě widžicž na

*) Tole rospominanje njeđželsteho teksta nělajše pschicžiny dla nje-
woczalawšchi, šebi i čašom šam pomhach. Duž bo přědne wukladowanje
tehožameho teksta hižom stajesche, jako tuto hallo šrejdu pschipołdnju dónđže.
Njeđžiwajo na to pač šebi dowolam, tež tuto druhe wuloženje čžescženy
čžitarjam podacz.

drjewjantym rowowym kšičžu, so běšche njeno šynowe spónacž.
Kajku lubosčž je tón duchowny tutymaj starschimaj wopokasal!
Wonaj staj wutrobne džakownaj. Nětko bo wutroba šterje
i šynowemu rowej namaka, hdžž wóčžto na row a wšbole schtomy
pschi rowje hlada.

Šso do wutrobny šobucžłowjekow, do jich šacžuwanjow psche-
šadžicž a jim dobrotu wopokasacz, to je lubosčž. A hdžž pomhacz
njemóžesch, jeno šobu placžesch, to je hižom štk lubosčže. To
derje čžini kač woskšewjazny kšlódč pod lipu na horžym dnju.

My šmy wšchitžny lubosčže potrebni, kóžđicžki pač je tež
lubosčž wužiwat. Džakownosčž sa wužiwaju lubosčž dñrbi
człowšku wutrobu tak napjelnjecž, tak wohrjewacz, so je tež wón
šam lubosneho, dobroczłiweho waschnja. To šebi rospomimny,
hdžž čžemny prawje spónacž, čžehodla šawoł w šwojich na-
pominanjach i lubosčži na džakownosčž a psalmy a kšerlusche i Božej
kšwalbje pokasuje.

Je džakownosčž sa Božu dobrotu žórko lubosčže? Abó roščje
lubosčž jeno psches džakownosčž? Šo šawołowych šłowach
móžemy džakownosčž žórko lubosčže mjenowacz.

„Božich wustwolentch, šwjatych a lubych“ šawoł napomina,
so dñrbja šo „wutrobnu šmilnosčž, dobroczłiwosčž, ponižnosčž,
czichomnosčž, ščžepłiwosčž“ woblecacz. Šdžž je šmilnosčž njebieskeho
Wótža mje kšudeho, hrěšneho człowjeka wustwolika, wušwjecžila
a lubowala, njemóžu hinač, ja dñrbju pońny džaka a kšwalby sa
tajke šbože byčž. Žadyn džek njemóže šo nam minyčž, žana Boža
šlužba šo džeržecž, žadyn šwójbny abó druhi šwjedžen šo
šwjecžicž, hdžezž šo njebychmy rostwucžili a napominali i psalmami
a kšwalobnymi kšerluschemi, lubosnje spěwajo temu Knjesej
w šwojej wutrobje. Tak šo nam Knjesowe njeno lube a drohe
czini, a džakownosčž, wot žykeho doma, žykeje woskady wušpěwana,
wšchitlich šjednocžuje. Džakownosčž je rjana njeđželška drašta.
W njeđželškej draščje šo hladašč. „To tola w njeđželškej šukni
nječžinišč“, prajeschje twoja macž, hdžž ty hišččže jako młoda
holža šama doščž rosoma njemějesche.

Tak je džakownosčž sa Božu dobrotu woblecenje, w kotrymž
wšchědne štki hrěšneho człowjeka nječžinišč. Woblecžče šo
wutrobnu šmilnosčž, dobroczłiwosčž, ponižnosčž, czichomnosčž, ščžep-
pliwosčž; šnjescže jedyn druhého a wodajčže šebi mjes šobu, hdžž
ma něščto někajku ššóžbu na druhého, runje jako je wam Khrystuž
wodač, tak tež wy. „Wššche wšcheho pač woblecžče šo lubosčž,
šotraž je šwjast dokonjenja!“ Lubosčž je kač pač, kotryž wšchitke
džele njeđželškej drašty kšescžijanskeho waschnja wopasuje. Wona
je šwjast dokonjenja, wona čžini, so šu kšescžijenjo jeneje myšle
mjes šobu, so šu w jentym čžele i Božemu měrej powołani.

Džakownosčž je žórko lubosčže, šotraž šo w šmilnosčži a
ščžepłiwosčži štkomna wopokasuje. Ty špěwaj: „Da šbóžnosčž
jow i nam pschitšadža wot Božej šamej hnadny“, a šy bjes
šablužby a doštojnoščže wobšboženy, dha wopokasuj šmilnosčž a
dobročłiwosčž kóždemu, tež nješódnemu. Pschewiń škóščž i dobrým!
Ty wěšč, kač ponižny Šesuš, twój Knjes, běšche, a tež něšotreho
wšboleho knjesa šnajesch, kotryž je i toku kač i bratrom rěčžal,
džerž šo ty tež i niškima kšudym w ponižnosčži! Ty wěšč, so
Bóh „powyšča a poniža“, so „Bóh napschecžiwostej hordym, ale
ponižnym dawa wón hnadu. My Šesuša kšwalimy: „Twoja
czichosčž, Šesušo, njeje žyke i wuměrenju“, duž njeđajmy šo roš-
hnewacz, hacžrunje mamny prawo i hnewej w něšotrym padže!
Škhowaj hnew! Wopomni mudrosčž Šalomonowu, šotraž šo
w pschikšłowach namaka: „Wlajni šwój hnew bórny šewi.“ Šchtož
hižom hrosnje hlada, tón tež i wótrymy šłowami wotmolwja.
Čžichomnosčž je waschnje, na kotrymž wěštu šralosčž spónajesch;
měr Boži tajke „dobycže w našchich wutrobach“ wudžela. Šso
šnjescž a šebi wodacz je mudriščo a rjeńšcho hacž šudžicž a

švaric, abo na boš hieč. Ludžo maja na naš tež ščoržbu. Wopomni, šhto je Šhrystuš wodał, a na njeho hida kafasche, doniž njeběchu jeho šchizowali. Šdžež pał mašch powołanje něšhto prajieč, rěč tež w čichomnoščzi! To pomha, jeli dobre šlowo hiščeže měštna namała. A hdyž njepomha a je wšcha dobra rada podarmo, měj ščečpnošč! Bóh je šmilny a wot wulkeho dolhocžakanja, a tež ty dyrbišch na to šwoju nadžiju stajieč, šo Bóh čzi dawa, čze wodži a žohnuje, hdyž šy ty runje teho wšcheho njehódnj, haj š žyła niemóžesch hódnj byč. Šesuf žada, šo šydom tróč šydomdžekáč tróč woda wamy. Šjerěka to š žyła, šo šo wot nikošo džělicž nješměny? Ššchetož wodače je tola šbliženje, kotrež móžesch šprawnje pytač, hdy by runje twój šušob to wotpołasał. Wón čze potom š rowej šschewodža a šo teho šaje, šajliž je š tebi był.

Šak wjele tele šawołowe napominanja žadaja! Šiečo mjenje hacž dołonjanoč, šo wšchitko w mjenje teho Šnješa čzinimj se šlowami a štukami. A našche žyła žiwjenje se šwojim šhodženjom dyrbi wulke džakowanje byč ša Božu šmilnošč a luboč, tak šo je džakownoč žórko lubočze. „Lubujmj jeho, dolež wón naš přjedy je lubował!“ Šamjeń. T.

Evangelion mjes Šsłowjanami.

Špiša šarat Šchwjela w Deščnje.

(Šotracžowanje.)

4. Ružoj.

Šóbla štarowěrzow šu hiščeže druge wošebacštwu, kotrež š tamnymj niečo čzinieč nimaja. Tutyh šu najwošobnišche: Duchoboržy a Molołany. Duchoboržy (= duchowojowarjo) staja Bože šjewjenje we šwědomju runje tak wyšoto kaž bibliju, do žyrtwje a šakramentow wjele njedžerža, přichišahu a wójnšku šlužbu šacžišnjeja. Dolež na šprawnoč a čžešne žiwjenje džerža, maju wot lěta 1817 prawo, šo pola wojašow jeno jako džěka-čzerjo abo wotšladowarjo šhorhch šwoju šlužbu čzinja.

Molołany maja šwoje mjeno wot teho, šo w póštnym čžašu mlofo pija, šhtož prawošlawni njecžinja. Woni drje šakramenty šacžišnjeja, ale šej Bože pišma jara wyšoto waža a próžuja šo wo šchěščizjanške póžezjwe žiwjenje. Š tajšim mohli byč šwaš ša ewangelizaciju Ružow, a š džěla to tež šu.

Wóžne ewangelške šibanje šo roššchěrja w podpołudnej Ružowškej přiches něnišch Württembergarjow, kotšiz šo tam běchu na wabjenje šnježerštwu šašydlili. Tuczš wotměwachu mjes šobu po domjaznym wašchnju modlerške hodžiny abo „šjatšchundy.“ Šedyn jich duchownych, Šan Bonelamp (1824—1867), hajěšche tute nabožne roščezžowanja. Šeho šhyn Šarlo, šiz ružowšku rěč šnajěšche, přědowajšche tež Ružam. Šednory bur š Šijewškeho wotřešša bu přichiwatj, nawukny čžitáč a přichinješe tute nabožne šhromadžjenja do šwojeje domišny. Škoro šo roššchěrjachu šchtundištojo jako čžište ružowške wošebacštwu po žyčej podpołudnej Ružowškej. Woni žantych žyrtwjom nimaja, ale šhromadžuja šo we burškich štwach. Woni pał nješju po wučžbje ani po šaštojnštwje šjednani, ale wšchelake wučžby a nahladj šu šo do nich šacžiščežake. Wšchnošč pał a šnježaza žyrtwej je šlowom šchtundištojo mjenuje wšchitke tajke wošebacštwu, kotrež šo po ewangelškim wašchnju šhromadžuja.

Še štrony wšchnoščze a prawošlawneje žyrtwje mējachu woni jako wobpadnižy wjele přichěščěhanja čžerpicž. Šusto šo šta, šo žandarm š pjanymj ludžimj do jich šhromadžišnow přichidže a jich š šijemj a š šjudamj bijachu. Druhdy bu žyła wješ š možu do Šsibirškeje šahnata. W Ružowškej wšchaf je wašchnje, šo šo

ludžo, kotšiz přchěčjwo šafujam abo wšchnoščzi něšhto čzinja, do Šsibirškeje poščelju. Tam dyrbja ludžo, kotšiz šu šwědomja dla wot žyrtwje wotšupili, abo kotšiz šu šwoje přchěšwědženje šjawnje wuprajili, šhromadže š mordarjemj a rubježnikamj najčžežšche džěka čzinieč a wot šurownych nahladowarjom šrošne šjudowanja čžerpicž. Na drugej štrony namašamy mjes najwšchšchimi šwójšhami hižom dołho přchihilnošč š Božemu šlowu. Wšchaf šteješche ružowška šnježerška šwójšba w štajnym šwišku š protestantškimj wječhamj. Šhěžor Alexander I. šakož ružowške bibliške towarštwu, kotrež hiščeže dženša wobšteji. Wono roššchěrja bibliju mjes prawošlawnymj; w šon čžaš šo lětnje wokoło 200000 exemplarow přchewawaju.

Druhi muž, šiz ewangelškej myšli pucž rubašche, je šrabja Leo Školajewič Tokšoj, šiz je 1910 wumjel, 82 lěš šary. Wón jako mlody offizier šrimšku wóynu šobu čzinješche, špuščežš potom woješšku šlužbu a šložowajšche šo we šwojim šwonšownym žiwjenju po Božim šlowje. Woblecženj jako jednory bur, džěkašche šam na polu a rošdawajšche šwoje šubla šhudym.

Wón pišajšche wjele kniži, kotrež jeho mjeno po žyčym šwěčež šuate čzinjachu. Dolež pał wučžěšche, šo šchěščizjan nješmě wojaš byč dla pjateje šajnje, šakajš jemu to wšchnošč a wón bu š prawošlawneje žyrtwje wuštorčženj. Tutoš muž je se šwojim jadriwym šlowom wyšokim a nišim do šwědomja a do wutrobj rěčžak, přchihilšchnoščze napschěčjwo bližšchemu pošajšak a š tym čžištemu ewangeliju pucž přchihotował.

Ššchichodnje dale.

Wšchelake š bliska a š daloka.

— Wot šrajneho towarštwu ša šnutštowne mišionštwu a šrajneho towarštwu šararjom šu šo napominaze pišma šaššim šnješam duchownym rošěšlake, šo čžyli šo čzi duchowni šamolwicz kotšiz šu šwólniwi, jako dušchowpaštrjo do wójnškich lazarethow šaššupieč. Š tutemu nušnemu šradowanju duchowneho šaššarjanja lazarethow je šo tež we wšchěch šrajnych žyrtwjach šaššidženu nje- džělu šolleka šhromadžila. Šak běšche našchim wobšim šranjenym a mrějazym wojašam pomhane, šo njetrjebaju šješ duchowneho trošchta a wošchewjenja byč. Šadžijomnje šo tež došahaza licžba duchownych wošebje š mjěššich wošadow šamolwi, šo mohlo šo potrebnočzi wotpomháč.

— Wjele šaršchich je šwojich šynow do wójnj poššlalo, wjele šaršchich wjazj šynow. Šak je poššny šaššojniš w Budyščinje 6 šynow do wójnj poššlak. Šrudnje potrečena je jena šwójšba we Wittenbergškim wotřešju š Šral w Šörnigallu. 5 šynow běšche wučžahnylo. Šizom w špocžatku wójnj běšche jich 4 padnylo. Šětko pomjěšč došdže, šo je tež poššledni 5. šhyn na šranowškej šemi šwoju šmjercž ša wóžny šraj namałak. Woni běchu wšchitžy offizirojo.

„Šombaj Bóh“ njeje jenož pola šnješow duchownych, ale je tež we wšchěch přchewawarjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyščinje doščáč. Ša šchtwórcž- lěta plačži wón 40 pj., šenotliwe čžišla šo ša 4 pj. přchewawaju.

Sy-li spéwał,
Pilnje džélał,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróony
Napoj móony
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mérny
Čerstwosé da.

Njech ty spéwaš,
Swérnje džélaš
Wšédne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočň ty.

Z'njebjes mana
Njech éi khmana
Žiwnoséje;;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew éel
F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihicziščerčni w Budyščinje a je tam ša šchwórtlétnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

21. njedžela po šwjatej Trojizy.

1. Pětra 1, 22—25.

Šwjaty japoschtol Pětr wuřwolonych zusochnikow tam a šem na to dopomina, šo šu se šwojeho knicžomneho wobendženja, kotrež běchu wot wótzow nawukli, wufupjeni, a to niz se šachodnym šlěborom abo šlotom, ale š Ašhryštufowej drohej křwju, a šo dyrbja šo tehodla nětko tež jako wufupjeni wopokasacž a we wščem šwojim šadžerženju šwjeczi byčž. Šo njemohl pak něchtó šnapšče-čiwicž, šo to rěka, něšchtó njemóžne žadacž, dha jich šwjaty Pětr dale na to dopomina, šo džě šu šo š nowa narodžili se žiweho šłowa Božeho, kotrež wěcžnje wostanje. A to šwjateho Pětra nawabi, šo tu šebi napščečiwio štaji šwětnu čłowjecžnu krašnosčž a krašnosčž Božeho šłowa. Šlajcže, lubi čžitarjo, š tym je wam tudy psched woczi štajana

dwojaka krašnosčž.

Kotru šebi žadacže? Wo tym njemóžne ničtó w nje- wěštosčži byčž. Wopomícže jeno:

1. čłowjecžna krašnosčž je jako trawna kwětkka, kiž šwjadnje a wotpanje;
2. krašnosčž Anjesoweho šłowa wosta- nje wěcžnje.

Duž wopomíny:

I. čłowjecžna krašnosčž je jako trawna kwětkka, kiž šwjadnje a wotpanje. Šdnyž šwjaty

Pětr tute šłowa pišasche, dha wón pod šzeptarjom rom- šteho křěžora štejesche, kiž mějesche ša šwoje wobšedženštwó nimale znył tehdy šnaty šwět. Njeběsche to móž, njeběsche to krašnosčž, kiž pod šlónzom šwojeho runjecžna njeměje- sche? Ale tež tute krašnosčž štareho Roma Pětr njewu- mēni, hdyž džesche: „Wšhitka čłowjecžna krašnosčž je jako trawna kwětkka. Trawa šwjadnje a kwětkka wotpanje.“ A ty, luby čžitarjo, ty šebi na šwoje kubleschko, na šwoju žiwnoštku tak wjele wěsch! Šchto dha je tvoje wobšedženštwó porno tamnemu romštemu wobšedženštwó? Šišcže niz, kaž najmjenšči wokrjedč. A tola dawasch šebi psches njón šwojej woczi tak šašlepicz, šo žaneje myšlicžki ani žadanja po krašnosčži Božeho šłowa nimasch! — Šdnyž Pětr tamne šłowo wo knicžomnosčži čłowjecžneje krašnosčže pišasche, dha šo nimale wšchitžy čłowjžy duchójo psched Gřichow wuřwalenej mudrosčžu a jich wuwolanej nawjedžitosčžu pokorjachu. Ale tež tute krašnosčž štareje Gřichisťeje Pětr njewumēni, hdyž piša- sche: „Wšhitka čłowjecžna krašnosčž je jako trawna kwětkka. Trawa šwjadnje a kwětkka wotpanje.“ Šchto je porno tamnej wuczenosčži tvoje wjedženštwó, š kotrymž šo ty nadumasch a šo ša tak mudreho džeržišč, šo žaneho rošwucženja ani napominanja wjazy njepotrjebasch? Šišcže niz, kaž šchpatny čžrijomy rjemuschč. Šo šo by šo Bóh tón Anjes nad tobu šmilil, šo by ty hišcže š Božeho šłowa tu krašnu, wěcžnje požohnowanu mudrosčž nabył: „Ašhryštufa lubowacž je lěpje džžli wšhitko wje- džicž.“ — Romšta šwětamóž je jako trawna šwjadnyła;

ale Bože słowo ma swoje hrodzišcya po wschej semi, hdžežkuli so hlódné a laczne dusche wołólo přédowanja Šhrystušoweho šjednanja šhadžuja. Šrichow knještvo duchow je wobłédnyło pšched jašny mi pruhami ewangelija, wot niškich rybakow pšchipowjedan ho. — Tola š dopo-
 kasmu teho, so je wscha cžłowjeczna krašnosť jako trawna kwětk, njetriebamy so do starodawnych cžakow Romjanow a Šrichow wróćić; njeprěduje nam to tež našche wschědne žiwjenje? Ty so wjekešiš, so mašch wažnych, dobrych pšcheczelow; ale kaš lohko ta krašnosť jańdže, hdžž so pšcheczelstwo po nēcim do liwkošcye, do šymnošcye, haš do šameho nješcheczelstwa pšchemobroczi! Ty se štrowošcju kčžejšch a njewěšch, kaš je šhoremu š wutrobje; ale kaš nahle móže twoja štrowošcž šwoje měštno bėdnošczi wotštipicž! Kaš krašne je šchescžijanške mandželstwo, hdžž je so žentwa pšches Božu hnadu derje radžila! Ale ty cžěžž domapytana wboha wudora, hdže je tale twoja mandželšta krašnosť woštala? Njebě wona jako trawna kwětk, kiž je cži šwiadnyla?

Š pšnajmy w ponižnošczi, lubi cžitarjo: Nješpuschcžejmy so na nicžo šemške ani nješordžmy so se žanej cžłowjecznej krašnošcju, njech rěka mudrošcž abo móž, boháštwó abo štrowošcž, mandželške abo domjaze šbože. Wšchitka tajšale cžłowjeczna krašnosť na šwojim cžole wopišmo šachodnošcže nošy. Š derje nam, so pšched nami hišcže druha krašnosť leži, kotraž woštanje. Haj

II. krašnosť Šnješoweho šłowa woštanje wěcžnje.

Kaš krašne je Bože šłowo hižom po šwojim trošcže, kotryž ma ša wschě šrudne wutrobny! To je trošcht, kiž cži njemóže ništo rubicž. To je trošcht, kiž je šmėrowazy a šahozazy balsam tež ša najhlubšchu šrudobu. Ššalm išta džaknje wušnawa: Šdy by twój šakoń mój trošcht njebył, bych ja w šwojim hubjenštwje dawno šahinył. A kaš wjele šchescžijanškich wutrobow je to po nim tež na šebi bohacže šhonilo! Nješy ty, luba šchescžijanška duscha, to tež šhonila w tych wschelakich wulkich špytowanjach, kiž šu hižom pšches twój dom cžahnył? — A kašku krašnu nadžiju Bože šłowo w naš plóž, hdžž nam jako wjekele póšelstwo Božeje hnadny jašny a šwětky pucž potašuje š wěrnemu šbožu jow na šwěcže a š wěcžnej šbóžnošczi tam w nješjěšach, nam wotkrywajo šmilnu wutrobu Šbóžnika, kotryž je wopšhijecže a dawar wscheho šboža, wscheye šbóžnošcže! Š wjekele póšelstwo, kiž wo Šesušu šwědcžišch! Š šbóžnych-cžinjaze šłowo, kiž š Šesušej wo-
 džišch! Kaš krašne šy do wěcžnošcže!

Haj, Bože šłowo woštanje wěcžnje. Nišdy nima cžab pšhincž, hdžež by jeho šbóžny předarški hlóš wo-
 mjelknył. Šnješowe šłowo ma so hacž do kónza dnjow přédowacž. Tež w cžabach móžneje njewěry a wulkeho wotpada šmėje Šnješowe šłowo šwoje džěšacž tawšynt duchow, kotrež š šwojemu wěcžnemu šbožu na jeho nješhablazej škale štejo woštanu. Šnješowe šłowo woštanje paš tež w tym rošomje, so so hacž do šwojeho pošlenjeho wěšcženja dopjelni. Šchtož je tón Šnješ rěčal, to so tež šawěšcže štanje, a to runje w tym cžaku, kotryž je jeho šwjata mudrošcž do přědka poštajiła. Tola njedajmy so tym šawješcž, kotřiž čžedža tón cžab wušlědžić, kiž je Šóh w šwjatej mudrošczi šwojej možy ššhowal a našchemu rošomej potajił.

Bože šłowo woštanje paš tež w šwojich šwjatych napominanjach, kotrež wschitke nicžo druge njepytaju, hacž so njebychmy ani šebje ani druhich do šchody a nješboža pšhijekšli, ale so bychmy jako wěrjazy šchescžijenjo taš šhodžili, so mohlo Bože hnadne špodobanje a žohnowanje nad nami wotpocžowacž. Š njeje to lubošcžiwá krašnosť Božeho šłowa? — Ale jeli so so Bože šłowo w šwojich šwjatych napominanjach pšches naš njedopjelni, dha budže nad nami dopjelnjene a woštanje jako hroženje nad nami hacž na šudny džě! To njemóže hinaš byčž. To šebi majestošcž teho žada, kotrehož to šłowo je. Šóh njeje po wašchnju šlabnych nanow. Šón so njeda ša šmėch měčž. Šchtož jeho hnadu njerodži, tón š tym šebi šam jeho hněw wušwoli. Šomuž njeje Bože šłowo pšches wěru šymjo noweho, po Bošy štworjeného žiwjenja, ša teho je tošame Bože šłowo pšches šamu jeho njewěru a nje-
 pošlušnošcž kamjeń rošražjenja. Š so njebychmy tola žadny šam šwój nješcheczel byli, kiž tu lubošnu krašnosť Božeho šłowa šebi do šudniškeje šurowošcže pšchemobrocžujemy! Ach, so bychmy tola wschitzy „w pošlušnošczi teje prawdy“ pšches šwjateho Duča šwoje wutrobny wschě-
 dnje Božemu šłowu wotankowali, so by so wono pšchego bóle a móžnišcho jako šymjo nowého narodženja nad nami pšchekrašnjało! — Tuto šłowo šwjaty Šětr žiwe mje-
 nuje, došelž je šłowo žiwého Šoha, kiž ma žiwjenje šam w šebi, kaž tež tehodla, došelž Bože šłowo wschudžom, hdžež jo pšhijimaju, žiwjenje plóž, žiwjenje, kotrež je š Šoha, po tajšim wěrne, wěcžne žiwjenje, kotrež tež w šmjerczi woštanje. Došelž paš Bože šłowo, kiž je nješachodne šymjo našcheho nowého žiwjenja, wěcžnje woštanje, dha tež wschón wěrnny, živy plód tuteho nowého žiwjenja do wěcžnošcže woštanje. A šchto je tónle plód a wopokaš tuteho nowého žiwjenja? „Ša lubošcž šjawnje wobšwědcži, hacž štejišch w nowym narodže.“

Šo tutej lubošczi šwjate pišmo šjawnje šwědcži, so wona woštanje, haj, so wěcžnje woštanje, hdžž so wěra do wohladanja a nadžija do dopjelnjenja pšchemobroczi.

Š šradujmy so š nješachodnej radošcju, kaš krašne je Šnješowe šłowo! To woštanje wěcžnje a wschitkón jeho živy plód! Šamjeń.

Našma přěduje šachodnošcž.

Šjany pocžab so na wotšhad hotuje. Šošlednje šlónčnje dny, kiž našmje woštachu, špěšchnje wotešjeraju; šhlódnišche wětry šaduwaju; šlěbornny mróš wobčahuje pošdne ranje, cžěmna mšla pšchitrywa wječor. Ššchiroda so šwój šwjedženški šchat šlěka; wuhášcha šwoje barby; dawa šebi ščěrpliwje pošlednje plódy bracž, kotrež hišcže jako šbytki bohacže kryteho šlida wšche woštachu; pšchemoštaja kłacžu, šchtož cžłowjek š jejneje šchčedriveje ruki wšacž šazpi abo šapomni. Šrawa wjadnje; kwětki wotpaduja; lišcže, kotrež šchtomny lěša a šahrodow debješche, je wětrom hra. Štacžina pod nješjěšami wottal cžehnje, štadla šwoje paštwišcžja wopušcžujuja. Ša němych honach je wjekele pšchěštało, a wšškanje wjekešch wotpocžuje. Šraj je hoły a pušty; kolowokoło leži rjane nalěčžo, w tyžaz rošpadančach rošlemjene a šahubjene. Šložy lěta so minu; pšchego pomalšcho to žiwjenje pufoze, kiž so pšches šwět wuliwášche. Šjelk šmjercže dale bóle wołólo šebje pšchima, a šlónčnje je wšchudže cžicho kaž pšchi kašcžju šemrjeteho.

Taš so pšched našchimaj wocžomaj ličžba dnjow dopjelnja. Šene lěto po druhim wožiwja a šašo wotemrěwa. Šly nješamóžemy je ani šdžeržecž, ani pošlěšcicž. Šchromadžowacž

móžemy semine plody pod wěstu tšěchu sa čaš njeplódnje slymy; ale so lěta wotbal khwataju, so kóžde se swojim wotkhadom džěl nascheho žiwjenja sobu wosmje, pschecziwo temu njepomha žane pschecze, žana próstwa, žana próza. Kaž ličze nasymnemu wíchoraj, tak su nasche dny sahubjazemu čašej pschewostajene; tón naš napóšledku wšchěch sobu prjecz swotwjeduje.

To njech naš wuczi, brjedz sachodnosce blědziciz sa nje-sachodnymi kubkami. Čaš derje naložecz, mudroszcz phtacz, prawje skutkowacz psched Bohom: to naš posbėha na wotmėnjenje lėtow; to troschtuje w zelenju nad njesadżerżomnej minitoszczu; to wodzi k wěcznemu, k nješmjertnemu žiwjenju, sa kotrež smy wšchitzy powołani psches Jesom Khrysta. Nasch njebjeski Wóczez naš k temu pohynuj a spožcz, so by kóždy džel nam dohntk byl sa wěcznoszcz!

W nasymskim wotemrėwanju pschirodny mamy pať tež swój šamšny wuřub pštnawacz; mamy swoje šnamjo wobhladowacz w tym dołhim sežěhu sachodnych podobow, kotrež psched naschijamaj woczomaj wobleduja a šandu. Šromadu štruzene, šuche šopjeno, šwětkla, kotruž wíchor wottorhije abo mros mori — wobej k nam rěczitej se šłowami šjewjenja: „Čłowjek je w swojim žiwjenju jako trawa. Wón keze jako šwětkla na polu; hdyž wětr na nju šaduje, dha wona wjazzy njeje, a swoje město wjazzy nješnaje.“ Haj, junu tónle čaš tež sa tebe pschińdže, o čłowjecze! Wotmėrijene lěta a dny wotebjeraju — k kóždej hodžinu, k kóždym dychom šo džěl twojeho žiwjenja minje — je twój čaš wotbėžal, dha cze móžna ruka šapschimnje a dele do rowa sežehije. Šwjaški, w tu šhwilu čželo a duřchu hromadu-dżerżaze, šo rostorhnu. Njech je twója mőz, twója młodoszcz, twója štrawoszcz a čerstwoszcz tak kruta hač čže; njech šy ty tež štrachi šhoroszcz hač dotal šbožownje pschewintk: jena hodžina pschińdže, kiž žaneho pschepušchčenja nješnaje. Se to nascha pošlednja hodžina na šemi.

Njespodobna šo tebi pušta, wotemrjeta krajina šokowokoło? Šlej, wuřub šemje budže tež tebe domaphtacz. Kaž pomětr a lėš wonėmjataj, tak junu tež šłowo na blėdowazymaj hubomaj twojeho erta wonėmi. Kaž šokma wuřjedz swojeho bėha, tak tež krej w twojich lóšymnych šlawach šprostnje. Duřcha w twojim hladže wuhašnje, twojej woczki šo šandželitej, twój dych budže šo hačiciz a womjelšnje we wušpróznjenym wutrobnje. Šsnadz hiřchče tón abo tamny twojich bratrow nad twojim čželom pšacze, prijedy hač šo do rowa puřchči; ale potom šo wšcho sa tobu šamšnje, a šlacze a hnicze šapschimnje w čžėmnoščzi twoje šlawy.

Tola šchesczan troschtuje šo k tym šłowom Božim: „Mny wėmy pať, jeli nascha šemška šhėža roklamana budže, šo wot Boha nowe twarjenje mamy, dom, kiž k rukomaj njeje sežinjeny, a wěczny je we njebjeshach.“ Šacžuwaj to, ty šy wjetřchi hač tuto šahubjowanje, ty jemu njepodoblišch: ty šy nješmjertny. Mozy, šajkež je njebjeste duchki maja, nořnyř ty w swojim šnutškomnym. Šraj božmje šwětkam honow — wone do čžista swotemrėwaju; w jich próšche njebydli žana šchřicizka wěczneje duřche. Šrjechi šahadło šmjercze jich wutrobu, dha na pschezo wotpadnu. Ty šwój bėh dale wjedžesh, hdyž wono tebe dozpėje. Tvoje čželo woblednje, a ludžo je do hlubiny rowa dele puřchčaja; tola čželna pšachta, šamšjeny šachčz, wuřkoťo nařhpana šmjertna hórka twoju duřchu njepoduřcha. Wona dycha dale; wona nad rowom jako njebjeste pšomjo radoščizwoje k hwěšdžinje štupa; wona žanu myřli, žadny škutk na šemi nješawostaja, a wotewrja šo w šwojej dalokej wótcžinje psched swojim Bohom a Wótzom. Šotom šo wšchitke šlubjenja dopjelnja; nadžija šwoje žně džerži; mny widžimny, šchtož žane čłowřke woťo wobhladaťo, žane wucho šhřšchako a do žaneje wutroby pschishčło njeje: to, šchtož Wóh je pschihotowal tym, kotsiž jeho lubuja.

Šnjewowa luboszcz wodz nasche wutroby. Njech naš wona wšchėdnje wabi, jeho šwjatu wolu čžinicz. Šschetož šbőžni šu, kotsiž šwoje žiwjenje w Bořy wjedu; kotsiž w pošlušchnoszczzi a ponižnoszczzi psched nim šhodža. Šajzy troschtuje tu hodžinu woczakujaja, hdyž jich Wóh wušchehije. „Šbőžni šu čži mormwi, kotsiž w tym Šnjesu wumru. Haj, tón Duch praji, šo woni wot-počžuja wot šwojeho džėla; jich škutki pať du sa nimi.“ (Šjem. Šana 14, 13.) F.

Pschewinjeřska mőz luboszcz.

Njebohi D. Ahlfeld, w swojim čžabu wjeleřkawjeny duchowny w Šipřtu, bėsche wuřoba, šajřichž je jich jeno maťo bylo. Šednory, ponižny, luboszczizwo a pschi tym tola dořtojnego wušchija, nje móžeshče šo šohko ničto jeho wšima, wot jeho wuřhadžazeho, šminyčz; hdyž pať wón šwój rőt wotewri a jeho rěcz tak šajnje, jadriwoje, móžnje šaklineža, potom šo jemu wutroby horjachu a k nje-pscheczelow bórny pscheczeljo, niž jeno Ahlfeldowi, ale teho Šnjewa, kotremuž Ahlfeld šlužeshče, nastawachu.

Šedny džel dyrbeshče wón miřionřki šwjedžel džeržecz a pola ryczerřkublerja bydlicz. Šon mějeshče pscheczela na wopřchze, jeneho rytmiřchtra k Awřtrijeje, kotryž ničto wo duchownym a miřionřkim šwjedženju widžecz a šhřšchecz nočžnyřche a bėšche šebi tehodla wotmyřliř, se šajnym šwjedželřkim ranjom wotpučžowacz. Ahlfeld pschińdže wjeczor prijedy, — duž šo rytmiřchtr nje móžeshče wušamšnyčz a dyrbeshče tola se šwójbu wjeczerjecz; wón pať šebi pschedewřa, šo njebudže k duchownym žaneho šłowa rěczecz. Ale wón wěřo radoščizwemu Ahlfeldej, kotryž šwoje rěče k krařnym humorom wudebjowashče, nješamőžeshče napschecziwo štejecz, wón wořta po jėdži šedžo, haj šhbařche šo Ahlfeldej pschezo bliže; jako pať tón jemu šwojich rěczow k tymi šłowami ššončzi: „Šbőžni šu, kiž Bože šłowo šhřšcha a wobarnuja“, dha wón nahle šnapřchecziwo:

„Ale šnjew dořtoro, tak dyrbju ja to wėricz? Šak mohło šo to k Božej šmilnoszczu šjednocžiciz, bychu-li; jeno tučzi šbőžnoszcz dořtali! Ššomnyřchze šebi tola na tamne milliony čłowjekow, kotrymž šo Bože šłowo ženje bliřko pschijnjeřlo njeje, a na mnohotu řch, kotsiž jo šhřšcha, ale njerošymja. Šchto dha dyrbi šo k tymi řtacž?“

„„Luby šnjew rytmiřchtrje,““ Ahlfeld wutrobnje wotmolwi, „„hdyž Wř hižom tak šmilnje sa tamne šhřly čžujecze, wo tak wjele šmilniřcho budže Wóh teřame junu šudžiciz!““ Š nětko da jene šłowo druhe, offizėr nje móžeshče šo wjazzy džėlicz wot tuteho duchowneho; wón wořta k miřionřskemu šwjedženju, wón wořta, kaž dołho Ahlfeld wořta a mnohe wobaj se šobu rěčeshchaj.

Lėto bėšche šo pominyřlo, dha dořta Ahlfeld k Awřtrijeje čžwicžku wuherřšeho wina a k temu list wot tamneho rytmiřchtra, w kotrymž štejeshče: „Š džakownoszcz sa te čžiste wino, kotrež seže mi Wř na miřionřkim šwjedženju porjedžili.“ F.

Ryczerř Hinz k Lüder.

Šrabja Šilipp k Šeffynřteje, pscheczel a špėchowař reformazije, bėšche kšochřny šwojeho kraja šahnať, mjew nimi tež kšochřtr w Šajna a bėšche k jeho šhorownju sežiniř. Šschedřtejiczerř šhorownje bu šmuřiti a šařlužbny ryczerř Hinz k Lüder. Tola wotehnaty abt kšochřtra se šwojimi mnichami pschecziwo temu protestowashče, nje móžeshče pať k wopřėdka ničto dale šapocžecz. Ša wėž pať šo pschemėni, hdyž bėšche šhėzor Šhorla I. w šchmalckalbřiřej wójnje dořhl a Šilippa šajal. Š Augsburgu bu poštajene, šo maja ewangeliřny wšchitke katholicke wušlawy šařo na nich wrěcziciz. Ša to šo něhduřchi kšochřřki abt powořashče a šo prijedy nješmėrowa,

Evangelion mjes Sslowjanami.

Spiska farat Schwjela w Deschnje.

(Pofraczowanje.)

4. Ružojo.

Wofoto lěta 1874 pschewywasche w Pětrohrodze jendźelski lord Radstok, kiž we wysokej starobje 1913 w Parisu wumrije. Wón wotměwasche biblijske hodziny mjes wysofimi knježimi. Wschelazn knježa so wobrocziču, jako hrabja Korff, wjerchowka Gagarin, hrabinka Sieven a drusy. Semjenje wotdzerzowachu we swojich hrodach nabožne shromadzišny i nislimi ludzimi, khodzachu do jastwow, do forežnow, do fabrikow a pschipowjedachu Jesuša. Wjednik tuteho hibanja bě Wašilij Alexandrowicz Paštkow, wyscht jeneho garderegimenta. Jeho předomanja buch 1880 sakajane, ale duch luboščje, kotryž jeho a jeho pschiwizowarjow napjelni, štkowasche dale.

Pscheměnjenje a wobnowjenje duchowneho žiwjenja w Rušow-
skej sta so w lěće 1905, hdyž knježerstwo polnu swobodu wěry pschipowjedasche. Tajka swoboda, jako pschi naš, wscht tam hiščeže dženža njeje, ale tola móžachu ewangelizy khroblišcho swoju hłowu posbchowacz. Direktne džěto wufrajnych zyrkwow je jara ežežke, dokelž njepšcheczelstwo prawosławneje zyrkwje wschittemu šjawnemu předomanju druhich psche jara sadžewa. Ženo Metho-
distojo maju w Pětrohrodze male mišionstwo. Se šrijedzišny nascheje ev.-lutherseje zyrkwje je knješ D. Lepsius w Potsdamje w lěće 1903 mišioniske towarstwo ja ranšchu semju sakozik. S wulfimi woporami bu w Rušowsej w měsće Astrachanu wysofa schula 1907 k wuwuczenju duchownych natwarjena, ale hižom 1909 psches wschynojč sašo samknjena, dokelž so prawosławna zyrkej bojesche, so by jej ta schula schodzika.

Nětko leži ewangeliske hibanje w Rušowsej wošebje we někot-
rych shromadženstwach, kotrež su na narodnoruškim podložku nastafe. Tute su 1) Rušy baptistojo, 2) Ewangelizy kschesczijenjo, 3) Ewangelizy kschesczijenjo. Rušy baptistojo su nastali psches džěto jendźelsko-němskeje baptistiskeje zyrkwje. Woni su po wuczbje i tutymi žyle psches jene. Sich licžba a šnufskowna móž je došč wulka.

Ewangelizy kschesczijenjo su nastali i tamneho hibanja generala Paštkowa, kotrež šmy přjedy najpomnjeli. Woni so rosšcherjeju po žylm kraju a maju we wschěch městach wošady abo mjenšche shromadzišny. So wuczbje su i baptistami psches jene: woni so biblijskeje wuczbje wo Khrystuša, kschecenizy, šwjatej wjecžeri atd. kručje džerža. Sich Bože šlužby su, kaž druhdže tež; njedželi a na wjecžorach so předuje, natwarjaze, šbudžowaze, modleriske hodziny so wotdzeržuja. W njedželskich schulach so džěči wuwucžuja, mčodžina so hlada, wumjenkarjo a šyroty so šastaraju atd. Dla jich mjena psche jich wjednik, inženěr Brochanoff w Pětrohrodze: „Naschim ludžom so biblijske mjeno „kšesczijenjo“ lubi a k rosžělu wot katholicow, prawosławnych atd. to mjeno „ewangelizy kšesczijenjo“ (evangeliskije kristijanije). Wot tuteho šjednoczenja mamy po šdaczu ja pschichod najwjazn docžakacz. Wono šdžerži tež předarštu schulu w Pětrohrodze, hdyž so duchotoni wuwucžuja. W tu khwilu su tam 4 wuczerjo a 16 wucžomžow.

(Pschichodnje dale.)

A rozpominanju.

Šwój dolh ludžo najradšcho se šłowami płacza.

Šchtóž najwjazn khwalby šašluži, dawa šebi rad porokowacz

doniž kšeržy wotpóškani i tojšcho wojakami psched klóštrom nještejachu a jón sa katholicich wróčzo žadachu. A šcho nětko šinz i Lüder čzinjesche? Wón wjele njerěčjesche; škradžu pak wschěch šwojich khorych a bědných na jene a tošame město shromadži. Šdyž běchu tam nětko wschitzy čži hubjeni, šlabi a khori hromadže, dha kšeržorowych póškow k nim dowjedže a potom k nim, šylsy we woczomaj, rjelny: „Lubi knježa, hladajče na tutych wbohich khorych a powjesče to kšeržorej, a hdyž kšeržor tež potom hiščeže na tym wobsteji, jich i khorownje wuhnacž, dha ja ničzo pschecžitwo temu mēčž njecham.“

Čži knježa na tych khorych hladachu a bě jim tychšamych jara žel. Duž so pschecželnje k šinzej wobrocziču a k njemu džachu, so šami ničzo postajičž njemóža a so dhrbja kšeržorej wscho rose-
stajecz a so jeho wo wscho dalsche praschecz. Na to su so čžishe wróčžili a so tam wjazy pokasali nješju. Kšeržor tež ničzo wo šebi škšchecz dał njeje a rycžer šinz i Lüder je i mērom šwojich khorych tež dale hladacz šmēl. Jeho mjeno je tam hiščeže dženska ešesczene.

Džen 31. oktobra.

Šlób: Žedyn twjerdy hród je naš Boh šam —

Šchit, hród a škala zyrkwje šy,
Duž w Jesušowym mjeni
Čže, Božo, wschitzy prošymy
We wěrje šjednoczeni:
Šdžerž čžistu wucžbu nam
Psches wschitke ežasny šam!
A nam njedaj póhanštwu
A šaczēr wucžbu štu!
Naš wjedž we twojim šłowje!

Ty, Božo, šnajesny hubjenštwu,
Naš zyrkej ežas ma šrudny.
Šswět njewěrjazny khrobli so,
Duch khodži psches šwēt šlubny.
Naš psched tym wobarnuj!
Na šlabnych pohladuj!
Daj šwēdkow wěrjaznych,
We šłowje wobštajnych,
D Knježe, šwojeje gmejnje!

Ty Zion Boži twaril šy
A natwaril jón rjenje,
Duž my tež i teho troschtni šmy
A mamy špokojenje,
So murje jeho ty,
Naž tebe prošymy,
Čžesny šašo natwaricz
A njepšcheczelow šbicž.
Tvoj lud so na to špuschčža.

Štej, Boža šwjata winiza,
Na škatu šakozena!
Wšcha šlubnoščž pak a njewěra
Šudž i wētrom rošpjeršchena!
Našny Khryštus šicji tu
Se šwojeje prawizy,
Niž štajnje dobywa,
So kšerlusny wjekšela
Šso špěwa w hētach prawnych.

D.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoј mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšédne dny;
Džeň pak swjaty,
Dušl daty,
Wotpođń ty.

Z njebies mana
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew éel
F.

Sserbske njeđželske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjež knihiczišczerńi w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

22. njeđžela po šwjatej Trojizy.

2. Kor. 6, 1—2.

Šdy bychu čłowješko šo ras zyle njenadžujzy prafcheli, šhto by jim to najwjetšche nješbože bylo, kotrež mohło jich potrjechicž, hacž drje potom njeby najpriedy najwjetšchi džěl šebi na šwoje šemške wobštejnoscze a potrjebnoscze myšlil? Albo by jich wjele bylo, kiž bychu wotmolwili: Wóje najwjetšche nješbože by bylo, hdy by mi šo měr š mojim Bohom wšal? — Nášchi wojazy wonka na wójnškim polu, kóšiz ženje njewjedža, hacž žiwi bitwišcžo šašo wopuscžca, priedy hacž šo na bitwišcžo podadža, šwoju wutrobu š Bohom šwjašaju. Tam wonka nawuknu šebi to psalmške šłowo wazicž: Anježe Božo, ty šy našche wukhowanje štajnje a pschezo. Šedyn šranjeny, kiž w domišnje pschebwa, šo by šo wuštrawil, praji: Njeh maja hišcže taš štwjerdnjenu wutrobu, tam wonka nawuknu, š Bohu šo modlicž. Šaš krašnje ša jeneho šchescžijana, hdyž šo jemu wšhitko šady njeho šhubicž šda, šo šo psched nim wuhlad wotewri: Bóh čže šo po nim a po šwojimi horjebracž, jemu móže wšhitko dowěricž. Derje nam, šo nam Bóh w šwojej hnadže taš napschecžo pschińdže!

Šawoł, japoschtoł teho Anješa, napomina šwoju šchescžijansku wofadu w Korincze, šo tola njebychu Božu hnadu, kotruž šu pošnali, podarmo dostali — jenož niz podarmo!

Boža hnada je šo wam šjewila — njeh tola podarmo nad wami nješe! —

I. Boža hnada je šo wam šjewila.

Šašo š šobupomoznikam rěczi po našchim tekšcže Šawoł še šchescžijanam w Korincze, wón šo potajkim še šwojimi čžitarjemi hromadu šamknje. Wón je jich hižom taš hušto wo jich šobupomoz prošyl, wošebje š jich dobroprošchenjom, kaš čže tež wón jim še šobupomoznikom bycž. Šhto wupraji Šawoł š tym!? — Šchescžijenjo dyrbja šebi mješ šobu š pomoznikom bycž, wošebje tež w tym najwšchšchim. Šo derjehicže šobubratrow njedyrbi jenemu šchescžijanej wšcho jene bycž — kaš tež njekně jemu šchłodžicž špytacž — ně, šchescžijenjo dyrbja šebi mješ šobu pomhacž. Šdyž šo džens telko luboscze našchim bėdžerjam wonka a šranjenym wopokafuje, dyrbišch wjedžicž: Šchescžijenjo dyrbja šebi mješ šobu š pomoznikom bycž; wšchał je to wšhitko, taš wulke hacž pschezo je, wulke wošebje pola tych, kóšiz šu šcherpatku dali, taš krašnu, kaš ta šcherpatka tamneje wudowy bėšche, je to wšhitko šchescžijanska pschišlušchnoscž, pschišlušchnoscž šobupomoznikom.

Šawoł čže to korincziškim šchescžijanam taš prawje na wutrobu položicž, šo šu woni tola hižom jašo džeczi hnady, jašo šobušchescžijenjo taš njewuměromnje wjele darow luboscze š Božeje ruki psches hnadu dostali. — Šwiž, w kotrymž našch tekst šteji, nam wujafnja, šhto čže Šawoł runje w tutym šłowje hnady wuprajicž: to

je Khrystuſowu kſchiž jako wopokaſmo Božeje hnady, kotrež człowjekow budži abo wumozje. Czim waźniſche nam hewaſ jene kubło je, czim bóle ſo khowa a hlada, taſ njedyrbjała ſo teſ Boža hnada, kotraž je ſo w Khrystuſowym kſchižu nanajkraſniſcho wopokaſała, haſle taſ prawje hladacž a khowacž! — hnada, kotraž teſ nam wot lěta 1914 plačži.

Njeje to hnada, hdyž my dženſa, bóle hač hewaſ, ſo wo to ſtaramy, ſo mamy Bože ſłowo wſchitke dny we ſwojim domje a ſo ſo nam wono w Božim domje pſchipopowjeda? Njeběſche to hnada, ſo my něhdny w ſwojim dźěczatſtwje elementy naſcheje kſcheſczijanſkeje wěry ſeſnachmy a w ſchuli a na paczerſkeje wuczbje ſo w njej roſwucžichmy, taſ ſo pſchiſtup k ſwojemu Wótzei ſnajemy abo tola ſnacž móžemy. My wěmy, ſo je to ſama hnada, hdyž nětk, hdžež taſ někotreho nuſa tlóčži, taſ něotremu ſrudoba a tyſchnoſeč wutrobu počezja, ſo móžemy kóždu hodžinu wodnjo a w nozy a wſchudžom, hdžež ſmy, Boha pytacž a namaſacž. To je hnada, ſo ſo Bóh w ſwojej ſmilnoſeči pſchezo ſaſo ſa naſ namaſacž da, pſchi wſchitkej naſchej njeſwěrnoczi, a ſo wón ſo nam pſchezo ſaſo bliži je ſwojej pomozu a mozu a ſe ſwojim troſchtom a mērom. Haj, kajka hnada Boža, hdyž ſebi prajicſch: kóždy džen, kotryž mi Bóh da, je dar i jeho ruki. Kajku waźnoſeč ma potom kóždy jenotliwy džen, taſ wulki, ſwjaty a kħutny wón je, hdyž ſmy Bohu ſa wſcho ſamolwiczi! Wón je naſ ſlyſchał w ſpodobnym čaſu, wón je nam pomhał na dnju ſboža! A ty! — njedostaſ podarmo Božu hnadu! K temu napomina Pawoł ſwojich čitarjom, teſ tebe. Nětk je tón prawy, ſpodobny čaſ, nětk je džen ſboža, nětk ſtupi tebi Bóh napſchecžimo ſe ſwojej hnadu!

II. Tehodla njedostaſe ju podarmo!

My w naſchim němſkim wótznym kraju ſo hněwamy na te kž a tu nahrabnoſeč Jendželczanow, a mamy poſne prawo k temu, jedna ſo ſa naſ tola wo derjehicze a čzeſeč naſcheho wótzneho kraja. Gene paſ nochzemy, kóždy ſa ſebje, ſabycž: Hdyž ſo hněwamy na naſchich nje- pſcheczelow, na jich hrěchi, čzemy ſebi to jene pſchiſwo- jicž, ſo njeby naſche ſamſne privatne žiwjenje wobknežene bylo wot pſchibohow „nahrabnoſeč“ a „kža“, wjele bóle, ſo by naſche žiwjenje wobknežene bylo wot Božeje hnady. Szlyſchimy tola i Pawoleho rta, ſo njebychmy Božu hnadu podarmo doſtali. Szmy my něhdže raſ jene žohnowanje doſtali, ſnano w Božim domje, ſnano pſcheſ modlitwu, ſnano we wſchědnym žiwjenju, w ſwójbje, w powoľanju, hladajmy, ſo njebychmy to wſchitko podarmo doſtali. Haj, taſ teſ naſche žiwjenje dale pónđe — ſo bychmy Božu hnadu ſebi k žohnowanju ſlužicž dali! Hdyž ſo tebi dženſa twóji Bóh bliži, ſnano w jenej čzichej hodžinje, hladaj, ſo wón nimo tebe njeponđže, bjeſ teho, ſo by tebe žohnował.

Hdyž je hač dotal naſch Bóh widomnje pſcheſ naſche kraje ſchoł w tutym naſchim wójniſkim čaſu — a i na- ſchimi wojakami a offizěrami byl a pſcheſ to pokaſał, ſo wón naſch němſki lud wopuſchecžicž nochze, dha hladaj, ſo teſ ty njeby i tuteho čaſa ſchoł bjeſ ſnutſkowneho po- ſwjećenja, wjele bóle, ſo by tebi Boža hnada w tutym wulkim čaſu wulka byla. Haj, kóždy džen dyrbi tebi byčž dar Božeje hnady; o ſo nochzyl žadny podarmo byčž, a hdžež je wopravdže Boža hnada do jeneho człow-

ſkeho žiwjenja nuts ſwěczila, dyrbi ſo ſkóncžnje žyle žiwjenje jako ſama hnada poſnacž. Kóždy džen — žyle žiwjenje njedostawajcže Božu hnadu podarmo! Maſch-li wjeſele, njeſabudž pſchi wſchěm ſwonkowym, ſo Bóh tebe wita! — a na drugej ſtronje, maſch-li kħoroſeč abo pſchiſndže nuſa abo tyſchnoſeč na tebe, njeſabudž, ſo tebe Boža hnada pyta, haj, teſ na tajke waſchne pyta!

Hdyž raſ kónz człowjeka pſchiſndže — hdy pſchiſndže, njewěmy, hač ſahe abo poſdže — raſ tola pſchiſndže — w kotrym padže budžemy prajicž móž: Boža hnada njeje podarmo nad nami byla? — Pawoł wotmolwi: My na- pominamy waſ paſ jako ſobupomoznikow, ſo njebyſchcže Božu hnadu podarmo doſtali!

Taſ někotry je ſa człowjeſtmo w ſwojim žiwjenju wjele wulkeho a waźneho doſonjał, jeho dželo je ſa człowjeſtmo wulki dobytł, a tola je móžno, ſo je Boža hnada ſa jeho duſchu podarmo byla; w ſwojim ſnutſkow- nym žiwjenju je wón kħudny woſtał; wot ſwojeho Boha je wón dale wotſaleny hač někotry druhi, kiž je w małym ſwěrnym byl.

Hladajmy hiſchcže woſebje na ſłowo podarmo! Kaſ žałoſtnje je, hdyž je człowjek wulku prózu a wulke dželo i něczim mēł, ſkóncžnje paſ dyrbi prajicž: wſchitko je po- darmo bylo! Njeje teſ ſrudnje, hdyž je dželo Božeje hnady na człowſkim žiwjenju podarmo? hdyž Bóh ſam wopſchijecže człowſkeho žiwjenja njewuczini? —

Tehodla njech wichoř w twojim žiwjenju howri abo njech ſo čzi ſlónzo ſboža ſwěczila, njech čzi kwětki wjeſelow na puczu žiwjenja kčzēja abo čzernje tebe ſtrapaju, hladaj, ſo by w Boſy potajeny byl; Boža hnada čzyla tebe wumóz wot Božeho ſuda k ſbóžnemu ſjednocženſtwu i nim. Tehodla njech je kóždy džen tebi džen ſboža w Božej hnadže!

Ty maſch mozy čzela a ducha — Boža hnada je čzi teſame dała — hladaj, ſo je njeiſy podarmo doſtał, hladaj, ſo čze dale wjedu w poſnacžu Božeje hnady, ſo by ſo człowjek Boži i tebe ſczinił, człowjek i wjeſelej a pobožnej wutrobu, człowjek, kiž wſchědnje roſeče w Božej hnadže a dale pſchiſndže. — K temu njech je Khrystuſ tón pucž!

Tón Knjeſ dže nětk widomnje pſcheſ naſche kraje, wón ſo ſa naſ ſobu bėdži jako tón prawy wojak, ſa naſchu ſprawnu wěz, naſchi wojazy a offizěrojo nam to praja — hladaj, ſo by i tobu teſ widomnje dale ſchło w Božej hnadže! D nochzyla ta podarmo ſa tebe byčž!

Samjeſ.

H. we L.

Croſcht w horju.

Hdyž tyſchnoſeče
A ſtrachi čze
Tu čzakaſu, čzi hroža,
Dha njeboj ſo!
Bóh widži to,
Čze kryje hnada Boža.

Njech mroſota
Čze wobdawa,
Wſchał jeho ſlónzo ſwěczila.
Slej, we horju
Tež ſpěwaju
Tu pſalmu Bože džeczi.

Duž tón pucž dži,
Kiž wuſtwoli
Bóh tebi k drohowanju;
Wón wjedže čze
Tež pſcheſ čzernje,
Ty i nozy pónđzeſch k ranju.

Kſchiž na ſo wſmi,
Kiž póbka čzi
Bóh ſe ſwojeho tróna;
Wón pomha njecž,
Čzje pſcheſ kſchiž wjeſeč
Čze tam, hdžež kiwa tróna.

Tež starošče,
 Kiž čiščeža cze,
 Čiž' wšče na teho Anješa!
 Glej, psches njeho
 Tu staja šo
 Wšchej čašnej nusy mjesa.

A bludžišch ty
 Psches pucžiny
 Kaž wotwa wopuschčena,
 Twój pastyr cze
 Tam pytač dže,
 Wón snaje šwojich mjena.

Duž t njemu dži,
 Wón šahoji
 Čiž hrěcha krawne rany,
 A junu cze
 Dom pomjedže,
 Šdž bėh je dokonjany!

K. A. Fiedler.

Ja wėm, do koho wěrju.

Wobrocženy Čhineša Leangafa powjedasche něhdy šwojim pohanstkim šobukrajanam wo Jesuřowych džiwach, jeho šmjerczi a horjestaczu. Duž šo woni jeho wuřmėchujō woprašachu, hač dha je wón tele džiwy se šamřnymaj woczomaj widžal. „Ně,“ wón rjekny, „ale wone šu w šwjatnych knihach powjedane, kotrež w židowskim kraju wuńdžechu, a wjele ludow do jich wėrnosče wěrja.“

Duž něchtō šnapschecziwi: „Šdž tež druge ludy do tychle knihow wěrja, dha tola nusne njeje, šo dyrbimy my Čhineřojo do nich wėrič. Čžehodla runje ty do nich wėriřch?“

Na to Leangafa wotmolwi: „Runjež w nich powjedane wěžy ženje njewidžach, wěrju tola žyle twjerdže do šařadow a wučžbow, kotrež šu w bibliji wopřichjate; pschetož ja wėm, šo šym wulžy hrěřchny a hubjeny čłowjeř był, nětko pať šym wumoženy a wobhnadženy. Njebyl-li žadny wumožnik wot hrěcha, by ša mnje njemōžnota była, tať derje w tutym kaž w tamnym žiwjenju šudej Božeje prawdosče wučelnyč. Jesuř pať je mi pomhał, tehodla wěrju do jeho wėrnosče, pošlucham jej, lubuju a čžesczu ju.“ Šóhan njewjedžesche ničō wotmolwicž.

Wjele knihow šo čžiščezi, tola tať dołho hač šwět steji, njeje šo hiřchče žana šada čžiščezala, tať bohata na trořchče kaž to šłowo, šo je Jesuř Křryřtuř do šwěta pschischoł, hrěřchnikow šbōžnych čžinicž. F.

Pscheložerški smylk.

Mišjonar Schwarz, najpožohnowanijchi pošol pohanstwa wo wóřomnatym lėřstotku, něhdy pschi pscheložowanju Noweho Testamenta šłedowaze pomnjeczahōdne šhonjenje ščžini.

Schwarz šebi pschi šwojim čžěžkim džele rodženeho Tamulu t pomozu wša, kotryž wěřtu šdželanosč wobšedžesche a bē tež jendželsteje rěče mōžny. Tōnle Tamula bēšche runje pschi pscheložowanju přenjeho lista šwjateho japoschtoła Šana, tehole wulžy drohořtneho piřma, kotrež nam wutrobne poměry wšajomnosče pošafuje, w kotrychž Boža lubosč t nam t naschey lubosču t Bohu a t bratram steji. Wón pscheloži kōždy kōčž jedyn wotdžel, a Schwarz potom pscheložł pschehlada, pschiruna jōn t přenjotnym tekřtom a šwuporjedža jōn, hđžež bēšche to trėbne. Šako bē Tamula šapoczatł tšecžeho štawa přenjeho Šanoweho lista pscheložil, wón Schwarz a se šwojim pscheložtom do špodžiwanja štaji. Pschetož Šan tam piřa: „Pošlejcze, kařku lubosč nam Wótž wopokasał je, šo bychmy Bože džeczi mjenowani byli!“ Tamula pať bē pscheložil: „Pošlejcze, kařku lubosč nam Wótž wopokasał je, šo my jemu — šmėmy nosy kōřhicž!“

Schwarz džesche: „Pschecželo, ty džē tule nejřny prawje, nejřny po šłowach přenjotneho tekřta pscheložował! Čžehodla dha šy to

čžinił? Njemožesche dha ty tole wo šwojej macžernej rěči derje šařodacž?“

Pscheložer wotmolwi: „Šara derje mōžach tele šłowa šařodacž, kaž tu ščži: „šo bychmy Bože džeczi mjenowani byli!“ ale, ale! — ja tola njemožech wutrobny dchycž, tole po šłowje pscheložicž; pschetož to šdasche šo mi nimomėrnje wulke, pschecžłowjecžne byčž, šo dyrbjeli my hubjeni, hrěřčni čłowjekojo džeczi Wjeřřchneho rěfacž. To je džē pschewjele, psche wřchu mēru wjele ša nař. Duž myřłach, šo dyrbjū tole šłowo pošřabicž!“

Lubi čžitarjo, šačžuwamy tež my wulkosč a krařnosč tamneho šłowa a bōřku mojestosč lubosče šwojeho njebjeskeho Wótža, hđž my tole šłowo čžitamy? F.

Niž podarmo wukujene.

Bēšche w Amerizy. Daloko ša lėřami bēšche šebi muž se šwojej mlodej žonu Šilžu dom natwaril a dželasche šwoje pola. Šilža čžinjesche domach šwoje dželo a hđž by šo jej šamej šařtyřako, by šebi potom jedyn abo drugi šhėřlusch šanjeřka a tōn by jej psche wřcho pschepomhał. Ša šchulski čžař njebē wjedžaka, čžomu mējesche šo t wutnjenjom telko šhėřluschow martrowacž. Nětko bē ša to džakowna. Ale jejny džak bu hiřchče wjetřchi.

Naš džesche jejny muž t nej, šo na dwaj dnjej šapucžuje, šo pať šo potom šořo wróczi. Tať dha bē wona nětko šama. Šako bē hižom hłuboko nuts do nožy, bē tola trochu bořasna. Dotal bořosče šnala njebē. A bořej wot čžařnika wšřasche papjerka t tym psalmom: Tōn Anjeř je mōj pastyr. Šdž by nětko na njōn pošladała, by šo pschezo šařo šmėrowala. A tať tež tutu nōž. Tať šebi pschafne koleřko wša, pschedžesche pilnje a prajesche šebi žyle čžišche tutōn žly rjany psalm. Na to šo na tōn šhėřlusch dopomni: „Se Wóh, mōj pschecžel, ša mnje“ a na tōn drugi: „Ač porucž Bohu šwėru“ a na druge a pocža je se šwojim jařnym hłošom wótřje špėwacž. Pschi tym bē piřchčalku pošnu napschadla a natřny druhu, hač bu ta tež pošna. Tať wona pschedžesche a špėwasche, a to wřcho bjes šwėžy, pschetož pošny mēřaz šwėczesche jařnje t wotnami do jřtwy, kaž tež wřchē te rjane hwěřdy.

Ale tež hiřchče dwē drugej šwėžy šwėczeschej a hladařchtej t wotnjemi nuts do jřtwy, bōle na dwē šchřecžy hač na hwěřdy podobnej. Bēřchtej to woczī njepschecželřteho čžerwjeneho Šndianarja. Tuczi džiwī bēchu přjedny tam bydlili a t knjesom byli. Šich pschezo hłubje do lėřow čžišchczachu a teho dla hidžachu woni kōždeho, kiž by do tamnych štron pschicžahnył a šebi tam dom natwaril a šwoje pola dželal.

Tež tamny Šndianar bē se šlymi myřlemi pschischoł. Dolež w domje žaneje šwėžy njewohlada, myřlesche šebi, šo domjazy špja. A tať šo čžišche t domej pschisřnowa, šo by domjazyč ščōnzował, šebi nabral, šchtož by trjebacž mohł, a potom dom šapalil. Duž Šilžiny rjany hłōř šařlyřcha a nutsłach jejne pschecželne, lubosne woblicžo wuhłada. Woboje jemu nacžini, šo ani woczī ani wuřchi wot njeje wotwobrocžicž njemožesche. Šako wona špėwacž pschesta a lehnycž džesche, wotendže Šndianar a wostaji šwoje šle pschewšacže njewuwjedžene.

Našajtra wróczi šo Šilžiny mandželřki šařo. Wječor šlepařche šo wo durje. Nařch šarmar (bur) šebi myřlesche, šo budže šabludženy pucžowať wo hospodu na nōž pošřycž. Ale mēřto tajřeho šařtupi Šndianar, wřchōn wōjnřki wuhotowany a wudėjeny, do jřtwy. Tōn wotpołōži šwoju brōn pschi durjach, džesche t pschafnemu koleřku a wotnamjenjesche t ruřu wjerčjenje koleřka. Na to štupi t Šilži, wotewri hubu a pyřasche po nej špėwacž, šchtož džiwnje dořč klicžesche. Wón džē jejnu rěč njerořymjesche. Šilža pať šhōda, šchto wón čžyřche, šydnny šo te

kolesku a poča kherluschje spěwacž. To dha bě wjekele ja nascheho Indianarja! Wón by posdžišcho husto pschischol a Hilža by jemu spěwaka. Stónčnje tež farmarowu rěč nělak nawukny a chžyšche nětko tež wjedzecz, sčto w tych kherluschach steji. Na to pak bě nasch farmar jenož čakał. Wón jemu te kherluschje wuklawomasche. Tón Indianar nutrnje posluchasche a ras rjekny: „D hdy bych ja runje tajki był, jako wój!“ Tak bu Indianar stónčnje s mizionarom snaty, kiž jeho wuwuczowasche a na posledku wukščeži.

A tak bě to wscho pschischlo? Hilžine kherluschje běchu ju samu psched bolosnej smjerczu wukhowale a teho Indianarja k wěrje do Khrystuša domjedle. Nětko Hilža wjedzěsche, čžeho dla bě telko kherluschow w schuli s hlowny wuknyč mēla.

Evangelion mjes Sstowjanami.

Spisa farat Schwjela w Deschnje.

(Pofracžowanje.)

4. Ružojo.

S klina „Molofanow“ je šo w nowschim čžazu licžba wot-
džělita, kotsiž šo „evangelizy kšchesežijeno (evangeličeskiye kristijanije)“ mjenuja. Sich wjednik rēka S. Esacharow we Sosologornoje. Woni kšchēžija džēczi a runaja šo hewat jendželškim presbytarianam. Sich wliw na prawošlawne wobhydlerstwo je šnadny.

Tute tsi hupy mējachu lēne šjēdy abo wulke šhromadžiny, kotrež pak šu hižom wot wyšchnosče sakasane. Swoboda wěrny, kotraž je jakošny sarucžena, je tola jara psches wyšchnosč wobjmješowana. Pschestupjenje je wobčežne. Šhromadžiny šo husto sakasuja. Wjele saleži na lokalnej wyšchnosčzi. Sedny dowoluje, sčtož druhi sakasuje; haj, wono šo stanje, šo knježer, minister, gubernēr a landrot dowoluja, wachtmeister pak sakaze. Ruš groni: „do njebja wyžo, do žara daloko.“

Wot lēta 1907 džēla tež episkopalna Methodistiška zyrkej we Pētrohrodže, wona ma hižom (1913) 452 šobustawow a 795 džēczi na njedželškej schuli; wona hlada s dobrej nadžiju do pschichoda. Šeje wjednik je Dr. A. Simons.

Kaž je we wjchēm čžēžlo, s tuteho hobrškeho kšchēžoritwa wēšte powjeseče dostacž, tak je tež čžēžlo, licžbu rušowskich evangelškich kšchesežijanow postajicž. Knjes inženēr Brochanoff ju na 40 000 dušchow taruje, farat Šant na 200 000 Molofanow a 100—150 000 druhich hromadže (Baptistow, Methodistow a evangelškich kšchesežijanow). Na kōždy pad je wopacžnje, hdyž šo licžba evangelškich Rušow na 13 millionow postaji (kalich 1913, čž. 10). Tajka licžba by dhrbjała hinajšchi wušnam we šjawnym žiwjenju mēčž a šo wošebje w pišmowstwjje a nabožnym nowinarštwje pokasacž.

Porjadne evangelške čžapopišy w rušowskej rēčzi šu šlědowaze: Šutrnna ja hwēšda (jutrnicežka), tydžennik ja nabožnosčž, politiku, wědomnosčž a ludstwo. Šhristijanin (kšchesežijan), mēšacžnik ja přėdowanja a wuklawowanje Božeho šłowa. Wobej šopjeni pišche a wudawa inženēr Brochanoff w Pētrohrodže, naklad je 4000. Šost (hōšēž), mēšacžnik ja wušwjecženje, pišche přėdar Žetler w Pētrohrodže, 3000 ex. Drug molo deži (pschecžel młodžiny), pišche přėdar Štepanow w Pēskach, Šuv. Woronasch, 2000 ex. Šslowo jistinny (šłowo wěrnosčež), powjeseče Božego kralejštwja, (1913) wukhadža w Odešy. Tute tsi poslednišche pschikšuschjeja baptistam. Ššējatel (šhwž) w Pētrohrodže (1908) je pschekožł Lohmannoweho šopjenka „Für alle.“ Ššēstnik špašenja (Pofasar humoženja), šbudžazy mēšacžnik, redaktor

rēka Boye. Šhristianšky Šobornik (kšchesežijanski schitar), mēšacžnik episkop. methodistiškeje zyrkwyje.

Dale šo porjadnje wudawa protyka s nabožnym powuczowanjom na kōždy džēn pod mjenom „Šsemejnidrug (šwōjbnny pschecžel)“, špišana wot wučerja A Kainero, protyka „Dobryj šowjetnik (dobry radžicžel)“ špišana wot Bochanowa 12000 ex. ja lēto. Knjes duchowny Šant wudawa pschekožł v. Wiebachnowych špišow „bibliški wjednik“ a „šnonštwja starego wojaka.“

Evangelške pišmowstwo ma dobru podpjeru psches knihowne towarštwu „Raduga“ w Šallstacže.

Kaži pschichod evangelium w Rušowskej šmēje? Šsamo šo rošymi, šo zyrkej, kotraž dotal jenicžke prawo mējesche, wschitku mōž nakožuje, šo by tež pod nowymi wobštejnosčžemi šwōj wliw šebi šdzeržala. We jeje šrjedžinje šu hibanja we evangelškim duchu. Tak bēsche loni po žykej Ruškej šwjedžer štrošbnosčež. We wschitkich zyrkwjach dhrbjesche šo pschecžiwu alkoholšmej přėdowacž. W Pētrohrodže wotdžerži najwjščšchi duchowny kemšchu, kotraž šo wobšamtnu s modlitwu, šo by Rušowska wot wopikštwja bŷla wumožena. Šchtož rušowske knježerštwu nastupa, dha dhrbimny wušbēhnyčž, šo wono pschipōsnatym evangelškim zyrkwjam prawo dawata. Nabožna wučžba šo wschudžom we macžernej rēčzi wudžēla, tak šo na gymnašiju w Revalu, kotrehož direktor je nam snaty, nabožina w pječoracich rēčžach wučži, mjenujžy ja prawošlawnych Rušow w rušowskej, ja katholicich Šolafow w pōliškej, ja lutherškich Šēmžow, Šithow a Lettow w tutych rēčžach. Na tošame waschuje rošēndu šo kōžde rano wučžomžy po macžernej rēčzi na šwoju modlitwu. Šžim dlēje, čžim wjazy budža šo tež rušyžy šaštojnizy do evangelškeho ducha namafacž a jemu pucž njesadžewacž. Šžēžku prōžu wschak maju bratšja, kotsiž tam we Knjesowej winizy džēlaju, lud drje je nabožnje šmyšlent, ale pōšny pschiwērny a pōšlucha rad na šawjednikow. Tola tež tam wērne džēlo pōdy pschinješe, a my wobšamknjemny s tym šłowom, kotrež jedny tamnych evangelškich wjednikow pišche: „My šo nadžijamy a wēriny do šwētkeho pschichoda.“

(Pschichodnje dale.)

Wschelake s bliska a s daloka.

— Šandženu pōndželu, 2. novembra, je nowy jēšdny plan na želešnyž do mozny šupik. Wón šo s wulkeho džēla temu runa, po kotrymž šo do wōjny na želešnyž jēšdžesche. Duž njech šo kōždy, kotryž ma se želešnyž jēčž, w prawym čžazu wobhoni.

— Knjes farat Šrūger-Šorschiski je šo na wotpocžink podał a do Budyščina pschēšhdli. Šeho wošada je šo s čžēžkej wutrobu wot šwojeho šwērneho dušchowpastyrja džēlita, kotryž je jej wot lēta 1886 28 lēt šlužik. Wón bēsche šyn Šorschiskeje wošady. Šeho nan bēsche hižom farat w Šorschizach a je šo wón na Šorschiskej šarje 18. augusta 1847 narodžil. Šdnyž bēsche šwoje študije škōncžil, bēsche wón wot 1875 hacž do 1877 wyschšchi seminarški wučer w Budyščinje. 1877 pschindže wón jako kapłan a šerbški přėdar do Šamjenža a 1880 jako farat do Budyščina, s wotkal šo 1886 jako farat do Šorschiz pschēšhdli. Wōh wobradž šwojemu šwērnemu šlužobnikej žohnowany wječžor žiwjenja!

„Šombaj Šōh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale je tež we wschēch pschedawarňjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyščinje dostacž. Na šchtwōrcžlēta placži wón 40 pj., jenotliwe čžiška šo sa 4 pj. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw spróony
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Dušl daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes, mana
Njeh čl khmana
Žiwnosé je;;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew čel
F.

Sserbske njeđželske lopjeno.

Wudawa so kóždu šobotu w Smolerjez knihicziščezěrnj w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pšchedplatu 40 pj. dostać.

23. njeđžela po šwjatej Trojizy.

Žilip. 3, 17—21.

Šo nim čžinicž, napomina naš jow japosčtol Pawol. Ale kať, móže wón to tež? Šsam šo druhim sa heksempel postajicž, njeje to wot njeho duchowna hordosć? Haj, hdyž Ješuš, naš Šbóžnik, praji: „pójče sa mnu!“ dha ma k temu dobre prawo. Wón, kiž njeje žaneho hrěcha čžinil, kiž bē šwjaty a prawy, móže šo druhim sa heksempel postajicž. Ale čžlowjeť, kiž je křudny hrěšnik, móže wón druhim sa heksempel byč? A tola, ščtóz šebi žada: „Ješu, přjedy dži nam tu na semi; njeđaj šo nam doľho komdžicž a toh' hnadnoh' čžaka škomdžicž. Wjedž naš sa ruku k Wótzeji do domu“, ščtóz šo wo to próžuje, šmyšlenny byč kaž Ješuš bēšče, tón budže pščezo bóle doľonjany a móže š dobrym heksemplom byč. A hlajče, tajki bē japosčtol Pawol a tehodla móžesche tež š dobrym prawom prajicž: „Čžinče po mni a hladajče na tyh, kotsiž tať křodža, jako naš macže sa heksempel.“ Duž dha:

Pawol budž nam sa heksempel!

A w čžim?

- I. we šwojim žarowanju dla njepščečelow křičža Šhryštufoweho,
- II. we šwojim šwjatym křodženju po měščžanškim prawu w njebjesach a
- III. we šwojej nadžiji pšchichodneho pšchekrašņjenja pščeš Šhryšta.

I. „Wjele jich křodži, wot kotrychž ja wam hušto prajil šym, něť pak tež š placžom praju, čži njepščečeljo teho křičža Šhryštufoweho; kotrychž kónž je šatamanštwó, kotrymž brjuch sa boha je, a jich čžesć budže k hanibje, kotsiž šebi na šemške wěžy myšla“, pišče jow japosčtol, a š teho křičšimny, kať wón žaruje dla njepščečelow křičža Šhryštufoweho. Š wulkej šwěrnosćžu bē wšchudžom ewangelion přědowal. Šdžež bē šam k wěrije do Ješom Šhryšta pšchisčol a w tutej wěrije tať šbožowny, bēšče něť jeho wutrobne žadanje, tež druhim křičž Šhryštufowny luby a drohi čžiniaz, jako drjemo mēra a žiwjenja. A hdyž šo jemu to poradži, šwojšeli šo nad tym a džakowasche šo Bohu sa to, kaž pišče na Žilippiškich: „Ša šo džakuju šwojemu Bohu sa wasche towašštwó na tym ewangeliju.“ Ale jich wjele tež bē, kotsiž nočžychu wo Šhryštufu ničžo wjedžecž, myšlachu šebi jeno na šemške wěžy, a nad tym šo japosčtol šrudži, haj, wón tehodla plaka, widžesche wšchať w duchu jich šrudny kónž, to šatamanštwó. Tať je tež Ješuš plakať na město Žerusalem, na jich njewěru a hidženje jeho paršchony, hdyž tež jich šrudny kónž pšched woczomaj mējesche. Ššmy my wěrijazy do Ješom Šhryšta? Še nam jeho hnada našche najwješšche kublo, šo šo jeje we šwojej hrěščnej nušy trošchtujemy a wona naš k šwjatemu žiwjenju čžeri? Ach, rošwucžowanje w Božim šłowje šmy dostali wot wěrijazyh štaršich, wot šwěrnnyh wučerjow, a přědowalo je šo nam tošame kóždu njeđželu, a šermušče tu a tam šu šwědčenje, kať je Bóh we šwojim domje

nam poslužil, so by našče dusche t' šebi čahnyl a sa sbože w Šhrystušbu dobyl. Rač je tež nětk hiščeže šam šrudny, hdyž šo jemu to nje poradzi. Rač žaruja duchowni, wučerjo a staršchi, hdyž pola nětotreho njewidža towarštwu na ewangeliju, ale jeho myšle dale džeja jeno na šemške wězy. A kóždy wěrjazy tež płaka, hdyž widži, tač drusy wo sbože w Šhrystušbu njerodža. Wšchač widži tež jich kónz, to šatamanštwu. A njehodžešče jich wjele w našchim ludu jako njepšhecželjo šchiža Šhrystušboweho? Šemu šo šmejachu a tym, kotřiž šo t' njemu mējachu. „Wušćupče š zyrćwje“, tač pišachu a rěčachu w šhromadžišnach. „Bóh tu njeje a Šbóžnika njetriebamy“, š tym šo hordžachu we šwojej mudrošći a myšlachu šebi jeno na šemške wězy. A tač bē mješ wošebny mi a ništimi. A wěrjazy š płacžom hladašče na tutu njewěru, njepošlušnošć, hordošć w drašče a w žiwjenju, njepóžćiwošć a duchownu hordošć, hdyž pomyšli na jich šrudny kónz, hdyž pomyšli na šwój lubny wótžny kraj, tač budže š nim ša něšćto lět, hdyž je hrěch ludži šlaženje. Ale Bohu budž džač, wón je we šwojej šmilnošći wšćitko šašo t' lěpšchemu wobročil. Šaj wšchač, šchwifacž dyrbjěšče našch lud š prutom wójny. Šón pač je Bože myšle mēra pošnač a je šo šašo t' njemu wobročil. Šajke modlenje nětk t' Bohu, šajke wopytowanje Božeho doma, šajke dowěrjenje t' Božej šwěrnošći a lubošći, šajka wěra do Šesom Šhryšta! A pšchi tym bratišta lubošć, woporliwošć, mērne, čziče žiwjenje. Šad tym šo kóždy šraduje, kiž ma šwojeho Šbóžnika a jeho kralestwo lubo. A Bóh čzył dacž, šo by šajke towarštwu na tym ewangeliju w našchim ludu wošćalo a hiščeže rošćlo. Šewaf dyrbjeli š nowym płacžom na njepšhecželow šchiža Šhrystušboweho hladač. W tym runaj šo šawolej. Ale tež

II. we šwjatym šhodženju po mēšćčanškim prawu w njebjěšbach. „Našče mēšćčanške prawo je w njebjěšbach“, wón pišče. Šemja je potajkim našcha zušba, njebjěša šu našcha domišna. Tuto mēšćčanške prawo w njebjěšbach šmy pač we šwjatej šchiženzy došćali. Dha šo nětko tež šlušča, šačo mēšćčzenjo w njebjěšbach šhodžicž, šo njebyčmy pščeš šwoju winu tuto mēšćčanške prawo šhubili. Šoha na šemi, wutroba w njebjěšbach, tač dyrbimy tutu zušbu pščešhodžicž. Šač muž, kiž w zušbje džeča, tač našchi lubi, kotřiž šu we wójnje, še šwojimi myšlemi pščežo doma šu pola tych šwojich, tač dyrbimy tež my, hacž šmy runje w zušbje šemje, na šwój njebjěški dom myšlicž, šo na njón pšchihotowacž. Š temu šlušča wošebje wěrćž do Šesom Šhryšta, Božeho Ššyna, šo šmy pščeš njeho wěšći wodačža našchich hrěchow a šo je pytamy we wutrobny m rošćacžu kóždy džen, a šmy, čžerjeni wot jeho lubošće, we wščem šwěrnš kač wón šam. Šicžo šo wšchač wjazzy njepyta na šašćojnikach hacž jeno, šo šu šwěrnš. Rač mohł hewaf tón Šnješ junu prajicž: „Ty šwěrnš wotročžto, ty šwěrna džowka.“ A potom tež šapřecž dyrbimy hješbóžne wafčnyje a šwětně lošćty a wješćž pőžćiwě, prawe a bohabošajne žiwjenje jow na šwěćže. Šichetož čželo a krej njebudžetej herbowacž Bože kralestwo, ale kotřiž čžinja wolu njebjěšćeho Wótža. A potom dyrbjja tež šwój šchiž na šo wšacž, tón wot Boha nam nakładženy, t' našchemu šbožu a a t' pruhowanju pošćajeny. Šichetož jeno šćtőž hacž do kónza pšćetraje, tón budže šbóžny. Rač je to wšćo japošćtoł šawol wopominač a je šwěru po šwojim mēšćčanškim prawu w njebjěšbach šhodžil, we wěrje do

Šesom Šhryšta, we šwjatošći, lubošći, šćžetpliwošći a dowěrjenju hacž t' marćatškej šmjerczi. Š šajkim wyšćanjom je na to dom šćoł do Božeho mēšća w njebjěšbach a budže tam šwoje mēšćčanške prawo wužitwacž. Šemu čžemy šo runacž tež

III. w nadžiji pšchichodneho pšćetrašćenja pščeš Šhryšta. „Wotšal tež na Šbóžnika wocžatujemy, teho Šnješja Šesom Šhryšta, kotryž našče hubjene čželo pščemēnicž budže, šo podobne budže jeho krašćnemu čželu po tej mozy, š kotrejž wón tež wšćitke wězy šebi móže pőčzišćnyčž“, tač pišče japošćtoł šawol. Tuta nadžija bē jemu šćajnje žóřto wješćošće a mozy t' šwěrnemu bēdženju a wutracžu hacž do šmjercze. Ach, hdy by wšchač tač bylo, šo njeby njeprawda, kotraž tu hušćo wyšća a prawdošć pőčćlőčža, šwoju mšdu njenamafala, a tež niz šćošć a njewěra, kotraž šo tu hušćo hordži a wšćo dobre šazpiwa, a šo by wěra a šwěra, lubošć a šćžetpliwošć šćonowana njebyčła, dha by šrudnje bylo a t' šadwělowanju. Šdyž dyrbjeli pšchi rowach šwojich lubnych, kotrychž jara žarujemy, štejecž a prajicž, woni šu nam na wěćžnje šhubjeni, a njemőhli mēćž žaneje nadžije šašćowohladanja š tymi šwojimi, kiž šu w bitwoje padnyli a daloko wot naš w zušej šemi špia, dha bychmy nanajšubjenšchi byli mješ wšćitkimi šćworjenjami. Ale ně, kač je Šesuš Šhryštuš něhdy pšchišćoł nam šbóžnošć dohycž a je šam horješćanył t' wěćžnemu šbóžnemu žiwjenju, tač tež šašo pšchidže, šo by kóždemu dač, kač je čžinił w žiwjenju, šo by tych šlych šćošćal a tych šwojich šhromadžil w raju šwojeje šbóžnošće. Šotom budže našče hubjene čželo pščemēnicž, šo podobne budže jeho krašćnemu čželu, tač njepšmjertne, tač krašćne a šwjate kač wón. W tutej nadžiji čžemy tež my wošćacž, w njej dale wěrćž, šwěrnš, šćžetpliwš a pošćušćni byčž a šo š tymi šwojimi rošćžohnowacž. Šajka nadžija njefahamibi. Š tym budžemy tež šami š hēšćemplom ša druhich. Šo dač Bóh tón Šnješ!

Šamjenš.

S. w M.

Šušba a dom.

I. Šētra 2, 11.

Ša zušćnił šym na tutej šemi,
 Wóž wótžny dom šu njebjěša;
 Šow š hrěchom, horjom, šćarošćemš
 Ššo dušća hiščeže bēdžicž ma;
 Wóž pucž pač šćončžnje wjedže tam,
 Šdžež wěćžny mēr a pokoj mam.

Ššwēt ša našć nicžo šwoje nima,
 Še jeno wotnajaty dom,
 Šiž podružšćtwu nam wotnajima,
 Šdžež šćótki čžaf šmy š pšćebnyšćom —
 Šdyž wola šmjercž, wšćo š rukow dašć
 A prošćny š domu wotšćod mašć.

Tu w šwěćže ša mnje mēšćno njeje,
 Duž šćožam wocžš t' njebjěšan;
 Šam šebi moja wěra pščeje,
 Šdžež ja šwój dom a šćatōł mam;
 Šććtőž tónle šwēt šwój mjenuje,
 Šam šhubi prawo mēšćčanške.

Bycź prjedy mėsćczan njesamožu,
 Dóž njeběch tudy s putnikom;
 Sow wobstaracz mam kytwu Božu,
 We njebiešach pak khowam dom;
 Tu jeno kczėje nadžija,
 Tam pak šo krašnje dopjelnja.

Esym s putnikom, dóž Boža wola
 Rónz horju, nusy nještaji;
 Mi nadžiju pak njesamola,
 Mjej šlóbny khlėb egiptowski —
 Wšchat Kanaan Bóh sa mnje ma,
 Niž šlóbnych kiczow na došč da!

K. A. Fiedlef.

Šchkit Božeho šłowa.

W tšizhczilėtnej wójnje wojazy žalofnje sathadžachu. W Dudolžu w Šepenskej tež nicžo lėpje njebě. Sunu pschiczežechu Šhorwatojo do wšy. To běšče lud! Čzi tšelachu, kalachu, palachu, kranichu a wołachu, šo bě to šama žalosć. Šchtóž móžesche w Dudolžu bėžecź, bėžesche na druhim kónzu se wšy won.

W małej kšėžy pak bydlešche tam šam lutki stary mužik, tón nětk tež tu haru saskšyša a šłoczi se šłoka. Šotom wša to najlėpsche, šchtož mėjesche w domje, to pak bě jeno jeniczi kruč, tykny jón do mėcha, czikny mėch na khibjet a bėžesche, šchtož jeno nošy samóžeschej. Ale Šhorwat, kiž bě šo sa nim pušchczik, móžesche tola hišcze lėpje bėžecź, hacž našy wbohi stary mužik, pschidže pschezo bliže a bliže k njemu, nětk woła sa starym, šo by stejo wostak, tón pak pschezo dale bėži, šchtož móže, — duž Šhorwat buškej k lizu šłoci, tšeli . . . našy stary kšyšči, šo je kulka prašnyła a pošczele šwoje pošlenje šdychowanczko k njebiešam, pschetož wón hinał njemėni, hacž šo je tšeleny a šo je šo s nim šłako. Kulka je mėch na khibjecze trječika, ale do khibjeta tola njeje dorasnyła. Našy Dudolczan pak pošny hrošy, na šmjercź šo pschihotuj, bėži pschezo dale we šwojim wutrobny m strasche, hacž do lėpa njepschidže. Tam šo wšchón bjes dycha na semju cziknje. Šotom šwój mėch wotewri a chze sa šwojej drohej wėzu pohladacz, kotruž je šebi tak šbožownje psched Šhorwatom wukhowak. Ta pak nicžo druhe njebě, dychi luba, stara biblija. Šłaj, duž ju nětk tola mėjesche, šwoju lubu bibliju, ta bě štajnje jeho woschewjenje byla; ju bě hižom jeho nan mėl, šamo džėd bě ju hižom pomėl; teho dla šebi ju tak wažesche.

A hdyž šo nětk tak wješeli, šo ma tola šwoju bibliju — dha widži, šo je kulka do biblije ščła. Šaj, knihownu desku je kulka pscherasnyła, je ščła psches 5 knihow Mójšakowych a dale psches knihi kronikom, tež profetow a knihi Matabejske, haj psches žyly stary testament je šo pscheczisčezaka. Ale hdyž dha je tczazy wostala? Ššched přėnim bo kom noweho testamenta. Tam bě jehnjo Bože wotmolowane, lubošne s khorhowju a s kšizom. Tam je kulka tczaza wostala, dale njemóžesche. Tam, hdyž to wėczne šłowo stejesche, tam bě kulzy wobarane. Dube Bože šłowo bě staremu mužikej žiwjenje šdzeržalo.

Ša šebi myšlu, to je hižom někotremužkuli žiwjenje šdzeržalo, niž jeno tamnemu Dudolczanej šamemu. Duž je a wostanje to štajnje najlėpscha rada. Čzesch šo, njech šy młody abo stary, na pucz dacž a hdyž tež čzi njeje trjeba, šo tak khowatajzy šwój dom wopuschczisch, kaž tamny Dudolczan, — wšmi šebi Bože šłowo šobu. We wutrobje a w mėsche, to čze šwarnuje psched kulkami a druhim strachom. Ale to šebi dai hišcze prajicz a njesabudž mi to: Šdyž mašch Bože šłowo we wutrobje a niž jeno w mėsche, dha mašch je na prawym mėsčze. Tam wono šłuscha.

Sso nještrachuj!

Sso nještrachuj, hdyž horja wıchor duje,
 Pucz wutrobicze dži tež czernjojtj;
 Njech s njewjedrami wšcho šo wobczahuje,
 Čze wodži s milosćzu Bóh šchczedriwy;
 Šdyž s Bohom džesch, wo wėrnosć wojujo,
 Dha njeboj šo!

Sso nještrachuj, hdyž šwėt čze pschepšnawa,
 Šdyž wobdawa čze lešč a ludanje;
 Še twoja šchczėžła pschezo runa, prawa,
 Dha nusy šłoncžnje krašny wukhób kczje;
 A chžyła wutroba šnadž šłamacž šo,
 Čze nještróž to!

Sso nještrachuj! Čzi rjane myto kczėwa,
 Šdyž pobožnosćze dróhu puczujesch;
 Šlej, we njeju šo dohycze čzi šmėwa,
 Ty s puščiny do Kanaana džesch;
 Duž mužnje šhladuj na kšiz, na horjo
 A njeboj šo!

Sso nještrachuj! Wėt, Bóh twój dónť tu wodži,
 Wón s tobu jeno myšle mėra ma;
 Njech twoja dušcha sa Šhrystuškóm kšodži,
 Dha kšewja ju tam palmy Ziona;
 Duž štrošchtny budž, haj, Bohu porucz wšcho
 A njeboj šo!

K. A. Fiedlef.

Ruski wysch.

Šako bě w lėcze 1815 Paris drugi krcč wot njepschczela wobšadženy a dohyczeske wójšta domoj čzehnjechu, — powjeda dobry pscheczal — pschidže ruski wysch se mni do kwartėra. Wón běšche pscheczalny, lubošcziny muž, kiž mėjesche wjele rjadow, ale tón najrjeišchi rjad běšchtej tola jeho šwėrnej woczki, kotrejž běšche jemu Bóh luby šnjes w njebiešach s hnady dal. A s tymaj woczomaj wón wazy rėczesche hacž se rtom a tež wjele šrošmliwıšcho, pschetož němški wón jara malo móžesche. Šdyž bėchmy drugi džėn potowjedowali a kšwılu wotpocznyli, mje wón k šebi do šwojeje štwy šawoka. Wón šwoju kšinu woczini a pschinjese mały kšchczik. W nim ležesche kniha, kotraž bě do módreho šomota šwrasana; tu knihu wocziniwšchi wón džesch: „Šo je biblija, — w njej kóždy džėn čitam!“ Ša do njeje pohladnych; bėšche to ruska biblija. Wón chžysche šo mnu wo tym rėczecź, ale wón němste šłowa njenamaka; jenož na jeho woczomaj špšnach, šo chžysche wo krašnosćzi a troschcze ewangelija rėczecź. Wjeczor šašo hromadže šedžackoj, a dofelž je hudžba rėcz, kotruž Ruša a Němz a kóždy šrosemi, šo sa klawěr šhdnych a jemu hrajach, šchtož mi rınje do rıšłow pschidže. Wšchł kšwılu poškuchasche, na to praji: „Šraj tak, kaž ludžo činja, hdyž šo w žyrwi k Bohu modla!“ Ša šrošmich, šo chze chorak kšyšhecź, a duž jemu čyrak hrojach. Wšchł štan, džesch do póbłanskeje štwy, wostaji durje poroczinjene, šo wóhł wšchitko kšyšhecź, a ja dale hrajach. Šdyž bėch dohrał a wšchitko čzišche wost, do póbłanskeje štwy pohladnych — a hłaj, tam ležesche tón stary muž na kolenomaj, mėjesche ruzy štyšnjenej a šo nutrnje modlesche. — Ša šo wróczich a šaspėwach kšėrlusch: Ach! wostak pschi naš s hnady —.

Šdyž bėch tón kšėrlusch wuspėwal, wšchł šastupi. „Sso džakuj!“ džesch, padny mi wokoło šchije, kšcheschche mje a praji: „Šesuš Šhrystuš s tobu!“ A mi šašo ruku kšchacheschche a praji: „Bóh žohnuj!“

Mój šebi dobru nóz prajachmoj, ale doľho traješče, prjedy hač wuřnych, dofelž mi bē, kaž bych něščto wo potajnej krařnosći Božeho kralestwa widžak. To bēšče njedžela na wšchēdnym dnju!

A wo Abrahamje.

Šedyn nan steji pšchi khoroložu šwojeho lubowaneho džěšča, kotrež rad wo bōjškich wězach šlyšchi a je šebi taľ nětotru stawišnu šwjateho piřma w pomjatk u šđeržako. Nan praji: „Sa čžu čzi rjanu knihu daricž. W njej steji piřane wo lubym Božu, wo Anjesu Šesufu a wo šwjatych jandželach.“

Džěčžo s wulkimaj woczomaj čzišče na nana hlada. Šlōncžnje praji: „A wo Abrahamje.“

Nan to šłowo šrosym, ale jemu je, kaž by šo mjecž pšches jeho duřchu drēl. Wōn čže rēč wotlemicž, tola džěčžo wōšpjetuje hiščče ras a huščzišcho: „Šaj, nano, a wo Abrahamje.“

Duž šo jeho wutroba pšches Božu hnadu šmēruje a poczišchi. A jako wōn šwojemu mōrwemu džěšču wōčžž jandžela, mřšli wōn na Abrahama, kotryž dyrbješče Šaafa woprowacž a tež šwojeho jenicžkeho šyna pšchepušččil njeje. Nētko mōže šo wōn modlicž: „Twoja wola šo staň, kaž na njeju, taľ tež na šemi!“

Luby čžitarjo, ty mašč šnana tž khorē džěčžo. Špominaj tež ty na Abrahama a wuprosch šebi něščto wot jeho wēry! Šotom budžejch ty tež w hodžinje čžžkeho pruhowanja wēru džeržecž a wōstanješč šwērnny a pořluschny. Šotom twōj Bōh tež w kōždym padže špytowanju tajkeho šōnža dohycž da, šo jo ty šnješč mōžesch.

F.

Evangelion mjes Šslowjanami.

Špiřa šarať Šchwjela w Deřčnje.

(Šokracžowanje.)

5. Watoruřojo.

Lud, kotremuž my Ruřojo rēkamy, wobšteji s dweju doječ rosdžēleneju čžarow. Šodpōdniřchi džēl Ruřowškeje je wobndleny wot Watoruřow abo Rutenow. Šich je na 30 millionow; woni dořahaju k podmjecžoru hač do Auřtriřkeje, hdžež w Galizijškej, Wuherijškej a Bukowinje jich na 4 millionow bydli. Šdnž šo pola nař wo Rutenach rēči, mēnimy jeno tutych auřtriřkich, mjes tym šo tamnym „Watoruřojo“ rēkamy. Šolitijku šamostatnoječ šu jeno w 13. lēřtōtku krotki čžar mēli. Šotom bu jich kraj mjes Šōlřku a Ruřowřku rosdžēleny. Šemjenjo a nahladni ludžo šo paľ k Šolakam paľ k Ruřam wobrocžichu, jeno burja wōřtachu pšchi narodnej rēči. Šakle w minjenym lēřtōtku pořbēhny šo jich narodnoječ w Galizijškej a Bukowinje; woni wudobuchu šebi univerřitu w Šwōwje (Lemberg) a maju tež šwojich narodnych wotpōřkanych w rakuřkim šejmje.

Še šwojich wařhnyach šu Rutenojo pječža nam Šserbam jara podobni; woni šu pilni a džēławi w ratarijtwje, ale hjes rjemjeřnikow a mēřchēžanow! hořpodliwi a pšchēčelniwi napšchē-čžiwō kōždemu, ale tež twjerdeje hłowy a nješnjeřliwi mjes šobu. Woni šo rady šabawjeja, ale njepōčžiwē wařhnyja na jich šwjedžē-nyach njewidžijch. W nabožnym nastupanju płačži wo nich wjele wot teho, ščtož bu wo Ruřach prajene. Woni šu wot špocžatka prawořkawni; čzi paľ, kotřiz šahe pod knjeřstwo katholickich Šolakow pšchidžechu, pšchidžewawaja romijkeho bamža ša knjeřa šyrkwje a mjenuja šo šjednocženi abo unirowani (union-šjednocženiřtwo). Šwangelija mjes Rutenami šo haľle w našchim čžaku šapocžka. Šchtundijtojo w Ruřowřkej maju mjes nimi wjele pšchēčelow a w Šaliczijškej džēła „miřionijtwo ša južno-raňschu Šwōwju.“

Wjele Watoruřow je šo do Ameriki pšchēřndliť, hdžež šo s ewangelijim duchom bliže šesnawachu. Ša nich šo wudawa

tydženil „Šojuz“ (Šwjař), s redaktorom je Š. Šicžinřij. Šaž to čžajto je, šo w zuřbje haľle wuřnych šwoju domowinu lubowacž, taľ šo tež stanje, šo Rutenojo, kotřiz šu w Amerizy ewangelion pōřnali, čžedža šwojim domjazym tořame wjeřele pořlicžicž. Šehodla na- mařamy nētko ewangelijařiju w Bukowinje je štrony amerikařskeje presbiterialneje šyrkwje.

Tež do Nēmřkeje pšchidžewawaja Rutenojo we wulkej licžbje jako džēłacžerjo. Šdy bychu tola wšchudžom praweho ewangelijkeho ducha pōřnali!

W lēčze 1908 mēřachny jich pšches 20 muři we Wuchořach ša džēłacžerjom w holi. Špacžerřimi džēčžimi džēch patoržizu mjecžor po domach, hdžež khorē ležachu, šo bychmy jim hodowne kherluřke špēwali, abo křudym na wobradžowanje. Šařtupichny tež k Rutenam, špēwachmy jim „Čžichu nōž“, wobradžichmy jim mēřch jabłukow a worjehow. Šařte wjeřele bēšče jim tuto špominanje! Šořchachu mi ruky je šwojim wařhnyom. Njeřich džak paľ mi bēšče, hdžž woni dwē njedželi pořdžijcho jako po šwojej protyřny hodny šwjedžachu, k mjecžoru do řařkeho domu šařtupichu, šo bychu mi ša džak šwoje kherluřke šařpēwali. Šradořču pořluchachmy na zuje řynti a hłōřny a pod šwēłkom hodowneho řchtoma mēřachny rjanu hodžinku na- božneho špomnjecžka. Tuceži muřojo modlachu šo kōžde ranje, prjedy hač na džēłō džēchu; woni šo šani mjes šobu w čžitanju ro- šwucžowachu; woni kōždu njedželu kēmijchi pšchidžechu, na řerbijke přēdowanje pořluchacž. Wobras . . . pořajuje Rutenskeho popa, řiz jēdžidła je šwjecženjeju wodu řohnuje. To šo jutry stanje. Šruhi wobras . . . pořajuje nam rutensku šyrkej je šameho dřjewa wumjeřny natwarjenu. Šodobnych řple dřjewjanych šyrkwicžkow je tež hiščče w pōlřkich štronach hornjeje Šchleřijškeje; tež w Špojowje, Wuchořaniřkej wořadže jena je.

Ščtož je tutych ludži widžak, temu wutroba holi, šo šu woni kaž šabłudžene wōřny, kotrež pařtyřja nimaju; tōn paľ tež dyrbjaľ šobu pomhacž, jich domješč k řtudženkam wēčžneho žiwjenja.

Wřchelake s bliska a s daloka.

— Šaňdženu njedželu bēšče wařny džēř ša Šorřchijku wo- řadu. Šnjeř řarať Nēřbaľ šo jako duřchowpařtyř wořadny ša- pořasa. Šapōřasaniřku rēč mēřkeje na přēnim nēmřkim kēmijchenu knjeř wřchřchij šyrkwiny radžicžel Šosenkranz, a na řerbřkim kēmijchenu noweho knjeřa řararja knjeř řarať Nāda s Šudyschina řerbřkej wořadže pšchēdřtaji. Šōh řohnuj jeho duřchowpařtyřke řkutowanje w Šorřchijškej wořadže! (Wobřchērnijchu rořprawu ša tydžen podamy. F.)

— Dofelž je biřkop Šudyschijškeje diōžeřny wumrjek, mēřkeje šo nowowōľba. Ša deřchantu řachantřtwa je šo wuřwolil knjeř wřchřchij řchulřki radžicžel Šōbmān, direktor katholickeho řeminara w Šudyschijne. Š tym wuřwolenjom budže wōn s dořom biřkop a ma jenož hiščče pšchidžewowanje řkala a bamža dořtačž.

— „Pšchēdženaľ“ — našcha řerbřka protyřka — je wuřchol a we wřchitkich pšchēdawaniřkach „Šserbřkich Šowin“ dořtačž. Do řerbřkeho doma řluschka řerbřka protyřka. Duž wobřtaraječē šebi ju w prawym čžaku a njedaječē šebi druhe protyřki narēčecž.

„Šombaj Šōh“ njeje jenož pola knjeřow duchownych, ale je tež we wřchēch pšchē- dawaniřkach „Šserb. Šowin“ na wřach a w Šudyschijne dořtačž. Na řchtwōrcž- lēta płačži wōn 40 pj., jenotliwe čžijřka šo ša 4 pj. pšchēdawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spań měrný
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoću ty.

Z njebjes mana
Njech či khmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

Šserbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždu šobotu w Šsmolerjež knihicziščežetni w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

24. njedžela po šwjatej Trojizny.

Gal. 6, 7-9.

Nasche dženskišche wotdželenje se šwjateho pišma ma šo takle:

„Njemolče šo, Bóh šo njeda ša šmėch mėcz. Pšchetož šchtož čłowjeł šyje, to budže wón tež žnjecž. Šchtož na šwoje čžěło šyje, tón budže wot čžěła škaženje žnjecž. Šchtož pak na Ducha šyje, tón budže wot Ducha žnjecž wėczne žiwjenje. Nje-dajcže nam pšchi naschim dobrým čžinjenju wustacž; pšchetož we šwojim čžašu budžemy tež žnjecž bjes pšchecacža.“

Haj, luby čžitarjo! Nascha najwjetšcha staroscz w tu-tym žiwjenju ma bječ, šo móhli junu tež šobu žnjecž bjes pšchecacža. Wšchě nasche myšle, modlitwy a prózowanja dyrbjja šo na tónle nasch wotwytłnjeny tónž šložowacž. Čžemy-li jón pak we šwojim čžašu dozpicž, dha mamy šo pšchede wšchěm wo prawy wušyw staracž; pšchetož

šchtož čłowjeł šyje, to budže wón tež žnjecž!

1. Šchtož na šwoje čžěło šyje, budže wot čžěła škaženje žnjecž;
2. šchtož na Ducha šyje, budže wot Ducha wėczne žiwjenje žnjecž.

I. Šchtož na šwoje čžěło šyje, budže wot čžěła škaženje žnjecž. Šdžež pak šo wo wušywanju

rėcži, tam dyrbimy šebi tež na šymjo a na rolu myšlicž. Pšohladajmy po naschim tekicže najprjedy na hubjene šymjo a na hubjenu rolu! Šymjo, kotrež ty, luby šichescžijano, roššywasch, šu twoje myšle, twoje požadanja, twoje modlitwy, twoje šłowa, twoje škutki. Šeli šo wšcho twoje požadanje jow delka na šemi wostawa, hdyž šo wono jeno wokolo pjenes a wobšedženštwja, wokolo twojeho prawa, wokolo čžescže pšchod ludžimi, wokolo wješela a lóšhta, š jenyj šłowom, wokolo šemšeho čžělneho derje-hicža wjercži, dha je to hubjene šymjo. Wšchitke lohko-myšlne, njecžiste, selhatne, ludarške a hanjerške šłowa šu hubjene šymjo, šymjo čžerńjom a wóštow. Wšchě škutki, kotrež nješju š Boha a š Božej čžescži čžinjene, šu hubjene šymjo.

A šchto je nėtko ta hubjena rola, na kotruž tuto hubjene šymjo wušywasch? Šo je twoje čžěło. Ty mašch w šebi džěleneho čłowjeka: čłowjeka Božeho a čłowjeka šwětneho abo čžělneho. Šdyž šo ty š myšlemi šamoprawdosczje, hordosczje, wjecženja helcžišch a nad wobrašami šwojeho hrėšneho lóšhta wješelišch, dha pada twoje šymjo na čžěło, kotrež ma nad tym šwoje špodo-banje. Čžěło šo w tebi šmėje pšchi poradženej lži, pšchi njepóczžiwym žorcže, pšchi wótrym a njelubosczžiwym šudženju bližšeho. Haj čžert šam šmėje šo a kleska š rukomaj, hdyž šy šwoju štu radu wuwjedł, a hdyž je šo čži twój hrėch poradžil. Twój čžělny čłowjeł wyška, wješ tym šo twój čłowjeł Boži w kucžiku twojeje wutroby šteji a šo rudži. Š teho wėsch, šo šy na

częło był; pschetož kóžde pschehrěšchenje je wušyw na same twoje częło.

Kóždy tajki wušyw pať je tež wušměšchenje Bože. Ty by Bože džěčo, ale na šwět a częło šo twoja wutroba powěšča. S tym šwoje njebjěske šempšchindženje wušměšchujesč a tež šměch je šwojim Wótzom w njebjěšach czěrišch. Šchtož byjesč, to žnějesč. Twój hrěch šo napošledku pschecziwo tebi šamemu wobroczi. S czimž by hrěšchil, s tym by khostany. Tola ša małym šudom, kotryž šo hižom we stych sczěhwkach hrěcha posajuje, Boži wulki šud móžnje kroczi. Twoja wutroba pschezo šlabšcho po hnadže bije a ty wumrjesč, priedy hacž by k wobroczenju pschischoł. Žně šu tu, a tón šnjes cze žněje, kajtehož tebje namaka. Ty by štwjelzo s hluchim kšom; wón w tebi ničžo nima, ničžo ša šwoju bróžen. Žně šu tu, a ty dyrbišch žnjecž. Ty by na šwoje częło wušywał, nětk budžesč wot częła štaženje žnjecž. Tebi běchu bohate žně pschidžělene a šchowane; ale ty by šo se sachodnym lóšchtom špokojil a ša to nětko wěczne šatamanstwo žnějesč. Mój šchěsczižano, tajki tola njedyrbi twój kónž bycz! Wobrocžmy šo tehodla k wopišanju druhého žiwjenja!

Šswjaty japosčtoł šawoť dale pišche:

II. „Šchtož na Ducha byje, budže wot Ducha wěczne žiwjenje žnjecž. Njedajče nam pať pschi našchim dobrým czinjenju wuštacž, pschetož we šwojim czašu budžemy tež žnjecž bjes pschestacža.“ Kotry je nětko wušyw k wěcznemu žiwjenju? Dobre dyrbinu czinicž a to najpriedy nutškach w naš. Dobre czinišch, luby czitarjo, hdyž jako džěčo Bože jeho šłowu wěrišch a šo wot jeho hnadu czahuncž dawasč; hdyž masč šwoje wješele nad tym šnjesom a šo nad jeho šłowom a nad jeho wěcznej radu šwojeje šbóžnosče šradujesč; hdyž šo wschědnje w czichej ponižnosczzi jemu podawasč a wopruijesč; hdyž w horzej wěrjazej modlitwje wschědnje šwoju wutrobu psched nim wušypujesč; hdyž Božemu šłowu we šwojim domje bohacze bydlicž dawasč a tule jědž dusche tež druhim poskicžujesč; hdyž šwojemu bratrej, kiž je šo dał wot někajšeho pada pschěchwatacz, s czichim duchom šašo horjepomhasč; hdyž sczětrpliwje czětrpišch a šwój napoloženy kšičž k Božej czěsczi nošyšch; hdyž wschitko, šchtož czinišch se šłowami a škuttami, w mjenje šesom šchryšta czinišch; hdyž na to myšlišch, šchtož wěrne, šchtož czěstne, šchtož prawe, šchtož pózcziwe, šchtož lubošne, šchtož šhwalobne je. To wschitko je wušyw šchěsczižana.

Šchtož je s Boha, to šo tež k Bohu wróczi. Boža wutroba a Boža rada je to polo, do kotrehož šwoje šymjesčka wušywamy. To je najšrašnišča a najplódnisčča rola, kiž šo jeno namakač hodži. Wješele je hižom pschi byczu. Džěčo Bože šo wschitkeho šwojeho czinjenja šraduje. We šwojim czašu pať jemu s jeho wušywom šrašne plody šesčhadžēju, pschetož Bóh jim tycze a šrosče- nje dawa. Duž njewuštawaj a sczětrpliwje cžakaj. Myšl šebi na žně. Twój Bóh chze žnjecž. Ty dyrbišch polny kšóš bycz. Ty pať dyrbišch tež žnjecž. Šchtož by wěrił, šchtož by šo modlił, šchtož by dobrego czinił, to wschitko je tebi twój Bóh w njebjěšach šchowal. O to budža žně, hdyž pošledni krocž polne wodacze wschitkich šwojich hrěchom dostanjemy; hdyž šwoju staru womašanu draštu na wěcznje wotpoložimy; hdyž žyłe šnamjo Bože šašo šapschimnjemy; hdyž žyły měr Boži našche dusche napjelni; hdyž teho šnjesa wohladamy, kajkiž je; hdyž budže šbóž-

noscz wschitkich šbóžnych tež nam data! A to budža žně bjes pschestacža!

Duž wušwol šebi, luby czitarjo, hacž chzesč na częło bycz a štaženje žnjecž, abo hacž chzesč na Ducha bycz a wěczne žiwjenje žnjecž. Bóh czi pomhaj a roškwěcz cze se šwojim šwjatym Duchom, šo prawje a twjerdže wušwolish. Šamjen.

Šsmjertna ruka.

Šchtož šmjertna ruka wušywala je, —

Tať wuczi mudrosč staroh' šerbštoh' šłowa, —

To roscze, šrawi, tyje špodžiwije,

Na tajkich šnopach kčěje radosč žnjoma.

Tu ruku žnježy džaknje žohnuja

A šhwala jejnu šhmanoscz, pilnoscz, šwěru,

A prošča, šo jej Boža miłoscz da

Wot šwojoh' šboža natłóczenu měru.

Ššy wopomnił, mój luby šchěscžano,

Šo junu w rowje hladasč czisčje k ranju?

Ššy wopomnił, tať bóršy štyknie šo

Tež twoja ruka czisčje k šmjertnom' španju?

A wukupish šwój cžasž džek wote dnja?

A byjesč dobry šyw na Božej šemi,

Šo twoje šorno šrašne kšóški da

Ša džěczidžěczi a mjes pschecželemi?

Šať bóršy šnadž, šo twoji lubi tež

Pschi twojej hóržy klecžo pacžer prošča;

Duž šymy šby a tajke šwjaški šwjež,

Kiž tebi wěczuje dobre plody nošča.

Šaj, džěłaj, špěwaj, kaž twój Šbóžnik chze,

A njech pod šchizom twoje częło tšaje,

Dha šmjertna ruka — žiwa ruka je,

A jejne žohnowanje wěcznje traje!

Jan Waltar.

Wójuški wobras se Šserbow

s lěta 1870.

Lipa šalcžewasche, žito došrawjesche, žnježy hižom košy kšepachu, wschitko šo šradowasche na rjane bohate žně. A hlej, w tym poča šo s wječžora hrimacž, s nahlym wětrom pschihnachu czorne mrócžele šatraščneje wóju. Wnoho Šserbow nočžychu wěricž, šo mohło šo s tajkich mrócželow, w tať měrnyh czašu, wójušle njewjedro wutworicž; ale ša malo hodžinow hižom dnyri wójuški blyst tež do czisčiny šerbškeho kraja. Ordres (rosłash) tu běchu! W nožy běšche je pošelnił pschinjeł a nětk rano šastupi wješny šchołta do jstwy s šhutnym woblicžom a w horsčězi papjery. „Bóh dai dobre ranje“, wón rjeknje, „ja šam ordre nješu, budžče tať dobry a podpšajcže jowle.“ Podpšanje je šo mechanižy wuwjedlo, šchołta dže dale s jeneho domu do druhého a wschudže wšpijetuje šwój poštrom; wón pschidže k šemjanej a wotrocžkej, k burej, wuczerjej, šowarjej a mlyntej, k bohacžkej a šhudžinzej. Tón jedny wostawa pschi tajkej powjesčzi bjesrěczny, tón drugi ma šylšy we woczomaj, tón šeczi rjeknje s dowěru: „Kaž Bóh chze!“ kóždy trošku hinať, ša tym hacž ma hewať waschuje. Šchołta je dawno wotěšoč, k wójušlu šawołany pať šteji hišcže se šwojej papjerku a cžita a cžita a hlada pschezo na šwoje mjeno a widži, šo je wopravdže wón mēnjeny a ničto drugi. Czi jeho šteja wokoło njeho a plakaja s hšom; jeho žona žalosčzi: „Šchto budže šo nětk ša mnje a ša džěczi štaracž?“ jeho džěczi, hdyž tež hišcže

pošteno jim hrožajeje srudoby wotwažić njemóža, sacžuwaju, so je wošebje tyšchaza powjeseč pšchicšča a duž powjeseheju so nanej ja ruzy a te mjenšche džerža jeho nošy a wšchitzu wrěšchča: „Nanko, njeńdže do wójny, nanko, wostańče pola naš!“ Nan pať džerži w ruzy „ty dyrbišch“, a tuto dyrbjenje je twjerdšche hač želešo a njełhabłaze kaž skała wošpriedž morja.

Wón woteńdže na swoje džěło, nima pať spěcha, kaž hewať. Duž wróći so do istny, wošnje snatu papjertu wošpjet do ruki a číta nětk trochu měrnisho a s pšchemyšlenjom: „M. M. dyrbi so pjatť 22. julija rano šednich w Mužakowje pola tšeleńje nuts namafacž a dalšche porucženja woczakowacz.“ Dženša je wutora, hač do pjatka mam hišchče tsi dny, tať rošmyšluje nětko šam pšchi šebi; tón čaš, njech tež je krotki, chzesch šwěru wužić, so najnušnišche wobstarasch, a potom njech je wšchitto Bohu porucžene. Bur wošnje košu, dže se swojej čzeledžu na polo a šyče žito, njech tež je tón abo tamny wošpriedť trochu seleny, pošyž so dyrbi hač do pjatka, so je tola jena starošč mjenje. Wón wufajuje tym swojim pšchi kóždej škladnošči, kať maju pšchichodnje wšcho wobstaracz a tať je jemu lóžo we wutrobje. — Tam šedži klamať pšchi šwojich wulkič knihasch; wón wupišuje dołžnikow a rošpokasuje swoju žonu, kať ma pšchelupstwo pšchichodnje dale wjeseč. — Tam dodžěluje rjemješnik hišchče nětkotre kručy, potom škladže wšcho do porjadka, pohladuje hišchče juntrócž na šwój luby grat a samknje štwu, pšchetož wón žaneho pomozniča a šastupjerja nima, kiž by jeho wěž po jeho wotkhadže dale wjedł. — Tam šastupi wučer pošledni krocž mjes swoje šchuleške džěćzi; wón jim wošjewja: „Džěćzi, ja mam do wójny čahnyč do Fran- zowškeje a njewěm, hač so hdy šašo k wam wróću; budžče pšchezo pěkne a pobožne, dha so wam wěšče derje pódže; špominajče tež druhy na mnje, hdyž wjazy pola waš nješšym!“ Džěćzi pšakaju s hlošom a tež či najtwjerdšchi wuronja šyly; wšchitte šrudnje domoj woteńdu, pšchetož wone šu kaž wopušchčene šablešchko, kiž paštyrja nima.

Pošledni šwobodny džěń so k wječoru bliži, jeno nětkotre hodžinki hišchče a potom rěka w Bože mje na dołhi nješnaty čaš, — tu a tam tež na wěčne. Tón a tamny wopyta dobreho pšcheczela pošledni krocž, porucža jeho nakědžbje tych šwojich domach wostajensch, šwoje kubko a šamóženje. Tamny młodženž ma lubu njewjestu, tu dyrbi hišchče wopytač a jejne pošlednje škowčžo k trošchtej a k dopomnjenju šlyšchecž. Šašo druhy šedža domach, so bychu hišchče juntrócž s tymi swojimi wšchitto pšchepowjedali a wuradžili. W nětkotrych wošadach mējachu na šměřach šemšjenje; či rezervištojo a wobornizy pošlyniču so k wotkhaděj pšches wužiwanje Božeho wotkasanja; nětkotra šyła bu wuronjena a nětkotre šakrašne šdychnjeńčžo bližesche so k Božemu trónej, kaž nutrišche a šprawnišche byč njemóžesche.

Pošlednja hodžinka bě pšche rucže nastala. Kať wjele štyšnosče, šrudoby a žakosče tule jenicžku hodžinku pjelnješche, njemóže žane pjero wopišacz a žana jenotliwa dušča šnjescž. Kóždy pať nješy šwoje brēmješchko, tón jedyn mjenšche, tón druhi čžešche. — Tam šteji nan, jeho jenicžki šyn jemu w Bože mje praji, jeho bratr špi w čžeškej šemi wot lěta 1866 šem. Kať wjele nadžije je nan na tuteho nětk jenicžkeho šyna šajik, kať wjele lubošče nad nim wotpoczjuje, a nětk dyrbi wón do štrachosčow, kaž hóršche nješku! Čžeške je džělenje, tola towaršchojo šteja hižom pod wotnom a šapaju, duž hišchče jene kłóčenje rukow, a šyn šhwata k wójšku, kralej pošlyšny. — Tam šteji wudowa, jejny jenicžki šyn, jejna nadžija na šary džěń, je tež do wójška šawołany. Tu bolosč, kiž so tudy šacžuwa, šam wopišacz, šebi nježadajče; macž džerži šyna twjerdže ša ruzy a nočze jeho pušchčicž, tola wotkach šteja towaršchojo a nočzedža čžakacz, šyn teho dla hišchče ras ruku macžerki kłóči, potom so wotorhnye a šhwata do wójny,

kaž ma porucžene. — Tam šteji žona se šwojimi džěćzimi, jejny muž, jejne najlubšche jow na šwěče, dyrbi woteńčž. Šubi čžitarjo, čińče šebi šami wobras wo wotomiknjenju džělenja w tutej šwójbje. Nan wotlošča hišchče ras šwoje džěćčatka a šwoju žonu, potom šhwata k towaršcham, pošlyšny kralowemu porucženju. Wšchitzu du mjelčo s lubeje wješki, pšchetož pošledni šacžišchč s domu je tať šyly, so druhy myšlam ruma njewostaja. Pšchi bližšchej wješy nšpomni tón a druhi nětkotre škowčža, jedyn wupraji něšajki žort, myšle džejja šašo špěšchnišcho a škožuja so na pšchichodne, šrudoba so pomjenšča a wojerški duch pocžina knješicž. Deschčik so s wróčelow lije, tola dale dže, dale. Nanje šwita, k Mužakowej so bližimy. Na dwórnišchču w Bělej Wodže štejesche wjele štow towaršchow, gardow, artillerištow a jěšnych, kiž běchu hižom wčžera šastupili, a džensha so k wotwjesenju šestajaja; wojerške kommandošłowa klineža do nich, tať so je hač na drošy šlyšchimy. Bliže k Mužakowej pšchindžemy, a wjazy towaršchow nadeńdžemy, po kóždym pucžiku, po kóždej ščžežy so do města mjelu, pať dwaj, pať tšjo, pať žyła hromada.

Pšchemoknjeni pšchindžemy do města, šchalka bruneje jušchi dyrbi pomhačž. Ša pječž minutow je šednich, duž šhwatajmy na blať, kaž to dobrym wojakam pšchisteji. Nimale tyšaz ludži je so šesčko, wulka mješchěža je a mjerwjenža. Tola dołho to njetraje, hórny je porjad. Kóždy wě, ke kotrej kompagniji je powołany; ša kóždu kompagniju je pať tašla s napišmom poštajena, tam šěńdu so mužštwu, wšche teho pšchistupi šeldwebel a woła šwojich ludži, kiž šu jemu wot kontrošlow šem hižom derje šnacži, kóždeho s mjenom, štaji jeho do rnyka; a nětk w Bože mje, šwobodnošč, — šchtož je tať šawołany a poštajeny, nješmje so bješ dowolnošče s šlecžka hnucž. Hižom šu nimale wšchitzu šawołani, dha pšchindže hišchče jedyn, kiž bě so šapošdžik, najškeršcho domach pola macžerki, kotraž so wot nješho džělicž nočžyšche. Nan a šotra štaj jeho hač k tšeleńni pšchemodžaloj; šotra je w mužakowškej šerbško-narodnej draščje a nješy brēmješchko na šhribječje. Młodženž wuhlada hižom šestupane rnyki, wojerški duch šajědže do nješho, wón nima dale měra a njemóže docžakacz, so by do nich dokročik, a woteńdže teho dla na swoje město! Šotra ša nim pšacže, nan šrudnje ša nim hlada, šyn pať pšchindže k šwojemu šeldwebelej a pšchipowjedži so jako šapošdženy. Šeldwebel jemu šwinje, a s tym šteji tež wón mjes druhy.

H. J.

Mój kšchiz.

(S lěta 1871).

Hdyž je želešnym kšchizom debi
Šso wutrobity wojowar,
Dha tajki wušnam waži šebi
A ma jón ša najwšchichy dar:
Wšchak tale pšcha wot krala
Bu miłoščiwje špožčena.

Tež ja kšchiz želešny tu nošchu,
Kiž wšchittich kralow kral mi da;
Ša jeho šchježedru ruku košchu,
Šo špožči mi rjad kšchescžana,
Kiž wjele rješšche šnamjo je,
Šacž wšchitke rjadu kralowške.

To nješčž, šchtož Boži Šsyn je pošly,
Hdyž wjetšchu čžescž jow nadeńdu?
Wón šam je mi te čžernje pošly,
Š nich pať šej rózom wotžněju.
Še jeho ruka šranila,
Dha wšchak tež balsam podawa.

Mój kichiz wón sobu na so kładze,
Ach, njeje dha to troschta dostaj?
Sdyž ja nim krocju w tajkej hnadze,
Mi s horja skhadža wjekełosc;
Haj, s krawonym kichizom Sböžnika
So mój kichiz prawje pošwjećza.

Duž swój kichiz jako snamjo česće
Tež dale čišče ponježu.
A hyn jón klozik — dha mi njesće
Kichiz s poslednjemu bydlenčku;
Mi na row staježe tón panier,
So mój proch kryje Boži měr.

Esym psches kichiz dōšchol tudy k měru,
Spju wótzow spanje we rowje
A dzeržu Khrysta kichiz ja swěru,
Dha row nje khowacž njebudže.
Wschal jutry tón troscht předuju,
So dže so psches kichiz s žiwjenju!

K. A. Fiedleř.

Wschelake s bliska a s daloka.

— W **Porschizach** bu njeđzeli, džen 1. novembra, dotalny Dubinski duschompastř k. Kēsbařk jako nowy farar psches knjesa wyschischeho zyrkwinskeho radžicžela Rosenkranza do swojeho duchownskeho sastojuštwu saposasany. Pod swjedženim pschewodžerstwom zyrkwinske pschedstejiczerjow so čah pod swonjenjom swonow s fary do Božeho domu poda, hdžež k. farar Rād a s Budyschina samodnu liturgiju spěwasche. Na to mějesche knjes wyschischi zyrkwinski radžicžel Rosenkranz saposasansku rěč na podložku 1. Kor. 3, 11 — 15. Po wučžitanju žiwjenjebcha, s kotrehož wukhadžesche, so bē nowy duchowny w Budyschinku jako hyn tamniškeho něhduscheho fararja rodženy, jemu k. schošarstki radžicžel Zimmermann dostacžnu lisčžinu pschepoda. Knjes farar Kēsbařk dzeržesche nětko swoje nastupne přadowanje w tym kłowje: „Sa so njehanibuju ewangelija wot Khrysta. To budž moje a wasche wusnacže kōždy čaš dla jeho wěrnoscže, kotruž wono wopschija, dla jeho sbōžnosče, kotruž wono possicža.“ W pschisankowazej herbstej Božej klužbje bu wón shromadženej wošadže wot k. fararja Rād pschedstajeny. — Schtwórtk přjedny bēsche wón se swojej knjenju mandželskej pod swonjenjom swonow do Porschiz pschicžahnyl. Pschi sastupje do wšy psches k. schošarstkeho radžicžela Zimmermanna postrowjeny, bohacže shromadženi do sarskeho dwora čehnichu, hdžež bē młodžina krasne čestne wrota natwarila. Schošarstki radžicžel k. Mittag s krasež postrowi noweho fararja w mjenje pschitomneho zyrkwinskeho pschedstejiczerstwa, zyrkwineje a politiskeje gmejny, k. wyschischi wučer Hancocka w mjenje shromadženeho schulskeho pschedstejiczerstwa, wučerjow a schulskeje gmejny. Knjes farar Kēsbařk so s wutrobnyimi, hłubokosacžutymi kłowami džakowasche. Spěwy schulske džecži tu hnuzaju swjatocžnosč wobrubjowachu. Budž nowemu knjesej fararjej spožčene, so mohł prawje dołho k česčzi nascheho Sböžnika a k žohnowanju lubeho herbsteho luda w Porschiskej wošadže skutkowacž!

— Hodowne pakety sa naschich wojakow we wōjnje so pschihotuja, so bychu je w prawym čažu dostali. Wschelake wužitne sezele so won a kaž so husto schmrěłowa hažžla k dopomnjenju na hodowny schtom pschipołožži, tak njech so njesabudže, tež

hodowny schpruch abo hodowny wobras pschipołožicž. Tón schpruch najlěpje sam napisač a k temu schtucžku s hodowneho khērluscha; tež kharth so dostacž s nacžisčezanymi schpruchami, kaž tež rjane wobrasny, kaž wobras Ludwiga Rychtarja, hdžež jandželjo lecža psches daloki kraj, hodowny schtom w rukomaj nješwoschi. Wěsče budža tajke schpruchi a wobrasny k temu pomhacž, naschim wojowazym bratram a hynam hodowny swjedžen w nješchecželskim kraju pošwjećicž.

— Přenja domišna ja wojakow je so w nješchecželskim kraju w Lüttichu sakožika. Swjast młodženzowych towarštwow w Němskej je po nusnych jednanjach s wojestskej wyschnoscžu tule domišnu žhle tak sariadowač, kaž so wone tudy domach. Muž, kiž je hižom w tajkej domišnje tu skutkowač, ju wodži, němskej domjazaj starškej so ja to starataj, so maja naschi wojazy niž jeno duchowne woschewjenje, ale tež čelne. Domišna so bohacže wophtuje. Kaž daloko budže mōžno, so podobne domišny w druhich wjetschich městach sakoža.

— Wly lubych Šerbow, kotřiz maja swojich lubych wonkach na bitwischczu, na to kēžbliwych čžinimy, so bychu swojim lubym pišali, so nočžyli skomdžicž, hdž budža sranjeni a do lazaretha pschindu, hdž kami pišacž njemōža, tola lazarethneho duchowneho a lazarethneho hladarja wo to prošecž, so bychu domoj pišali, hdže so w lazareče. Tak čži lubi potom pschewytk swojich lubych, wo kotrychž so staraja, shonja a mōža so napraschowacž, fak so jim wjedže. Sdyž so to nještanje, dyrbja domjazaj husto w dołkej čželkej njewěstocžzi byč. Woni swoje listy a kharth s tym naspomnjenjom wrōčžo dostanu, „sranjeny“, ale hdže woni so, to woni neshonja. A hdž woni tež na regiment pišaja, hdžež je jich luby stejal, regiment tež njemōže powjesč dacž, pschetož hdž so sranjeni s bitwischczu wotnješeni, drje regiment wē, so so sranjeni, ale do kotrehu lazaretha so woni domjesu, wo tym wón powjesč njedostanje. Wón halle tehdom powjesč dostanje, hdž sranjeny w lazareče wumrēje.

Něhdy a nětko.

Ach, sbožowny čaš
Se woschewjal naš,
Sdyž wótcžiny — wulžy a kławni,
We swěrie a luboscži srawni —
Naš po bratrowsku
Wschčch sjenocžachu!

Nětk pschezo nej tač,
Ta wēž ma swój schpak:
Skōscž, ludanje, sawiscž a hida
Tu husto so na bratra kida;
Glej, jayš ma mēd
A wutroba jēd!“

„Bombaj Bōh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale je tež we wschčch pschewawarňach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyschinje dostacž. Na schtwórcžlěta placži wón 40 pj., jenotliwe čžiška so sa 4 pj. pschewawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođń ty.

Z njebies mana
Njeh ěi khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

— Sserbske njeđzelske lopjeno. —

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjez knihicziščežerńi w Budyschinje a je tam sa schtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

25. njeđzela po swjatej Trojizny.

2. Kor. 5, 1—10.

Dženšnišča njeđzela je pošlenja zyrkwineho lěta. To je jara wažny džeń; pschetož wón kaže nam pohladowacž na wšče duchowne dobroty, kotrež smy psches Bože kłowo a sakrament tež w sańdženym lěcže wužiwali, a so teho praschenja dopomnicž, kotrež nětko tamny wulki njebieski kral kóždemu swojich wotrocžkow pschedpołoža: *Kak by moje dary a dobroty wužiwał? Esy w pójnacžu swojich hrěchow pschibjeral? Je so twoja wěra byllišča, twoja lubosć wutrobnišča, twoja nadžija wješelscha sczińila? Je twoja starosć sa twoju dušchu nětko kwěrníšča, twoje wojowanje pschecziwo hrěchej mózníšche, twoje žadanje po njebieskach horzjšche? Esy ty sam k wumrjecžu hotowišchi, dnyžli běšche w spoczatku zyrkwineho lěta? Je-li zyrkwine lěto kóždemu kšchesczijanaj hnadny cžak jako cžak pschpowjedanja Božeje hnady w Khrystuŝu Jesuŝu, dha je wěšče pošleni džeń tehoŝameho prawy pokutny džeń, runjež to mjeno nima.*

Wyšche teho pač ma dženšnišchi džeń jako smjertna njeđzela sa naš wažnosć, dokelž je po wustajenju našcheje krajneje zyrkwje tež dopomnjenju na tych swjecženju, kiž buchu w sańdženym lěcže psches smjercž wot naš wotwołani. Stara kšchesczijanška, haj tež stara lutherška zyrkej hišče 300 lět po reformaziji wo tajkim swjedzenju nicžo njejedžišche; wona na swojich njebohich, kotsiž

běchu we wěre wuŝnyli, jutry sobu spominašche, a to niz jako na mornych, ale žiwych. Duž stań so tole swjecženje dženšnišcheje njeđzela jeno w prawym duchu: niz po cžlowškich myšlach abo sacžuczach, ale po Božim kłowje; niz ke khwalbje cžlowškeje saŝtužby, ale k cžesczi Jesom Khrysta jako jenicžkeho Sbožnika hrěschnikow; niz k pohnuwanju někotrych wutrobow, ale k móznemu napominanju wšchitkich: „Wopomń smjercž, o cžlowjecže; khwataj, jene nusne je!“ Duž praschajmy so dženška pschede wšchěm:

— *Schto škiczi nam našča kšchesczijanška wěra sa našche wumrjecže?*

Na tole wažne praschenje pač chze nam horjekach napišane kłowo Bože połne, směrowaze, wobšbožaze wotmolwjenje dacž. Połnu wěstosć teho, schtož mamy sa našche wumrjecže wjedžecž a po našchim wumrjecžu docžakacž, nam jenicžy našča kšchesczijanška wěra škiczi. Njewěrijazy kwět wšchak to přeje a ma kšchesczijanow sa konacžkow, kotsiž to sa wěste a wažne dđerža, schtož cžlowjet njemóže widžecž a klyšhecž ani s rukomaj mašacž. A tola by khablazny dwělowat rady wěstosć sa žiwjenje a smjercž mět; ale wot wětra cžlowškich njewobstajnych myšlow a wucžbow cžerjeny a wabjeny je wón kaž khablaza scžina a kaž móřska žolma, wot wichora honjena a mjetana. Tola wěrijazy kšchesczijan w sbožnej wěstosći swojeje wěry spěwa, na swoje a swojich lubych wumrjecže spominajo: „Kak sbožny bym, hdyž wotpoczuju, mój Jesu, w twojej lubosći!“ Wón w rukomaj a we wutrobje Bože pišmo

nješe, tónle njebjeski list swojeho Wótza sa człowste džeczi, w kotrymž swětło na swojim puczju, tež na puczju wumrjecza, namaka; w kotrymž Bóh Wótz swoju lubosc a dobrotu tym, kotřiz so jeho boja a jeho lubuja, tyžaz-krócnje saměščuje a sasnjuje. A s kajkim syglom? Za krej a prawdosć Chrystuša je tón čerwjeny sygel, je moja drašta dostojna; s tej psched Bohom ja wobstacž chzu, hdyž do njebja nuts počahnu. Sbožnychczynjazu wěstosć sa žiwjenje a wumrjecze mamy we wěrje do Jesom Chrysta. Jeho pschithad do čžela, jeho słowo, jeho žiwjenje, jeho čerwjjenje a wumrjecze, jeho horjestacze a k njebjuspěcze — wschitko twoje dla, so by wjedzał, s wotkal by a hdyže pónđžesch, hdyže je tvoj wótžny kraj a dom a tak dyrbišch, swojeho powołanja dostojny, khodžicž, so by junu w Chrystušu wumrjet a s nim wěcžnu sbóžnosć herbowal. Želi so wusnajesch: Ja so žyle na Chrysta drohu krej saložam, dha móžesch tež wješele spēwacž: „Tam, w tamnym rjanym měsće mój džěl a herbstwo je!“ A Božemu pišmu pať a k Jesušowemu słowu pschińdže swědčenje swjateho Ducha w naš, kiž naš do wscheje wěrnosće a wěstosće wodži. Tola njewěrjazy swět skorži: Ja bym živy a njewěm, k čžemu; ja wumru a njewěm, hdy; ja počahnu priecž a njewěm, hdyže, — tak srudne je moje wumrjecze! Wěrjazy křesćijan pať je wěstny a rjeknje: Ja derje wěm, komu a k čžemu bym živy; ja derje wěm, hdy wumru: hdyž Anjesowny čžas pschińdže; ja derje wěm, hdyže pónđu: dom k swojemu Anjesej a k swojim dokonjanym lubym, — tak sbóžne je moje wumrjecze! Haj, se swjatym Pawołom we wěrje praju: Ja wěm, so po tutym sachodnym čžele pschekrafnjene čželo, po draščje hubjenstwa draštu Chrystušoweje prawdosće dostanu; ja wěm, so budže wumrjecze moje dobycže. Halleluja!

Sbožnu wěstosć a sbóžny troscht sa wumrjecze mamy w našej křesćijanskej wěrje. Wo hlubokim žedženju, wobčežnosći, tyschnosći a smjertnych stroželah rěczi swjaty Pawoł. To wschitko je wón hušto sacžował pschi wumrjeczu lubych sobupodrožnikow, sobudželaczerjow, spominajo na swoje wumrjecze; a tola wón piša: Wdy bym dobreje nadžije, my bym stroschtni. Žorło wscheho troschta w žedženju a tyschnosći je a wostanje jemu wěra do teho Anjela. S nim je wón psches wěru we wješelu a srudobje, w žiwjenju a wumrjeczu tak nutrnje sjenocženy, so stroschtnje wě, so dyrbja wěrjazym wschitke wězy k lěpschemu služicž. Tutón Boži troscht jeho tak pošynjuje, so wón wschitko chze, sčtož jeho Anjes chze, so je Boža wola tež jeho wola. Sawěrnje, Pawoł je najwjetšchi Boži wotročk mjes Božimi mužemi noweho santonja a knadž žyłego Božeho pišma; wón je wjazny džělak, dyžli wschitzy drusy Jesušowi wučžobnizy. Chzesch, luby čžitarjo, wjedžecž, čžehodla? — Dokelž je wón we wěrje sřednocžik najhoržysche žedženje, dom pschińcž a pola Chrystuša bycž, kaž tež najwjetšchu semsku swěru w Anjesowym džěle; pschetož se swojej džakownej horjazej lubosću sa Jesuša bě wón hižom w njebjesch, a w tu-tej lubosći wón wschitke swoje mozy trjebasche, kóždu sčladnosć nałożowasche, kóždu hodžinu wutupowasche, so by swojemu Anjesej tež druge wutrobny dobył. Glieserowe žedženje: Buschćcže mje, so bych k swojemu knjesej čžahnył, a tamne: Ja dyrbu dželacž, sa Jesuša dželacž, doniž je džěl — to je Pawołowe žohnowane žiwjenje a sbóžne wumrjecze!

Našcha epistola so se słowami napominanja stónčzi a naš s tym dopomina, so dyrbi nam našcha křesćijanska wěra stajne swjate napominanje w Anjesowej službe sčicžicž. Stejmy sa tym, so bychmy so jemu spodobali. Wdy džeczi Bože w zusbje, próžucže so, so byschće swojemu Wótzej a Anjesej, swojemu křesćijanskemu mjenu, swojej wěcžnej domisnje čžescž činili. Wdy dželaczerjo Jesušowi, swjatoť so bliži, dželajcže; pschetož wasch Anjes psched wrotami steji. Wdy wojowarjo a bėdžerjo, wostančje swěrnny hacž do kónza, dobycže je wasche; pschetož swěrnym chze njebjeski Wótz kónu žiwjenja dacž. Ssnadž dyrbymy so bórny wschitzy psched budnym stolom Chrystušowym sčewicž. Kral a proschet, bohaty a khudy, wyšoki a niski, mudry a njewučženy, swjaty a hrěschnik, wschitzy, wschitzy dyrbja so sčewicž. A wschitko budže sčawne a jasne, ničžo njewostanje njesnate a potajene! Budžmy mudri, wachujmy, pschihotujmy so na swoje wumrjecze, na sbóžne wumrjecze!

O swjata, sbóžna wěra! Džak a khwalba tebi, Abba, luby Wótče, čžescž a modlenje tebi, Jesom Anjeschče, ty pschewinjerjo smjercze, a wěcžne džakowanje tebi, swjaty Ducho, so steju we wěrje! Ach, pomhaj dale, trojenicžki Božo, so by mi moja wěra pschego bóle byla sbóžna wěstosć, sbóžny troscht a swjata móž we twojej službe a dopjeli hnadnje moju wěrjazu próstwu: Wtój Božo, daj psches Chrysta krej, so w smjerczi so mnu derje stej! Hamjen.

Ssmjertna njedžela a pohrjebnišchčo.

Rady a hušto pschekhodžowach na smjertnych njedželah čžichowne pohrjebnišchčo, so roshladuju na swjeczenej roli Božej. Ja nadenđžech mnohe rowny, jednore a bješe wscheho wusnanjenjenja, jeno tam a sem widžach na selenej hórzy rózicžku, wot lubosćiwjeje ruki hadženu. Ja šebi pomnyšlich: tu wotpočžuju čžibami, kotřiz so khudže žiwjachu, khudži wumrjechu a tym swojim dale ničžo njesawostajichu, křiba swoje křesćijanske požohnowanje. Pschetož tež mjes nimi bėchu nadobni, kotrychž wopomnjenje w žohnowanju wostanje. Ale ja wuhladač tež rowny, s pschymmi pomnikami wudebjene, tu jednorischo, tam wulkotnischo; jow khudšcho, druhdže bohatscho. Do tych bėchu saryte semrjetnych mjena, s wošebitej khwalbu pschewodžane. Ja šebi pomnyšlich: to by čži, kotřiz sa čžas swojeho žiwjenja wjele semstheho kubla wobšedžichu a swojim potomnikam drohe pokłady bohastwa sawostajichu. Nětko wotpočžuju woni pódla tych druhich w tej samej semi a by proch a pjerisčez kaž woni.

So mnu khodžachu tež drusy mjes rowami wočoło. S jich wocžow so starosć a nusa swěcžeschtej. Khudoba bě jich džěl; pod podobnej hórku junu wotpočžowacž wot wscheho hubjenstwa jich nadžiya. Woni pschi tym a tamnym blyščežatym pomniku sčstachu; pola mnohich pať sčmnyje nimo džěchu. Tu a tam, hdyž posastachu, so jim wócžko macžesche a pschischedschi k jenemu rowej, jasne byly wnjachu pod hlubokim sčychowanjom. Ja šebi pomnyšlich: tu wotpočžuje dobročel khudych, kotryž je byly trěl, wutrobny položal, čžerwjazyč swješelak. Na jeho rowje steji morony mjedžowy pomnik, wot srudženyč sawostajenyč jemu stajeny, živy pať we wutrobach tych, kotřiz jeho smjertnu hórku s plakanjom wobstupuja.

Tež želaze dusche k rowowym městnam pschińdžechu, so bychu swojich lubych semrjetnych wopnytae a wupyschile hórki, pod kotrymiž woni wotpočžuju. Roho pytacže na pohrjebnišchču, wy džeczi, kiž wy tam klecžo ruzny lamacže a tak horze byly pscheli-

macze? Ach, wy pytaće swojeju staršcheju; taj mějeschtaj waš taš lubo, taj bēschtaj so s najwjetšchimi woporami sa waš starašoj, na tymaj wišasche wascha žyła wutroba; a nětko wotpoczujetaj w swojimaj rowomaj, nětko stejicze wopuščezene we šwēcze a njewěcze, kaš macze šebi pomhacž; wbohe džeczi! — Šoho ty pytašch, kħutny mužo, kiž ty tam taš do hħubofich myšlow ponó-rjenty psched tym bēšym rowowym kamjenjom stejisch? Ach, ty pytašch šwoju mandželsku, kotraž je s tobu wješele a šrudobu dželika, psches šwoju luboscž czi žiwjenje porjeišchala, se šwojim žunim a czičim škuffowanjom czi twój dom pschijoniny cžinila, cze w šrudobje trošchtowala, w twojich kħorosczach hladała a czi tvoje džeczatka šobu woczahnyčž pomhala. Šandžel šmjercze je czi ju wotwjedł s twojeju rukow, tu šwěrnju, luboscžiwu dušchu. Šak šo tebi nětko taš štyšcze! — Šoho ty pytašch, želaza žónšta, kiž ty tam w žarowanškej draščje psches rynthi rowow krocžisch? Ach, ty pytašch šwojeho mandželskeho, kotrehož bē šebi wušwolika, so by s nim psches žuni šwjast luboscze a šwěry šjenocžena psches nutón šwět šchła. Š nim bē šebi šakitarja we wšchěch naležno-ječach šwojeho žiwjenja dobyła, a hlaj, blēda šmjercž je czi twoju šepjeru šlamala; ta wutroba, kotraž cze taš horzo lubowasche, wjazy njepužoze a ty šacžuwajšch šo nětko taš šamotna, taš wopuščezena! — Šoho ty pytašch, štary šchēdžiwzo, kiž ty tam, šo we šwojej šlaboscži štuleny na kij šepjerawšchi, s kħablažymi krocželemi štupašch? Ach, twoje džeczi, nad kotrymiž mějesche šwoju radoščž, šu czi do přēdka wušchte do wěcžnoscže a njemóža cze we twojej šlaboscži podpjeracž; tež wot pschecželow twojeje młodoscže njesteji czi hižom dawno žadny wjazy po boku; ty šy s žušnikom mjes nětcžischim šplahom. Šak je tebi taš cžěžko! Žiwjenja šyty šdychujesh: „Šnježe, wono je doščž!“ a pytašch šebi tudy měštacžko, hđžež mohł wotpoczowacž wot šwojeho džēla.

Š konnu njedyrbjalo ty, cžiche pohrjebnišcže, šwjate a cžesčedostojne byčž? Pschetož ty šy měšto, pschi kotrehož wuhla-danju kħutne a šwjatocžne cžueča našchu wutrobu pschewošmu, kotrež móže runje taš hħubofu šrudobu kaš njebjesku radoščž, runje taš hōrfu boloscž kaš pošbēhowazu a šahorjazu nadžiju w naš bu-džicž; měšto, hđžež šwojich lubych hrjebany, hđyž šu woczji w šmjercži šandželili a šwěrna jich wutroba wjazy njepužoze! Niž jeno pschi wotewrjenny rowje, do kotrehož ma šo wotewrjete cžēko puščezicž, ronimy šyly; niž jeno psched woczemi bohateje šyly pschewodžerjom cže želaza luboscž šwoju šrudobu wošjewicž; ně, tež pošdžišcho hišcže, hđyž hižom młodna šelenina tu hōrfu kryje, kotraž našche najdrožiche w šebi kħowa a hđyž je nam nabo-žina, njebješow pschecželniža, škōdki trošcht podala a woššewjazy balsam do wutrobinych ranow wulala, wodžitej naš džakowne špominanje a horza žedžiwoscž k měštu mēra, hđžež czi drošy wot-poczujaj, kotšij nam w žiwjenju pschibkuschachu a kotšij šu hišcže w šmjercži psches njeroswjasonne šwjastki s nami šjenocženi, k czi-čej, šwjecženej roli Božej, hđžež šo šorna wušywajaj k rjenišchemu šesthadženju. Š hinajšchimi šacžucžemi stejimy nětko pschi rowach šwojich lubych. Šdhyž bē naš přjedy boloscž džēlenja štužika, pošbēhuje naš nětko móžnje nadžija šbōžneho šakowidženja. Šdhyž šo přjedy hħubofki cžēmny row našchimaj woczomaj pošasowasche, dha nětko jecho hōrfu šeleny šchlewječ pschecželnje kryje. Šdhyž našču wutrobu přjedy jeno myšle šmjercze pschecžehniču, šab-lyškujaj šo nam nětko ranišche šerja druhcho šwēta w pschekraš-njazym blyšcžu napšcēčiwu a cžiche pohrjebnišcže, naš wob-dawaze, šo nam jaš pscheddwōr njebmjertnoscže templa pošasuje. Šdhyž přjedy šyšowaze woczko dele šložowachmy na šwjecženu přeršcž, pošbēhuje nětko šwjata wēra naščej woczji horje k tam-nej šbōžnej wyšokoscži a my widžimy w duchu njebjo wotewrjene. — Š cžesčedostojne pohrjebnišcže, šwjatocžne měšto! ša dobreho cžłowjeka ty ničžo štraščne, ničžo hrosbne njebšy! Ty šy jeno tōn štatof, hđžež wutroba wotpoczujaj, hđžež škoržba wotmjelšnje, hđžež

wšcho šdychowanje wonēmi. Tvoje rowy šu jeno šparne šomorfi, psches Šhryštuša wušwjecžene, hđžež cžichowny a šwjatocžny mēr Boži tyč wobdawaj, kotšij w tym Šnješu wumrjechu, a s kotrychž junu, hđyž šakwita rjenišche ranje, wuńdu k wěcžnemu šrado-wanju!

K. A. Fiedler.

Bedženje po wěcžnej domišnje.

2. Kor. 5, 2.

Ach, so bych w Božim raju
Ša hižom doma byl!
We njebmjertnoscže kraju
Šsej hētu twaricž čyžyl.

Hđžež Boha widži wēra,
Ša wěcžnje bydlicž čyž;
Tam wēja palmy mēra,
Niž ženje njewjadnu.

Psches Šhryšta wumoženje
Tam Boža miłosčž ka
Mi krašne woblecženje
A kōnu žiwjenja.

Tam w jašnych honach kħodžicž
Ša budu s lubymy,
Šso s jandželemi wodžicž
We wyšchšchej radoščži.

Wšchē šyly, kiž šym plakał,
Tam Bōh mi šetrje,
A na cžož šym tu cžakał,
Wšcho dušcha dostanje.

Duž nadžej, kotruž nošču,
Mój Wōtčže, dopjelš ty;
Mje bōršy, to cže prošču,
Wšmi domoj s žušoby!

K. A. Fiedler.

Šwēšda šwjateho pišma.

Ššlawny bohōšlow; Šchleiermacher stejische pschi kaščcžu šwojeho jenicžkeho šyna Nathanaela. Šħuboko štužena bēšche jecho nanowšta wutroba. Wōn pschimasche do bohateho poškada šwojeho wjedženštwaj s Božeho šłowa, ale žana hwešda trošchta njepšchekama cžēmnosčž želenja, kotraž cžěžko na nim ležesche. Šak dyrbjesche wōn, taš žyly wot boloscže rošbity, drohemu šynej rownu rēcž džeržecž, s kotrymž džē šwoje najlubšche a najrjenišche nadžije poš-hrjeba? „Nathanaelo“, taš w jecho dušchi kħincžesche, — „ty mi wot Boha darjenty, kaš twoje mjeno praji, moje najlubšche džēcžo, kotrehož jašny duch bēšche mojeho ducha radoščž, šchto je mi žiwjenje bjes tebe?“

Alle s najcžēmnišchich hħubinow boloscže šo jemu njebajy ša-šwēczi, kaš wotblyšcž krašneje hwešdy s wyšokoscže. Wšchē druge hwešdy šwjateho pišma šo jemu porno tutej jenej blēde šdachu. Pschetož s tuteje hwešdy, blyšcžča krašnoscže pošneje, pschekama šo škōncžnje pruha trošchta ša jecho šo bēdžazu a štuženu wutrobu. „Wōtčže, ja čyž, hđžež ja šym, so bychu tež cžikami pola mje byli, kotrychž mi dał šy, so bychu moju krašnosčž widžili, kotruž mi dał šy“ — tole šłowo s Šhryštušowej wyšchšchomēšchmi-skeje modlitwy (Šana 17. šlaw) jemu šwjaty Duch wōžiwj, a nětko wōn pošny trošchta štany a džeržesche na poškōžku tuteho tekšta šwojemu šynej Nathanaelej cžēlnu rēcž, a to s tajšej wēry-

wjebełoscju, i tajkim podacjom do Bożeje wole a tak pokny nadzije węczoneho žiwjenja, so wschitny, kiž ju blyschachu, tuteho prjedy tak hluboko stuženeho muža jako njespólnachu a so spodzjowachu. Nětko wón džešče: „Tón Knjes njeje mi mojeho Nathanaela jeno daž, wón je mi jeho tež wša, so by pola njeho był a jeho krafnosć widžil.“

Luby čitarjo, wša tón Knjes tež tebi lubowane žiwjenje, knano twój wošebity „Boži dar“, dha daj wón tež twojej wutrobje tule hwešdu šwjateho pišma so psches tvojju nóz troschtnje a šlubjenjapołnje šwęczič.

Setkanje na pohrjebnišću.

Jako jene rjane lěčne popołdnje pschi rowje šwojeje njebo-čzičjeje mandželsteje prašchizowome wubitki (Ephentriebe) pschirěšowach a wobtwjerdžowach, widžach žyly we šwojej bliskosći želazeho nana pola džečazeho rowa stejec. Šhutnje a do myšlow ponórjeny wón kaž bješwědomnje mojemu džělu pschihladowasche, a ja njewěm, kak to pschiindže, mjes namaj wuwi so mi njesapomnita rošmowka.

Wón mi powjedasche, so je Bóh jemu psched krótkim čašom jeho šydomlětneho šyna, na distheritis šhorjeneho, nahle wša, a so staj wón tak derje kaž wošebje jeho mandželsta s tym džěšjom wjele šhubitaj, doleš běšče wono, tak pěčne a dobre, radosć jeju žiwjenja bylo. „A tola“, tak tónle nan pofracžowasche, „njemóžu pschi wschej bolosći hinaš, hacž šwojeho Knjesa šhwalicž a so jemu džafowacž, kotryž móže we šwojej mudrosći tež pod najčežšchim pruhowanjom jeno myšle měra nad namaj męcž. Mjes tym so dhrbjach ja dotal šwój pucž wěry šam hieč, je mišosćiwny Bóh se šmjereču naju lubuška mojej žonje wutrobu wotdobyl, so šo wona nětko so mnu modli, so mnu wěri a so mnu w Božim šlowje čzita, so bychmoj i njeho troscht a pokoj sa dalschi pucž naju žiwjenja čzerpašoj.“

Tak a hiščeje wjele druheho rěčesche bohupoddaty nan, drje se želazej wutrobu, ale tola i wješelej wěstosćju a pokny nadzije na šašowidjenje se šwojim džěšjom. D wy starschi, abo šchtóž wy seže, kiž wy placžo, šnadž husto i morkotanjom wo šwojich šemrjetych lubnych šforžicze, čzincze kaž tónle nan; podwolcze šo wodženjam wulkeho a šmilneho Boha, wón tež wam po wschej bolosći a wschěm žarowanju tola jako šlónzo šwojeje hnady šwęczič da.

Na holcžyny row.

Wichor róžu wotkama,
Róžu w čzichim hajku;
Jandžela Bóh wotpóšla,
Męcž chze kwětku tajku.

Jako róža šakcže tu,
Wichor ju žno šlemi;
Šrěch šo dótknyčž njěšmě ju,
Duž ju Bóh wša šemi.

Wótcze, šy ju pschešadžil
Do Edena šebi;
Šsy ju wulzy wobhnadžil,
Duž nětš kčžje tebi.

Mje tež pschešadž i šubjenštwa
Do šahrody šwojej;
Daj mi šlódke wonjenja
Š węcžnej čzesći twojej!

J. Broška.

Ja mru wschědnje.

1. Kor. 15, 31.

Šchtóž šo narodži, šmjercž šobu na šwět pschinjeke a ju pschezo w šebi nošy. Tež pola najštrowscheho a w najrjenšchim kčžewje stejazeho čzłowjeka wona w potajnym kucžiku šedži a kaša, doniž nahle njewudhri, jeho škóncžnje pschemozujšchi. „Šchtó wě mój kónz? wón šnadž je blisko; čzaš minje šo, šmjercž pschihadža“. Duž chzu ja wschitke dny a hodžiny na šwoje wumrjecze špominacž. Wotebjera džě kóždy džěň, kotryž dožiwjam, džěl mi pschiměrencho čzaša, a šchtóž wot mozy štarow a šmyšlow pschetre- buju, to šo škóncžnje mojemu žiwjenju wotežahuje. Tak ja wschědnje mru, hdyž to prawje wobhladuju! D kak je mi to nusne, so šo wschědnje na wumrjecze pschihotuju! Běžny a krótki je mój čzaš, ja njěšměm jemu njewužitemu twochnyčž dacž. Bóh šbudžuj nje š šwěrnosćzi; wón wucž mje wopomnicž, so dhrbju wumrjecž, tak so bych mudry był, šwój čzaš derje wufupowal a šo wschitke dny wo dohycze tajkich pokladow prózowal, kiž mi węcžnje woštanu, hdyž ja w šmjerczi wobšědnju.

Daj, ja mru wschědnje. Šdyž je čzaš čzłowškeho žiwjenja poloju pschekrocžil, dha pocžinaju šmyšly a štawy čziche šnjenahka džělo šmjercze na šmjertnym čžěle šacžuwacž, a bóršy šo podobu šloni a š jemi potula, wot kotrejež je wšata. Nad tym šo wochzu štróžicž, hdyž je to nětko na mni, ale chzu čzim naležnišcho to žiwjenje pytacž, kotrež njeje wot delka, ale je wot horka a nad kotrymž šmjercž žaneje mozy nima.

Wschědnje móžu w tym šwoje wumrjecze šacžuwacž, hdyž widžu, kak mi šwět njepšchecželnivy bywa a na wschelakore waschne čzucž dawa, so mje šańcž nima. Tola tež nad tym šo wochzu šrudžicž, ale chzu šebi to wjele bóle sa šnamjo šlužicž dacž, kak je ša mje wulki čzaš, so šhutnje šapocžinam, šwětej wotentrěwacž a na jeho lubosć abo njelubosć njedžiwacž, ale jenicžy na šwojeho Knjesa hladacž; pschetož wón je, kotryž mje šudži, a mam-li jeho, dha ničžo njerodžu wo njebješa a šemju. Dobre šwědomnje psched nim, to budž mój troscht a moja podpjera, hdyž šo wschitke čzašne šepjery pocžinaju šantacž. Bóh je Knjes mojeho žiwjenja; jemu šo porucžam; wón wšmi mje do šwojeho wobarnowanja a špožčž, so ja pschi wschěm wschědnym mručžu tola wschědnje roštu w tym žiwjenju, kotrež njewumrje a ša kotrež je mje wón pomował psches šesom Šhryšta.

F.

Wschelake š bliska a š daloka.

— Njedželu 2. adventa šměje šo pošlednja šerška Boža šlužba w Draždžanach w šchiznej žyřkwi. Lubi Šserbjo chžyli šwojich pschuwšnych w Draždžanach a wokolnosćzi w prawym čzašu na to šemšenje šedžblivnych čzinicž.

— Šakški šejm běšche pošledni tydžen w Draždžanach šhromadženy a je šakonške nacžiški, kotrež běchu dla wójny, wošebje tež podpjery potrebnych nusne, jenobššnje pschowsal. Tež je šo šawjedjenje noweho dawkoweho šakonja, kotrež běšche šo na 1. januara 1915 poštajiko, wo jene lěto wotštorcžiko. Dawkowy šakon po tajkim halle 1. januara 1916 do mozy štupi.

— Najwšššche placžišny, kotrež móža šo ša šěrnny žadacž, šu šo wot šwjastkoweje rady w Barlinje poštajiko. Šhěžorstwo je šo po wschelakosćzi polow do 4 wokrješow džělilo. Šrěni wokrješ je krajina i ranja Šobja, družu Šhüringška, ššeczi wokrješ pošnoz- ny-wjecžorny džěl, wjecžorny a pošodnišchi džěl je šchtwóřny wokrješ. Najwšššcha placžišna ša šěrnny je w narańškej štronje 2,75 hr., w šrěnej Šěmškej, to je w naščej wokolnosćzi 2,85 hr. Wufasnja je do mozy štupika.

Sy-li spēwał,
Pilnje džélał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróony
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mérný
Čerstwosé da.

Njeh ty spēwaš,
Swérnje džélaš
Wšédne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočú ty.

Z njebjes mana
Njeh cí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjež knihicziščeženi w Budyschinje a je tam ša šchwórtlétnu pschepłatu 40 pj. dostacž.

Prénja njedžela adventa.

Lut. 1, 67—79.

Adventski čas je šašo pschischoł we wicherje wójn-
ského časa. Wón je pschihotowanški čas na pschińdženje
teho Anjesa, hewał wješkelj, ale nětko mróczny. Ale čím
nušnišči nam, šo bychmy teho wěszi byli: „Tón Anjes
pschińdže ł nam psches njemérne móřske žolmy tuteho
časa.“

Advent, pschihotowanški čas na pschińdženje teho Anjesa.

1. Wón chze naš pschihotowaných mēcž
ša křwalbu jeho hnady,
2. ša poklušnosč w jeho klužbje.

1. My budžemy wjedzeni do doma Zachariášoweho,
hđžež pobožny duch duje. Woni drje steja hišče na
šemi stareho šluba, ale čakaju na šlubjenje teho Anjesa.
To je jenicžke jich pschecze, džeň šboža wohladacž. Zaha-
riášowa wěra njeběšče najprjedy hišče šylna došč byla
ša tu šbóžnu pomjesč. Ale w hodžinje dopjeljenja je
prénje, ščtož jeho wobwjašany jasny wurēczi, křwalba
Boža. Šslubjenja šu dopjeljene. Kufowanje dopjelnje-
nja je to džěčatko, Jan tón křčzenik. To drje je halle
prjedy šacžowanje šboža; hišče je pschihotowanški čas
na pschińdženje teho Anjesa, ale psches pschihotowanški
čas křinczi wješkelj adventski křerlusč: „Křwaleny budž
tón Anjes!“

My stejimy w polnym šwětle dopjeljenja, hodowneho
šlónčžka, kotřez šwoje pruhi ščele, šo by šwěčžilo tym,
kottžž pó čimje a w ščěnu šmjercže šedža, a pošnacze
šboža dalo ludu. Někotre šwětko čłowškeho pošnacža a
mudrosče drje šo na šwěče šašwěčzi a čłowjekojó
w tajšim šwětle křodža. Ale móže wono čłowšku wutrobu
polnje špokojicž? Wono je čžemna ščžen, kotruž tež naj-
mudrišči wobrocžicž njemóže: ščžen šmjercže.

Ščto je, hđžž je křótki čas žiwjenja wotběžal, je
wškej mudrosčju šwěta? W šrudnym steja čłowjekojó a
šebi rady njewjedža, ščto w pschichodže leži, woni pschezo
hišče pó čimje šedža a w ščěnu šmjercže. Duž dušča
šebi žada po lěpšim šwětle, po wšchšim pošnacžu, kiž
šo tež psches nóz šmjercže dobydže. Tu je ššhadženje
š wškosče, pošnacze šboža we wodawanju hřchow.
Wutrobna šmilnosčž Boža pschimnje do hubjenštwá
čłowjekow a štaji šwojej nošy na šččžžki měra. Wo-
dacze a wumóženje, žiwjenje a šbóžnosčž w škřystušu a
w ewangeliju wot škřysta je pošnacze šboža ł žohnowanju
a měrej dušče! Nětko wona pokoj namaka, to je, ščtož
wona trjebasche a žadasche, nětko je wona na pucžu měra
a ma šwětko tež ša čžemny šmjertny doł. To je Boža
wěčna hnada, kiž naš wobohaczi we wškej šemškej nušy
a čžichich čžini we wščem šemškim šedženju a w tyšchnosčži.
Duž křwalmy jeho hnadu w tym šwjatym křutnym časju,
hđžž tón Anjes šašo šwój lud domapřta, šo by nowe hnadne
lěto nam lěto šboža bylo. Šotom budžesč štroščtny a
měrný, hđžž nam tež čžěžke domapřtanje pschinješe a tón

Knješ tebi da mër frjedža w njemërje tuteho cžaſa. A ty wěſch, wón ſo tež ſjewi w prawym cžaſu jako tón, kiž wichej wójny wobhroſy, ſo ſo te žolmy lehnú.

2. Wot Zachariaſa hladamy na jeho ſyna Jana a jeho powołanje a ſkutkowanje na ſwěće. Wón budže profeta Wjerſchneho mjenowany — hłóſ a rt teho Wjerſchneho; wón je tón, kotrehož ſu druſy profetojo jako jandžela teho Knjeſa, drugeho Eliſa widželi. Žadny džim, ſo tón lud poſdžiſcho wjele wo nim dđerželſche a ſo jeho praſchachu: „Eſy ty Khrystuſ?“ A tola kaž wyſoko jeho Bóh poſběhny, hordoſć a čžeſć jeho žiwjenja dyrbeſche być, w poſluſchnoſći temu wyſchſchemu ſlužicź, ſo by jeho puć pſchihotował. Wulke mējeſche doſonjecź, ale niž po ſwojej, ale po ſwojeho miſchtra woli; wjele wutrobow dyrbeſche dobyć, ale niž ſa ſebje, ale ſa teho Knjeſa. We ſwěrnoczi je jo doſonjał; wot ſeſhadžaneho ſlónćka hižom wobſwětleny bēſche to puć poſluſchnoſće we ſlužbje teho Knjeſa.

Bóh čže cžlowiſtu ſlužbu mēć, ſebi puć k wutrobam pſchihotowacź a je wjeſć na ſchćežku mēra. To je hamt noweho ſluba. A duž ſaſo předarjo ewangeliya jako pōſli teho Knjeſa pſchpowjedanje hnady pſchi ſpocžatku noweho žyrkwineho lēta tuto ſaſchſhecź dadža k troſchtej a radoſći ſprawnych duſchom, tola niž ſwojeje čžeſće dla, ale ſo bychu Knjeſowej woli ſlužili, jeho puć pſchihotowali, i poſluſchnoſću w jeho ſlužbje. Ale waſcha wutroba dyrbi tež hotowa być, ſo do jeho ſlužby ſtajić, ſo byſchće jemu ſlužili bjeſ bojoſće ſwoje žime dny. To je ta pycha, i kotrež dyrbi kōždy wupyſcheny być w adventſkim cžaſu. Potom čže naſ tež napjelnicź je ſwojimi njebeſkimi darami a naſcha wutroba dyrbi być templ jeho hnady a kraſnoſće. Duž ſtuſmy i nowym lētom tež na nowy puć, ſo bychmy jemu ſlužili we ſwojatoſći a prawdoſći, kotraž je jemu ſpodobna. Naſch lud je ſo dopomnił na ſwojeho Boga w tym cžežkim cžaſu. Jemu ſamemu ſlužicź, to woſtań naſche heſło tež w nowym žyrkwiny lēće. Jeho ſlužbje čžemy ſwjećicź naſche rjane Bože ſlužby a ſo dđeržecź jeho ſłowa a ſakramenta; jemu k ſlužbje čžemy tež naſche domy templ čžinić, ſo by tam mēr bydlil; jemu k ſpodobanju čžemy tež hotowi być k ſkutkam luboſće, kotrež naſch wōtžny kraj ſebi žada w tymle cžaſu; jemu čžemy tež w tym ſlužicź, ſo tež horjo a ſrudobu njeſemy bjeſ morſotanja a nam doſć je na jeho hnady. Tak čžemy advent ſwjećicź.

Tak čžemy naſcheho Sbožnika ſtrowicź w tym hnadnym cžaſu a ſaſtupicź do noweho žyrkwineho lēta. Sslónćko ſboža ſo nam ſwěći a roſſwětla naſche puće. A hdy by to poſlednje lēto naſcheho podrožniſtwa bylo, je pſched nami rjany wōtſnjeny kōž, kotremuž w mēje napſchecžiwu hladamy. My ſpěwamy jemu potom we woſadže doſonjanych ſwōj adventſki kherluſch: „Hoſianna we wyſokoſći!“ Hamjen.

G. w R.

Saſtup do adventa.

Mōž čžeka, ranje purpurne
Pſches Božu miſoſć ſwita;
Nětk hinu mroki čžěmnite,
Naſ rjeſche ſwětko wita;
Adventſka hwěſda jaſni ſo
Nad tobu, hrēſchne cžlowjeſtvo,
Eso ſraduj teho ſboža!

Slej, bōrſy ſlōnzo prawdoſće
Čži ſhadža w klyſchcžu kraſnym;
D ſa by wono hrēko čže
We čžěmnyh dole cžaſnym!
Njech w jeho pruhach kłodžiſch tu,
So k njebeſam čže dowjedu,
Hdžež wěćne ſwětko ſwěći!

Twōj Sbožnik, ſlōnzo hodowne,
Kral wěćny, ſo nětk bliži;
Wón w twojej duſchi bydlicź čže,
Čži hnady i njebja niži;
Slej, hižom ſerja kralowſke
Eso ſybola čži do duſche,
Adventſke harſy klicža.

Duž klecź ſo draſtu maſanu,
Ta tebe wōhidžuje,
A wurjedź ſwoju wutrobu,
Kiž nuſu hrēcha čžuje;
Storcź poſucžine žahadlo
Esej do wutroby hluboko,
So wōćklo klyſach pluma.

Schat wěry duſchu wōdžewaj,
Wſmi brōnje ſwětko ſebi;
Pucź wucžicź, wupyſch, wurunaj,
Njech pobožnoſć dom debi,
Hdžež wēra bydli, modlenje,
Adventſke klicža kherluſche,
Schtom hodowny ſo ſtaya.

A ſhadža hodow ſwětkina,
Dha wēnžy wſmi a palmy,
So duſcha krala powita
A ſpěwa rjane pſalmy;
Dži, khwataj! Wón nětk bliži ſo,
Duž wotewi wrota ſchēroko,
Sčel palmy na puć, wyſkaj:

Čži kwalba, ſyno Davita!
Ty džeſch w Knjeſa mjenje;
Eſy Sbožnik, pomoz Zionſta
A njebeſch wobſboženje.
Čži hoſianna, kralo mōj!
D wobhnadź mje a ke mni pōj!
Mōj dom je ſhotowany.

K. A. Fiedler.

Druha njeđžela adventa.

Mat. 3, 1—10.

Saſo žyle kſchecžijanſtvo wulkemu ſwjedženjej luboſće napſchecžiwu dže, ſwjedženjej, na kotryž ſo hewak ludžo tydženje dołho pſchihotuja a na kotrymž čžemy tu jandželſtu powjeſć klyſhecź: „Čžeſć budź Bohu we wyſokoſći, mēr na ſemi a cžlowjeſkam dobre ſpodobanje!“ Ale kaſ mało nětkle runje we ſwěće mēr knježi! Kſchecžijanſke ludy mjeſ ſobu wójnu wjedu a pytaju ſo mjeſ ſobu je wſchēmi mōžnymi ſrēdkami nowocžaſneje wójny ſnicžicź. Ale i wotkal tutón wobžaromny dōnt a tuto pohōrſchenje ſa pōhanſke ludy? Mjeſe wſchēmi kſchecžijanſkimi ludami njebeſche wſchitko kſchecžijanſke a ſprawne, kaž dyrbjalo być, a w cžaſu mēra bēſche cžlowjeſtvo wuroſtko do hordoſće a Bože kaſnje ſazpowało. Tak bēſche njeprawda

našla. Za wójnu sa sobu sczahnj. Tón Anjes sam nětko mjecz wjedže a jedyn lud pschecziwo druhemu nawjeduje, so by jedyn psches druzi khostal. Boži sakoń a Boža wola dyrbitej so sakoń wot ludow pschipsnacž, ludy dyrbja sakoń spósnacž a jemu cžescž dacž, so mohło najprjedy sakoń rělacž: „Cžescž budž Bohu we wyškosći!“ Potom budže tež mēr na semi. Tehodla wobrocž so, luby ludo, k swojemu Bohu, dha cžescžepońny mēr dostanjesch; hotuj so zyle sa swojeho Boha, dha cže wón jako swój wuřwoleny grat pschipsnaje. Ale kelko pobrachow a šlabosčow, hrěchow a winow so dha tež wšchudžom w našchim ludu pořasuja! Kelko je njepózcziwość abo wopikstwo škasny! Kelko je pod swadu cžetpiko, kajke hubjenstwo běsche njewěra pschinjesla! Hdyž tola tón hnadny Bóh so hišcže k nam pósnawa, dha mamy jemu na wořebite waschnje džakowni byč. Jara křutnje bu našch lud psches to nětczišche domapytanje se swojich žadosčow wutorhnjeny a psched najkřutnišche wobstejnośće bu stajeny. Tale zyla wójna je sa naš předařka pokuty, kaž běsche Jan tón křcženik tajki předař pokuty w puščinje. Kaž tutón, cže tež nětczišcha wójna ludej, kotryž je w šdželanosći daloko potracžowal a so šwucžil na štajne derjehicže, psched woczi džeržecž womłódnjazu mōž jedno-reho žiwjenja.

Poslutne předomanje Jana křcženika w puščinje tež sa našch lud wocžehnjene k pschichodnemu šbožu.

Jan tón křcženik běsche tón wulki pučpschihotowar sa teho meřiaša. Wón wuřupi, jako běsche cžař šjawneho wuřupjenja našeho Šbóžnika blisko. Wón — to běsche špodžiwne — předomasche w puščinje, hdyž wšchaf žadyn lud njebydlesche, ale ludžo k njemu pschikhadžachu. Niž lohko cžinicž chzysche wón swojim pošlucharjam, ale woni dyrbjachu so mōž wuřwobodžicž wot jich šwucženeho wobědženja, wot hary wšchědneho dnja, wot jich šwucženeho rospróščenja. Woni dyrbjachu, do zyle hinašchich wobstejnoščow pschěšadženi, šebi rospominacž, hacž šu jich skutki a šmyšlenja prawe. Kač trěbne je to sa lud, kiž je we šwětnych štarosčach jaty! Wón dyrbi so raš wutorhnyč se šwětneho rospróščenja a šawjěšelenja a so dopomnicž na dušche šbože a wšchitko to, šchtož ma hōdnosč sa pschichod. Tajke wobnowjenje w duchu a wobrocženje k jednorosći žiwjenja je k dalšchemu wobštacžu kulturneho luda wořebje nuřne. A tam w puščinje, hdyž Jan tón křcženik předomasche, wořobni Jerusalemszy, kotřiž k njemu won pučowachu, so bychu jeho špodžiwne waschnje wobhladali, widžachu zylu křutnosč jeho žiwjenja, špokojnosč a šbože jeho dušche. Jan mějesche drařtu wot šamelšchich wlořow a kožany pař na swojich bjedrach; jeho jědž běsche najjednorischa, škóčki a lěšny mēd. Tež našch zylý lud dyrbi so nětko w jědži a picžu bóle wobmjěšowacž, njewořčafane wobstejnoščje šu jón potřechile. We wójnje štejazy wojazy dyrbja wšchelake parowacž a huřto kōždy dženi šmjereči do wóčžka hladacž. Kajka pučpschihotowarka sa teho Anjesa je tola wójna! Kač wona cžłowške wutrobny pscheměni a je pořasuje na Boha, je wocžehnje k počinkam a k pomyšlenju na wěcžnosč! Kač so mozy našeho luda napinaju, kač so šbudžuja počinki šmužitosčje, woporniwosčje, lubosčje k wótcžinje, pošluschnosčje, jednoty a wořebje šmilneje lubosčje! Zylý

lud so wutorhnye se šwojeho drěmanja, jeho mozy a myřle so wobnowja. Šchto tež mohla nětko njewěra a bohapřejěřske mudrowanje našchemu ludej pomhacž? Ně, to nadobne a jednore wěrne šłowo šwjateho piřma a wěřte dowěrenje k Bohu našch lud křmany šcžinja k počinkam a jemu wobradža njepowalnu mōž. Nětko so tež w najrjějšchim šwětle pořasuje ta mōž, kotryž štróřbosč a pózcziwość ludžom dawatej. Wonej štej šakož k wobnowjenju našeho ludoweho žiwjenja. To šbože je tež našchemu ludej nětko blisko dosč pořasane; tehodla cžinicže pokutu, t. r. wobrocžče so! Šchtož so hišcže njewobdželi na tych štrownych nowšchich přozowanjach, kajkež so tam a šem hižom namařaju, tón njech so jim pschisamkne! Pořylincže šebi cželo a štrowošč psches štróřbosč a štrowotne wuhibanje a natwarčče šebi duřchu psches Bože šłowo! Mějče šwoje wjěšele nad Bohom a dowěrcže so jeho šlubjenjam, dha šmějecče nowe Bože šhonjenja, dha budže Bóh tón Anjes sakoń mjes zylým swojim ludom bydlicž. Haj, wójna je tač-rjež hłóř Boži: Pschihotujče pučž temu Anjesej a cžinicže rune jeho šchcžeřki; Bože kraleřtvo je so š nowa pschibližalo. Najšlubšchu mōž pač a najwyschšchu wjěšelosč našch lud šhoni, hdyž so poda k tym žóřkam žiwjenja, kajkež šu nam w ewangeliju woteřjene, hdyž wón tu hodownu powjescž wo Wumožniku wšchitkich cžłowjekow we wěrije pschiwosmje a so ponižuje psched tym džěcžatkow we žłobiku.

Šošlucharjom Jan w puščinje dosč namařa. Wšchitke woršchty luda so k njemu na pučž podachu; bohaczi a šyčzi šadduzejšzy, hordži šarisejšzy, mudri a wobhladniwi pschekupzy hłowneho měřta Jerusalema a drje tež wjěšny lud se židowskeho kraja. Čži přějšchi wořebje drje tuteho špodžiwneho cžłowjeka w puščinje wobdžiwachu, abo tola šebi na to njemyřlachy, šwoje škažene šwucžene wobědženje wostajicž; woni drje tež njewěřjachu, so běsche jim nekajke polěpschenje trěbne, woni šebi myřlachy, so wšchaf psched Bohom wobšteju. Jan pač džesche k nim: Wy jesch e-rjowa šschlacha, šchto je wam pořasaf, pschichodnemu hněwu cžeknyč? Tehodla cžinicže hōdne plody pokuty. Jan wořebje tym lohko a šwětnje šmyšlenym wořebnym šadduzejřim a tym hordym a šamopaschnym šarisejškim winu dawwa sa te hubjene wobstejnoščje; tón šly pschikřad, kotryž woni dawachu, dale škutkowasche, a tač nasta w ludu šawisčž, hida, prawowanje a požadliwosčž. Kač huřto je w našchim ludu w cžařu mēra někotryžkuli njepočinš wuřchol wot bohattyč! Lud křucže hladasche na tač mjenowaných šdželaných, mějesche na nich šwoje pohóřšchowanje, abo wuřnjěsche tola wot nich. Zyle wobnowjenje wyschšchich kaž nižichich woršchtow luda je trěbne. Njech so ničto š tym nješmēruje, so je š dobreje šwójby abo je dobre wocžehnjene wuřiwaf; žiwjenje, kotřez njeńdže psches pokutu a wěru, wostanje njeplōdne. A Židam, na jich pořhad hordym, Jan rjeknje: Njepomyřlcže šebi jeno, so chzyli wy pschi šebi rjeknyč: Wy mamy Abrahama sa wótza. Ja pač praju wam: Bóh mōže Abrahamej š tych šamjenjom džěcži šbudžicž! Še potajřim Bóh Abrahamej hnadny byl jeho wěry a pošluschnosčje dla, wón tehodla hišcže njetřeba jeho potomnikow šebi tež tač wuřwolicž, wořebje hdyž šu woni zyle hinašchi, hacž jich wótž Abraham. Bóh njeje wot nich wotwiřny; hdyž cže wón pošluschnje džěcži mēčž, kotrymž by wón šwoje dobroty wopořasaf, mōže šebi wón cžłowjekow wuřwolicž abo wocžahnyčž. Bóh mōže kōždy cžař šamopaschných a hordých cžłowjekow

ſ jich wyſokofcze ſtorczicę a poniżnych a doſtojnych ſ czeſczi pſchinjeſcę.

Haj pſched Bohom ſo ſnadnje ſtanje
 A jemu wſchitko rune je,
 So bohacęk do khdoby panje
 A khudy kubla doſtanje;
 Bóh wſchitko w ſwojej moży ma,
 Wón powyſcha a poniża (Khērl. 305, 6).

Tak ſo teſ Bože knježenje pokafuje na ſtawach naſcheho luda, haj na ludach mjeſ ſobu. — Poniżnoſcę pak a póſnacze ſebje ſameho namaſatej ſbožo w Khryſtuſu, doſtanu nowe žiwjenje a wſchitke žohnowanje njebieſkeho kraleſtwa. Najſkerje je ſ Janej teſ wjele roſtatnych hrěſchnikow pſchiſchlo, koſtiž njeſpokojeni wot ſebje ſameho a ſwěta ſebi ſprawnje po mēre ſ Bohom žadachu a wuhladowachu ſa tym pſchichodnym ſbožom, žlonizy a hrěchnizy je wſchěch ſtawow; koſtiž ſo potom dachu wot Jana kſchcęcę. Kaſ wjele hrěſchneho hubjenſtwa namaſa ſo teſ w naſchim kraju! Kaſ nękotryžkuli ſtona pod hrēmjenjom winy a njemóže ſ žanemu mērej dóńcę; kaſ nękotryžkuli ſtona w jaſtwej ſlych nawuczenjom! O cęńcę poſutu, njebieſke kraleſtwo je ſo pſchibližako! To je ta powjeſcę wjeſelofcę, koſtruz dyrbja wſchitzy w naſchim ludu ſlyſchecę. Tehodla cęńcę hódne plodny poſuty! Tón cęlowjeſ pak, koſtrehož nicžo njemóžeſche pohnuć ſ prawdoſczi, ſańdže. Tón lud, koſtruz ſwojeho Boha wopuſchcęzi, Bóh teſ wopuſchcęzi! Haj, teſ žylym ludam móže ſo ſekera ſ korjenju pſchiložicę jich njepłodnoſcę w dobrych ſtutkach dla. Tehodla, luby ludo, wobrocę ſo ſ Bohu ſwojich wótzow a pocękaj na jeho ſbože, ſo by jeho jenicękeho narodneho ſyna Jeſom Khryſta widžal ſ wóczkom wery a w jeho waſchnju woczerſtwil. Wufń prawnu jednorofcę a khtnoſcę, ale teſ wery, ſwjatoſcę a luboſcę. Pſchetož koſtrež drjewo dobry plód njepſchinjeſe, budže porubane a do wohernja cęiſnjene. Hamjen.

K. w K.

Nóz je ſo minyła, džen pak je ſo pſchibližil.

ſ ranja ſkhadža nowe ſwětko. Duž ſo nóz minje, a džen pſchikhadža. Radoſcę cęlowjeſkow a žyſe Bože ſtworjenje ſa pſchimnje. Róždy advent a hodowny cęaſ ſo kſchecęžianſtvo wjeſeli nad ſbóžnym ſwětkom, kiž je w rańſchim kraju ſeſchlo, a radoſcęžiwje wyſka:

Rnjeſ Khryſtuſ, tón ſyn Boži,
 Koſtr'hož wot węcnoſcę
 Bóh Wóčęž dživnje plodži
 Se ſwojej wutrobny:
 Wón ſernicęka je jaſna,
 Joh' ſwětkoſcę je taſ kraſna,
 So pſche wſchě hwěſdy dže.

ſwjatny japoſchtoł Pawoł, kiž je horne ſłowo wo nozy a dnju Romſkim piſal, mēni ſ nozu tón cęaſ, w koſtrnyž tón Rnjeſ ſaſo pſchińdže. Prēni kſchecęžijenjo ſu jara na Rnjeſowny pſchichod cęakali. Po prawom Pawoł praji: Nóz je pokrocęka. Haj, rańſche ſmērki ſo pokafuja. Wny ſroſnymim, hdyž wón w ſwěcę nóz widželche. Cęmnoſcę póhanſtwa ſ jeho pſchibójſtwom, njeluboſcę a njewjeſelofcęžy žyly ſnaty ſwět pſchitrywaſche a kſchecęžianow tyſcheſche. Teſ dženka na proſy noweho lęta ſtejiwſchi, ſo dopomnimy: Wjeſchi džel cęlowjeſkow ewangelij na ſwěcę njemužiwa. A njech teſ ſaſo Bože ſłóncękto ſwój pucę dže, wobſwětlejo horn a doły wſchěch ludom, dha je tola we wutrobach cęma: Tykáž milionow Boha Rnjeſa njefnaje a tu pſchebnywa bjeſ wodačęa hrěchow, wērneho žiwjenja a ſbóžnoſcę. W narańſchej a połońſchej Aſijej, w Indiſkej, Chineſijej a Japaneſkej knježi toſta cęma: Póhanſki budhiſmus ma tam wjaży pſchwiſarjom, hacę

ewangelij Jeſom Khryſta. Nętko ſo piſche wo ſwjafku narańſchich ludow na podložku bhudiſma a jeho kultury. A tuto twarjenje ma ſo napſchecęžiwio ſtaječ twarjenju kſchecęžianſkeje kultury we nawječornym (europiſkim) ſwěcę.

To pokafuje na cęaſny pſchecęžiwnoſcę, ſnano ſamo pſchecęžehanja ſa miſionſtvo. Nóz je, hdyž muhamedanſka wera (iſlam) ſo nad ludami wupſchecęžera, tale wera, kiž wobſteji ſ bluda a luboſcę njefnaje a poklecę ſobu pſchinjeſe, kaſ je ſo to w ſanjero-dženju ludow a we miſowanju ſ cęlowjeſkami doſcę ſjemiko. Teſ wona ſo woſebje w Afrizy dale dobywacę pyta, a miſionſtvo ma cęęke ſtejniſcęžy jej napſchecęžiwio. Nęſchto wot nozy ſo teſ ſ naſchimaj woczomaj pſchecęžicęzi: Tu ſu milionny w kſchecęžianſtwej, kiž ſebi ewangelij njewaja, a tam dyrbja bohuzel wojazy hižom na tych ſčelcę, ſa koſtrnyž dobroproſchenja kſchecęžianow ſ njebiu ſtupaja, ſa koſtrnyž chzedža Boži póbli ſtutk žohnowanja a ſwětko ſ wumóženju jich duſchow cęńicę.

A tola ſaſo: Nóz je ſo minyła, džen pak je ſo pſchibližil. rańſche ſera ſkhadžeja. Sera ſu ſo ſaſo jaſniſcho ſabljſchcęžite nad japanſkim ludom: kſchecęžianſka ſklužba mjeſ ſranjenymi je ſo w poſlenjej wójnje pſchipońnaka. Japaneſki kſęžor je ſa nju 20 tykáž hriwnow daril, jedyn tamniſchi marſchal dwaj tykážaj. Kſchecęžianſke ſwjate piſma, traktaty, ſo žadaja a cęitaja. Se ſukhodneje Koreje ſo powjeda, kaſ ſo je wſchěch ſtron do kſchecęžianſkich Božich ſklužbow cęiſchcę a kaſ domoródnji kſchecęžijenjo tam ſa ewangelij ſtutkaja a wopory njefu. Sera pomaku ſkhadžeja. W Božim kraleſtwej ma ſo ſ wobſchěrnymi cęaſami licęcę. Stuleť njeje dołhi cęaſ. A tola, kaſte žohnowane pſchemēnjenje je ewangelij ſa te ſto lęť, jaſo je ſo ſaſo pocęk w póhanſtwej roſſchēricę, doſonjal. Muhamedanſka wera, kiž wjele ſtow lęť w Afrizy knježi, je ſłóncęžy mało doſonjala. Duž je nadžija, ſo ſo ewangelij jej napſchecęžiwio dobyčęžizy wopokaže. W nim leži móž. Tónſamny Pawoł, kiž ſ Romſkim piſche: Džen je ſo pſchibližil, praji ſ nim teſ: Ja ſo njehanibuju teho ewangeliona. To je kraſne wuſnacę, kiž je kóždy advent, koſtruz Boža hnada wobradži, ſ nowa trębnny. Bože ſłowo praji: Nóz je ſo minyła. Duž mamy to wēricę.

„Pſches tebie ludy ſtanu, kaſ ſłóncękto horje dže, a pſchibohojjo panu, kaſ mēkáž wobłędnje.“ Wny mamy ſ nowa ſtawacę a džel do rukow wſacę: Modlenie a paſchoniſke ſtutkowanje w roſwucęžowanju a darjenju. To mamy do prędka pſched ſtarymi cęaſami, ſo ſmēny powſchitkowne Rnjeſowe džel po žyſej ſemi dželacę. Kaſta je to hnada! Tón Rnjeſ pſchekraſń ſo ſ nowa nad naſchim ſerbiſkim ludom, ſo wjele jeho hnadu póſnaja, wēria a ſwērnje ſtutkaja.

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— **ſerbiſke lemiſhenje w Draždžanach.** Žutſje, njedželu 2. adventa, ſu Draždžanſzy ſerbiſo ſaſo do ſerbiſkeje Božeje ſklužby pſchipońdnju 1/2 12 hodzin w kſchiznej žyſkwi wutrobneje piſcheproſcheni. Róždy ſerbiſ budže tam witany. Spowjednu wucębu ſmēje ſ. farač Domaſchka ſ Budeftež, prędowanje pak ſ. duchowny Wroſjaſ ſ Ketliž.

— **Jara ſo na to ſlorzi,** ſo wjele wojakow wulke pakety, koſtrež ſo jim do wójnny ſčęleja, njedoſtanu, a ſo woſebje dołho traje, prjedy hacę tam dóńdu. So wone na 4 njedžele trjebaja, prjedy hacę tam pſchińdu. Teho je wina, ſo ſo te pakety taſ nahromadža tam, hdyž ſo hromadža, a je wjele cęaſa trjeba, prjedy hacę ſo wupytaja a potom ſ woſebitymi cęaſami won wjeſu. Duž je radžicę, radſcho huſcęžicęho mjeńſche pakety, koſtrež jaſo półne liſty džeja, ſkacę. Tute hnydom won džeja a je naſchi wojazy taſ kſhēſje doſtanu, kaſ druhe liſty. Woſebje ma ſo tón cęaſ wužicę, hdyž puntowſke pakety pſchitwoſmu. Tajki cęaſ nętko ſaſo je wot 2. hacę 8. dezebmbra.

— **Hodowne liſty,** koſtrež naſchim wojakam powjedaju rjanu hodownu powjeſcę, ſu ſo wot wſchelackich cęiſchcęžerńjom wudaſe. Dubi ſerbiſka njech ſo pola ſwojich knjeſow duchownych napraſcheja; woni je węcę rad wobſtaraja. Tajke liſty ſu ſo wudaſe wot knjeſow duchownych Blankmeiſtera w Draždžanach, Dr. Hebera w Draždžanach a lie. Stangi w Połcęnižach. Wot hodowneho liſta Dr. Hebera ſaſte towaſtvo ſ roſſchērjenju kſchecęžianſkich ſpiſkow kóždemu półnemu duchownemu 500 cęiſklow póſcęle ſ roſdžęlenju mjeſ naſchich wojakow.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napos mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjatosok,
Dušć daty,
Wotpođń ty.

Z njebjes mana
Njeh ćí khmana
Žiwnosé je;,
Žiwa woda,
Klěž Bóh poda,
Wokřěw ćel!

↳ Sserbske njedželske lopjeno. ↳

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knihicziščezěrní w Budyschinje a je tam ša ščtwórtlětnu pšchedplatu 40 pj. dostacž.

Čecza njedžela adventa.

Lut. 3, 15—17.

Wo pščińdženju našeho Anješa a mešijaša do čłow-
steje wutrobje rěczy tšeczi advent; tehodla šo wón tebe
prascha: Masch ty mešijaša, Šhrystuša? Ščto by čzi
na kónzu wščitko pščińdženje našeho Anješa a Šbóžnika
Jesom Šhrysta do šwěta, žyłe jeho skutowanje, čzerpjenje
a wumrjecze pomhało, hdyž ty jeho njeby namałał a
š nim pščesjane byl? Ščto by čzi pomhało, hdy by
žyłe kščesčizianstwo šo nad rjanymi hodami wješeliko a
twoja wutroba by wostala njehnutu wot wščeho wštanja
džěczy Božich? Pšchetož wščitke te druhe hodowne dary
hale šwoju hódnošć a šwój blyščez dostawaja wot
hlowneho hodowneho dara, wot Božeho jenicžkeho na-
rodženeho Šsyna. Masch ty šwojeho Šbóžnika? —
W Šudže běšče tehdy tež žiwy čzaš nadžije a čžakanja,
jako dyrbjesche tón mešijaš do tuteho šwěta pščińcž.
Kóždy čžysche jeho rad wohladacž a ša šebje mēcz; pšče-
tož čžlowjekoj šebje žadachu po šbožu a redliščich wob-
štejnoscžach. Tak tež ludžo pščińdžechu š Jerusalema a
Šudy do puščizny, hdyž Jan tón kščezeniš předomasche
a kščezijesche, a šebje myšlachu, šo je wón tón šlubjeny
mešijaš; haj, najradšcho bychu woni wščitke šwoje nadžije
dopjelnjene widželi a bychu jemu žyłe šwoje pocžesčowanje
wopokasali. Ale Jan šam jich wotpokasa a jim wot-
molwi: Ša wščak kščezu waš š wodu, wón pak šylnišči
ša mnu džě, kotrehož nješšym hódny, šo bych ja te

rjemjenje jeho čžrijom rošwjasal. Tónšamy budže waš
še šwjatym Duchom a š wohenjom kščezicž. Njeh Jan
tón kščezeniš tež naš na Šhrystuša pokasuje.

Masch ty Šhrystuša? Wopomń šebje naj-
prijedy teho luda mēnjenje a potom Janowe
šwědcženje.

Lud běšče teho mēnjenja, šo je Jan šnadž tón
Šhrystuš. Šolny nabožinskeho šajimowanja běšče tehdyšči
čzaš, a lědma drje běšče něčto w židowskim kraju, kiž
by bjese wščitkeho nabožinskeho šajimowanja abo politi-
skeho nadžijecza š tehdyščimi wobštejnoscžemi špokojom byl.
Kóždemu drje to praschenje na wutrobje ležesche: Ščto
budže š našeho luda, smēje wón hiščez žadyn pščichod,
pščińdže tón mešijaš a budže šwój lud wumoz? Židowski
lud běšče tehdy šwoju politisku šamostatnošć na Rom-
škich šhubil, a jeho kraj bu kšhuda provinza wulkeho rom-
skeho kšžorštwa. A tak čžezko bē židowskemu ludej,
romskemu kšžorej dań dawacž! To hižom špóšnajemy
š pščirunanja wo dańškim kroschu, hdyž šo Šětr, kiž tola
hewał šo malo š politiskimi šaroscžemi šabjerasche, teho
Anješa praschesche: Ššlušča šo kšžorej dań dawacž abo
niz? Wščitzy woczakowachu wulke skutki, wumozjenje
luda, kotrež wščak šebje ludžo kščetro politiske abo na
šwětne wašchnje myšlachu. Někotšči wščak bēchu tež korjeń
wščeho škeho hlubšcho špóšnali, mjenujzy te žadoscze we
čžlowškej wutrobje, tón njemēr w šamšnym šwědomnju a
tu njewēr w šamšnej dušči. Tak šo nadžije na mešijaša
pščezoz pošylnjachu, a žadyn džiw njeběšče, hdyž ludžo

na wscho pošluchachu, hač njebychu nicžo wo tym mešiašu sšonili. A jako Jan tón kščenik, tutón spodžiwny muž, kiž na tač jednore wašnje šo žiwješe a tač jednore šo wobletaše, w puščinje šapocza předomadž a kšćicž a smjehčennych a hordnych wobndlerjom židowskeho hłowneho města rošwuczeše a k pokucze wołaše, dha šebi mnošy, myšlachy, šo je wón tón Khrystuš. Jako wón tač móžnje a kšutnje k pokucze wołaše, šo šo wschelazy štrožichy, a wěrnošč wotkryješe, šebi wschelazy myšlachy, šo maju teho mešiaša pšched šobu. Nima tajkile čaš wjele podobnoščje š naschim čašom? Wójna je tež ludži šbudžila, š jich šwuczenja a wužiwanja lóšchtow a jich dopomniła na šbože dušchow a pošasowala na Šbóžnika čłowškich dušchow. Šdže pač móže wón byč namakany? Wšchelazy jeho na wopacžnym měštnje pytaju. Šdžež šo něščto nowe hiba, tam ludžo pošluchaju. Woni čitaju pišma wobdarjennych a wulkich mužow, šo jich wo radu prašajeja a drje mjenja, šo móža jim to šbože dacž. Ale hnadu a nowe žiwjenje nam njemóža dacž. Wjele šwětla šnadž wuńdže wot duchownych čłowjekow, ale Khrystuš je to šwětlo žiwjenja. Wjele dobrotow móža nam ducha-połni čłowjekoj špšhinješč, ale wot hrěcha, šmjercze a šatamanštwu wumóž móže naš jeno Khrystuš. Woni móža temu šnjesej pučž pšchihotowadž do čłowškich wutrobow, a derje, hdyž woni tač šwoju šlužbu šrošymja. Derje nam pač, hdyž šu woni runje tač šprawni a wěrni kaž Jan tón kščenik. Wšchetož wón wotmolwi tym, kotřiž čyžu jeho ša Khrystuša džeržecž: Ša wschač kšćežu waš š wodu, wón pač šylnišči ša mnu dž, tón-šamy budže waš se šwjatym Duchom a š wohenjom kšćežicž. Jan š tym mjenjaše: Ša nješym tón šbóžnik wašchich dušchow, ja tež njemóžu wam šbóžnošč dacž a wašche dušche wumóž. Ša šym šam šmjertny čłowjek, njedostojny teho wulkeho Božeho dara, ale ja móžu waš na teho Šbóžnika pošasowadž a pšchihotowadž. Kóždy prawy pšhecžel a wodžer luda budže džemša hišće na teho šnjeseja a Šbóžnika žykeho šwěta pošasowadž.

Jan tón kščenik běše jeno čłowjek, wón šam njemóžeše čłowjestwo š jeho hrěcha wumóž, ale to móžeše jeno pomož a hnada wot Boha dokonječ. To móžeše jeno tón Šsyn Boži, tón wot Boha pošlany Šbóžnik. Šanowa kščeniza běše jeno kščeniza pokuty, kotraž čłowjekow pošasowaje na jich hrěchi a čyže w nich žadanje po pošpšchowanju žiwjenja šbudžicž. Čži, kotřiž šo dachu wot Šana kšćicž, wušnachu šwoje hrěchi a šo pšchihotowachu na teho mešiaša, šo by wón hotowy lud namakač. Ale wodacze hrěchow, šjednanje a nowu prawdošč Jan, kiž wschač hišće běše šastupjer štareho šluba, njemóžeše dacž. To nowe, njebeše žiwjenje hačle wuńdže wot Khrystuša, teho šapoczerja noweho čłowjestwa. Tón, kiž žadny hrěch njebeše činič a w kotrehož rcze njebe žane jebanje namakane, móžeše tač prawje nowe žiwjenje w druhich šalozicž. Wón móžeše jich š wohenjom a horliwej možu šwjateho Ducha napjelnicž. Kščeniza na jeho mjeno, pšhes kotruž džemša hišće wschelle kšćeščijanske džeczi do jeho raja šastupja a šo na to njebeše pšhešadža, nam pšchiješe wodacze hrěchow, naš wumóže wot šmjercze a čžerta a nam dawa wěčnu šbóžnošč. Šchtóž je do Khrystuškoweho kraleštwu pšhešadženy, šacžuma žiwjenje Ducha, kotrež wot njeho wukhadža. Šaj, Khrystuš je tón, kiž móže se šwjatym Duchom a š wohenjom kšćežicž. — Ale na Khrystušu šo

tež rošbudži šbože kóždeho čłowjeka. Na twojim štejiščžu k njemu šo rošbudži tež tvoje žiwjenje. W jeho ružu je tón wječny šopacž, a wón budže šwoje huno wucžicž a budže pščenžu do šwojeje bróžnje šhromadžicž a te plawy š wěčnym wohenjom špalicž. Nětko wschač hišće wěrjazy a njewěrjazy, w duchownym žiwjenju plódni a njepłódni, hromadže bydla na tej šamej šemi, ale junu budže Khrystuš, tón wěčny šudnik, huno šwěta wucžicž, a čži wumóženi, kotřiž šu plody wěrny pšchiješli, pošdu do jeho šbóžneho kraleštwu, čži njewěrjazy pač, kotřiž šu w duchu prošni wošali, budža šo špalicž š wohenjom wěčneho rošćacž a šatamanštwu. Tola nětko Khrystuš hišće wschitkim ludžom šbože pošćicža, nětko je hišće tón špodobny čaš hnady, duž hotuje šo, teho Šbóžnika pšchiječ do wutroby a jemu dacž škutkowadž se šwojim šwjatym Duchom we nich. Wón móže waš kšćežicž se šwjatym wohenjom noweho žiwjenja.

Wón pšchidže k šwětnom' šudu
Tych njepokutnych dla,
Se žohnowanjom k ludu,
Kiž jeho Ducha ma.
Šój, Šesu, naša jašnošč
A wjedž naš se šwěta,
Ach daj nam tvoju krašnošč,
Naš pšchijedž do njeja!

Šamječ.

Kř. w K.

„Šesu Khrystuš je mi wscho!“

Šesu, mam-li jeno tebe,
Dha wo nicžo njerodžu;
O tač wobohadžam šebje,
Šdyž šo tebe možuju!
Ššto mi njejo, šemja čžetej,
Šaruje čže wutroba?
Čželo, dušcha šawutlitej
Šjes šwojeho Šbóžnika.

Nječ mje horjo šwěta tyšči,
Šesu je trošht wutroby;
Ššym-li w nušy, wón mje škšči,
Nješym žadny pomožy.

Wokšudnjam a čžerpju škšodu,
Šesu mój džel wošawa;
Šacžnotu wón kšewi š wodu,
Šłódb pač š kšlěbom š wyšota.

Šdyž we čžemnym dole kšodžu,
Šesu moje šłónzo je;
Šery kšelich kščiža šłóžy
Šako šame šłódkoščje;
Čžernje, wóšty byč šo šbadža
Škóžow kwět mi njebešči;
Šradošč w krašnych pruhach šhadža,
Š mrokoty šo šyboli.

Šaj, mój Šesu mišoščiwny,
Mój ty wěčnje woštanješč;
Šebi jeno čžu byč živy,
Ty mje k njeju powjedješč.
Nječ tež tvoja lubošč kčžeje,
Šesu, mi tu na šemi,
Šo tam dušcha kšonu šmėje
Šunu w šbóžnej wěčnošč!

K. A. Fiedler.

a drje wjazy dnžli zentnar waželche, tať so budžičke wón s wěsto-
cžu moju hłowu rosmjatk. W třěšnej rnyje, kotrejž třěbne na-
tħilenje pobrachowasche, běšche ƒo blějšchi czať ƒem beschežna woda
hromadžila, s njeje pscheliwala a w tamnym rózku wjerch psche-
macžala a rostróšchila. Ničtó njeběšche to pytnyť, hač ƒkóncžnje
ť temule wotwalej dóndže. —

Kať to pschindže, ƒo móžesche cžiči pitot cžlowjeka s tať
hľubokeho spanja sľudžič? Kať, ƒo wón wotucži, tať rucže ƒtrach
pytnywschi ƒo posběže, — mjes tħm ƒo wobarnowany bratr w naj-
bližškej blisťosčzi cžičke dale ƒpasche? Wěra nam tele hudańcžka
wujaknuje; pschetož wona wě wo tħm, kotryž je w tħchle po-
stajnych ƒwiřowanjach dželawy, nať pschecžimo wschej ƒtrachosčzi
ƒahowa a pschede wschitkim ƒħm wobarnuje.

F.

Twój kral ƒo bliži!

Twój kral ƒo bliži, ƒchescžano,
D wotewť dom ƒwój jemu!
Són šhotuj cžičte bydľeńcžko
A wotšant' hrěchej wschemu;
Tež s wěnzami a palmami
Nječ wón ƒo rjenje wudebi
Sa hošča wyřokeho.

Twój kral ƒo bliži, ƒchescžano,
D wotewť wucho jemu!
Wón kľěb ma ƒłowa Božeho,
Duž hľódný ƒhwataj ť njemu;
Niž pucž je, wěrnosčž, žiwjenje
A ƒchewi s wodu wěčnosčže,
S tħm dži na cžerstwu pařtwu!

Twój kral ƒo bliži, ƒchescžano,
D wotewť rót ƒwój jemu!
S wědcž sa njeho, dđerž, póšnai ƒo
Ke kralej njebjestemu!
Wón nočže žanu polojećnosčž,
Wón žada wěrnú pobožnosčž,
Niž ƒpěwa hořtanna.

Twój kral ƒo bliži, ƒchescžano,
D wotewť duřchu jemu!
Sdħž starosčž, horjo, hubjenřtwo
Čže tħšchi, dħa dži ť njemu;
Wón wotpocžinť a pokoj je,
S nim wutroba tu ť měru dže,
Se cžaknje, wěčnje ƒbóžna!

K. A. Fiedler.

Móz s wyřokosčže.

Josef Haydn běšche nimo měry pilny komponist. Jedyn
wjecžor bě wón s druhimi hudžbnikami we wjeřekħm towarřtwje.
Tu ƒo mjes druhim tež ta prascheń nacžikny, na ƒajke waschne
ƒo ƒnutřkowna móž, je-li po trajazy m dželc wotpjata, najřpěřch-
niřcho wocžerřtwicž hodži.

„Ja ƒo ƒa kľawěr ƒydnu“, přěni rucže ƒapadny, „a prawje
horľiwje hraju; to mje ƒažo wocžerřtwi a rořwjěřela.“

Druhi powjedasche, ƒo do towarřtwow řhodži a ƒo psches žort
a duchapóħnu rořmoħwu řahorjecž pyta. Třecži mēnjěřche, ƒo w taj-
kim padže pola njeho bleřcha řchampanřkeho wina najľěpje
řkutkuje.

Haydn mjelcžesche. Jaťo ƒo jeho praschachu, ƒajki pořħ-
njazy řředť wón pschi řwójim mnoħim dželanjtu naložuje, wón
wotmolwi: „Ja mam we řwójim wobydľenjtu maťu domjazu
řapalku; do teje ja řhodžu a ƒo modľu, tať ħuřto hač ƒo wot-
pjaty řacžuwam; tónle řředť mi ħišcžeže ženje řwójtu pořħnjazu
móz řapowjedžit njeje.“

Se řpodžiwanjom wschitzy pořħuchachu a wuřnawachu:
Haydnowe dželc dopořajuja, ƒo je je ħo móž na j w j e t ř c ħ a.

„To njeje m o j a móž“, wón řnapschecžiw, „to je B o ž a móž!“

F.

Pschi řhorolóžu.

Snatħ řchottisťi předať Chalmers řať jenu žonu na to
řkoržicž řħřšesche, ƒo jejna cžěžkóřhora džowka ničžo wo nabožinje
wjedžecž nočže. Wona jeho prošesche: „Řěcžče toľa Wħ řať
s nej! Mój muž a ja a wjazori pschecželjo řmty to řpytowali,
ale jejne řadđerženje je žyle wotpořajowaze. Tam nětko ľeži
we řwójich cžerřjenjach a bolosčžach, ale bjes třoščta a wotřchewjenja
Božeho řłowa.“

„Mó, ja čžu ħľadacž, řčto ƒo cžinicž da“, dželche Chalmers.
Wón řhoru ħizom řnajesche a řěcžesche s nej nanajřchecželniwischo,
ƒo nabožiny ani njedóřknywschi; jaťo běčħu jeho potom s nej
řameho wotajili, ƒo ju wón s pschecželniwym ħľořom wopřascha:
„Eřu Wať wěřče s nabožinu řčětro wjeľe cžwilowali, njewěrnó?“

„Ĥaj, wěřo!“

„Njedyřbju Wařchim pschuwuřnym prařicž, ƒo nočžyli bližičke
řchěřčž měřazow ani řłowcžka wo nabožinje řěcžecž?“

Řhora ƒo tročħu řřoži a dželche: „Sa řħm jara řhora, řčto
wě, hač budu po minjenju polľěta ħišcžeže pschi žiwjenju!“

„Dħa prařmy ři měřazy!“

„Ři měřazy! Ščto wě, hač řħm ħišcžeže tať doľħo žiwa!“

„Kať by s jenym měřazom byľo?“

Řhora tročħu řchepřetařche: „Sa njewěm —“

„Čžemoj tydžen prařicž?“

„Tať hač na postajeny džen jo wotřtorcžicž, to toľa řada
nočžyľka!“

„Wħ macže žyle prawje“, duchowny řřekny, „ja řħm tež
Wařcheho nahľada; ľěpje je, tu wěž niž wotřtorľowacž, mój čžemoj
nětkole na měřče wo Bosh a wo wěčnosčži řěcžecž.“ Wón
řěcžesche a modľesche ƒo s nej; jej bu ľóžřcho a řwobodniřcho,
wona mějesche wjeřele a třoščt na jeho blisťosčzi a pořħuchasche
řada, tať wón ť nej řěcžesche wo tħm, řčtož duřchi měř dawa.

F.

Wřhelake s blisťka a s ďaloka.

Bibľisťi pucžnik, kotryž je řažo pschecželniwje řnjěř řarať
Mróřak w Budyřchĩnu řestajak, budže w bližřchich dnjach do-
cžičesčany a ƒo rořěřlacž. Řnježa duchowni čžyli řažo rořdawa-
nje dobročřiwje na ƒo wřacž. Šapř řobuřtawow, řotřiz jón darwo
dořtanu, pať ƒo pschipoľožicž njemóže, doľelž je póřelniť we wójnje.
Ř temu je tež řapř řańdženeho ľěta póħnje dořahazy, doľelž je pó-
řelniť pschi pschěřhodženju řóždeje wóřady řnjěřej duchownemu,
ħdžež je ƒo žane pschemēnjenje w řobuřtawřtwje řtalo, wotřewit.
Sa tħch, řiz řobuřtawny nejřħu, pľacži bibľisťi pucžnik 15 řj. Derje
by tež byľo, ħdy by ƒo pucžnik nařchim wojakani na bitwisččežo pó-
řľak, ƒo byčħu řóždy džen ľube Bože řłowo w macžernej řěčzi pschēd
wocžomaj měľi.

Sy-li spéwal,
Pilnje džélał,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mérný
Čerstwosé da.

Njeh ty spéwaš,
Swérnje džélaš
Wšédne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoóň ty.

Z njebjes mana
Njeh éi khmana
Žiwnosé je,
Žiwa woda,
Klě Bóh poda,
Wokřew ée!

F.

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihicziščezetni w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Schwórtla njedžela adventa.

Matk. 5, 36.

W pjatym měšazu wójny nětko hižom stejimy, a hišcže njeje žaneho tónza teje šameje widžecž. Nasche wójška drje šu wšchelate wulkotne dobyčza měle, ale pschewinjani našchi njepšcheczéłjo hišcže nješku, a wošebje we Franzowskej š naškej wězu njecha prawje do přédka hič. Ale runje w tajkich čzašach wocžakowanja, hdžež Bóh našču ščezépliwosč a wutrajnosč čžežło pruhuje, mamy čzišchi a šylni, mužni a nadžijepólni wostacž. A temu nam dopomhaj to šłowo našcheho Šbóžnika: Njeboj šo, jeno wět!

Šchtóž šwoju bibliju šnaje, tón wě, kaš hušto šo tuto napominanje: Njeboj šo! w štarým kaš w nowým šatonju wospjetuje. Pschezo š nowa Bóh psches ert šwojich profetow, šwojich japoschtołow, šwojeho jenicžkeho narodženeho Šsyna čłowškim džeczom pschewoła: Njeboj šo! Wón wšchał čłowšku wutrobu šnaje, šo je niz jenož psches měru šhrobła, taš šo dyrbi ju napominacž: Šonizuj šo! — ale tež jara bojašna, šo dyrbi ju trošchtowacž: Njeboj šo!

Njetřebamy tajkeho trojčta w tutych njeměrných čzašach? Nicžo naš taš se štyšknitwym njeměrom njenaštróža, kaš njewěštosč. A njecha tajka njewěštosč našču wutrobu bojašliwu ščiničž? Njewěštosč wo wušpěchu tuteho horžeho wojowanja: budže šo nam radžicž, našchich njepšcheczéłow pschewinycž? njewěštosč wo našchich lubých

na bitwišcžach: šu hišcže žiwi abo šu hižom padnyli? wojuja hišcže abo leža něhdže šranjeni? a jeli šo šu dženska hišcže štrawi a čzerštwi, budže to jutšje tež hišcže? njewěštosč wo našch pschichod: kaš dolho budže wójna hišcže tracž? kajke wopory budže šebi hišcže žadacž? budžemy wšchitke čžežkoty, kotřez wójna nam pschewinje, pschetracž? Wnošy, kotřiz běchu pschi wudyrjenju wójny taš mužni a š šhrobłosčju šahorjeni, šu mješ tym wuštałi. Njetřebamy napominanja: Njeboj šo?

Alle špodžiwnje — runje tam, hdžež dyrbjeli bojošč najpřjedny widžecž, dofelž nusa a šmjercž kóždy wokomiš hrošy, tam jeje njenamašamy: pola našcheho wójška. Šisty našchich wojašow a rošprawy jich nawjedowarjom nam powjedaju wo šacžuwanjach našchich wojašow, wo jich hněwje a rošhorjenju, wo jich mužnosčzi a šhrobłosčzi, wo jich wutrajnosčzi a šwažliwosčzi, wo jich dobročziwosčzi a žortniwosčzi, ale jeneho šacžucža pola nich njenamašam, bojošče woni njenašaja, bojošč we wutrobje žaneho wojaša njebydli, radšcho by wón wumřecž čžył, dyžli šo bojecž.

Š wotkal tuta njebojašliwosč? Tež tu placži: Njeboj šo, jeno wět! Woni maju wěru, dowěru š našchemu šhěžorej, jemu šwěru džeržecž, to reka ša nich: dobyčž; dowěru š šwojim nawjedowarjam, woni šu pschewědženi, šo tucži šwoju wěž derje rošymja; dowěru š tej prawej wěžy, ša kotruž wojuja: ta njemóže podležecž; dowěrjenje š šwojemu wóžnemu krajej: tón njemóže šahinycž. Tajke dowěrjenje wšchitku bojošč potłocža, tu šo dopjelnja: Njeboj šo, jeno wět!

Njedyrbjala to cžim bóle dofonjecž wěra do Boha? „Ja wěrju do Boha“ — ach, w šandženyh lětach šbožowneho měra bu někotremužkuli tuta wěra něščto šnadne; ale nětko, hdžez wójnski wíchor pšes našch lud šchumi, chzemy šo tola šašo na to dopomnicž, ššto na šwojej wěrje do Boha mamy. Ja wěrju do Boha, to tola rěka: ja šym polnje pšeswědczeny, šo je Bóh žiwy, šo Bóh šwět wodži, šo Bóh nade wšchēm, šštož šo na šemi stawa, rukuje; šo je tutón Bóh tón wšchēmóžny, bjes kotrehož wole a dopušczenja šo ničžo na šwěcže nještawa; šo je tutón Bóh tón wšchēmudry, kotrehož radu a šaměry ničžo njemóže šnicžicž, tón dobrocžiwny a šmilny, š kotrehož ruki ničžo šleho a ššlódneho njewukha-dža, ale jeno žohnowanje. Šaj, hiščcže wjazy, ja wěrju do Boha, to rěka: ja šym teho wěšteho pšeswědczenja, šo je tutón Bóh mój Bóh, mój pšeczel, mój wótz, šo jeho wótzne wošo wodnjo a w nozy nade mnu štražuje, jeho wótzna ruka mje wšchudžom wodži, jeho wótzna wutroba w lubošči na mnje špomina, runje jako bych ja jeho jenicžke džecžo byl, — ja štupju šo pod tuto wótzne wošo, ja šapšchijam tutu wótznu ruku, ja wukhowam šo w tutej wótznej wutrobje, ja šlubju: twój šym w žiwje-nju a wumrjecžu, ša cžadž a ša wěcžnošč — to rěka: ja wěrju do Boha.

Tu hnydom špóšnajesč, šo wěra a bojoscž w hroma-dže bydlíč njemóžetej. Šštož šo boji, tón do Boha njewěri, a šštož do Boha wěri, tón šo njeboji. Pšched prawej, žiwěj wěru bojoscž cžeka kaž mlha pšched šlónžom, wona wšchu bojoscž š tym šwjatym tróžkanjom šacžeri: Mje ničžo njewobšchodži, wón tak wšchē wězy wodži, šo ša mnje šbóžne šu. Šštož tak do šwojeho njejestkeho Wótza wěri, tón ma tež w najšlubškej cžemnošči šwojeho žiwjenja šwětlo, móž a nadžiju.

Mamy tajke wěry? Runje w tutych cžezčich cžadžach je někotremužkuli dwělowanje wutrobu roščcžepíto. Wójna nješewja jeno Boha, ale jeho tež potaja. Š něko-treježkuli wutrobny to praščenje šlyšchu: Mamy dha wo-prawdže Boha, kiž je wšchēmóžny, wšchēmudry, šmilny? Mohł tajki Bóh tuto hrošbne mordowanje mjes ludami dowolicž? Mohł wón tajke cžertowške hrošnosče pšchidacž, kajkež šu našchi nješecželjo wuwjedli? Mohł wón do-pušcžicž, šo telko njewinowatych cžerpi, a telko winowa-tych bjes šhoštanja woštanje? Njeje šnano tola šlepny pšchipad, hruby wošud, kotryž š nješrošymliwej wólnošču tu pšchepušcžza, tam roštepta, tu žiwjenje wukhowa, tam do šmjercže štorfa? Šaj, to šu potajništwa Božeho wo-dženja, kotrež my njemóžemy wušlédžicž; ale wšchitkemu dwělowanju my šhroble napschecžiwno štajimy: dha wšchal woštanu ja pšchezo pšchi tebi, ja wěrju do Boha Wótza, wšchēmóžneho.

Wójna nam tola šutkowanje žiweho Boha tež wot-krjwa. Nješapomnimy tola w tutych dnjach wocžakowanja tych krašnych dobyčow, kotrež šmy mēli. Šako š šhroma-džijnje wšchłow 1870 ta powješcž dóndže, šo je twjerdžišna Měž šo poddała, najwšchšchi š nich, general š Golž, po-štany a rjekny: Mjoi knježa, Měž my nješšmy dobyli, Bóh je jo nam dał; šštož to njewidži, tón je šlepny. Šak tež my rjeknjemy: My tute wulkotne dobyčza nješ-šmy dobyli, Bóh je nam tešame špožčil; šštož to nje-widži, tón je šlepny. My pač nječamny šlepi byčž, my šwojej wocži š temu pošbēhamy, kotryž we wíchorje bitwow šo nam šjewi: Ša šym tón Knješ, twój Bóh; njeboj šo, jeno wěr!

Tutón žiwý Bóh rěči pač š nami niž jeno tam wonkach we wojomanju ludow, ale tež š kóždym wošebje w jeho šwědomnju. Šraj, jako tuta wójna naš pšche-šlapny kaž blyšš pšchi jašnym njeby; jako ty we šwojim šwědomnju šo naštróža a šapocžza šwojeho loškeho, jeno na šemške šloženeho žiwjenja šo hašbowacž; jako šhutne, šwjate šlubjenja š twojeje wutrobny wuštopowachu a ty šo šašo rošbudži, š šwojemu Bohu šo modličž: šy šebi ty to wšchitko dał, abo njeje to Boža ruka byla, kotraž je šo twojeho šwědomnja dótkla, njeje Bóh šam šo wo twoju dušchu prózował: Njeboj šo, jeno wěr? Šo je to wulke, šštož w tutym wójnskim cžadžu wšchitzy šacžu-wamy: Bóh š nami rěči, Bóh nad nami šutkuje, Bóh naš pšchemože, duž dyrbimy wušnacž: Šón šary Bóh je hiščcže živy! Ššto rudžišč šo, moja dušcha, a šy tak njepokojna we mni? Čžadžaj na Boha; pšchetož ja budu šo jemu hiščcže džakowacž, šo wón mi pošha še šwojim woblicžom.

Njeboj šo, jeno wěr! to šapšhaj šebi kóždy do šwojeje wutrobny. Šy šo wo šwojich lubnyh tam wonkach štarasč, ty wo jich žiwjenje ššchepotasč. Wěščcže, ty jich njeby lubo mēł, njeby-li twojeje wutrobje wo nich štyščno bylo. Š tola njeboj šo, jeno wěr! Woni pod Božim šchitom šteja, Boža luboščž na nich špomina, ničžo šo jim štačž njemóže bjes Božej wole. Duž pšchemēn wšchitku štaros-ščiwu štyščnošč šwojeje wutrobny do wěrjazeje, wutrobneje modlitwy; to twoju wutrobu šmēruje a pošylni. Šaj, njeboj šo, jeno wěr!

Š ty, kiž ty tak štarosčiwje do pšchichoda hladašch, dofelž cži je, jako by hlubina chžyła wšchitko twoje šbože pošrjecž, o wjedž: Pšchichod leži w Božej ruzy, a to je šylna, šwěrna ruka. Bohu pšchemošaj to štaranje; šak mnohim je wón hižom pšchepomhał! Njeboj šo, jeno wěr!

Š ty štejšch w duchu pšchi rowje šwojeho lubeho šemrjeteho, kiž je šo ša šwój wótzny kraj woprował. Šež tebi tón Knješ kaž pšchi rowje w Bethaniji rjeknje: Šdy by ty wērł, ty by tu krašnosčž Božu dyrbjał wo-hladacž, krašnosčž myšłow mēra, kotrež Bóh š tobu a twojimi lubymi ma, krašnosčž wěcžneho žiwjenja, kotruž cžerpnjenja tuteho cžadža njemóža šacžmicž. Njeboj šo ani šmjercže, jeno wěr!

Šesufš je něhdy tuto trošchtne šłowo š Šairušej rěčzał, jako po cžłowškich myšlach ša njeho žaneje nadžije wjazy njebē. Šak bu jeho wěra šrónowana! Wón na-denžže tež pola naš wotewrjene wutrobny, hdyž pšches tutu wójnu kaž pšches adventškeho pošla nam pšchiwola: Njeboj šo, jeno wěr! Šamjen. M. w Hr.

Jeno wěr!

Jeno wěr a njeboj šo,
Dušcha, džerž šo Šhryšta šwěru;
Čžmi šo, bje njewjedro,
Wón cže kryje, wjedže š mēru.
Duž šo horja nještrachuj,
Štrošchtny budž a njedwēluj!

Jeno wěr a njeplataj,
Še cži šwět tež wšchitko rubil;
Ššwojej šrudžbje mješy štaj,
Šy wšchal nješšy ničžo šhubil:
Mašch-li jeno Šesufa,
Dha je dušcha bohata.

Jeno wěr, wón snaje cze,
Tebje w swojim stadle wodži;
Musu duscha njesměje.
Hdyž pod jeho schitom khodži:
Wón ju hyczi, wofschewja
S khlebom, wodu žiwjenja.

Jeno wěr, so lékařstwo
Ma twój Šbóžnik ja wschě schody;
Teho ruzy dowěr ho,
Wón czi shoji hrěcha brjody;
Pod nim duscha wotkhorj,
Wěczna hmyrcz ju njetrjehi.

Jeno wěr, hdyž klaby hty,
Teho mōz je w klabych mōzna;
Sa nim klěduj plakažy,
Je-li twoja duscha sprōzna;
Wón po swojej hmilnosczzi
Twoju czežu polōži.

Jeno wěr, hdyž saczumasch
Šso wot hwěta wopuschczenty,
So ty Khrysta hwěru masch,
Pod nim khodžisch wobhnadženty.
Braj, hdže wjestscha šbōžnoscz je!
Tajku hwět dacž njemōže.

Jeno wěr, mōj kschesczano,
So hty wschudže w Khrysta ruzy;
Džerž ty jeho hnady ho,
S nim hwōj kschiz nješ k njeju duzy;
Tam masch potom wěczny mēr,
Duž, o' duscha, jeno wěr!

K. A. Fiedleř.

Boh wěr.

Něhdy je něhdže w kraju khudy hōlcžez byl. Staršchej běšchtaj jemu wumrjeloj, a dobri ludžo běchu ho po nim horjebrawi. Šchtož jemu cžinjachu, to jim s požluschnosczju a pilnosczju w schuli a domach saplaczi.

Kas běšche w schuli pruhowanje. Schulski dohladowar bu bōrsh na tehole hōlza fedžblivy, pschetož tōn mōlcžki na wschě praschenja prawe wotmolwjjenja dawasche. Duž ho jeho inspektor praschesche: „Moje džěczo, czeje ty hty?“

Hōlz woczi k semi složi a se hylju we wōczku džesche: „„Mojej staršchej staj wumrjeloj.““

„Me kaš dha ty rēkasch?“ ho inspektor dale praschesche.

„„Boh wěr““, rēkasche wotmolwjjenje.

„Aj, hlaj tola, kajke masch ty rjane mjeno“ snapscheczjawi pscheczelnj muž a na jeho ruky požohnujo položi. „Boh wěro, haj dowěr ho Bohu hwoje žiwe dny; schtož ho jemu dowěri, njebudže k hanibje.“

Šskowo tehole lubosczjiveho knjesa Boh wěr hwoje žiwe dny sažo njesabu. Nětk halle ho jemu jeho kscheczene mjeno prawje rosžajni. Pschezo jemu jeho mjeno s namolwjjenjom wosta, prawje na Boha twaricz a ho jemu dowěricz. Wón je na tuto namolwjjenje tež požluchal. Dowěra na Boha wosta sažož jeho waschnja. Šbože jeho žiwjenja ho na jeho rjane mjeno sažoži.

S teho je widžecz, kaš wjele je na tym ležane, so pschi kscheczenizy dobre mōzne mjeno, kiž ma něschto cžezne na hēbi, hōbu dostanjemy. Kaschi prjedomnizy hu roshmili, hwojim džěczom tajke mjena dawacz. Ludžo nascheho cžaža njedyrbjeli to sabhecž a wschelzh to sažo s nowa wutnycz.

Wysokodostojnemu
a wjelezaslužbnemu fararjej
knjezej JANEJ GOLČEJ
w Rakecach
na jeho 25lětny zastojnski jubilej,
džen 15. hodownika 1914,
z najwutrobnjšim zbožopřecom
sčehowacy spěw
po Alkăiskim hronje
— z wuznamom akrostichiskeje twōrby —
skičit
farař em. M. Urban
w Khrōstawje.

Slawa! — so zanjēs z hrimotom wyskacym
Při jubileju slěbornym w zastojnstwje,
Hdyž w službje swjatej dušowpastyr
Golč pječadwaceci lēt je skonjal.

*

Je Serbam swěrnj mocy wšē poswječit
We powoľanju čezkim a wobšěrnym
Kaž předar z Boha žohnowany.
● kak je napinać mocy dyrbjal!

*

A pōdla džēlať na polu pismowstwa
Je jako wodžer towarstwa serbskeho
Za wudawanje serbskich knihi
Lēta nētk mnohe po spodobanju.

*

Njeh pyšny jemu pomnik je „Pomhaj Bōh“,
Kiž jako listno nabožne poskića,
Zo nabožina so by Serbam
Časy wšē zdžeržala k wobzboženju! —

*

Ej, džēlo krute, česceny bratře, sy
Ty w mocy Božej woprawdže wukonjal!
— Njeh k natwarjenju Serbow dale
Ert Twōj so wotewrja z wjeseloscu! —

*

Jan křćenik bēše předbēžer Knjezowy;
Ty tehorunja, bratře, sy služobnik,
Kiž přihotowac puće dyrbiš
Jezusej k wutrobam wšeho luda! —

*

Pschedbēžer Jan.

Psches Jana k Šbōžnikej — to je tōn pucz, kotryž chyzsche Bōh hwōj lud wjescz, jako bēšche nētko cžaš dopjelnjenty; tōn pucz, kiž hu we hwojim cžašu prawdžjwi Šsraelitojo schli. Štichapeni wot khutneho potutneho předomanja kscheczenika Jana pōsnawachu woni hwoje hrěchi a dostawachu wōdnu kscheczenizu, kscheczenizu na nadžiju dokonjenischeho wumōženja; woni dawachu ho psches předarja potuty w pusczjinje pokasowacz na Bože jehnjō, kotrež hwěta hrěchi nješe, na teho hameho, kiž budže jich se hwjatym Duchom kschecžicz. Tak hu woni psches pschedbēžerja Jana k Šbōžnikej kamemu dōschli, kotrehož profeta wón bēšche, a hu tōn pucz schli, na kotrymž dyrbjesche ho jim žiwjenje a wscheho došč dostacz.

Psches Jana k Šbōžnikej! Hdyž to prawje rozpominamy dha je to tež dženska hschecze tōn pucz, na kotryž Bōh se hwojej kublazej hnadu jenotliwe dusche pokasuje a wodži; w tym, schtož

je šo nad israelskim ludom psches Sanome pschihotowaze skutkowanje stalo, šu hlowne truchi w roswiwanju tajkeho žiwjenja w-pschijate, kotrež šwoje namróczenje na Boha a jeho sbožo bjerje; Sana a jeho skutkowanje sešnacž, je teho dla ša naš šredt, našch šamšny pucž pruhowacž, hacž je wón tón prawy, kiž naš t sbožu wjedže; haj, wón budže nam š Božej pomožu t temu škuzicž, šo w šhodženju na dobrym pucžu čim wjetšchu wěstoscž dostawamy.

Psches Sana pač t Šbóžnikej psches to dónđemž, šo wón jako předač pokuty špóšnacže hrěchow wubudža.

Wón je předomacž w puščinje židowskeho kraja: „Čžincže pokutu; pschetož njeješte kralestwo je šo pschiblizalo“. Wón je ludej, kiž t njemu won džěšche, šo by šo wot njeho šchěčicž dač, napschecžiwio wočal: „Wy jeshčžerška šchlachta, šchtó je wam pokasač, pschichodnemu hněwu čžekncž? Teho dla čžincže hódne plody pokuty!“ A je kóždemu wěrnoscž prajil; tež kralej Šerodaschej wón jeho hrěch přjódč džeržesche: „Tebi šo nješkuscha, šwojeho bratra mandželsku mēčž“.

Tač je Šan rēčžal a skutkował a je čžlowjekam žyłu šhutnosčž šatonja pschēddžeržal; pschetož t temu tu šaton je, špóšnacže hrěcha šbudžowacž, a je tač šaton našch pēšton na Šhryštuka a pucžnit t Šbóžnikej.

Tajki Šanowy skutk dokonjuje Bože šłowa jako šaton pschēzo hišchēže nad nami wšchēmi a praji kóždemu wot naš, kiž njeprawdu čžini: to njeje prawje, šo to čžinišch; š tym wono šwēdomnje wubudža, kotrež we mni rjeknje: to njeje prawje, šo šym tajki, a pschēšadža šo po tajkim dušcha do šnutškowneho njemēra, pschi čžimž nihdy š lóšchtom a derjebncžom hrěšchicž a šlē čžinicž njemóže, ale ma napominarja pschi šebi a žahadło w šebi, psches čžož šo čžinjenje njeprawdy šhórcži a hrěšchne žiwjenje šfikali. Tež wubudža Wóh husto druhich čžlowjekow, pschēčželow abo nje-pschēčželow, šo bychu nam wěrnoscž prajili a šo bychmy šo psches nich šedžbliwio ščžinili na njedostatki šwojeho žiwjenja a šwojeje wutrobny. A hacž runje maju tucži druhdy wot Šana a jeho šrutoscže pschecžiwio šebi šamemu malo na šebi, dha jich tola Wóh nam napschecžiwio ša Šanowy skutk trjeba a mamy teho dla na wšchelake waschnje předarja pokuty pschi naš, kotryž se šwojim: to njeje prawje! naš šnjemērnjuje a t rošpomnjecžu honi.

Dawamy šebi tajke napominanja se wšchēm njemērom, do šotrehož naš pschēšadžuja, lubicž a čžerpimny holoscžiwne ranjenja šarēšowazeho mjecža wěrnoscže, derje nam! Tajke rany wodža

ahojenju psches Šhryštuka. Duž nješmišny šo Šanowych pokutnych předomanjow; pschetož žadny drugi pucž t sbožu njeje, šhiba pucž pokuty. Psches pokutu t hnadže, psches Šana t Šbóžnikej — to je tón pucž, kotryž nam Wóh tež š tutym adventom pokasuje. O derje, derje Tebi, mój luby šerbški čžitarjo, šy-li t šwojemu čžajnemu a wēčžnemu sbožu tónle pucž nastupil, na kotrymž adventška hwēšda dušche wodži t Bethlehemskeu

Sazpiwanje předomanja.

Šan Sebastian Šfauser, dwórski předač šhēžora Maximiliana II., pucžowasche ras do Stuttgarta, šo by šławneho württembergškeho reformatora Šana Brenza předomacž šklyšal. Šako wot šwojeho hospodarja šhoni, šo je Brenz doma a šo budže našajtra rano w bližšchēj žyrkwi předomacž, šo wón jara wješelesche. Dokelž bēšche nētko teho mēnjenja, šo budže žyrkej pschēpjelnjena, wón žyle šahe, jako šo přēni šróčž šwonjesche, do žyrkwe džěšche a šo tač štupi, šo móžesche Brenza derje na šlētžy widžecž. Šchto šo šta? Druhi, ščžicž šróčž šo šwoni, šhērlušch šo špēwa, a tola je pošlucharjow hišchēže jara malo, tač šo Šfauser myšli,

šo jeho hospodač to prawje wjedžal njeje, a Brenz tón šróčž předomacž nješmēje.

Šako bēšche špēwanje ššoncžene, štupi čžesčžedostojny šchēđžiwž na Bože mēštno a džeržesche natwarjaze, duchapokne a móžne předomanje, kotrež mējesche tač-rjež ruzny a nosy. Šfauser jemu šedžbliwio pschipošluchasche a mējesche jeho pač ša Brenza šameho, pač ša jeho škollegu, pač ša jeneho druhého wučženeho muža, dokelž bēšche šo na malej licžbje pošlucharjow postorkowal. Šo ššoncženym předomanju džěšche wón nētko t njemu do šapalnje, postrowi jeho a woprašča šo ša jeho mjenom, jemu š dobom šwoje šdžēlwischi. Dokelž jeho na to Brenz jara pschēčželniwio pschija a šobu domoj wša, šapocža Šfauser dužny po pucžu škoržicž.

„Mój wnyšžozncžesčženy knješ Brenzo, ja šym džēnška wulžny nješchistožnu wēž widžal.“

„Šchto dha?“ woprašča šo Brenz.

Wón wotmolwi: „Šo bēšche tač malo pošlucharjow pschitomych, hdyž tajki muž kač Brenz předomasche. „Ša“, wón dale džěšche, „nochžyl tajkeje maleje čžrjódki dla š žyła halle předomacž.“

Brenz šo trochu pošmēwntny a wēšo šazpiwanje Božeho šłowa wobžarowasche, ale pschischedišchi t jenej študni šo Šfausera woprašča, kotra drje je najlēššcha šamownoscž tuteje študnje?

Šfauser rjekny, šo je wón jow žyle žyly a tehodla šajkosčž tejele študnje nješnajē.

Brenz džěšche: „Ššches to šo wona porucža, šo wodu dawo, njech wjele abo malo ludži čžerpaju. Tač dyrbi tež škuzobnit Božeho šłowa wodu žiwjenja dawacž, njech jeno nēkotsi abo mnošny t njemu pschisšhadžeju.“

F.

Do žyrkwe!

Šhēdže duchowny ras w žyrkwi džěčži wučžesche. Šunje šo wo wodacžu hrěchow rēčžesche a duchowny hrěchi „duchowny wušad“ mjenowasche. Ššchi tym džěčžom tole powjedasche.

W naraššchēj Šruskej šo hišchēže džēnška tu a tam wušad namaka. Duž šo ras šta, šo šo wonkach na wšny w šorcžmje wošebni mēšchēženjo š rejemi šabawjachu. Mješ nimi bē tež rjana wošebna, bohata knješna, kiž ani jenicžkeje reje pschēpaška njeby. Šunje bē šašo jenu reju ššoncžila, jako mlody muž t nej štupi a ju namošwjesche, šo by š nim na mēšcže rejwansku šubju wopušchēžila. Ššicha rošhnēwana knješna žadanje žušeho wotpokasa. Duž šo mlody žyly na jejneho nana š tymšamym žadanjom wobrocži. Tajtemu šhutnemu napominanju šo nan šarjež njemóžesche a tač dha ššoncžnje tón žyly a ta knješna se šwojim nanom š rewaršteje šubje won džěchu. „Šnadna knješna“, tam nētko tón žyly pocža, „ja šym ššar a moja pschisškuschnoscž je, Šam šrudnu powjesčž bjes šombženja pschijesčž: „Wy macže wušad na šebi!“

Mašly brodžil we woblicžu, kotrehož knješna njebē šedžbu mēta, wo tym šwēdcžesche, šo mējesche ššar prawo.

Tole duchowny šwojim džěčžom, kiž š napjatej nutrošcžu pošluchachu, powjedasche a šo je na to woprašča: „Še drje ta knješna šo nētko šašo na rejwaršku šubju wrócžila?“

„Šš!“ džěčži wotmolwichu.

„Ale hdyž dha je ššla?“ praschesche šo duchowny dale.

„Do žyrkwe!“ bē džěčži wotmolwenje.

To bē žyle prawje rēčžane. Šdyž šwēt wjazy nicžo nima, potom šo ludžo žyrkwe dopomnja, hdyž Šesuš špokoj a rēčži a hoji. A nišchtó tam podarmo nješdže. Ššchēzo pláčži to šłowo: „Ššocže šem še mni, kiž wy ššróžni a wobčžēženi ščže, ja čžžu waš woššchewicž“. Wy pač dyrbjeli šo hižom přjedy, hacž naš šwēt do šola čžiknje, t žyrkwi džeržecž; pschetož potom móže šo ššarž, šo wjazy tač wjele duchowneje možny nimamny, se šwojej nusu šo na žyrkej wobrocžicž. Šamna knješna jeje tež wjazy njemēšesche. Šejne nješbože, kiž ju w ščžejazej mlodoscži se wšcheho šboža njejabžy do najwjetšchēho nješboža čžikny, ju tač porašy, šo šwój rošom šhubi.

F.

Sy-li spēwał,
Pilnje džélať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosť
Zradny ja.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spať měrnj
Čerstwosć da.

Njech ty spēwaš,
Swěrnje džélaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođa ty.

Z njebjes mana
Njech či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Sserbske njeđželske lopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knižicziščezetni w Budyščinje a je tam ja ščtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Adventske snyki.

A wječoru běšče šo pschibližiko a džeń šo nathilik. Žadny jandžel šo wjazy njesjewi, žadny profeta wjazy njerěčesche. Ženo bluke šwětko bóžšeho pójnacža šo hiščeže blystotafše, njeprawdosćž bě dobyła a pčomjo lubosćže bě sadušchene. Šromada a bohastwo šemškich kublow běšchtej to njebjeste žyle štomdžicž a šapomnicž dalej. Ale jako tak wašchnje čaša knježesche, dha šesthadža wěčnosćž je šwojej jašnosćžu. Šsłowo Wótza pschińdže, Bóh pójla šwojeho jeničžeho narodženeho Šsyna. Čłowče, špodžiwaj šo nad tutej nještónčnej lubosćžu a šraduj šo wyškosćže, na kotruž šy posběhnyjny! —

A šabludženyj pschińdže pucž, š njewědomnyj wěrnosćž, š šlepnyj šwětko, š morwyj žiwjenje. Wón šam pschińdže, twój Bóh a Šnješ, kiž je čže ščinik, šo by šwój lud š ruki šmjercže wutorhnył, hělske šwjaški rostorhal a pschistup š wěčnej šbóžnosćži wotewrił. Š hdy by ty prawje rošpomnil, šajke knjejštwosť je jemu date, dha by wrota wutrobny ščěroto woczinił, šo by krala čžesče pschijał. Šola hlaj, tón njecha niž jeno jako žušbnik pola tebjje šastupicž; wón čže š tebi pschińcž a bydlenje pola tebjje měcž, pschetož wot wěčnosćže šem je wón čže lubował. Šbožo tej dušči, škotraž š lubosćžiwym požadanjom teho š šebi prošy, škotrehož žane druge štworjenje dostojnje pschijecž njemóže! —

Wježel šo a wyšfaj, wěřjaza dušča, pschetož twój kral pschińdže. Wón je twój štworicžel a wumožnik, dołho čžakany, šorzo požadany. Šam šu njebjeka, š wotkal šem pschińdže, tu šwěť, do škotrehož šastupi. Šhlaj, šolo wokolo njeho šu jandželjo a aržnjandželjo, psched nim profetojo, pschi nim japoschtoljo, ša nim

njelicžomna čžrjoda šwjatnyh. Š kať wulki je tón, psched škotrymž šo móžnacštwosť šhibuja, škotremuž šu wščitke možy a knježestwa njebjekow poddane! Ale hlaj, čžicheje myšle a ponižny, šhudy a niški pschińdže tón, kiž budže šemju šudžicž w prawdosćži. Š šbóžnej duchownej woczji, škotrejž štej w šwětkle wěry šwětko wěčnej wěrnosćže wuhladalej!

Bliskosćž hodow.

Pschedštejazeho šwjateho šwjedženja móžemy šo šakle potom wutrobnje šradowacž, šmy-li šo tych šamerow wědomnyh ščinili, škotryhž dla Boži Šsyn čłowiku naturu na šo wša. Čžehodla šo Šesuf narodži? Šo nam šhwalospěw šwjatnyh jandželow praji (Łuk. 2, 14). Wón šo narodži:

a) šo by šo Bohu we wyškosćži wotat we wěrnosćži ta čžesćž dawala, škotraž jemu pschiblušča. Š čžim šo to štawa? Š tym, šo šo

1. Bóh wot naš pójnawa jako tón Šnješ, škotrehož šo bojecž, jako Bóh a Wócžez, škotrehož lubowacž dyrbimy;
2. šo šo my š Bohu modlimy w duchu a wopravdže š rošomnej a še šprawnej wutrobu;
3. šo my Bohu šklučicž wuknjemy šjes šojosćže šwoje žiwe dny we šwjatosćži a prawdosćži, škotraž je jemu špodobna;

b) šo by měr pschichoł na šemju a na njej knježič (měr š Bohom psches žohnowanje wujednanja

— mēr s našchim šwědomnjom — mēr potom tež s našchimi bratrami, tak so swada, pschekora, nje-snješlivoscź, sawisć pschestanu);

- c) so mohł Bóh nad cźłowjekami dobre spodobanije mēcź jako nad tajtimi, kotřiž s moźy cźěmno-jeće wutorhnjeni bjes bojosće jemu šluža a jako nowe stworjenja psched nim khodža; a so móhli tež cźłowjekajo spodobanje-mēcź nad nim, tym miłosćiwym a šmilnym, a nad jeho šłowom a pucźemi, so woni niz wjazy kaž wotrocźy psched nim tschepje-taju, ale kaž džěczi šo t njemu wołaju: Abba, luby Wótče! Boži Šyn bu cźłowjek, so bychu cźłowje-kojo džěczi Bože byli.

Sandželjo šwjecza Knjesowy narod we šoburadosczi a s džěl-bracjom na šbožu cźłowjestwa; a ty cźłowje džěczo, dla kotrehož šo narod Šbóžnika sta, ty chzesch něme a morwe woštacź, nochzesch šhwalić se rtom, s wutrobu, se žiwjenjom hnadu teho, kotryž cze powołał je s cźěmnošće t šwojemu wěcźnemu šwětku? —

Boža nóz pod jědlu.

We lěhu pola Šsadowej
Wětr howri w šymje tschěstatej;
Wón budži s drěmka šamotnu
Tam jědlu cźěmno-selenu.

Duž jědla želnje šajtona
A žarujo šo poklonja,
So šóžda haša nakhili
Šso dele na row wojerški.

Mjelcź, wichorje ty howrijaty,
Tu s Łužiz Šserb je hrjebany;
Wón dalokej spi w zusbje šam,
Ša jeho hórku štražicź mam.

Šrej jeho widžach czerwjenu,
Dych czešto šrěbacź psched šmjerczu;
Brón w lěwej ruzy džeržesche
A prawu škoži t wutrobje.

Wól czerpjo šłowcźka njerjekny,
Bě wócźto škožit t Łužizy;
Wón czišchinto jo sandžela,
Šdyž rašsche serja šhadžeja.

A dženiš je šašo Boža nóz,
Šdžež Šbóžnika nam póšła Wótč.
Šso mlodži, štari šraduja
A hodow šchtomy šybola.

Duž woněm, džimi wichorje!
Denš šerbski wojak w zusbje,
Riž w rowje drěma šamotny,
Tež šchtom mēcź dyrbi hodowny.

A hlejće, wichor woněmi,
Šso s wěžow šdalnych šawoni:
Róz Boža šhutna, šwjatocźna
Šso dele t hórzy pokhila.

Šso jědle hašy tuleju,
Mēr Boži czišche dychaju
A s njebja jašnje šyboli
Šso hwěšda na row wojerški!

K. A. Fiedleř.

Šhto hodowny šchtom wuczi?

Kotry šchtom je najrjeišchi? Tak bu ras šyła džěczi pra-šchana. Wšchelake šchtomy šo najpriedy mjenowachu; jako pak jene džěczo wotmolwi: „Hodowny šchtom“, hnydom wšchě druge pschihłoškowachu: „Šaj, haj, hodowny šchtom; to je najrjeišchi šchtom!“

Čzeho dla dyrbi hodowny šchtom najrjeišchi šchtom bycź? Šak móžesche šo štacź, šo je wón w našchim ludu t tajkej czešczi pschihłoš, tak šo šebi hodowny šwjedžen bjes hodowneho šchtoma wjazy myšlicź njemóžemy? Šak pschińdže, šo wón s taj-kej móžnej rěcžu t nam rěcjeć wě? —

Wón šwój wjeřsch njebješam pschimbrocza. To wšchaf druge šchtomy w lěhu a šahrodže tež cžinja; ale pokas, kotryž hodowny šchtom dawu, je tola najlěpie rošymicź. Čzim dale dele, čzim bóle šo jeho hałosy roššěrjeju. Njeje to wobras Božeho kralestwa, na šemi pschezo dale šo roššěrjazeho? Pschi-runa džě šo tež hewał njebješte kralestwo je šchtomom, kotrehož hałosy šo nad žykej šemju rošpschescžeraju a w kotrychž dyrbja ptaczata pod njebješami wobhudenje namalacź. Tajki šchtom dyrbi šchtom žohnowanja bycź, a hałosy hodowneho šchtoma wjedža wo tym powjedacź.

Šeho hałosy šu se šwěcźkami wobthkane, kotrež šo hodowny šwjedžen pala. Njebješte kralestwo njeje móžne bjes radošće, radošć njeje móžna bjes blyšcza a jašnosće, s kotrymajž šo šwětko, na kotrež šmy wšchědnje pokasani, pschekaha. Čžěmnošć a šrudoba stej šo hromadu dacź dyrbjaloj, dokelž běšchtej šbóžnosć a jašnosć wot wěcźnosće šem w hromadže. Šswoje mjeno ma hodowny šchtom wot teho, kotryž prajesche: „Ša šym šwětko šwěta!“ Šaž je pschezo hišcže mrofta na šemi, hžjež Šhryštuša nimaju, tak šryjesche, priedy hacź w Šhryštušu šwětko šwěta šhadžesche, tošta cžma žyke cźłowjestwo, a hubjenstwo, pod kotrymž dyrbjachu cźłowje wutrobny šdychowacź, běšche jeno šcžěh wozuš-njenja wot šwětku. Štětko dyrbjesche šo nušy wobaracź. W cžmowej nozy bu pomoznik narodženy; a kaž šo Božu nóz blyšcžaza njebješta jašnosć šjewi, tak chze tež hodowny šchtom, wječor noweje Božeje nozy šašwěcženy, w lubošnej jašnosći štejecź.

Šdžež pak šo šwětko wupłodža, tam šbudžuje šo tež cžopłota, a cžopłota wutrobny rěka lubošcź. Wo lubošczi šwědczi teho dla tež hodowny šchtom, a we wašchnju lubošće leži, šo šo po jejnym wulecžu do wutrobny tež cžopky došć šacžuwacš, dostatu lubošć dale wudželecź. „Šak je Bóh šwět lubował, šo je šwo-jeho Ššyna do šwěta dał“, tak nam s hodowneho šchtoma na-pschecžimo šlinczi. Šhudy a jako nahe džěcžatko je Šbóžnik pschi-šchol a šwoju nišosć wobthował hacź do šmjercze na šchizju. Šle tak šmy my psches jeho lubošć wobohacženi, kaž džě tež wšchitke dary, wot cźłowjeje lubošće pod hodowny šchtom škladžene, hašle psches to, šo je šwětko hodowneho šchtoma wobšwěcžuje a je tak t daram Božeho džěšcza šcžini, šwoju naj-rjenišchu šwjecžišnu dostawaju!

Ša hałosach hodowneho šchtoma wižaju jabłuka, worjечи a druge płody, zošorowe twory, hwěšdy a šchleńcžane kule. Šłób šakajaneho šchtoma póšnacza dobreho a šleho běšche, kotryž přěnej cźłowjekaj w paradisu t šwojemu škaženju jědžeshtaj. Šłody hodowneho šchtoma pak wobšwědcžuja, šo je počeržpjenja šchloda šahojena. Šóžde jabłuko, na nim wižaze, je kulojte kaž našcha šemja a ma teho dla šemju wošnamjenjecź, na kotrejž je šo Šbóžnik narodžil. Zošorowe twory chzedža prajicź: Šwoptajcze a hladajcze, tak dobrocžiwny tón Šnjes a tak šłóbka jeho hnadu je! A čzeho dla powišchamy worjечи na hodowny šchtom? — Šaž s worjечom, do šemje položenyh, nowe žiwjenje wubiwa, nowe šchtomy wuroštu, tak tež dyrbimy my šo pschezo šašo t no-

wemu žiwjenju sbudžowacž dacz, w nowym žiwjenju khodžicž, so móhli, hdyž tež nař raš do semje položa, junu stanycž k rjeni-
schemu byczu. Róžkate hwěsdy a schleńczane kule dopominaja nař
na hwěsdy, kotrež w Božej nozy na njebyju stejachu jako hwědy
wěcneje lubosče Božej, so na khudu hrěschnu semju tak bohacze
wulateje. Ale wschitko, wschitko dyrbi so blyschćicž a sybolicž,
kaž tehdy w přenjej hodownej nozy, tak dženka pschi nowym
wróczenju hodownicžki we hwětle hodowneho shtoma. Skote a
blěborne nicže wobdawaju shtom do wschěch stronow. Senotliwe
hałosy a hałožki njebyrbja so wořamocžene sacžuwacž; wscho
jenotliwe ma psches nadobne dróhi, po kotrychž móže lubosč
řwoje jařne pucže khodžicž, sjenocžene bycz. —

A tak dha njech lubosč hiščće to abo tamne k wudebjenju
hodowneho shtoma pschidawa, jeno so so nad hodownym
shtomom Bože džěcžo řamo, nad hodownym wjeřelom hodowne
řbože njesabudže. So so to stało njeby, je horka na hodow-
nym shtomje wulka hwěsda pschicžinjena, so by na tu hwěsdu
dopominała, kotraž pobožnym mudrym i raniřcheho kraja
pucz k Bethlehemskeju žłobikej potařowasche; abo horlach steji
jandžel, na tamneho Božeho pórka dopominařy, kotryž we řwjatej
Božej nozy pobožnym pastyrjam narod řlubjonego Meřiařa pschi-
powjedasche. A řkónčnje chze čzi, kař wjeřsch hodowneho
shtoma, tež hiščće delny džěl jeho řdónka k řbudženju řkužicž.
Tónřamy teži po řwucženym waschnju w dřewjanym řschizju, řyre
dřewo w řuchim, kař budžisče i njeho wurořtko. S wěry do
Řhrřtuřoweho řschizja dyrbi tebi wěra do řesušoweho řbóžneho
naroda wurořčž a to řohnowanje wuřhadžecž, kotrež chze čzi
hodowny řwjedžen wobradžicž. F.

Patoržiza řamotneju.

W řadnym twarjenju bydlu do dwora won wuczeřska wudowa
řchimankowa se řwojej džowku. Wona nořy móbru byřlu, dokelž
ma jara řkabej woczzi. Džowka je leřna řnježnicžka, něhdy dwa-
zeczi lét řtara, jara pilna hač do nozy a pschi tym pócžiwja a
pobořna. Stwa, w kotrejš wonej pschewyatej, leži w pschisemju;
pschetož wyřofe řthody řu tej řonje, řiž bě hač dotal na wřy
bydlitka, wulzy wobčeřne. Sa to pař je tež wuhlad do čžemneho,
pschezo wložneho dwora čžim řubjenschi. W řtjoch hodžinach dyrbi
řo řižom lampa řwěcžicž, pschetož Madleńka je wuschiwarka běřch
řfaninow. Wonej tu lědma léto bydlitej, a to řu přenje hody po
nanowej řmjerczi. Dženka je patoržiza. Madleńka ředži wot
ranja kař pschitowana nad řwojim řchiplatym džěłom řklonjena:
řmječř na řmječř wona řyncžtuje a kwětki k řopješřkam řjaduje;
hač do řchescžich hodžin ma džěło hotowe bycz. Dřs a dřs wona
řhwatnje na won a nuts řhodžazu macž pohladny, ale jeno so by
jej wjeřele řmējaze woblicžo potařala, potom jehla řařo leczi.

S wěřow pomařu pjecž bije, řwjatocžne řwonjenje hodownych
řwonow řo řpoczina. řsu to řrařne řwonny i řětroweje řyrkwje,
tak pořnje, tak řharmonisřy řlincžaze, kař řynki i njebyřteje řomisřny.

„D macži, je to řjenje! Řak je luby Bóh tola řnadny, řo
namaj tón luby řwjedžen do naju řomoriki řwonicž dawa!“

„Ach haj, džěcžo, to wschaj je řjenje“, wotmolwi macž,
„ale nasče wjeřne řwonny běchu tola hiščće řjenisče! A tak
wulzy wařne běřche naney hodowne řwonjenje! Wěřch hiščće, tak
wón tehdy i řararjeř řarym řurjom na wěžu řrocžesche, a tak
wonaj to potom tak řwjatocžnje čžinjeschtaj a řebi čžapku řej-
maschtaj, ruzy řthkřschtaj a řo modleřchtaj?“ —

Madleńka i řłowu řwony, nad řwojim džěłom čžisče řłafa-
sche a pschisťaji: „Sa řym pschezo řobu byřla a řym naney řrubku
džeržala, a hdyž na pořledku wulki řwón hiščće tak řłuboko do-
bórcžesche, potom řjekny nan řyle pomařu: „Čžescž budž Bóhu
we wyřofosčzi, měř na řemi a čžłowjekam dobre řpodobanje!“ a

řararjeř řary řurij řjekny řamjeń! Ach haj, macži, ty masč pra-
wje, to bě hiščće wjele řjenischo!“

Řětko je na poř řchescžich! Madleńka je hotowa. Macž je
mjes tym blotowe řeřeřko horze řčžinila, ručze je wumjekřke džěło
blotowane, řruch róžobarbneje řidžaneje papjery podřunjene, a macž
dyrbi řkutř řwojeje džowki trochu wobdžiwacž. Ale ta řbychnjuřy
pschisťaji: „Ach, twojej woczzi, džěcžo, twojej lubej woczzi, a řchto
dha wjele řa to dořtanješch?“

Madleńka je řo řwój mantř wodžela, řebi čžapku, i řožuchom
wobrubjenu, na řwoje běle plecžene wopusche řtajila a radořčiwje
řřladowasche: „řchto ja dořtanu, mamicžka? Řó, dwaj twjerdaj,
řwětkaj tolerjei, abo čžzemoj prařicž: řchescž řyřch řriwnow!
S tymaj řmój derje řiwaj hač po nowym léczu, a ja čzi tež
hiščće něřchto k Božemu džěřczu řupju!“ A i tym bě wona kař
blyřt i durjemi won. Macž čžyřsche jej hiščće něřchto pschi-
wořacž, tola to běřche pschepořdže. Řětko wona i řhwatřom řom-
modu wotewri a i njeje řary, řjany řamastowy řub wuwřa, kotryž
bě hiščće wot jejneje wofki. Do njeho běřche wuřřany řłobitř
i džěřczom a řarja i řoseřom, woř a wóřlatko; a nad tym
řmahowasche řo bant i napjřřmom: „Tak je Bóh řwět řubowal!“

Tónle řub wona na blido wupřesťre. řotom pschinjěře
dwaj řwětkaj mořřnaj řwěcžnikaj, a položi mjes njeju řloty řschiz
wot řtareho džěka. Wona běřche řón wot řwojeho njebočžicžkeho
muřa na řwařnym dnju dořtala a řón nětko řa nowy řomocžany
bant pschitwjerdžila. To dyrbješche Madleńřny hodowny dar
bycz. Tež taleř i řabřřkami a woryřchami wona hiščće pschi-
řtaji.

Řětko bě wscho naprawjene; wona řo pořyřny, na džowcžicžku
čžakawřchi, a jejnej ruzy ležesčtej řthřřnjenej w řlinje. řańdženosčž
a pschichod psched jejnej řuschu nimo džěřčtej; tak řthřřnosčžepořne
pař tež řthřle běřchu, na pořledku řo wone tola w tej jenej řměro-
wachu: „Bóh je nam řwojeho řřna wobradžil, řaha by wón
tež njechal i nim wschitko nam řnadnje dacz?“

Tu wona dže! Haj, to je Madleńka. řulki pařet ma pod
pařu a mantřkowaj dyřřacžkaj tak pořnaj, řo bě wscha řumpata.
Macž jej řurje wotewřja a řwjatocžnje praři: „Wjeřele hody
daj namaj Bóh řromadže!“ „řamjeń, řamjeń, moja mamicžka!“
wotmolwja holicžo i blyřchčžazymaj woczomaj. Ale nětko řadatej
tutej woczzi na blido. řchto to je? — D macžerka, řchto řy ty
čžinika! řwój řwařny řschiz! Řóžu ja to pschijecž?“ A řyřly
řybola řo jej w jařnymaj woczomaj. Ale macž jej řschiz wořolo
řchije wřasa a ju wořoscha.

„Takle mamicžka, nětko džesč ty na řhwilku won a wobřtarasch
wjecžer! řa mam řudy tež hiščće čžinicž!“ řa to wona wupakuje,
najpředy wobřas w řlotym wobřuku, kotryž řubu řtary wjeřnu
řyrřej pschedřtaja. Madleńka je řu w léczu řama řnamjenila a
nětko i řjanym wobřukom wuhotowacž dala. řu deřka, pschi
wotewřentch wěřinych řurjach řteji na řurju řložena nanowa
řrubka; wón je řo řunje řorie pořak k njeđželřskemu řwonjenju.
řobřas wona prařje do řřjedža řtaja, potom pschitřdu hiščće
řruňe hodowne popřjanzy a por čžopřch řuřajřow. Řětko je
hotowe! Madleńka wotewřja řurje, a macžerine řbořowne řladny
přchelecža wobradženje. řobej ředžitej dořho do řthřřlow po-
nóřjenej pschi napohladže řtareje wjeřneje řyrkwje, a Madleńka
praři řwjatocžnje kař njebohi nan: „Čžescž budž Bóhu we wyřo-
řofčzi, měř na řemi a čžłowjekam dobre řpodobanje!“ a macž kař
řararjeř řary řurij řamjeń! F.

Witanje Božej nozy.

Boža nóz řo pschibřřuje
S jandželřřimi řschidřkami;

Wješčny njebo wotantuje
 Našchim dušcham t sbóžnosćzi:
 Těho mišosć wótzowsta
 Wobradža nam Sběžnika!

Bože džěcžo w žłobje leži,
 Hymny klincža jandželste;
 We wšchěch dušchach radošč tnježi,
 W hrodach, hětach lubosć kće;
 Sařna hwěšda hodowna
 Njeišche pruhi wuřywa.

Szwjata nóz! budž powitana
 S křěclušchemi, psalmami;
 S troščtom, měrom žohnowana!
 Dušcha postrow wyřka čži;
 Twoje šwětło njebieřke
 Budži sbóžne wjeřele.

Boži šwědko hnady! witaj,
 Šwěcž mi, hwěšda salemřka!
 Šzwjata hodowničřka! šwitaj,
 Wutroba je hotowa;
 Wóčez do njeje njech mi
 Bože džěcžo wobradži!

K. A. Fiedleř.

H o d y.

1.

Sako bě kral něhdy wšchěch šwojich wječchow, radžiczelow a šlužobnikow wokolo šebje šhromadžil, nasta hluboka čžiřčina — wšchitzy čžujachu, so šo něščto wulke poda. A kral počža rěčezč a džěřche:

„Wšchitzy wěřče, so šo moje kraleřtvo wupina wot jeneho kónza šwěta hač do drugeho, a so šu hač do teho čžařa mi wšchitzy moji poddanjo pošlušni byli, bóle mojeje dobročžiwosćže hač mojeje mozy dla. Ale šnadž někoti mješ wami njewjedža, so je na najdalřim kónzu mojeho kraleřtwa šo mała krajina pšhecžimo mi špjecžila.“

Wórbotanje džěřche pšches žyku šhromadžišnu, ale kral rěčezšche dale:

„Sa šo prjedy njemóžu špokojicž, dóńž njeišu šběžkarjo šožo do šwojich mješow pošasani. Wjele wřchaf jich njeje a t temu šu runje tař šłabi tař bojařni, ale woni šu moji poddanjo. Woni šu šo pod šzeptar šuroweho tneřa podali, kotryž jich čžiřčezži a čžwiluje, ja pař jich lubuju a bych jim rady tu šhubjenu šwobodu šařo dař, hdy bychu šo šařo te mni wróčžili.“

Kral šhwilku mjelčěřche, a hnydom šo jedyn jeho radžiczelow šłowa mozowařche:

„Póřčel mje, tnježe“, wón džěřche, pšched kralom šo pošhilejo. „Dla jeneje špjecžimeje krajiny našche žyke wójšto wučahnyčž njetřeba; moji wojazy dořahnu. Sa mało dnjom šym t miřosćžu a krutoščžu pšhecžiwnych pšcheminyř a pšchinjeřu tebi klucže jich měřta.“

Čžiřčezže druřy šlužobniřy teho wulkeho krala štipichu pšched jeho trón, a kóždy proščěřche wo tu čžěřč, so šměl pšhecžimo šběžkarjam wučahnyčž.

Mješ tym běřche šo tež mješ kralowej čželedžu a mješ wojakami, kotřž pšchi hrodownyh wrotach štejachu, ta powjeřč rořnjeřka, so je šo daloka krajina špjecžila a so šo pšhecžimo njei wójšto poščezle. Wřchitzy běchu jara rořhorjeni, kóždy pšchimařche ša brónju a žadařche šebi, so mořł šobu wučahnyčž na řhostanje šběžkarjom.

2.

Na jene dobo nasta hibanje w tei šhromadžišnje. Šbóždy řtupi na boř t pošornym čžěřčzenjom, wřchitko bu na měřčez šmėrom. Šbožowne pošmėwlanje hrajěřche na kralowym woblicžu: jeho řyn šo t tróněi pšhibliža.

Wřchón na nana podobny měřčez wón tež jeho majestotny napohlad, a wyřkološč a řhlynošč, miřosć a lubosć šo jemu t woczow šwěččěřche. Nan jemu ruku napřhecžimo wupřčestrė, a tón řyn počža:

„Tu řym ja, nana, so bych twoju wolu dopjelniř. Ša čžu wučahnyčž a tutón lud šařo t tebi pšchijěřč; pšchetož twoja čžěřč je moja čžěřč. Daj mi hiřčezže džęřka čžahnyčž.“

Ščžėn pšhelecži kralowe woblicžo. Wón řpóřna, so bě to jeho řyna frute pšchedewřacže a njepotaji řebi, t kajřim drořim woporom wón tajke dohnyčže budže řapřacžicž dnyřbjecž. Ale hdyž jeho řyn šo pšched tym njeřtrachowařche, njednyřbjal wón, tón nan tež řhlyny byčž? A t njewuprajomnej lubosćžu na tuteho šwojeho jenicžkeho herbu, šwojeho lubowaneho řyna pohladajo, džěřche kral jeno:

„Derje, mój řyno, dži!“

3.

Pšchi tutnyh šłowach řarža žyky hrod wot wičhora wjeřeleho pšchihłožowanja. Najwřchřchi wójšlowy rořkafowat dawajřche šwoje wuřařny; wojazy hotowachu šo t wučařej. Njeľicžomna řyřka šo čžiřčezěřche wokolo kraloweho řyna, so by nařhonika, kajřich nawjednikow, wřřchłow a wojakow wón řebi wuřwoli t wučařej pšhecžimo šběžkarjam.

Wón pař řiwny t pošběhnyjenei ruku, duř wřchitko womjelny, a wón džěřche:

„Těho trjeba njeje; ja řym wobřamřnyř, řamlutki hičž.“

S nařtróženjom nawjedniřy a radžicželjo jedyn na drugeho hładachu.

„Rař, tnježe“, woni wořachu, „řamlutki?! Ale ty njewopomniřč . . . woni čže njebudža pšchijecž . . . woni budža t tobu řłě řakhadžowacž . . .“

„Woni mje budža moricž“, kralowy řyn šmėrom pšchitaji.

„Nė, ně, ně! Wty tebi njedamy řamemu hičž“, tař jemu je wřchěch bořow pšchimořachu. Ale wón šařo řapoczža:

„Sa du řamlutki a jich wřchitřich šařo řa nař dohnydu. Wty drje móžezče jich pšchemož, řanicžicž, wutupicž, jeno ja řam jenicžki móžu jich wumóž. Woni budža mje moricž, ale moja řmjercž budže jich žiwjenje, a wy wřchaf wěřčez“, pšchitaji wón t pošmėwlanjom, „so řyn wasčeho krala nihdy njewumřje“ — — —

* * *

Tónřamny džėn šo w jenei wjeřzy w řudže, t mjenom Bethlehēm, w řhudei hěčze, w niřkej hrodži maře džěcžo na šwět narodži. Krafna hwěřda šo nad nim šwěččěřche a njewidomne řyřly hładachu na njo je řpodobanjom a t lubosćžu. A jeho mjeno bu narjėnjene řeřuř, to je wumóžnik. Kr.

„Pombaj Wóř“ njeje jenož pola řnjefow duchownych, ale je tež we wřchěch pšchedawarňjach „Šerb. Nowin“ na wřbach a w Budyřchinje dořtacž. Na řchtwóřčž lėta pľacži wón 40 řj., jenotliwe čžiřka šo řa 4 řj. pšchedawaju.